

ס פ ר

הוצאת והכנס לאינטרנט
www.hebrewbooks.org
ע"י חיים תשס"ט

בני אהרן

סובב הולך על שער הגלגולים שחיבר מוה"ר זל כפי
מה שקיבל מפיו רבו היום להיס קדוש הוא האר"י
זל אשר דיבר בקדשו מפיו איהו זל ומראה לו פנים גמר
פני פני • עביר פרי'שא מילי מילי קט'ני • והוא ל'ו שו'נה •
לרדקי רבי רב עביר דמהני • להבין דברי חכמים
וחידותם שפוני טמוני • ממני זעירא דמן חברי'א גברא
דלא ידע לבחון אימרא'ה מגמגם בלישניה • קטיל קני הפנוי
מופנה ' הכוונת בלור מחסי • מנת חלקי וכוסי •
שמעון אהרן אנהסי

שנת וזמרת יה לפ"ק

פה בגדאד יע"ה

ברפוס ח' עזרא ראובן דנגור חי"ו

הודעה גלויה

הנני להודיע בשער בת רבים שאני מוחל על זכותי ומחזיק
טובה לכל מי שיעלה על לבו לב טהור לחזור ולהדפיס
ספרי זה בכל מקום שיהיה בארץ או בחו"ל לחלקו ביעקב
ולהפיצו בישראל אך בתנאי שידפיס עמו ג' רדושים הנספחים
בסוף הנק' בשם קונט' "בהעלות אהרן" ובוה ישא ברכה
מאת ה' בעד מפעלו הטוב הממכר

הקדמה

ישתבח הכבוד ויתפאר היולר אשר בראונו הפשוט האליל וברא יצר ועשה ארץ בכחו כבין
תכל בחכמתו ובתבונתו נטע שמים להיטיב בטובו לברואיו
וכרוב רחמיו גבר חסדו על יריאיו ורב טוב לבית ישראל אשר בחר בנו מכל העמים ונתן לנו את
תורתו תורת אמת וחיי עולם נטע בתוכנו . ה' מסוינו בא ורח משעיר לנו הופיע מהר פארן
ואתא מרכבות. קודש ארץ רעשה מוסרי הרים ירגזו ועמודי שמים ירופפו עת השמיענו את הוד
קולו ודברות קדשו מלהבות אש . ושם באותו מעמד הנכבד והנורא קיבל כל א' את שלו חלקו
ונחלתו כפי מחלבו שורש נשמתו . זה בא בכ'רו נוקב ויורד עד חקר תהום רבה בפשוטי המקרא .
וזה בא בחביתו יין המשומר ירקיע לשחקים ומלין ללד עילאה ימלל לחשוף מפניו התורה . וזה
טומן ברמז' לזיון ופרחין בסנסני תמרה . זה בא ותלמודו כידו עוקר הרים וטוחן כפלפולים .
וזה דורש ע"כ קוץ וקוץ תלי תלים . לכן אין להביט בעין כוז על נבזה וחדל אישים כמנוי אס ירהיב
כנפשו עוז לערוך מערכי לבו ולהעלות הגיוני רוחו על ספר כי הוא עושה את שלו . וזה חלקו
מכל עמלו . ויורע כל שער עמי כי מעורר לא גבה לבי ולא רמו עיני ולא נכחד ממני מק ערכי
ודלות חלכי . אך חצי הזמן אשר סבוגי וכמטרה להם שמוני הם כפו עליהם כניגות לשנות דרכי .
כי הן קדם האלוק בימי שוה ישמרני שלו הייתי בביתי ורענן בהיכלי . מאושר הייתי וההללחה
עמדה לימיני . ובנים בשחילי זיתים סביב לשולחני הכבוד אהרן ומשנהו מנשה והג' מאיר ששון
חי אור עיני . שתאום והנה בלהה כי כוכב מערכת התחיל לשרך דרכו . והוא זולע על ירכו .
עלה מות בחלוני בא בארמוני לרעות בגני וללקוט שושני . וחטף את מנשה מבין זרועותי ולא
השיב ידו מבלע בהניף חרבו הקשה גם על מאיר ששון חי מחמד אישוני . ואהי משומם באיש נדהם
מתגרת יד הזמן אשר אסף ממני את שלומי ויקף עלי ראש ותלחה ואנחם באהרן ראשית אוני .
אשר עד כה ועד כה גבה בקומה ויף בגדלו עשר ידות על כל בני גילו בהתפתחות כשרונותיו
הנעלים ובתבונת מלבו המוסרי והרוחני היותר נאות . ויהי עלם נחמד להשגיל תפארת בחורים
יניק וחכים יושב בין ברכי ת"ס לדיק ותמים . ובראשית ש' התר"נח בהיותו כבן ט"ז שנה אמרתי
להשיאו אשה ואחרש לו כתולה אחת מכנות מרום עם הארץ מגובע היחש וממשפחה רמה עובת
שכל ויעלת חן . והגבלנו זמן החתונה בחודש אדר הבא . וקויתו כי עוד מעט תדרוך נפשי עוז
לשוש אתו משוש ביום חתונתו וכיום שמחת לבו ואז ינית ה' לי מעלבי ורגזי . אבל אהה כי ה'
אחרת יעץ כי בסוף שבט עברה עליו מחלה קלה ואמרנו אין רע . אך בין כה ובין כה תקפה
עליו מחלתו מיום ליום עד כי אחזהו השכך ונפל כבול עץ באין אונים . דפקתי על שצרי רחמים
שפכתי שיחם דרשתי סליחה וחבירי חכמי הישיבה ה'ו עזרו על ידי בבקשות ותחנונות על קבר מו"ר
הנדיק נ"ע ושאר קדושים אשר בארץ המה התפלשתי באפר רויתי ארץ מזרם דמעה הרעבתי הרים
קראתי ו השמים מעל בתפלה ובכיה ותחנונים וכל השערים ננעלו ושם תפלתי . ועם כניסת
הארת ליל פורים נשמתו יאלה בעהרה באותה הארה גורמו הנחמנה עזבה את בית חמרה ושבה
ש השמים אשר נתנה . הרגע האיוס והנורא ההוא חרוש על לוח לבי באותיות של דם עד נלח לא
אשכחם ומדי דברי בו יחרד לבי פללות תבעתני וכחי ועזובי . הוא נסע למנוחות שאננות ואותנו
עזב כוכים ומייללים קוראים למקוננות . הוא מרומים ישכון בין ארשים ותרשישים . ואת ארופתו
עזב נוהג גלמודה זקוקה ליבס בן ח' חו' . בכיתי לקשה יומי לעקתי מנהמת לבי אהה על שכרי
נחלה מכתו היס מכא' במכא' בני ילאוני ואינס נשמר פריי ממעל ושרשי מתחת ואהי כערער בערכה
לטוב קויתי ויבא רע ואיחלה לאור והנה חשך . החדש אשר נועד לששון ולשמחה איך נהפך ליגון
ואנחה . והשכובע הנוער למשתה שמונים איך נהפך לאכל וקונים . והשמועה האיומה מחלה וחלפה
לב כל אוקס וריע ותשם את העיר במרקחה ואל לבס ויחררו איש ש אחיו לאמר מה זאת עשה
אסים

הקדמה

שהם לנפש היפה זכה מפסע וחפה • ללקוט שושנה בלא עתה • ולקנץ פתיל חייתה כעת חג כלולתה • עד שקם גאון עוזנו מו"ר ועט"ר כמה"ר יוסף חיים נר"ו והשקיט שאון המונס בדרשתו היקרה (נדפסה בסוף קונטרס זה) והסביר ע"י אמונת הגלגול וכוה קמה סערת לבבם לרממה • ולפי שגם אני לב נשך מחוך ופלוח מיד ה' ההויה עלי לא מלאתי נוחם לנפשי הנהלחה לרעת סיבת האסון הנורא רק ע"י אמונה זו והדבר' עתיקים לא ניתנו להגלות • לכן פניתי את לבי להבין אמרי כינה דא"ח היולאים מפי קדוש ה' האר"ז זל בשער הגלגולים ומה שיעלה במאורתי כפי קט שכלי יוחקו על ספר למנוחת בני נ"ע • וקמי שמייא גלייח כמה וגיעות יגעתי בחיבור זה להיות כי סעיפי חכמה זו רחכו ונסכו למעלה למעלה ושרייה נטשו עברו לפונה וננכה קדמה וימה • והאר"ז זל קיזר במקום שה"ל להאריך יוד מונים וגילה טפח וכיסה אף שפי טפחים ושינוי החדש אסור בכ"מ וכ"ש בחכמה זו ומה יעשה איש חכר לב לדלות פנינים ממים עמוקים • ועוד ששער זה הוא כשדה בור לא נחרש בידי הראשונים זל ולא נעבד בידי האחרונים • ואינו כננס ע"ג ענק אשר עיניו למרחוק ויטו ואין כל יסוד ופנה לכנות עליו כמו רמים מגדלים ועלויות מרווחים • ועוד כמה מכשולים ממקרי הזמן עמדו על דרכי • ולכן פעמים רבות נסוגתי אחור ואמרתי ללבי נואש • אך אמרות גהורות היולאות מלב טהור אשר כפעם כפעם תזלנה כטל על לבי מפי איש שהם קדוש הוא מופת הדור מו"ר ועט"ר הר"ב כמה"ר ר"י"ח הטוב נר"ו המה הרהיבני חזקו ידים רפות וכרכים כושלות אמנו לחזור על המקרא ואמרתי א לבי שו לא זכיתי לקלוע ש מטרת האמת רק בשנים ג' גרורים די והיה זה שכרי • ובעזר משדי מלאתי און לי וזכיתי לדרך על המוג'מר • ואחלה פני כל אלהב אמת ודורש לרק המעניין בספרי זה שאם ימלא בו איוה טעות ושגיאה שיוכיח משוגתי על פני ואם היא ע"ד אמת ולדק אחזיק לו טובה וקבל עם אודה ולא אבוש לומר שגיתי כי האמת אני מבקש לא זולת • וקראתי ספר זה **בני אהרן** להיות שבני הגז'ל נ"ע הנך לו בלי חמדה ולא הניח אחריו שום זכר מבנים ומכנות ועוד לטעם אחר הלא הוא כמס עמדי אין לגלותו :

ובכן אנו ליה וליה עיינו תכון תפלתנו מלך רחמן רחם עלינו ומכל לרה ויגון הצילנו • ולא ישמע שוד ושבר בגבולנו • וש ידוה לבנו וש יחשכו עיינינו • והיה שלום בחילנו ושלום בארמנותינו ובחיים טובים וארוכים תקננו • וש הר ליון לבי קודש העלנו • אנה ה' עד מתי עוון בשבי ותפארתך ביד לך היר ה' תקצר • קומה והושיענו כי לישועתך קוינו • הלבי ישרג עד מתי יהיו דוים וסחופים על לואר כרדפים • נטושים ורטושים בידי אדונים קשים מכים ועונשים • אלו הן הלוקין שו הן הגולין במקל חובלין • הגוי הרע הזה רעייל ונפיק אזווי • חזיפי אלימי משלחי גלימי • השכח חנות ש לבק'ר את בן האהובה תינוק שנשבה • גוים מבפנים מרקדים בהוכלו ויש מבחן בוכים איש פתח אהלו • מאריה ראברהם לא תהוי באעבורי אחסנתא עבד כי ימלוד ושפחה כי תירש גברתה שקול מטאטיתא וטאטי ביתא • וינערו רשעים כמוך יסוער מגורן ולבית ישראל תלמיח קרן • ליתי בר נפלי בריש גלי • רבא דעמיה מדברנא דאומתיה ונוכה ונתיב בטולא דפופתא דחמורתיה • בן ישי בראש אור יהל ואסף כדתי ישראל רב מקבלי'ש ונקומה ונעלה בית ש כב"א :

כה דברי המחבר הכותב כבוד מחסי • שמעון אהרן אגאסי • ה'י' :

בני אהרן

ז' שם עכ"ז לרדך שיתקן כל איש וכו' לרדך
שיתקן האדם כל חלקי רוחו כ"ב ככאן
ובכולי שער זה נזכר פעמים רבות תיקון האל
הנר"ץ וא"ל דבע"ח ריש שער כ"ו אי' דהאזרה
א"ל תי' כלל רק האלם והחומר והדברא כל ירידת
הנשמה בעו"הו אינו לא לפיכך בתי' שלהם
וכ"כ בשער קלי' נוגה פ"ה יע"ש ואיך ישתוו
דברי ר"ז וע"ז חמנס עי' להרש"ש ז"ה
בנ"ש ד"פח מ"ש בהק' ברכת מלביש ערומים
וראה זה חדש נדפס ס' עלי נהר למה"ר נסים
הרי"ז ו"ל ושם בד"ה ע"ה ביהר כוונת הרש"ש ז"ל
על נכון וז"ל מ"ש הרש"ש ז"ל בהק' מל"ע היה
מוצאת ממקור מים חיים וכו' ואני אתנהלה
לעט' המדברה להבין הדברים על בורין והיה
תחלה וראש למודע' אני לרדך דכל מה שאנו
מבדרים מכלים ורפ"ח נטויות מב"יע ומחברים
אותם עם האורות שנשארו באל' ומעלים אותם
עד רוס המעלות לתקנם ומוציאין שם מ"ה עם
תשלום חלקי הב"ן הוא כי בתחלה ילאו עשר
נקודות כלים ואורות והם כלים דו"ס והאורות
הם נשמה להי"ס אכל הנרנ"חי שהיה הנשמה
העיקרית לא ילאו ומש"ה מתו והאורות הנה
מהם נפלו רפ"ח נטויות ומהם נשארו באל' כדורע
וא"כ עתה אנו מבדרים מכלים ורפ"ח
מבי"ע ומחברים אותם עם האורות שנשארו
באל' ומעלים את הכל עד רוס המעלות ע"ס
דא"ק ומבדרים אותם ומחברים עמהם תשלום
י"ס וכלים ואורות ויוציאין מהעין דא"ק ועוד
מוציאין י"ס דמ"ה כלים ואורות מהמלח ומוצי'
עם הכלים והאורות הנו' בחי' ההוי'ת המנוקדו'
שהם רוחניות להאורות הנו' שמכלים ואורות
הנו' שהעלינו אותם נעשו בחי' גוף ומו' לא
שיש הפרש בין בחי' הכלים ואורות דקטנות

א הקדמה א הקדמה זו עי' ס' הגלגולי
פ"ו מד"ה ואילך וע"ח ש"מ
פ"ה זש"ה דהו"ו דסוכות ושאר הלינוני נכתוב
לקמן בע"ה כ"ה במקום השייך לו:
ב שם כי ה' שמות יש לנפש ס"הג פ"ה
ונ"ב מ"ש וזה סדרן היינו למאי דמסיק
שהם בחי' שונות ושפיר שייך בהו סדרה הכל
לפי מאי דס"ד השתה דכולהו חדא בחי' נינהו
ושמות נרדפים הם מאי סידרה שייך בהו וק"ל:
ג שם ואין ספק כי לא נפל קריאת השמות
הנו' במקרה ובהודמן כ"ב כלומר
שאנו כמו שמות נרדפים שכולם מורים על
עלם א' לא ה' שמות לו הם ה' בחי' חלוקים
ז"מ וק"ה מהם נק' בשמו המיוחד לו וק"ל:
ד שם והגוף הוא לבוש האדם ואינו האדם
עלמנו כ"ב עי' בע"ח ריש ש"כו ובריש
ס' שערי קדושה למהר"ח ז"ל יע"ש:
ה שם ולא ברגע א' זוכה לקחת כולם רק
כפי זכיותיו כ"ב לקמן ריש הקד' ב'
כתב שאלו ג"כ במספר השנים שאינו זוכה
לקחת הרוח עד היותו בן י"ג שנה יעו"ש
חמנס עי' לקמן הק"ז ד"י ע"ב כי יש בחינות
שונות וממילא תבין דהכא מיירי בבחי' השנית
דהתם שהם נשמות דשו' קין והכל שבהם הדבר
תלוי כפי הזכות לחוד ועליה חמ' בזו"הק זכה
יתיר וכו' וההיא דהק' ב' מיירי בבחינה ה'
שהם נשמות חדשות שאינו זוכה להשיג הרוח
שא בכ' תנאים שהם כשרון המעשים ומספר
השנים יע"ש ב' והכי מוכח נמי מריש הק' ב'
דמיירי התם בנשמות חדשות יע"ש וק"ל:
ו שם חמנס רוב כ"ה אין להם וכו' רק חלק
הנפש לבד כ"ב וכ"כ לקמן בהק"ד ד'
ואו ע"ב ובריש הק"לה יע"ש:

לכלים ואורות דגד' כנו' כפ"ה מש' המוחין .
 והוא וכו' וכל אלו המו' הנעשו מהאורות בין
 דגד' בין דקט' הם הוו"ת וממשיכים לתוכם
 בחי' הנרנח"י האמתיים ההו"ות המנוקדות
 שהם נשמה לאורות אלו שאף הם רוחניות המו'
 החומרים ועי' בהק' רחובות הנחר . נמלא שאין
 בירור ותו' בנרנח"י האמתיים אלא הדרכה הם
 באים לתקן ואלו הם סוד האורות כנו' כפ"ה
 מש' הלל דא"ל תי' כלל והם יורדים לברר
 דוגמת גלות השכינה כנו' . ומעתה ככ"מ שנה'
 ובפרט בש' הגלגולי' ובש"ה כ' תי' לבחי' הנשמו'
 הם הנרנח"י . רחיות האיברים שהם הם בחי'
 המו' הנעשים מהאורות כנו' בש' המו' כנ"ל
 עכ"ל לעניינו . ועפ"י דפח"ח אלו ה"ש הכל
 ע"כ וזים הק' זו יקרת הערך לנגד עיניך כי
 ממנה תולאות חיים לכמה דברים ותועיל לך
 למקומות רבים . שו"ר להתו"ח זל דפ"ט כוע"כ
 שגם מהנפש עצמה נפלו נינו' יע"ש ואין דבריו
 ז' זל מוכרחים כ"כ כנר' למציין ורו"ק :
ח שם לפי שהיו' גדול מכל העשיה . כ"כ
 כלו' ששורש קטן שלו שבו' הוא גדול
 מכל העשיה . ואין אפשר שיוכה לבחי' הגדולה
 קודם שיהיה שלם בקטנה הימנה שהכל הוא
 בסדר המדרגה וק"ל :
ט שם פי' הדברים וכו' . כ"כ נר' שהם דברי
 מוהר"ו זל דאלו רבינו זל לוכה
 ספיקה קמיה ותרתי אתה . להשמיעין חרה
 להפוקי שלה תטעה לחשוב בדברי רז"ל שכתב
 לריך שיתקן כל כללות עולם העשיה שר"ל שיהיה
 מחוייב לתקן כל הכפשות דעשיה של כל העולם
 כולו דלא היה דחינו מחוייב רק במנה שנוגע
 לעצמו לא לזולתו והיינו מ"ש בסו"ד האמנם הם
 היוה נפש אחת וכו' אין זה מחוייב וכו' ועוד
 אתה להשמיעין מה הוא בחי' התו' הנו' בדר"ל
 וקאמר השתה שהוא כולל כ' עניינים ה' הוא
 עסק התורה והמלות וה' הוא תי' פגם העבירות
 הם ישנו וקאמר שהתי' שהוא עי' הת"ומ הוא
 שיעסוק בתורה ובמלות כפי ערך העשיה כולה
 ועסק התורה היינו בתו' שכך להבין פי' המקרה
 לבד שהוא חלק העשיה כמ"ש בש' המלות . פי'
 ואתחנן דמ"ז ע"ה דמארי מקרה אינון בעשיה
 יע"ש . וכן פי' הרב דברי שלום זל כפי' להק'

רידן דכ"ט ע"ה יע"ש . והמלות היינו קיום כל
 רמ"ח מ"ע וכמבו' לקמן בהק' י"ה די"ג סוע"כ
 שתי' האדם שיוכה לנפש דעשיה בשלימות בכל
 חלקיה הוא עקיום כל רמ"ח מ"ע יע"ש .
 והיינו כפי ערך העשיה כולה דקאמר כלו' כל
 רמ"ח מ"ע שהם תי' כל העשיה כולה ולא סגי
 בקיום היוה מלות פרטיות לבד שהם כפי מקום
 החיות שורש נפשו כי בכל אבר יש מלות פרטיות
 מיוחדות לו כמבו' שם בהק' ז"ה דיד ע"ה
 וקאמר דלא סגי בקיום חותם מלות המיוחדות
 לחיות אבר ששם תלוי החיות נשמתו לחוד אלא
 לריך לקיים כל הרמ"ח מ"ע שהם תי' כל העשיה
 כולה . ותו' הב' של פגם העבירות נמי לריך
 שיהיה ג"כ כפי ערך העשיה כולה דהיינו שיתקן
 כל הפגמים שפגם בעשיה ואפי' שאינם במקום
 החיות שורש נפשו . והו' פי' דבריו זל לפום
 מאי דקבר השתה ואתייה ה' כמ"ש לקמן בהק'
 ז"ה דיד ע"כ וזל ודע כי לא די להדם לתקן
 עצמו בפרטיות החיות נפשו למעלה רק כל
 חלקי העשיו' והיו' וכו' והו' מסויע למה שכתבתי
 פה שח"פ שיש מלות פרטיות בכל אבר לריך
 שישלים כל התרי"ג מלות יע"ש . וכ"כ עו"ש
 באותו עמוד עצמו בד"ה אמר הכותב וכו'
 דהשלמת הנפש היה ככ' תנאים ה' הוא קיום
 כל רמ"ח מ"ע והב' הוא תי' פגם הנפש יע"ש :
והדר קאמר בתר הכי הו' אפשר כי אין שם
 תי' נופל וכו' כלו' דהפ"ל דה"ל לא
 מיירי בה' אלא בתי' פגם העבירות לבד שהוא
 לתקן המעוות שבו נופל לשון תי' בעלם וביה
 הוא דבעינן לתקן כל הפגם שכלל העשיה ואפי'
 שלא במקום החיות נפשו אבל בתי' שעי' הת"ומ
 דהיינו נק' תי' רק בהשתלה בה' לא מיירי רז"ל
 ולא בעינן ביה נמי שיהיה כפי ערך העשיה כולה
 דהיינו קיום כל רמ"ח מ"ע אלא סגי באותם
 מלות פרטיות שבהותו אבר ששם החיות נפשו
 לבד . אבל לוכה לפרושי דאתה להפוקי לקיום
 המלות לגמרי דלא מיקרו תי' ולא לריכי כלל
 חרה דבכולי הק' ז"ה מכו' שקיום המלות הוא
 הכרחי להשגת הנפש ולא סגי בלאו"ה הו' ככולם
 כפי' ה' הו' במקלס מיה' באותם התלויים
 באבר החיות נשמתו אבל לפוטרו כולה כלום
 ח"ה יע"ש . ועוד דה"כ הו"ל מוהר"ו

ה' פעמים כנגד ה' ששים שבה' מלכיות למה
לן כולי האי מאחר דס"ס ליכא רק י"ה מ"ע
אלו וכבר קיים הותם ומאי שנא האי זמנא מהאי
זמנא . וי"ל דלעולם בחד זמנא סגו מיהו בעי
לקיימם במחשבה ריכור ומעשה כמ"ס לקמן
דו"ד ע"ה ובסוף הק' ט"ו ואיכא עוד נמי
כוונה ורעותא דליכא והרי הם ה' כנגד ה' בחי'
נרנח"י שלו וק"ל :

יור שם וכן הם חטא ופגם באיזה מקום
של העשיה חט"פ שחינונו מקום
אחיות נפשו לריק לתקנו . נ"ב לכאור' מש' שהאדם
פוגם ע"י חטאו גם במקומות אחרים שאינם
שרשו דחולין בחד חומר העון וגדלו ולא בחד
שורש האדם ורחיק גדולה יש לסברה זו מתקוני
העונות שנתבארו בש' ר"ה הק' שיעון פ' פוגם
במקום פ' ועון פ' פוגם במקום פ' וכיון דבחדא
מחתא מחתינהו לכל העובד' על הפקודי' ש"מ
שהפגם הוא שזה בכל ואינו לפי ערך שורש
האדם החוטא . וקשה דלקמן בהק' וא"ו ד"ח
ע"ב כ' וז"ל הנה כשחוטא האדם גורם להפריד
העשיה מן היצי' בבחי' פרטיות מקום שהוא
תלוי בו שורש נפשו וכ' עו"ש וז"ל ולריך שתדע
כי כפי מעלת מקום נשמת האדם כך חוזק וחומר
פנימת חטאו וכו' מש' רחין הפגם מגיע רק
בשרשו לבד ולא במקום אחר וכ"ה בהדיוח בהק'
י"א דו"ג ע"ב וז"ל ודע כי ענין הת' או הפכו
שהוא הפגם הכל הוא במקום אחיות נשמתו
בלבד ולא בשאר המקומות יע"ש . לכך נראה
דלאו שאינונו מקום אחיות נפשו לגמרי קא' לא
כלו' שאינונו מקום אחיות נפשו הפרטית שהוא
אותו נינון פרטי שממנו חולב ולעולם מקום
אחיות נפשו הוא נשמת אותו שורש והוא ממנו
כמ"ס רז"ל שם בהק' י"א דו"ג ע"ב וז"ל כי
עיקר הת' או הפגם הוא במקום אחיות נשמתו
שהוא נינון הפרטי האמנם גם בכל הנילוות
שם קרוביו הוא מתקן או פוגם ביחד הנה וכו'
יעוין שם . וההיא דש' ר"ה הק' נמי י"ל דחין
כא"ו פוגם רק באותה מדה וספירה דבחי'
שרשו וכמו שנכתוב לקמן כס"ד בהק' כ"ה אות
י"ב ד"ה ונמלא וכו' יע"ש .

יא שם לריך שיתקן כל המלכיות דר"ן וח"י
של העשיה . נ"ב ע"כ הם דברי מוהרמ"ו

סותר דברי עלמו דלקמן ריש הק' ד' כ' וז"ל
ונלע"ד כי כל בחי' תי' ר"ל קיום מלות התלויות
באברי הנפש וכו' ונודע כי השלמת כניסת
הנפש בגוף שהוא הנק' תי' נפש אינו אלא ע"י
קיום המלות עכ"ל וכ"כ בהק' י"ה דו"ד ע"ב .
שמעין מהא תרתי חדא דקיום המלות נמי תי'
מקרי ועוד דקנין הנפש אינו אלא ע"י קיום
המלות וא"כ היכי קאמר הכה איפכא בתרומיהו
אלא ודאי כדפירשית . והיינו שדקדק ז"ל כלשוננו
לכתוב ולא בעשיית קיום כל רמ"ח מ"ע כל
דיוקא לאורויי דקיום כולם הוא דלא בעינן
להאי פירושא אבל מקלתם מיהא בעינן :

ומ"ש עוד או אפשר והוא הנכון וכו' כלו'
דלעולם ז"ל כדאמרינן מעיקרא דלשון
תי' נופל בשניהם ובתרומיהו איירי רז"ל אלא
דכללות העשיה דקאמר אינו כפשוטו דבעי
לתקן כל ה' פרטיו דעשיה כולם מרישא לסיפא
כדס"ד מעיקרא אלא ר"ל שיתקן כל ה' ששים
שלו לחור שבה' פרטיו העשיה שם דרך משל
ה' מלכיות שבה' פרט' שם נרנח"י דבחי' שרשו
ולא מבעיא בתי' הפגם שאינו לריך לתקן רק
אלו מלכיות לבד להאי פירושא משום דמעיקרא
אין פגמו עולה רק לשם אלא שגם תי' שעי'
קיום התו"מ נמי סגו בהכי ולא איכפת לן
בשאר הבחי' והיינו תי' של כל כללות העשיה
דקאמר הרז"ל ולזה התי' הנכון הסכים ג"כ לקמן
דו"ד ריש ע"ב והביא הכרח לזה יע"ש . ומה
שיש לעמוד עוד בזה עי"ש בדברינו בס"ד :

ברם לא"ל דמה הכוונה כמה שריך לתקן כל
הה' מלכיות דקאמר דבשלמה תי' הפגם
נוחא דלריך לתקן כל הפגם שישנו בכא"ו הכל
תי' התו"מ מה ר"ל דהנה ד"מ מי שהוא מושרש
באבר הכתף דמל' דנוק' דעשיה ז"ל שהוא
מושרש ג"כ באבר הכתף של כל ה' מלכיות
דבה' פרטיו דעשיה וידוע דבאבר הכתף יש
י"ה מלות עשה כמ"ס לקמן בהק' י"ה דו"ד ע"א
ובהק' י"ז יע"ש . והנה כודאי הוא שאלו הי"ה
מ"ע ישנם ג"כ באבר הכתף של כל ה' מלכיות
הנו' וא"כ ממ"כ הם בקיום אלו הי"ה מ"ע
כפעם ה' מהני לתקן כל ה' ששים שלו שבה'
מלכיות אלו א"כ היינו מ"ס כאו אפשר קמא
ואי לא סגי בקיום פ"א לא לריך לחזור ולשנותם

זל ומכאן וחילך הם דברי רז"ל והם סיוס דבריו
 דלעיל ותדע דאם איתא האי מי שלא תיקן רק
 מל' דעשיה מל' דנוק' דעשיה מכ"על וכן מוכח
 כמי מס' הג' פ"ו ד"ה ע"ב דהיתא כמי להאי
 לישנא דע"ג דלא נזכרו שם דברי מוהר"ו
 זל יע"ש וק"ל :

יב שם שהם עי"ומ כנו' כפ' ומעיל קטן
 וכו' . כ"ב עי' כש"הפ שמואל דק"ל
 ע"ד כפ' זה ושם מב' דלריך האדם להיות שלם
 בחמשה בחי' נרנח' מנוק' דעשיה וכה' בחי'
 נרנח' מל' דעשיה וכן מאי' וכן מאכא' וכן מל' דעשיה
 ואז נק' ריש לו נפש שלימה דעשיה ועד'
 הוא בינ' ובר' ואל' באופן שהם כ"ה בחי'
 מעשיה וכ"ה בחי' מהינ' וכ"ה מהברי' וכ"ה
 מהאלי' יע"ש ועי"ע בע"ח ש"כב ש' מו'
 דקטנות פ"ב יע"ש :

יג שם ועתה לריך שנבאר חילוק א' וכו'
 ובזה יתבאר ג"כ תימה גדולה וכו'
 ואמנם זה לא יעלה על הדעת וכו' . כנזכר
 בתחלת ספר התקונים וכו' . ג"כ לבאו"ן
 דהכי קשיא ליה לפום מאי דאמרינן לעיל דהינו
 מספיק לו לאדם לתקן רק מקום פרטי דשורש
 נשמתו לבד אלא בעי לתקן כל כללות ה' פרט'
 דעשיה שהם זר"ן וא"ו וא"ה ויהיה אז שלם
 בה' בחי' נרנח' שמקבל מהם ועד' הוא בינ'
 ובר' דלפיו תקשי דבשלמא אי אמרינן דה"ל
 לתקן רק מקום פרטי דשורש נשמתו לבד א"ש
 הא דאמרינן בתקונים דחלוקים הם נשמות של
 בני אדם זמז בענין אחיותם דזה נאחו במל' וזה
 ביוסוד וכן בשאר הבחי' אבל השתא דאמרת
 דכה"א לריך להשתלם בנרנח' דכל עולם ועולם
 עד שיתעלו כולם בכתר דעשיה וכתר דיצירה
 וכתר דברי' א"כ הרי כולם שוים וכמה יתחלקו
 עכשיו זמז להיות נק' זה שרשו במל' וזה ביוסוד
 וכן היא הקו' להדיא בס"ה פ"ו ד"ה קוע"ב
 וכן לקמן ד"ד ריש ע"ב יע"ש . ועז' מחלק
 ומתקן דעשיה נהי דבחי' התחתונה דשורש
 נשמתו היא גופה עולה מדרי' אחר מדרי' עד
 הכתר מ"מ גם בעלותה לשם אינה ככללת לא
 כפי שרשה שלמטה דמי ששרשו למטה הוא במ'
 נכלל במל' דכתר ומי ששרשו ביוסוד נכלל ביוסוד
 דכתר וכן בשאר הבחי' ובזה שונים הם זה מזה

ויו' ובר' מעיקרה קו' ליתא דבחי' שורש התחתון
 דנשמה דכה"א נשאר למטה במקומו ובה שפיר
 איכא הפרש בין זלו . מיהו זה הפי' לא יתכן
 כלל חדא דלשון וכל שאר הבחי' יהיו בטלים
 דקאמר הכא לא מש' כקו' ס"הג לא דבטלים
 קשיא ליה דאם איתא כל הבחי' יהיו שוים
 מבע"ל וכיון שכן תו לא הוי התירוק מעין הקו'
 דקשיא ליה בטלים ומתקן דשונים הם ואבטלים
 לא משני מידי ואפי' אם נדחוק לו דה"ק דכיון
 דשאר הבחי' הם בטלי ממילא יהיו הכל שוים
 מ"מ לא ידענא אמאי הם בטלים דמי קאמרינן
 דבשעולה עד הכתר וזוכה ביצירה שביק להו
 לכרנ"ח שתחתיה הא זוכה בכולם קאמרינן ואחזו
 בזה וגם מזה אל תחז ודיך וה"כ אמאי יהיו
 בטלים ואי משום דבשעולה עד הכתר הו"ל
 כשרגא בטיהרא וכמאן דליתנהו דמי ח"כ מה
 תירץ בעשיה דהיא גופה עולה ס"ס שרגא
 בטיהרא היא וכ"ת אדרבא אי שביק להו למטה
 וזה גורם הביטול ח"כ מה תירץ ליו' ובר' ה'
 כיון דשביק להו למטה הם בטלים וממ"כ קשה
 דמעיקרה מאי סבר ולבסוף מאי סבר . ועו"ק
 לתירוטו דעשיה דלפיו ז"ל דהתקונים דקאמר
 ריש מי ששרשו במל' ויש ביוסוד היונו ביוסוד
 ומל' דכתר גופיה וזה דוחק חדא דפשט דברי
 התקו' מש' דמיורי ביוסוד ומל' הכוללים ולא
 ביוסוד ומל' הפרטים דכתר ועוד דעשיה מוקים
 ליה בפרטיו וביו' ובריהא מוקים ליה בכוללים
 ועוד דה"כ דבהכי מוקמת ליה לדברי התקו'
 לגבי העשיה למאי אלטרוד האי חילוקא הא ינ'
 ובריהא כמי איכא לתרוטו בהכי . ומדבריו ז"ל
 ש' ובזה יתבאר תימה גדולה וכו' ואמנם בי'
 ענין זה תלוי כמה שנבאר כי יש חילוק וכו' .

מש' דחילוק זה הוא מוכרח לתו' הקו' והמאי
 הא בלא"ה מתרנא שפיר ועו"ק דמתרוטו מש'
 דעשיה אינו זוכה בנרנח' רק בבחי' א' לבד
 כפי שרשו מהמל' או מהיוסוד או משאר הבחי'
 והיא רק היא העולה עמו ממדר' למדרג' עד
 הכתר וכן מבוחר בדבריו להדיא בסמו' בטעמו
 של דבר וז"ל כי אין הש"ית נושא ומגביה לאדם
 לתת לו נפש אחרת יותר מעולה ממה שהוא
 משרשו וכו' עד ואין לו נפש אחרת זולתה ולא
 לבד שזה הפך מדבריו דלעיל בתחי' הקד' זו

שכ' שצריך שיתקן כל ה"פ דעשיה כדי שיהיה שלם בכל ה' כחי' נרכ"ח דנפש דעשיה חלה שגם הוא הפך כל המקומות :

אמנם כדי להבין דבריו ז"ל צריך להקדים הקדמה א' . דע שכל ה' מישאל יש לו שורש בכל הפרט' שבכל העולמות מסוף העשיה עד רוס האזי' כמ"ס לקמן בהק' י"א דו"ג סוע"א וכריש הק' כ"א ועוד בהק' ל"ה דל"ח ע"כ גבי קין והכל יעו"ש . וא"כ מי ששרשו הוא במל' דעשיה הנה הוא משורש ג"כ בכל המלכיות שבכל הפרט' דכל העולמות ואם יזכה יוכל לעלות ע"י מעשיו ממל' למל' עד מל' דא"א דאזי' . כיור הנה בעת לידתו כא לו נפש דנפש ממל' דמל' דעשיה ואם יתקן מעשיו עולה עד מל' דו"א דעשיה ויזכה משם ברוח דנפש ואם יתקן יותר עולה למל' דאזי' דעשיה ויזכה בנש' דנפש ואם יתקן יותר עולה למל' דאבא ויזכה בחיה דנפש ואם יתקן יותר עולה למל' דא"א דעשיה ויזכה משם ביחידה דנפש ואז הוא שלם בנפש שלימה דעשיה בכל ה' כחי' נרכ"ח שבה מה' מלכיות דה"פ דעשיה וכ"ז הוא בכללות ועד"ז הוא בפרטות שגם בחי' נפש דנפש היא כלולה גם כן מנרכ"ח מה' מלכיות דה' פרט' דמל' דמל' עלמה כמ"ס לעיל באות י"ב וכן הוא בבחי' רוח דנפש שגם הוא כלול מנרכ"ח מה' מלכיות דה"פ דו"א דעשיה וכן הוא כנח"י באופן שהם כ"ה בחי' כמבו' לעיל באות הנו' . ונשוב לענין שעל דרך שנת' בנפש דעשיה כן הוא בבחי' הרוח מיצירה שעד"ז הוא מתקן ועולה ממל' למל' עד מל' דא"א דאזי' ואז יש לו בחי' רוח דיצירה שלם בה' בחי' נרכ"ח שבו מה' מלכיות דה"פ דאזי' ועד"ז הוא בבחי' ואזי' . באופן כי מי ששרשו הוא מן המל' א"ל לתקן רק המלכיות לבד אבל לא ספירות אחרות ולא נגע ולא פגע בהו ואין לו שום שייכות בהם לא בבחי' התי' ולא בבחי' הקלוקל כמ"ס לקמן בהק' י"א דו"ג ע"כ ואע"פי שבהכרח צריך הוא לעבור דרך שם כדי לעלות לשרשו ממל' למל' אינו חלה למעבר לבד אבל אינו צריך לתקנם כי אין שרשו חלה במלכיות לבד ועיין לקמן די"ד ריש ע"כ :

ובן הוא מי ששרשו ביסוד שהוא מתחיל מיסוד

דנוק' דעשיה ומתקן והולך כל היסודות לבד דו"א וא"א וא"א דעשי' ומשתלם בנרכ"ח דנפש מה' יסודות דה"פ דעשיה ובה' בחי' נרכ"ח דרוח מה' יסודות דה"פ דאזי' ובה' בחי' נרכ"ח דנשמה וסיה מכרי' ואזי' ואין לו שום שייכות כספי' אחרה כלל . ועד"ז הוא מי ששרשו בהור' או בשאר הבחי' אבל אינו דומה מי ששרשו במל' למי ששרשו ביסוד לפי שהיסוד הוא מעולה מהמל' והנרכ"ח שמקבל מהיסודות דכל עולם הם מעולים יותר מנרכ"ח שמקבל מי ששרשו במל' מהמלכיות וכן מי ששרשו בהור' הוא יותר מעולה ממי ששרשו ביסוד ועד"ז בשאר הבחי' גבוה מעל גבוה עד הכתר וזה תלוי בכוחות האב ואם בשעת תשמיש כי לפי זכותם וכוחותם כך הם ממשיכים נשמה לאותו הבן מהמל' או מהיסוד או מהור' וכפי העת והשעה כמבואר בע"ח ש"ך ש' המו' פ"ה יע"ש :

ודרו מה שצריך האדם לתקן בעו"הו' אם יזכה או בבחי' המלכיות או היסודות וכיוצא כפי שורש מחלכ' נשמתו ואינו זו משרשו לעולם ובאופן' יאחזו צדיק דרכו להתאמץ לעלות אל המרכבה בדרך המלך ילך לא יטה ימין ושמש' . אמנם לפעמים חפ' לו לאדם להחליף שרשו בשורש אחר ע"י שיוכך מעשיו ביותר עד שיהיה ראוי ומוכשר לקבל נשמה מעולה ממקום גבוה למעלה ממקום שורש מחלכ' נשמתו כמ"ס לקמן בהק' י"ט והכי אשכחן גבי מר"ע בהק' ל"ה דט"ל ע"כ וכן בש"ה בדרוש ל"ג לעומר דק"כז ריש ע"כ גבי תלמידיו ר"ע יע"ש . ואז מניח הוא את שרשו הא' שלמטה כמו שהוא והוא עולה ומקבל בחי' אחרת יותר מעולה ומיבטל בטיל שרשו הא' הגרוע לגבי בחי' האחרת המעולה שלוקח עתה ואינו עולה עוד כשם וגם כל שאר בחי' נרכ"ח שמקבל מכאן והילך הם לפי ערך מדרי' הבחי' המעולה שלוקח עתה ולא לפי ערך מדרי' שרשו הא' הגרוע . ועי' לקמן בהק' כ' ד' ד סוע"א . וא"כ מי שעיקר שרשו היה במל' ועתה נראה והוכשר להתעלות לקבל נשמה מהיסוד או בטיל ליה השתא שרשו הא' שבמלכות ונוטל עתה כל בחי' הנרכ"ח שלו מהיסודות דכל הפר' שבכל העולמות כמו מי שעיקר שרשו מתחיל הוא ביסוד ושם שרשו הא'

שבמל' נעקר ובטל ממנו לגמרי שאינו נקרא עתה שרשו במל' אלה כיסוד : ואם יוכשר עוד על ידי מעשיו לקבל נש' מההוד אז בטיל ליה גם שרשו כיסוד ונק' עתה ע"ש ההוד וכעד"ז הוא מניח בחי' זו למטה ונוטל בחי' אחרת מעולה הימנה עד שעולה אל הכתר ואז כל הבחי' התחתונים שקיבל בזה"ז מתבטלים ואינם עולים עוד כשם ואינו נק' רק ע"ש הכתר : מיהו אין זה נואם אלא מיני' ולמעלה אבל בעשיה אינו כן וכמו שיתבאר לקמן בס"ד :

ואגב נודיע ענינא' הגם שאינו נוגע לענינינו והוא רבחי' מל' דנוק' דעשיה שממנה היא כפי' דפשו היא נפרטת לכמה אלפים נשמות לאין מספר שנשרשים בה וכנגדה ממש נפרטים המלכיות דשאר פרטופי העשיה וכנגדה ממש המלכיות דה"פ דיני' וברי' ואני' לפי שהם נשרשים בזה כמו בזה וכן היסוד דנוק' דעשיה גם הוא נפרט לכמה אלפים נשמות לאין מספר וכנגדו ממש נפרטים היסודות דשאר פרטופי העשיה וכנגדם היסודות דכא"ו מה"פ היני' ובריאה ואני' וכן הוא בהוד ושאר הבחי' דנוק' דעשיה ועי' לקמן ריש הק' י"א וריש הק' ל"א והתו"ח ז"ל דף ב' ע"א ד"ה כתב וכו' יע"ש :

ונחזור לביאור דר"ז דע"פי כל האמור לעיל יבוארו היטב והוא דלעיל מזה אמר שאין די לו לאדם לתקן רק המקום פרטי שבו נאחז שורש נשמתו לבד אלא צריך לתקן כל כללות עולם העשיה מנוק' עד הכתר שהוא ח"א דעשיה ועד"ז הוא ביני' וברי' ואני' דבעי לתקן נמי כל כללותם כמב' בדבריו ז"ל ומש' דבעי תיקון מעלייה ולא למיעבר לבד דל"תה מאי למימרה וכיון שכן נמצאת שאתה מנריכו לעלות למעלה ממקום שרשו ולהחליפו בשורש אחר וממילא יתבטל ממנו שרשו הא' דס"ד השתא דכמו דיני' וברי' שוים הם לעשיה לענין דבעי לתקן כל כללותם ה"כ שזה העשיה ליני' וברי' לענין דכשעולה למעלה משרשו ומחליפו בשורש אחר דמניח הוא לשרשו הא' למטה כמו שהוא ונוטל שורש אחר וממילא נעקר ובטל ממנו שם שרשו הא' לגמרי וכיון שאתה מנריך לבל העולם לעלות למעלה ממקום שרשם עד כתר דעשיה וכתר דיני' וכתר דברי' הרי נתבטלו כל

השרשים שבט"ס תחתונות מלהיות מושרש בהם עוד שום אדם וזה לא יעלה על הדעת והיינו מאי דקשיא ליה הכא : ואיכא לאקשווי נמי דלפי"ז דכל העולם אינם נשרשים רק בכתרים לבד הו ליכא הפרש בין הנשמות מזו לזו מאחר שכולם הם נשרשות בכתר בשוה וזה ח"א והיינו מאי דקשיא ליה התם בס"הג דה"כ מה הפרש יש עתה בין הנשמות הרי כולם שוות : אלא דהכא נקט הקו' ממאי דהט"ס תחתונות יהיו בטלים והתם נקט הקו' ממה שעולים כולם עתה א הכתר שאז יהיו כולם שוות באין הפרש והכל עולה בקנה אח' דהא בהא תלייא : ועי' מתרץ דמי סברת דשוים נינהו להדדי כדס"ד מעיקרא אדרבא חלוקים הם מב' צדדים דלא ראי זה כראי זהו לא ראי זה כראי זה וחילוק זה דקאמר חר דהוא תרי חד דלא ראי היני' וברי' כראי העשיה דדוקא בעשיה הוא דאיכא חיובא לתקן כל כללותה ולעלות עד הכתר מש"אכ ביני' וברי' דליכא חיוב רק בחי' שרשולבד אבל לעלות למעלה ממקום שרשו אינו אלא רשות דאם ירצה יוכל הוא לעלות עד הכתר אבל חיובא ליכא וכיון דליכא חיובא ביני' וברי' מעיקרא קו' ליתא וחילוק זה רמזו רז"ל באו דע כי בענין העשיה לבדה הוא באופ"ז וכו דכתיבת לבדה רוצה לשלול ליני' וברי' דאינו באופ"ז וכ"כ בהדיא לקמן ריש דף ג' בטעם הב' ז"ל ויקנה רוח חדש מן היסוד דיני' ה' ירצה לעלות שם וכו' הרי באם ירצה הכתוב מדבר יב"כ ג"כ חילוק זה בהדיא הת' בס"הג ז"ל אך דע זה שאמרנו שצריך שישלים כל חלק העשיה אף אותם חלקים שאין שורש נשמתו תלוי משם אין זה אלא בעשיה לבד אך ביני' וברי' ואני' אין צריך שישלים רק חלק הנוגע לו לבד ועם זה יתורץ קו' א' וכו' יע"ש : והיינו טעמא דהכא קשיא ליה מכולהו כי"ע והתם לא קשיא ליה רק מעשיה לחוד אלא משום דהתם כבר הקדים לכתוב חילוק זה קודם הקו' ומשו"ה לא פש ליה לאקשווי תו מיני' וברי' אלא מעשיה לחוד והוא פשוט : וחילוק הב' דלא ראי העשיה כראי היני' וברי' הוא דדוקא ביני' וברי' הוא דיכול להחליף שרשו בשורש אחר הם ירצה משום דא"עג דהשתא הוא מניח בחי' שרשו הא' למט

ליכא פחד מהקלי' מש"אכ בעשיה דא"ל לו להחליף שרשו בשורש אחר שהוא למעלה משרשו משום דא"כ בהכרח הוא להניח שרשו הא' למטה ויש פחד שלא יהיה כרח בקלי' בראקאמר בחר הכי בטעמה דמילתא ודקאמרינן לעיל שזריך לעלות עד הכתר דעשיה לא שהוא מחליפו שמינה שרשו הא' למטה ונוטל בחי' החרת מלמעלה לא בחי' שרשו הא' גופיה הוא דבעי לזכרו ולהעלותו מדרי' אחר מדרי' עד הכתר וכיון שכן הוא הרי בחי' הא' אינה בטילה ואינה נעקרת ממנו לעולם וכל מקום שהולך שם ביתו עמו שהוא שרשו הא' והיינו דקאמר לקמן שאין השי"ת נותן לו בחי' נפש אחרת זולתה ובוה נתיישבו כל הקו' ונתבארו כל דברי רז"ל על כיון ורו"ק . ורע דמקושיית רז"ל כר' דלא כמ"ש מוה"רחו ז"ל לעיל דא"ל לתקן רק ה' מלכיות של שרשו לבד דלדיריה לא הוה קשה מידי ותדע דהא לקמן בהק' יא רי"ד ריש ע"ב מהאי קו' גופא הכרית מוה"רחו ז"ל סברתו יע"ש מש' דלדיריה ניחא ואי רז"ל כמי הכי ס"ל מאי מקשה לא ודאי דלא ס"ל הכי וא"כ ה' על מוה"רחו ז"ל ואיכא למימר דלא כתב כן מוה"רחו ז"ל לא לפי המסקנא דתירולא וכמו שיתבאר לקמן בס"ד :

יד שם כי מי ששרשו במל' דעשיה פשוט הוא כי נפשו היא במל' דעשיה ברוקא

אמנם עכ"ז ע"י תיקון מעשיו וכו' . עד אע"פ שעדין אז איננו נק' רק מבחי' מל' דכתר דעשי' . כ"כ סדר עליה ז"י יש לפרשו בב' פנים הא' הוא כי לאחר שתי' בחי' נפש דנפש שהוא ממל' דנוק' דעשיה כפי ערך מקומה עדין לריך לתק' ולזכרה יותר ולהעלותה ממדרי' למדרי' עד מל' רז"א דעשיה ומוסיף לקבל משם בחי' רוח דנפש ולתקן ולזכר ולהעלות עוד לשתיים מדרי' אחר מדרי' עד מל' דאי' דעשיה ומוסיף לקבל משם בחי' נשמה דנפש ולתקן ולהעלות שלשתם עד מל' דאבא ולקבל משם בחי' חיה דנפ' ולתקן ולהעלו' ארבעתם עד מל' דכתר דעשי' ונכללים שם ארבעת' בר' מלכויו דר"פ דמל' דכתר כ"ה בבחי' שכתב נפ' דנפ' במ' דמ' דכ' ורו' דנפ' במ' רז"א דמל' דכת' ונש' במל' דאי' דמל' דכת' וחיה במל' דאבא דמל' דכת' ומוסיף לקבל עוד בחי'

יחידה דנפש ממל' דא"ל דמל' דכתר . ועד"ז הוא מתקן ועולה מי ששרשו ביסוד עד כתר ביסוד דכתר וכן מי ששרשו בהוד או בשאר הבחי' . או י"ל דא"ל לחקן ולהעלות כ"כ אלא מכיון שתי' והעלה בא"ל לכתר דאותה בחי' עלמה סני בהכי דבחי' נפש דנפש א"ל להעלותה רק לכתר דמל' דנוק' דעשיה גופא ותו לא וזה נק' שעלתה עד הכתר וכן בחי' רוח דנפש א"ל להעלותה רק לכתר דמל' דא"ל דעשיה וכן נשמה וכן חיה . וזה כר' יותר נכון דהשתא א"ש מיהא דברי מהר"ח ז"ל עם דברי רז"ל לפי המסקנא דתירולא דהכא אע"ג דלא א"ש לפי הקושיא כמ"ל בדיובור שלפני זה ורו"ק :

טו שם ועד"ז בשאר מדרי' העשיה כי איננו נק' רק בבחי' מל' של המדרי' ההיא כ"כ פי' שער"ז מי שנפשו היא משאר מדריגות העשיה ר"ל מיסוד או מהוד וכיוצא שבעלותו עד הכתר אינו נכלל רק במל' דיסוד דכתר . אך ק' דתינח מי ששורש נפשו היא ממלכות דיסוד דעשיה אבל מי ששורש נפשו היא מיסוד דיסוד דעשיה הו"ל להיכלל ג"כ ביסוד דיסוד דכתר כפי שורשו שלמטה ואמאי קפסיק ותני דאינו נכלל רק בבחי' מל' של המדרי' ההיא . ובס"ה שם פ"ו כתב בסתמא שאם היא מהיסוד דעשיה נכללת ביסוד דאריך יע"ש . וזה ניחא דאבא ידענא דהכל הוא כפי בחי' שרשו שלמטה אבל הכא דפסיק לה בסכינא חריפא דאינו נכלל רק במל' . וזהו כר' לו' דתיבת מל' דהכא היא כ"כ . וכ"ל רק בבחי' של המדרי' ההיא והיינו בראמר התם בסקה"ג אך כ"ל ליושב הגור' דמי ששורש נפשו היא מהיסוד דעשיה פשוט הוא דאינה רק מהמל' דיסוד שהיא בחי' נפש ולא מהיסוד דיסוד שהוא בחי' רוח כי כל בחי' נפש ככ"מ שהיא אינה אלא מהמל' דאותה בחי' וכן מי שנפשו היא מהוד גם כן אינה אלא מהמל' דהוד וא"כ שפ"ק דאינה נכללת למעלה בכתר רק במל' של המדרי' ההיא כמו שרשו שלמטה דאינו אלא מהמל' דאותה בחי' ובס"ה שכתב בסתמא לא חש לדקדק בכך וק"ל :

טז שם והרוח הראשון אשר לו ממלכות דיני' נשאר למטה במלכות דיניורה . כ"כ עי' להרדב"ש ז"ל ד' נט ע"ד שכתב דהין הכוונה

בשם חזי' יע"ש . מוכח בהרדב"ש ז"ל שהח' נשחרים בו אלא שהם טפלים ואינם עולים בשם והתם נמי מיורי במחליף שרשו בשורש אחר יותר עליון כמו שיבאר להלן בס"ד ואפי"ה קאמר הכי . ועל כן חזי' מבטל דעתי הקלושה מפני דעתו דעת עליון ומשו"ה כתבתי לעיל אות יג כשיטתיה ז"ל יע"ש ומה שהקשינו כאן על דבריו ז"ל וז"ל ודוק :

יז שם פי' כי חזי' הש"ית נושא ומגביה לאדם לתת לו נשמה אחרת יותר מעולה וכו' כ"ב פי' דברים אלו כבר כתבנו לעיל באות י"ג ועי' בס"הג שם פרק ו' שיש עוד פי' אחר בפסוק זה יעו"ש :

יח ואין ספק כי רוחיהון ונשמתהון של לדיקים הם גנוזות וכו' במקום הראוי לו וכו' ואינם יורדים ממקומם כלל . כ"ב וסיים בס"הג שם פ"ו וז"ל ואעפ"י שכבר ביארנו שיש להם חלק במלות עכ"ז קשה להבין עכ"ל . והיינו משום שהם נעשים שם מרכבה לקונס וא"ה להם לזוז משם אפילו רגע . כמ"ש בש' מארש"כי רטו"ב בעובדא דרב המנונא סבא יעיון שם . ומהכא שמעינן דרוחיהון ונשמתהון של הלדיקים לאחר פטירתם הם עולות לשרש העליון בעולמות העליונות לאותה ספירה שמשם חולבו וגזירות שם כל"הח את ה' אלהיהם . וקשה דבע"ה ש"כב ש' מו' דקטנות פ"ב כתב דבמות הלדיק הם יש לו כר"ץ מאזי' הם עולות לשרש העליון שבאזי' והנר"ץ רבי"ע הנשמה דבריאה עולה לג"ע העליון והרוח ריזירה לג"ע הארץ והנפש . דעשיה נשאת בקבר עד אחר עיכול הבשר שאז גם היא הולכת לגן עדן הארץ וכ"כ בסה"ל דקכ"ג ודק"ל ע"ד ובש' רו"הק דט"ל סע"א יעו"ש . והשתא מאי בעו בג"ע העליון וג"ע הארץ הי"ל לחזור לשרשם לספי' עליונות שבי"ע שמשם חולבו בדקאמר הכא . ובשלמא מ"ש שהנשמה עולה לג"ע העליון ז"ל דהוא נמי כנגד עולם הבריאה כמ"ש בש' הכור' דרוש ד' דלילה יעיון שם . ואע"ג דכנגד עולם הבריאה קאמר התם ולא שהוא עולם הברי' מ"מ אפשר ליישב כך . אבל מה שהרוח הולך לגן עדן הארץ הא' וראי קשה דהא מבואר התם בש' הכור' דג"ע הארץ הוא בחי' נקודת יסוד דמל' דעשיה יע"ש

דרוחו הראשון מסתלק ממנו בחיי חיותו אלא נשאר הוא בו לפי שהלדיק כשהוא חי כל אותן המדרגות שתקן הם בו שהוא כלול מאבי"ע ואחר פטירתו מתחלקים כל הבחי' שהיו בו כל ה' במקום הראוי לו . אלא ר"ל רכיון דכבר תיקן אותו עד שיהיה ראוי להיות במדרגת מלכות דיו' כי שם מקומו אין לריד עוד . וכל התיקו' שעושה הח"ך הוא כדי לקנות רוח שני מן היסוד וכו' יעו"ש . ואע"ג דיש לדחות דמ"ש שהלדיק כשהוא חי הכל נשאר בו שהוא כלול מאבי"ע היינו כשזוכה ועולה דרך שרשו משא"כ הכא דבמחליף שרשו בשורש אחר עסקינן יש לומר דמסתלק ממנו לגמרי :

ומה שהקשה שם דאם איתא שמסתלק הם כן אמאי אינם באים בעיבור אותם מדרגות תחתונות ריזירה ובריאה בחיי חיותו של לדיק זה ולמה אמרו גדולים לדיקים במיתתם דווקא ולא בחייהם . י"ל דלא אריך למעבד הכי בעודינו חי ורמיא האי למאי דאמרינן בזו"הק פ' אמור דפ"ח רע"ב דלא יהבין לנשמתא גופא אחרת עד דיתקבר קדמתא ודא דמי לב"כ דמיתא אתתיה דלא אתחזי ליה למיסב אתתא אחרת עד דקביר לקדמיתא יע"ש . וה"כ הכא ואע"ג דהתם מיורי לבוא בגלגול גמור והכא בעיבור מ"מ הא איכא נמי התם חדא לטיבותא דכבר מת הוא הגוף הראשון רק שלא נקבר עדין והכא עורנו באבו ובחיי חיותו וא"כ שקולים הם ולא מבעיא דהין בדבריו ז"ל כדי להכריע אדרבא יש להשיב עליהם דמאי האי דקאמר דכל התיקונים שעושה הח"ך הם לזורך רוח השני ולא לרוח הא' דמאי פסקא ומי שם חק וגבול לתיקונים שעושה הח"כ שעד פה יבואו ולא יוסיפו . אטו מי שזכה בשנים או בשלשה בחי' מהנר"ח לא יועילו כל לדיקותיו רק לאחרונים ואין זכרון לראשונים הלא בהתקן האחרונים ממילא יתקנו גם הראשונים ביותר שכל התורה ומע"ט שעושה האדם בעורכו חי הם מועילים לכל הבחי' שבו בשוה ולא לחלפין והדין נותן כך כדי שיהיו הראשונים מוכשרים ביותר לנח עליהם הרוח וכיון שכן הוא הרי חזרה הריזירה ובריאה להיות כמו העשיה :

מיהו מדברי רו"ל דלקמן דף ד רע"ב שכתב לא שאינם עולים בשם וכולם נטפלים ונקררים

ומאף בעי התם :

אמנם דע דכל האמור כאן אינו אלא אס השלימו כל זרכם להתקן לגמרי ולא נשאר עליהם עוד לבוא בגלגול או אפילו בעיבור להשלים חסרון כל דהו . אבל אס לא השלימו עדיון כל זרכם לגמרי אינם יכולים להיות נרורים כל"ה כי כל אשר יש בו מום או חסרון כל שהוא לא יקרב אל הקודש פנימה ואז נשארים הם בגן עדן העליון והתחתון כסדר האמור בע"ח שם הנ"ל . וכן מוכח מש' מאמרי רשב"י דטו"ב גבי עובדא דרב המנונא סבא דאינו נעשה מרכבה ונדבק בקונו אלא א"כ השלים כל זרכו יע"ש . ועי"ע לקמן בהקדמה ב' דף ג' רע"ב שבהשתלם הנפש להזדבק בתכלית הזכוך הו' היא נלדרת כל"ה יע"ש . ולא עוד שא דמלקמן בהק' ו"א ד"יג ע"ב משמע דא"ע פי' שנתקן הו' כל זרכו מפאת עצמו מ"מ אינו נלדר כל"ה אלא עד שיושלמו כל הנשמות שבהותו שורש קטן להתקן לגמרי דהא קאמר דאינם נקראים שלמים ומתוקנים וכיון שכן היאך נלדרים כל"ה . ועוד קאמר התם דכולם באים לסייע לאותו ניוזן הפגום והיינו שבאים בו בכחינת עיבור לסייעו כמבואר בהקדמה ל' ואס חיתא דכל אחר ואחר כשנשלם להתקן כל זרכו הו' נלדר כל"ה היכי מצי תו לבוא בעיבור לסייע דהא קי"ל כאן ובש' מאמרי רשב"י הנ"ל דהם נלדר כל"ה הו' אינו יכול עוד לזוז משם אלא ודאי דאינם נלדרים אלא עד שיתוקנו כולם :

ובזה ניחא מה שנראה מע"ח שכ"ב ושה"ל דק"ל הנ"ל דאותו סדר האמור שם קאי קשמואל הנביא גופיה ועליה מיהדר דתימה גדולה היא דאיך אפשר דאדם גדול שכמותו לא נלדרה נשמתו בלרור הקיום אבל לפי האמור ניחא דאין העיבור מזרו ח"ו אלא מזר שאר הניזולות שבעשרו שלא נשלמו להתקן הו' נפסד ח"ו . וכמ"ש בהדיא התם בהקדמה ו"א הנ"ל דאפילו אס יהיה שמואל הנביא ה' מהם אינו נקרא שלם עד שיושלמו הכל יעו"ש . אך קשה לשמוע דבר זה דא"כ לא שבקת חיי דרחוק הו' להמלא שורש ה' שיתוקנו כל הניזולות שבו לגמרי אפי' עד עכשיו ואס כן קיימתי נלדרים בלרור הקיים והיעב"ה :

יש שם אבל אותם הרוחין הראשונים שנשארו למטה בכל בחי' ומדרגה שביצירה וכו' הם היוורדים ומתעברים בדרם כדי לסייעו . כ"כ נמצא לפי' דבעשיה דליכא בחי' שנשארו למטה דהיא גופא עולה למעלה לא משכחת לה לנפש דעשיה לבוא בעיבור כלל . וקשה דלקמן בהקדמה ב' דף ג' עמוד ב כתב דאפשר לבוא בעיבור נפשות לדיקים הראשונים עד נפש א"ע יע"ש . ועי' להרדב"ש ז"ל ד"נע שהקשה גם כן דמהבא משמע שרב המנונא סבא שנתגלה לר"א ולרבי אבא היה מבחי' מדרגה התחתונה דיוני' ובריאה לא מהעשיה דבה ליכא מדרגות תחתונות ובש' מארש"בי ד"טוב באותו מהמר גופיה כתב שנתגלה להם בבחי' נפש דעשיה ולכך היה בדרמות טעין חמרי יע"ש . ומהו הכריו הו' ז"ל דנפש דעשיה יכולה לירד לבוא בעיבור ור"ל הבא לאו לאפוקי עשיה אתא לא לאפוקי מדרגות עליונות לחוד אתא . ולדוגמא בעלמא נקטיה נמי לרב המנונא סבא הבא לומר שמצינו שבא לסייע אבל לא שהוא היה מבחי' היצירה אלא מהעשיה יע"ש ולפי דבריו ז"ל ניחא גם קושיא דידן . אבל לינכ"ד אין מזה הכרח כ"כ ד"ל דשאני עובדא דרהמ"ס דלא היה רק גלוי בעלמא לשעה קלה ושפיר מצי אחיזא נפש דעשיה אע"ג דלא מצו למיתי בחינות עליונות דיצירה ובריאה אפילו בכה"ג אבל אין ללמוד מזה לבחי' עיבור דמייורי ביה הכא שהוא לזמן מרובה וא"כ הדק"ל . והנלע"ד בזה דמנוסחא שניה דהתם בש' מארש"בי משמע דמה שנתגלה להם בגילוי גמור ודיבר עמהם לא היה רק בחינת החלוקה דרבנן שהוא בחי' נפש דעיבור וייניקה אבל הנפש דגדלות עלתה להתקשר עם הרו"ן והכי משמע נמי מלישנא דרו"הק גופיה יע"ש :

ולפי' איובא למימר דהנפש דגדלות לא ירדה לעו"ה כלל דאי ירדה היאך אפ' לעשות ב' הפכיים כא' לעלות ולהתקשר עם הרו"ן והפיוס שפייסה להחלוקה דרבנן לבא לעו"ה היה שם למעלה במקום מה שהוא ושם פייסה אותו ונתנה בו הכנה לגלות להם סודות התורה אבל לא ירדה עמו אלא אדרבא היא עלתה למעלה להתקשר עם הרו"ן כדי להמשיך השפע . והיינו טעמא דנפש דגדלות וכלה לעשות דבר זה מה

בשם חזו' יע"ש . מוכח כהדרב"ש ז"ל שהח' כשחריס בו חלף שהם טפלים ואינם עולים בשם והתם כמי מיורי במחליף שרשו בשורש אחר יותר עליון כמו שיבואר להלן בס"ד ואפי"ה קאמר הכי . ועל כן חזי מבטל דעתי הקלושה מפני דעתו דעת עליון ומשו"ה כתבתי לעיל חות יג כשיעתיא זל יע"ש ומה שהקשינו כאן על דבריו זל י"ל ודוק :

יז שם פי' כי אין הש"ית נושא ומגביה לאדם לתת לו נשמה אחרת יותר מעולה וכו' כ"ב פי' דברים חלו כבר כתבנו לעיל באות י"ג ועי' בס"ה שם פרק ו שיש עוד פי' אחר בפסוק זה יעו"ש :

יח ואין ספק כי רוחיהו ונשמתהו של לדיקים הם גנוזות וכו' במקום הראוי לו וכו' ואינם יורדים ממקומם כלל . כ"ב וסיים בס"ה שם פ"ו ז"ל ואעפ"י שכבר ביארנו שיש להם חלק במלות עכ"ז קשה להבין עכ"ל . והיינו משום שהם נעשים שם מרכבה לקונס וח"ה להם לזוז משם אפילו דנע . במ"ש כש' מארש"כי דעו"ב בעובדא דרב המנוכא סבא יעיון שם . ומהכא שמעינן דרוחיהו ונשמתהו של הלדיקים לאחר פטירתם הם עולות לשרש העליון בעולמות העליונות לאותה ספירה שמשם חולבו ונדרות שם כל"ה חת ה' אלהיהם . וקשה דבע"ה ש"כב ש' מו' דקטנות פ"ב כתב דבמות הלדיק חס יש לו כר"ן מאלי' הם עולות לשרש העליון שחל"ה והנר"ן דבי"ע הנשמה דבריאה עולה לג"ע העליון והרוח דיוצרה לג"ע הארץ והנפש דעשיה נשארת בקבר עד אחר עיכול הבשר שאז גם היא הולכת לגן עדן הארץ וכ"כ בסה"ל דקכ"ג ודק"ל ע"ד ובש' רו"הק דט"ל סע"א יעו"ש . והשתא מאי בעו בג"ע העליון וג"ע הארץ הי"ל לחזור לשרשם לספי' עליונות שבי"ע שמשם חולבו כדקאמר הכא . ובשלמא מ"ש שהנשמה עולה לג"ע העליון י"ל דהוא כמי כנגד עולם הבריאה כמ"ש בש' הכו' דרוש ד' דלילה יעיון שם . ואע"ג דכנגד עולם הבריאה קאמר התם ולא שהוא עולם הברי' מ"מ אפשר ליישב כך . אבל מה שהרוח הולך לגן עדן הארץ הא' ור"ה קשה דהא מבואר התם בש' הכו' דג"ע הארץ הוא בחי' נקודת יסוד דמל' דעשיה יע"ש

דרוחו הראשון מסתלק ממנו כחיי חיותו חלף נשאר הוא בו לפי שהלדיק כשהוא חי כל חותן המדרגות שתקן הם בו שהוא כלול מאבי"ע ואחר פטירתו מתחלקים כל הבחי' שהיו בו כל במקום הראוי לו . חלף ר"ל דכיון דכבר תיקן אותו עד שיהיה ראוי להיות במדרגת מלכות דיו' כי שם מקומו אין לריך עוד . וכל התיקור שעושה אח"ך הוא כדי לקנות רוח שני מן היסוד וכו' יעו"ש . ואע"ג דיש לדחות דמ"ש שהלדיק כשהוא חי הכל נשאר בו שהוא כלול האבי"ע היינו כשזוכה ועולה דרך שרשו משא"כ הכא דבמחליף שרשו בשורש אחר עסקינן יש לומר דמסתלק ממנו לגמרי :

ומה שהקשה שם דחס איתה שמסתלק חס כן אמאי אינם באים בעיבור חותם מדרגות תחתונות דיוצרה ובריאה בחיי חיותו של לדיק זה ולמה אמרו גדולים לדיקים במיתתם דווקא ולא בחייהם . י"ל דלא הריך למעבד הכי בעורדיו חי ורמיא האי למאי דאמרינן בזו"הק פ' המור דפ"ח רע"ב דלא יבין לנשמתא גופא אחרת עד דיתקבר קדמאה ודא דמי לב"ג דמיתא אתתיה דלא אחתזי ליה למיסב אתתא אחרת עד דקביר לקדמיתא יע"ש . וה"כ הכא ואע"ג דהתם מיירי לבוא כגלגול גמור והכא בעיבור מ"מ הא איכא נמי התם חדא לטיבותא דכבר מת הוא הגוף הראשון רק שלא נקבר עדין והכא עורדו באבו ובחיי חיותו וח"כ שקולים הם ולא מבטיא דאין בדבריו ז"ל כדי להכריע אדרבא יש להשיב עליהם דמאי האי דקאמר דכל התיקונים שעושה אח"ך הם לצורך רוח השני ולא לרוח הא' דמאי פסקא ומי שם חק וגבול לתיקונים שעושה אח"כ שער פה יכולו ולא יוקיפו . אטו מי שזכה בשנים או בשלשה בחי' מהנרנ"ח לא יועילו כל לדיקותיו רק לאחרונים ואין זכרון לראשונים הלא בהתקן האחרונים ממילא יתוקנו גם הראשונים ביותר שכל התורה ומע"ט שעושה האדם בעורדו חי הם מועילים לכל הבחי' שבו בשוה ולא לחלואין והדין כותן כך כדי שיהיו הראשונים מוכשרים ביותר לנזות עליהם הרוח וכיון שכן הוא הרי חזרה דיוצרה ובריאה להיות כמו העשיה :

מיהו מדברי רז"ל דלקמן דק ד רע"ב שכתב לא שאינם עולים בשם וכולם נטפלים ונקרחים

ומאפי בעי התם :

אמנם דע דכל האמור כאן אינו חלף חס השלימו כל זרכס להתקן לגמרי ולא נשאר עליהם עוד לבוא בגלגול או אפילו בעיבור להשלים חסרון כל דהו . אבל חס לא השלימו עדיון כל זרכס לגמרי אינס יכולים להיות זרורים כל"ה כי כל אשר יש בו מוס או חסרון כל שהוא לא יקרב אל הקודש פנימה ואז נשארים הם בנן עדן העליון והתחתון כסדר האמור בע"ח שם הנ"ל . וכן מוכח מש' מאמרי רשב"י דטו"ב גבי עובדה דרב המנונה סבא דאינו נעשה מרכבה ונדבק בקונו חלף חס השלים כל זרכו יע"ש . ועי"ע לקמן בהקדמה ב' דף ג' רע"ב שבהשתלם הנפש להזדבק בתכלית הזכוך הו' היא נלדרת כל"ה יע"ש . ולא עוד שא דמלקמן בהק' ו"א ד"יג ע"ב משמע דהע"פי שנתקן הו' כל זרכו מפאת עצמו מ"מ אינו נלדר כל"ה חלף חס עד שיושלמו כל הנשמות שבתותו שורש קטן להתקן לגמרי דהא קאמר דאינס נקראים שלמים ומתוקנים וכיון שכן היאך נלדרים כל"ה . ועוד קאמר התם דכולם באים לסייע לאותו ניוזן הפגום והיינו שבאים בו בכחינת עיבור לסייעו כמבואר בהקדמה ל' ואם חיתא דכל חסר ואחד כשנשלם להתקן כל זרכו הו' נלדר כל"ה היכי מצי תו לבוא בעיבור לסייע דהא קי"ל כאן ובש' מאמרי רשב"י הנ"ל דהם נלדר כל"ה אינו יכול עוד לזוז משם חלף ודאי דאינס נלדרים לא עוד שיתוקנו כולם :

ובזה ניחא מה שנראה מע"ח שכ"ב ושה"ל רק"ל הנ"ל דאותו קדר האמור שם קאי אשמואל הנביא גופיה ועליה מיהדר דחימה גדולה היא דאיך אפשר דהרס גדול שכתותו לא נלדרה נשמתו בלרור החיים אבל לפי האמור ניחא דאין העיבור מזרו ח"ו חלף מזל שאר הניזונות שבשרשו שלא נשלמו להתקן הו' נפסד ח"ו . וכמ"ש בהדיא התם בהקדמה ו"א הנ"ל דאפילו הם יהיה שמואל הנביא ח' מהם אינו נקרא שלם עד שיושלמו הכל יעו"ש . אך קשה לשמוע דבר זה דא"כ לא שבקת חיי דרחוק הו' להמנא שורש ח' שיתוקנו כל הניזונות שבו לגמרי אפי' עד עכשיו ואם כן אימתי נלדרים בלרור החיים והיעב"ח :

יש אבל אותם הרוחין הראשונים שנשארו למטה בכל בחי' ומדרגה שביורה וכו' הם היורדים ומתעבדים בדרס כדי לסייעו . כ"ב נמנא לפי' דבעשיה דליכא בחי' שנשארו למטה דהיא גופא עולה למעלה לא משכחת לה לנפש דעשיה לבוא בעיבור כלל . וקשה דלקמן בהקדמה ב' דף ג' עמוד ב כתב דאפשר לבוא בעיבור נפשות לדיקים הראשונים עד נפש אהע"ה יע"ש . ועי' להרדב"ש ז"ל ד"נע שהקשה גם כן דמהבא משמע שרב המנונה סבא שנתגלה לר"א ולרבי אבא היה מבחי' מדרגה התחתונה דינו' ובריאה לא מהעשיה דבה ליכא מדרגות תחתונות ובש' מארש"בי ד"טוב באותו מאמר גופיה כתב שנתגלה להם בבחי' נפש דעשיה ולכך היה בדמות טעין חמרי יע"ש . ומהו הכריו הו' ז"ל דנפש דעשיה יכולה לירד לבוא בעיבור ור"ל הבא לאו לאפוקי עשיה חתא לא לאפוקי מדרגות עליונות לחוד חתא . ולדוגמא בעלמא נקטיה נמי לרב המנונה סבא הכא לומר שמצינו שבא לסייע אבל לא שהוא היה מבחי' היורה לא מהעשיה יע"ש ולפי דבריו ז"ל ניחא גם קושיא דידן . אבל ליננ"ד אין מזה הכרח כ"ב ד"ל דשאני עובדא דרהמ"ס דלא היה רק גלוי בעלמא לשעה קלה ושפיר מצי אחייה נפש דעשיה אע"ג דלא מצו למיתי בחינות עליונות דיורה ובריאה אפילו בכה"ג אבל אין ללמוד מזה לבחי' עיבור דמיורי ביה הכא שהוא לזמן מרובה וא"כ הדק"ל . והנלע"ד בזה דמנוסחא שניה דהתם בש' מארש"בי משמע דמה שנתגלה להם בגילוי גמור ודיבר עמהם לא היה רק בחינת החלוקה דרבנן שהוא בחי' נפש דעיבור ויניקה אבל הנפש דגדלות עלתה להתקשר עם הר"ן והכי משמע נמי מלישנא דזו"הק גופיה יע"ש :

ולפי' איובא למימר דהנפש דגדלות לא ירדה לעו"ה כלל דאי ירדה היאך אפי' לעשות ב' הפכיים כא' לעלות ולהתקשר עם הר"ן והפיוס שפייסה להחלוקה דרבנן לבא לעו"ה היה שם למעלה במקום מה שהוא ושם פייסה אותו ונתנה בו הכנה לגלות להם סודות התורה אבל לא ירדה עמו חלף אדרבא היא עלתה למעלה להתקשר עם הר"ן כדי להמשיך השפע . והיינו טעמא דנפש דגדלות וכלה לעשות דבר זה מה

לכחי' ח' לבד ולא ככ"רן ביחד וכדקאמר נמי
התם ברוש הקדמה ז יע"ש :

ומ"ש ולכן הרוח ההוא יבא בגלגול באדם
אחר וכו' וכן הנשמה היינו שפתי' בחי
חיותו של גוף זה בעל הנפש יכולים הם
להתגלגל בגופים אחרים בזמן ח' . ואפשר עוד
להם שבאו באחרונה שיושלמו להתקן קודם
הנפש שבאה בראשונה כמבואר שם :

כג' י"ש חין הרוח שלו נכנס ובה' חללו לפי
וכו' ולכן הרוח ההוא יבוא וכו'
מורכב על נפש הנר' כ"ב רווקה בחי חיותו
של גוף זה בעל הנפש הוא דאין הרוח יכול לבוא
חללו חבל לאחר שיפטר זה הגוף ועדיין לא
נתקנה הנפש עד התכלית אז יכול הרוח לבוא
עם הנפש יחד בגוף אחד ולא יאטרך לנפש הנר
אך בתנאי שתהא שם הנפש בבחי' עיבור הנס
שהוא מעט הלירה והרוח הוא בגלגול גמור .
ואע"ג שהרוח הוא פגום והוא מתוקנת מ"מ
כיון שאינה מתוקנת לגמרי ואריכה היא עדין
להשלים עלמה בדבר שמספיק לו בחי' עיבור
לבד כמבואר לקמן בהקדמה י"ה דף יד ע"ה
ועוד שאינה עיקרית בגוף זה כמקורס זה אלא
טפילה היא בבחי' עיבור שפיר דמי . וכן כתב
לקמן בהקדמה ג דף ה ע"ב . ושוב מלאתי
שמבואר כך להדיא בס"ה רפ"ה יע"ש כ"ב ועיין
מ"ש לקמן בס"ד בהקדמה ב אות ו והוא
י"ה יעויין שם :

כד' ש"ס לפי שהרוח הוא פגום ואיך ישרה
וינוח על נפש הנתקנת . כ"ב טענה
זו תלך היטב גם על חלקי נר"ן הפרטויס דנפש
עלמה כי לאחר שתיקן לנפש דנפש איך אפשר
לזכות ברוח דנפש כיון שעדין הוא פגום איך
יבוא וישרה על נפש דנפש הנתקנת וכמו כן יש
לדקדק על חלקי הרוח ונשמה . ודווקא לומר
הוא נמי ע"ד מ"ש רז"ל דבאים בגופים אחרים
מורכבים על נפש הנר דא"כ כמה קברין לזיכוס
לחו ואפשר דכה"ג שהוא פגום ומתגלגל שנית
אז כל חלקי נפשו באים בו בפעם אחת ואינו
כמו פעם הראשונה שבה לעולם שנכנסים בו
לאט לאט על ידי מעשיו מאחר שהם עכשיו
פגומים וכולם הם בחי' אחת משא"כ ככ"רן
הכוללים שהם בחינות שונות זמנו והיע"ב :

שלה וכלו לעשות הרון' חע' ג דהיה נמי נעשית
שם מרכבה בעשיה כמפורש שם מסיס דהיה
קרובה מחד לבחי' חלוקה דרכן שהיה בחינת
נפש דעיבור ויניקה והיה נפש גדלות וקרובים
הם וסמוכים ז"ל ואין זה נקרא בערכה ירידה
ועזיבת מקום משא"כ הר"ן שהם גבוהים ממנה
הנה זה נקרא חללס ירידה ועזיבת מקום ממס
ולכך לא יכלו לעזוב מקומם ולירד חללו . וא"כ
י"ל דנפש עליונה דעשיה נמי היא גופה חיונה
יכולה לעזוב מקומה ולירד כמו מדרגות עליונות
דיצירה ובריאה שהרי גם היא נעשית מרכבה
במקומה כמותם ונלדרת כל"ה רק מדרגות
תחתונות שבה עלמה הם שיכולים לירד והם הם
הבאות בעיבור והם שנתגלו ג"כ לר"ה ולרבי אבא
כדקאמר התם . ואף על גב דאמרינן לעיל דכל
הבחי' דנפש דעשיה צריך להעלותם עד למעלה
מ"מ גם שם הם אינם שוות ויש הפרש בין ז"ל
כמש"ל באות י"ד ואינו נלדר כל"ה רק הנפש
העליונה שבכולם ור"ל כאן לא חש להאריך
ולפרש כ"כ וסמך על מ"ש שם בשער מארש"בי
ואתי שפיר הכל וק"ל :

כ' ש"ס כי לכל ספירה ח' חבל היצירה וכו'
כ"ב והברי' חע"ג שהיה נגר ח' שאינה
ג"כ רק ספי' ח' מ"מ היא כלולה מי"ד כי הנ"ד
ילאו שלימים . כמבואר בכמה דוכתין משא"כ
המלכות דלא יאפה רק בבחי' נקודה ח' לבד וכ"כ
בהדיא בס"ה שם פ"ו ד"ב ע"ה והוא פשוט :
כא' ש"ס והיחידה מה"ה וכו' לפי שהוא יחיד
וכו' שאין לו נקבה כנודע משקוק
ר"ה עתה כי אני הוה . כ"ב עי' להרדב"ש
ז"ל מה שכתב בזה יע"ש :

כב' ש"ס דע כי אחר שהאדם זכה ליקח נר"ן
ואח"כ פגם בהם וכו' כ"ב הקדמה
זו יפה מפורשת לקמן בהקדמה ד דף ו ע"ב
ועי' מ"ש להלן בס"ד ומסס יתבאר כך דלא
מיירי הכא אלא כנשמות חדשות דמדרגה ח'
הנו' לקמן ברוש הקדמה ז דאי כנשמות ישנות
מעיקרה היכי מלי זכי בכר"ן יחד אפילו בפעם
הראשונה כמבואר שם אלא ודאי מיירי כנשמות
חדשות וק"מ הכא דכשהם מגולגלים חזר דינס
כדין נשמות ישנות דמדרגה שלישיית דהתם
בהקדמה ז דאינס יבא'ים לזכות בכל גלגול רק

הנשמה ומתחבר עמה • ואם גם הנפש נגמדה להתקן הו' שניהם הנפש והרוח כחיים ומתחברים עם הנשמה שלשתם ביחד ועיין לקמן שם דף ו' עמוד ב וק"ל

הקדמה ב'

א בסדר כניסת הנר"ן בחדס וכו' בפעם ראשונה החדשה • כ"ב מלבד המבואר בדברי רז"ל דמיירי בתחלת ביאתם של הנר"ן בעולם מחדש בפעם הראשונה קודם שתגלגל כלל ל"ל נמי דמיירי גם כן בנשמות חדשות לגמרי דמדרגה הא' הנו' לקמן בריש הקדמה ז יע"ש • והוא מדרגת כניסת הרוח ונשמה בשני תנאים בכשרון המעשים ובזמן זה כ"ג שנה וזה בעשרים ואין זה הלא בנשמות חדשות ממעם במבואר התם בהקדמה ז דף י ע"א יע"ש • ועוד מרקייהב טעמא בסמוך למה שאין הרוח נכנס הלא ברוחק גדול הוא משום שלא נתקנה הנפש הלא על ע"י גלגול משמע דאי לא הכי היה נכנס בנקל ואין זה הלא בנשמות חדשות לגמרי במבואר התם דלו בשאר המדרגות ה' מבואר התם דאפי' דמדרגה שניה ובפעם ראשונה נמי אינם זוכות לנר"ן ביחד אם לא ברוחק גדול וכ"ש בנשמות דמדרגה שלישית דאינם זוכות בנר"ן ביחד כלל וכלל יע"ש וה"כ ע"כ ל"ל דלא מיירי הכא הלא בנשמות חדשות לגמרי דמדרגה ראשונה דהתם ועיין בדברינו לקמן בהקדמה ג' ד"ה ועתה נבאר וכו' מש"ש בס"ד וק"ל :

ב שם ואם יוכשרו מעשיו יזכה ויכנס בו הרוח בתשלום שנת הי"ג וכו' ואם יוכשרו מעשיו וכו' נכנסת בו הנשמה בתשלום שנת העשרים כ"ב עי' להרד"ש זל שנתפק בלשון זה אם נאמר שתחלת כניסת הרוח הוא ב"ג ונשלם ער עשרים • ותחלת כניסת הנשמה הוא מעשרים ואילך והוא כמ"ש בע"ח שם"ה פ"ב הו' נאמר דתשלום כניסת הרוח הוא ב"ג ותשלום כניסת הנשמה הוא בעשרים והוא כמ"ש בע"ח ש"ה פ"ט עכ"ל • ועי' עוד שם בדל"ז שהאריך בזה יע"ש • ולי לעיר איכזי ונכזה נראה דפק זה תלוי בשני פירושים שכתברו"ל בע"ח ש"כ"סופ"ה

כה שם תבוא לו רוח אחת מתוקן של איזה לדיק • כ"ב ולקמן ע"כ כתב שתבוא לו נפש ותהיה לו היא תמורת רוח • אמנם מבואר שם שחס יזכה יתעבר בו רוח ממעם של איזה לדיק יע"ש • ובכה"ל מיירי הכא וק"ל :

כו שם שנתדמה אליו במעשיו הטובים כפרטס ביולא בהם • כ"ב עי' להרד"ש זל שם ד"נט ע"ד שפירש שר"ל שאין לדיק שידמה אליו בכל מעשיו הטובים הלא אפי' כפרטס מלוא א' רי • וכמ"ש בשער ר"ה ק וכו' יעו"ש • והן אחת שדבריו נאמנו מאד דבמלוא אחת קני במבואר לקמן בהקדמה ב דף ד ע"ה ד"ה הכלל העולה וכו' ובריש הקדמה ג' ובדברי מהר"ח זל שם • מ"מ אין זה כוונת רז"ל ככאן לא כפרטס דקא' ר"ל דבעינן שידמה לאותו לדיק במעשה אותה המלוא בכל פרטיה ודקדוקיה כמו שעשה אותו לדיק ממעם וכן משמע מלשון הקדמה ג יעו"ש • גם מ"ש עוד שם הרד"ש זל וזל ולא ידעתי למה לא כתב כאן הו' שיהיה הלדיק ההוא משורש נשמת הלדיק הזה כמ"ש התם בש' ר"ה ק יע"ש • הנה כבר כתב רז"ל זה לקמן בהקדמה ה והקדמה יא ד"יג ע"כ ובקדמה ל יע"ש • ועי' בדברינו לקמן בהקדמה ב אות כה ובריש הקדמה ג מה שכתוב שם בס"ד :

כז שם ואם מ"ש חז"ל גדולים לדיקים וכו' כ"ב • היינו משום דבכח' העיבור הם קרובים לשכר ורחוקים מההפך במבואר לקמן בהקד' ב דף ד ע"ה ובכ"מ יע"ש :

כח שם הו' הנפ' הראשו' אומרת אלכה אשובה וכו' כ"ב אפשר שבחיי חיותו של הגוף

בעל הרוח תוכל לבוא הנפש ונכנסת בו כיון שהרוח נתקן כמוה ע"ד מ"ש לקמן בהקדמה ג ד"ה ע"כ ד"ה ועתה נבאר וכו' יעו"ש :

כט שם וכן הענין בנשמה עם הרוח אחר פטירת האדם וכו' כ"ב ר"ל אחר

פטירת אותו הגוף הראשון שפנס בהם הנה כשחוזרים הר"ן בגלגול להתקן ביחד כלומר בזמן א' הו' נהג בהם אותו ענין עלמנו של הנפש עם הרוח שנת"ל והוא שלאחר שנתקן הרוח ונפטרו מן העולם ונתחבר עם נשמת אותו לדיק אם אח"כ נתקנה גם הנשמה של עלמנו הו' אומר הרוח אלכה ואשובה אל אישי הראשון שהיה

כלולה מנר"ן ולריכה להשתלם בשלשה חלקיה
הנו' בזמנים מתחלפים שהם עיו"מ כנו' לעיל
בהקדמה א' והנפש דנפש שהתחילה ליכנס בו
בעיבור היא נכנסת והולכת מעט מעט לאחר
הלידה עד שנגמרת ליכנס בתשלום הי"ג שנה
ועי' סה"ל קהלת דק"כו ע"ד שבעיבור אינו
נכנס רק הארה בלבד יעו"ש . והנפש דנפש
הנכנסת והולכת עד הי"ג היא נתקנת והולכת
ע"י לימוד התורה בכית הספר וחינוך המלות
דרכן שכיון שהיא חלק א' קטן מהנפש די לה
להתקן בכך . שו"מ שכן מפורש בע"כ ש"כ פ"ט
דעי' המילה וקריאת התורה וחינוך המלות
נתקנת נפש הנער יעו"ש . והיינו הנפש דנפש
ועי' בע"כ ש"כ פ"ב הכ"ל שכתב וז"ל ואחר שגולד
התחילה הנפש דגדלות ליכנס והיא נפש דנפש
והוא הנקרא רשימו דנפש דנפש דגדלות והוא
נשלמת ליכנס עד יג"ש עכ"ל יע"ש . הרי משמע
כדרכיבנא . ועי' בע"כ ש"כ פ"ג ד"ה העולה
מזה כי יז"הט ויז"הר שניהם הם מלאכים וכו'
עד וז"ס בזה משפטים דבהוא יומא דזכי לוי"ג
שנין אקרי בן לכנ"י לפי שהוא בחינת נפש
יעו"ש היטיב :

ג' שם וישארו הרו"ן באתר ידיע לקב"ה וכו'
כ"ב מזה מוכח דבעת זאת הנפש ממקומה
לכוא בעולם ויולדים עמה גם הרו"ן כחת א"ש
ממקומו אלא שהאדם אינו יכול לזכות ככולם
ברגע א' רק נכנסים בו לאט לאט תחלה נכנסת
הנפש ואח"כ הרוח ואח"כ הנשמה כפי העת
והזמן והזכות ומשו"ה כל זמן שהאדם עדיין לא
נראה לכך נשארים הרו"ן שלו באתר ידיע ושם
הם יושבים ומלפס אימתו יוכשרו מעשיו להיכנס
בו דאי לא תימא הכי אלא שאין הרו"ן נעקרים
לזאת עם הנפש רק היא לבדה יולדת והם
נשארים כל א' במקומו אמאי צריכים הם לאתר
ידיע הא אכתי ברוכתיו קיימי אלא ודאי שגם
הם נעקרים ויולדים ואינם חסרים רק המשכה
לבד שימשיך אותם האדם ע"י מעשיו ליכנס בו
כל א' בעת הראוי לה . ומה שאנחנו אומרים
שהאדם מקבל הרוח מיצירה ונשמה מכריחה לא
ממחלבים ממש מיצירה וכריחה הוא מקבלם לא
מההוא אתר ידיע מקבלם אלא לפי שעיני
שרשם הוא מיצירה וכריחה נקראים ע"ש שרשם

הפי' הראשון הוא שבעיבור נכנסת כל הנפש
בכללותה . והפי' השני שבעיבור אינו נכנס
רק חלק הנפש דנפש לבד יע"ש . והשתא לפי
פי' הראשון שבעיבור נכנסת כל הנפש אם כן
ממילא לאחר הלידה שאז מתחילים ימי היניקה
ז"ל דאז התחיל רוח הכולל ליכנס שהוא גם כן
בחינת יניקה ונשלם בסוף הי"ג ומי"ג ואילך
מתחלת הנשמה ליכנס ונשלמת בסוף העשרים
והיינו כמ"ש בשי"א פ"ט . אבל לפי פי' השני
שלא נכנס בעיבור רק נפש דנפש בלבד א"כ
ממילא שאח"כ ביניקה מתחיל הרוח דנפש ליכנס
לא רוח הכולל וכ"ה בהדיא שם בש"כ ריש פ"ו
לפירוש הב' יעו"ש . ועד' נכנסים והולכים שאר
חלקי הנפש עלמה שהם נחי' מעט מעט עד
שנשלמים בסוף הי"ג ומי"ג ואילך מתחיל ליכנס
רוח הכולל ונשלם עד עשרים ומעשרים ואילך
מתחלת הנשמה הכוללת ליכנס והיינו כמ"ש
בש"מ א' פ"ב . באופן דהיה דשי"א פ"ט התייה
כפי' הראשון והיה דש"מ א' פ"ב כפי' השני :

ומאחר דהתם בש"כ בסוף פרק הנ"ל כתב
דיותר נראה לו כפי' השני ועיין שם
בהגהת הש"מ ש' ז"ל א"כ יש לפרש דבריו דהבא
נמי כפי' השני שהתחלת כניסת הרוח הוא מי"ג
ואילך והתחלת כניסת הנשמה מעשרים ואילך
והכי מוכח נמי ממ"ש לקמן בהקדמה ז' וז"ל
והרוח א"ל לכוא עד י"ג שנה ויום א' והנשמה
מבן כ' ואילך יע"ש . מיהו לכל האדדים קשה
לי טובא שכתב לקמן בהקדמה י"א ד"יג ע"כ
דאין הרוח יכול ליכנס עד תשלום תי' כל חלקי
הנפש וכתב שם שתיקון חלקי הנפש הוא ע"י
קיום הרמ"ח מ"ע יע"ש . וא"כ יש לדעת כמה
יזכה נער את אחרו לתקן כפשו כדי שיוכל אח"כ
לזכות ברוח מי"ג ש' ואילך לפי' השני . והלא
קודם הי"ג עדין קטן הוא וקטן פטור מן המלות
וכ"ש דקשה טפי לפי פי' הראשון דמהעיבור
נכנסת בו כל הנפש ומיום הולדו ואילך מתחיל
הרוח ליכנס בו והשתא כמה תיקון את כפשו
כשהיה בעיבור והלא כמעט אמו הוא ומאי קיום
מלות שייך גביה . לכן נראה לפי קולר דעתי
דלפי' השני שהוא העיקר י"ל דהא דקאמר רמ"ג
ואילך נכנס בו הרוח לאו היינו רוח הכולל אלא
היינו רוח דנפש עלמה לפי שגם הנפש היא

ואם כן קרר א' להם ומעתה כל אותם לשונות שכתב רז"ל לעיל בהקדמה א' דמשמע מנייהו שהנר"ן הם נמשכים ממקום מחלכס ממש שבעילמות ב"ע והאדם עולה ממדרגה למדרגה לקבל אותם ממש אין הענין כפשוטו דאין כאן עליית מקום ממש רק עליית מעלה וחסיבות ודו"ק :

ד שם ואמנם אם לא תיקן את הנפש לגמרי וכו' כ"ב האי תיקון הוא השלמת כניסת חלקי הנפש ע"י קיום המלות כמבואר לקמן ריש הקדמה ד בדברי מהר"ח ז"ל ולכך כיון שלא זכה בפעם הראשונה בכל חלקי הנפש רק במקצתם לכד אע"פי שח"ך חזר וזכה להשתלם בכולם ע"י גלגול שוב אינו זוכה אז לרוח באותו פעם אבל אם זכה הוא בכל הנפש בפעם הראשונה אלא שחזר ופגם בה ונחלגלגל הנה לאחר שיתקן המעוות יכול לזכות לרוח באותו פעם עצמו כמבואר שם בריש הקדמה ד והטעם ע"ש בדברינו וכן מבואר כך להדיא בס"הג ר"פ יא דתיקון דהכא הוא תשלום כניסת הנפש ולא תיקון הפגם ע"ש :

ה שם ואז אע"פי שגשלה אין הרוח כנכנס בה כיון שלא נתקנה הנפש אלא ע"י גלגול . כ"ב הטעם הוא משום שכיון שלא נשלמה בפעם הראשונה שבה לעולם בכל חלקיה לא ע"י גלגול איברה מעלתה מה שהיתה נקראת חרצה ועתה היא נקראת מגולגלת וישנה כמבואר לקמן ריש הקדמה ז וכיון שהיא ישנה הוי דינה כדיון נשמה ישנה הנז' לקמן דף י ע"ה ולקמן ע"ב שאינה זוכה בכל גלגול וגלגול רק בבחי' א' מהנר"ן ולכן אינה זוכה לרוח שלה בגלגול זה . והא דכתב לקמן ריש הקדמה ד דיכול להשיג נר"ן באותו גלגול עצמו יע"ש יבואר להלן בס"ד . והא דלעיל סוף הקדמה א' תלי טעמא ברוח לפי שהוא פגום והכא תלי טעמא בנפש לפי שלא נתקנה אלא ע"י גלגול משום דהכא מעיקרא לא זכה אל הרוח עדין ולא כפגם ולעיל כמי לא מצי למתלי טעמא בנפש כרהכא משום דהתם אי לאו שהרוח הוא פגום מפעם הראשונה הוה מצי למוכי ביה כדלקמן ריש הק' ד ועיין בדברינו שם אות כד ובהקדמה ג אות כח יע"ש ודו"ק :

וכלאו הכי כמי רוב נשמות בני אדם וכמעט כולם תחלת המשכתם לבוא בעולם הוא מעמקי הקליפות שטובעים שם כמבואר לקמן בהקדמה יב ויג והקדמה טל ד"סו ומשמע מהתם ד"סו דגם אחר זאת הנשמה מהעיבור ממעי המלכות אינה חוזרת למקום שרשה העליון ומשם נמשכת לאדם אלא מתעכבת היא באיזה עולם מב"ע עד כוא זמנה לירד בעו"הז כפי הזכות והשעה ומשם היא נמשכת ובאה לאדם יע"ש :

ואפשר שעיכובה באיזה עולם מב"ע הוא האחר ידיע לקב"ה הנז' כאן ולפי שאינו מקום מוסיים לכך קאמר סתמא אחר ידיע . ועי"ע בדברינו לקמן בהקדמה ז סוף אות טל יעו"ש . וז"ל לפי כי הנשמה הנז' לקמן שם ד"סו שהיא נכדרת מהקליפות ועולה בבחי' עיבור במלכות היינו ר"ל נר"ן כי כפי מה שנכדר מהעשיה בבחי' נפש כך כנגדו ממש נכדר בבחי' רוח מיצורה ובחי' נשמה מהבריאה ושלשתם הם עולים בבחי' עיבור למלכות באופן שא"ל לשום בירור שהיה פחות משלשה שהם נר"ן כמבואר כל זה היטב בש' הכוונות בדרושי נפ"א ובע"ח ש"טל דרוש יא כלל ז יע"ש . וכשיואלים מהעיבור ואלים ג"כ שלשתם יחד ונשארים באיזה עולם מב"ע עד שיהיה להם שעת הכושר לבוא לזה העולם ואז תחלה באה הנפש ונכנסת באדם בעת שגולד ושאר הבחי' נשארים שם במקומם ומשם נמשכים באדם אחת לאחת כפי כשרון מעשיו ואין הנר"ן חוזרים למקום שרשם העליון אלא לאחר שנתקנים ע"י האדם בתורה ובמלות ומזדככים בתכלית הזיכוך ואז לאחר פטירתו עולים כל א' וא' לאותו עולם ולאותה ספירה שמשם חולכו ונאדרים שם בל"הח כנז' לעיל בהקדמה א' ועי"ע בס"הג פז ד"יג ע"ב יע"ש :

ומה שנראה לכאורה היפך מזה מדלקמן בהקדמה ז דף י ע"ב יבואר להלן בס"ד אות טל יע"ש . ואע"ג דהתם בהקדמ' טל מיירי בנשמות שירדו לקליפה כמבואר שם . והכא אין קיומין בנשמות חדשות שלא ירדו לקליפות כדכתיבנא לעיל אות א מ"מ הנה השוא שבהם שכולם נכנסים חלה בעיבור כמעט המלכות ומשם יואלים ובאים לעולם ע"ד האמור כנז' שם באותה הקדמה עצמה ועוד בהקדמה יב יע"ש

ונקרא על שמה וזכות רידה הוא אינה יכולה לזכות ברוח מטעמא דקאמר וכן מבואר להדיא לקמן בהקדמה ג דף ה ע"ב וז"ל אמנם גם הנפש מתגלגלת עמו אלא שהוא בסוד עיבור בלבד וכו' והתם נמי מיירי בנוונא דהכא כמ"ש שם הרד"בש ז"ל בפ' קמא שהוא העיקר וכמ"ש שם בס"ד באות כו יעוין שם . ושם מלאתי שהדבר מפורש ככל מה שכתבנו בס"ה רפ"א יע"ש ושם אכזי כש"ר :

ח שם ואז תזכה ל הרוח שלה . כ"ב עי' מ"ש לעיל בהקדמה ח ד"ה אין הרוח שלו וכו' דכשהנפש היא אינה שלימה לגמרי וגם אינה שם רק בכחי' עיבור שפיר נעשית מרכבה אל הרוח אפי' כשהוא פגום יע"ש . וכ"ש הכא דאינו פגום רק שאינו מתקן כמוה והיה דלקמן הקדמה ג דף ה ע"ב שכתב לפי שהיה שלימה והוא חסר תיקון יעוין שם יבואר להלן בדבריני בס"ד :

ט שם ואם יתקן גם הרוח אז לריך שיפטר מן העולם וכו' . כ"ב ואע"ג שהרוח לא נתקן על ידי גלגול כמו הנפש מ"מ כיון שהנפש לא נתקנה כ"א עי' גלגול תו לא מלי הרוח לזכות כנשמה בגוף ה' כ"כ הרדב"ש ז"ל :

י שם לקחת את הרוח שלה כדי לתקן גם אותו . כ"ב כלומר האדם . א"כ לפי שעל ידה הוא נתקן שא"ל לו לבוא בעולם אם לא שיתלבש בנפש כמ"ש בסמוך ועוד שהיא מסייעתו להטיב מעשיו וק"ל :

יא שם כדי שנאמר שזריכה הנפש ההיא להתגלגל פעם אחרת ויודית ע"ד הנו' . כ"כ היינו ע"ד הנו' לעיל סוף הקדמה ח דה"כ אין לדבר סוף וקצ' כמ"ש לקמן הקדמה ג דף ה ע"א יע"ש :

יב שם ולכן אם ילטרך גלגולים אחרים כדי לתקן את הרוח באים הנפש והרוח ביחד וכו' . כ"ב עי' להרד"בש ז"ל שהקשה שאיך אפשר לבוא עכשיו הנפש עם הרוח שהוא פגום ביחד דאיך הנפש המתקנת תיעשה מרכבה ל הרוח הפגום כדלעיל סוף הקדמה ח ותיירץ כיון דבשעה שנפגם הרוח היתה נפש המתקנת מרכבה ליו השתא נמי יכולה לבוא עמו משא"כ לעיל שכ"ה הוא כפ"ע וכו' יע"ש . ואחר לחיבת

ו שם אם לא בדוחק גדול כמש"ת לקמן בע"ה . כ"ב הוא בהקדמה ג ד"ה ע"ב ד"ה ועתה נבאר וכו' יע"ש :

ז שם ותחזור הנפש להתגלגל ואז תזכה אל הרוח שלה . כ"ב תימנה דזה היפך ממ"ש לעיל מזה דכל שלח נתקנה הנפש אלא עי' גלגול שוב אינה זוכה לרוח ואטו משום שנתגלג' עוד פעם אחרת והוי"א לה ישנה ביותר אעלוי"א לה טפי . ועוד אי אשתני למעלותא עי' גלגול לזכות לרוח מטע' דלא ידעי' אמאי לא השתני נמי למע' לזכו' ל הנש' ג"כ ואמאי אלטרי' להפטר מן העו' ויתגלגל עד שיזכה אל הנשמה . ועוד כיון שנשלמה הנפש אמאי לריכה תו להתגלגל לכך נראה דודאי בגריעותא ה' קיימא שאינה זוכה עוד אל הרוח אלא דהאי דקאמר שנשלמה לאו לגמרי קאמר שלא נשלמה רק במלות הזריכות גלגול גמור אבל במלות המספיק להם בחינת עיבור כמבואר לקמן בהקדמה יא דף יד ע"א עדיו לא נשלמה . תדע דהא כשנשלמה לגמרי קאמר בסמוך שנשאתר למעלה בלרר החיים אלא ודאי דנשלמה שלא לגמרי קאמר וגלגול דמיירי ביה הכא נמי אינו גלגול גמור דכבר נשלמה במלות הזריכות גלגול אלא גלגול הדומה לעיבור הנו' לקמן סוף הקדמה יא בחלוקה ה' ורכיבית יע"ש . ותדע דהא קאמר בסמוך דאם באותו גלגול יחטא האדם אינו פוגם בנפש לא ברוח לבדו ואין ענין זה נוהג אלא בבחינת העיבור כמבואר שם בסוף הקדמה יא וככ"מ :

וכל לשון גלגול הנו' כאן בדר"ל שהוא בדרך זה כלומר לאחר שנתקנה אותה בחינה אינו גלגול גמור לא הוא גלגול הדומה לעיבור שהיא ג"כ מעת הלידה כנו' כריש הקדמה ח ומאי דקאמר ואז תזכה אל הרוח שלה לאו אח"כ לכשיגדיל כדלעיל מניה אלא מתחילה מעת הלידה באים שניהם כאחד הנפש והרוח ונכנסים יחד באותו גוף ואדרבא עיקר גלגול זה הוא לרוח והוא עיקר בגוף זה ונקרא על שמו אבל הנפש אינה אלא טפילה שם בבחינת עיבור כאמור . וכיון שכן שהרוח הוא עיקר עכשיו בגוף זה יכולה הנפש להיות נטפלת ליו ומתחברת עמו דלאו זכות רידה מיקרי . משא"כ בגלגול שקורס לזה שהיתה היא עיקרית באותו גוף

עפרות רגלי קדשו תורו רחוק דשאני ביאה ראשונה שהיתה בכשרות וכשנפנס אח"ך. א"ל לה לעיכו ולילך משא"כ השתא כביאה שניה שתחילתה היא בפיקול שכבר הוא פגום ועומד ועוד שאין כאן הכרח שאפשר לו לבוא מורכב על נפש הגר ואין דניס אפשר משא"ל. אבל לפי מ"ש לעיל מזה הגלגול הנו' כאן אינו גלגול גמור אלא גלגול הדומה לעיבור ניחא דכבר כתבנו בהקדמה א' אות כג דכשהנפש היא בכחי' עיבור יכול הרוח אף כשהוא פגום לשרות עליה וע"ש ואין כאן קושיא כלל וק"ל :

יג שם והנה לפעמים וכו' נשלמה ונודככה בתכלית גדול. כ"ב פי' דרב"ש ז"ל שם דהיינו שהעלה אותה עד כתר דעשיה כמ"ש בהקדמה א' וע"ש. ואמרו נשלמה ונודככה היינו כמי כמ"ש שם בהקדמה א' שהתיקון הוא בשני פנים הא' הוא קיום המלות והשני הוא תיקון הפגם וכ"כ בהקדמה יא דף ד ע"ב וזהו נשלמה כלומר במנו' ונודככה מהפנ' ותערוכ' הרע שבה וק"ל :

יד שם אבל הנפש נשארת למעלה וכו' בלדור הקיים והרוח לבדו ירד. כ"ב בין לדברי הרד"כ ש' ז"ל שהבאנו לעיל בהקדמה א' אות י"ט דסבר מר דהנפש דעשיה אפי' שנודככה עד התכלית אפשר לה לירד. ובין לרדן דס"ל התם בעניותין דכחי' תחתונות שלה הוא דאפשר להם לירד ליכא להקשווי הכא דאמאי הנפש נשארת למעלה ואינה יורדת עם הרוח ולא ינטרך לנפש הגר. דער כאן לא אמרינן דאפשר לירד אלא בכחי' עיבור בחיים דכ"הג מייירי התם. אבל בגלגול הדומה לעיבור דמייירי ביה הכא שהיא מעת הלידה לא וק"ל :

טו שם ואז יפטר מן העולם וחזור להתגלגל כ"ב כלו' בגלגול הדומה לעיבור עם הנשמה שהיא עיקרית בנוף זה. וז"ל שלא נתקן הרוח עד התכלית דאי נתקן לגמרי ה"ל לישראל למעלה במקומו הראוי לו ע"ד מ"ש לעיל גבי הנפש והנשמה היתה באה מורכב' על נפש הגר ועי' לקמן בהקדמה ד דף ו ר"עב ק"ל :

טז שם והו' תתחבר עמו נפש הראשונה שלו כ"ב מהכא לא תסייעיה להרב ש' ז"ל דס"ל לעיל דאפי' נ' דנודככה הנפש דעשיה עד התכלית יכולה לירד ולא עוד אלא דעדיפא

מינה כמי איכא לנשמע מהכא דאפי' בגלגול הדומה לעיבור כמי יכולה לבוא מדקאמר ויתגלגלו יחד שניהם דלא היא דא"כ הוא שיכולה לירד קשה מאי שנא היא זמנא מזמנא קמיינא דקאמר דאין הנפש יורדת עם הרוח והוא לבדו יורד מורכב על נפש הגר. ועוד מאי היא דקאמר כמי בסמוך ולפעמים יכוא הרוח לבדו בגלגול עם הנשמה דלמה אין כל העתים שוות אלא ע"כ דהכא לא קאי אנודככה דלעיל מינה לא אהיכא שלא נודככה. אבל אם נודככה אה"כ דאינה יורדת והיינו דקאמר בסמוך ולפעמים וכו' כלומר אם נודככה הנפש עד התכלית אז יכוא הרוח לבדו עם הנשמה ואפי' שאין משמעות הלשון כך מ"מ האמת יורה דרכו דרך ישרה וסלולה ועי' אמרו מוטב לסבול דוחק הלשון מדוחק הענין ועי' ס"הג רפ"א וק"ל :

יז שם ולפעמים נ"כ יכוא הרוח לבדו בגלגול עם הנשמה וכו' כ"ב נראה דהשתא לא לריכי לנפש הגר כיון דאיכא ב' בחי' ביחד רוח ונשמה הנה הרוח נעשה מרכבה אל הנשמה בערך נפש והיא מתלבשת בו וכן משמע קל"ה מלקמן הקדמה ד דף ו ע"כ דדווקא היכא דליכא רק בחי' א' לברה הוא דבעי נפש הגר משא"כ היכא דאיכא תרתי וע"ש ולפ"ז מש"ל דאין הרוח יכול לבוא יחיד אלא מלוכב תוך נפש לא דוקא נפש ממנא קאמר אלא כל מה שהוא בערך נפש וק"ל :

יח שם אותה נפש הגר כיון שנתחברה בע"הו עם הרוח ההוא וסייעו להטיב מעשיו וכו' קשה אדרבה נפש הגר היא מחטאה לאדם כמ"ש לקמן בהקדמה דר בסור קשים גרים לישראל יע"ש. ואין לומר דשאני התם שהוא גר וקשה לאעברא וזהמא מניה משא"כ הכא דישאל הוא דהא בס"הג ריש פ"ט מיייתי להא דקשים גרים על ענין זה גופיה דהכא יע"ש ומשמע דלא שנה. לכן נראה דהאי וקיינו להיטיב מעשיו הוא לאו דווקא אלא כלו' שסייעו לבוא בעולם וממילא בא לידי כך להיטיב מעשיו שאלמלא הוא לא היה אפשר לו לבוא בעולם. א"כ לאחר שהאדם הכניע יארו והכריע עצמו לזר זכות אז גם נפש הגר נכנעת וחוזרת למוטב ואז אדרבה היא מסייעתו ומכריעתו לכך זכות

והו' יפטר מן העולם וחזור להתגלגל כ"ב כלו' בגלגול הדומה לעיבור עם הנשמה שהיא עיקרית בנוף זה. וז"ל שלא נתקן הרוח עד התכלית דאי נתקן לגמרי ה"ל לישראל למעלה במקומו הראוי לו ע"ד מ"ש לעיל גבי הנפש והנשמה היתה באה מורכב' על נפש הגר ועי' לקמן בהקדמה ד דף ו ר"עב ק"ל :

טז שם והו' תתחבר עמו נפש הראשונה שלו כ"ב מהכא לא תסייעיה להרב ש' ז"ל דס"ל לעיל דאפי' נ' דנודככה הנפש דעשיה עד התכלית יכולה לירד ולא עוד אלא דעדיפא

להטיב מעשיו ע"ד ומלאת את לבבו וכו' וק"ל :
יש שם גם דע כי לפעמים יהיה שכאשר
 תתגלגל הנפש לבדה וכו' לפי שהכלל
 הוא שאין שניהם או שלשה יכולים וכו' כ"ב אל
 ועלה בדעתך לומר דכלל זה ליתיה אלא כמי
 שבפעם הראשונה שבא לעולם זכה בכל הכ"רן
 ושוב חטא ופנס בהם וחזר עתה בגלגול לתקן
 הפנס וכמ"ש לעיל סוף הקדמה א ובכ"הג הוא
 דמייירי הכא אלא ה"ה כמי לענין דאייירי ביה
 לעיל בריש הקדמה דידן שהוא מי שלא זכה
 להשלים כניסת כל חלקי הנפש בו בפעם הראשון
 אלא עי' בגלגול דאתנהו כמי ביה לכלל זה וכל
 מיולי רקאמר הכא כין לענין שמתעבר בו נפש
 א' של איזה זריק ובין לענין דוחק הגדול ושאר
 מלי ודין א' להם ואע"ג שהם חלוקים בטעמים
 מ"מ לענין דינא שוים הם :

מיהו זריק שתרע דלא איירי הכא ולעיל כמי
 סוף הקדמה א אלא כנשמות חדשות
 דמדרגה הראשונה הנו' לקמן ריש הקדמה ז א
 שהם מגלגלים מפעם ב' ואילך אבל לא כנשמות
 ישנות דמדרגה ג' דהתם משום דאע"ג דאינהו
 כמי אינם יכולות לזכות בכ"רן בגלגול א' רק
 בשלשה גלגולים כהני מ"מ לא שייך גבייהו דין
 דהדוחק גדול הנו' כאן וכמו שיתבאר לקמן
 בס"ד סוף הקדמה ג יעו"ש ובנשמות דמדרגה
 שנית כמי לא מיירי משום דבהו לא משכחת
 לה לבחי' עיבור ככ"הג שהוא לאחר ששתלם
 הנפש כ"ב עד שתהיה ראויה אל הרוח לא זריק
 שיפטר מן העולם כמבואר לקמן בהקדמה ז דף
 ט ס"עב והטעם עי' בדברינו בס"ד בהקדמה
 ד אות יז . ולענין הדוחק גדול כמי מספקא לן
 בעניותין לקמן סוף הקדמה ג אי שייך גבייהו
 כשהם מגלגלים מפעם שנית ואילך יעוין שם
 באות כט הילכך ליכא לאוקמה אלא כנשמות
 חדשות כדאמרן וק"ל :

כ שם ולפעמים אפשר שיתגלגלו שם נפשות
 ראשונים וכו' כ"ב היינו עד ג' נפשות ולא
 יותר א"כ אפי' יותר לא שמתבטלים התחתונים
 לגבי ג' נפשות העליונים מכולם כמבואר כ'
 לקמן בהקדמה ה יע"ש :

כא שם נפשות ראשונים עד אברהם אע"ה
 כ"ב עי' בדברינו לעיל בהקדמה א

ד"ה אבל אותם הרוחין וכו' יע"ש :
כב שם עד שיוכל להיות להשיג רוחו של
 אאע"ה . כ"ב והיינו מאותם רוחין
 הא' שנשארו למטה במדרגות תחתונות דימורה
 אבל לא רוח העיקרי העליון כג"ל בהקדמה
 א ופשוט :

כג שם הנה כשיפטר מן העולם יכול
 להתעלות כפי בחי' הזריק שהוא וכו'
 כ"ב היינו כשתקן מעשיו כפי מדרגת הזריק
 שהוא . ודע שדבר זה נוהג גם כשלא תיקן עדין
 כל כ"רן שלו רק הנפש לבדה או הנפש והרוח
 כמבואר סוף עמוד זה ד"ה הכלל העולה
 וכו' ופשוט :

כד שם והנה ענין העיבור הוא לשתי סיבות
 כ"ב שתי סיבות אלו הנזכרים פה
 אינם השני בחינות דעיבור הנו' לקמן ריש
 הקדמה ה אלא שניהם נכללות בבחינה השנית
 דהתם ולא שייכי כלל לבחי' הראשונה דהתם דהא
 גם כסיבה השני דהכא קאמר בסמוך דאין הזריק
 שהוא מרגיש בלער הגוף כלל ואינו רבוק שם
 ואלו בבחי' הראשונה דהתם הוא רבוק ונקשר
 בגוף ומרגיש בלער ויטורי הגוף יע"ש אלא
 שתיים דהכא מיירי כשעיבור הוא לזורך האדם
 עצמו ולא לזורך הזריק המתעבר בו ובכ"הג
 כמי איכא ב' תועלויות א' לאדם ואחר לזריק
 המתעבר בו וק"ל :

כה שם הכלל העולה כי לפעמים יעשה
 האדם איזה מלוא גדולה וכו' כ"ב
 הא דרבינו מלוא גדולה היינו כשאין אותו זריק
 הוא משרשו אבל אם הוא משרשו בלא"ה כמי
 הוא מתעבר בו לסייעו כשמיטיב מעשיו מעט
 כמ"ש לקמן בהקדמה ה והקדמה יא ד"ג ע"ב
 והקדמה ל וכן הוא בס"הג פ"ה ד"ח ע"ב יעו"ש
 ועי"ע בש"ר"הק ד"א ע"ב . ותרע דהכא מיירי
 כשאינו משרשו דהא קאמר דבזה יהיה שקול
 במדרגת הזריק ההיא ויעלה למעלה ממקום
 שורש נשמתו אשר ממנו חולכה . מיהו מלקמן
 ריש ד"עא משמע קלף שאינו כן אם לא שנאמר
 דשאני עיבור מדבוק ויחוד יע"ש :

כו שם ולפעמים נפש מעשיה ור"ן מימורה
 ולפעמים נפש מימורה וכו' כ"ב דברי
 ר"ל אלו סתומים וחתומים דמלתא דפשיטא היא

דבר"ן דמיורי בהו היינו הפרטיוס דכל עולם .
 חדא דברדך הפרט עסיק ואזיל עד השתא .
 ועוד מדקאמר ר"ן מיזירה או מכריאה ואי
 בכללות הא כולי יאי' נכללת בבחי' רוח לחור
 ובכריאה בבחי' נשמה בדאמר לעיל אלא ודאי
 דמיורי בפרטיוס וביון שכן קשה דאיך יתכן
 שבעוד שלא זכה עדין רק לנפש פרטית דעשיה
 יוכל לזכות ברו"ן מיזירה והא כתב לעיל בהקד'
 א דאינו יכול להשיג שום בחי' מהיזירה קודם
 שיהיה שלם בכרכ"חי דנפש דעשיה . ועוד דנפש
 פרטית דיזירה שבנתיים להיכא אזיל והיאך אפשר
 שיוזכה ברו"ן דיזירה בלתי נפש דיזירה והלא הכל
 הוא בסדר המדרגה וכ"ס דקשה טפי מאי
 דקאמר ולפעמים נפש מיזירה וכו' ולפעמים
 נפש מכריאה וכו' דמשמע דאע"ג שלא קבל
 כלום מהעשיה יכול לקבל מיזירה או מכריאה
 וזה לא יתכן כלל שהרי הוא כסולם המוטב ארצה
 וראשו מגיע השמימה וכיזיל יכול לעלות
 למדרגות העליונות בלתי התחתונות ואפי' אם
 נדחוק עצמנו לומר דנפש דעשיה דקאמר לאו
 היינו פרטיות אלא כללית כלומר כרכ"חי דנפש
 דעשיה שכולם נכללים בשם נפש :

ומאי דקאמר נמי נפש מיזירה היינו זולת
 נפש כללית דעשיה ועד"ן שאר דבריו זל
 אכתו קשה ממה שדלג לנפש דיזירה והד"קל
 דהיאך יכול להשיג ר"ן דיזיר' בלתי נפש דיזירה
 וכ"ת דלא חש להזכירה דמלתא דפשיטא היא
 ולעולם דזכה בכולהו כר"ן דיזירה א"כ נפש
 דעשיה אינה עולה עוד בשם דקאמר בסמוך
 ואיך זכר נפש דעשי' שהיא טפילה ולא זכר לנפש
 דיזירה שהיא העיקר . ועוד דא"כ היינו הך
 דקאמר ברישא ולפעמים שלשתם מהיזיר' וכו'
 דע"כ דר"ל מהיזירה נמי זולת הכ"רן דעשיה
 ומה חידוש אתא לאשמעינן השתא דקאמר
 ולפעמים . וראיתי להרדב"ש זל בסוגיון שנתקשה
 ג"כ בזה וכתב דאפ"ל עפ"י מש"ל בהקדמה א
 או אפשר והוא הנכון דמי שהוא ממלכות רנוקבא
 דעשיה א"ל לתקן רק המלכויות דרכ"חי דעשיה
 ואז יזכה אל רוח דיזירה ובזה יוכן מ"ש כאן
 דלפעמים קונה נפש דעשיה ר"ל הנפשות של
 כרכ"חי דעשיה כשרשו ובזה יוכל לקנות נפש
 דיזירה וכשקנה נפש דיזירה יוכל לקנות רוח

מיזירה אף שלא קנה רוח מעשי' דנפש דעשיה
 נעשית מרכבה לנפש דיזירה ונפש דיזירה לרוח
 שבו כמש"ל בהקדמה זו לענין עיבור נשמות
 הדיוקים וכו' יע"ש :

והנה זולת מה שהקשינו לעיל לפי' זה לא
 זכ"ל דב"ק רכיון שכן היא המדה שא"ל
 לקנות מהעשי' רק הנפשו' דכרכ"חי מן המלכויות
 שבה לכד וזכה יספיק לקנות רוח מהיזירה מה
 חובתו תו ויעשנה ומאי גריעותיה דקאמר אף
 שלא קנה רוח מהעשי' והלא קנה רוח מהעשיה
 כמאמר . ותו הני ולפעמים אחריו דקא' בתר
 הכי במאי מוקמת להו לפי דבריו זל אי בזכה
 כבר גם מהעשיה ויזירה למה לי כל הני נפשות
 למהוי מרכבה ז"ל עוד שיוזכה לרוח מכריאה
 ועוד הלא עיקר הרוח הוא מיזיר' לא מהכריא'
 ואי' ואי לא זכה מהעשיה ויזירה הדרא קושיא
 א' לדוכתא דהיאך יזכה מהכריאה קודם שיוזכה
 מעשיה ויזירה . ותו קשי' לי עמ"ש ר"ל בסמוך
 דכר"ן דיזירה מבטלים לנר"ן דעשיה מלעלות
 עוד בשם וכן בשאר החלוקות דא"כ איך כתב
 לעיל דלפעמים יהיו באדם כר"ן מעי"כ . ועוד
 דלפ"ן כר"ן הפרטיוס נמי דכל עולם יהיו מבטלים
 ואז' ולא משכחת לה תו מי שנקרא שיש לו יותר
 מבחי' א' פרטי' לכד והיכי קאמ' לעי' דלפעמי'
 יהיו שלשתן מן היזירה וכו' ועוד דהענין בעצמו
 לא יתכן ונסתר הוא מכ"מ :

והנרע"ד בזה הוא דכבר כתבנו לעיל
 בהקדמה א' אות יג דשני מיני
 עליות הם דיש מי שעולה בדרך ישר ממדרגה
 למדרגה דרך שרשו לכד ולא יטה ימין ושמאל .
 ויש מי שמכשיר עצמו ביותר לעלות למעלה
 ממקום שרשו אשר משם קולבה נשמתו ואז
 מתבטל ממנו שם שרשו הראשון התחתון בשורש
 האחר המעולה שקנ' עכשיו משא"כ העול' דרך
 שרשו שאינו בטל התחתון כעליון הימני דמין
 במינו אינו בטל יעו"ש ב' . ובזה אפשר להבין
 דבריו שכתב כאן דהכא נמי מיורי בעולה
 למעלה משרשו ודבר הלמד מעניינו הוא דהכי
 הוה מיורי נמי עד השתא לעיל מניה . ופתח
 דבריו ואיר לכאך תחי' העולה בדרך שרשו
 וקאמר . ונמלא כי לפעמים יהיו באדם כר"ן
 מעי"כ והוא כנגד הדרך כלל שכתב לעיל מזה
 שכל

שכל העשיה נכללת בשם נפש וכל היצירה רוח והברוי' נשמה. וכנגד דרך הפרט קאמר עור ולפעמים יהיו לו כר"ן ממלכות ומז"ה ומאומה דעשיה ושני דרכים לו אין בהם כיטול תחזונים בעליונים מהם :

ואח"כ בא לבאר העולה למעלה משרשו וקאמר ולפעמים שלשתם מן היצירה והיינו כגון שר"ן שקבל תחלה מן העשיה היו דרך משל משלשה מלכיות דנוקבא וז"ל ואומה דעשיה ומהרה"וי היה לו לקבל גם הכר"ן דרוח דיצירה ג"כ משלשה מלכיות דנוקבא וז"ל ואומה דיצירה כפי שרשו שלמטה חלה שעכשיו היטוב מעשיו ביותר עד שהוכשר לקבלם מג' יסודות שלהם שהוא למעלה ממקום שרשו שבשלשה מלכיות שלהם. ואלו היה מקבל הכר"ן דרוח דיצירה ג"כ משרשו מג' מלכיות דיצירה ע"ד שקבל מהעשיה לא היו בטלים הכר"ן דעשיה לגבי הכר"ן דיצירה והיה נקרא שיש לו כר"ן מהעשיה וכו"ן מהיצירה אבל השתא שקיבלם מג' יסודות אז לא מבעיא דבטל ליה שרשו שבשלשה מלכיות דיצירה גופא מלהיות נקרא על שםם חלה שגם הכר"ן דעשיה שכבר קבל נמי בטלי להו מלעלות עוד בשם ואינו נקרא עתה רק פלוני זה יש לו כר"ן מהיצירה. והכר"ן דעשיה ח"ע"ג דאיתנהו ביה כמאן דאיתנהו דמי. ועד"י יתפרש מ"ש עוד ולפעמים שלשתם מבריהא והוא בין אם שקבל מהעשיה ויצירה היה משרשו ועכשיו מהבריהא למעלה משרשו ובין אם שקבל מהיצירה היה ג"כ למעלה משרשו חלה שמהבריהא הוא יותר למעלה ממה שקבל מהיצירה כגון שביצירה קבל מהשלשה יסודות ומהבריהא מג' הודות בכל גופא בטלי להו הכר"ן דעשי' ויציר' לגבי כר"ן דבריהא המעולים מהם ואינו נקרא שם ע"ש הכר"ן דבריהא. וכן מ"ש עוד ולפעמים כולם מן האצ"י יתפרש ג"כ ער"י ומ"ש ח"ד ולפעמים נפש מעשיה ורו"ן יצירה גופא. ואומה יצירתי היא והוא מש"ס דער השתא לא שמעין שם היבא דכולהו כר"ן דיציר' או דבריהא הם למעלה משר' אבל היבא שמקלתם הם משרשו וקלתם למעלה משרשו כגון שהנפש דיצירה קיבצה ממלכות דמלכות דיצירה כפי שרשו שבעשיה ושוכ זיך מעשיו ביותר

שכל העשיה נכללת בשם נפש וכל היצירה רוח והברוי' נשמה. וכנגד דרך הפרט קאמר עור ולפעמים יהיו לו כר"ן ממלכות ומז"ה ומאומה דעשיה ושני דרכים לו אין בהם כיטול תחזונים בעליונים מהם :

ואח"כ בא לבאר העולה למעלה משרשו וקאמר ולפעמים שלשתם מן היצירה והיינו כגון שר"ן שקבל תחלה מן העשיה היו דרך משל משלשה מלכיות דנוקבא וז"ל ואומה דעשיה ומהרה"וי היה לו לקבל גם הכר"ן דרוח דיצירה ג"כ משלשה מלכיות דנוקבא וז"ל ואומה דיצירה כפי שרשו שלמטה חלה שעכשיו היטוב מעשיו ביותר עד שהוכשר לקבלם מג' יסודות שלהם שהוא למעלה ממקום שרשו שבשלשה מלכיות שלהם. ואלו היה מקבל הכר"ן דרוח דיצירה ג"כ משרשו מג' מלכיות דיצירה ע"ד שקבל מהעשיה לא היו בטלים הכר"ן דעשיה לגבי הכר"ן דיצירה והיה נקרא שיש לו כר"ן מהעשיה וכו"ן מהיצירה אבל השתא שקיבלם מג' יסודות אז לא מבעיא דבטל ליה שרשו שבשלשה מלכיות דיצירה גופא מלהיות נקרא על שםם חלה שגם הכר"ן דעשיה שכבר קבל נמי בטלי להו מלעלות עוד בשם ואינו נקרא עתה רק פלוני זה יש לו כר"ן מהיצירה. והכר"ן דעשיה ח"ע"ג דאיתנהו ביה כמאן דאיתנהו דמי. ועד"י יתפרש מ"ש עוד ולפעמים שלשתם מבריהא והוא בין אם שקבל מהעשיה ויצירה היה משרשו ועכשיו מהבריהא למעלה משרשו ובין אם שקבל מהיצירה היה ג"כ למעלה משרשו חלה שמהבריהא הוא יותר למעלה ממה שקבל מהיצירה כגון שביצירה קבל מהשלשה יסודות ומהבריהא מג' הודות בכל גופא בטלי להו הכר"ן דעשי' ויציר' לגבי כר"ן דבריהא המעולים מהם ואינו נקרא שם ע"ש הכר"ן דבריהא. וכן מ"ש עוד ולפעמים כולם מן האצ"י יתפרש ג"כ ער"י ומ"ש ח"ד ולפעמים נפש מעשיה ורו"ן יצירה גופא. ואומה יצירתי היא והוא מש"ס דער השתא לא שמעין שם היבא דכולהו כר"ן דיציר' או דבריהא הם למעלה משר' אבל היבא שמקלתם הם משרשו וקלתם למעלה משרשו כגון שהנפש דיצירה קיבצה ממלכות דמלכות דיצירה כפי שרשו שבעשיה ושוכ זיך מעשיו ביותר

ודע שמקדמת דנא היה כתוב חללי פי' אחר ע"י ואעפ"י שלפ"ד הפי' שכתבנו לעיל הוא יותר צודק בכוונת הר"ל מ"מ לא חאקוק ירי מלכותו ועל המעיון לברר חיוה יוכשר וז"ל כלע"ד שהדברים מגיעים למ"ש לקמן דס"ג ע"כ מענין התלבשות ד' עולמות אבי"ע וז"ב כי האצ"י מתלבש בבי"ע ונמשך ע"ס העשיה וכן הבריהא והיצירה ונמצא כי בעשיה מתלבשים כל ד' עולמות אבי"ע וז"ב וביצירה שלשה בלבד והם אבי"י ובבריהא שנים וכו' יע"ש. ומבואר ענין זה בארוכה בס"ה פ' כ ד"לר וכתוב עוד שם דיש נשמות שהם נמשכות מחיזוני' העולמו' היותר חיון שכולם כי תחלה קונה נפש דחיו' העשיה בכל חמשה פרטיות שהם נרנח"י וחא"כ קונה רוח מחיזוניות היצירה וכו' ח"ד יש קונה זה לפנים מזה דהיינו נפש דעשיה ורוח דיצירה המתלבש בפנימיות נפש דעשיה עלמה וגם כנשמה דבריהא שלפנים ממנה וגם בבחינת האצילות שלפני ולפנים וכעד"י קונה ה' בחי' רוח מפנימיות היצירה וכו' יע"ש. כ' והן הם דברי רבינו שבכאן כי בתחלה כתב שלפעמים יהיה

ובדכתיבנא בעניותין לעיל סוף הקדמה א' ד"ה
דע כי אחר וכו' יע"ש :

הקדמה ג

א הנה בחי' העיבור הוא כחיים כגל וכו'
כ"ב הוא לעיל בהקדמה ב' דף ג ע"ב
ואילך ולקמן בהקדמה ה' וס"ה ג' פ"ה דף ט'
ע"ב יע"ש :

ב שם וכיון שנתדמו יחד בענין מלואו זו
יתעבר בו נפש הלידיק' כ"ב כבר כתבנו
לעיל בהקדמה ב' אות כה דהא דבעינן שידמה
אליו באיזה מלוא היינו דווקא כשאין הלידיק'
ההוא משרשו אבל כשהוא משרשו בלא"ה נמי
מתעבר בו יע"ש ועי"ע בדברינו סוף הקדמה
א' אות כו ד"ה שגדמה אליו וכו' יע"ש :

ג שם וז"ל פסוק ותדבק נפש דוד ביהונתן'
כ"ב אין הפסוק כך בשמואל א' יח שא
להפך ונפש יהונתן נקשרה בנפש דוד ובס"ה
שם דף ח ע"ב נמי איתא וז"ל ותדבק נפש יהונתן
ברור ומהראוי היה להגיה בכאן אבל אינו מוכרח
לפי שאין דרך המחבר לדקדק כל כך בנושאים
כשהנשוא הוא אמת ועי"ע מ"ש לקמן בס"ד
בהקדמה י' יע"ש :

ד שם כי כמו שנפשו של אדם כלול וכו' כ"ב
עי' לקמן הקדמה ו' והקדמה כו' ובס'
הפסוקים דף ז ע"ג ובס"ה ג' פ"א ופ"ד ר"ג ע"ב
ובס' מארז' מס' סוכה יע"ש' ואומרו כלול
מכמה נילולות וכו' ויש כמה נילולות בראשו וכו'
ר"ל הגם שהגוף הוא א' מ"מ כלול הוא מאחרים
הרבה שהם רמ"ח איברים ושס"ה גידים וכן כל
אבר ג"כ חוזר ונפרט לחלקים רבים שמהם
חלקים יש בראש וכן בעין וכלל אבר ואבר וק"ל :
ה שם כלפור נודדת מן קנה' כ"ב עיין
ס"ה ג' פ"א דף ב ע"א :

ו שם וכפי בחי' הכליות כך גלו במקום
המכוון להם בתוך הקליפה ראש בראש
עיין בעין וכו' כ"ב ס"ה ג' פ"א דף ב ע"א
וכ"ב בס"ה ד' ס"ב ע"ד שאין הנשמה נמסרת
ביד הקלי' אלא במקום הנדדיו ומכוון כנגדו
ממש וזכור כלל זה יע"ש ועי"ע לקמן בהקדמה
כו' ובמ"ש שם באות א' בס"ד יע"ש :

סס

יהיה באדם כר"ן מעשי' ולפעמים שלשתם מילוד'
ולפעמים ג' מכריאה והיינו מחיולניות שלהם
ושוב קאמר ולפעמים יהיה לו נפש מעשיה ורו"ן
מילודיה והיינו מילודיה המתלבשת בפנימיות
העשיה נופא' ועד"ז יש לפרש ג"כ כל שאר דברי
רז"ל' וניתחא השתא מאי דקאמר בתר הכי שאין
כח בקולמוס להאריך וכו' כי באמת פנישת בחי'
זו בחברתה בפחי' התלבשות הארבעה עולמות
ז"כ ענמו מספר וק"ל :

כז שם עוד יש חילוק אחר בבחי' הגלגול
וכו' כ"ב עי' לקמן בהקדמה ג' דף

ה ע"ב שס' מבואר יותר ובס"ה ג' פ"ב י"ב ודע
דסדר האמור כאן במתגלגל שלא ע"י יבום הוא
בין כשזכה בפעם הא' בגלגול הקודם בכל הכר"ן
וחזר ופגם בהם כנו' לעיל סוף הקדמה א' ובין
כשלא זכה בפעם הא' רק במקלת הנפש ולא
בכולה ובא עכשיו על תשלום הנפש כנו' ריש
הקדמה דידן דשניהם דין א' להם בכל האמור
בכאן' והחילוק שבין רישא לסיפא דקאמר או
לפעמים כל א' משלשתם יתגלגל לבדו בפ"ע
הוא דרישא מיירי היבא דהנפש לא נשלמה
ונודככה עד התכלית דאז יכולה היא לבוא אח"כ
עם הרוח או עם הנשמה בגלגול ואינו בגלגול
ממש אלא בגלגול הדומה לעיבור כמבואר
בהרי"א לקמן שם דף ה ע"ב' ובאיפא מיירי
כגון שנתקנה הנפש עד התכלית אלו נשארת
היא למעלה לרורה כל"ה והרוח יבוא יחידי
לבדו מורכב על נפש הגר כנו' לעיל בהקדמה
זו' וכן הנשמה באה ג"כ לבדה אם גם הרוח
נתקן עד התכלית' ועיין בדברינו לעיל סוף
הקדמה א' ד"ה אין הרוח שלה וכו' ובהקדמה
דידן ד"ה ותחזור הנפש להתגלגל וכו' יע"ש
והרדב"ש ז"ל כתב דסיפ' מיירי דווקא כשזכה לכל
הגר"ן ופגם בהם' משמע מדבריו ז"ל אבל
ברישא מיירי כגון שלא זכה בכל הנפש וכן נראה
ממ"ש שם בדיבור שאח"ז על הקדמה ג' יע"ש'
ולפ"ק ד' אינו כן אלא בין ריש' ובין סיפ' מיירי בכל
גוונא דדין א' להם והחיל ק' הוא בין אם נודככה
עד התכלית או לאו כמ"ש' ועי' בדברינו לעיל
נזה אות יט ד"ה גם דע וכו' ולקמן בהקדמה
ג' אות כו ד"ה אמנם הגלגול וכו' יע"ש' ועוד
דע דכל זה לא מיירי אלא בנשמות חדשות

טפי כיון שהוכררו רישין פרטיים של כולם ונתבטלו הרי כולם נעשו פגרים מתים ומהיכן יש להם חיות לזה תירץ שהשאר שלא הוכררו הם נותנים חיות להם ואינו קוטר לדברינו והתם בהקדמה כז' וק"ל :

ט' שם ויש שאף מי שבה בגלגול להיתקן ולא נזהר מן החטא וכו' עד העולה מזה וכו' סה"ג פ"ה דף י' ע"א . ונ"כ כל דברי ר"ל אלו ככללים בבחי' השנית והשלישית שכתב לקמן בסוף הקדמה יא דף יד ע"ב יע"ש . רק בזה חלוקים דבריו והבה מהתם דאלו התם מיירי בפשט שהיא ניצוץ ח' פרטיי כלומר ח' מששים רבוא ניצויות קטנים שנתבארו שם ר"ב סו"עב שח' לו להתחלק עוד יותר מזה ומשו"ה קאמר התם בבחי' הג' שגם אותם חלקי הנפש שנתקנו בגוף ח' במלות המיוחדות להם עכ"ל לריכוס הם להמלא בגוף השני לפי שכולם אינם רק נפש ח' לבד יע"ש . והבה ע"כ לא מיירי בהכי מדרקא' בסמוך שאותם ניצויות שלא נפגמו בעבירה אחר שנתקנו במלות אינם באים כלל וזולתי ע"י עיבור בחיים וא"כ ז"ל דמיירי בניצוץ ח' גדול מתר"ג ניצויות גדולות שנתבאר שם סוף ד"ב שהוא נפרט לכמה ניצויות ולכך אינם לריכוס להמלא כולם בגוף הב' . והכי משמע כמי ממאי דקאמר וחזר להשתקע וכו' הוא וכל הניצויות הנמשכות ממנו הרי שהוא כולל ניצויות הרבה מיהו כשאר מילי הבה והתם שוים ניגהו . וכוונתו ז"ל הבה לאשמעינן דתיקון הניצויות לאחר נאצתם מהקלי' דהוה עסיק ביה ברישא כינר הוא וקאמר דכבוא ניצוץ ח' לעו"הו להתקן והרי הוא כולל כמה ניצויות פרטיים מאה או חלק או יותר כנז' שם בהקדמה יא והנה להיתקן כולו בבת ח' בגלגול ח' הוא יקר המציאות אלא מוכרח ע"י גלגולים רבים כנופשים שונים וככל גוף וגוף נתקנים קלת ניצויות ממנו וכולי האי ואולי ועי' סה"ל שה"ש דקב"ג סע"ג ולקמן ריש הקד' יד וריש הקדמה טז . ויש ניצויות ממנו שבאו בגוף ח' ונתקנו במלות המיוחדות להם ולא נפגמו בשום עבירה ויש ניצויות שבאו בגוף ח' ונתקנו במלות המיוחדות להם אבל נפגמו בעבירות אלא שאינם מאותם שאינם קמים בת"מ . ולהני קרי להו ר"ל שנפגמו בעבירה קלה

ז' שם קין והכל בניו חטאו חטא אחר זולתי חטא אדם אביהם . נ"כ כ"כ לקמן הקדמה יב דף טו ע"ב יעו"ש :

ח' שם יולאים קלת ניצויות וכו' כפי בחינת מחשב נשמות הדור ההוא . נ"כ ס"הג שם ועיין לקמן הקדמה כז בענין סדר הבירור ובדברינו שם אות ט ד"ה וכבר הודעתין וכו' יע"ש . ולפי דברינו שם יתיישב מה שיש לדקדק כאן דהבה תלי טעמא כפי מחשב נשמות הדור ההוא או מניצווי הראש או מניצווי העין ובע"ח ש"כ ש' המוחין פ"ה תלי טעמא כפי זכות האב והאם ראש עשו מלוא התלויה בעין ממשיכים בירורי נפש התלויה בעין וכן כיוצא בזה . ונ"כ בש' נ' ש' קינור אב"ע פ"ג יע"ש . אבל לפמ"ש ניחא דהבה מיירי באבר הכולל שהוא נכבד לפי סדר זמנים אבל התם מיירי בפרטי אבר הכולל שהוא נכבד לפי הזכות ומע"ט . וניחא נמי מאי דאיכא למידק עוד דלפמ"ש לקמן בהקדמה טו ושאר מקומות דבאצת הקדושה מהקלי' מיד הם מתים והיו כלה היו יע"ש . ח"כ בהתברר כי"הק מראש הקלי' מיד הוא מת ואיך יתקיים גוף אדם הכליעל בלא ראש והלא נעשה נבלה ופגר מובס ודוחק לומר דער השתא לא כלו ניצווי הראש להתברר דהא מזמן ר"ל כתב בכמה דוכתין דאין דרף בתראה קיימינן בבירור הרגלים . ועוד דבש' המלות פ' ראה כתב דמיציאת מלרים כבר נגמרו בירורי הראש יעו"ש . וא"כ מהיכן ירק זה חי מיציאת מלרים ועד עכשיו :

אבר לפ"ה שם בדברינו דאבר הראש דקדושה לא הוטבע באבר הראש דקליפה לחוד אלא נתפזר ונטבע בכל התר"ג רישין פרטיים דכל התר"ג אברים הכוללים דקליפה וכן אבר העין בתר"ג עיינין וכו' עד אבר הרגל בתר"ג רגלין והבירור הוא מראשין של כולם ומעיינין של כולם עד רגלין דכולם יע"ש ניחא דהשתא גם באבר הראש דקלי' איכא ניצויות מאבר רגלין דקדושה שלא נגמרו עדין להתברר עד זמנינו זה ומהם הוא חי . ומדברי ר"ל בש' המלות פ' ראה נראה שהתירוצ' הוא כיון שעדיין שאר בחי' דקלי' הם קיימים הם נותנים חלק שפע וחיות לאותה בחי' שלא תמות ותבטל לגמרי יע"ש . ונראה שהולך לזה משום דהשתא כ"ש דקשה

השאר ועי' לקמן בהקדמה יא ד"ג ע"כ יעו"ש :
יא שם וזו היא בחי' כנונית כוללת גלגול
 ועיבור . כ"כ כלומר שביאת נילוות
 שנפגמו בעבירה קלה בגלגול עם אותו נילון
 המקולקל בעבירה חמורה היא ביאה כנונית
 כלומר ממוטעת בין גלגול לעיבור שאינה לא
 בגלגול גמור ולא כעיבור ממם וכדפרישנא
 לעיל אות ט וק"ל :

יב שם כי כל נילוני הנפש אפי' אותם שנתקנו
 וכו' כ"כ אבל נפגמו בעבירה קלה
 דאם לא נפגמו הא' קאמר בתר הכי דאינם באים
 זולתי עי' עיבור בחיים ופשוט :

יג שם עם הנילון הפרטי המקולקל . כ"כ
 היינו המקולקל בעבירה חמורה שאין
 לו תחיה וכדמסיק בסמוך :

יד שם ואינם נפרדים כלל עד יום המיתה
 כ"כ וכ"כ לקמן ריש הקדמה היע"ש
 ובהקדמה יא ד"טו ע"א דר מהר"י ז"ל לומר
 דאפשר להם להיפרד בעודו בחיים ועי"ש
 מ"ש בס"ד :

טו שם ובאות בסוד עיבור ממם בחיים ולא
 מיום שנולד . כ"כ ההפך שבין עיבור
 הדומה לגלגול שהוא משעת לידה לעיבור ממם
 שהוא מחיים עי' לקמן ריש הקדמה ה ולעיל
 הקדמה ב ד"ד ע"א :

טז שם ונמלא כי הנילון שלא נתקן כלל עי'
 קיום המלוא המתיחסת לו או שעבר

עבירה וכו' . כ"כ כבר ידוע שבנפש יש רמ"ח
 איברים ושס"ה גידים רוחניים כנגד רמ"ח מ"ע
 ושס"ה מל"ת וכשמקיים האדם אחת ממ"ע
 נתקן נילון ה' שהוא אבר ה' מרמ"ח אברי הנפש
 המכוון כנגד אותה מלוא וכאשר יחסר לו להדם
 איזה מלוא שעדיין לא קיימה כק' שהוא חסר אבר
 מאברי הנפש המכוון כנגד אותה מלוא משום
 שלא נתקן . ובעברו על ה' ממ"ת מתקלקל
 גיד ה' משס"ה גידי נפשו המכוון כנגדה כמבואר
 כל זה בס' שערי קדושה למח"ר ז"ל ובע"ח
 ש"מט פ"ה ובכ"ה ד"פט ע"א בהקדמת ברכת
 מלכים ערומים יע"ש . וכל נילון ונילון הנתקן
 במלוא המיוחסת לו באיזה גוף קנה לאותו גוף
 לעצמו וכו' הוא נכנס בתח"ה . ולכן כל נילון
 שלא נתקן עדיין במלוא המיוחסת לו ולא קנה

גוף

קלה . ויש נילון שנפגם בעבירה חמורה שאינם
 קמים בתחיית המתים ולזה קרי ליה ר"ל נילון
 פרטי המקולקל . ויש נילוות שעדיין לא באו
 ולא נתקנו כלל והשתא הוי ד' בחי' נילוות .
 ומבאר והולך כיצד הוא עניינם וקאמר שאותם
 נילוות שנתקנו במלות ולא נפגמו כלל הם
 עולים במדרגה הראויה להם ושם יוכחו על
 מכונם ואינם באים בגלגול עוד כלל זולתי עי'
 עיבור בחיים בו או באיזה אדם שהוא משרשם
 כדי לסייעו בעבודת קונו אם יזכה לכך ואותו
 נילון שנפגם בעבירה חמורה שאין לו תחיה
 לאותו גוף אעפ"י שהוא נתקן במלות המיוחסות
 לו עכ"ל לידן הוא לבוא בגלגול גמור כגוף בפ"ע
 כדי להיתקן מהפגם שלו ולקנות לו אותו הגוף
 לעצמו מאחר שנפגם הא' בזה ואבד . וכן נילוות
 שעדיין לא באו ג"כ לריכוס להתגלגל בגלגול
 גמור כדי להתקן במלות המיוחסות להם ולקנות
 להם גוף . ונילוות שנתקנו במלות ולא נפגמו
 רק בעבירה קלה לו אינם לריכוס לבוא בגלגול
 גמור כגוף בפ"ע לפי שכבר קנו גוף לעצמם
 אלא הם באים בשתוף בגוף אחד עם אותו נילון
 פרטי המקולקל או עם נילון שלא נתקן עדיין
 במלות המיוחסות לו כדי להיתקן רק מעבירות
 קלות שכידם . וגלגול זה דחלוקה רכיעית שבאים
 בשיתוף עם נ"י אחר הוא כולל ב' בחינות גלגול
 ועיבור ונקרא גלגול הדומה לעיבור כי מלך
 שהוא מעת הלידה וגם שהוא מרגיש בלעז
 ויסורין הבאים על זה הגוף וגם לער המיתה
 הוי כמו גלגול גמור . ומלך שאין לו חלק ונמלה
 בעבירות של גוף זה רק בזכותיו לבד הוי כמו
 עיבור ובזה יש סוף וקץ לשלימות כללות הנפש
 ותיקונה כי העונות מתמעטים והילכים בכל
 פעם והזכויות ניתוספים והולכים עד שישתלמו
 כל הנילוות פרטיים דאיתו נילון גדול להיתקן
 בדרך זה עד גמירא . זהו תוכן כוונת ר"ל בכללות
 הקדמה זו ועוד נפרש כל דבר במקומו בס"ד
 ועי"ע מ"ש לקמן בס"ד ריש הקדמה ה אות
 ה ד"ה והם יע"ש :

י שם וחזר להשתקע וכו' הוא וכל הנילוות
 הנמשכות ממנו . כ"כ אבל עיקר הפגם
 אינו אלא באותו נילון פרטי לבד שאין מתייחסת
 אותה עבירה אלא שממנו נמשך הפגם גם אל

בקיום הראשון מבוחר לקמן שם בהקד' יא' ר"ד
ע"ב בבחינת השנית שח"ל לחזור ולקיימם רק
לתקן פנס העבירה לבד יע"ש :

יח שם אין עיקר גלגולה חלה באותו חלק
פרטי הפגום וכו' . כ"ב היינו שפגום
בעבירה חמורה שאין לו תחיה וכמ"ש לעיל :

יט שם ושאר חלקי הנפש שכבר באו בגופות
החרים ונתקנו שם וכו' . כ"ב אבל

נפגמו שם בעבירה קלה דמסו"ה הם באים עתה
בדלעיל . ונראה דדווקא נקט הר"ל שכל בגופות
החרים דאלו היו עם אותו ניוזן המקולקל בגוף
הא' הגם שהם לא נפגמו רק בעבירה קלה ולא
בעבירה חמורה באותו ניוזן פרטי שעממה
משום שכל עבירה היא נוגעת לניוזן ה' פרטי
המתווסס לה ושם נוגע עיקר הפגם ולא בניוזן
אחר רק מקופייה כמס"ל משם ספר שערי קדושה
למחר"מו ז"ל וע"ע ס"ה פ"ור ד"ט ע"ב . מ"מ
כיון שאותו גוף הראשון שלהם הוא כלה ואבר
לריכס הם לבוא בגלגול גמור עם אותו ניוזן
פרטי המקולקל כדי שיקומו בתחית המתים
בזה הגוף השני . וגם הם יהיו עיקרים בזה הגוף
השני ויהיה נקרא על שם כמו אותו ניוזן
המקולקל ולא יספיק להם לבוא עמו בגלגול
הדומה לעיבור משום דכל הבא בדרך זה הוא
חוזר בעת התחיה לגופו הראשון וכאן שגוף
הראשון שלהם כלה ואבר בהכרח הוא לבוא
בגלגול גמור כדי שיהיו גם הם עיקרים בזה
הגוף . ולא עוד אלא אפילו שהם לא נפגמו כלל
אפילו בעבירה קלה גם כן לריכס הם לבוא
בגלגול גמור מהאי טעמה וק"ל :

כ שם כל הנפש בכללות חלקיה מתגלגלים
שם . כ"ב היינו חלקי הנפש הפגומים
בין בעבירה קלה ובין בעבירה חמורה אבל
חלקים שלה נפגמו כלל לא כמס"ל . ותדע שהרי
מסיק בסמוך שעל ידי כן מתכפרים עונותיה
הראשונים וכו' הרי כיש בידה עונות ראשונים
מייורי וק"ל :

כא שם והנה כיון שהנפש הזו בכללותה
סובלת עתה היסורין והעונשים הבאים
על הגוף וכו' ע"כ מתכפרים עונותיה הראשונים
כ"ב מעולם אינו מבין היחיד על ידי היסורין
מתכפרים עונותיו של אדם דבשלמא כפרה שעי'
תורה

גוף לעלמנו לריק הוא לבוא בגלגול גמור
בגוף כפ"ע כדי שבו יתקן וכו' יקום בתח"ה .
וכן העובר עבירה חמורה שאין לו תחיה אע"פ
שהוא נתקן במלוא המיוחסת לו וקנה אותו גוף
לעלמו מ"מ הרי איבר ה' שלו כיון שאין לו
תחיה ובמה יכנס בתח"ה ולכן מוכרח הוא
לחזור לבוא בגלגול גמור בגוף אחר כפ"ע כדי
לקום בו בתח"ה רומיה שמת בלה בנים שנת'
לקמן בסמוך . משח"כ ניוזן שנתקן במלוא
המיוחסת לו חלה שנכשל בעבירה קלה שח"ל לו
לבוא בגלגול גמור בגוף כפ"ע חלה די לו לבוא
בגלגול הדומה לעי' שהוא לבוא בשיתוף עם
ניוזן שלה נתקן עדין במלוא המיוחסת לו הו'
עם ניוזן שעבר עבירה חמורה שאין לו תחיה
שהוא עיקרי בגוף זה ושם נתקן עמו ניוזן זה
מעבירה קלה שבירו דמאחר שכבר הוא נתקן
במלוא המיוחסת לו בגופו הא' ואינו חסר רק
כפרה על עבירות קלות שבירו הרי יש לו כפרה
עתה עי' מה שמרגיש ביסורין הבאים על גוף
זה הכ' וגם כלער המיתה כדאמר לקמן בסמוך
וכשישתלם להתכפר מעבירות קלות שבירו
בגלגול ה' או כב' ונ' גלגולים חוזר הוא בתח"ה
לגופו הא' שבו נתקן במלות . וכז' מאי דקא'
הר"ל כי הניוזן שלה נתקן כלל עי' קיום המלוא
וכו' הוא המתגלגל בגוף הכ' כלומר בגלגול
גמור והניוזנות שנתקנו במלות וכו' באים בעי'
וכו' וזה שכתבנו שחלוק ניוזן שנפגם בעבירה
קלה שדי לו בגלגול הדומה לעיבור
עם ניוזן אחר בשיתוף הוא כתוב לקמן בהק'
יא' ר"ד סו"עא ד"ה ונבאר וכו' ושנוי שם בע"כ
ד"ה אמר הכותב חיים וכו' ומשולש
כריש הקדמה ! ועוד בכמה דוכתי שלתיקון
פנס עבירה קלה שאינה מאותם שאין לה תחייה
ח"ל לבוא בגלגול גמור . ועי' מ"ש לקמן בס"ד
יש הקדמה ה' אות ה' ד"ה והם וכו' יע"ש :

יז שם הו' שעבר עבירה מאותם שאין לו
תחייה . כ"ב ואפי' שהוא נתקן במלוא
המיוחסת לו מ"מ מאחר שאין תחיה לגופו
במה יקום בתחיית המתים ולכך לריק לבוא
בגלגול גמור בגוף כפ"ע כדי שבו יקום בתח"ה
ולענין אס לריק הוא לחזור ולקיים בגוף הכ'
אותם מלות שכבר קיימם בגוף הראשון הו' די לו

תורה ומלות כד"ל בחסד ואמת יבופר עון ואמרו עוד אבל מתכפר הוא בדברי תורה היינו טעמה משים שהם עומדים ברומו של עולם הרוחני ויש כח בשרשם העליון לברור על ידם כולות הקדושה מהקלי' ולהעלותם בסוד מ"ן ולעורר זיווג ויחוד בעולמות העליונים ועי' נמשך אור גדול ושפע רב מרום המעלות עד סוף דרגין בסוד מוחין בדרך שהיה נעשה עי' הקרבן כנ' כו"הק סוף פרשת פקודי ואז עי' זרם מים חיים וטהורים היוצאים מלובן העליון שוטפים ורוחלים כל הכתמים והפגמים שנעשו עי' העונות בשרשי נר"ן שלו שבמדות העליונות וטהורים ומתקנים מחלאת זוהמת הקליפה שהיתה נדבקה בהם ועד"נ כ"כ כפרה שעי' התשובה שגם היא מלות עשה מן התורה וכן כפרה שעי' המלקות ומיתת כ"ד שכל אלו הם מלות עשה ולער המית' כמי לפי שאז הוא עיקר העלאת הנפש בסוד מ"ן כנודע אבל שאר היסורים המקריים שהם מיוחד לעד וכאב גשמי לבד ואין בו שום מלוא ועבודה כמה כחם גדול לטהר מדות העליונות ועי' מה נעשה בירור והעלאת מ"ן וזיווג והמשכת מוחין מרום המעלות וכ"ש יסורי גהינם שאז האדם חפשי מן הת"ומ כמה הוא יכול לעשות בירור ולגרום זיווג עי' היסורין הלא אין חכמה ודעת בשאול אשר הוא שם וכי תעלה על דעתך שגם הרשעים בגהינם מיוחדים בדרך שעושים לדיקים בג"ע כמ"ס בשרי"הק ד"לח ע"כ והיה כלדיק כרשע אתמהא א"כ לדיקי מאי רבותיהו ובשלמא טהרת הנפש עלמה עי' יסורי עו"הו או יסורי גהינם אפשר שהוא כמנער עלית מעפ"ה או כהיתוך בסף בתוך כור שעי' כפרים ממנו הסיונים כן הנפש ניתכת בלוחו לער ויסורין שמרגשת בהם ובזה היא מזדככת מטינוף טומאתה ע"ד שנתבאר לקמן בהקדמה בג גבי חיובו הקבר יע"ש אבל טהרת שרשיה העליונים אשר אל גל על"ית וסודכו כמה היא נעשית היתכן לומר שאותו לער מניע עד למעלה ח"ו וזה לער השמים כביכול ויטבא מלתא מאי דתן כפרק נגמר הדין בזמן שהאדם מלטהר שכינה מה הלשון אומרת קלני מרחשי וכו' ולא בדרך הפלגה ונוזמא קתני תס אני לא ארע ואין לומר שאין

תכלית המבוקש הוא מעלם היסורים רק מהתועלת המסוככת מהם שהיא ההכנעה והתשובה שבזמן שהיסורין באים על האדם ויחמין שהם בהשגחתו ית' ולא על דר המקרה אז יכנע לפני כוראיו וישא אדם וישפל איש ויעזוב דרכו הרעה וישוב עד' ה' וכן מורה לשון התורה בפ' בחקותי באומרו ואם עד לא תשמעו לי ויספתי ליסרה וגו' ואם באלה לא תוסרו לי והכתי וגו' הא אס ישמעו לא היה מוסיף ליסרם דמשמע שהיסורים הם אלמנעיים כדי שישמעו וישובו וכמו שאמר לבסוף או אז יכנע לבכס הערל ואז ירלו את עונם וכן נאמר בפרשת ללבים והיה כי יבואו עליך כל הדברים האלה וגו' ושבה עד ה"א וגו' וכן בפרשת ואחחן בדר לך ומלאך וגו' ושבת עד ה"א וגו' הרי שתכלית המבוקש היא ההכנעה והתשובה עד' ה' וזה אינו שכמה מאד"ל וכמעט כולם המדברים בענין היסורים מורים ההיפוך שעלם היסורים הוא התכלית והם בעלמם ממרקים עונותיו של אדם הגם שלא יסוכב מהם שום תועלת אחרת פוק דוק ותשכח ושעבוד מלרים יוכיח שנראה מדברי ר"ל בש"הכ דרוש פסח ובשער הפסוקים פרשת שמות ע"פ ויקם מלך חדש שעי' עלם השעבוד בחומר ובכלבים ביררו מה שבררו מני"הק יע"ש הגם שהיו גוי מקרב גוי בלא תורה ובלא מלות ועי' להת"וח זל בר"עו ע"א שלאחר שכתב סדר הבירור כתב ר"ל ואפשר שכל זה הוא אס זכו הדורות להתקן ואם לאו אינם נתקנים כ"א עי' לירוק ויסורין עכ"ל הרי מבואר מכל זה שהבירור הוא עי' היסורים עלמם ועי' תיקוב השאלה שאיך הוא ובמה ובס"הל פרשת כי תלז בענין המלקות ד"קיה ע"ג מלאתי שהוא ע"ד סגולה יע"ש ולזה נוטה מאמרם זל מה מלח ממתק את הכשר כך יסורים וכו' כלו' בטבע הסגולתי שבהם ולקמן בהקדמ' כב כתב שהיסורין הם כמשכין מה"וא בסוד יסור יסרני יה יע"ש וכל זה אינו מוכן היטב :

והנרע"ד לומר שהוא ע"ד מש"ה עת אשר שלט האדם באדם לרע לו ופי' ר"ל לקמן בהקדמה כו שהכוונה היא בעת אשר שלט האדם הכליעל דקלי' באדם וקדושה אדרבא שליטה זו היא לרע לו לאדם דקלי' יעו"ש

ובשער המזות פ' ראה ד"ס ע"כ וכן הוא כהן
דהנה חנן באכות דהעובר עבירה אחת קנה לו
קטונור ה' ופרשו המפרשים ז"ל שהחוטא על ידי
חטאו בורא משחית לחבל ותמיד הוא מקטרנ
עליו עד שניתן לו רשות מב"ד העליון לעשות
כו משפט כתוב כפי עונותיו ואז נמסר ביד
אותו משחית עלמו והוא נוסקו בסוד תוסר
רעקך וכן ותמוגנו ביד עונונו כמבואר כ"ז
בספרי היראה והמוסר וענין בריאת המשחית
ע"י העבירה היא כמ"ש לקמן בהקדמה טו כי
הקליפות מלד עלמם הם מתים וכל חיותם הוא
מיניקתם מהקדושה ולכן הם יודפים את החדש
לקחטיאו כדי להוריד נ"הק לתוכם מחדש להיות
חיים וזונוים מהם יע"ש ונמלא שעי' העבירה
הוא נותן שפע וחיות מרובה לאותו חלק הקלי'
המכוון כשרשו כנגד אותה עבירה ועי' מתגבר
ומקטרנ למתוח עליו מד"ה הקשה והנה לאחר
שאותו משחית כלע אמתו וכלה בו חמתו ובא
עד מרוס קלו שהוא סוף גבול הרשות הניתן לו
אז נחלש כוחו ואפס חזקו ואמלו עד שמתבטל
ממליחותו ע"ד כאשר תעשנה הדבורים שאר"ל
במד"ר פר' שלח לך מה דבורה זו כשהיה מכה
לאדם מיד היה מתה וכו' יע"ש וכן הוא בכלן
שמאחר שפעל הדיון והמשפט אותו משחית באדם
ונשלמה שליטתו מיד הוא מת ומתבטל מן
העולם ונמלא ששליטה זו ששלט באדם לבלות
בו חלו זעמו היה סיבת בטולו והיינו שאר"ל
חלו כלים והם חונם כלים וכיון שנתבטל
ממליחותו נתבטלה גם וניקתו מהקדושה שאין
לו רשות לינק עוד ואז מתפתחים חרלובות אותו
ניקון הקדושה שהיה כלוא ועצור בקלי' ועולה
למקום קדושתו באין מונע וזהו ענין כיורוי
ניולות הקדושה הנעשה ע"י היסורים שידוע
הוא שכל ענין הפגם הוא אחיות החילוני' כשישי
נר"ן שלו שלמעלה במדות העליונות ויניקתם
מהם וכיון שעי' היסורין תמה נכרתה אחיותם
ויניקתם משם ממילא הוא בעלמי עהרת שרשי
הנר"ן ומדות העליונות :

ובשער המזות פ' ראה ד"ס ע"כ וכן הוא כהן
דהנה חנן באכות דהעובר עבירה אחת קנה לו
קטונור ה' ופרשו המפרשים ז"ל שהחוטא על ידי
חטאו בורא משחית לחבל ותמיד הוא מקטרנ
עליו עד שניתן לו רשות מב"ד העליון לעשות
כו משפט כתוב כפי עונותיו ואז נמסר ביד
אותו משחית עלמו והוא נוסקו בסוד תוסר
רעקך וכן ותמוגנו ביד עונונו כמבואר כ"ז
בספרי היראה והמוסר וענין בריאת המשחית
ע"י העבירה היא כמ"ש לקמן בהקדמה טו כי
הקליפות מלד עלמם הם מתים וכל חיותם הוא
מיניקתם מהקדושה ולכן הם יודפים את החדש
לקחטיאו כדי להוריד נ"הק לתוכם מחדש להיות
חיים וזונוים מהם יע"ש ונמלא שעי' העבירה
הוא נותן שפע וחיות מרובה לאותו חלק הקלי'
המכוון כשרשו כנגד אותה עבירה ועי' מתגבר
ומקטרנ למתוח עליו מד"ה הקשה והנה לאחר
שאותו משחית כלע אמתו וכלה בו חמתו ובא
עד מרוס קלו שהוא סוף גבול הרשות הניתן לו
אז נחלש כוחו ואפס חזקו ואמלו עד שמתבטל
ממליחותו ע"ד כאשר תעשנה הדבורים שאר"ל
במד"ר פר' שלח לך מה דבורה זו כשהיה מכה
לאדם מיד היה מתה וכו' יע"ש וכן הוא בכלן
שמאחר שפעל הדיון והמשפט אותו משחית באדם
ונשלמה שליטתו מיד הוא מת ומתבטל מן
העולם ונמלא ששליטה זו ששלט באדם לבלות
בו חלו זעמו היה סיבת בטולו והיינו שאר"ל
חלו כלים והם חונם כלים וכיון שנתבטל
ממליחותו נתבטלה גם וניקתו מהקדושה שאין
לו רשות לינק עוד ואז מתפתחים חרלובות אותו
ניקון הקדושה שהיה כלוא ועצור בקלי' ועולה
למקום קדושתו באין מונע וזהו ענין כיורוי
ניולות הקדושה הנעשה ע"י היסורים שידוע
הוא שכל ענין הפגם הוא אחיות החילוני' כשישי
נר"ן שלו שלמעלה במדות העליונות ויניקתם
מהם וכיון שעי' היסורין תמה נכרתה אחיותם
ויניקתם משם ממילא הוא בעלמי עהרת שרשי
הנר"ן ומדות העליונות :

וענין זה רמזהו רז"ל בהמסר מה מלח נמחק
הבשר כך היסורין ממרקין עונותיו של
האדם לומר שפעולת היסורין הוא דומה מעש
לפעולת המלח שכמו שהמלח לאחר שעשה

ובדרושים שלי כתבתי שאופן כיורוי זה
שעי' היסורין היה נוהג מברית
העולם עד שניתנה החורה שאז נעשה הכיורוי
ע"י הת"ומ ואין צורך עוד ל היסורין וז"ל והיה
אם שמוע תשמע לקול ה"ה וגו' כל המחלה אשר
שמתי במצרים לא אשים עליך כי אני ה' רופאך
והק' אם אין מחלה רפואה למה לא רבאמת
יש מחלה שהיא מחלת הנפש מסוינו הו"מ
שנשברו ועוד נוסף עליהם כתמים מחמת
העונות לא שאין אתם לריכים עוד ל מדוי
מצרים הרעים כדי לזרף ולכרר רק מכאן וחילך
יהיה הכיורוי ע"י הת"ומ וז"ש ג"כ אם בחקוי
תלכו והכיורוי יהיה ע"י התו' אז ונתתי נשמיכם
בעתם וגו' וכל היעורים הטובים הנאמרים שם
יאם בחקותי תמאסו אז בהכרח להביא עליכם
יסורין לצורך הכיורוי וכמ"ש התו"ח ז"ל
ד"עו הנז"ל :

ועי' עי' עלה בידי שם כדרושים שלי לישב שתי
חקירות עלומות אשר עמדו עליהם
ראשונים ואחרונים האחת היא מ"ש הרמ"בם
ז"ל בספר המורה ח"ג פ"כז אם המלות שבאו
בתורה הם על דר החכמה לאיזה תכלית מכוון
או

שעל תיקון עצמם במלות הם באים וראי דלא מהני להו יסורים ושפיר חלוק היכוס מכל עבירו' שבתורה ואפילו מן החמורות וק"ל :

בג שם ולכן כל חלקי הנפש א"ל אל גלגול אלא בדרך עיבור כנז' . כ"ב היונו

חלקי הנפש שבאו בגופות אחרים כדלעיל וכמש"ל בדברינו אות יט ואומרו והנילון הפרטי הוא המתגלגל היונו הוא ואבזריה שהם הנילו' שהיו עמו באותו גוף כמבואר בדברינו כדיבור הנ"ל ובדיבור הקודם לזה וק"ל :

בר שם אבל מי שבא בסוד היכוס וכו' כשו לא הלליו וכו' ולכן לריך שהנפש ההיא וכו' כ"ב עי' לקמן ליד ע"א בבחינת החמישית וס"ה פ"ב ד"כב ע"א יע"ש :

בה שם ואם הם ישים אליו לבו וכו' וביאורו הוא וכו' כ"ב מדברי ר"ל נראה דקאי איכס הם ישים לבו להתכוין לשם מלוא אז רוחו ונשמתו של אחיו אליו יאסוף והכי נמי איתא בחדיא בע"ח שער יא ספ"ו ובס"ה פ"ב יעו"ש וקסא דחמשכת חר"ן אינו תלוי ביד היכוס בעת קיום חמולה שהרי אינו נמשך אז באותו ילד היולד רק בחי' הנפש לבד ואח"כ כאשר יגדל ויעשה מלות הראויות אל הרוח יכנס בו גם הרוח וכן הנשמה כמבואר לעיל מזה . ו"ל שהדבר תלוי בשניהם דע' כוונתו הוא כותן הכנה גדולה באותו ילד לשיוכל אח"ך להמשיך כל חר"ן עי' מעשיו כי הכוונה בעת הזווג פועלת פעולה גדולה בולד כידוע . א"כ עפ"י מש"ל בהקדמה ב אות ג ד"ה וישארו וכו' שכל הנר"ן הם נמשכים ביחד אלא שאח"ך הוא זוכה בהם לאט לאט עי' מעשיו יע"ש וק"ל :

בו שם ואמנם הגלגול שלא עי' יכוס אין כח בהם להמשיך שלשתם רק א' א' בלבד וכו' כ"ב עי' להרד"בש ז"ל שכתב דהאי מגולגל שלא עי' יכוס דמייירי ביה ר"ל ליכא לאוקמיה בזכה לנר"ן בפעם א' ופגם בהם כנז' לעיל בסוף הקדמה א דא"כ היכי קאמר בתר הכי ואמנם גם הנפש מתגלגלת עמו וכו' כיון שהיא מתוקנת אדרבא כיון שהיא מתוקנת איך ישרה רוח פגום על נפש מתוקנת כמ"ש בסוף הקדמה א אלא מתקומא במגולגל שלא זכה להשלים הנפש בפעם הא' הנו' לעיל כריש הקדמה ב יע"ש

אז אם הם על זר הרלון וההזדמן יע"ש . והשנית למה לא באו בתורה רק יעורים נשמייס לשומרי התורה ועונשים זמניים לעוברים עליה ולא באו יעורים רוחניים משכר עו"הב ונלחיות הנפש ועונשים נלחיים מאכדון הנפש ויסורי גהינם אשר שני חקירות אלו חרו אותם אחת אל אחת הגאון מלכ"ים ז"ל בקפרו ארלות השלום יע"ש ושם בדרושים שלי ישבתי הכל בטוב טעם ואכ"מל וברלות ה' דרכי אספת דרושים הנ"ל בסוף קונטרס הלז בעה"ת :

כב שם ואמנם בכחינת היכוס אינו כן והטעם הוא וכו' מחמת כל שאר עבירות שבתורה יש לו תקנה עי' יסורין וכו' כ"ב וא"ת והא מי שנפגם בעבירה חמורה נמי אין לו תקנה עי' יסורין ולריך שכל חלקי הנפש שהיו בגוף הא' אפי' אותם שלא נפגמו להתגלגל מחדש בגוף כב' בגלגול גמור ולא בעיבור וגוף השני הוא עיקרי להם וכו' הם חוזרים ליכנס בת"הם כמו גבי יכוס ממש כמש"ל אות יט יע"ש ואמאי קאמר דהיכוס חלוק הוא מכל עבירות שבתורה דמשמע אפי' מן החמורות . ז"ל דקושטא הוא דגם לעבירות חמורות נמי איכא תקנה על ידי יסורין דרוקא לחסרון מלוא הוא דלא יועילו היסורין אלא בגלגול דלא ניתנו יסורין רק לכפרה ולא להשלים חסרון מלוא והכא כיון שכבר הם מתוקנים במלות בגופם הראשון חכלה וא"ל לחזור ולקיימם שנית בגוף השני וכמו שהוכחנו לעיל באות יז א"כ הוה סגי להו ביסורין לכפרת העבירות והא דבעו להתגלגל הוא כדי למלוא להם גוף שיקומו בו בת"הם וגמלא שאין הגלגול לצורך תיקון עצמם במלות רק שיהיה להם גוף לבד . משא"כ גבי יכוס שהגלגול הוא לצורך תיקון עצמם עי' המלות דאי משום גוף הא גופם הראשון קיים ולמה להו לכל חלקי הנפש להתגלגל בגלגול גמור הו"ל לאותו ניצון פרטי לבד הנוגע לו מלות פ"ור להתגלגל בגלגול גמור ושאר חלקי הנפש יהיו בבחי' עיבור כמו ניצון שלא נתקן במלוא המתחסת לו כנז' לעיל אלא וראי משום דכל מלות שקיימו בגוף הראשון חשבינן להו כאלו לא קיימום כלל וכמו שלא באו לעולם דמו וגריכים לחזור ולקיימם עתה בגוף השני וכיון

דהאי כיון שהיה מתוקנת קאי אנפש ולא קאי ארוח :

א' ב' ר' א' דיש להוכיח דמגולגל על ידי יכוס דמיורי ביה הכא הוא שלא זכה להשלים

הנפש בפי' וכפי' הראשון דהרד"ב ז"ל אבל לא מטעמיה אלא משום דע"כ מגולגל דע"כ יכוס

דמחלק ביה הר"ל מיורי שלא זכה להשלים נפשו כפי' א' שהרי שלימות כניסת חלקי הנפש באדם

הוא תלוי בקיום הרמ"ה מלות עשה כנז' לקמן בהקדמה יא ד"ג ע"כ ושאר דוכתי וזה כיון שלא

קיים מלות פ' ור' אכתי נפשו חסירה היא ומחויב וכל לזכות לרוח דאין הרוח נכנס אלא עד אחר

תשלום כניסת הנפ' בכל חלקיה ודוחק לו' דמיורי כגון שזכה לבנים בתוליה וממילא זכה לנפש

שלימה וגם לרו"ן ואח"כ מתו בניו בחייו ושבו לא זכה לבנים ומת דהשתא הוי כההוא דזכה

לנר"ן וחזר ופגם בהם וכל כי הא הו"ל לר"ל לפרש ולא לסתום וכן משמע מלשון ר"ל דכולה

פריקין דלא היה באחיו המת רק בחי' נפש לבד ולא רו"ן כלל וכ"כ בהדיא בס"ה פ"ב וז"ל

ולהמשיך את אחיו שלא היה רק בחי' נפש לבד יעו"ש . וכיון דמגולגל דע"כ יכוס מיורי בהכי

ע"כ מגולגל שלא ע"כ יכוס כמי ביה דמתכבד דברומיא דיריה מנחל הר"ל כינו לבין שאר

המגולגלים ולח' בנוכח אחריתי . וכן מש' לקמן בייש הקדמה ד דבכה"ג נדמי ליה התם וע"ש

בדברינו . והא' דמשמע מס"ה פ' כי תלא ד"ק ע"א במלות יכוס וחלילה דשאר מגולגלים היונו

שזכו תחלה בנר"ן ופגמו בהם יע"ש כבר כתב התם מר שמואל משם מר אביו מהר"ח ז"ל

שאומן דרוש אינו מהרב ז"ל יע"ש . וכן ההוא דש"פ תהלים סו' כד ד"קמו ע"א נמי דמינה

דיוק דהרד"ב ז"ל לקמן בפרקין דמיורי שזכה לנר"ן ופגם בהם יע"ש לאו בדקדוק אמת

והטעם כיון דשני בחי' המגולגלים תרואהו שוים הם לענין דינא דכתיבה לעיל לא חש

לדקדק כל כך דלא נחית התם להכי . ולפי"ה דמגולגל דע"כ היכוס לא זכה לנפש בשלימות

וכ"ש לרו"ן כלל בזה תמלא טוב טעם למה שיכול הוא לזכות לנר"ן ע"י היכוס ולא תקשי

לך השתא דמת תהא לההוא טעמא שבסוף הקדמה א' שא"א לרוח הפגום לבוא ולשרות על

יע"ש . ואחרי לחיכת עפ"ר נראה דאי משום הא לא ארייף רכבר תירץ זה ר"ל כמתק לשונו

באומרו אלא שהוא כסוד עיבור כלבד . וכיון שאינה שם בכחינת גלגול גמור רק בבחי' עיבור

לבד כלומר בגלגול הדומה לעיבור שפיר מטי לרוח לבוא ולשרות עליה אע"ג שהוא פגום והיא

מתוקנת כמ"ש בדברינו לעיל שם סוף הקדמה א' יע"ש . ומה שמשמע מדבריו ז"ל דמגולגל

דריש הקדמה ב' חלוק הוא ממגולגל דסוף הקדמה א' במה שיכול הוא לזכות לרוח אחר

שנתקנה הנפש קודם שיתקן הרוח . אכתי תולעת ולא איש לא כן אחשוב אלא כי ייכוי דמגולגל

דסוף הקדמה א' לא מטי למזכי בנר"ן בגלגול א' אלא בשלשה גלגולים מגולגל דריש הקדמה ב'

נמי לא מטי זכי והא' דקאמר התם בהקדמה ב' ותחזור הנפש להתגלגל ואז תזכה אל הרוח שלה

לא גלגול גמור קאמר אלא בגלגול הדומה לעיבור וכמ"ש בדברינו התם יע"ש . וככ"ה

שהנפש היא בגלגול הדומה לעיבור מגולגל דסוף הקדמה א' נמי מטי למזכי דתן את האמור

של זה בזה ושל זה בזה וילמד תחתון מעליון לענין גלגול גמור . ועליון מתחתון לענין הגלגול

הדומה לעיבור ואין הפרש ביניהם כלל וע"כ בדברינו לעיל בהקדמה ב' אות יט וכ"י יע"ש .

ות"ש עוד שם הרד"ב ז"ל א' אע"כ דמיורי כשזכה לנר"ן בפעם הא' ומ"ש שהנפש מתגלגלת עמו

היינו אחר שנתקן הרוח וזמ"ש כיון שהיא מתוקנת עכ"ל . כהי שכן מפורש בדברי ר"ל

לעיל בסוף הקדמה א' ולקמן בהקדמה ד' דף ו ע"כ דלאחר שנתקן הרוח אז אומרת הנפש אלכה

ואשובה אל אישי הראשון ומתחברת עס הרוח שלה יעו"ש . מ"מ חיבור זה אינו כ"א בכחינת

עיבור בחיים ולא משעת לידה והכא בגלגול גמור שהוא משעת לידה עסקינן וכו' הוא

שמחלק ר"ל בין גלגול דע"כ יכוס לגלגול דעלמא ומה ענין עיבור בחיים לכאן ועדיפא מינה

קאמר ר"ל דגם בגלגול הדומה לעיבור שהוא משעת לידה נמי יכולה הנפש לבוא עט הרוח

ואפ"ה לא חשיב זה כלום לפי שאינו גלגול גמור וכ"ש עיבור בחיים דלא חשיב מיורי לענין זה .

גם מה שהוכיח דמיורי לאחר שנתקן הרוח ממאי דקאמר הר"ל כיון שהיא מתוקנת לא זכ"ל דב"ק

נפש המתוקנת משום והבא מעיקרא לא היה
 בו רוח ולא כפנס ושפיר מצי לבוא השתא ולשדות
 על הנפש ומאי דעדיף היה משאר מגולגלים
 דכוותיה שלא זכו להשלים הנפש בפ"א הוא
 משום דכל טעמא דידהו הוא כדאמר לעיל ריש
 הקדמה ב משום דלא תקנה הנפש אלא ע"י
 גלגול וע"ס והבא גבי יבוס כיון דאין ביאה
 ראשונה שכל לעולם נעולה לו מן המנין וככיון
 חדש דיינין ליה כדאמרין הבא גשו"ה שפיר
 מצי לזכות לכר"ן יחד כדיון כל נשמה חדשה
 בתחילת ביאתה לעולם והוא ככון ומה שיש
 לרדק עוד בזה עי' לקמן ריש הקדמה ד :

וממוצא דבר תבין שאין כל דברי ר"ל אמורי

אלא דווקא בנשמה חדשה דמדרגה
 א' הנו' קמן בהקדמה ז ובגן שבתחלת ביאתה
 לעולם לא קיימה מלות פ"ור ושוכ חזרה
 ונתגלגלה עי' יבוס בגון זה הוא דיכולה לזכות
 בכר"ן ביחד משום דחשיב כאלו זהו פ"א ככ"ל
 אבל אם כפעם הראשון קיים פ"ור ושוכ נתגלגל
 כמה פעמים על חסרון שאר מלות ובאיוזה פעם
 לא זכה לבנים ומת בהא לא מיורי כלל ואין
 כוונתו לומר דאין היבוס נוהג אלא דווקא
 בנשמה חדשה וכפעם ראשונה שבה לעולם ולא
 בנשמה מגולגלת מכמה פעמים דודאי היבוס
 נוהג בכל אלא כוונתו לומר דיבוס זה דמיורי
 ביה ר"ל הבא שבו נוהג כל דינים הללו שגוף
 הראשון הוי בלא הוי וכל חלקי הנפש לריכוס
 להתגלגל ושיכול לזכות בכר"ן עי' היבוס כ"ז אינו
 רק בנשמה חדשה ובתחילת ביאתה לעולם לא
 קיימה פ"ור אבל נשמה מגולגלת מכמה פעמים
 אינו נוהג בה דינים הללו וקושטא הוא דאפי'
 יבוס נמי אינה לריכוס מאחר שכבר קיימה מלות
 פ"ור ככ"א ובגלגולים שעברו אלא דמחמת
 ספיקא דאין אלו יודעים אם הוא חדשה או לאו
 או אם כבר קיימה פ"א פ"ור או לא קיימה כלל
 משו"ה בעינא יבוס וכדרך שכ' בזו"ה פ' וישב
 דף קפו ע"כ גבי אשת ת"ח ע"ס מיהו אינס
 נוקנס בה דינים הללו ועי' לקמן בהקד' יא
 דף יד ע"א בתלוקה החמישי ת"ס שם בזה בס"ד :
פ"ש נבן חקור דבר והוא אם דין זה דיכוס
 זוכה להשיג כר"ן ביחד נוהג ג"כ בנשמות
 דמדרגה שניה ושלשית שנתבא' חלוקה לקמן

בהקדמה ז' והוא דנשמות דמדרגה שניה שהיא
 שורש קין והכל אינס יכולות לזכות בכר"ן אפי'
 כפעם א' בלי הכוונה של נפשי אויתך כלילה
 ונשמות דמדרגה שלישית גם זה לא יועיל למו
 לזכות בכר"ן ביחד כלל וע"ס והשתא יש לחקור
 אם נשמה א' משו המדרגות בתחלת ביאתה
 לעולם בפ"א לא קיימה פ"ור ונתגלגלה ע"י
 יבוס אם יפה כמו של יבוס לזכות לכר"ן ביחד
 גם בלו או לאו וכעת לא מלאתי גילוי לזה
 בד"ל ומסתברא דלא יפה כמו של יבוס בזה
 משום שכל עלמו אינו לא משום דחשבוין ליה
 כלו זהו תחלת ביאתו לעולם וככיון חדש דמי
 והני כיון דאפילו בתחלת ביאתם לעולם אינס
 זוכים לכר"ן ביחד לא זה ע"י הכוונה של נפשי
 אויתך כלילה וזה כלל כלל לא א"כ לא עדיף
 השתא מביאה ראשונה ככ"ל ע"י והי"ע בא :

בז' שם וגם בזה יתבאר איך יש סוף אל
 גלגולי הנפש וא"ת והא בלא"ה

יש סוף ל גלגולי הנפש כמה שבאים חלקי הנפש
 קצתם עם קצתם וג"כ אינס נוטלים חלק חלק
 בזכויות ולא בעבירות כדאמר לעיל בהיפוך הדף
 וי"ל דאטריך האי טעמא לפרט האחרון או
 לפרטים אחרונים של הנפש שכבר נתקנו במלות
 ועדין יש בידם איוזה עבירות שלא נתכפרו וכ"ת
 א"כ מה תהא על פרט אחרון או פרטים אחרונים
 של הנשמה שאין להם לבוא עם מי להיתקן ו"ל
 חדא שארם בזה שזכה לבחי' נשמה רחוק הוא
 מן הקטא וגברא דמאריה קיימיה הוא ועוד
 שכל עם אדם אחר שהוא משרשו וק"ל :

בח' שם ועתה נבאר מה שיעדנו למעלה
 בתחלת הדרוש לבאר וכו' כ"כ

היעור שלמעלה הוא לעיל בתחלת הקדמה ב'
 שכתב שם לא תקן את הנפש בתחלת ביאתה
 לעולם בפ"א או אע"פי שהשלים לתקנה כפעם
 שניה טוב אינו זוכה עוד בר"ן אם לא בדוחק
 גדול וע"ס ועכשיו בא לבאר בכאן מהו ענין
 הדוחק גדול הנו' שם שפ"י ויכל להשיג רי"ן
 באותו גלגול עלמו וקאמר שהוא ע"י הכוונה
 בעת השיגה בפסוק נפשי אויתך כלילה שפ"י
 ויכל להשאיר נפשו למעלה ולהמשיך הרוח או
 הנשמה זהו תוכן כוונתו בדרוש זה אלא
 שהרד"כ ש' אל הקשה על זה דא"כ דרוש דידן
 אהתם

גלגול הא בלא"ה נמי אפי' בתחלת ביאתה לעולם כפ"א נמי לריכה היא לכוונה זו וה"כ ברוקא נקט הרז"ל להני תרי טעמי כל א' וה' במקומו הראוי לו ולדירון א"ש מאי דקרי ליה לרוח חסר התיקון ולא פגום לפי שלא נפגם עי ארס . אבל לפ"ד הרדב"ש ז"ל פגום מבט"ל למימר כדלעיל סוף הקד' א' :

גם קושיא שנית שהקשה הרד"ב ז"ל דלפי טעם זה איך אמרו בזו"הק זכה יתיר וכו' יתורן נמי שפיר לדירון דלקמן בהקדמה ז' ד' ע"א מוקים לכו לרבריו זו"הק אלו במדרגה זו השנית יע"ש ואם כן ע"כ ז"ל דמאי דקאמר בזו"הק זכה יתיר יחבין ליה רוחא היינו על ידי כוונה זו של נפשי אוייתך בלילה וה"כ מעיקרא קושיא ליתא . וקצת ראייה יש לפירושו משער הכוונות דרוש י' מדרושי הלילה דאיתא נמי לכל ענין זה ומריקטא דלישנא דהתם משמע דמיירי בתחלת ביאתם לעולם כפ"א ולא בפעם שנית כמו שאורא לפ"ד הרדב"ש ז"ל יעו"ש :

כט שם אמנם יש לו תקנה אחת וכו' . נ"כ רצוני לבאר לך היכן נוהגת תקנה זו והיכן אינה נוהגת . רע דתקנה זו נוהגת בין בנשמו' חדשו' לגמרי דמדרג' א' דלקמן בהקדמ' ז' ובין בנשמות דמדרגה שניה דהתם הנקראים חדשות בלד מה אלא שיש חילוק ביניהם כי נשמות דמדרגה שניה הם לריכות לתקנה זו גם בפעם א' שבאים לעולם אבל נשמות דמדרגה א' אינם לריכות לתקנה זו רק בפעם ב' אבל בפעם א' הם יכולות להשיג נר"ן כך בנקל מבלי תקנה זו כמבואר בז' שם בהקדמה ז' ובפעם ב' שהם לריכות לתקנה זו הוא בשני פנים האחד הוא כשפעם הא' שבא לעולם לא זכה להשלים תיקון נפשו והולכה להתגלגל אז לריכה היא לתקנה זו כדי להשיג נר"ן כמבואר לעיל ריש הקדמה ב' . והשני הוא כשפעם א' זכה בכל הנר"ן אלא שחטא ופגם בהם כאשר יחזור להתגלגל א"א לו להשיג נר"ן ביחד אם לו ע"ה תקנה זו כמבואר לקמן ריש הקד' ד בהדיא וברור דירון לפי' הרדב"ש ז"ל שכתבנו באות הקודם לזה ומתנימם עליו ז"ל שהוצרך להביא ראייה לפירושו מש"הפ תהלים סו' כד ולא זכר שר שכן הוא בהדיא לקמן ריש הקדמה ד' יע"ש . אבל אם בפעם

אחתם קאי אמאי יש שנוי בטעמים דלעיל תלה הטעם שאינו יכול להשיג נר"ן מלד הנפש שהיא גרועה לפי שלא נתקנה אף ע' גלגול וכאן תלה הטעם מלד גריעות הרוח לפי שהוא חסר התיקון . ועוד לפי טעם זה דהבא איך אמרו בזו"הק זכה יתיר יחבין ליה רוחא וכו' דאיך הרוח החסר תיקון יבוא וישרה על הנפש שכבר נתקנה . ושקול וטרי ולבסוף מסיק דהא והא איתא דכלל שני האופנים כיון דזכה לנר"ן ופגם בהם דמיירי ביה הבא וכיון שלא תי' הנפ' כפ"א וכתגלגל דיכול לזכות בנר"ן ביחד בפעם השני עי' תקנה זו עכ"ת ד' ז"ל יעו"ש . ולדבריו ז"ל דהכי קאמר ר"ל ועתה נבאר מה שיעדנו למעל' וכו' שאפשר להשיג שלשתם ע"י רוחא גדול ולא באותו אופן בלבד אמרו אף גם כזכה כפ"א בנר"ן ופגם . בהם נמי מועיל הדוחק הגדול להשיג שלשתם . ומשום דהבא מיירי בזכה כפ"א בנר"ן ופגם בהם לכך שינה הטעם ממאי דלעיל ואומרו החדשה משום דבין הבא ובין התם בהקדמה שניה תרוויהו מיירי בנשמות חדשות כדכתובנא התם . ואומרו קצת ר"ל שלא כל הרולה ליטול את השם רק קצת מהם היודעים ובקיאים בכוונה זו . א"כ ר"ל קצת זכות יש להם להשיג נר"ן ע"כ . ואומרו על הרוח והוא חסר התיקון בלד חסר התי' ממנו שנפגם כפ"א . וע"פ דרכו ז"ל י"ל באופ"א דמיירי הבא בנשמו' דמדרגה שניה הנו' לקמן בהקד' ז' שהם נשמות דשורש קין והכל שהם לריכות לכוונה זו אפי' בפעם הא' שבאים לעולם להשיג על ידיה נר"ן ביחד והם נקראים חדשות בלד מה ואינם חדשות לגמרי יע"ש . והיינו מאי דקאמר הבא החדשה קצת בלד' ולא חדשה לגמרי וה"ט נמי מה ששינה הטעם מדלעיל משום דנשמות אלו דקין והכל פגומים הם מעצמם אפילו קודם שיבואו לעולם נחמת חטא הקדום דאד"ה וקין וסבל כדאי' לקמן בהקדמ' יב משא"כ בנשמות חדשות לגמרי דאיירי בהו בהק' כ דאינם פגומי' כלל כדאי' התם בהק' יב . ולכך לעיל בהק' כ דמיירי בחדשות לגמרי לא מלי למחלי טעמא ברוח לפי שאינו חסר תי' מלד עצמו משא"כ הבא וה"כ לא מלי למחלי טעמא מלד הנפש משום דהבא מאי איריא בשלא נתקנה הנפש אלא ע"י

בפעם ה' החדשה זכה ש כל הנפ' בשלימו' וחזר
 ופגם כה הנה כשמתגלגל אח' כ יוכל להשיג
 נר"ן כך מבלי תקנה זו כמבואר שם ריש הקד'
 ד בבחי' השנית . והחילוק שיש בזה מההיא
 דלעיל ריש הק' ב יבואר שם בדברינו בהק' ד
 בס"ד יע"ש . וכשמות דמדרגה שניה כבר כתבנו
 שהם לריכות לתקנה זו גם כפעם הא' . וכשמות
 שנסתיירו באד"ה לזורך עצמו ולא הנחילם לקין
 והכל בניו והם מדרגה שניה דלקמן בהקד' יב
 יתבאר בדברינו לקמן בהק' ז בס"ד שהם נכללו'
 בדיון זה עם נשמות דמדרגה ב' דהקד' ז ודינס
 שוה יע"ש . וכשמות דמדרגה השלישית שנכתבו
 שם בהקד' ז לא שייכה בביהו תקנה זו כלל לא
 בפעם ה' ולא מכאן ואילך והטעם משום שכתב
 שם בהקדמה ז שאלו חזן להם יכולה להשיג רוח
 שלהם באותו גוף עצמו אלא דווקא בגוף אחר
 זולתו יע"ש ובדברינו שם בס"ד . ותקנה זו היא
 להיפך להמשיך הרוח דווקא באותו גוף עצמו
 ולא בזולתו כמבואר הכא והתם ומש"ה ליתא
 לתקנה זו אללם כלל . אבל יש להם תקנה אחרת
 ע"י כפילת אפים כמבואר שם בהקדמה ז' יע"ש
 ועי' כס"ה פ"ט ד"ו ע"ה :

פ"ט גבן חזר דבר כשנשמות דמדרגה השנית
 אי מהניאלהו האי תקנתא בפעם ב' כמו
 נשמות דמדרגה ה' או לאו ר"ל כי היכי דנשמות
 דמדרגה ה' אפחות דרגא בפעם ב' למהו לריכי
 לתקנ' זו הכי נמי נשמות דמדרגה שניה אפחות
 דרגא ולא מהני להו תי האי תקנתא וה"כ מש'
 ממ"ש שם בהק' ז ד"ט ע"כ גבי נשמות דמדרגה
 שניה דאם יחטא ויפגום וימות ויחזור לבוא בגוף
 שני או יקרא מגולגל וישן ע"ש . והשתא למאי
 כ"מ דמקרי ישן אי לאו לענין זה דאינו יכול
 עוד להשיג נר"ן ביחד ואפי' על ידי תקנה זו
 דדווקא לומר דלא כ"מ רק לענין שאינו משתהה
 בעיבור רק מ' יום כמבואר בסוף הק' יב דטפי
 יל דקאי נמי אמה שנתבאר שם בהקד' ז גופא
 מיהו מדבריו ר"ל כש"הפ ההלים סי' כד ד"קמו
 ע"ה דבחד מחתא מחתינהו לכל המגולגלים
 בתקנה זו יע"ש משמע דלהני נמי מהני תקנה
 זו . ועי' עוד שם בס"ה ד"קנה ריש ע"כ ואי
 משום דקרי להו בהק' ז ישן לא אירייה דה"כ קרי
 להו לנשמות חדשות ג"כ יע"ש וע"כ היינו שלא

הקדמה ד

הקדמה ד עי' ס"ה פ"ד
א' שם עוד יש ב' חילוקים וכו' הראשון כי
 מי שפעם ראשונה החדשה וכו' . כ"ב
 לא"ל בהי חדשה מיירי אי בחדשה דמדרגה ה'
 דהק' ז קשה בחי' ב' דקאמר דיכול להשיג נר"ן
 ביחד באותו גלגול שלא ע"י תקנה זו . ולעיל
 בריש הקד' ב כתב דכל שלא נתקנה הנפש אלא
 על ידי גלגול אינו יכול עוד להשיג נר"ן אם לא
 בדווקא גדול שהיא היא תקנה זו . ואי מיירי
 בחדשה בלד מה דמדרגה השנית דהתם בהקד'
 ז קשה תרומתו דמשמע מדבריו זל בבחינה ה'
 דכפעם ה' זכה כנר"ן ביחד מבלי תקנה זו והתם
 בהק' ז כתב בהדיא דהני אפי' בפ"ה החדשה
 לריכים הם לתקנה זו יע"ש . ואבחינה השנית
 נמי קשה דהיכי קאמר דיכול להשיג נר"ן בלי
 תקנה זו דהשתא בפ"ה לא סגי להו בלא"ה
 בפעם ב' מבעיא . ואדרבא לעיל סוף הקד' ג
 אות כט מספקא לן אי מהני להו חקנ' זו בפעם
 ב' או לאו יע"ש . ועוד מאי האי קאמ' כאלו
 היה בפ"ה החדשה דאטו בפ"ה חדשה . י סגי
 להו

ע"י קיום המלות ובחי' הפנס אינו ר"ל חסרון שלימות הנפש לא הוא עשית העבירות ועי' לקמן ד"ר ע"כ ר"ה אמר הכותב וכו' :

ג שם אמנם העבירות פונמים הנפש ואינם מחסרים וכו' כ"כ ר"ל שח"ע פי' שיש בידו עבירות אין זה מעכב כניסת נילוטא הנפש באדם שע"י המלות כי העבירות הם עושים רק פנס ובתם כנפש לבד אבל אינם מעכבים כניסת נילוטא ועי' לקמן ד"ר ר"עב ר"ה דע כי אין האדם וכו' יע"ש :

ד שם אבל יש שני חלוקים אחרים בענין זה כ"כ ר"ל שבענין זה שהוא שלא השיג בתחלה רק נפש לבד יש בו שני חלוקים . הא' הוא אם לא זכה בתחלה לכל הנפש . והב' הוא שזכה בתחלה לכל הנפש לא שחזר ופנס אותה ששני ענינים לו הם חלוקים זה מזה לענין דינא כדמפרש ואזיל . והנה כ' חלוקים לו הנוכרים כאן הם הם הבחי' הג' והד' הנו' לקמן בהקד' י"א ד"ר ע"כ ר"ה אמר הכותב חיים וכו' ושם הם בקיטור המוכן יע"ש :

ה שם אם לא זכה לתקן אותה כולה וכו' . כ"כ הא' תי' הוא תי' שלימו' הנפ' שע"י קיום המלות . ור"ל שלא השיג בפעם א' כל הנפש בשלימות רק במקלת לבד והיה אפשר לפרש דהאי תי' הוא תי' הפנס ולעול' מיורי שזכ' בפעם א' לכל הנפש אלא שלא הספיק לחזור לתקנה כולה מהפנס שפנס בה וכן משמע קלת מח"הג פי' ד"ר ע"כ ובהכי הוה נוח' טפי מאי דקאמר דיכול להשיג נר"ן ולא לריכים השתא לרחוק ולומר שהוא ע"י התקנה דנפשי אויתיד כמש"ל סוף אות א' לא הענין כפשוטו דיכול להשיג נר"ן כך בנקל בלי שום תקנה כיון דזכה בתחלה לכל הנפש בשלימות . אבל מדקאמר בתר הכי בסמוך אבל אם זה הנוף הא' זכה לתקן את כל הנפש לא שח"כ חזר ופנס בה וכו' משמע דער השתא לא הוה איירי בהכי . ואין לומר דהכי קאמר בסמוך שח"כ חזר ופנס בה ולא תיקן ממנה כלום דהעיקר חסר מן הספר ואין הלשון משמע כן . ועוד דא"כ לקתה מד"הד דבתיקן קלת אין לו לנוף הא' לא אותו חלק פרטי לבד וכשלא תיקן כלל הוא זוכה בכל ואפי' בר"ן . ועוד אי פי' תי' דהכא הוא תי' הפנס כהדי

להו בלא"ה . וי"ל דלעולם מיירי בחדשות ממש ולא תקשי מההיא דריש הק' ב' ריש לחלק דשא"ה שלא השלים הנפש לגמרי בפ"ה רק ע"י גלגול ולכך אינה יכולה עוד להשיג נר"ן אם לא בדוחק גדול משא"כ הכא דמיירי שהשלים הנפש לגמרי בפעם א' ולא ע"י גלגול ומה שהולך להתגלגל עכשיו הוא משום תיקון הפנס ולא משום שלימות הנפש כי שלימות הנפש שהוא ע"י קיום המלות לחוד . ותיקון הפנס לחוד דקאמר הכא בסמוך ולכן כשיתקן הפנס ההוא חוזר הוא לעלווייא קמא להשיג נר"ן בנקל והיינו דקאמר כלו היה בפ"ה החדשה . מיהו מאי דקאמר לקמן בסמוך וי"ל והנה אם בפ"ה אשר לא השיג אלא נפש אם לא זכה לתקן אותה כולה וכו' . כשמתגלגלת הנפש הזאת בנוף אחר להשלים תיקונה יכול להשיג נר"ן עכ"ל הוא סותר למ"ש בריש הק' ב' ואפ"ל בדוחק דהאי דיכול להשיג נר"ן דקאמר בסמוך היינו נמי ע"י התקנה של נפשי אויתיד בלילה וכמ"ש נמי התם בריש הקד' ב' והכא והתם דבר א' קאמר וי"ע :

וע"פ מ"ש לחלק בין היכא שזכה לכל הנפש בפ"ה להיכא שלא זכה לכולה יתורץ מה שיש להקשות אמר שכתב בסוף הק' ג' דהיכא עדיף משאר מגולגלים במה שיכול הוא להשיג נר"ן ביחד משא"כ בשאר מגולגלים וקשה דמאי עדיפותיה והא' לפי מאי דקאמר הכא בבחינה השנית שאר מגולגלים נמי יכולים להשיג נר"ן אבל לפי מ"ש נוחא דע"כ לא קא' הכא אלא כשהשלים נפשו לגמרי בפ"ה משא"כ היכא דע"כ הוא לא השלים נפשו בפ"ה דעכ"פ חסר הוא מלות פ"ור והיה צריך להיות דינו כדיון המגולג' דריש הק' ב' דאינם יכולים להשיג נר"ן ביחד בלי תקנת דנפשי אויתיד בלילה ועכ"ז מלינו דעדיף איהו בזה משאר מגולגלים דכוותיה א"כ היינו רבותיה וק"ל :

ב שם ונלע"ד כי כל בחי' תיקון ר"ל קיום המלות וכו' כ"כ לאו לאפוקי תיקון הפנס דלא מקרי תי' דאדרבא לעיל ריש הק' א' כתב שאין שם תיקון נופל לא בתיקון פנס עבירה יע"ש . וה"כ לעיל מזה הזכיר כמה פעמים תיקון אלא הפנס . לא כלו' שכל בחי' תי' שלא קדם לו פנס הוא תיקון שלימות הנפש

י' שם וזה נקרא גלגול כפול . כ"ב היינו משום שיש כאן ב' נפשות ביחד ועי'

לקמן ריש הקדמה ה ובסופה יע"ש :

יא' שם ונמנע שיהא יגע לאחרים וכמו שנתבאר אללנו על מאמר רב ששת

וכו' . כ"ב מהבא מש' שרב ששת היה גלגול כפול

ובא לתקן חיוה פנס אבל מסוף הק' רידן מש'

שלא על תיקון פנס בא אלא להשלים את נפשו

בחיוה דבר מועט שהיה חסר וממילא ל"ל דלא

היה גלגול כפול דגלגול כפול חיוה אלא בהיותו

בא על תיקון פנס אבל להשלים נפשו הוא בא

לברו בלי נפש אחרת דזהו החילוק שבניהם

כמבואר לקמן ריש הק' ל יעו"ש . ולפ"ז ענין ר"ש

לא דמי לחלוקה זו אלא לחלוקה א' דלעיל מניה

אלא דלעיל מיירי שגוף הראשון לא תיקן רק

מקלת חלקי הנפש והרוב נתקנו בגוף השני ולכך

הוי גוף השני עיקר והבא גבי ר"ש הוי להיפך

שגוף הראשון הוא תיקן הרוב ומשו"ה גוף הא'

הוי עיקר וכן מוכח מס"ה שם ד"יט סו"עב

דעל חלוקה דלעיל דהבא הכי ענין ר"ש ולא

על גלגול כפול שכתב שם אח"ז יע"ש . וא"כ ל"ל

דלדוגמא בעלמא נקטיה הבא לר"ש לומר שגלגול

כפול הוא דמי לענין רב ששת דכמו דהתם יגע

לאחרים כמה שרוב חלקי נפשו הנמנעים עתה

בגופו הם שבים ללכת לגוף הא' וממילא רובי

תורתו ומלותיו נמי הולכי' לגוף הא' כמ"ש בסוף

הק' רידן ה"כ הבא גבי גלגול כפול שהוא יגע

לאחרים . וא"ת א"כ רר"ש לא הוי גלגול כפול

אמאי הוה עליב והלא כבודו בגדולי' הוא ויתענג

בדשן גופו מפאת הר"ן שהם עיקר העצונות

ורידיה הוו אע"ג דלא תיקן מהנפ' רק דבר מועט

דאמרינן לעיל אות ו ובי תוסף ארעתי' דכל

עלמנו לר"ש לא תיקן רק אותו דבר מועט דנפש

לחוד ולא זכה בר"ן . י"ל דאין זה תימא כ"כ

שהרי בבא בן בוטא ע"ה עם כל חסידותו

וקדושתו לא הספיק לתקן את כל הנפש ובא

להשלים עתה בר"ש . ואל יהי תיקון הנפש קל

בעיניך דאדרבא כל העמל והטורח הוא לתיקון

הנפש לפי שהיה מהעשיה ששם הוא עיקר אחיות

החיוני' והקל' וזה רמז הכתוב כל עמל אדם

לפיהו כל' אל הנפש שהיא מהמל' הנקראת פה

משא"כ הר"ן שאין בהם טורח כ"כ . א"כ י"ל

דלעולם

בהרי נפש אחרת הו"ל למייתי כדבסמוך שכן

הוא הדיון בכל הבא על תיקון הפנס כמבואר

דברינו לעיל בהק' ג חו' טז ולקמן בריש הק'

ה יע"ש . לכך ע"כ ל"ל דהאי תי' הוא שלימות

הנפש ע"י קיום המלות וכן מבואר ג"כ לקמן

בהקדמה י"א ר"ד ע"כ בבחי' הג' דהיא היא

החלוקה דהבא דבשלל השלימה לקיים כל רמ"ח

מ"ע עסקינן יע"ש וממילא שלא זכה בכל חלקי

הנפש דהא בהא תליא . וכן משמע נמי ממאי

דמדמי ליה בסמוך לבחי' היכוס דמיירי נמי

בכה"ג שלא זכה בתחלה לתקן את כל הנפש ע"י

המלות שהרי חסר הוא עכ"פ מלות פ"ד

וכמ"ל בהק' ג' אות כ"ו דה' איברא וכו' ובריש

הק' רידן יע"ש . ומכאן נמי יש הוכחה לדברינו

דהתם בהק' ג' דשאר המגולגלים דמחלק התם

רו"ל ביניהם לבין היכוס היינו מגולגלים דריש

הק' ב' שלא זכו בפעם הא' לכל הנפש יע"ש :

ו' שם באופן כי אין לגוף הראשון שום חלק

בר"ן . כ"כ אע"פ שזה הגוף הב' לא

נשאר לו לתקן רק דבר מועט מהנפש . מ"מ

כיון שהוא השלים אותה הוא זוכה בר"ן . כן

משמע מלקמן בהק' יא סו"עב בסוף בבחי'

השלישית . וכן הוא כהדיא בס"ה פ"י ד"יט

סו"עב עי"ש :

ז' שם והגוף הראשון שאין בו וכו' רק ניחן

פרטיו הקוה רוחא דשבק באנתתיה .

כ"כ אשגרת לישנא דרו"הק נקט דקאמר הכי גבי

יכוס והכוונה היא כאן על אותו ניחן פרטיו

שזכה הוא בו וק"ל :

ח' שם כאשר חוזרת להתגלגל הנפש ההיא

עם הרוח ונשמה . כ"כ האי חוזרת

להתגלגל דקאמר לא קאי רק אהנפש לחוד אבל

לא על הרוח ונשמה דהא מעיקרא לא זכה בהם

ערין בפעם הראשונה אלא ותזכה א' הר"ן קאמר

ועי' לקמן בהקד' יא ריש ד"טו בבחי' הרביעי'

שהיא היא החלוקה דהבא דגלגול הגו' פה היינו

גלגול הדומה לעיבור יע"ש וא"כ נמ"ל דבכה"ג

מי יכול לזכות בר"ן וק"ל :

ט' שם הם מתגלגלים בהתקברות נ' נפש

ארת . כ"כ שהיא משרשו כמב' לקמן

בהקדמה ה ד' ע"כ ובהקד' יא ריש ד"טו ובריש

הקדמה ל עי"ש :

דלעולם זכה ר"ש ברו"ן ומ"מ היה עלב מיהא
על רוב חלקי נפשו ורוב תורתו שהם פסידה דלא
הדרא : מיהו אם נדחוק עלמנו לומר דחסרון
דבר מועט דקאמר בסוף הקדמה דירן שעליו
בא ר"ש להשלימו לאו היינו תשלוס חסרון הנפש
ע"י חיוה מלוא כנראה מפשטא דלישנה לא היינו
חסרון תיקון חיוה פגם דאין לדיק בארץ וכו'
ור"ל העלים הענין מפני הכבוד ח"ש השתא
ענין ר"ש כפשטיה דהוי גלגול כפול ממס ושפיר
הוא עלוב על פסידה דלא הדרא כי כל הנפ' וגם
הרו"ן שטרח לזכות בהם כולם הולכים לגוף הא'
והוא לבדו נשאר כנפש האחרת לחור והש"ית
הוא היודע קושטא דמלחא : וכוה יתוישב דקדוק
א' דהדאי נפשאי לך מקיימנא מלות מבט"ל שתי
הנפש הוא ע"י קיום המלות אבל קראי ותנאי
שהוא עסק התורה הוא תי' הרוח במ"ש לקמן
בהק' יא אבל לפי' נחא' וה"ק חדאי נפשאי
שגם הרו"ן שהם נקנים ע"י הקראי והתנאי לך
הם לפי שהם ג"כ חוזרים אללך בגוף הא' ונמלא
דלך קראי לך תנאי וק"ל :

יב שם שכחור בגלגול אין שלשתם באים יחד
נ"ב אם לא ע"י התקנה כמס"ל :

יג שם והנה נריך לידע מה יהיה משפט הנר"ן
וכו' : נ"ב גם אנו צריכים לידע מה יהיה

משפט הנופי' שלהם כשמתגלגלי' להתקן דלעיל
מזה לא ביהר רק משפט גוף הב' של הנפש דאם
היא נתגלגלה על תיקון תשלוס חלקיה שעי'
קיום המלות אז כל גוף עומד בשלו באותם
חלקים שתיקן הוא ואם נתגלגלה על תי' הפגם
אז היא באה עם נפש אחרת : ולבסוף כשנתקנת
חזרת היא לגופה הא' וגוף השני עומד בת"מ
באות' נפש אחרת : אבל משפט הנופים של הרו"ן
כשהם מתגלגלים על תיקון הפגם כרהכא לא
אשמעינו מירי ונא"ל כיור הוא דלדברי ר"ל
דקא' דבאים מורכבים על נפש הנר איבא למידק
באיוה גוף הם עומדים בת"מ דאי בגוף הא'
שלהם שבו נתקנו בת"מ כמו שהוא בכל דוכתא
א"כ זה הגוף השני מה תהא עליו וכמה הוא
קס בת"מ ואי עומדים בגוף השני קשה דמאי
שגא מהנפש שהיא חוזרת ככה"ג לגופה הא'
ולמה יגרע גופם הא' שבו נתקנו בת"מ
מלחזור בו וממ"כ קשה : ולוכא למימר דלעולם

חוזרים הם לגוף הראשון וגוף השני הוא עומד
באותה נפש הנר לחור : חדא דנפש הנר לא
חשיבה נפש בפ"ע לענין זה ועוד הא אומרינן
לעי' בהק' ב' דנפש הנר היא מתעלה ונכללת
עם נפש העיקרית של הרוח ואינה נפרדת ממנו
יעו"ש : ודוחק לומר דהיבא דלא אפשר אינה
נכללת ונשחרת היא בזה הגוף דמנ"ל למימר
הכי וממ"ש לקמן בסוף הענין שהנפש אומרת
לבה ואשובה ל אישי הא' ומתחברת עם הרוח
אין להוכיח מירי לענין התחיה : ומלאתי בס"ה
פ"י דף כ' שכתב דלפעמים הם באים מורכבים
על נפש הנר ולפעמים באים עם נפש אחרת
יע"ש : והשתא בשלמא כשבאים עם נפש אחרת
ניחא דחוזרים הם לגוף הא' והגוף השני הוא
עומד בתח"ה כנפש האחרת וכמ"ש שם בס"ה
אבל כשבאים על נפש הנר קשה ונ"ל דהיבא
דבאים על נפש הנר חדא מתרתי חית כהו או
דנשחרים הם בגוף הב' ואינם חוזרים כלל לגוף
הא' ולא גמרינן מהנפש דאין רנין אפשר משא"ל
אז דחוזרין לגוף הא' אך נשאר מהם בגוף השני
חיוה חלק פרטיי ההוא רוחא דשביק וכו' הוא
קס בת"מ כדאמר' בחלוקה דלעיל מזה : שו"ר
מ"ש לקמן בהקדמה ז' על נשמות דמדרגה ג'
הנקראים נש' ישנות שבעל הנפ' והרו' עומדים
בשיקול גדול וכו' וכתב שם לעיל מזה שגם
בשאר המדרגות אם זכה לנר"ן ופגם בהם וחור
להתגלגל אז נקרא מגולגל וישן ודינו כדון
נשמות ישנות יע"ש : והשתא אי נימא דלגמרי
הוי דינו כדון נשמות ישנות גם לענין זה שעומד
בשיקול וכמו שכן הוא בהדיא בס"ה פ"ט ד"יח
ע"א ובסוף הפירק יע"ש : ע"כ ז"ל דפשיטא ליה
דגוף הא' בטל לגמרי ואפי' הנפש אינה חוזרת
בו והם בגופים השניים בגלגול גמור ועיקרים
בהם דאי חוזרים לגוף הראשון מאי שיקול גדול
איבא ונ"ל לפ"ז דמי שזכה כנ"רן ופגם בהם
חלוק הוא ממני שזכה כנפש לחור ופגם בה
דהתם חוזר הוא לגופו הא' כדקא' רז"ל לעיל
מזה והכא גופו הא' בטל : וכן מ"ש מהד' ג דף
ה ע"כ דקא' שגם הנפש מתגלגלת עמו חלף
שהוא בסוד עיבור בלבד וכו' מש' שהרוח מיהא
הוא בגלגול גמור וידוע שכל שהוא בגלגול גמור
הוא עיקר באותו גוף ואינו חוזר לגופו הא' וכן
משמע

מש' נמי מסוף הק' א' וכדברינו שם יע"ש והכי
מש' נמי ממ"ש בסמוך שא"ך יתלבש רוח פגום
בתוך נפש נתקנ' וא"י הנפש גופה היא שם בגלגול'
הרומה לעיבור עם נפש אחרת אמאי לא מלי
מתלבש הא' כ' לעיל בהק' ג שגם הנפש מתגלגל'
עמו בסוד עיבור אלא ודאי שהיא בגלגול גמור
וכיון שהיא בגלגול גמור ע"כ ז"ל דאינה חוזרת
לגופה הא' מיהו בעיקר דברי הס"ה הנ' הכ"ל יש
לגמגם דמהקדמה דידן משמע דלא הוי דינס
זוה לגמרי כדון נשמו' ישנו' וכמו שנכתוב לקמן
בס"ד שם בהק' ז אות לג יע"ש ועדין ז"ע :

ודע דלדברי ס"ה דקאמר דבאים עם נפש
אחרת אין להקשות דא"ך אפשר להיות זה
דמהאי טעמא דא"ל להם להתלבש עם הנפש
העיקרי' שלהם משום שא"ל לרוח הפגום להתלבש'
בנפש הנתקנת כדאמרינן בסמוך מהאי טעמא
נמי א"ל להם להתלבש ג"כ בנפש אחרת הגם
שעדין היא אינה נתקנת מ"מ מיהא אינה פגומה
כמותם ד"ל דכל שהם באים עם נפש אחרת
אינו בגלגול גמור אלא גלגול הרומה לעיבור
ובכה"ג ליכא למיחש להאי טעמא וכמו שכתבנו
לעיל בסוף הקד' א' דהיכא שהרוח הוא בגלגול
גמור והנפש בגלגול הרומה לעי' דשפיר מתלבש
רוח פגום בנפש הניתקנת וה"ה נמי איפכא כגון
הכא דמלי מתלבש : וכת' א"כ למא לי הכא כלל
נפש אחרת או נפש הגר הא מלי להתלבש בנפש
העיקרית שלהם עלמה כשהיא בבחי' גלגול
הרומה לעיבור : כמ"ש לעיל בהק' ג דף ה ע"כ
ד"ל דא"ה לא שאין זה אלא כשלא נתקנה
הנפש עד התכלית במבוי' דברינו שם סוף הק'
א' אבל כשנתקנה עד התכלית היא נלררת כל"ה
ואינה יכולה עוד לבוא לזה העולם ולכך נריכים
הם לבוא עם נפש אחרת או על נפש הגר :
ונמלא ששלה תקנות יש בדבר או שהם באים
עם הנפש שלהם כשלא נתקנה עד התכלית ואם
נתקנה עד התכלית באים עם נפש אחרת
משרשם ואי ליכא נפש אחרת משרשם באים על
נפש הגר : וכן מבואר בס"ה הנ' ריש פ"א יע"ש :
ומש' נמי מהתם דכשהם באים עם נפש הגר או
נפש הגר היא בגלגול גמור אבל כשבאים עם
הנפש שלהם אז היא בסוד עי' ולא גלגול יע"ש :

יד שם

בני אהרן י

נ"כ נפש כדי נסבה דאין הקושיא רק
מהר"ן משום שא"ל להם לבוא בעולם כלתי
מורכבים על הנפש : וק"ל :

טו שם דע כי כאשר הנפש נתגלגלה וכו'
ואז אין הרוח יכול ליכנס וכו' : נ"כ
עי' לעיל סוף הקדמה א' ובשער מאמרי הרש"כי
פ' משפטים ד"לח יע"ש :

טז שם ואמנם לריק שהרוח ההוא יבוא בגלגול'
אחר לבדו : נ"כ ואפילו בחיי חיותו
דגוף בעל הנפש יכול לבוא הרוח בגוף אחר
ושניהם יתקנו בזמן א' וא"ל להמתין עד שימות
איתו גוף של בעל הנפש : והכי משמע מסוף
דבריו דקאמר דכשנפטר הנפש הזה מהעולם
אם עדין הרוח העיקרי שלה לא נגמר תקונו
וכו' משמע שהרוח ג"כ היה נתקן כמו הנפש
בזמן א' אלא שעדין לא נגמר תיקונו ועוד שהרי
מי שזכה בכר"ן ופגם בהם ונתגלגל הוי דינו
כדון נשמות ישנות ואמרינן לקמן בהק' ז ד"ור
ע"כ גבי נשמו' ישנות דאפשר לרוח לבוא בגוף
אחר בחיי חיותו של בעל הנפש יעו"ש : וה"ה
נמי כאן : והשתא בכה"ג אזלא לה אותה תקנה
של נפשי אייתיך כלילה הגו' בריש הקדמה דידן
דכיון דהרוח הוא בגוף אחר היאך הוא יכול
להמשיכו אללו וא"כ קשה דלמה יעשה ה' ככה
להביא את הרוח בגוף אחר ותתבטל אותה תקנה
ואולי יזכה בעל הנפש לאותה תקנה : וי"ל
דאדרבא הא עדיפא כדי שיתוקן הרוח במהרה
ואין ספק מו"ח מירי ודאי :

ועפ"ה לעיל דיכול הרוח לבוא בגוף אחר

להיתקן אפי' בחיי חיותו של בעל
הנפש יתוישב מה לתמוה דלקמן בסמוך קאמר
דכשנתקנה הנפש עד שהיא ראויה לקבל רוח
אז תזכה לקבל נפש א' או רוח א' של איזה לדיק
תמורת הרוח שלה וכ"כ לעיל בסוף הקדמה א'
ובהק' ב יע"ש ואלו לקמן בהק' ז ד"ט סו"עב
כתב דלריק שימות אותו האיש כדי שיבוא רוחו
להיתקן בגוף אחר יעו"ש : וקשה דמאי שנא
מהכא : אבל לפמ"ש ניתא דדווקא הכא ושא"מ
הכ"ל דמייירי בנשמות חדשות דמדרגה א' כשהם
מגולגלים בפעם ב' דאין בעל הנפש מעכב עי'
הרוח מלבוא בגוף אחר משו"ה יכול בעל הנפש
לישאר בחיים להרכות תורה ונוע"ט והרוח יבוא
בגוף

בג שם ומלאנו בספר התיקונים דלדיק
חתגלגל עד ש' דרין וכו' אבל למי
עושה חסד לשפס לגלגלס . כ"כ וא"ת אכתי
הוי ספר התיקונים דלא כהמקרא דהתיקונים
קאמר דהלדיק מתגלגל עד אלף דרין ותו לא
ומקרא משמע שיהא לשני שפס דרין ויש לומר
כתירון הנמרא כאן מאהבה כאן מיראה :

כד שם ואז נאמר ונכרתה הנפש ההיא וכו'
כ"כ אין הענין כפשוטו דהש"ת
שכתוב בו כי לא ירח ממנו נדח אינו מניח לשום
נפש להיות נכרתת בין הקליפות וז' אלא הענין
מבואר בס"ה שם פ"ו וז"ל וסוד הענין כי
בהתגלגל ג"פ ואינו מתקן יורה שיהיה שבו
מרוכה כמה מדרגות על הטוב שבו ולכן כג"פ
הא' מברר האוכל שהוא הטוב וכו' וניתן בכנים
שיולדו לו או באכזים אחרים שהם משרשו כמו
שיתבאר בפ"ט ע"פ אס רעב שונאך וכו' . ואז
בגלגול הג' נגמר הרע שבו ונסתלק כל הטוב
שבו וא"כ ביון שכולו רע א"ל שיתגלגל אמר' ונכר'
הנפש ההיא שכולו רע עכ"ל . נמלא שכל ד'
הרע קאמר ונכרתה ולא ע"ל הטוב ח"ו . וכ"כ
כש"הפ פ' יתרו ע"פ לא תשתחוה להם וכו' וע"ש
ועי"ע לקמן בסוף הקדמ' כ יעו"ש . מיהו לא
נתיבבר לנו דלו הג' גופים דג"פ הא' אס קמים
הם כת"המ באיזה ניגון קטן או אינט קמים
ביון שלא התחילו להיתקן כלל והיע"כ :

כה שם וכלע"ד ששמענו ממורי ז"ל כי אין
זה נהג לא כנפש . כ"כ וכ"כ כש"הפ
ד"כא ריש ע"כ ע"פ ועל זכר ובפ' בא ד"סח
ר"עא יע"ש . ולפי מ"ש בדיבור הקודם לזה משם
ס"הג ז"ל דה"ק דאין ענין זה נהג שיהיה הרע
מרוכה על הטוב ביותר לא כנפש וממילא
מקיים בה ונכרתה הנפש ההיא שהוא ד' הרע
אבל כר"ן לא משכחת לה שיהיה הרע מרוכה
בהם וממילא ליכא למימר בהו ונכרתה וק"ל .

כו שם ועוד נבאר טעם ההפ"ש הנו' בין
לדיק לרשע . כ"כ ע"כ רשע דטעם
זה לאו היינו רשע מוחלט דלעיל שלא התחיל
לתקן כלל כג"פ דההוא כבר כרתו לעיל לגמרי
ומאי האי דקא' הכא בסמוך שנכנס לניהנס
ומתמרקס שם עונותיו וכו' דמס' דלהחר מיכן
הוא זוכה לג"ע לא ודאי דמיירי ברשע שהתחיל

לתקן

בגוף אחר להיתקן דזה נהנה וזה אינו חסר הוא
משא"כ ה"ס דמיירי כנש' דמדרג' השנית דשורש
קין והכל בפעם א' שבאים לעולם דא"ל לרוח
שלהם לבוא בגוף אחר להיתקן אלא עד אחר
שימות בעל הנפש כמבואר שם בד"ר ריש ע"כ
א"כ הו"ל זה נהנה וזה חסר ולכך לדיק שימות
בעל הנפש כדי שיוכל הרוח לבוא להתקן גם
הוא וק"ל :

יז שם כי רוב בני אדם אינם זוכים רק לנפש
כ"כ ע"כ לעיל ריש הק' א ולקמן ריש
הקדמה לה :

יח שם אבל יוכן עם הנו' כי גם הרוח או
הנשמה נתגלגלו בנופות אחרים וכו'
ואז יתוקנו . כ"כ כוונת אומרו נתגלגלו בנופות
אחרים היינו בדורות ראשונים דאי בדורותינו
הא' קא' דמועטים הם שזכו לרו"ן ומיירי רק
בגוונא דלעיל שזכה בפ"א לנר"ן ופגם בהם
והולך להתגלגל דככה"ג הוא דאיכא למימר
דמנו ר"ן למיתו לעולם קודם תשלום חי' הנפש
ולא קפדינן אסדרה ביון דכבר באו קודם זה
לעולם אבל בפ"א לא מנו כלל למיתו הר"ן
קודם תשלום תיקון הנפש דכפ"א קפדינן אסדרה
כמבואר בכל דוכתא . ומה שנתאחזה הנפש
מלהתקן עד השתא ז' משום ריש . בה אחיזה
לקליפות טפי מהר"ן ועי"ע במ"ש לקמן בס"ד
בהקדמה ז אות לה וק"ל :

יט שם ואמנם נפש העיקרית שלו וכו' ע"ס
הענין עי' לעיל סוף הק' א ובדברינו שם :

כ שם אז הנפש אומרת אלכה ואשובה וכו'
ומתחברת עם הרוח שלה . כ"כ פי'
מתחברת עמו כעו"הז בבחי' עיבור בחיים
באותו גוף עלמנו של הרוח ועי' בדברינו לעיל
בהקדמה ג אות כו יע"ש :

כא שם ונבאר עתה ההפ"ש וכו' . עיין
ס"הג פ"ו ד"ר יוד ע"כ :

כב שם ובסוד פוקד עון אבות וכו' ועל
רבעים . כ"כ היינו בהדי פעם א'
החדשה הו"ל רביעי . ואינו סותר מקרא זה
למקראות שלפניו דקאמרי ג"פ והיינו אומרו
פעמים שלש עם גבר ר"ל שיפעל א עוד פעמי'
שלש וזאת הפעם הא' הנקרא גבר וק"ל :

לתקן קלת כנ"פ הא' ואפשר שכבר בא עור
לצו"הו יותר מג"פ לא משום שכל פעם הוא
מוסיף על חטאיו פשע יותר מוכיות שעושה
ואין לדבר סוף לכן יותר טוב לו ליכנס לגיהנם
מלכוד עור בגלגול . וכן נראה מדברי
מהר"ח ז"ל דבסמוך דקא' ולכן בראתו שכבר
השלים המלות המועטות וכו' הרי שהבין הוא
ז"ל דאיידי ברשע שהתחיל להתקן כנ"פ הא'
ואפשר שלא הספיק להשלים אותם מלות המועטות
כנ"פ הא' לא עד כמה גלגולים אח"כ . והשתא
הוי ג' חלוקות בדבר . רשע מוחלט עד שלושה
גלגולים ותו לא . ורשע שאינו מוחלט מתגלגל
עד שיסלים מלות המועטות המוכרחות לו כפי
שורשו ושוכ נכנס לגיהנם ומתמרק שם . ולדיק
שזכותיו מרוכים מעונותיו מתגלגל אפי' עד
אף דור אבל כס"ה משמע שם בהדיא דטעם
זה נמי קאי ארשע מוחלט דלעיל וסיום שם וז"ל
לכן תיכף אחר ג' גלגולים אם לא התחיל להתקן
נכנס לגיהנם ומתמרק עונותיו עכ"ל וקשה דזה
הוי היפך דבריו דלעיל שכתב שעליו נאמר
וְנִכְרַתָּהּ וז"ע :

כז שם ויובן עמ"ס ז"ל על אישע אחר וכו'
כ"ב עי' מ"ש בזה בס"ד לקמן בהק'
ט' ועי' בדברי רז"ל לקמן ריש הק' כ"ב :
כח שם כי הנה הדריק וכו' עד ולכן הוא
מתגלגל בגלגולים רבים לכפר ולתקן
עונותיו . כ"ב ע"כ דגלגולים רבים לו דקא' הם
גלגול גמור ולאו גלגול הדומה לעיבור כדמוכה
מדברי מהר"ח ז"ל דבסמוך דקא' כי הרשע אם
יחזור בגלגול יוסיף על חטאיו פשעים ואי
בגלגול הדומה לעיבור אמאי מוסיף על חטאיו
פשעים והלא אין לו חלק בעבירות כדאמרין
לעיל בהק' ב' ובכל דוכתא אלא ודאי דבגלגול
גמור קאמר . וא"כ קשה איך קא' שע"י הגלגולים
הרבים יתכפרו עונותיו והא אמרין התם בהק'
ג' דלא משכחת לה לכפש להיתקן לגמרי בכל
גלגולים שבעולם אם לא ע"י גלגול הדומה
לעיבור כי לעולם האדם חוטא ומוסיף פשעים
על חטאיו הא' ואין קץ ליהם יע"ש . ועוד קשה
דמהכא מש' שלכפרת העונות צריך לבוא בגלגול
גמור והתם לעיל בהק' ג' בד"ה וכמלא כי הנילון
וכו' כתבנו שאינו צריך גלגול גמור רק על

ד שם אותם מלות מועטות המוכרחות לו
כפי שרשו . כ"ב היינו כמ"ש לקמן
בהק' ו"א ד"י ע"א שכל אבר יש בו מלות
פרטיות ומי ששרשו משם הוא מוכרח לקיים
אותם מלות פרטיות יותר משאר המלות יע"ש .
וכמ"ל מדברי מהר"ח ז"ל שעל מלות פרטיות
שכפי שורשו חובה מוטלת על כל אדם להתגלגל
עליהם לקיימם ובין צריך ובין רשע שוים הם
בחיוב זה אבל שאר מלות שאינם כפי שורשו
איכא הפרש דהרשע אינו מחוייב להתגלגל
עליהם לקיימם לפי שהוא כפסד בזה יותר ממה
שמריות והצדיק הוא מתגלגל על כולם ואפי'
עד אלק דור אם יטרח וזלת מלות שמספיק
להם בחי' עיבור שאז א"ל להתגלגל עליהם
בגלגול

אכהו ולא לנזק הא' ואני אמרתי שמה לריק
יבעתי בזה הנזק כמו ענין ר"ש אכן פעולתי
את ה' ודפ"חח' שו"ר שקרוב לזה כתב רז"ל
בס"ה פ' בראשית ד"א ע"ג יעו"ש :

הקדמה ה

הקדמה זו עי' לקמן ד"נט ע"ב וד"ס ע"א
ור"ס סו"בא' ובס"ה פ"ה ובס"המ
פ' כי תלך במלוא השבת אכירה דע"ב יע"ש :

א שם והם שני מיני גלגול ושני מיני עיבור
והוא זה וכו' . נ"ב כבר התחלנו לבאר

קצת ענין הגלגול לעיל בהק' ג אות טו יע"ש
ונשלים עתה ביאורו כדי שיובנו דברי רז"ל שבכאן
באר היטב . הנה נודע שכל תיקון נפש האדם
הוא עי' קיום המלות כמכו' לקמן בהק' יא ד"ג
ע"ב ד"ה ועתה נבאר וכו' ולכן כל זמן שלא
השלימה לקיום אותם נריכה היא להתגלגל
עליהם לבדה בגלגול גמור כמה פעמים בכמה
גופים עד שתשלים לקיומם מעט מעט בכל
פעם כמ"ש שם בהק' יא ובהק' ל יע"ש . מיהו

היינו דווקא על אותם מלות שצריך לבוא עליהם
בגלגול גמור אבל יש מלות שספיק לבוא עליהם
בכחי' עיבור כמבאר שם בהק' יא ד"ר ע"א
יעו"ש . והנה כל אותם גופים שהיא מתגלגלת
בהם על קיום המלות הם קמים בת"הם כל א'
וא' באותם חלקי הנפש שנתקנו באותם המלות
שנתקיימו בו כמ"ש לקמן בהק' דידן והתם בהק'
יא ולקמן בהק' ל ולעיל בהק' ד דף ו ע"א
באמצע הדף יע"ש . וכמעט רוב הגלגולים
שבעולם אינם אלא על קיום המלות לבד אבל
לתיקון פגם העבירות א"ל לבוא בגלגול גמור
שהוא לבוא הנפש לבדה בנזק כפ"ע כמו בקיום
המלות אלא יספיק לה לבוא בגלגול הדומה
לעיבור שהוא בשיתוף יחד עם נפש אחרת בנזק
א' ושם היא נתקנת מהפג' שלה עי' מה שסובלת
יסורין הבאים על אוחו הנזק בחייו וגם לער
המיתה . והיינו אם לאחר שכבר נשלמה בקיום
המלות בגלגולים מרובים או מועטים ככ"ל
נשארו עליה עדין איזה עונות שלא הספיקו
להתכפר עי' יסורין ולער המיתות של כל אותם
גלג' הא' א"ל עוד לבוא בגלג' גמ' כגו' מיוחד
כפ"ע

בגלגול גמור כדלקמן בהק' י"א יע"ש ולפי"
אשכחנא פתרי למ"ש מהר"ח ו"ל לקמן בהק'
י"א ד"ר ע"א וז"ל לא נתברר לי היטב ענין זה
כיון שכל אדם מחוייב להשלים כל התרי"ג מלות
ככ"ל מהו חיוב המשונה שיש בין אלו המלות
פרטיות שכל אחד אל שאר התרי"ג כולם עכ"ל
יעו"ש והשתא לפי"ד דהכא כ"מ טובא דאפי'
ברשע ולא מחייב להתגלגל על שאר מלות מ"מ
מחייב להתגלגל על הני והיינו חיוב המשונה
דאות בהו טפי מאחרני . וה"ל למסקנת מהר"ח
ז"ל התם בהק' י"א ד"ר ע"ב ולעיל בהק' א'
דכל אדם נמי אינו מחוייב לתקן רק בחי' שרשו
לבד מאי איכא בין דריק ורשע י"ל דרשע אינו
מחייב רק באותו שורש קטן שממנו חולב ד"מ
דאם הוא ממל' רמל' דעשיה א"ל לתקן רק אותה
מל' לבד משא"כ כדריק דלריד לתקן כל החמשה
מלכויות דכל הה"פ כדאמר התם יע"ש וק"ל :

רא שם גלגול רב ששת וכו' חדאי נפשאי וכו'
ע"ס הענין כבר כתבנו בזה לעיל
אות י"ב יע"ש .

רב שם ולפי שהורדוס המלך ניקר את עיניו
גם עתה היה סג' נהור . כ"ב מכאן

מש' דמי שהיה בו מום בגלגול א' חנר או סומא
כן יהיה ג"כ בגלגול אחר וכ"כ בהדיא לקמן
ד"מה ע"א יע"ש וכ"מ נמי ממ"ש לקמן ד"מב
ע"א גבי מר"עה שבאחרית הימים יבוא ג"כ
כבר פה וכו' יע"ש וענין זה פלא בעיני . שוב
הראני עמיתו בתורה ח"ר יאורה משה פתיא
נר"ו שכן איתא נמי בהדיא בזו"הק פ' פינחס
ד"רטו ע"ב יעו"ש .

לג שם ולכן ר"ש ידע כנפשו כי היה בראשונה
וכו' ולכן היה גופו עצב וכו' כ"ב

ובזה פי' עמיתו בתורה הרי"פ נר"ו הכ"ל מ"ש
גבי רבי אבהו בשעתא דאחזיאו ליה י"ג נהרי
דאפרסמונא דכיוא אמר כל אליו דאבהו ואני
אמרתי לריק יבעתי וכו' וכל המפרשים ז"ל תנאו
ע"ז דהיכי הוה ס"ד לרריק יבע ח"ו אמנס ע"פי
דברי רז"ל יוכן היטב דרכי אבהו כל ימיו כהאי
פחדא הוה יתיב שמה יארע לו כר"ש דכל יגיעו
בתורה ובמלות ילך לנזק הא' ואין הוא נהנה
מהם ובשהראו לו שכל השכר הוא שלו אז שמת
ואמר כל אליו דאבהו כל' לזה הנזק שלי הנקרא

בפ"ע כרי לתקן פגם אותם עונות שכירה מאחר
שהיה כבר נתקנה במלות אלה מביאה הק"כ
בשיתוף עם נפש אחרת חדשה שעדיין לא באה
לעולם ולא נתקנה במלות או נפש ישנה שעדיין
לא נשלמה בקיום המלות שדינה הוא לבוא
בגלגול גמור כנו' לעיל והיא עיקרית בגוף זה
ונקרא על שמה והיא בעלת הבית בו כנו' שם
בהק' יא ד"ד סו"עא ואז מביא הק"כ עמה
את האורח הזה שהיא נפש זו הפגומה לכד יחד
בגוף ה' מעת הלידה ושם נתקנים שניהם זו
בקיום המלות וזו משארות העונות שכירה ע"י
מה שסובלת לער היסורין הבאים על גוף זה
בחיוו וגם לער המיתה בהשוואה אחת כמו אות'
הנפש בעלת הבית וכו' מתכפרים עונות שכירה
ונתקנת היא מהפגם שלה . ואם לא יספיק לה
להתכפר בפע' ה' חזרת היא לבוא כמה פעמים
בדרך זה בסוד אורח עד שתתקן לגמרי .
ורקאמרין לעיל דלקיום המלות באה הנפש
לכד' בגו' בפ"ע היונו להיו' היא עקר' הבי' ואינ'
טפילה שם לנפש אחרת כמו נפש הבאה לתיקון
פגם אכל לאו למעוטי לאחריו ופרחי דאתו בהדה
והנה אם זה הגוף יעשה חיוה מלוא הנה נפש
זו שבו בסוד אורח היא נוטלת חלק
משכר המלות שעושה לפי שהיא ג"כ מסויעת
להטיב מעשיו אכל אם יעשה חיוה עבירה חיוה
נוטלת חלק בעונש ואין הפגם מניע בה לפי
שהיא מסויעת להטיב ולא להרע ולכן גלגול זה
נקרא דומה לעיבור לפי שהיא נוטלת חלק
בשכר ולא בעונש כמו שהוא גבי עיבור ומשו"ה
גמי גוף זה נקרא ע"ש אותה הנפש הניתקנת
בו בקיום המלות והיא בעלת הבית בו כנ"ל לפי
שבה לכדה נוגע עיקר התיקון והפגם שלו .
ועוד לפי שהיא נכנסת בו אח"ך בתח"ה משא"כ
נפש הפגו' שעמה שהיא באורח נטה ללון שאין
הפגם נוגע בה כאמור . ובתח"ה גמי חיוה
נכנסת בו לא חזרת היא לגופה ה' שבו נתקנה
במלות וכלל דברינו בזה הוא מפגור' ולא בדברי
מהר"ח ז"ל דהתם בהקד' יא ד"ד ע"כ בחלוקה
הג' והד' ולעיל בהק' ד ר"ו ס"עא ולקמן בהק'
כו ד"כח ס"עא ועוד בהקדמ' ל בחילוק שבין
המתגלגל על קיום המלות למתגלגל על תיקון
הפג' ועו"ש . וכ"כ בהדריה בס"ה פ"ה ד"ט ע"כ

בד"א שלתיקון הפגם אין הנפש באה בגלגול
גמור לא בשיתוף נפש אחרת . היונו
דווקא שהיא פגומה בשאר עבירות . אבל אם
היא פגומה בעבירה חמורה מאותם שגופם כלה
ואבד ואינו קם בתח"ה אז לריכה היא לבוא דווקא
בגלגול גמור בגוף בפ"ע ונקרא על שמה כמו
על קיום המלות כמבו' שם בהק' יא ד"ד סע"א
ושם בע"כ בדברי מהר"ח ז"ל בחלוקה השנית
ועוד בהק' ל יע"ש והטעם הוא מכאן במש"ל
שאין הנפש הבאה על תיקון הפגם בשיתוף עם
נפש אחרת נכנסת בתח"ה בזה הגוף המשותף
לא חזרת היא לגופה ה' שבו נתקנה במלות
וכאן שגופה ה' כלה ואינו קם בתח"ה לו היתה
כאה ג"כ בשיתוף עם נפש אחרת היתה נשארת

קרח מכאן ומכאן שגופה הראשון שבו נתקנה במלות כלה ואבר וגוף הב' שבו נתקנה מהפגם אינו שלה ואינו נקרא על שמה לא ע"ש אותה נפש אחרת ובמה היא נכנסת בתח"ה לכן בהכרח הוא לבוא בגלגול גמור בגוף כפ"ע כדי שבו תכנס בתח"ה והשתתף אדרבה יכולות אלו לבוא עמה נפשות פגומות לבד בבחי' אורח להיתקן עמה יחד מהפגם שלהם כמו בעת בואה על קיום המלו'. באופן שאין לך גלגול גמור בעולם אלא"כ הוא על קיום מלוה שאין מספיק לה עי' או לת' פגם עבירה חמורה שגופו הא' כלה אכל על תי' פגם שאר עבירות קלות א"ל גלגול גמור לא נפש זו באה בשיתוף עם נפשו' אחרת שדינם לבוא בגלגול גמור ושם באותו גוף הוא נתקנת מהפגם שלה וכ"מ שתמלא גלגול אלא תי' פגם עביר' שאינה חמורה אינו גלגול גמור ממס' לא הוא גלגול הדומה לעי' זולת מי שזכה לנר"ן בפעם הא' וחזר ופגם בכולם שכתבנו לעי' בהק' ד אות יד לחד ד' שגופו הא' בטל ולריק לבוא בגלגול גמור יע"ש :

ומכרל הדברים אתה שומע שבחי' הא' של גלגול' הנו' כאן בדר"זל שהיא כניסת נפש ה' לבד בגוף האדם הוא דווקא על קיום מלוה או על תי' פגם עבירה חמורה ובחי' השנית שהיא שתי נפשות יחד בגו' ה' הנה אין ב' נפשות לו שוים בעניינם לא ה' מהם היא היא הנו' בבחי' הא' הכאה על קיום המלוה או על תי' פגם עביר' חמורה והיא עיקרית בגוף זה ונק' ע"ש וכו' עתירה ליכנס בתח"ה ועיקר התיקון והפגם נוגע בה לבדה ונפש השנית המשתתפת עמה היא באה על תיקון פגם שאר עבירות שאינם חמורות והיא אינה עיקרית בגוף זה ואינו נקרא ע"ש ואינה חוזרת בו בתח"ה רק לגופה הראשון של עלמה שבו נתקנה במלות וגם אינה נוטלת חלק בעונות זה הגוף רק בזכותו לבד :

והנה שני בחי' הגלגול לו שנתבארו שתיים הם כניסת נפש ה' או שתיים משעת לידה אכל בחי' העיבור הוא כניסת הנפש בחיים מי"ג שנה ואילך ויש בו ג"כ ב' בחי' הא' היא כשהוא מתעבר לנורך עלמו להשתלם בחייו מלוה שחסר לו והיינו מלוה המספיק לה בחי' עיבור

ב שם ואינם נפרדים כלל עד יום המיתה . כ"ב ולקמן בסוף הק' יא לרד מהרצ"ו ו"ל לומר שיכולה הנפש שהיא שם בסוד אורח להפדר וללאת משם בחייו ויעו"ש בדברינו :

ג שם ושתיים נקראים נפש ה' . כ"ב וכ"כ לקמן בהק' לב ריש ד"לר גבי ליהו"ל ויעו"ש הנפקא מינה :

ד שם אמנם העי' אינו באדם משעה שנולד וכו' אכל יש בו ב' בחי' וכו' כ"ב עיין לעיל הק' ב ד"ר ע"א ולקמן ד"ס ע"א יע"ש :

ה שם כמו שיתבאר במקומו . כ"ב הוא לק' בהק' יאר י"ד ע"א ששם נת' שיש מלות שיספיק לבוא עליהם בעיבור יעו"ש :

ו' שם והשנית היא כאשר בא לזורק האדם לעזרו כ"ב ואע"ג דאית ליה נמי הנאה לרודיה שנוטל חלק בתו"מ כמש"ל בהק' ב ד"ר ע"א יע"ש : מ"מ עיקר דמילתא הוא לזורק האדם שהרי הוא עצמו אינו חסר כלום אלא דממילא מטי נמי הנאה לרודיה וק"ל :

ז' שם ואז נכנס ומתפשט תוך הנוף ההוא וכו' ושתיהם סובלות היסורים וכו' כ"ב ואע"ג שהיא אינה נריכה כפרה רק חיסור מלוא וא"כ אמאי סובלת יסורין היינו משום שע"כ נריכה היא להתפשט תוך הנוף ולהתקשר שם כרי שיעלה קיום המלוא גם לרודיה וכיון שהיא מקושרת שם ממילא מרגשת היא ביסורי הנוף ועי' בהק' ב ד"ר ע"א וק"ל :

ח' שם ויושבת שם עד מלאות לה זמן קצוב כ"ב ואין לחוש שמה ירשיע האד' בתוך זמן הקצו' ונמצא שמפסיד שגם אם מרשיע אינו נוטל חלק ברשעו כמש"ל בהק' ג יע"ש :

ט' שם אבל כאשר בא לתועלת האדם וכו' בא בבחירת עצמו וכו' . כ"ב אבל לענין זמן ביאתו הוא שזה להבא לזורק עצמו שאינו לא מי"ג שנים ואילך וכן הוא כהדיוא לקמן ד"ס ע"א ובס"הג שם פ"ה יע"ש :

י' שם ועתה נבאר את אשר התחלנו וכו' . כ"ב כל ענין זה הוא לקמן מד"כט ע"ב עד דף ס ע"א ועוד ברף סה סו"עא יע"ש . ואומרו את אשר התחלנו כלומר בחי' הגלגול אשר בה פתח תחלה לעיל מיהו בחי' הא' שבה א"ל ביאור לרוב פשיטותא ולא הולך לבאר כאן רק בחי' השנית שהיא נק' גלגול כפול וק"ל :

יא' שם עם כפש אחת חדשה . כ"ב לאו חדשה ממש קאמר מאותם נשמות חדשות אמיתיות דמדרגה א' דלקמן בהק' ז לא ר"ל שזה הוא תחלת ביאתה לעולם מחדש ועי' לקמן בהק' לב ד"ר ע"א שכ"כ להדיוא יע"ש :

יב' שם כי שלשה נפשות מגולגלות ויכלו להתגלגל עם גבר אחד הוא הנפש הזה החדש אבל יותר מזה א"א . כ"ב וכן מצינו גבי מהר"ח ז"ל לקמן ד"נט סו"עב וד"סה סו"עא יע"ש . והטעם כ"ל לפי שער אותם ג' אנשים שכבר בא הוא כלול כללם שלהם כדלקמן בהק' כו ויכלו לבוא עמו אבל טפי לא ועי"ש בדבריני :

יג' שם או כ' נפשות מגולגלות לבדם וכו' או ג' נפשות מגולגלות לבדם . כ"ב וכ"כ לקמן ריש ד"ס יע"ש . אבל בס"הג שם פ"ה איתא דשתי נפשות ישנות לבדם א"א להיות יע"ש ולכאורה הוא היפך ממש"ש כאן וז"ל דאו"א דא"ח דע"כ ב' וג' נפשות דקא' הכא חדא מינייהו עיקרית בנוף זה ובגון שבהה על קיום מלות או על פגם עבירה חמורה אבל כולוה על פגם עבירה קלה לא מלות אמרת דא"כ נוף זה במה הוא קס בתח"ה כיון דכולוהו חוזרות לנפוש הא' ובכה"ג היכא דתרווייהו על פגם עבירה קלה דאינס עיקרים בנוף זה הוא דקא' בס"הג דא"א להיות מהאי טעמא וק"ל :

יד' שם אם הוא מבחי' הגידין וכו' נריך זה החדש לנקות הפגם וכו' . כ"ב ג' ע"ש בד"כט ס"עב וד"סה ר"עב יע"ש . ומה שכ' והס מבחי' הכשר שהוא גרוע מהגידים עי' סוף הק' כח וד"נט ע"ב :

טו' שם ואמנם אותם הכחות כסוד גלגול ממש כולם באות לזורק עצמם וכו' . כ"ב כלומר ואינס כאותם הכאים בעיבור דאית בהו שאינס באים לזורק עצמם רק לסייע את האדם אבל הני כולוהו באות לזורק עצמם לחור ולא לזורק זולתן . והבאות כסוד גלגול דקאמר היינו בגלגול הדומה לעי' דהוה מייורי ביה לעיל מניה שהוא שתיס וג' נפשות ביחד וגלגול ממש דקא' הוא לאו דווקא לא לאפוקי עיבור . ואומרו לתקן אשר עוית ממש"ל בתחלת ההק' יבאר לך שהוא עיוות של שאר עבירות לא דעבירה חמורה . ומ"ש או להשלים איזו מלוא שחסר להם לאו במלוא הצריכה גלגול גמור קאמר אלא במלוא שא"ל גלגול ואע"ג דמלוא שא"ל גלגול יספיק לה בחי' עיבור בחיים מ"מ כ"ש הוא ריכול לקיימה בגלגול הדומה לעיבור ואומרו לעיל בתחלת ההק' דגלגול הדומה לעיבור הוא לתי' פגם שאר עבירות לאו לאפוקי קיום מלוא המספיק לה עיבור דכ"ש הוא לא לאפוקי מלות הצריכות גלגול גמור קאמרין . וכ"ת א"כ דמייורי במלוא דסני לה עיבור אמאי מויתו לה בגלגול הדומה לעי' שהוא יותר קשה ז"ל שהוא לאותם מלות שנתבארו לקמן בהק' יא ד"ר ע"א בחלוקה השלישית שהם בגון תרומות ומעשרות ושילוח הקן

ולהרגיש כלער יסורי הגו' והמיתה ולפי זה חזל ליה השתא תירץ השני דלעיל ב'הות י"ח. אמנם מלאתי בס"ה פ"ד שכתב שכל תר"י ניזולות שבהותו השורש הם ערכים ז"ל בתכלי הערכות עד שאפילו מתגלגלים זה עם זה לסייע וע"ש ובהק' יא ד"י ע"ב ובהק' ל ואשר שיש לדחות דמתגלגלים כשהוא לצורך עצמם ג"כ קאמר והיע"בא :

כ שם שלשה גלגולים שניים הו' הוא עם גבר כ"ב וב"ש ג"פ שלישיים ומשם ואילך וכן הוא בהדיא בס"ה ש פ"ה וע"ש :

כא שם דע כי הלא נתבאר אללנו למעלה כ"ב הוא לעיל ריש הק' ג ד"ה דע וכו' ועי' לקמן בהק' טו. ומ"ש ואמנם בזמנים הקדמונים וכו' שש השכינה עומדת וכו' היינו כי השכי' הוא מבררת כללי הנשמות מתוך הקלי' כסיוע התחתונים כמ"ש בהק' טו וש"מ ולכן כפי אותה בחי' שעומדת שם השכי' באותו זמן משם היא מבררת ומשם באים הנשמות לעולם באותו דור כי הכירור הוא כפי סדר שתא אלפי שני דהוי עלמא כמ"ש בש"פ פ' בראשית ד"ז ע"ב ומפורש ג"כ בכ"הש ד"ל ע"א ור"ל ע"ב וע"ש. ועי' מ"ש בזה בס"ד לקמן בהק' כז אות ט וע"ש :

כב שם בדורות אחרונים אלו כבר ירדה השכי' עד רגליו. כ"ב ר"ל שעתה בדורות אחרונים שכבר נכדו בחי' העלויות בדורות הא' ולא נשאר עתה לברר רק מהרגליו לכן ירדה השכי' עד שם כדי לברר משם אכל חין ירדה זו מחמת עונות וק"ל :

כג שם הנה לפעמים ירדע וכו'. עי' בס"ה ספ"יב ועי' ע"ב בש"ה סו' דרו"ב דנפ"א דחיבה עור חופן אחר להתחלק נפשו בנפש אחרת וע"ש. וא"ת בשלמא חילוק שע"י הכעס ה"ט משום שהיא עכירה גדולה ובמ"ש ביו"הק ע"פ טורף נפשו באפו דחליו' נפשיה וכו' לא חילוק שע"י חוליו או ע"י כפיוה מ"ט. ואפשר שחילו' שע"י חוליו יוכל להיות שהאדם זה הניע קצו ולא יחיה מחוליו זה לא שעמדו עליו מליצי יושר הן מחמת זכות תולה הו' שחיוה ל"ג העתי' בערו וכתיו' בהו בדריקו ותגזור אומר ויקס לך כדאשחן ברש"י ע"ה שערב לר"י אע"פ שהניע

זמנו

הקן וכיוצא שאינו מחוייב לדרוך אחריהם לקיימם ומ"מ מחוייב לבוא עליהם בגלגול וע"ש. ובגלגול כה"ג הם באים ואפשר דהיינו דקאמר התם דמובטח לו שלא יחטא בזה הגלגול דבגלגול דכה"ג שהוא הדומה לעיבור דהוי מובטח הוא שלא יחטא לו כל חין כיון שאינו נוטל חלק בעונות זה הגוף. ה"כ ז' דלעולם גלגול גמור קאמר וקא' אבחי' ה' דיש ההק' שהיא בגלגול גמור ודקאמר לתקן אשר עוית היינו עיוות דעכירה חמורה ודקאמר להשלים חיסור מלוא היינו מלוא הריכה גלגול גמור וכמבואר בדברינו לעיל אות ה וק"ל :

טז שם ואודיעך ענין סדר העיבור יותר בהרחבה וכו'. כ"ב נראה פשוט דכל זה הוא כפי' שלצורך האדם לסייעו כמנ' משמע מלשנו ז' אכל בעיבור שהוא לצורך המתעבה עצמו לא שייך זה וק"ל :

יז שם ושאר השבעה תבטל הארתם וכו' ויחשבו כלו חנים. כ"ב וא"ת מאחר שהם כשרגא בטיהרא חמאי לא יסתלקו לגמרי י"ל לפי שצריך להיות בסדר מלמטה למעלה ה"כ ה"א דליכא הנאה פורתא וק"ל :

יח שם הנה הכתוב הו' הן כל לא יפעל לא וכו'. כ"ב כלו' שיש עור פי' אחר בפסוק זה וזאת פירוש ה' דלעיל וכן הוא בהדיא בס"ה ש פ"ה וע"ש. והו' כי כג' גלגולים הראשונים וכו' בלי שתוף זולתה היינו דהוי לא מתרמי למיתי בהדה חיוו נפש לית לן בה משא"כ בג"פ השניים לא סני בלאו הכי ובה חינו סותר למשל ששתיים הו' שלש' נפשו' באות עם נפש ה' חדשה ה"כ ה"ק דכג"פ ה' ה"ז לסייע נפש ה' של דריק משא"כ בתר הכי דלריכה סיוע והנהו שנים ושלשה נפשו' דלעיל לאו לסייע אחיון לא לצורך עצמן וק"ל :

יט שם ולכן באה בשיתוף גבר שהוא לדיק ה' וכו'. כ"ב מלשון באה משמע מתחלת ביאתה לעולם שהוא משעת לידה וא"כ לדיק זה הוא כהן בבחי' גלגול והא דקא' בתר הכי המתעב' בו היינו משום דגלגול זה הוא דומה לעיבור וא"כ ז"ל דלדיק זה הוא כה"כ לצורך עצמו להשלים חיוה מלוא הו' לתקן פגם עכירה קלה דא"ל לתא לו לבוא בגלגול הדומה לעיבור

נסיב כלל לא מהני וחזקיה מלך יהוד' ויכח שעס כל עסקו בתור' א"ל הכני' כי מת הוא ולא יחיה משום דלא נסיב וכן עוזאי נמי לא נסיב כלל לחד שיכויי' בפ"ק דסוטה וא"כ אמאי לא הולך אלא ודאי טעמא הוא כדאמרן :

כח שם ואפשר כי זה ג"כ נקרא גלגל' כפול ג"כ כי בכ"מ שיש ב' נפשות ביחד בנוף א' נקרא גלגול כפול וק"ל :

כט שם וזהו כשמתגלגל שלא על ידי יבוס כנלע"ד. כ"כ והכי מוכח לעיל בהקדמה ג' דהיבוס אשתני למעלותא משאר מגולגלים יעו"ש :

הקדמה ו

תחלת הקדמה זו עי' לק' הק' יב ד"טו ע"א והק' טל ד"סו ע"א ובש' המלות פ' כי תלך ד"עו ע"ב ואילך ס"ה פ' ד"ג ע"א ובסוף הספר בילקוטיו ד"עו ע"ב יע"ש ועי' בע"ה ש"טו פ"א ובהנהגות השמ"ש ז' שם :

א שם דע כי כאשר וכו' ואפי' עולם האצילו' נתהווה בתחי' בסוד זווג א"כא' . כ"כ עי' ש"הק ד"עו סו"עג וע"ה ש"טל פ"ב ומכו"ש דמ"ד וכיותר ביאור כנ"הש ד"קב והוא סוד זווג דסליק ברעותא הנז' במקומות אלו ועי' בש"הק ד"מב ע"ד ד"ה דע כי קודם שנאלל אדם העליון וכו' יעו"ש :

ב שם גם בחי' נשמות של ב"א וכו' נתהוו בכחי' א"כא' . כ"כ פי' נשמת אד"הר שהיא כוללת כל מחלכ הנשמות שבעולם ג"כ ילדה מזווג א"כא שהוא זווג דסליק ברעותא כמבואר בכ"מ בע"ה ש"לו פ"ב ופ"ד וש"טל פ"א וש"מט פ"ג ובש"הק בסופו ד"עו ס"עג וע"ד ובש' מא"רשבי פ' פקודי ד"כב ע"ג וד"כר ע"ד מהספר עו"ת ד"עב ע"ב יבכ"הש בהקדמה ד"קיד סו"עב יע"ש :

ג שם התיקון הנעשה מאז ואילך הוא לאותם הנשמות וכו' . כ"כ דקדק לומר לאותם הנשמות וכו' לאפוקי לנשמות שהיו כלולות באד"הר שאותם כבר חזרו פ"בפ בנסירת אד"הר כמ"ש לקמן בסמוך ורק אותם נשמות שלא היו כלולות באד"הר הנק' נש' חדשות דמיירי בהו הכא

ומנו להיפטר כמכו' בזו' פר' ויחי עי"ש . ומי בהחכם ויורע פשר דבר כה' שהינו המקיס דבר עבדו וגם חפלו ישלים לכן מה עושה הק"בה מסלק נפש זו שהגיע זמנה ליפטר ומביא אחרת תחתיה וזה וזה נתקיימה בידו והיינו דריוק ר"ל למנקט חולי גדול וק"ל :

כד שם ותתחלק נפשו ותלך באיש אחר . כ"כ מבאז מש' דאיכא גלגול מחיים מיהו יש לרחות דהאי ותלך באיש אחר היינו בכחינת עי' דמשמע דאיש אחר כבר הוא בעולם והגלגול אינו אלא משעת לידה כדאמר בריש פרקין ועי' מ"ש בס"ד בהק' לא אות סב :

כה שם אפשר ג"כ שימשך מזה עוד דבר אחר וכו' . כ"כ מילי טובא נמשכים עוד מזה לענין שבר המלות שנעשו עד עכשיו בנוף זה איזה נפש נוטלת ואיזה גוף נהנה מהם לעת"ל וכן גוף זה באיזה נפש מהם יקום בתח"ה וכן כיוצא בזה ולו ית' נתכנו עלילות : **כו שם** דע כי יש יכולת וכו' עיין בש"הכ דרוש ג' דנפילת אפיס ד"סט ס"עג ד"ה ואמנס אעירך בסוד גדול וכו' שנתבאר ענין זה היטב יע"ש . ומ"ש כדונמת מה שנתבאר אצלינו בענין טעם הרונת עשרה הרוני מלוכה עיין לקמן בהק' לו ד"מנ ס"עא וכע"ה ש"טל סו"פא יע"ש :

כז שם דע כי יש חילוק בין המתגלגל וכו' . כ"כ ס"הג שס פ"יב . ומ"ש כשמעון בן עזאי שלא הולך להתגלגל על בניס . הטעם הוא משום שכבר קיים פ"ור בגלגול הקודם וסני ליה בהכי כמ"ש בס"ד לקמן בהק' יא ד"ד ע"א בחלוקה הה' יע"ש . וקושטא הוא דמצינו לכן עזאי שקיים פ"ור בגלגול הקודם שהרי הוא היה גלגול שמאי הזקן כמ"ל בהק' לד ותכן מעשה וילדה בלתו של שמאי הזקן וכו' הרי שהיה לו בניס . שו"ר שכן כתב בהדיא בס"הג בילקוטיו ד"עג שכן עזאי היה לו בניס בגלגול א' ולכן לא ראה לישא אשה יע"ש . וכ"מ להרב שמן ששון ז"ל בספרו ח"ד הנד"מ ד"עה סו"עא יע"ש . אבל אין לומר דהטעם הוא לפי שהיה ת"ח ואורייתא מנינה עליה וכמ"ש בזו"הק פ' וישב ד"קפו ובתיקונים ד"כב ע"ב יע"ש . דלא מיירי בזו"הק אלא כמי שנשא אשה ולא זכה לבנים אבל אי לא

הנכ' נשמה הם ענין אחר והם נקבה עכ"ל
יע"ש. ועי' בסוף פ"ב דעקודים בהגהת הש"מ
זיע"א גופיה יע"ש :

והנה כשילאה נשמת אד"הר מוונ דא"א ד'ון

ילאה כלולה מכל נר"ח דמחלב הנשמות
מא"ק עד סוף העשיה כמ"ש לקמן בריש הק'
יא ושאר דוכתי אך כל זה היה בבחינת אב"א
ובמבואר בהקדמת התר"ג מלות להר"ש שזיע"א
ד"קטו ע"א יע"ש. וכשנברא אד"הר מלא את
ז"ון שהיו עומדים עדין בכחי' אב"א שהוא בסוד
ו"ק נפש ורוח לכד כמו שנאללו והכיר וידע שיש
לו לברר בירורים ולהעלות מ"ן על ידי המלות
שנלטוה לתקן את ז"ון עי' נסירה וחזרת פב"פ
ויוון ועי' יתוקן גם הוא שכן הוא הסדר שפרטוף
התחתון שנקרא בן לפרטוף העליון ממנו הוא
מעלה בירורים דפרטוף העליון לתקנו וחזר
העליון ומתקן את התחתון כנו' בהקדמת התר"ג
יע"ש. וכן עשה שני' מלותיו ומעשיו המשיך
מומין דנשמה שהוא פרטוף השלישי מיש"ס ות'
לזון וגרס נסירה וחזרת פב"פ ויוון כזון בו כיום
כמ"ש בש' הנקודים ס"פו וש"לו פ"ד ושאר
מקומות יע"ש. והיונו מ"ש בש"ה פ' בראשית
דף ה ע"א ובשער המוחין פ"ור דכשעת החטא
של אד"הר לא היו כזון רק מוחין דאומא לכד
יע"ש. אך זכור ושא' תשכח מש"ל שאין זה רק חזרת
פב"פ דאחור לכד שזה ו"ק ועי' בש' עקודים
פ"ח בתירוצ' השני כי הנפש והרוח הם בחינת
א"בא והנשמה היא בחי' פנים דאחור ויותר
מבואר שם בהגהות הש"מ שזיע"א בכת' כתיבה
דקה יע"ש. ועוד בל"הש ד"לו ע"ב ובש"מ
שער ח"ופ פ"א ובשננסרו ו"ק דא' שהם בחי'
נפש ורוח שבו וחזרו פ"ב ננסר גם אד"הר
הוא וכל הנשמות דבחי' נפש ורוח שבו וחזרו
פ"ב דכפי מה שתקן בזא נחקן גם בו ונשאר
ג"ר דא' להתקן כי עדין לא נעשה בהם שום
תיקון ואלו לא היה אד"הר חוטא בו כיום והיה
ממתין להזדווג עד ליל שבת היה ממשיך לזון
מומין דג"ר עליונים שלהם שהם כח"ב נחי' שלהם
והיו נתקנים בתכלית השלימות. והיו חוזרים
בבחי' פ"ב האמתי שהם פ"ב דפנים וממילא
היו ננסרים גם הנשמות דכחי' דאד"הר דמחלב
הנשמות שבו והיו חוזרים לבוא בו מבחי' פ"ב
דפנים

הכא אלו הם שנשארו א"בא ולריך להביאם מוונ
דפ"ב וכן מבואר בהד"א בס"ה שם פ"ד דג'
ריש ע"ב יע"ש. וא"ת ומה נשתנו לו הנש' שלא
הוחזרו גם הם פ"ב בנסירת אד"הר ומה טעם
קא' יהיב למלתיה לפי שאחר שנתהוו בתחלה
מא"בא ירדו עם גלות השכינה וכו' וכלומר שער
שלא התפיקו לחזור פב"פ גרס החטא של אד"הר
וירדו עם השכינה לקליפה והלא נסירת אד"הר
היתה ודאי קודם החטא דאל"כ היאך היה יכול
הנפש לבוא בדברים עם חוה לפתותה בפני
אד"הר כהיותה דבוקה באחוריו וכן משמע
מש"טל פ"א שכתב לו לא היה חוטא אחר שנסרו
וכו' הרי שהחטא היה אחר הנסירה והנסירה
קודמת לו וכ"ש לפי מ"ש בעו"ת ד"עב ע"ב
דלפי אמתות הענין זיונו עם חוה כחול הוא
עלם החטא יע"ש. דהשתא ודאי שהיתה הנסירה
קודם החטא דאל"כ היאך אפשר להזדווג קודם
הנסירה וא"כ הד"קל דלמה נשמות לו לא הוחזרו
פב"פ גם הם בנסירת אד"הר ומאי שנא אלו
מאלו. אמנם נודע הוא מ"ש רז"ל בע"ח ש"ל
פ"א דכשנאלל זא נאלל בשני פרטופים חילון
ואמלעו שהם בחי' ו"ק נה"י חג"ת והם בחי' נפש
ורוח שבו והם נקראים אב"א ואחר לוג' פרטופים
עליונים כח"ב שהם בחי' נחי' שלו ומבואר כל
זה בא"הט בהגהת הש"מ שזיע"א שם בפ"א ופ"ב
ופ"ד יעוש"ב. ועוד נודע שיש אחר ופנים
דאחור ואחור ופנים דפנים עיין סו"פ דשער
מ. והנה כשבא לזא פרטוף השלישי שהוא בינה
שלו והיא בחי' נשמה שלו מיש"ס ות' שהם ג"כ
בחי' נשמה דכללות האצילות אז ננסר וחזר הוא
פב"פ כמ"ש שם בפ"א דש"ל וזל ובאשר נגדל
והיו בו ג' פרטופים וכו' אז חין אחיזה לקליפה
אפי' בפרטוף החילון ואז חוזרים זון פב"פ עכ"ל
אך חין זה בחי' פב"פ דפנים רק בחי' פב"פ
דאחור אבל חינו חזר פב"פ דפנים אלא בבוא
אליו עוד פרטוף הרכיבי חכמה שלו שהיא בחי'
חיה שלו אבל עכשיו הוא זה בחי' פנים דאחור
לכד ועי' בהגהות הש"מ זל מה שהקשה על
דבריו רז"ל ה"ל משער העקודים פ"ב ותירץ
התו"ח זל בריש דז' דכאן בש"ל מדבר על פנים
דאחור יע"ש. וכן מבואר ברר"ל גופיה בפ"ח
דשער העקודים וזל והמומין דא' דמלך אימא

דפנים שלימים ומתוקנים וגם הנ"ר שבו ג"כ
היו נתקנים ויוצאים מזווג פ"כפ דפנים האמתי
אבל הוא ע"ה לא עשה כן שאם אדם ביקר כל יליו
וחזר וקלקל כל מה שתיקן וממילא נשארו כל
הנש' דבחי' כ"ור שבו בבחי' פ"כפ גרועה שהיא
פנים ראחור והנש' דבחי' נח"י שבו בלי נסירה
ותיקון וחזרת פ"כפ כלל' והם עדין בבחי' א"כא
בתחלת חילולתם ונשארו הכל להיתקן ע"י חלדיקי'
שכלל דור ודור :

גמ"ל מכל האמור דנשמות שהם מבחי' כ"ור

ראד"ה נכסרו וחזרו פ"כפ מיהא' אבל
הנש' דנח"י שלו לא נכסרו כלל ועדין הם א"כא
ולאותם שנכסרו קרי לקמן בסמוך ובכל דוכתא
שהם כלולות באד"ה והכא בתחלת הסק' מיירי
באותם שלא נכסרו והיינו דקא יהיב טעמא דער
שלא הספיקו להנכסר ולחזור פ"כפ ירדו עם גלות
השבי' למטה בקליפות וכוה א"ש הכל' ועי' ע'
מ"ש בזה לקמן ריש סק' ז' בס"ד יע"ש וק"ל :

ד' שם שיהיו עתה חדשות ויולאות מזווג פכ"פ
כ"כ היינו מזווג ז"ן דליל שבת אחר
חלות שאז הם פכ"פ אמתיים במ"ש שם בשער
המלות סוף ד"עו' ועי' ע' שם פ' בהר ובש"הפ
פ' וירא ד"כה ע"ג :

ה' שם ירדו עם גלות השכינה בתוך הקלי'
וכו' כ"כ אין וירדה זו כירידת אותם

נשמות שנשרו מאד"ה ע"י החטא וירדו לקלי'
שהם המדרגה הנ' הנו' לקמן בהק' ז' ושאר
דוכתי' דאותם נק' נשמות שנכללו באד"ה כנו'
בסמוך מעבר לרף והם נק' נש' ישנות ובמבואר
ג"כ התם בהק' ז' ושאר דוכתי' וירידתם היא
הכרחית מחמת ששלטו בהם הקלי' ע"י חטאו
של אד"ה משא"כ הכא דמיירי בנש' שלא נכללו
באד"ה והם נק' נש' חדשות כמכו' בדבריו כאן
וירידה שלהם היא רלונית ואינה הכרחית
להשתקע בתוך הקלי' ח"ו שאם אהרבא היא כרי
לברר מהקלי' כמו ירידת השכינה שהיא לברר
וכוה לא תקשי לך ממאי דאמרינן לקמן בהק' ז' וב
ד"טו ר"עב דנש' חדשות לא ירדו לקליפות יע"ש
דלאו כל הירירות שוות' אבל כס"הג שם פ"ז
מלתתי דנש' חדשות נמי חלקי כ"ע שבהם שהם
נר"ן הוטבעו בקלי' אבל חלקי האנ' שבהם הם
בלבר לא הוטבעו יע"ש' ובהכי ניחא נמי דלא

ו' שם פי' שהנשמה שבתוך הקלי' תתעלה וכו'
כ"כ כתב פי' לאפוקי דלא תימא שהנש'
גמשת ובאה לעולם מתוך הקלי' עלמם ומכית
סורים ולא למלך דלא היא דהא כל עיקר הענין
הוא להכיאה מזווג דפכ"פ ולזה צריך שבתחלה
תתעלה למעלה בסוד מ"ן כיסוד דנוקבא ושם
תתחדש בנשר בעוריה מזווג דפכ"פ ואח"ך
תדר לעו"הז וק"ל :

ז' שם ולו הנשמות מוכנות שלא לחטוא כשאר
הנש' כ"כ פי' כשאר נש' ישנות והטעם
כתב כס"הג שם פ"ז לפי שאז הנשמות לא היו
כלולים באד"ה כשעה שחטא יע"ש' וא"כ ע"כ
ז"ל דמאי דקא' התם דנש' או הוטבעו בתוך
הקליפות אינו מחמת החטא דהא קאמר שלא
היו כלולים בו כשעת החטא לא טביעה זו היא
כרי לברר נילוצות הקדושה ובדכתיבנא לעיל
אות ה' וק"ל :

ח' שם אך דע כי אין בנו כח ככל הזמן הזה
וכו' כ"כ דקדק לומר בכל הזמן הזה
לאחריו דאפילו בשבת ויו"ט נמי אין בנו כח
עתה אחר החרבן להמשיך מנשמות חדשות רק
מבחי' כיע שלהם ולא מאנ' שלהם עד לעת"ל
וכ"ש כחול דא"ל להמשיך מהם כלל אפי' מכ"ע
שלהם דכל הנש' הנמשכות ע"י זוג החול הם
נשמות ישנות הנו' לקמן מעב"לר ולא חדשות
וכן מבואר בש"הפ פ' וירא ד"כה ע"ג ובש"המ
פ' בהר ד"לו ע"ב יעו"ש לאפוקי מהרב המניה
כמה"ר שמן שזון ז"ל בש"הג הנ"רמ בירוש"תו
שהניה באות ואז על תיבת בזמן הזה פי' כחול
ובאות ז' על תיבת מעולם האנ' הניה וכן
בשבת וכו' יע"ש דנראה מדבריו דכחול נוכל
להמשיך מב"יע החדשות ובשבת מאנ' שלהם
דזה אינו ובמ"ש' ועי' בש"הק ד"מ ע"א ד"ה
דרוש נפלא וכו' ובכ"הש דכ"ז ע"א בשאלת
חכמי

אכ"ע רחילוניות וככ"ע החתונים מותר יעו"ש
ובהכו נחא מה שהקשנו לעיל אות ט וק"ל :

יג שם אבל הנשמות שזמן ב"ע חרשות
אפשר שיבואו אפי' בזמן שלאחר
החרבן . נ"ב כבר כחבנו לעיל משם ש"ה פ'
וירא ד' כה ע"ב רומן המשכת נשמות לו ב'זהו
הוא מזיווג דלילי שבת ויורט יעו"ש . ומהתם
משמע דשו חרשות הם ממ"ה וב"ן דמ"ה החדש
והם הם המדר'מן הגו' שם ובש"טל פ"ו אבל
הנשמות דימי החול שהם מהכירורים שבקל'
הם מ"ה וב"ן דב"ן והם הם המדר'ומן הגו' בש"טל
פ"א ובמכו"ש דמ"א ע"ב ושאר דוכתי יעו"ש . ועי'
תו"ח דקמ סו"עכ . וכזה יוכן מ"ש בעו"ת ד'עג
ע"א שאחר שיבוא המשיח בב"א יהיו ז'ון תמיד
פ"כפ וימשיכו נשמות אחרות שלא היו במלכים
הראשונים יעו"ש . שהכוונה היא על נשמות
חרשות שהם מ"ה החדש שזה לא היה במלכים
הראשונים דמיתו וכו"הו אינו נמשך מהם רק
בשבת ויורט וגם זה אינו לא מב"ע שלהם ולא
מאז'י אבל לע"תל יהיה זה נמשך בתמידות וגם
יהיה מאז'י שלהם . ועי' להש"מ נ"דו (ז'ל)
בפירושו לש"המ פ' כי תלא דקטו ע"א מהספר
והו"ח שם דקמ סו"עכ יעו"ש . וכזה יוכן ג"כ
מ"ש בס'הנ פ' והבאחי לשונו לעיל שבש"ק הז'
יתעטרו הנשמות שנכללו באר"ה באוחם נשמו'
היותר גבוה' מהם כל חלק עם הדומה לו שהכוונ'
היא שיחברו נש' החדשית שהם ממ"ה עם נש'
הישנות שהם מב"ן וישתאו לו עם שו כל חלק
עם הדומה לו שזהו החיקין האמת' המקווה
סיהיה לע"תל בב"א כמ"ש הרש"ש זיע"א בהר'
דקו ע"ב יעו"ש וק"ל .

יד שם אבל כל שאר הנשמות הבאות לעולם
הם מאוחם נשמות שהיו כלולות
בנשמת אר"הר אחר שנברא אב"א חזר ונסרו
מבחי' א"בא והחזירו פ"כפ . נ"ב והם מדרגה
השלישית דהק' ז' והם הם מדרגה הר' דהק' י"ב
שהם נשמות שנצרי ממנו ולכך נק' הם נש'
ישנות כשבאים לעולם משום רביאה ראשו' שבאר
באר"הר שמה ביאה לפי שאחר שבאי בו בכחינת
ה"כא חזרו וננסרו מבחי' פ"כפ ולכך חשיבא
ביאה אבל נשמות שנשחזרו באר"הר לזורר עלמר
שהם מדרגה השנייה דהק' ב"ו וכן מה שהנחיל

לקין

חכמי המערב סוף שאלה ל"ג יע"ש . וענין נשמות
חדשות שהם מן ב"י עו"שאר מן האז'י היונו כמ"ש
לקמן בהק' כ"ט ד"ל ע"א שיש בחי' ויהרא
עילא' דאז'י וז"ע דב"י ע"ב ובחי' נש' חדש' הם
מזו"ע נמלא שיש ב' בחי' וז"ע אחד מב"י ע'
ואחד מאז'י . ועי' לקמן אות י"ב ד"ה כי לו
וכו' פי' אחר על פי דעת הש"מ וז"עא וק"ל .
ט שם אין בנו כח בכל הזמן הזה רק להמשיך
לו הנש' חרשות אותם שהם מן ב"ע .
נ"ב לפ"מם באות הקודם דעכשיו כו"הו אין בנו
כח להמשיך מבחי' האז'י שלהם בשום זמן אפי'
בשבת לפי' ז"ל שכל אותו אריכות דברים דלקמן
בהקד' ז' לבאר משפט ביאת נשמות החדשות
לעולם וחלוקיהם הכל הוא רק על החדשות
שמב"י ע' ולא על החדשות שמהאז'י . וקשה דא"כ
היאך קאמר התם דאפשר להשיג עד בחי' נשמה
לנשמה דאז'י ודוחק לומר דקאי אומן שהיה
בה"מק קיים דמאי נ"מ השתא לדידן וי"ל דהתם
עיקר דינא אחא לאשמעינן ואע"ג דלא שייך
השתא . א"כ נשמה לנשמה דאז'י דקאמר התם
היינו אז'י דב"י ע' גופייהו ועי' מ"ש בס"ד לקמן
באות י"ב .

י שם אבל לע"תל וכו' יבואו נשמות חרשות
וכו' נ"ב עי' בס'הנ שם ר"פז שכתב
שלו הנש' החדשות שלא נכללו באר"הר הם ג"כ
כוללות נרכ"חי כמו נשמות שנכללו בו ובש"ק הז'
יתעטרו כל הנש' שנכללו באר"הר באותם נש'
שלא נכללו באר"הר היותר גבוהים כל חלק
עם חלק הדומה והב"ז היטיב ע"כ כל יעו"ש .
יא שם אחר התחיה . נ"ב הוסיף לומר אחר
התחיה לאפוקי ימות המשיח ולפעמים
אינהו נמי מוקרו לע"תל . לכך אחא למימר
דאין זה לא דווקא אחר התחיה שהוא בש"ק הז'
וכמ"ש בס'הנ פ"ז והבאחי לשונו כדיבור הקודם
אבל כימות המשיח עדין באין נשמות ישנות כדי
להשלים עלמם ממה שא"ה לקיים עכשיו כדמ"ש
מלק' הק' ח והק' טז וכמו שנכתוב שם בס"ד .
יב שם כי לו החדשות דפ"כפ מן עולם
האז'י לא נכנסו שם . נ"ב עי' בהנהו'
הש"מ וזיע"א בע"מ על פ"א דש"טו ש' הזווגים
דנש' דאז'י דקא' הכא שנפסקו אחר החר' היונו
אז'י דאכ"ע דאז'י דפנימי' אבל בב"ע שבו ובכל

נשמות אנשי העולם וכמעט כולם הם נשמות שנשרו מאדם והוטבעו בקלי' יע"ש. ונשמות דקין והכל אינם ממין זה לא מחלק אחר כמב' לקמן ריש הק' ו בכ"מ ואפ"ל רבעלם הנשמות גופייהו מרובים הם נילולי נשמות קין והכל מחל' הנטבע בקלי' אבל בענין אישיהם הפרטיים מועטים הם מאישי חלק הנטבע והטעם הוא לפי שגורש קין והכל אין בהם אחיזה לקלי' כ"כ ונילוותיהם נתקנים מהר וא"ל לגלגולים רבים ולכך אישיהם מועטים. משא"כ בחלק הנטבע שציקר אחיות הקליפה הם בו ואין נילותיו נתקנים מהר אלא עי' גלגולים רבים ממילא נערכים הם לאנשים הרבה ונמצא שזה מרובה באיכות וזה בכמות וק"ל :

יז שם הנה חלקי התשובה הם ח' האחת וכו' כ"כ וזאת חלקי התשובה התחתונים דביע' דלריך כל אדם לעשותם אם פגם בהם. חמשה חלקים העליונים נמי שהם בעולם האלי' אע"ג דלאו כל אדם זוכה לגש' מעולם האלי' מ"מ לריך הוא לעשותם מחמת חטאו של אד"הר לפי שאד"הר פגם בכל הח' דרגין כמ"ש התו"ח ז"ל בד"קיו ע"א יע"ש. וידוע הוא שכל אדם חייב לתקן חלק שורשו שבאד"הר וכיון שכן חייב הוא לתקן כל הח' דרגין אלו. ואע"ג דדרגא תמינאה שהוא להעלות המלכות עד א"ה בתמידות הוא נמנע בז"הז ער ביאת המשיח בב"א שאז יהיו ז"ו במדרגת א"ה וא"ה כמ"ש רז"ל במ"א מ"מ אם האדם מטיב מעשיו עכשיו בז"הז יזכה שלעת"ל יתוקן זה על ידו ע"ד מ"ש רז"ל לקמן בהקדמה כח יעו"ש :

יח שם הנה כשחוטא האדם גורם להפריד העשיה מן היצירה וכו'. כ"כ ולקמן בהק' כא כתב שגורם להוריד העשיה לקלי' אם בג"ר דקלי' ואם בג' אמלעיות דילה וכו' עד כפי חומר העיון וכו' יעו"ש. ואפ"ל דהכל הוא א' שעי' מה שגורם להוריד העשיה למטה לקליפה גורם עי' ג"כ להפריד העשיה מן היצירה. כי ד"מ כרדת המל' דעשיה בג"ר דקלי' הנה הנה' דעשיה ירדו ג"כ למקום המל' דעשיה והקד"ת למקום הנה' והחב"ד למקום החג"ת ונעשה פירוד והפרש בין העשיה ליצירה וכן ער' בשאר היצירות הנו"ש. והתו"ח ז"ל נראה שגרסא מזה

שם

לקין והכל כיוו שהם מדרגה השלישית דהתם בהקדמה יב לא נכסרו ואכתו קיימי בבחי' א"כא ולריך לחזור ולהביאם מבחינת פ"כפ כמב' שם בהק' יב בהדיא יע"ש. וה"ט נמי דנק' חדשות משום רביאח א' שלהם באד"הר לא חשיבא ביאה כיון שלא נכסרו וכמב' שם והיינו שכתב כאן ונמצא כי כל הנשמות הישנות הם באים ממנו למימ' דלא קאמ' הכא דחזרו ונכסרו מבחי' פ"כפ לא באותם נש' הנק' ישנות דוקא. וביאור הענין הוא כמ"ש לק' סוף הק' בע וד'סד ע"א דנשמ' ח"וב השאיר אדם לעצמו וגש' דרעת הנחיל לקין והכל כיוו יע"ש. וממילא מה שנשמו ממנו לקלי' הם נש' דז"ת שהם ו'ק בחי' נפש ורוח. והנה כבר כתבנו לעיל אות ג דנשמות דז"ת שבו שהם בחי' נ"ור לו כבר נכסרו וחזרו פ"כפ אבל נש' דג"ר שבו לא נכסרו ועדין הם א"כא יע"ש. ואם כן נמצא דנש' דהשאיר אדם לעצמו וגש' שהנחיל לק' והם מהמ"ר חב"ד אכתו בבחי' א"כא קיימי והיינו מ"ש בהק' יב דלריכוס הם נסירה וסורת פ"כפ. ונש' דז"ת שהם בחי' ר"ון שנשמו לקלי' לנק' נש' ישנות הוא דנכסרו וחזרו פ"כפ והיינו מאי דקאמר הכא דנכסרו וק"ל :

טו שם דע כי אד"הר מתחלק לרמ"ח אברים וכו'. כ"כ פי' נשמתו ועי' לעיל ריש הק' ג. ועי' בענין שרשי הנשמות לקמן בהק' וא' מר"ב ע"כ ואילך ועוד בהק' לא יע"ש. ומ"ש כמה מיני שערות תלוים בו וכו' הבט וראה מזה איך אד"הר הוא דובמת א"ק שכמה מיני עולמות תלוים בשעריו כמ"ש בע"ח בדרושי א"ק יע"ש ובאמת כן הוא לפי שהוא היה כולל א"ק ואכ"ע דמחלב הנשמות כמבואר בהק' התרי"ג מלות להר"ש ז"עא ד"קייב יע"ש :

טז שם וכבר ביארכו לך כי רוב הנשמות הם בחי' קין והכל. כ"כ אין זה סותר למ"ש לעיל מזה שכל הנשמ' הם באות מאד"הר לפי שבתחלה הכל היה כלול באד"הר לא שהא"ך נחלק לשרשים הרבה ולכל שורש נקרא לו שם כפ"ע זה שורש קין וזה שורש הכל וכיוצא דובמת האילן שהוא גזע א' ומתפלל לשרשים רבים ונמצא שציקר הכל הוא אד"הר והכל באים ממנו אבל במאי דקאמר שרוב הנשמות הם מבחי' קין והכל קשה דכס"הג ריש פ"ד וכפ"ט כתב דרוב

בני אהרן יג

ז'לה שכל מחלב הנש' היה כלול בו מכתל
 דה'ק' עד סוף העשיה יע"ש . הנה כבר ביאר זה
 רז"ל גופיה בש"המ פ' כי תלך ד"עו ע"ב שהאמת
 הוא שכל הנש' ואפילו החדשות היו כלולים
 באד"הר לא להיות שהכריזה ההיא היתה חסירה
 לפי שנתהוו מזווג דה"בא והיה לריך להחזיר
 מזווג דפ"כפ ולא הוחזרו לכן הרי הם כשו לא
 נבראו ולא נכללו באד"הר וכאשר יחזרו לבוא
 אח"ך בעולם מזווג פ"כפ כק' נש' חדשות לפי
 שזו היא תחלת ביאתם וכשו לא באו קודם זה
 כלל יעו"ש :

ומה שמפורש יולא מדבריו שו דהתם דאחר
 נש' מיהא הנק' כלולות באד"הר ננסרו
 וחזרו פ"כפ דמש"וה הם נק' נשמות ישנות
 כשבאים אח"ך בעולם וכ"כ בהדיא לעיל בהק'
 ו דנש' הנק' כלולים באד"הר ונק' ג"כ ישנות
 ננסרו וחזרו מבחי' פ"כפ יעו"ש . והשתא תקשו
 לך מה נשתנו שו משו ומאי שנה דשו ננסרו
 וחזרו פ"כפ ושו לא ננסרו ולא חזרו פ"כפ . כבר
 כתבנו כזה שם לעיל בהק' ו הות ג יע"ש .
 ועוד יש לתת טעם אחר אי ניחא קמיה דק"כ
 והוא דז"ל דבריאת אד"הר היתה כעין דוגמא של
 מעלה שכן ז"ה נחלל בבחי' ו"ק שרשיות לבד שהם
 בחי' נפש ורוח כמ"ש בע"ח ש"ל פ"א ועו"ש
 בהגהת השמ"ש וז"ע דבפרק שני . והג"ר שהם
 הנ"חי באים לו בסוד תוספת כדי שיוכלו להסתלק
 בעת הפגם כמ"ש בע"ח ש"א ש' המלכים פ"ר
 יע"ש . וה"נ גבי אד"הר שלא נכללו בו בסוד
 שורש ועיקר רק נשמות שמביע שהם בחי' ו"ק
 נפש ורוח בסוד שתא לפי שנה דהוי עלמא
 כמ"ש בש"הפ פ' בראשית ד' יעו"ש . אבל כש'
 דאזי הנקראים ג"ר נח' בערך כ"ע לא נכללו
 בו בסוד שורש ועיקר רק בסוד תוספת כמו
 ב"א כדי שיוכלו להסתלק בעת הפגם . וכן היה
 שבשעה שחטא הנש' החדשות דאזי הנק' זיהרא
 עי' נסתלקו ממנו ועלו למקום קדושתם ולא
 נשאר בו רק נשמות דביע וכיון דשו הנש' דאזי
 הנק' חדשות לא היו בו בבחי' שורש ועיקר
 לכן לא ננסרו בעת שננסרו הו"ק שלו שהם הכפ'
 ורוח והיינו טעמא כמי שנק' אינם כלולים בו
 וא"ש הכל וה"מ מדבריו דבסמוך ר"עב וק"ל :

שם ברק"ו ע"א וכחב דב' מיני פגמים הם הא'
 בפרטות הה"פ רכל פר' וספירה דפרטיו אביע
 מנס וכס והם שיודרות העשיו' שלהם ב"ס דקלוי'
 המתחזקות להם והיו' בעשיות שלהם . ומלבד
 זה גורם ג"כ פג' בכללות שגורם פירוד בין עש'
 הכוללת רכל הפר' רכל פר' וספ' לוי' הכוללת
 שלהם זעש . ולפי"ד ז"ל דהכא מיירי בפגם
 רכללות ולקמן בהק' כא בפגם דפרטות . ועי'
 מש"ש בהק' כא בס"ד הות כ ר"ה ונבאר וכו'
 זעש ומבו' עוד בדברי התו"ח ז"ל התם ברק"ו
 דמיני הפרודים הנ' כאן הוא ג"כ ע"ד ר' חלוקי
 כפרה הנז' בהק' כא והוא שעי' עון ל"ת גורם
 פירוד בין עשיה הכוללת לוי' מוסיף עליו עון
 כריתות ומב"ד שגורם פירוד גם בין ילי' הכוללת
 לבריאה . מוסיף עליו עון חילול ה' שגורם
 פירוד גם בין כרי' הכוללת לאזי' יע"ש . ולפי"ד
 אלו ז"ל דעון ביטול מ"ע אינו גורם פירוד
 בכללות העולמות רק בפרטיות מנס וכס יע"ש
 בדבריו ז"ל וק"ל :

י"ז שם האחד היא להחזיר המל' וכו' תחת
 היסוד וכו' . הכ' להשיבה וכו' כי שם
 מקום אלוותה . נ"ב עי' כל זה בש"לר פ"ד
 ושל"ה פ"א ושל"ו פ"א ופ"ב ושה"כ דרוש א'
 דר"ה בביאור המשנה ד' ראשי שנים הם יע"ש :
כ שם וכאשר ירנה לשוב בתשוב' לריך שיתקן
 כאלו היו בו רוח ונפש וכו' . נ"ב
 וכ"כ בש' מארש' כי ריש פרשת פינחס יע"ש :

הקדמה ז

הקדמה זו עי' בס"הג פ"ח ופ"ט ובש"הפ פ'
 בראשית ר"ח ע"א יעו"ש :

א שם כבר נבאר כי קלת נשמות יש שלא
 באו כלולות בנשמת אד"הר ושו נקרא'
 נשמות חדשות וכו' כ"כ מה שבמ"א אומר רז"ל
 שנשמות החדשות לא היו כלולים באד"הר כמו
 הכא ולקמן בריש הק' ל"ב ובמ"א אומר שנס
 החדשות היו כלולים בו כדלקמן ריש הקד' יב
 בהדיא ונשנית בהק' על ר"סו ע"א . והכי מוכח
 כמי מריש הק' יא שכל הנשמות שמר"ע אביע
 כולם היו כלולים בו ואין שום נשמה חולה לו
 יע"ש וכן מבאר בהק' התרי"ג מלות להר"ש

ב שם אכל כל הנש' אשר כבר באו כלולות כנשמת אד"הר הם הנק' כשמות ישנות בערך החדשות כ"ב משמע מזה שגם הנשמות שנשארו בו לזורך עצמו וממם הנחיל לקין והכל בכיו שהם ממדרי' ב' דבסמוך גם הם נק' ישנות ואע"ג דלקמן קרי להו חדשות כגד מה היונו לגבי הישנות לגמרי דמדרי' ב' אכל לערך החדש' אמתיות דמדרגה א' מיקרו ישנות וכ"כ בש"המ שם פ' כי תלך דע' ע"ה יע"ש :

ג שם כשחטא אד"הר נודע הוא כי נשרו ממנו אבריו וכו' כ"ב עי' לעיל ריש הק' ג' ולקמן ריש הק' יב וריש הק' כג ובהק' כט ד"ל וריש הק' לב וכש' מאר"ל מס' סוכה ועוד בכמה דוכתי יע"ש ועי' בדבריו לקמן בהק' יא אות יז כינר היתה נשירה זו בכללות או בפרטות יע"ש :

ד שם שהם העצמות הנשאר לחלק אד"הר וכו' הנה מניולות הנו' ילאו קין והכל כ"ב פי' שאותם נשמו' שנשארו בו באד"הר לזורך עצמו נחלקו אח"ך לשני חלוקות חלק א' נשאר לו לעצמו וחלק א' הוריש לקין והכל ועי' לקמן בהק' כט דף ל מסוף ע"ה ואילך כינר היה חלוקה זו יע"ש :

ה שם הנה כאשר אחר חטאו הוליד את קין והכל כ"ב כך היה סברת רבינו ז"ל בכל דוכתא דקין והכל נולדו אחר החטא ועי' ריש הק' כח וריש הק' כט והק' נא ד"לג ע"ה וש"הב דרוש א' דר"ה יעו"ש . ומה שאמר בספרת ר"ל אס כוונתו למאי דאמרינן בסנהדרין ד'לח אדרבא התם אמרינן להיפך דבשעה ח' הוליד ובשעה יוד סרח יע"ש . ואפ' שכוונתו על איזה מדרש ר"ל הנודע לו :

ו שם הנה מניולות הנו' ילאו קין והכל ואו נק' מדרגה ב' . כ"ב ממשמעות לשונו דהבא ודלקמן בביאור החילוק שבין מדרגה א' לשניה נראה דמאי דקא' ואו נק' מדרגה ב' לא קאי לא אמיולות דקין והכל לחוד ולא אמיולות שנשתיירו באד"הר לזורך עצמו וא"כ לא ידעינן מה דינס אס שזה הוא לדין נינו' דק"וה או לאו ומדלקמן בהק' יב נראה שהם חלוקים זמנו לענין דינא דאו זמן עיבור שלהם הוא ט' חדשי' וש' דק"וה ז' חד' יע"ש . מיהו ז"ל דלענין דהתם דוקא

הם חלוקים אכל לענין דהבא דבסמוך שוים . וכל מה שנתבאר לקמן בסמוך בדיון נש' דק"וה ה"ה לנש' שנשתיירו באד"הר והיינו מה שכתב התם בהק' יב אע"פי שדינס שזה לא מדרגה השנית וכו' וכן מש' נמי מש' הפ' פ' בראשית ד"ח ע"ה ד"ה ונבאר ההפך וכו' דשוים הם לענין שנתב' כאן לקמן בסמוך יע"ש היטב ועי' מ"ש בס"ד לקמן בהק' דהבא אות כ יע"ש :

ז שם וחזרו לדרת וליפול בעמקי הקליפה וכו' . כ"ב לשון חזרו אינו מרוקדק דהשתא הוא שנפלו ומאי חזרו . ואפשר משום שנש' או כבר היו בקלי' מעת שבירת הזמ לא שאח"ך הוכררו ועלו משם שכל הנש' והנכבדאים שבעולם הם מבורי הזמ כמ"ש במכ"ש ד"מא סוע"כ ובעו"ת ד"ה יע"ש ולכך קאמר הכא שעכשיו חזרו ליפול שם בתחלה ועי' לקמן הק' כב ד"כב ע"ה וכנ"הש ריש ד"קג יע"ש :

ח שם ודע כי מזו המדרגה השלישית היחה נשמתו של שת . כ"ב עי' בש"הפ פ' בראשית ד"ב ר"עג שכתב שגם שת היה מהבחי' השניה כמו קין והכל יע"ש ולא ממדרי' הג' בדאמר הכא . ואפ"ל ע"ד מ"ש ר"ל לקמן ריש הק' לה גבי קין והכל גופיהו שיש בהם שני בחינות הא' גרועה מנש' שנשרו והב' מהבחי' המעולה יעו"ש וה"ל גבי שת שהיה בו ב' בחינות גרועה ומעולה אמנם בס"הג סופ"כה מבואר שם שהם ב' שמועות יע"ש . ונלע"ד ליישב עפי' מ"ש לקמן בס"ד בהק' יא אות יז דכל בחי' ובחי' מהנש' היא כלולה מכל הבחי' והנשירה לקלי' היה בפרטות דכל בחי' ובחי' לא בכללות ע"ד מקרה שבירת הזמ שהיתה ג"כ בפרטות ולא בכללות יע"ש . ולפי' ז"ל דשת היה מבחי' קין והכל שבחי' הגרועה עלמה שהיא המדרגה הג' דהבא א"ל ממדרי' הג' דבחי' קין והכל גופייהו ואו"ה דא"ל רח"ל וק"ל :

ט שם ולכן כאשר תרד נשמה זו בעו"הו באיזה גוף כשנולד וכו' כ"ל . ומ"ש עליו רמזו ר"ל בריש פ' משפטים וכו' הוא לפי הס"ד אכל לפי המסקנא לקמן ד"וד ע"ה מוקי להאי לישנא דזו"הק אומדרגה שנייה וק"ל :

י שם יכול להשיג מן נפש דעסיה עד נשמה נשמה דאלי' . כ"ב עי' מ"ש בזה לעיל הקדמה

הקדמה ו אות ט ואות יב יעש :

יא שם וכבר נתבאר למעלה בענין זו המדרגה הא' . כ"ב הוא לעיל ריש הק' ו יע"ש :

יב שם אבל אם בפעם ההיא חטא ופגם וכו' אז יקרא מגולגל' וישן . כ"ב ודינו הוי

כדון נש' ישנו' המדרגה הנ' שכתב לקמן דאינו יכול לזכות כנ"רן ביחד בגלגול א' לא בשלושה גלגולים בחינה אחת בכל גלגול וגלגול אם לא עי' התקנה דכוונת נפשי אוויתך כלילה כמ"של ריש הק' ד יע"ש והיינו דווקא כשזכה כנ"רן ופגם בהם אבל אם לא זכה רק בנפש לבד ופגם בה זה יכול להשיג כ"רן ביחד בלי התקנה הנו' כמבואר שם בהק' ד יע"ש :

יג שם וכבר נתבאר למעלה כי הנפש ב"ה לו כשגולגל וכו' . כ"ב הוא לעיל ריש הק' ב' ועי"ש בדברנו :

יד שם הולך וגבוה מאד כפי מעשיו עד שיכול להשיג כנ"רן דאז' כעני מדרגת שנותיו . כ"ב היינו ע"ד מ"ש בש' מארז"ל רכ"א ע"כ בפרקי אבות על משנת בן חמש שנים למקרא וכו' ששם נרמז כל הגדלת ז"א בסדר השנים יע"ש . ובמכ"א דק"כו ע"כ וה"ה נמי גבי לדיק כמ"ש בע"א ש"כב ריש פ"ב ולעיל הק' א יע"ש . שו"ר שכן כתב בהדיוא בקה"ג פ"ח ד"ר ע"כ יע"ש :

טו שם ונמצא כי כשבאו כלולות לו הנילוות כנשמת אדם וכו' באלו לא באו כלל דמיון . כ"ב הולך לזה משום דטעמא דלעיל לא אהני רק לענין העתקתם מאד"הר לקין והכל דלא חשיבא גלגול לפי שהיה מחיים וכשגולגרו שכן כל אדם נותן חלק מנפשו בבנו כמ"ש לקמן בהק' י ועי' ריש הק' לה אבל עיקר ביאתם בין באד"הר ובין אח"ך בקין והכל אמת' לא חשיבא ביאה לזה קא' משום דבשניהם לא באו לתיקון עצמם רק ככללו בהם לבד וק"ל :

טז שם כי אינם שלו רק שכללו בו . כ"ב ו"ה תיכח ניולות קין והכל אבל ניולות שנשתיירו בו לצורך עצמו אמאי קרי להו חדשו' לקמן ריש הק' יב ו"ל דהתם טעמא אחרונה אית בהו כדקא' התם לפי שנתהוו מבחי' זווג דא"כא יע"ש . וכ"ת א"כ ניולות קין והכל נמי תיפוק לי מהאי טעמא דאינהו נמי נתהוו מזווג דא"כא

כמ"ש בש"המ ד"עו ע"א יע"ש . ו"ל דאי לאו הארי טעמא דכשלא באו לת' עצמם לא מקרי ביאה לא הוו מיקרו תו חדשות אע"ג דכתשוו מזווג דא"כא כיון דביאתם בקין והכל מוקרי ביאה דטעמא דחדשות בביאה א' תלייא מלתא וכ"מ מלישנא דריש הקד' יב ועי' עו"ש בדברינו אות יור וד"וק :

יז שם כיון שלא באו שם לצורך עצמם . כ"ב וא"ת א"כ למה באו שם ו"ל לפי שהם אבות של כל השורש שלהם הנחלק אח"ך לאלפי אלפים נשמות פרטיות ולכן כולם באו כלולים בהם אעפ"י שאינו לצורך עצמם . מיהו ודאי יש מהם קצת נש' ראשיים שהם שייכים לקין והכל בפרטות ואותם באו לתיקון עצמם ממנו והיינו דקא' לקמן ד"לג ע"א דקין והכל לקחו נפש דאז' כדי לתקנה וכו' יע"ש ובס"הל ד"ר ד"עד ומזה נמשך קצת תיקון לכל השורש וה"ה להיפך גבי הפגם והיינו טעמא שעי' חטא דקין והכל כפגם כל השורש כנו' לקמן בהק' יב ושא"מ יע"ש וק"ל :

יח שם ולכן כאשר איזה כיוון יתחלק ויבוא וכו' אז תחשב להם ביאה ראשונה חדשה וכו' . כ"ב עי' לקמן בהקדמה יב שאפי' שיבואו מזווג דאב"ה נק' חדשות יע"ש :

יט שם אז יקרא מגולגל' וישן . כ"ב עיון בדברינו לעיל בהקדמה ג סוף אות בט דלמאי כ"מ דמיקרי מגולגל' וישן יע"ש :

כ שם ולכן גם עתה כשיבואו הנילוות שהיו כלולות בקין והכל וכו' יכולים להשיג עי' מעשיהם עד כפש דאילנות וכו' אבל הנשמות החדשות וכו' יכולות להשיג וכו' . כ"ב ונשמות שנשתיירו באד"הר גופיה ולא הנחילם לקין והכל לא ביאר ר"ל מה דינם ולעיל אות ו כתבנו שדינם שזה לשל קין והכל לכל מילי . מיהו עי' לקמן בהק' בט ד"ל ריש ע"כ בספק א' של מהר"ח ז"ל ולפי מה שגפרש שם בס"ד בלידור דברי מהר"ח ז"ל דלענין זה גרועות הם נשמות שנשתיירו באדם מרקין והכל יע"ש בד"ה ואפשר כי אינן עילוי וכו' :

כא שם משא"כ במדרגה השנית וכו' אינו כנקל ע"ד המדרגה הא' שא עי' טורח גדול . כ"ב טעם חילוק זה הוא מטעמא דכתב לעיל

לתקנה זו מושך שייבא נמי כנש' דמדרגה ח' יעש בדברינו . ועלה קאי חילוק זה וסוף ממש חילוק דלעיל ריש הקדמה ד יעש ומהראוי היה לכתוב חילוק זה לעיל סוף הק' ג ששם עיקר תקנה זו אלא שכתבו כאן אנכ גררה . והכי מש' קלת מס'הל ד'קנח ע'א יעש ועיין מ'ש עוד כזה בהק' כט אות כד כס'ד יעש :

כה שם גם יכולי' להשיג וכו' ברנע א' . כ'ב והוא ע'ד מ'ש לקמן גבי בריה דרב המנונא סבא ושאר יטקוי משא'כ כנש' דמדרגה ח' שהוא מעשה חדש לריך שהות זמן וכמו שמצינו בש'כה ריש הרוש ג גבי זא דבתחילת חילולתו הולרך להגדלתו זמן זמנס וזמניהם משא'כ אח'ך ככל יוס הוא נגדל ברנע א' יעש :

כו שם וכוה יתורלו ב' מאמרים החולקים יחד וכו' . כ"ב ותימה דא"כ היכי מקסיק עלה בזוהק זכה יתיר יהבין ליה רוח' דאזי' וכו' זכה יתיר יהבין ליה כשמתא מסטרא דא"ה וכו' זכה יתיר וכו' והא כתב לעיל דנש' דקין והכל ח'ה להס להשיג יותר מנפש דאזי' . ואפשר לומר דכוונת הזו"הק הוא על ביאת' עוד בפעם ב' ריכוזות אז להשיג יותר למעלה כדאי' לקמן בהק' לה ד"לח ע"ב . ח"כ ר"ון דקאמר זו"הק היינו ר"ון דנפש דחילולת גופא . ש"ור להמ"קמ כפ' משפטים שהקשה ותיירץ כן יעש :

כז שם נק' נש' ישנות וכו' לפי שכיון שנשרו מן אדם נפרדו לנילוות וכו' . כ"ב עיקר הטעם שנק' ישנות הוא משום דביאתם באד"הר חשיבא ביאה לפי שבאו בו לתו' עצמם ולא כמו נש' דשורש קין והכל שנכללו בו לבד ולא לצורך עצמם כמ"ש לעיל אלא שזה הוא כמו הוכחה לזכר ור"ל תדע לך שכן הוא שהרי נפרדו ע' חטאו לחלקים רבים ואי היו בכחו' כללות לבד לא היה החטא מניע בהם כמו בנינו' קין והכל זק"ל :

כח שם ולכן באותו פעם שהיו באדם היו נק' ישנות מגלגול אחד . כ"ב הלשון מגומנס דלמה כשהיו באדם יהיו נקר' ישנות והלא זוהי הפעם הא' . וכן מה שכתב עוד וכאשר תבוא איזה נשמה מהם וכו' בגוף איזה איש וימות נק' מגלגל משני פעמים והו' וימות כמי אינו מדוקדק דכחיו נמי הוא נק' מגלגל מכ"פ

לעיל סוף הק' א דאיך ישראל' רוח פגוס על הנפש הנתקנת יעש וה"ה כאן דנש' דשורש קין והכל נמי פגומים הם בעצמם מחטא הקדוש דקין והכל כמש"ל בהק' יב ולכך נזרכים הם לתקנה זו של נפשי חיותיך כדי שיוכלו לזכות כנ"רן משא"כ נשמות חדשות דמדרג' ח' שאינם פגומים ויכולים הם לזכות כנ"רן כך כנקל וע'ע לעיל ריש הקדמה ד וק"ל :

כב שם כמו שנתבאר בדרושים הקודמים והוא הנ' שם בסוד יבוס הלילה . כ"ב הוא לעיל בסוף הק' ג ד"ה ועתה נבאר וכו' יעש . ומה שנקראת כוונה זו יבוס הלילה הוא משום דבענין היבוס נתבאר לעיל שם בהק' ג שיכול לזכות כנ"רן יחד יעש . ולפי שצ' כוונה זו דנפשי חיותיך כלילה יכול ג'כ לזכות כנ"רן כמו גבי יבוס לכן נק' יבוס הלילה ועי' ש'הפ ד'קמו ע'א וס'הג שם פז' דנו' ע'א וק"ל :

כג שם ולפעמים אם האדם הנו' ישלום נפשו לגמרי ולא יהיה יודע לכיון וכו' הנה ימות האיש הזה וכו' . כ"ב עי' מש"ל בהקד' ד ח' טו דזה דווקא כנש' דשורש קין והכל ובפע' ח' שבאים לעולם דמיורי ביה הכא משא"כ בשאר נש' שא"ל למות יעש מלתא בטעמא . ולפז' ל' דטעמ' דקיהיב ר"ל בסמוך לקלת לזיקי' שמתים בקלרו' שנים משום דלא בקיאי בכוונה זו הוא דוקא לזריקי' שהם משו' קין והכל לחוד וק"ל :

כד שם אמנם דע כי אין דין זה כוהג וכו' כ"ב מדקא' ועדין רוחו ונשמתו פגומים מפעם ח' מש' דמיורי כמי שפפעס הא' זכה כנ"רן ופנס ככולם ובא עכשיו בגלגול ועלה קתני שאין דין זה כוהג וכו' כלו' דהא שאינו יכול לזכות כנ"רן מבלי תקנה זו אינו אלא ככה"ג אבל אם לא פנס בפעם הא' רק בפעם לבד ולא כנ"רן יכול לזכות כנ"רן גם כן מבלי תקנה זו והו' פי' דבריו ז'ל' מיהו נחזי אכן אהיבא קאי חילוק זה אי ארסמין ליה דהיינו אנשמות דמדרגה שנייה דחייירי בהו מאי ארייא כשזכה כפ'א כנ"רן ופנס בהם הא' הפי' בפעם הא' החדשה נמי ח'א להם להשיג נר'ן ביחד מבלי תקנה זו כמבו' לעי' בסמו' ונראה ועדין לחלוחי' הדיו קיימת . לכך נראה דקאי אעיקר התקנה שזכר לעיל מזה וכבר נתבאר לעיל סוף הק' ג

מב"פ לפי שכבר היה פ"ה בחד"הר ועכשיו היא הפעם שנייה ועי' לקמן בהק' יב וק"ל :

כט שם ולכן כהשר תבואה חיוה נשמה ממדרג' הזאת וכו' חין בהם יכולה לתקן רק

חלק ה' בכל גלגול . כ"ב הטעם הוא שכיון שכל הגר"ן הם פגומים מחטאו של חד"הר הגה כשנתקנה הנפש חיד יבוא הרוח הפגום וישרה עליו וקודם שנתקנה נמי לא דחין הרוח נכנס

עד שתשלם הנפש כדלעיל בהקדמה ד דף ו ריש ע"ב ולכך ליכא תקנה הלא בני' גלגולים וק"ל :

ל שם כיוד הרי שהיתה הנפש הזאת ממלכות נוקבת דעשיה . כ"ב עי' לעיל ריש הק' ה' :

לא שם וכבר נת"ל כי כשיבוא הרוח להתקן וכו' . כ"ב הוא לעיל בהק' ד ד"ר רע"ב :

רב שם גם לריד שתרע כי אף שתיקן הנפש וכו' יתרע לו ע"ד הנו' . כ"ב כלו'

דגם בגש' קדשות דמדרגה ה' או בגש' דקין והכל דמדרג' ב' נמי אם בפ"ה תיקון הגר"ן וחטא ופגם

בהם והולך להתגלגל הוי דינו כדיון נש' ישנות דמדרגה ג' שלא יוכל לתקן בכל פעם רק בחי'

ה' מהגר"ן ולא יוכל עוד לזכות בשלשם ביחד ועי' בריש פרקין וס"ה ריש פ"ט . אבל במדרג'

ג' דאיירי בהו לעיל מניה ליכא לאוקמא דנהי דבהו נמי משכחת לה שהיוו הגר"ן ביחד בגוף ה'

והוא לאחר שיתקון גם הנשמה שאז יכולים הגר"ן להתחבר עמה כדלעיל בהק' ד דף ו ע"ב מ"מ

אינם שם רק בבחי' עיבור כמכו' בהק' ג ד"ה ע"ב והיכי קא' ואח"כ חטא ופגם בהם דמש'

בכולם והלא חין הפגם מגיע בהם רק כנשמה כדלעיל בהק' ב ד"ג ריש ע"ב לא ודאי כדאמרן :

מיהו יש להסתפק. אם דין המגולגלים חלו דמדרגה ה' ומדרגה ב' שזה הוא לגמרי

לדיון נש' דמדרגה ג' גם לשאר מילי הנו' לקמן בהיפוך הדף בין לגרועותא בין לחשיכותא הו

דילמא לענין זה בלחוד דאז דשוין ולא לשאר מילי משום דשאני נש' דמדרגה ג' שערדיין לא

ילאו מהקל'י משא"כ לו שכבר ילאו ואעפ"י שחזרו עכשיו לידם להיותם פגומים מ"מ לא דמו לפעם

ה' ובס"ה פ"ט מבואר להדיא דשוים הם לכל מילי שכתב שם בד"ח ע"ה וזל ונקזור לענייננו

כי מי שהוא מחלק הג' הזה או שהוא מגולגל אפילו אם הוא משני חלקים האחרים כנ"ל בראש

הפרק שכולם שוים חפ' עי' חותו תי' שביארכר' עור הוא בסכנה גדולה ע"כ . וכ"כ עוד שם

בסוף הפרק יעש' . אכן מלעיל בהק' ד ד"ו ריש ע"ב לא מש' הכי דהא התם נמי מיירי בשזכה

לגר"ן ופגם בהם וכתב וזל וזכה ית' לך תימנה גדולה וכו' . אבל יובן עס הנו' וכו' . ואם איתא

דשוים הם לגמרי למדרגה ג' שאתר מהדיוס שנוהג בהם הוא דה"ה לנשמה לזאת מהקל'י

בשום אופן קודם תשלום תיקון הנפש והרוח כמכו' הכא לקמן ה"כ מה תירץ הא אכתי תקשי

מהנשמה הלא ודאי שאינם שוים כזה וכיון דחזיקין דאינם שוים בחדא מילתא זל דה"ה למילי אחריו

נמי ודלא כס"הג . והיינו טעמא דהותא קושיא ותירוצ דהק' ד הג"ל לא הוזכרה שם כס"הג כלל

משום דלא יתכן לדריה . וירוע דאנן אכתא דשמונה שערס שסידר מהר"שו זל מכת'י מור

אכיו מהר"חו זל סמכונן עפי' משאר ספרי דבי רב והויע"ב :

רג שם הם תיקון כר"ן ער רוס האלילות וכו' כ"ב דין זה הוא נהוג בכל הג' מדרגות

הג"ל והא כדאיתא ער רוס האלי' והא כדאיתא בנר"ן וק"ל

רד שם ואני חיים הכותב מסופק וכו' עי' כס"הג פ"ב דפשיטא ליה שדינו שוק

להבא כשכיל תיקון הפגם יעש' :

דה שם כי המדרגה הב' וכו' ה"ה לא הרוח שלהם לזאת וכו' עד שישלם תיקון

נפש . כ"ב מרלא מפליג נמי בהכי בין מדרגה ה' למדרגה ב' ש"מ דמדרגה ה' נמי דינא הכי

ודין הוא שהרי כתב לעיל שאין הר"ן באים לא במספר השנים והזכות ולפי' יש להק' דלעיל

בהק' ד דף ו ע"ב הקשה הרזל כיון שבדרותיכר אלה רוב בני אדם אינם זוכים אלא לנפש ח"כ

אימתי נתקנים הר"ן והלא חין ב"ד בא לא ער שיכלו כל הרוחות ונשמות להתקן . ותיזן שגם

הם נתגלגלו בגופות אחרים בהיותם מורכבים על נפש הגר יעש' . והשאה מה נענה אכן בגש' דמדרגה ה' ודקין והכל דקאמר הכא דה"ה לרוח

שלהם לבוא ער אחר תשלום תיקון הנפש וכן הענין כנשמה וא"כ הדרה קושיית רזל לדוכתה

וה"כ איכא לאקשווי הנשמות דמדרגה ג' דאינהו נמי קאמר בסמוך דה"ה לנשמה שלהם לבוא

בעולם עד אחר שיושלם תיקון הנפש והרוח וא"כ חיותי בתקנת הנשמה שלהם ומה גם הרוב נשמות בני אדם ורוב ככל הם מבחי' קין והבל וממדרגה הג' כמ"ס לעיל בהק' ו דף ח ע"ב ובס' הג ריש פ"ד יע"ש וא"כ חיותי נתקנים הרוחות ונשמות שלהם וחיותי ב"ד בא ויל' דלפי מה שפירשנו התם בהק' ד דלא קשה ליה התם אלא כשזכה בפ"א לנר"ן ופגם בהם יע"ש לק"מ דע"כ לא קאמרין דאין ב"ד בא וכו' אלא כנש' שגבר באו לעולם ונפגמו דכל כמה דלא ניתקנו מעבכיו משא"כ נש' שעדין לא באו לעולם לא איבדת לן כהו ויכולים לבוא אחר ביאת המשיח מירי דהוא נש' חדשות רבחי' אנו' שבהם קאמר לעיל בהק' ו דאינס באים עד אחר התחיה ולא מעבכיו כלל וכן לקמן בהק' ח קא' נמי ריש כמה שרשים של נשמות שנשמותי' טבועות בקלי' ואינס יכולים ללאת עתה באו עד אחר ביאת המשיח ועי"ג בס' הג פ' שפטים ד"ק ע"ג גבי ניוולותיו של הכל שנשלמים להתקן אחר ביאת המשיח יע"ש וק"ל :

ל' שם אבל הנילוות דמדרגה הג' יש להם כח באופ"א וכו' . כ"כ לפמ"ס באות הקודם לזה דנש' דמדרגה ח' נמי שוים הם למדרג' ב' שאין הר"ן שלהם יכולים ללאת קודם תשלום תיקון הנפש ח"כ בהא ערופא מדרגה הג' גם ממדרגה ח' אלא דרב המרחק ביניהם ומה דמות יערוך בין זלו ולכך אין חשיבות זה שזה כלום להיות נמנה ליתרון וק"ל :

ל' שם יש להם כח באופן אחר וכו' . כ"כ אך עכ"ז בערך הראשונים הוא גרעון שזוטרכו שני גופים אבל של קין והבל אפשר להם בנוף ח' . ס"ה שם פ"ט יע"ש :

רח שם יש להם תיקון עי' כוונתם בעת כפ"א בתפלה וכו' . כ"כ הטעם שתי' נש' לו הוא כיום עי' נפ"א ונשמות דמדרגה ב' הוא כלולה בעת השכיבה עי' לקמן בהק' יט וע"ש בדברינו אות ח דתיתי יתרוכות קאמ' הכא יע"ש :

ט' שם ואם יזכה יותר אפשר שימשיכה בכנו ענמו וכו' . כ"כ וקשה דאיך אפשר שימשיכה תיכף בכנו והא עד שתבוא ג"פ בסוד ללם על ראש ג' בני אדם אינה יכולה ליכנס באיזה נוף בבחי' נשמה פנימית כמ"ס לקמן

מ' שם ולריך שתדע כי לא שייך תיקון זה לא ש ה הרוח לבדו וכו' אבל הנשמה אינה יולאה בשום אופן וכו' . כ"כ וקשה בדברוש נפ"א מבואר שגם הנש' הם נכריים עי' כוונת נפ"א יע"ש ובדברוש אשרי ויענך . ודוחק לומר דלא מיירי התם לא היבא שזכר מתו בעלי הנפש והרוח דאין זה משמעות הלשון דהתם יע"ש . ויל' דלפי מה שנת' בדיובור הקודם דעמקי הקלי' דקא' הכא היינו כשהם עומדים בקליפתם בסוד ללם נחא דמשם הוא דאינה נמשכת הנשמה בשום אופן . ויל' דשני פעולות נעשה כנפ"א הא'

הא' להוציא נשמת מעמקי הקלי' להביאם בסוד
ללם והב' להמשיך מסוד ללם לבחי' נש' פנימית
בתוך הגוף וק"ל :

מא שם אבל הנשמה אינה יולאה בשום אופן
וכו' . כ"ב וזהו גרעון אחר בערך
הנש' דקין והכל שיכולים להשיג עד נפש דאלי'
וכן שיקול גדול דכסמוך נמי הוא גרעון אחר
ס"ה שס פ"ט :

מב שם עוד יש חילוק שיקול גדול של האיש
ההוא וכו' . כ"ב פי' שמלבד השיקול
גדול דלעיל שאינו לא עד אחר תח"ה עוד יש
שיקול אחר בחיים שיוכל הא' מהם להמשיך כל
בחי' הטוב ליו . והבט וראה דשני השקולים לו
הם תלויים זכו דעו' שא' מהם ממשיך ליו כל
בחי' הטוב שכנפש והרוח וכדמפרש לה מהר"ח
ז"ל בסמוך ממילא שניהם יכנסו בו בת"המ
וק"ל :

מג שם אחר הכותב כך שמעתי וכו' ואינו
זוכר הכנתם . כ"ב אפשר דקושי
הכנתם הוא אמאי דקאמר לעיל כי אם האיש
ההוא יזכה במעשיו ויכל להמשיך כל הטוב של
הרוח ליו דמילתא דפשיטא הוא וכן מ"ש עוד
וישאר האחד כולו רע נמי אינו מוכן דמי הוא
זה האחר דקא' והלא הוא לבדו בעל הרוח ואין
לזרים עמו לכך פירש דהטוב שכנפש ג"כ הוא
ממשיך ליו והא' דקא' הוא בעל הנפש וק"ל :

מד שם כגוף האיש המטהר מעשיו כג"ל .
כ"ב ט"ס הוא ול"ל ככ"ל והוא ר"ת

כן נראה לי וע"כ הם דברי מהר"ח ז"ל ופשוט :
מה שם דע כי דוד הע"ה היתה נפשו נבונה
עד מאד וכו' . כ"ב הכי איתא נמי

לקמן ד"סר סוע"ב מיהו לא ידענא מאי רבותיה
והלא הוא ממדרגה הג' היותר גרועה ועוד
דכא קא' שהוא ממדרגה הג' ושו לקמן בהק'
לג מש' שהיה מבחי' קין שהוא מדרגה הב' ועי' ש
בדברינו אות ז' ד"ה וז"ל וכו' וכו' דחרא מתרלא
חברת' לפמ"ס לקמן בס"ד בהק' יא אות ח' דכל
מדרגה ומדרגה מג' מדרגות הכ"ל היא כוללת
כל המדרגות כולם ויש בה המשכת כל עולמות
אביע' יע"ש . וא"כ ז"ל דלעולם הוא ממדרגה הב'
דקין לא שהוא ממדר' הג' דמדר' הב' גופיה .
א"כ ממדר' הב' דקין שבמדר' הג' גופא וכוה

א"ש הכל . ועי' בדברינו דהתם בהק' לג מ"ש
עוד לתוך כזה יע"ש . ולפי הא"כ שכת' יתיישב
תמיהה גדולה דאיך אפשר שאדם גדול כזה"עה
לא זכה ליקח רק בחי' נפש דעשה לבד כדאמ'
בסמוך דא"כ לא שבקת חיי ועוד בכוליה זו"הק
מש' שהוא אחוז במל' דאלי' וכדאפי' שמעם הית'
נשמתו . ועוד נודע שהוא רגל ד' שבמר' בהדר
ג' אבות וכו' היכי דאינהו זכו לחג"ת דאלי' כדא'
לקמן בסוף הק' לא ז"ל דאיהו נמי זכה למלכו'
דאלי' . אבל לפמ"ס שהיה ממדרגה הב' דקין
שבמר' הג' גופא ניחא דכל האדם מבחינה זו
יכולים להשיג עד נפש דאלי' כדאמר' הכא לעי'
מיהו לפוס פשטא דמלתא נמי אפ"ל עפי' מ"ש
לקמן ד"סב ע"כ שהאלי' מתלבש תוך כי"ע ונמשך
עד סוף העשיה יע"ש וכתב בס"ה פ"ק כ' שיש
שקונה נפש מחיול' העשיה ויש קונה מפני' זה
לפנים מזה עד נפש דאלי' המתלבשת בפני'
העשיה בכל ה' בחי' שהם גיר"חי וגק' שהשיג
נפש דאלי' יעו"שכ וה"כ ז"ל גבי דוד הע"ה
דהנפש דעשיה שלקח היינו מפנימיות העשיה
עד נפש דאילנות שבה והכל נקרא נפש
דעשיה וק"ל :

מו שם וזהו המשך לשון הפ' רבים אומרים
לסיבה שאין כי רק נפש וכו' . כ"ב
לפי הא"כ שכתבו כדיבור הקודם לזה שהיה
ממדר' הב' שבשלישית ז"ל שגם זה הוא
מהטעות שחשבו שלהיותו ממדרגה הג' מיהו
כוהג בו דין מדרגה הג' אבל האמת אינו כן לא
דינו כדון מדרגה הב' דכל מדר' היא נדרשת
לעלמה וק"ל :

מז שם עוד יש פי' אחר בפסוק הג' וכו' .
כ"ב עי' לקמן סוף הקדמה כ יע"ש :

מח שם כי לפעמים יארע שנפש האדם לא
תכנס בו שלימה וכו' . כ"ב וסיבה

הדבר הוא תלוי ביד האב והאם הממשיכים נש'
לבניהם כי כפי זכותם וכפי כוונתם כך יהיה
שיעור זיכוד וניקוי אותה נש' מהרע המעורב
בה ועי' סה"ג סוף פל"א באורך יע"ש :

מט שם וכזה תכין מאמר ח"ל אחאב שקול
היה וזה שאמר הכתוב וכל לבא
השמים וכו' . כ"כ לבאו"כ דהאי דרשא ר"ל קא'
לה מרפשיה ומפיק לה ממימינו ומשמלו כלו'
מיימינו

לכן נר' לפרש דמאי דקא' בסמוך עד שאירע
ענין חטאו בנכות אינו ר"ל שאז הוכרע לזר
הרע לא ר"ל שאז נטמע כ"כ בעבירות ונכשל
בעון שבין אדם לחבירו שלא ניתן לימחל דק"ל
דאינו נמחל לו עד שירצה את חבירו והכא מאי
רזיו איכא כיון שהרגו וקול דמיו לוועקים מן
האדמה ומלינו שלא נתפייס עד שפתחו ללאת
למלחמה ושם נפל שדור כדרז"ל ע"פ וילא הרוח
זה רוחו של נכות וכו' וכזה ח"ס הכל :

הקדמה ח

הקדמה זו עי' ס"ה פ"ה ד"ח ע"ב
ובפ"ג ד"כ ע"א :

א שם הא' הוא למי שעבר איזו עבירה וכו'
ובא לתקן . כ"כ לכא' זה סותר כל מה
שכתבנו לעיל ריש הק' ה' דלתיקון עבירה קלה
א"ל לבוא בגלגול גמור רק בגלגול הדומה לעו'
י"עש . והכא קא' דעל איזו עבירה דמס' אפי'
קלה לרד לבוא בגלגול וליכא למימר דהכא נמי
גלגול הדומה לעו' קא' חדא דומיא דעל חיסור
מזוה קחני דבעי גלגול גמור כמכו' בדברינו
התם בהק' ה' י"עש . ועוד דקא' בסמוך שהוא
קרוב לחטא כיון שחטא בתחילה ולא דווקא
קא' שהוא קרוב לחטא אלא ר"ל שהוא חוטא
כוראי כמ"ס לקמן בהק' טו רז' ריש ע"ב ואי
בגלגול הדומה לעו' מיירי אדרבא היא מסויעקו
להטיב ולא להרע דמ"הט היא נוטלת חלק במזו'
ולא בעבירות כמ"ס לקמן בסוף הק' יא בבחי'
הנ' והד' י"עש . מיהו כחלה לא"ל כיון שהוא
חוטא כוראי מאי אהני לן חזרתו בגלגול דאפי'
תימא שעלתה בידו לתקן מזד' ח' מה שעוית
בגלגול הקודם מ"מ הוא חוזר ומקלקל מזד' אחר
בעונות אחרים בגלגול זה וכעד' בכל פעם ואין
לדבר סוף . ע"כ ז"ל דלא מיירי הכא אלא
במתגלגל על עבירות חמורות דהשתא אהני מה
שחזר להתגלגל דאע"ג שהוא חוטא כוראי מ"מ
אינו שונה באולתו בעבירות חמורות בכתחלה
דלאו בכל זמנא מתרמי ליה ועוד דמזליה ידע
הרפתקי דעדו עליה מנייהו ומרתק למעבדנהו
כמאן דנכית ליה חוייא וכו' מאי אמרת הא
קעבר על עבירות קלות הני אית להו תקנתא
להתכפר

מיומינים ומשמאילים דלו התם בסנהדר' מפקי
לה מן מי יפתה את אחאב וכו' זה אומר בכה
וזה אומר בכה י"עש כפי' רש"י ז"ל מיהו לקמן ר"ס
ע"כ כתב וז"ל וז"ס מ"ס חז"ל ע"פ וכל זכא
השמים עומדים עליו וכו' מי יפתה את אחאב
לכן נר' דרז"ל נמי אקרא דאבתריה סמך אלא
דיושא דעניינא נקט וק"ל :

ג שם והנה הוא מתמיה וכו' . כ"כ וז"ל ענ
דהאי קיושא גופא פריך לה רב יוסף
התם בסנהדרין י"עש מ"מ רז"ל רולה ליישב ודקרי
לה מאי קרי לה וק"ל :

נא שם כי כמעשו לא היה שקול וכו' אבל
בבחי' נפשו היה חליה טוב וכו' .
נ"ב וז"ל היכי משכחת לה הכי והא כיון
דכמעשו היה מוטע כלפי חובה ממילא
מתגבר הרע בבחי' נפשו ומכריעה לזר הרע
דא' כהא תלויא . וז"ל דהרע הנוסף ע' העבירות
אינו אדוק כ"כ בנפש כמו הרע שמעת התולדה
שהוא בעיסה בלוסה כמ"ס לקמן ד"כ ריש
ע"ב רק הוא מקופייה ולכן אינו מכריעה
וגארת שקולה בעלמה כדמעיקרא וכ"ל ח"כ
מאי אולמיה דחטאו בנכות שהוכרעה לזר הרע
בדקא' רז"ל בסמוך עד שאירע חטאו בנכות דמס'
דאז הוכרע לזר הרע אטו מי חמיר חטאו בנכות
יותר מעז' דהמורה כה הוא בופר בכל התורה
כולה . ז"ל נהי דעז' היא חמורה מ"מ בין אדם
למקום היא ואין מי כנגדו שימשיך ע"כ את
הטוב שיו ויכריענו אבל חטאו בנכות שהוא בין
אדם לחבירו הנה עז' ששלט בו והרגו אדרבא
לרע לו שבוה בירר נכות איזה חלק מהטוב
שבנפשו והמשיכו אללו וממילא הוכרע לזר
הרע . אך ק"ל על דברי רז"ל דבסמוך דמשמע
מדבריו שעז' חטאו בנכות הוכרע לזר הרע
ולקמן ר"ס ע"ב כתב דאכתי שקול הוא שכתב
וז"ל וגם מן אחאב עד הר"א פלקון שהוא משורש
אחר נשאר תמיד כנוגי ושקול י"עש . ואפ"ל
דלאו על אחאב גופיה קאמר דנשאר שקול לא
על השורש שלו . מיהו אכתי קשה דאי מעוכרד
דנכות כבר הוכרע לזר הרע מאי האי דדריש
רז"ל מקרא דכל זכא השמים וכו' דכתיב בעניינא
דרמות גלעד דשקול היה והא עוכרד דנכות
קדים טובא לעוכרד דרמות גלעד וכבר הוכרע

מן הכרמים איש אשתו ולא היא : אבל בס"ה
פי' איתא אפשר שמגלגלין וכו' יעש ולפי' היכא
שאין מגלגלים ע"כ לוקח כפי ההזדמן וה"כ יש
מקום לסברת העולם : מיהו יש לרחוק ולומר
דאפי' בכה"ג אינו לוקח אלא היותר סמוכה
וקרובה לאותה אשה הקרובה לשרשו וקרוב קרוב
קרים וכן נראה עיקר והי"ע כה' :

הקדמה ט

כל הקדמה זו עי' ס"ה פי' ולקמן

ריש הקדמה כ יעש :

א שם וז"ל דור הולך ודור ב' וכו' והם
האנשים המתגלגלים : כ"כ היונו כמר
שדר"ל דור שהולך הוא דור שבא בגלגול : שו"ר
שכן מפורש בדברי ר"ל עצמו בס"ה קוהלת
ד"קכו ע"ה יעש :

ב שם אבל הארץ שהם הנשים וכו' ואינם
חוזרים בגלגול : כ"כ רק לאורך בעלה
כנז' לעיל בהק' ח והכי מסיים נמי בס"ה שם :
ג שם עוד יש טעם אחר : כ"כ תימא מה
טעם אישמינען לעיל מזה דקא' עוד
יש טעם אחר ובס"ה שם הנז' וטעם הדבר לפי
וכו' ויש ליושב גי' דידן משום דהיכא עוד טעם
פשוט דאיתתא לבי תרי לא חזייתא לכך קא'
שמלבר זה איכא עוד טעמא אחרונה ח"כ משום
דלקמן בריש הק' כ כתב טעם אחר יעש ואין
מוקדם ומאחר וק"ל :

ד שם כי האנשים לפי שמקיימים מצות עסק
התורה וכו' : כ"כ דקדק לומר מקיימים
מצות עסק התורה לאשמעינן ולא סגי במה
דאיתנהו בעסק התור' לחוד לא בעינן שעוסקים
ממש אבל אם אינם עוסקים נכנסים הם לגיהנם
ובמש"ל בהק' ד שהלדיק העוסק בתורה אין דנים
אותו בגיהנם יעש וכ"כ לקמן ריש הק' ככ וכן
בהק' כ ד"ט ר"ע כתב וז"ל משא"כ באנשים
הלומדים תורה וכו' יע"ש

ה שם לפי שמקיימים מצות עסק התורה
אינם יכולים ליכנס בגיהנם : כ"כ
וה"ת ומה מעלה היה זו אדרבה יותר טוב היה
להם למדק עונותיהם בגיהנם תכף בפעם אחת
מלחזור בגלגול' רבים : וז"ל כמו שתייך מהר"ם

להתכפר עי' בגלגול הדומה לעי' : וכיון שכן
המיידי הכא במתגלגל על עבירות חמורות שפ"ק
לדריך לבוא בגלגול גמור ואינו עבירה דקאמר
היונו עבירה מעבירות חמורות ולפמ"ש לעיל
בהק' ד אות יג דמי שזכה לכר"ן בפעם ח' וחזר
ופגם בהם שהוא בא בגלגול גמור יעש איכא
להוקמה גם בעבירה קלה וק"ל

ב שם השני הוא לתקן חייו מזה שחסר
ממנו : כ"כ כלומר לתקן עצמו בחייו
מזה ועי' לקמן הק' יא ד"ג סו"עב וד"ר ע"ה
על חייו מזה נדק בגלגול גמור יעש :

ג שם הנ' היא שבא לאורך אחרים להדריכם
כ"כ עי' לעיל הק' ז ד"סו"עא :

ד שם והשני הוא רחוק מלחטא : כ"כ והע"נ
דלקמן בהק' יא סוף ד"ג כתב שחפ'
שיחטא ויבואו על ידו עבירות רבות יעש מ"מ
רחוק מן החטא מיקרי לגבי בחי' ח' שהוא חוטא
בדחי' בדכתיבה לעיל : ועוד דבחי' זו כוללת
גם מי שמתגלגל על מצות שאינו חייב לדרוך
אחרים כגון תרומות ומעשרות כמבוא' בס' בהק'
יא ריש ד"ד שהוא מובטח שלא יחטא יעש ומיהו
כיון שאינו מובטח כ"כ שלא יחטא כלל כמו מי
שבא לתקן אחרים לכך רחוק מן החטא קרי ליה
ועי' ס"ה שם פ"ה וק"ל :

ה שם ובכל נשמות הנשים שבעולם אין מי
שהיה קרובה אליו כהנה זו : כ"כ
היונו קרובה אליו בשורשו כמבוא' בס"ה פי'ג
יעש : ויש לדקדק כיון דבקרובה לשורשו תליא
מילתא מאי לפי מעשיו דקאמר לעיל מזה : וז"ל
דה"ק הקרובה לשורשו של אותה שעה שעומד
בה לפי מעשיו משום דבבחי' שרשו נמי יש בחי'
שוכות ומדרגות רבות זה למעלה מזה ויש מי
שמעלה נפשו מעלה מעלה ממה שנחלבה בעת
התולדה ויש שמורידה מיטה מטה ובתור שורשו
שכפי מעשיו של אותה שעה חזינן וק"ל :

ו שם מגלגלים עמו לאשה הזאת העפי' וכו'
כ"כ מש' ולא סגי שאינם מגלגלים ומכאן
נראה שגם המגלגל אינו נושא אשה על לר'
המקרה וההזדמן כפי השתדלותו אלא בגזרת
עיון פתגמא ודלא כמו שאומרים העולם מפוס
רבין קישאוי ומטו בה כשם האר' זל שהמגלגל
לוקח אשה מן הבא בידו בסוד וחטפתם לכם

ז' בסוף הק' ר שהשית חפץ חסד הוא יעש משא"כ
בנשים דפטירי מת"ת וגם ליתנהו בכל המלות
ואינם מריוחים בגלגול כ"כ לכך בחר להם
יתברך גיהנם ויותר מהגלגול וק"ל :

ו שם וכמ"ש באלישע בן אבויה לא מירון
כדיוניו וכו' . נ"ב מפשטה דהש"ס
משמע דהא דלא בעו למרדיוניה הוא משום כבוד
התורה וכמ"ש מהר"ש ש"א ז"ל התם בח"א ולא משום
דאין אור של גיהנם שולט בו אלא שולט בו
ותדע דהא ר"מ אמר מוטב למרדיוניה וסליק
קוטרה מקבריה אבל רז"ל לא משמע ליה כפי
מהר"ש ש"א ז"ל אלא משום דמעיקרא אין אור של
גיהנם שולט בו והא דסליק קוטרה מקבריה
הוא ע"י תפלת ר"מ . א"כ ז"ל דרז"ל כמי משמע ליה
כפירוש מהר"ש ש"א ז"ל אלא דס"ל דהא בהא תלוייה
דמשום כבוד התורה אין יכולת באור ש"ג לשלוט
בו . והא דלא מיייתי ראיה ממאי דאמרינן התם
בשלהי חגיגה ת"ח אין אור ש"ג שולט בהם .
משום ד"ל דמ"מ ככנסים שם עי' תוס' בעירובין
ד"ט ע"ה . א"כ משום דמעשה רב . א"כ אפי'
בהרשיע . אבל בס"ה שם פ"ג מסתמך ואזיל
אהאי מימרא דשלהי חגיגה וע"ע שם בפ"ו :

ז שם אבל הנשים שאינם עוסקות בתורה
יכולות ליכנס לגיהנם . נ"ב יש להסתפק
באשה חכמ' כמו ברוריה וכיוצא שעסקה בתורה
מה דינה אם נכנסת לגיהנם או לאו והת"ל
דאינה נכנסת במה מתכפרים עונותיה אם באה
עליהם בגלגול או לאו ולכא' מדברי רז"ל דקא'
אבל הנשים שאינם עוסקות בתורה משמע דאי
עוסקות אינם יכולות ליכנס לגיהנם . מיהו יש
לדחות דאינם חייבות לעסוק בתורה קא' והפי'
שהם עוסקות לא מהני דתיתי בעינן אנשים
בני חיובא ועוסקים בתורה אבל נשים ועוסקות
או אנשי יאינם עוסקים . לא . וכן יש להוכיח
ממ"ש בס"ה ז"ל וטעם הדבר לפי שהאנשים
עוסקים בתורה שהיא עמודא דהמלעיתא וכו'
אך הנשים שלא עסקו בתורה מר' שאין אחיותם
משם אור ש"ג שולט בהם והיא כסוד רגליה
יורדות מות כנו' בפ' פקודי בהיכלות עכ"ל . הרי
דבאחיות תלויא מילתא ושפיר אפשר לן בעיי
מיהו אחתי יש להסתפק באשת חכר לפום מאי
דק"ל בסוטה דף כ דפלגן בהדי גבריהו א"כ

כיון דמחמת בעלה קאחייא דינה כבעלה או
דלמא רבשכר לחוד הוא דפלגן בהדיהו . וכמו
כן יש להסתפק במי שמחזיק ביד ת"ח אי הוי
דינו כת"ח לענין זה או לאו . ומשלהי כתובות
ה"קיא ע"כ נראה דדינו כת"ח דברישא . קאמר ר'
אלעזר ע"ה אינם חיים ובתר הכי מסיק מלאתי
להם תקנה וכו' כל המהנה ת"ח מנכסיו מעלה
עליו הכתוב וכו' יע"ש וראוי היה להרחיב הדיבור
בפרט זה ולהביא מה שריכרו המפרשים ז"ל בזה
אך לאפש הפנאי די בהערה זו והקורא משכיל
יעיין בר"ק הלא המה בספרתם והיע"כ :

ח שם יכולות ליכנס לגיהנם למרק עונותיהם
וא"ל להתגלגל . נ"ב וה"ת התינו מירוק
עונות אבל להשתלם במזות עשה מא"ל דהא
נשים כמי חייבות כמ"ע שה"ה וכו' דאי שריכות
הם להשתלם בהם כמו האנשים ואם לא הספיקו
לקיים כולם בפעם הא' ודאי דמתגלגלות עליה'
דגיהנם אינו מועיל להשלים מזוה רק מירוק
עונות לבד וא"כ נשי' כמי מילוך לריכי ש הגלגול
ז' דעיקר הגלגול הוא על חסור מזות התדירות
כמו לזית ותפלין וכיוצא כנו' לקמן בהק' יא ד"ג
סו"עב והני כולהו נשים פטורות מיניהו משום
שה"ה נינהו ואע"ג דמכו' התם בהק' יא דגם על
מזות אחרות כגון תרומות ומעשרות ומעקה
וכיוצא חייב להתגלגל עליהם מ"מ הני כולהו
לא שייכי כ"כ כנשים דאין להם קרקעות ולא
בני זריעה נינהו ושלוח הקן כמי איש דרכו ללאת
בדרכים ולא אשה ופדיון הבן ומילה כמי הם
מוטלות על האב ולא על האם וקדושין וגרושין
ויבוס וחלילה כמי לאו בדירה תלויא מלתא ופ"ור
כמי לא מפקדא . כאופן ררוב מזו' שאין ה"ה לא
שייכי בהו ומיעוטא הוא דשייך גבייהו אפשר
לקיימם בפעם הא' ואם לא הספיקו לקיימם
בפעם א' מזות המספיק להם עיבור נינהו
וכבר כתב רז"ל דהעיבור שייך גבייהו כאנשים
וא"כ יכולות הם להשתלם בהם בעי' מיהו אם
ימצא שחסרות הם איזה מזוה הקריכה גלגול
ממש אה"כ דבאות הם בגלגול והיינו דמאזנו
לכמה נשים שבאו בגלגול כנו' לקמן בהק' לו
ד"מה ע"כ גבי רחב יע"ש וכן כיוצא בזה וק"ל :

ט שם באות לפעמים כסוד העיבור וכו'
נקבות כאנשים כ"ל . והיינו על אחד

משני פנים הא' הוא לצורך עצמה של הכשמה המתעברת כדי להשתלם באיזה מלוא החסירה לה כמ"ס לקמן בסוף ההק' שחלטריך להתעבר מפאת עצמה וכו' והשני הוא לצורך האשה הזאת המתעברת בה כדי לקבל הריון כמכו' בסמוך או כדי לסייעה במלות כמו שנת"ל ריש הק' ה גבי האנשים יע"ס . אבל קשה כיון דעיבור שייך בנשים למזן לי גיהנם למרק עוכוהיהם הא' בהדי שותף פילבא דבהדי העי' מתכפרים גם עונותי' עי' שמרגשות בלעזר היסורין הבאים על הגוף בחייו ולעזר המיתה כדאמרין לעיל בהק' ה והק' ג גבי גברי ועי' בדברנו ויל' דזה אינו שא' עי' גלגול הדומה לעיבור שהוא מעת הלידה כמכו' במקומות הנ"ל ואפשר דגם גלגול הדומה לעי' נמי לא שייך בנשים רק עי' בחיים . מיהו אחתי קשה דעי' בחיים נמי כשהוא לצורך המתעבר כדי להשתלם במלות הוא מרגיש בלעזר יסורי הגוף כמכו' התם ריש הק' ה דל' סו"עא יע"ס וא"כ ממילא מתכפרים עונותיהם . ע"כ נר' דכל גוונא דעי' לא שכית כ"כ גבי נשים משום דלאו בני מלות נינהו כדאמרין באות הקודם ובעינן נמי שתהיה משרשה ורחוק הוא כמכו' ג"כ בסוף ההק' והיינו דקאמר באות לפעמים וכו' משום דלא שכית כ"כ וק"ל .

י' שם דע כי אפשר שאחר שבהה בסוד העי' באיזה אשה וכו' כ"כ מכאן ע"ס ההק' עי' לקמן ר"נה ע"א ומשם הוליא מהר"חו ז"ל כז' יע"ס :

יא' שם אפשר שאותה שבהה בה בסוד עיבור שתגלגל עתה וכו' ואע"ג דגלגול בנשים ליתיה הכא דעי' הדרגה קאזי מעי' לגלגול שפ"ד וכגון שזריכה היא ש הגלגול מפאת עצמה והא' דלא מלינו ענין זה באנשים משום דשאני אשה דבכל שעתא משעת יצירה עד שעת לידה גבי יורה הולד מונח בבטנה וק"ל :

יב' שם גם דע כי לפעמים יתגלגל האיש בגוף נקבה . כ"כ בענין זה יש להס' ספק א' והוא דתנן בקדושין דף כז דכל מ"לת נשים חייבות חוץ מכל תקיף וכל תשחית וכל תטמא למתים והשתא יש להסתפק בנש' זו של איש שנתגלגלה באשה אם נפגמת היא בהקפת הראש משו' שעיקרה איש או לאו . וכן יש להס'

להפך בנש' אשה שנתגלג' באיש ועבר אוחו האיש והקיף ראשו או השחית וקנו אם פוגם הוא בנש' באיש דעלמא דבתר השתא אולינן או בתר מעיק' אולינן ומדבריו ר"ל שכ' שאינה יכולה לקבל הריון וכו' אין להוכיח דבתר מעיקרה אולינן משום ד"ל דהיא לענין טבע שלה אחמר ולא לענין דינא . וכל קבל דנא אין להוכיח דבתר השתא אולינן ממאי דתנן תו התם בקדושין דכל מ"ע שה"ג נשים פטורות ובודאי דאשה זו שעיקרה איש אינה מקיימת המ"ע שה"ג ואי בתר מעיק' אולינן הו"ל מבטל מ"ע ופוגם בנפשו ובודאי לא אמר רחמנא שלח לתקלה . זה אינו . חדא דשאני מ"ע דבקיום פעם א' סגי ולא בעי לחזור ולקיימם בכל גלגול כמ"ס לקמן בהק' יא ועי' אות לז' . וא"כ אפשר שכבר קיימם בפעם הא' ובפירט דאינהו שכחי ובאות לידו ועוד דמ"ע שה"ג סגי לה לאשה בקיום דבעל בלו קיימה היא עצמה כמ"ס ר"ל כריש שער מאר"שבי ד"ג רע"ג יע"ס . ועוד דשו"ת הוא מש"אכ מל"ת דבכל פעם הוא מוזהר עליהם . מיהו יש להביא ראיה דבתר השתא אולינן ממאי דק"ל התם בקדו' דט"ו ע"א דעבר עברי מותר בשפחה כנענית יע"ס . וטעמא טעיס הסבא קרישא דמשפטים דק"ה ע"ב ור"ל בס"הל ריש פ' משפטים משום דעבר ופגים ונחית מעלמא דרכורא לעלמא דנוק' אשחרי בשפחה כנענית יע"ס . והשתא הדברים ק"ו ומה התם דלא אשתני גופיה אשתני דיניה הבא דאשתני גופיה שבה בגלגול נקבה לא כ"ס . וכיון דחיונן דאולינן בתר דהשא' לקולא כ"ס לחומרה גבי אשה שנתגלגלה באיש דאשתני לעלויה כמ"ס ר"ל לקמן בהק' לו דמ"ה ע"כ ובס"הל דק"כ רע"ג גבי יעל יע"ס דחייבת היא בהקפת הראש ושאר מילי כאיש ואפשיטא לן בעיין ועוד ראיה מיעל גופה שנתגלגלה בעלי שהיה כהן והשתא אי בתר מעיקרה אולינן היכי עביד עבודה והא' אשה פסולה לעבודה ועוד שהיא זרה שא' ודאי בתר דהשתא אולינן וראיה נמי מעוזה מלך יהודה שנתנגע בלרעת כשרה להק' קטרת אע"ג דמולי חזי שהיה גלגול עוזה שהיה כהן כמ"ס בש"פ סוף מלכים דקל"ה ע"א וכן מכמה גברי שנתגלגלו בכהני ולווי וכן להיפך כנו' לקמן סוף הק' לג ושאר דוכחי ולא עוד שא' דכתב

דכתב בס' הנ' בליקוטים ד"עג ע"כ דכל אדם מחוייב לבוא בגלגול כהן י"עש וק"ל :
יד שם כמו משכב זכור וכיוצא בו : כ"ב נקט האי עון עפ"י מה שביאר לו ר"ל לקמן שם ד"נה ע"א על כלבא שבוע שלפי שנרבע בנקבה בא בגלגול אשה י"עש :
טו שם והנה הנקבה הזאת שהיא גלגול נש' זכר אינה יכולה לקבל הריון וכו' : כ"ב לבא"נ דה"ה לזכר שהוא נשמת נקבה שאינו יכול להוליד לפי שאין לו טיפת מ"ד אס לא בשיתוף נשמת זכר עמו בסוד העי' וכמו שאמרו גבי ילחק אע"ה שלכך היה עקר וכמז"ה לנוכח אשתו ר"ל עקר כמותה לפי שהיה מסטרא דנוק' עד שבה' לו נשמה מסטרא דזכורא אבל מלינו בעלי הכהן שהיה ג"כ נשמת נקבה שהיא יעל כנ"ל ועכ"ז הוליד בשופי ואפשר שהיה מגולגל בו ג"כ נשמת זכר מעת הלידה דב' וג' נשמות יכולים להתגל' ביחד כרלעיל בהק' ה ויש להסת' עוד אי ככה"ג נמי אמרינן דאינו יכול להוליד נקבות רק זכרים : או שאני איש מאשה כמז"ל סוף אות יא והי"עא : ומ"מ יש לדעת דנקבה זו שהיא נשמת זכר מהיכן יש לה בן זוג מאחר שהיא עצמה בחי' זכר וכן להיפך זכר שהוא נש' נקבה מהיכן יש לו בת זוג ועי' בס' הל' ד"לא ע"ה בפסוק מה' ולא הדבר שהקשה בן גבי ילחק אע"ה ומש' מהתם רח"ה להיות לו ב"ז י"עש : ולבא' הוא היפך ממ"ש כאן וכן מלינו לחבר הקני שהיה נש' רחב ועלי הכהן שהיה נש' יעל כנז' לקמן ד"מה ע"כ שה"ל נשים : והיה אפ"ל שהק' כה מזווגם ז"ו עד"ש מזווגם לפונדק ח' וכו' ולפ"ז עולם הפוך הוא הך מדבריו ר"ל דבסמוך לה מש' הכי דקא' אבל כאן האשה היא זכר כבעלה וכן גבי חבר הקני ועלי הכהן והי"עא :
טז שם ואין לה מליאות אחר זולתי שתעבר בה וכו' : כ"ב עי' לקמן בהק' לו ד"מה ע"כ מש' מהר"שו ז"ל גבי חנה ומש' מדבריו ז"ל דתפלת זריק שהוא גלגול נקבה מועיל ג"כ י"עש ויש לדחות דא' דר"ל קא' ר"ל לה מליאות אחר כלל זולתי עי' עיבור ועוד דאי חנה חשיבא נש' זכר ותפלת עלי' שהוא נשמת נקבה גרמה לה לקבל הריון ה"ל לילד נק' ולא זכר כדא' הכא יעו' שהכתוב אומר כי פקד ה' את חנה ותהר ותלד

יז שם אמנם ח"ה לה ללדת בנים זכרים וכו' לפי שהכתוב אומר אשה כי תזריע וכו' כ"ב היינו כמ"ש ר"ל אשה מזרעת תחלה יולדת זכר איש מזריע תחלה יולדת נקבה : והבא כיון שהאשה ג"כ היא זכר כבעלה לכך ממ"כ בין שהיא הזריעה תחלה ובין שהיא תחלה ח"ה להיות הולד אלא נקבה : וכאן אינו מועיל כח שיתוף אותה נש' של נקבה שנתעברה בה כמו גבי הריון לפי שטיפה הזרעית היא ממנה ולא מאותה נש' דטיפת זרעית שהיא המ"ן לחוד והעלאת מ"ן לקבל הריון שהוא עי' ההוא רוחא דשדי בגווה לחוד : כמכו' בדרוש המן כש"הפ פ' וירא ובע"ח ש"טל סוף פ"ז י"עש : והיה כראיה לו' שצריך להיות כאן רוחא דשדי בגווה מחדש לאחר שנתעברה בה נשמת הנקבה דאותו רוחא דאעיל בה בעלה כביאה ח' לא הועיל כלום לעשותה כלי להעלות מ"ן ח"ה"ך ולקבל הריון לפי שהיא נשמת זכר : מיהו שמה' ז"ל דלא הויל לאיבור אלא מניפקד פקיד וחוזר וניעור הוא השתא לאחר העיבור או אפ' שהיא לוקחת בהשגה אותה כח רוחא דשדי בגווה של אותה נשמה המעוברת בה והי"עא"ב :

יח שם להשאר שם בסוד העיבור ללא טורד כ"ב ז"ל כגון שהנש' הזאת של סוד העי'

זו לנילון נשמה אחרת כמה מדרגות והם הם המדרגות הנו' כאן . ובתבתי זה לפי שריתתי להשמ"ש ז' על ש' מארז' שם שכתב לא ידעתי מה פי' אלו הת"ק מדרגות עכ"ל יעש ולענ"ד הוא פשוט כמ"ש וק"ל :

ב שם אכל בתח"ה וכו' כל דבר חוזר לשורשו כ"ב וכו' לקמן סוף הק' ל יעש :

ג שם האמנם אם יש הפרש ביניהם שיפור וכו' אז מתבטלת הגרועה בגדולה וכו' כ"ב נראה הטעם הוא כי כשלא יש הפרש ביניהם רק פחות מת"ק אין ההפרש רחוק כ"ב שמתבטל הגרועה במעולה יען שאין המעולה חשובה כ"ב לבטל הגרועה ולא הגרועה גרועה כ"ב לבשתבטל לגבי המעולה אבל כשיש הפרש ת"ק אז יותר אז רב המרחק ביניהם ומתבטלת הגרועה לגבי המעולה וק"ל :

ד שם ושיניהם הם כשורש א' כל"ל בכך . וכ"ב ואז אם מדרגת הכן היא גבוהה ממדרגת האב וכמו שכן נמלא הרבה פעמים כמ"ש שם בש"ה אז מתבטל חלק האב כנשמת הכן ונקרא הכל על שם שורש הכן ואם הוא להפך שמדרגת האב היא יותר גדולה מהכן אז מתבטל הכן לגבי האב ונקרא הכל על שם שורש נש' האב וק"ל :

ה שם כי לעולם ועד נשאר ההוא רוחא עס התלמיד וכו' . כ"ב משמע דאפי' אם הוא פחות מת"ק נמי הם מחוברים לעולם לא יפרדו והיינו ההפרש שיש להרב עס התלמיד מהאב עס בנו . ומ"ש לקמן בסמוך ולכן אם יש ביניהם יותר מת"ק משום בנו נקט הכי דבתרתי מיורי בסמוך וק"ל :

ו שם בסוד ותדבק נפש דוד ביהונתן . כ"ב לעיל ברוש הק' ג כתבנו אע"ג דהקרא כתיב להפך דנפש יהונתן נקשרה כנפש דוד אין דרך לדקדק בכך כשהענין הוא אמת יעש . מיהו הכל ליכא למימר הכי משום דהבא בעי למימר דהרב יהיב רוחא גו תלמידיה . ולפי המקרא הוא להפך שהתלמיד הוא יהיב רוחא גו רביה ואין לומר דקושטא הוא דיהונתן רביה דרור הוה מדמפיכושת בריה דיהונתן הוה רביה כדאיתא בפ"ק דברכות יע"ש למחר"ש ז' כל"א וכו' ש יהונתן והשתא הוי טענין אמת לפי זורתא דקרא כדלעיל זה אינו . דבפרק חלק ד"לג ע"ב מש' דרור

העו' היא זריכה גלגול בלאו"ה מחמת עצמה אלא שנתעברה כאן כדי שתוכל לבוא אח"ך בגלגול עי' הדרגה כמ"ל אות יא ואב זה לסייע לחשה זו שתהר שכן דרך אל דעות לעשות הכל בבת א' ולכך אם נשארת היא שם בסוד העי' הוא ללא צורך כי לא יספיק לה העי' רק הגלגול דאלת"ה למה לה להחלג' אטו משום שלא תשאיר ללא צורך בעי' הקל תלך ותכניס עצמה ללא צורך באחריות הגלגול היותר חמור ומסוכן ה"ל להסתלק ולחזור למקומה לא ודאי בדאמרן וק"ל :

יט שם ואמנם ולפעמים עי' זכות גדול ונפלא אפשר וכו' . כ"ב תימה תיכח לסיבה כ' אבל לסיבה הא' דאשה כי תזריע וילדה זכר ולא איש מא"ל ול"ע :

כ שם עי' זכות גדול ונפלא אפשר וכו' . כ"ב היינו שעי' הזכות יומין לה הק"בה נש' של נקבה שה"ל גלגול רק שתסייענה לקבל הריון לכד ואז תוכל להסתלק משם וק"ל :

כא שם שבעת שגולד הולד וכו' . כ"ב ל"ד בעת שגולד אלא בעת שגולד . א"כ עי' זכות גדול שאני כדאשכחן גבי דינה שבזמן הלידה נהפכה לנקבה וה"ה להיפך וק"ל :

כב שם תסתלק משם אותה נש' הנקבה . כ"ב אז תשאיר שם בבחינת עיבור בכתחלה ולא תפרד ממנה וכ"ה לקמן ד"נה קע"א יעש :

הקדמה י

ש"ה מ פ' יתרו וש' מארז' כבי' פרקי אבות על משנה דכל אהבה שהיא תלויה בדבר יבסוף ס"ה יעש :

א שם ואמנם אם אין חילוק וכו' רק פחות מת"ק מדרגות . עי' לקמן דף ע ע"ב שמכו' כל ענין זה וענין מדרגות אלו הוא כמ"ש לקמן בהק' יא ד"ב ע"כ ויש הק' לא דתרי"ג איברים דכל פרצוף הם נקראים תרי"ג שרשים גדולים ומתחלקים לס"ר שרשי קטנים וכן כל שורש ושורש מהתרי"ג יש בו תרי"ג ניולות גדולות ומתחלקים עד ס"ר ניולות קטנים יעש נמלא שיש אלק אפסים ורבי רבבות ניולות נשמות זה מעלה מזה ומשכחת לה דין בין ניולות נשמה

האב לפי שהוא רבו לפי מה שזה נותן לזה לא משום שדרך הקטן להיות נחלה בגדול נקיט להו הכי וק"ל :

ט שם דע כי בהיות האיש מזדווג עם אשתו וכו' . נ"ב עיין בסוף ס"ה :

י שם ומכאן האם נמשך כבן ג"כ או"פ . נ"ב וקשה דהתם בש"מ פ' יתרו קרי ליה

לאור הנמשך מן האם מלבוש ומשמע דהוא נמי או"מ וז"ל דהא"נ אלא כיון שהוא מלבוש תוך

מלבוש האב מקרי פנימי לגבי דידה . מיהו קשה דבע"מ ש"ך שער המוחין פ"ה מכו' להפך

דאדרכתא מלבוש האב הוא תוך מלבוש האם דכתב שם וז"ל ונמצא סדרן הוא כך חוץ מן הכל

הם רמ"ח איברים דגופא דז"א ובתוכם טיפה דאי' כלולה מרמ"ח בחומר שלה ונפש שלה

ובתוכה טיפת אבא כלולה מרמ"ח בחומר שלו ונפש שלו ובתוך הכל נפש אדם עכ"ל יע"ש .

ועי' בשט"ל פ"ח ופי"ב וכן הוא בכ"מ דלס דאבא מלבוש תוך ללס דאימא והנלע"ד ליושב

בעת שנודע הוא שהנש' היא מאימא והיא בחי' או"פ והחיה היא מאבא והיא בחי' או"מ והנה מה

שנמשך לבן מנש' דא"א כולו נק' ע"ש האם וכו' נק' או"פ ומה שנמשך מבחי' חיה שלהם כולו

נקרא ע"ש האב וכולו נק' או"מ ולעולם בחי' האב היא מלובשת תוך בחי' האם בכ"מ שהוא וק"ל :

יא שם ובהמשך הזמן יבוק המקיף את הפנימי וכו' . נ"ב נר' דהא דבעי המשך

זמן לבוק א"ז היינו כששניהם שוים כבן ושקולים אבל אם או"מ גובר בו מתחלה כדלקמן לא

בעי המשך זמן וה"ה להפך . והפרש שיש אם שניהם או"מ ואו"פ לטוב או להפכו לבין

שא' מהם לטוב וא' לרע הוא דהתם אינו לריד כפייה אלא כך בנקל מחמת טבעו והבא על

ידי כפייה וק"ל :

הקדמה יא

עו' לקמן הק' לא ועוד בר"נו ור"נח ע"א ור"סנ ע"א וס"ה פ"ג ובהקד' התרי"ג מלות

להר"ש ז"ל מדק"ב ואילך יע"ש :

א שם האמנם אין ענין כולם שוה וכו' . נ"ב כלו' שאין ענין הה"פ שכלל עולם

מאב"ע

דרור היה גדול בתורה יותר מיהונתן דגרסינן ההם וה"ר יהודה אמר רב כל הפסוק הזה לא

אמרו דואב אלא כל"ה יודע כגון שידוע לשאל גבור שידוע להשיב וכו' כבולוהו א"ל יהונתן בני

כמוהו כיון דא"ל וה' עמו מילתא דבדידיה נמי לא הוה ביה חלש דעתיה ואיכני ביה יע"ש . הרי

שהיה דור גדול מיהונתן . ואין לומר דדואב שקר ענה ביה בדרור להפליג בשכחו כ"כ כדי לקנאתו

בו דמהתם בפ' חלק משמע דקושטא הוא דנמצא בו בדרור כל מה שאמר דואב דלעיל מניה חשיב

ששה כנים שילאו מרות המואביה שכל א' מהם נתברך בששה דברים וא' מהם דור ועלה מייתי

האי מימרא דר' אמר רב דאיייתין לעיל ואעפ"י שיש לדחוק ולומר דהא"נ דרור הוא דהוה רביה

דיהונתן מיהו קרא דקא' ונפש יהונתן נקשרה בנפש דור לאו בדרור ממש קא' אלא כלו' בהואו

רוחא דרור דיהיב בגויה דיהונתן וז"ל ככוונה סורס המקרא ונסיב ליה לפוס קושטא דמלתא

מ"מ אעיקרא דרינא פירכא דמהיכא שמייע ליה מהקרא שהיה ענין רב ותלמיד בין דור ויהונתן

והלא הכתוב מספר ואומר ויהי ככלותו לדבר ש' שאל ונפש יהונתן נקשרה בנפש דור משמע

דהשתא הוא דנקשרה ולא מקמי הכי ואי משום חיבור רב ותלמיד הוה מה גמיר מניה בההיא

שעתא למיהב רוחא בגויה והא אפי' אשתעווי נמי לא אשתעוי בהדיה ועו"ק דלעיל דיש הק'

ג יליף מיניה לענין עיבור מחיים והבא יליף ליה לענין רב ותלמיד ואי להכי אתא קרא לאו

להכי אתא והכי יליף מיניה לתריוויהו לכך נר' לו' דעיקר קרא דריש ליה לענין עיבור מחיים

כדלעיל ולא נקטיה הבא דז"ל אלא לרונמא בעלמא לומר דמליכו דיבוק מחיים כעין זה גבי

דור ויהונתן ומש"ה לא חש להביא המקרא כלורתו מטעמא דכתיבנא בריש הק' ג וכוה

ניחא הכל וק"ל :

ז שם והנה אם הרב של התלמיד הוא בנו וכו' . נ"ב כלו' שהבן הוא רבו של אביו

ועיין לקמן ד"ע ע"ב :

ח שם האב עם בנו לפי שהוא רבו והבן עם אביו לפי שהוא אביו . נ"ב נקט בדרך

זה לפי מה שזה נוטל מזה וה"ה דהו"מ למנקט איפכא האב עם בנו לפי שהוא אביו והבן עם

בבדיו וכ"ה בזיו וכ"ה בעשוי ע"ד האני והוא פשוט בכ"מ :

ו שם והנה כל בחי' נשמו' הנו' כולם נכללו באר"הר . נ"ב שאר"הר היה כולל כל מחשב הנש' כולו בכלל ופרט מבתי דא"ק ע"ס העשיה כמ"ס הרש"ש ז"ל התם בהק' הנ"ל שכל הק' דיון מפורשת שם בעומקא ורומא יעש - ולפי הנר' רמה שהיה אר"הר כולל הכל זהו קוד' שנכנס שעדין חוה היתה כלולה עמו ובין שניהם היו כוללים כל הנש' אבל אחר שנכנסה ממנו חוה וניחנו בה כל נש' הנקבות לא נשאר בו רק נש' הזכרים לבד ועי' לקמן הק' כט ד"ל ובס"ה פ"א ריש דף ב' יעש מיהו ז"ל דחיה נמי היתה כוללת ג"כ א"ק ואב"ע בפ"ע דוגמת נקודה חמישית הכוללת א"ק ואב"ע בפ"ע כנו' כמ"ס ר"עב ע"ה ובדפוס החדש ד"ל ר"ענ יעש וא"כ אר"הר אף לאחר הנסירה בדקאי קאי :

ז שם כיצד הנה חלק היחי' דאני' נחלק לתרי"ג חברים וכו' וכן החיה וכו' :

נ"ב לא סוף דבר הוא זה שא שגם כל א' וא' מ"הפ נרכ"חי דוחי' עלמה נחלק ג"כ לתרי"ג חברים שרשיים וכן ה"פ החיה וכו' במ"ס הר"ש ז"ע א"ה בהק' הנו' ולא עוד אלא עי' להתו"ח ז"ל דף ב' ע"ה שכתב בשמו שאפי' במל' דמל' דעשיה יש בה כל הבחי' הנו' יעש :

ח שם והנה עי' הפנס יתחלקו התחלקות יותר פרטיו . נ"ב ר"ל שמה שהיה בתחלה כללו' רכל הפרטות מתחלק לתרי"ג שרשים גדולים וכל שרש לתרי"ג ניצוצות גדולות באופן שהם תרי"ג פעמי' תרי"ג לבד עתה התרי"ג שרשים גדולים נפרטים לס"ר שרשים קטנים והתרי"ג ניצוצות גדולות רכל שורש נפרטים לס"ר ניצוצות קטנות באופן שהם עתה תרי"ג פעמים ס"ר וכן מב' לקמן ריש הק' לא זכרנו ע"ה יעש ודלא כמ"ס בס"הג רכל שורש מהס"ר שרשים קטנים נפרט לס"ר ניצוצות קטנים דהשתא הו"ל ס"ר פעמים ס"ר וכורחי שט"ס נפל שם וז"ל ברהבא ומ"ס שעי' הפנס יתחלקו התחלקות יותר פרטיו לא שהשתא הוא כפטים יפוצן סלע שמחלק אותם לרשימים דקים לא משום שעי' השתא ינצרכו לגלגולים רבים כדי להחזק מעט מעט בכל גלגול וממילא כל נש' ונש' מהם היא מתחלקת

מאכ"ע שזה לה"פ דאני' לפי שכל ה"פ דעולם א' מב"ע אינו לא כנגד פרטות א' דאני' שה"פ דבריהם אינם לא כנגד א' דאני' וכל ה"פ דיליה ועשיה אינם לא כנגד ז"ן דאני' ומשום דלפי' דאני' היה להיות עוד כ' עולמות אחרות למעלה מב"ע כנגד א"ה ואב"ה דאני' לזה כתב שהטעם הוא לפי שהם בתכלית ההעלם וכיחור טעם זה עי' בע"ח שמ"ב פ"ה שא"ל להסתים כלום כנגד חיה דאני' יעש :

ב שם שמכל הבחי' שנכללו בד"ע אב"ע ונא"ס נש' בני אדם . נ"ב היינו עי' שנבררים ניה"ק הראוי לחלק הנש' מבחי' הז"מ שבתוך הקלי' עי' התפלות והמלות בכל יום ועולים בבחי' מ"ן למעלה ושם נתקנים עי' זיווג ונולדים בסוד נש' בני אדם כמב' בע"ח בכוליה פ"א דש"טל יעש . ומאי דמס' ממב"ש ש"ב ח"כ ד"כר ספ"ו דבורים הנו' הם להשלים הפרט' העליונים עלמם יעש כבר כתב ס"ה בד"מב ע"ה דהא והא חיתה וז"ל ויש בחי' המתבררים בכל יום אף גם עתה הנוגעים ל האני' ויש לכל עולם מב"ע ויש לנשמות ע"כ וכן הכריע הר"ש ז"ל בספרו הטמור נה"ש בהק' דק"ג ע"ה יעש וק"ל :

ג שם וא"כ נמלא בי בחי' הנש' והיו ממס' כדמיון העולמות וכו' . נ"ב בכלל גלה ר"ל טפח ממחשב הנש' שיסנו בעולם ושהוא ממס' כדמיון מחשב הספי' בכלל ופרט וכמ"ס בשערי קדושה למהר"ח ז"ל ח"ג ש"ב יעש וכתב שם דמחשב הנש' הוא לבוש למחשב הספי' יעש . וכוה אני הדל מבין בפתיו' איהו הנכבי' ז"ל לבושין הקנת לון (ר"ל ל"ס) דמכניהו (ר"ל דמאותם לבושין שהוא מחל' הנש') פרחין נשמו' לב"ז והוא מוכן ולפ"ו מ"ס ד"ל אח" כיצד הנש' שיש מעולם האל' יתחלקו וכו' היינו אני' דמחשב הנש' גופיה ועד' יתפר' גם יתר דבריו כי הוא ז"ל מגלה טפח ומיד אהדר וכסי מלה והיע"בא :

ד שם כיצד הנש' שיש מעולם האני' וכו' . נ"ב עי' ס"הג פ"ה ד"ה יעש :

ה שם הנה הנש' שמן אריך של ברי' נק' יחי' דבריו . נ"ב ג' הוא בדרך כלל אבל בדרך פרט' גם נחלק לה' בחי' ברכי' ע"ר אריך דאני' וכן אב"ה דבריו באופן שהם כ"ה בחיכות

לגלגולי' רבים לכך נתן כח בהם שיוכלו להתחלק
 עוד לחלקים פרטיים דקים ביותר עד היות
 שיתחלק כל שורש לס' ר' נינו' קטנים אם ימשיך
 לכך. וכו' מ"ש לעיל מזה וזה היה עי' חטאו של
 אד"הר ושאר הנכבדים דלכא' אינו מוכן דשאר
 הנכבדים מאן דבר שמייהו מאחר שכבר נתחלקו
 עי' חטאו של אד"הר אבל לפי' ניחא דגם חטא
 שאר הנכבדים הוא גרמא שיתחלקו עוד חילוק
 פרטי ביותר שהוא לס' ר' נינו' קטנים והטעם
 למנין זה כ' לקמן בהק' לא לפי שאין גלגול יותר
 מס' ר' יעז' ול"ל דכך שיערה חכמתו ית' שעד
 ס' ר' גלגולים ח"א שלא יושלם תי' אותו שורש
 עכ"פ ואם עכ"ז נשאר ממנו איזה ניצוץ קטן שלא
 נתקן הוא הולך להיכרך במ"ש לקמן ריש ד'מח
 ובש' מאדל' מס' עירובין במא' דר' פירדא יעז' :
מידו זאל' דכשלמא התחלקות כל שורש ח'
 גדול לס' ר' ניצוץ קטנות הולך להיות
 כדאמין אבל התחלקות כללות התר"ג שרשים
 גדולים לס' ר' שרשים קטנים למאי אנטריך. וזל
 שהיה זה מחסדי השית' לתועלת בריותיו שאם
 לא היה מתחלק כל שורש גדול לשרשים קטנים
 אז חטא כל דהו דניצוץ היותר קטן שבו היה
 פוגם בכל השורש הגדול ההוא ולא היה נקרא
 אותו שורש הגדול שלם ומתוקן עד שהיו נתקנים
 כל ניצוץ שבו ולא ינא' אפי' ניצוץ קטן שאינו
 מתוקן מאחר שכולם הם נשמה ח' כמ"ש לקמן
 ד"ג ע"כ והיה הדבר קשה מאד וגם עונש
 החוטא היה גדול מאד מאד בהיותו גורם פגם
 בכל שורש הגדול ההוא ולא היה קץ לעונשו אבל
 עכשיו שכל שרש גדול נחלק למאה שרשי' קטנים
 ויש לשא' הנה כל שורש קטן מהם הוא כפ"ע ואין
 הפגם שלו מגיע לזולתו כמ"ש ר"ל בדף שאחז'
 ד"ה דע וכו' וכוה יס קץ וסוף לתיקון כל שורש
 קטן כפ"ע וק"ל :

י' שם ויש שורש גדול שיתחלק לשא' שרשים ויש
 למאה. כ"ב לא מפני שזה גדול מזה
 שהרי התחלקות זה הוא לפי הפגם ואינו מחמת
 גדול וקטנות השורש ומה דקרי ליה לשורש זה
 גדול משום דבעל השם הוא דמיקרי שורש גדול
 וכאלו אמר דיש שורש גדול אחד שיתחלק לחלק
 ויש שורש גדול שיתחלק למאה והכל לפי
 הפגם וק"ל :

מתחלק' לחלקי' רבים בכמה גופים וכ"כ בס' ה"ג
 שס פ"ג וזל ואמנם לפי שעי' חטאו של אד"הר
 נתעבר טוב ברע וזריכים להתגלגל פעמים
 רבות עד שיתוקנו ובכל פעם ופעם מתחלק
 מעט וכפי שהוא מתחלק כך מתחלקת הנשמה
 לניצוץ רבות ע"כ יעז' ועי' בס' הל' שה"ש
 דקכ"ג סע"ג דכמה גופין אית' אחד נשמתא
 יעז' והיינו מ"ש כמי בש' מא' רשכי כפ' בלק
 דק"ז מהזו' כי הדריקים כל מה שמתגלגלים
 מתרחבים ניצוץ נשמותיהם ומתרחבים יעז' :
ואע"פ שרבו הגלגולים אינו מחמת החטא
 רק מחמת תשלום קיום המלות כמכו'
 בדבריו לעיל ריש הק' ה' יעזש מ"מ הא' בהא'
 תלייא שלולא החטא היה האדם רודף אחר המלות
 כמחפש אחר מטמון ומלות שאין בידו לקיימם
 ג"כ היו מסייעין אותו מן השמים להזמינם לידו
 והיה משלים תי' נפשו לכל היותר כב' אז שלשה
 גלגולים ולא היתה נפשו זריכה להתפרט לניצו'
 רבות כ"כ משא"כ עכשיו שהחטא נועל דלת
 בפניו ומונעו מלרדוף אחר המלות ואינו יכול
 לתקן בכל גלגול רק מעט מחלקי נשמתו וימשיך
 לגלגולים רבים וממילא מתחלקת נשמתו לניצו'
 רבות בכמה גופים ונמלא שהחטא הוא סיבה
 להתחלקות זה. מיהו לעיל בהק' ז' מש' דלא
 כמ"ש בס' ה"ג אלא שהתחלקות זה הוא מחמת
 החטא עצמו שכ' שם בד' ע"א וזל שכיון שכשרו
 מן אדם נפרדו לניצו' ולחלקים רבים מחמת
 חטאו של אדם יעז' הרי שמעת חטא אד"הר כבר
 נפרדו לניצו' רבות קודם שיכואו לעולם בגלגול
 וזל שג' אינו מחמת עצם החטא רק מסיבתו
 והוא מחמת שגפה הית' שא"א עוד לישאר כל
 שורש נחלק רק לתרי"ג ניצוץ גדולות לבד כמו
 שהיו בתחי' בהיותם כלולות באד"הר משום שעי'
 חטאו נתעבר בהם רע ונאחזו בהם הקלי' ואין
 בם כנבדאים לתקן כל ח' ניצוץ ח' גדול כזה לכך
 חילק אותם אז לחלקים קטנים אבל לא קטנים
 ביותר עד ס' ר' רק כפי מה ששיערה חכמתו
 ית' שיוכלו הנכבדים לתקן כ"א חלק ח' מהם
 ולפי שגפה עוד הית' שאם יוסיפו לחטוא גם הם
 ככואם לעו' אז נוסף על חטא אד"הר לא יספיקו
 לתקן כ"א אפי' החלק קטן כזה בגלגול ח' מחמת
 החטא שמונעם ומעכב עי' ככ"ל ומוכרח שילטרכו

בהקדמה לא יתבאר בס"ד שאר"ה הוא רונמת
הכתר והנ' אבות הם ג' מוחין חכ"ד והיב שבטים
הם רונמת הת"ת הקדמ' ו שכולל שני ווין שהם
יב גבולי אלכסון שכו' והשבעים נפש הם הו"ק
עם המלכות שהם שבעה וכל א' כלול מ"ור שהם
ע' והס"ד הם כללות כל הפרטוק שהוא תר"ג
אברים ונידים והתר"ג נפרטים לס"ד יעש :

יב י"ב והא"ח אלו הע' נפש נחלקים עד ס"ד
כלול' גדולות כ"ב לאו דווקא ניולות
גדולות אלא כל' ס"ד שרשים קטנים אלה
דבעי למתני בשמו' גבי שורש א' גדול שמתחלק
לס"ד ניול' קטנים נקט הכא ניול' גדולות וק"ל :
טז י"ב והנה אבר כתף השמאלי דאר"ה וכו'
מתחלק לע' שרשים קטנים ולא יותר
כ"ב עי' מה שנכתוב בזה בס"ד לקמן בהק' לא
חות כו' יעש' ומ"ס מתחלק לע' שרשים קטנים
היינו סוף הכל כי בתחלה הוא מתחלק לג' אבות
ו"ב שבטים ואח"כ לע' נפש שהם ע' שרשים
קטנים וכמו שמבאר והולך ומה שמתחלק אח"ך
לס"ד ניולות קטנים לא קא חשיב לפי שהם
ניולות ולא שרשים :

טז י"ב גם דע כי כל אבר כלול מבשר ונידון
וכו' כ"ב עי' לקמן סוף הק' כח ועוד
בד"נט ע"ב שהובא ג"כ ענין זה שם ומה
שכתב שאין הנידים שבאברים מכלל השם"ה
הגדולים כ"כ ג"כ לקמן ד' כו' והנה בפ"א
משער מ"א ש' השמל איתא ומכו' ביותר בש'
מ שער חו"פ פ"ב דשלושה מינים הם גידים
ועורקים וורידים והגידים הם הלבנים הנמשכים
מהמוח ונקראו' גידו ההרגשה והם כעין מיתרים
וחבלים המקשרים והמחברים העלמות זה בזה
והעורקים הם הדופקים הנמשכים מן הלב
והורידים הם הפשוטים שאינם דופקים ומלאים
דם ונמשכים מן הכבד וכתב שם בפ"ב מש'
חו"פ שהגידים הלבנים הנ"ל אינם מכלל השם"ה
גידים שזכרו ר"ל שהם כנגד שם"ה מל"ת שא
הש"ה הם חותם השני מינים אחרים שהם
הדופקים הנמשכים מן הלב והבלתי דופקים
הנמשכים מן הכבד יעש' והנה חע"פי שבש' כ
פ"ד כתב שש"ה מלות ל"ת הם בחי' הדם
המתפשט בשם"ה גידים והם בפ"ב משער חו"פ
קא' שהדופקים אינן כתובים דם רק רוח תיובי

יא ש"ס עוד לריך שתרע וכו' הם נפרטים
בדרך זה כי תחלה וכו' כל"ל והשאר
נמחק וכו' לכאור' דרך זה אינו בדרך הא' הנ"ל
וכן לקמן בהקדמה לא כשבא לבאר ד"כ שהוא
באופ"א אלא שאח"ך חזר וכתב שם שחם תדקדק
תראה שהכל א' יעש' ובדברינו דהתם יתבאר
בס"ד איך הוא הכל א' יעש' :

יב י"ב ונפרטים בדרך זה כי תחלה יש נשמה
א' אב לכולם וכו' נחלקים עד ס"ד
ל"ב הם פרטות זה הוא מעת חילותם כמו
שנראה לכאור' א"כ אין החטא גרם זה ולעיל קא'
שהחטא גרם לכ"כ שפרט האחרון של הס"ד הוא
עי' החטא ובמ"ס בדרך הא' ולולי החטא לא היו
נפרטים רק לשלושה אבות ו"ב שבטים וע' נפש
ולתר"ג לבד וכן נר' מהרש"ש ז"ל שם בהק' התר"ג
שפרט התר"ג הוא מוכרח בין בכללות כל
הפרטות ובין בפרטות כל אבר ואבר לפי שהוא
כנגד המלות שהם תר"ג וכל מלוא הוא כלולה
ג"כ מכל התר"ג יעש' בד"קיד והיינו פרטות
המוכרח להם מעת חילותם אבל פרט הס"ד
אינו אלא פרט קטן במ"ס שם הרש"ש ז"ל והוא
מה שגרם החטא כמס"ל אות ט' ועי' בדברינו
לקמן בהק' לא דמה ענין פרטות זה של ג' אבות
ו"ב וכו' יעש' באות לא בס"ד :

יג י"ב כי תחילה יש נש' א' אב לכולם והוא
אר"ה ואח"ך בכללות כולם בנ' אבות
וכו' כ"ב ר"ל שכל מה שהיו הנשמות מתפשטות
והולכות היו מתגלים ביותר כי בתחלה היו כל
הס"ד נשמות של כללות ישראל בכללות כנשמת
אר"ה לבד ואח"ך נתגלו יותר ונפרטו לג' אבות
ושוכ נתגלו עוד יותר ל"ב ושוכ לע' נפש ושוכ
נתגלו ממש ונפרטו לס"ד ומה שהיו בכח נראו
עתה בפועל רונמת הגרעין שכלול כתוכו בכח
כל האילן כולו וכל מה שהוא גדל והולך מתגלים
הכוחות שהיו טמונים בו עד כה וכראים לחין
ודמה בנפשך שאר"ה הוא רונמת גוצ האילן
ועיקרו שהוא כללות האילן כולו ושוכ נתפלו
ממנו ג' ענפים גדולים שהם ג"כ כל כללות
האילן ומהם ילאו י"ב ענפים קטנים ומהי"ב
נתפלו עוד ע' ענפים קטנים מהם ומהם ילאו
ס"ד עלים וכל חלוקה וחלוקה מהם היא כללית
כל האילן ועי' ס' ה' פ"ג ד"ה סו"עא' ולקמן

יז שם ולמעלה משניהם הם העלמות לבחי' המוח שבתוכם ולא הם בעצמם כ"כ לפי' ז"ל דמאי דקא' ולמעלה משניהם הם העלמות כל' מוח שבעלמות חבל הם עצמם חין להם שום חשיבות וקשה לבסוף הק' התרי"ג מלות להר"ש ז"ל וכנ"ה ד"ל ע"כ וכדפוס חדש ד"ט ע"ג מכו' דהם נדרשים לעצמם והמוח נדרש לעצמו ויש להם חשיבות בפ"ע יעש ועו"ע כש"כ רפ"כ ופ"ל דלעולם הם חשוכים בפ"ע אלא דחשיבות דידהו אעלייה לה טפי מחמת המוח שבתוכם ע"ד קרב לגבי דהנא וק"ל :

יח שם והאדם הוא עולה ולוקח חלקיו כולם מסופם לראשם וכו' שהוא העקב הנו' כ"כ וכ"כ לקמן בהק' לה ד"ל ע"כ דשורש קין הוא בבל ה"פ שכלל ד' עולמות אב"ע מנוק' דעשה עד א"א דאז' יעש . ומש' מזה דשורש קין הוא תופס כל ד"ע אב"ע . וכ"כ לקמן בהק' כט ד"ל ע"כ שיש בו המשכת כל העולמות יעש והענין הוא לפי שהוא פרטוף ח' מה"פ הכוללים שכל עולם וכבר נודע מ"ש לקמן ריש הק' כח ושא"מ דשורש קין הוא בחי' מוח הנבדור' שדעת וכו' כריש דרוש הדעת שספירת הדעת דנבדור' היא כוללת יוד מדות והיא פרטוף בפ"ע שהוא נוק' דאז' יעש . ועי' לקמן ד"נו ס"עא ורס"ג ע"א . וה"ה לשורש הכל שהוא בחי' החסדים שדעת כמ"ש שם בהק' כח שהוא ג"כ פרטוף בפ"ע כולל יוד מדות והוא פרטוף האז' כמ"ש שם בדרוש הדעת :

וביון שכן הוא שקין והכל הם כ' פרט' גמורים הגה נודע מ"ש רז"ל בדרוש ז דשער ל דאזינו כק' פרטוף אלא בהיותו כולל יס' אשר כל ספירה ח' מהם היא כלולה מחב"ע והם יוד פרט' מלכישוס וזו בשוה מל"ק ע"י סוף העשיה יעש . ועי' בריש הק' רחוק' הנל"ה ש"ש זל והיינו מ"ש בהק' כט שיש בו המשכת כל העולמות ומה שסיים שם שהוא מנו' דעשה עד נוק' דאז' וית' ל' היינו משום דכל כללות שו' קין הוא בחי' פרטוף נוק' דאז' הכוללת כנו' לציל אכל בפ"טו' ישנו ע"י ניק' דא"א דאז' כמ"ש כאן ובהק' לה הנ"ל . ח"כ דהתם מיירי לפי מה שזכר להשיג קין והכל עד שם אכל השורש גופיה חיתיה עד רום האז' :

ונמצא

רק הנמשך מן הלב יעש . מ"מ כבר כתב בש' כ' פ"ה שהלך השוה בשנשחת שכולם מיני דם הם אלא שזה מזוכך מזה יעש . נמ"ל מכא' שהשק"ה גידים הנזכרים בדברי חז"ל שהם כנגד שק"ה ל"ת הם הרופקים הנמשכים מן הלב . והכלתי רופקים הנמשכים מן הכבד וא"כ לריד לידע מי הם אלו הגידים הנו' כאן בדברי רז"ל שהם מכללות האברים ראין לומר שהם גידים הלבנים הנ"ל שהרי מבואר שם בפ"ה מש"מא שהם מכלל העלמות ונחשבים מהם והכא קא' שהם בחי' בפ"ע . וזל שהם קלות עורקים הרופקים וסופי הורידים כמבואר בס"הג פ"כ ד"ל ע"כ דכל מה שהם נמשכים והולכים הם נעשו דקים ביותר עד שמתהוו' לבשר והכי מש' נמי מהתם פ"ה דש"מא דרשית והתחלת העורקים הרופקים והורידים הכלתי רופקים שניהם הם השק"ה גידים הנדולים שאינם מכללות האברים אך קלותם וסופם כשמתדקדקים והולכים הם הם הגידים קטנים שמכללות האברים עצמם והם רכים וקרובים אל מוג הכשר יעש :

אד זא"ל דהיכי קאמר התם בפ"ב בשער מ גידים הרופקים הם מכלל השק"ה והלא הרופקים הם נמשכים מהלב והלב הוא משכן הרוח והשק"ה גידים שהם כנגד שק"ה ל"ת הם כנפש זו המלות כולם הם תלויים בנפש ולא כרוח כמבואר מעבר ל"ק וא"כ היה לריד שכל השק"ה גידים יהיו מהורידים הנמשכים מהכבד שהוא משכן הנפש וקושטא הוא דהכי חיתא נמי כש"מט פ"ה דחלו השק"ה גידים הם מן הכבד ששם מירר הנפש יעש . וזל לפי שהרוח הוא מתלבש בנפש מהכבד ולמטה במכו' התם לכן הכל נק' על שם הנפש . ח"כ זל דכ"רן הנו' שם הם כ"רן דנפש עצמה שהרי חין לך אדם חפי' שאין בו רק בחי' נפש לבד שזר ממנו שלשה כלים אלו ששם מל"ך שהם משכן הנ"רן וביון שהכל היא בחי' נפש שפיר הוא מה שנימוזים השק"ה מל"ת גם בדופק' הנמשכים מן הלב ועי' לקמן בהק' יו שכתב שם העלמות הם בחי' מ"ע יעש וזך יתכן זה שהרי העלמות הם בחי' נשמה וע"כ ז"ל כדאמין ועי' לב"ד בש' זל ד"ח שאלה יוד באורך יעש :

ונמצא

כי מי שהוא משורש קין או הכל
הנה הוא לוקח כל חלקיו שמסוף
העשיה עד רוס האני הכל משרשו לכד ע"ד
מ"ש כאן בהק' דידן כי מי שהוא מבחי' פרטית
דעקב השמשו דשורש קין הנה הוא עולה מעקב
לעקב עד העקב דא"א דאני' דשורש קין גופיה
והכל הוא משרשו ואינו לוקח שום בחי' אחרת
משורש אחר לפי שבש' קין גופיה איכא המשכת
כל ארבעה עולמות אביע כנ"ל וכן מי שהוא
משורש הכל וה"ה כמי גמי שהוא משורש אדם
או משורש זיהרא עילאה לפי שכל שורש ושורש
הוא פרטוף בפ"ע הכולל י"ס אשר כל ספי' א'
מהם היא כלולה מא"ק ואביע כנ"ל והוא חלוק
משור' אחר מלמטה למעל' ויש בו לבדו המשכת
כל העולמות מנפש דכפס דנוק' דעשיה עד
יחידה דא"א דאני' והאדם הבא מבחי' פרטית
שבו הוא עולה ולוקח כל חלקיו מאותה בחי'
עלמה גבוה מעל גבוה מסוף העשיה עד רוס
האני' בדרך ישר ואינו נוגע בבחי' אחרת אפי'
כמלא נימא וכ"ש בשורש אחר (זולת אס וזה
להתעלות להחליף בחינתו בבחי' אחרת דאותו
שורש גופיה כנ"ל בהק' א' ובהק' ב' יע"ש
בדברינו) ומ"ש לקמן שם בהק' כט וריש הקד'
לה דבשורש נשמות קין והכל יש ב' בחי' הא'
גרועה והיא כ"רן דביע כשאר נש' ישנות של
בני אדם שהם מנש' שנשרו בקלי' והשני הוא
בחי' מעולה שהורי' להם אביהם שיש בה המשכת
כל העולמות יע"ש . דמשמע דכ"רן דביע אינה
משורש קין והכל עלמס לא משורש אחר שהיא
המדרגה הנ' הגרועה הנז' שם בהק' כט דף ל
סו"עא ולעיל בהק' ז יע"ש . אינו כן לא היינו
מנש' דמדרגה הנ' דקין והכל גופיהו לפי שגם
בשורש קין והכל עלמס יש בהם כל השלשה
מדרגות דנש' הנז' שם וא"כ גם בהם יש מדרגה
ג' גרועה ור"ל כרי לקתוס כותב כך :

והענין

הוא לריד שתדע דאותו סדר נשיות
אברים דאד"ה הנז' לעיל ריש הקד'
ז ולקמן בהק' יב והק' כט ד"ל ע"א ובש"הפ
פ' בראשי' ד"ו ואש"מ לא היה בכללות רק בפרטות
דכל ספי' וספי' מ"ס הכוללות דכל פרטוף דפרטיו
פרטופי אביע דאותו שורש דרך משל הנה שורש
קין הוא פרטוף בפ"ע הכולל י"ס אשר כל ספי'

כלולה מאביע הנה המדרגה א' דאותה ספי'
הנק' נש' חדשות שהם בחי' זיהרא עילאזר - א'
שהם רנ"חי דאני' וגרנ"חי דא"א דכריאה שבה
עם זיהר' עילאה דביע שהם רנ"חי דמאה כתרים
דשארית בי"ע שבה כנו' שם בהקדמה כט הכל
נשתלקו מאד"הר ופרחו למעלה ומדרגה השנית
שהם נפש דאני' ונפש דמאה כתרים דביע שבה
נשארו באד"הר ומדרגה הנ' שבה שהם הט"ס
שמחכמה ולמטה דביע שבה כולם נשרו ויורדו
לקלי' שלפי ערך אותה ספי' ועד"ז הוא בשורש
הכל וכן עד"ז הוא בשורש אדם וחוה שהם בחי'
נשמות דשני פרטופי אור"א דכל העולמות כנו'
שם בהק' כט דף ל ע"כ וכן הוא עד"ז בבחי' זי"ע
שלקח חנוך שהיה בחי' א"א יחידה דאני' דכל
העולמו' כנו' שם בהק' כט יע"ש . כאופן שמקרה
נשיות הנש' היה שזה בכל ה' שרשי' הנז' לקמן
בהק' לא ד"לכ ע"כ שהם א"א וא"א וזון המכוני'
בשם שורש זיהרא עי' דחנוך שהוא א"א ושורשי
אדם וחוה שהם אור"א ושרשי קין והכל שהם זון
וזהו בפרטות דכל ספירה דכל פרטוף מפרטור
פרטופי אביע שבהם והוא דוגמת מקרה שכירת
הז"מ שהיה ג"כ בפרטות דכל פר' לא בכללות
כמו שהאריך הרחיב בזה הרש"ש זל"ה בריש
הקדמת רח"נ יע"ש . וכן הוא כאן ממש דומה
בדומה שידוע הוא שאד"הר קרה לו כעין מיתת
המלכים במ"ש הרש"ש זל"ס שם ריש דק"ג והת"ו
זל"ד ד"ע כ"כ יע"ש והוא היה כולל כל מחלב הנש'
כולו כמכו' בהקדמת החרי"ג מלוח להרש"ש זל"ס
וכמו שאירע בענפיהם הכלולים בו למטה כך
אירע בשרשיהם העליונים למעלה ונמצא לפי'
שכל שורש מה' שרשים של הנש' הנז' כולל כל
חמשה שרשים בפרטיו ה"פ שבו -"מ שורש זי"ע
דחנוך יש בו שורש דזי"ע בא"א שבו ושורש אדם
וחוה שהם אור"א שבו ושורש קין והכל שהם זון
שבו והכל נק' שורש דזי"ע וכן שורש אדם וחוה
ג"כ כל א' וא' כולל כל הה' שרשים והכל נקרא
שורש אדם וחוה לבד וכן שורש קין והכל כל א'
מהם כולל כל הה' שרשים וכ"כ בא"ה ריש פ"ט
זל"ס וכל אור ואור וספי' וספי' ואבר ואבר יש
בו כל שו בחי' של זי"ע בכל פרטיו ונ"רן מביע
והוא דבר מכו' ע"כ יע"ש . וכוה תבין דמ"ש
לקמן בריש הק' לב כי חנוך אחר שזכה לנ"רן
מביע

אז כחיו אחר שלימות תי' הנשמה כי זכיותו בחיה ויחידה הוא כנקל ואין בו טורח כ"כ לפי שאין בהם אחיזה לקליפות ונברא דמאריה סיועיה הוא . שוב קרוב לזה מלאתי בע"ח ש"כ פ"ז וזל ואח"ך כל הג"ר באים ביחד שהם נח"י כי ג"ר חסוכות בא' אמנם הם נכנסים אחת אחת כי בתחלה נכנסת הנש' ואח"ך חיה ואח"ך יחידה יעש וק"ל :

בג שם ואמנם מי שלא זכה ליקח כי אם בחי' דעסיה וכו' כל"ל והשאר נמחק :

כד שם ודע כי ענין התיקון וכו' הכל הוא במקום אחיות נשמתו בלבד . כ"כ וכ"כ בשערי קדושה למהר"ח זל ח"ג ש"ג ועי' להרב תו"ח זל ד"ק ע"א דבעת רצון יכול לגרוס תי' גם בכללות העולמות יעש . וכמו כן לענין הפגם כמ"ש ב"ש מארזל במס' פסחים דבשבת וי"ט עולה הפגם עד למעלה יעש והנה מדברי רז"ל דקא' שהתי' או הופכו הכל הוא במקום אחיות נש' לבד מש' דכל התי' והקלקול אינו רק במחלכ הנש' ולא במחלכ הספי' וכמ"ש ב"ש שיערי קדושה למהר"ח זל ח"ג ש"ב שהספי' עלמס א"ל לתיקון מעשה בני אדם יעש הנס דפשו דבריו זל דהבא הוא לאפוקי רק שאר מקומות שאינם שורשו מ"מ איכא למש' מונה נמי הא . אבל במ"א כתב דגם במחלכ הספי' מגיע התי' והקלקול וכבר דבר זה נפתח בגדולים עי' נה"ש בהק' ד"ק ע"א ובהנהותיו לשער זל סו"פב ולהת"ח זל בד" ע"ב וד"ע ע"א וד"קנח סו"עב יעש . ומופ"ה מ"ר ועט"ר הר"ה כמח"ר ר"ח הטוב נר' נשאל ע"י בקונטרס סוד ישרים סו' יג שבסוף ספרו הבחיר רב פעלים ח"ב הנד"מ ונר' מדבריו שם שלא ראה לגלות כל הזרד יעש ואם הוא סגר מי פותח ולאיש כמוני חלוש השכל וקצר הדעת אינו כדאי להכניס ראשו בין הרים גדולים ודברים העומדים ברומו של עולם הרוחני אשר כל כוונות התפלות וקיום הת"ח נשען עליהם והיע' בא :

כה שם אפי' אם יהיה שמוש הנביא ע"ה א' מהם . הא דנקט לשמוש הנביא ע"ה היינו משום שהוא היה מזה השורש כמכו' לקמן דף נו ע"ב ועוד כדף ס ע"א ושאר דוכתי יעש :

מבי'ע זכה ליקח גם עד נשמה דאני' היינו כ"רן דבי'ע דשל שורש עלמיו לא מזולת שורשו וכן מש"ש ג"כ כך לגבי קין והכל היינו נמי כ"רן דבי'ע דשל שורש עלמס . וכ"כ בהד"א בס"הג שם פי"ט וזל וכבר נתבאר כל לו שאנו אומרים עליהם עד נשמה או דעת או רוח או נפש דאני' שמ"כש שהתחיל מלמטה עד סוף הבחי' ההיא בסדר המדרג' כי א"ל להשיג העליון בלתי התחתון יעש . ועוד נמלא לפ' דשורש קין והכל ישנו בפרטות דכל שורש ושורש מתמשה שרשים והיינו מ"ש לקמן בהק' לו ד"מה ע"ב דבחי' קין והכל ישנו בכל הפרט' יעש . והמעיון היטב כמה שכתבנו יראה שהדברים נכונים הם וכזה יוכנו כמה שאות שונות וספיקות רבות ישמע חכם ויוסף לקח תן לחכם ויחכם עור וק' יראינו מתורתו נפלאות אכ"ר :

יט שם כי תחלה לוקח חלקו שבנוק' דעסיה שהוא העקב הנז' וכו' חלקו שבאריך דעסיה בבחי' העקב . כ"כ מבאן כראה קלת כרכי מהר"ח זל לעיל בהק' א שא"ל האדם לתקן רק חמשה שרשיו שבה"פ דעסיה וכן ביחידה וכריאה יעש . ודע דהא שריך להתחיל ליקח חלקיו מלמטה למעלה היינו רווקא בפעם הא' שכל לעולם אבל מכאן ואילך אינו מתחיל לא ממקום שהגיע לשם בגלגול הקודם דא"ל אין לדבר סוף ועי' לעיל בהק' ב דכשנשלמה הנפש להיתקן אז יבוא הרוח לבדו יעש וק"ל :

כ שם ולקמן נבאר תועלת הענין הזה . כ"כ הוא בסמוך ונראה כד"ה דעוכו' לענינין היות כל הנש' שבעקב מסויעין זל' בת"ח כמו נשמה א' ועי' לקמן בהק' למ"ד ועוד בהק' רידן ד"ר ע"א לענין אם שאר הנילוות אשר קדמו ליו קיימו הם המלות יעש וק"ל :

כא שם דע כי אין האדם נקרא שלם וכו' כ"כ עי' לעיל ריש הק' א ולק' ריש הק' ל וס"הג פ"ד ד"ו ע"ב :

כב שם עד שיתקן בחיו ויזכה עד שיקח יחידה רא"ל דאני' . כ"כ וא"עב דכתב לעיל בהק' ב דמשחקן אדם כ"רן שלו וזכה בהם נק' אדם שלם יעש היינו לענין שא"ל עוד לכו' בגלגול כמכו' התם אבל מ"מ צריך שישלים כל חלקיו לגמרי וזה אפשר להיות עי' העיבור

כו שם ולכן כולם באים לסייע וכו' . כ"כ
היינו ע"י עיבור שמתעברים בו כמ"ס
לקמן בהק' ל ובס"ה ש פ"ד ר"ש ד"י י"ע :
כז שם ואמנם שאר נולדו וכו' ה"ן להם לא
ת"י ולא פנס מחמת נילון זה העקב
כלל . כ"כ לענין זה אהני מה שנתחלק כל שור'
גדול לכמה שרשים קטנים כדי שלא יגיע הפנס
בכל אותו שור' הגדול רק בשור' הקטן לבד
כדרכיבנה לעיל באות ט' י"עש וק"ל :
כח שם אמנם לא פנס א' פוגם בכל החלקי'
ובו' כ"כ קאי אמס"ל שבאשר ח' יחטא
האדם ויעבור על ס"ה מל' כך יהיה הפנס
שיפגום בחלקי נש' וקא' השתא דלאו כל דהו
עון פוגם בכל חלקי נש' שבכל העולמות אלא
הכל הוא כפי גודל העון כי יש עון קל שאין
פגמו מגיע רק בחלקי נפשו שבעשיה והחמור
ממנו מגיע עד הני' וכו' ע"ד ד' חלקי כפרה
שכ' לק' בהק' בא י"עש ועי' בדבריניו שם ברי'
הק' הני' ד"ה וכפי וכו' י"עש וק"ל :
כט שם ועתה נבאר הת' והפנס בפרטות
וכו' . כ"כ עי' לקמן בהקדמה עו'
ובס"ה ש פ"ד ר"י ע"ב ובריש שה"מ י"עש :
ל שם ונתחיל בבחי' תיקון הנפש וכו' והיא
הנכנסת באדם בעת לידתו . כ"כ ו'
דאם היא נכנסת באדם מעת לידתו מאי היא
דקא' בסמוך דכל ת' האדם שזכה לנפש הוא
ע"י קיום מ"ע והלא כבר זכה בה מעת שנולד .
ולעיל בהק' ב אות ב כתבנו דלא נכנס באדם
בעת לידתו רק בחי' נפש דנפש לבד י"עש . ולפ'
ניחא נמי הכא . וכעת נ"ל ליושב עור דאפי'
תימא דכל כללות הנפש היא נכנסת בעת הלידה
מ"מ ה"ן זה נק' זכייה וקנין גמור לגוף זה משום
דמשלחן נבואה קא זכי ולא מלדו אכל חימתו
נקים חלקי הנפש לזה הגוף בקנין גמור הוא
עי קיום המלות שאז כל חלק וחלק מר' מח חלקי
הנפש המתתייחס לאותה מלוא הוא נתקן ונטהר
מהרע המעורב בו ונקנה לזה הגוף בקנין גמור
להיות נקדא ע"ש וכו' הוא חוזר בתח"ה שכל
גוף הוא קס בתח"ה באותם חלקי הנפש שנתקנו
בו ע"י קיום המלות כמבו' לקמן בסמוך בחלוקה
הק' ובהק' ל אכל שאר החלקים שלא נתקנו
במלות כזה הגוף לא בגוף אחר אותו גוף אחר

נוטלם בתח"ה . נמלא שחין האדם זוכה כנפש
בקנין גמור להיות נק' ע"ש לא בקיום המלות
ולא בזולת זה ולפי שיעור המלות שמקיים כך
שיעור חלקי הנפש שזכה בהם בקנין גמור
ובמה שכתבנו כאן א"ש גם לפי' הא' שהבאנו
שם בהק' ב מע"ח ש' סופ'ה י"עש וק"ל :
לא שם וכל הפנס הוא או בחסרון קיומם .
כ"כ משמע פנס ממש והיינו כגון
שבאו לידו ולא קיימם דאז הוא נקדא פנס לפי
גבורם שליטה מחדש לקלי' על אותו אבר דנפש
המיוחס לאותה מ"ע שביטל נוסף על שליטה הא'
כנו' בנה"ש ד'פט ע"א י"עש אכל אס לא באו לידו
חסרון מקרי ולא פנס ופשוט :
לב שם כי עסק התורה הוא לקנות הרוח
שביורה . כ"כ לה"ל כיון שכל קיום
מ"ע לא שייכי מידי לת' הרוח רק עסק התורה
לחור א"כ מי שכבר השלים ת' נפשו ועכשיו בא
הרוח שלו להיתקן אמאי הוא צריך לקיים המלות
כיון דלא שייכי גביה מידי ונהי דמחמת ספיקא
דאין אהננו יודעים עלמנו אס בחי' נפש או
רוח צריכים אהננו לקיימם מ"מ מי שרוח ה'
דובר בו וקיס ליה בגרמיה שהוא בחי' רוח
מא"ל . ואדרבא ו' דאסורה נמי איבא לירידה
לברך על קיום המלות לבטלה . ואיבא למימר
לדריוך מי ניחא דאנפש גופה איבא לאקשווי
נמי הכי לפמ"ש ר"ל בסמוך שהמתגלגל די לר'
בגלגולו כשמקיים המלות החסרות ממנו לבד
והשתא התם נמי תקשי על אותם מלות דבריא
לו שכבר קיים אותם בגלגולים הא' כההיא דאבוד
במאי הוה זהיר טפי שכ' לק' בהק' טו דאמאי
הוא צריך לחזור ולקיימם בפעם הזאת וכן מלות
שהם חובת הגוף כמו ליטית ותפלין וק"ש וסוכה
ולובל שמחוייב לקיימם בכל פעם כמ"ס בס"ה
שם פ"ד דף ו סוע"ה ואמאי מאחר דאין בהם
שום צורך לירידה וכמעט שמכרך עליהם לבטלה
לא מאי אית לך למימר דוראי איבא שום תועלת
במה שחוזר ועושה אותם ה"ל איבא שום תועלת
בעשייתם לא היא דלא דמי דהתם אע"ג דיצא'
חלוקות ניכרו מ"מ כולו חדא בחי' נפש ניכרו
ותרוייהו שייכי במלות לכך מועיל עשיית קלתם
לקלת האחרים לזככם ביותר וכ"ש למאי דכתב
לק' סוף הק' זו ד"ד סוע"ב דגם נילולת הא' לריכז

והנשמה וכו' דמש' דער השתא הוה מיירי בתי' הנפש ודוחק לומר דאב דפרט שאר מלות בה' חלוקות הא' פרט נמי מלות עסק התורה בחלוקה הששית אע"ג דלא שייכא מדי לענין הנפש והיונו מה דבריש דבריו ב' שהם ה' חלוקות ובפרטן אתה מוצא שזה דכל כי הא הו"ל לפרט ולא לסתום דלא למיטעי וא"ל דעסק התורה שהוה לתי' הנפש הוה בת"שכב ותי' הרוח הוה בת"שבעפ והכי מש' מדרביו דלק' ביד' ע"ב דהא התם נמי בחלוקה הו' קאמר שריך לעסוק בפר' דס' לכן נ"ל דהאי דקא' שעסק התו' הוה לקנות הרוח לא לאפוקי קנין הנפש דליתיה בעסק התו' לא לאפוקי קנין הרוח דאינו ע"י שאר מלות כמו הנפש לא רק ע"י עסק התורה לחוד והכי מש' מש' המ' ד"מד ע"א ר"פ ואתחנן דתי' הנפש נמי הוה ע"י טרחו ועמלו בתו' יעש ומשום דחלוקה זו הו' חלוקה ה' היא משלפניה דהנהו לא מהנו רק לתי' הנפש לחוד ואיני מהנייא לתרווייהו לכך לא בייל לה בהדיהו ברישא :

א י"ל דלעולם כפשטא דמלתא דעסק התורה אינו לתי' הנפש רק לתי' הרוח מיהו לאו לרוח הכולל דמיני' לחוד לא לרוח הפרטי דכולהו כ'רן דהיונו לרוח דנפש דעשיה ולרוח דרוח דיני' ולרוח דנש' דבריו' והכי מש' מלקמן סוף הק' יז דעסק התורה הוה בת' דכל עולם מר'ע אבי'ע יעש' ות'ת היונו זא' שהוה בחי' רוח והכי איתא נמי בע"מ ש' מט פ"ה יעש' וזוה א"ש דקיום המלות הם תי' נפש דנפש ועסק התורה הוה תי' הרוח דנפש' וכן מש' מלקמן בהק' חי דף יח ע"ב דאחר שכתב שאם ישתדל בעסק התורה זוכה לרוח ואם ישתדל עוד לעסוק בסודות התו' זוכה ל הנש' כתב עוד ואם יתקן עצמו יותר יהיו לו שלשתם מן היצור' וכו' מש' דער השתא הוה מיירי בכל' דנפש דעשיה גופה יעש' :

והשתא דאתית להכי כיחא נמי גס קו' א' שהקשינו אקיום המלות דבעל הרוח ללא צורך כינהו דלפיה מלך ריכי לתי' הנפש דרוח גופיה ונמצא לפי' דקיום המלות הוה תי' הנפשות של כולם ר"ל נפש דנפש ונפש דרוח ונפש דנשמה ועסק התורה הוה תי' הרוחין של כולם וא"ש הכל והיונו טעמא דלא בייל לבחי' הנשית

הם להמלא בגוף זה השני בעת קיום המלות יעש' משא"כ הכה דבחי' שונות הם דזה בחי' נפש וזה בחי' רוח ותו דהרוח לא שייך כלל במלא' מה מועיל עשיה של זה לזה ועוד שא"ה דאיכא הנאה נמי לדידיה במלות שחור' ועושה אותם משום שכל מלה הוה כלולה מכל התרי"ג מלות כמכו' אבהק' התרי"ג מלות להר"ש ש' ז"ל יעש' וא"כ נהי' דאין לו שייכו' בכללו' אותה מלא' מ'מ בפרט' שלה איתיה וכן אינהו נמי איתנהו בפרטיות המלות שמקיים הוה עכשיו שלה קיימום הם והכי בהני שייכי מש' א"כ הרוח שאין לו שום שייכות במלות כלל' וכמו כן יש להק' כבוא הנשמה להתקן מה מועיל קיום המלות שלה והפ"ל כדוחק ע"פי מש' ל' בהקדמה ב והק' ד דבבוא הרוח להיתקן אינו בא יחידו לא מורכב על נפש הגר וכן הנשמה יעש' וא"כ י"ל דקיום המלות שלו הוה לתי' נפש הגר שהרי גס היא תתעלה ותיכלל עם נפש העיקרית עצמה כמ"ש בהק' ב ועוד דלאחר שנתקן הרוח הוה גס הנפש באה ומתחברת עמו כמ"ש בהק' ד דף ו ע"ב יעש' מיהו י"ל לאיך גיסא דאי עסק התורה לא שייך מידי לתי' הנפש רק לתי' הרוח לחוד וק"ל נמי דאין הרוח נכנס לא עד אחר תשלום תי' הנפש א"כ כל אותה תורה שעסק בה בעל הנפש בכל גלגוליו הרבים מה תהא עליה כלום הולכת היא לבטלה ח"ו זה אין הדעת סובלתו ולזה היה אפ"ל כמ"ש בע"מ ש' ט"ל פ"ה שכאשר התינוק נולד ויולא לאויר העולם אינו מתגלה בו רק נפש לבד והשאר שהם רוח ונפש הם בו בכח ולא בפועל וכאשר יעסוק בת"ומ אז יתגלו בו בפועל יעש' וכ"כ בש' רו"הק ד"מח ע"ב וכיון שגם הר"ן הם שם בכח עסק התורה רידיה מהני להו (תירוצ' אחר לזה תמצא לקמן ב'אף אות נ"א יעש') אבל אכתי ק' דמאי האי דקא' ר"ל דעסק התורה הוה לקנות הרוח דיצירה דמש' דאתא לאפוקי שאינו לקנין הנפש אטו מלות עסק התורה לאו א' מר"מח מ"ע היא שהם לתי' הנפש והלא איהו גופיה מחלק הר"מח מ"ע לחלוקות שונות וא' מהם היא מלות עסק התורה ומש' דאיני נמי שייכה לתי' הנפש דבתי' הנפש עסיק ואזיל בכולהו חלוקות והכי משמע נמי מ"מ"ש לקמן ד"ד ע"ב ועתה נבאר ענין הרוח

השטית שהיא מלות עסק התורה בהרי שאר חלוקות לעי' ברישא משום דהאי לחוד והאי לחוד וכ"מ בע"ח ש"מ פ"ב שכתב דכל מלות המעשיות הם תי' החינו' ומלות החלונות כדיוכור כמו עסק התו' ותפלה הם תי' הפני' יעש' והמשכיל יבין דהיינו הך וכמו שמסוים שם בסוף הפרק דחלק העשיה שיש בכל עולם ועולם דאבי"ע הוא בחי' החלונות יעש' :

מיהו עסק התורה דקאמרן שהוא תי' הרוחין אינו שיה בכולם רק כ"א כפי בחינתו דהיינו עסק התורה במקרה הוא תי' הרוח דנפש ובמשנה רוח דרוח ובתלמוד רוח דנשמה ודיינו מה שבבחי' הששי' דלקמן דאיידי בבחי' הרוח דנפש כתב לעסוק בתורה סתם אבל בהיפוך הדף דאיידי בתקון רוח דרוח ורוח דנשמה פירש בקדיא שהוא כמשנה ובתלמוד וכו' ופר"ד דקא' בבחי' הששית דלכ' הוא במקרא גופיה שהוא פשט המקרא כמשמעו ורמז המקרא ודרש המקרא וסוד המקרא וה"ה לתי' הרוח דרוח שעי' המשנה הוא ג"כ בארבע בחי' פרד"ס שבה פשט המשנה ורמז המשנה ודרש המשנה וסוד המשנה וכן התלמוד שהוא תי' הרוח דנשמה לריד שיהיה ג"כ בד' בחי' פרד"ס והא דבעינן כולי האי ככל תדא וחדא הוא משום דאע"ג דאמרנו לעיל דכל עולם מד"ע אבי"ע כלול מאבי"ע לא סוף דבר הוא זה אלא שגם כ"א מאבי"ע הפרטיו שבו הוא כלול ג"כ מאבי"ע כנודע ועי' ש"מ סו"פכ וש"מ ולכן לריד שיהיה בכל א"ה ד' בחי' פרד"ס באבי"ע שלו ועי' הרדב"ש ז"ל דף ר' שזה טל יעש' וזה שכתבנו דמלות המעשיות הוא תי' הנפשין דכולם ועסק התורה הוא תי' הרוחין דכולם יש להבין כן מדברי הר"ש שז"ל בהק' ברכת התורה הגם שהוא ז"ל העמיק הרחיב יעש' ולדבריו ז"ל ז"ל דלאבי"ע דבי"ע דאבי"ע הכוללים נר"ח דנר"ן שתיקונם עי' מלות המעשיות כולו קרי להו ר"ל הכא בשם נפש ולאבי"ע דאני' דאבי"ע הכוללים נר"ח דנר"ן שתיקונם הוא עי' עסק התורה קרי בשם רוח עפי' ערכי הכנויים והיעב"א :

פי גכן לחקור כיון דקנין הרוח תלוי בעסק התורה ה"כ הניכשי דפטורי מעסק התורה במאי זכיון לרוח ודוחק לו' דלא זכיון ואע"ג דאפשר לומר שהוא כך משום דכל אחיזתם היא

כמל' שהיא בחי' נפש ואין להם חלק ונחלה בז"א שהוא בחי' רוח מ"מ הא כבר כתבנו לעיל דגם תי' הרוח דנפש כמי הוא עי' עסק התורה וא"כ הדרא בעיין לרובתה וז"ל דזוכות הן עי' עסק התורה דבעליהן דפלגאן בהדייהו דראמרן כסוטה ד"כא ע"א וכ"מ מזהה פ' תרומה ד"קסו ע"א יעש' ואפשר דהיינו כוונת הש"ס בפ"ב דברכות ד"ז ע"א דא"ל רב לרבי חייא נשים במאי זכיון כלומר לרוח וא"ל באקרוי בנייהו וכו' יעש' ומ"ע שהז"ג נמי דנשים פטורות משלימות אותם ג"כ עי' קיום דבעל כמ"ש בש' מאמרי הרשב"י ז"ל ד"ג ע"ג יעש' ולפי מש"ל דתי' הרוח דנפש הוא בעסק התורה במקרא היינו טעמא דכתבו הפוסקים ז"ל ופסקו מרן ז"ל בש"הט כ"זר סי' רמו סעי' ו דהא דאמרין כל המלמד את בתו תורה כאלו מלמדה תפלות היינו דווקא בתורה שבע"פ אבל תורה שבכתב אינו כמלמדה תפלות יעש' אע"ג דלכא"ו היה ראוי להיפך כיון דכל אחיזתם הוא כנוק' שהוא תורה שבע"פ כנודע אלא היינו טעמא משום דהמקרא מהני להו לתי' הרוח דנפש דידעו וק"ל :

לג שם ורע כי האדם לריק לקיים כל התרי"ג מלות ואם חסר אחת מהם עדין וכו' ג"כ עי' לקמן ריש הק' טו דהיינו דווקא כשהוא נשמה חדשה אבל מי שאינו חדש ה"א לקיים רק מלות החסרות ממנו יעש' וב"כ כאן בסמוך :

לד שם אחד הם מלות אשר מן הנמנע לקיימם ג"כ ומ"מ אין הם מעכבי' כניסת הרוח באדם ואע"ג דנפשו היא חסירה מהם וכתב לעיל שכל שלא נשלמו כל חלקי הנפש אין הרוח נכנס מ"מ אין דניס אפשר משא"ל דא"ל לך אין מי שיזכה לרוח כזה"ו ופשוט : **לה שם** אמנם כשיבנה ב"המק יקיימום כ"כ היינו עי' גלגול שכל אותם נש'

שבאו לעולם אחר החרבן ולא היה ספק בידם לקיים מלות לו יחזרו להתגלגל בזמן המשית שהוא קודם תח"ה ויקיימו אותם וב"כ לקמן בהק' טו וז"ל אמנם אחר ביאת המשית שיבנה ב"המק כב"א אז יתגלגלו גלגול ממשי בדי לקיימם יעש' וב"כ ג"כ בש"הט סו"פכ שכל עצמם של ימות המשית הוא כשכיל זה יעש' ומשמע

מזה שאין התי' נשלים כביאת המשיח אלא אח"ך
עד שק' הו' כיון דאיכא גלגול' ולירדה ומיתה וברור
ותי' עי' קיום המלות החסירות ועולם כמנהגו
נוהג כמו עכשיו . וכן מכי' לעיל בסוף הק' ח
דערין נשארים קלי' בעולם ומתבררים מהם נ"ך
אותם שלא יכלו להתברר בזהו יעש וע"ע בע"ח
ש' מט פ"ג שלעת"ל יתבררו בהמות בהררי שק
ובהמות וחיות הטמאות יעש וע"ע בע"ח דף ה
ע"ב וכ"כ בהדיא הח"סל כמעין ח נהר יח יעש
מש' מכי' דגם כימות המשיח איכא ברור ותי'
והא דכ' לק' בהק' טו דער שיגמר ללקט אפי'
אותם נינו' שברגלין אין המשיח נגלה ואין ישראל
נגאלין וכ"כ בהק' כ ובע"ח ש' קדר האלי' סו"פ
ובש"טל פ"א וריש פ"ב ובש"חמ פ' ראה ועוד
ככ"מ כולו לאו דוקא אלא לפי שלא נשאר רק
דבר מועט קרי ליה שנברר הכל . מיהו מס' הל'
פ' שופטים ד' קי ע"ג בענין ערי מקלט משמע
דאם הקץ יהיה כעתו אז נתקן הכל לכל אס יהיה
אחישה אינו נשלים התי' עדין יעש . אבל מהק'
דירן ומהק' טו לא מש' הכי אלא דבין הכי ובין
הכי אינו נשלים התי' דהא זריך לקיים כל מלות
החסירות : ומה . מכל מקומות שהבאנו . לעיל
מש' שהר"ל אזיל בשיטת מר שמואל דהמר אין
בין העו"ה לימות המשיח אלא שעבוד מלכיות
לבד וכן איתא בזה"ק פ' תולדות ד"קלט ע"א
במדרש הנעלם יעש . והענין הוא שיהיה אז
במו בזמן שהמ"עה שישראל ישכון לבטח איש
תחת גפנו ותחת תאכתו אלא שיהיה עוד תוספת
טובה מרובה ביותר מזמן שה"עה שהי"הר יחלש
כוחו ורוח הטומאה יעבור מן ההרץ ולה יבוא
האדם עוד לחטוא במזיד רק אפשר בשונג כמ"ש
ר"ל כפ' שופטים הכ"ל ויכירו וידעו כל יושבי
תבל כי ה' הוא האלהים וישראל יהיו שלמים
ושקטים מבלי דאגת פרכה ושום דבר ויהיו
פנויים לעבודתו ית' ושומרי מלותיו בלב שלם
וגם כעולמות יהיה עליו גדול יותר מזמן
שהמ"עה שיהיו זון בבחי' ב' מלכים משתמשים
בכתר א' מה שלא היה בזמן שה"עה כמבואר
בע"ח ש"ל פ"ב יעש ויבואו נש' מרשות לעולם
מבחי' ויהרא עי' דאד"הר דקודם החטא כמס' ל'
בהק' ו ועוד כמה מעלות טובות כאשר האריך
בזה מופת דורינו מ"ור ועט"ר כמוהו"ר ר"ח

הטוב נר"ו בסוף ספרו הבהיר הנד"מ רב פעלים
ח"א בקונטרס קוד ישרים סי' ז בתשובת שלה לי
איש לעיר יעשכ יראו עינינו וישמח לבנו כבי' :
לו שם די לו בגלגול זה כשמקיים מלות
החסרות ממנו שלא קיימם מעולם
כלל . כ"כ היינו דווקא מלות שאינם חובת הגוף
כמו מלות שחיטה וכיוצא עי' לקמן ד"נב ע"ב
אבל מלות שהם חובת הגוף ותדירות כמו זיזית
ותפלין וק"ש ותפלה וסוכה ולולב וכיוצא ודאי
שהוא מחוייב לקיימם בכל גלגול כמכו' בס"הג
שם פ"ד ד"ו סו"פא יעש אבל מ"מ אם לא חזר
וקיימם אינו מתגלגל עליהם כיון שכבר קיימם
פעם ח' דאל"כ אין לדבר סוף :
לז שם ושלוש הקן דאינו מחוייב לרדוף
אחריהם שו"ג כ"כ מוכרח הוא שיתגלגל
וכי' . כ"כ כלו' אע"ג דמזד' הדין אינו מחוייב
לרדוף אחריהם לקיימם דכי יקרא חמר רחמנא
וכן תרומות ומעשרות אם אין לו קרקע מ"מ
כיון דאפשר לו לקיימם חייב לקיימם להשלים
נפשו שלא תהיה חסירה ואם לאו זריך להתגלגל
ע"ז ולכן עליו להשחל להביא עצמו לידו חיוב
כדי להפטר מן הגלגול . ומיהו כיון דמעיקר
הדין אינו חייב לרדוף אחריהם אם לא רדף
אחריהם והולך להתגלגל עליהם מוכרח לו שלא
יחטא בגלגול ועי' לקמן בהק' טו ד"ו סו"פא
ובס"הג שם סו"פד . ויהייתי להשמ"ש זל בפירושו
לש"חמ שנתקשה בדברי ר"ל דהתם ריש ש"חמ
יעש ובמ"ש נוחא נמי התם ומ"ש הוא לתרץ דעל
מלות אלו אינו בא בגלגול אלא בסוד העיבור
לפי שעה יעש . אחר המחי' זא דבהדיא קא'
הבא שזריך להתגלגל בגלגול גמור ואפי' לפי
דבריו שזרדנו לעיל בהק' ה אות טו שהוא גלגול
הדומה לעיבור יעש מ"מ עי' ממש שהוא בחיים
לפי שעה ליכא למימר כלל וק"ל :

רח שם אבל אם באו לידו ולא קיימם אז
מוכרח הוא להתגלגל . כ"כ ופשוט
הוא דיבוס וחלילה שא"א לקיים שתיים בא' או
עכור כרחיזי לפו"ד דהיינו שהקדים יבוס לחלילה
לזירן דק"ל כמר"ן זל בש"ע ח"ה ע סי' קסה
יעש דא"ל להתגלגל שוב על מלות חלילה אלא
סגי ליה בעי' ולא עוד אלא ד"ל דאפי' עי' נמי
לא בעי דמלות יבוס עולה במקום שתיים כיון
דא"א

דא"ה לקיים ב' כא' אבל אי עביר היפכה דחלץ
ולא יבס מסתברא דמקרי כאו לידו ולא קיימה
למלות יבוס כיון שלא עשה כרחוי ובטל כמי
מלות קדימה שהיא ענף א' מענפי המלוא
ומב"על להתגלגל על היבוס ולא סני ליה בעי'
וה"ה למלות פדייה ועריפה דפטר חמור כמי
דינא הכי כנלע"ד :

טל שם אבל לא קבלתי ממורי זל אם מובטח
לו וכו' בחלוקה הג' או לאו . כ"ב כלו'
אי דיונינן ליה כמי שלא השתדל לקיים מלות
שאינו מחויב לדרוך אחריהם דהתם מי לא דאי
בעי הו"מ לקיימנהו ואפ"ה כיון דעיקרם אינו
מחויב לדרוך אחריהם מובטח לו שלא יחטא כ"ש
הכא דעיקרם הין יכולת בידו לקיימם דלא גרע
או"ד הכא גרע עפי כיון דהשתא מיהא כאו
לידו ולא קיימם והוי דיניה כדין מלות בחלוקה
הב' שאינו מובטח שלא יחטא . ומש' דלא מספ"ל
לא בהני דעיקרם אין בידו לקיימם אבל בחלוקה
הג' גופה אם כאו לידו ולא קיימם ודאי שאינו
מובטח וכן הוא בהדיא לקמן בהק' עז ד"ז
ס"עא י"עש :

מ שם גם נסתפקתי בענין שאר מלות וכו'
כ"ב פי' אפי' שהם מחלוקה הב' שיכול
לקיימם אך לא היה ספק בידו שלא ה"ל מעות
לקנות יציאת או לולב וכיוצא . ומ"ש אם נא' שזה
נק' אכוס וכו' כלו' אי בחר ידידה אזלינן וכיון
שהוא עני ואין ספק בידו לקיימם הוי דיניה כדין
חלוקה הד' וסני ליה בעי' דמה לי אם העיכוב
מלך המלוא שאינה מלויה או מלידו שאין לו
מעוה סו"ס הרי אין יכולת בידו לקיימה או"ד
בחר עיקר המלוא אזלינן וכיון דהיא גופה יש
יכולת לקיימה ח"עפי' שזה אין לו מעוה לקיימה
צריך להתגלגל . ח"כ זל דעממא דמלות דחלוקה
הד' שא"ל לבוא עליהם בגלגול הוא משום
דהשתא כמי אפשר שלא יודמנו לידו ומה תועלת
לו בגלגולו וא"כ ה"כ בכ"ד אפשר שגם בפעם
הזאת השנית יבוא בגלגול עני ולא יהיה ספק
בידו לקיימה ומה הרויח דהאי מלתא דעשירות
ועניות מיהו דתלייה במזל ולא בזכותה וא"כ
זל דסני ליה בעי' כדחתם . והיינו דקא' בחר
הכי אך אפ"ל שיתגלגל אלא שהש"ת יומיין לו
בדאי המלוא ההוא וכו' כלו' שיביאנו לעולם

בשעתא דמזוני ואז יהיה ספק בידו לקיימה
וכיחא כמי השתא מה שמומין לו הש"ת המלוא
ההוא בגלגול הב' ולא עכשיו בגלגול זה וק"ל :
מא שם ובמ"ה כתבנו וכו' . כ"ב לא ידעכא
היכא אתמר ואפשר דהיינו מ"ש בסוף
הק' דידן זל ובמ"ה נת' כי גם לצורך קיום מלוא
יספיק עיבור וכו' עכ"ל ועי' בדברינו לקמן
בהק' עז אות ז י"עש :

מב שם החמישית היא מלוא פריית והיא
לפרות ולרבות וכו' וגם יש יכולת
בידו לקיימה . כ"ב פי' שעל הרוב יש יכולת
בידו לקיימה שמכיון שנושא אשה דרך הטבעי
הוא להוליד בנים אם לא שה' מנע ממנו פרי
בטן להיוה סיבה ידועה לו ית' . ומ"ש מי שמת
בלא בנים הוא לו' שאפי' היו לו בנים ומתו כיון
שסו"ס הוא מת בלא בנים ישנו בכלל עונש זה
והכי מש' מזוהר הקדוש פ' וישב ד"קפו ע"כ
דקא' או דהו ליה ומיתו י"עש . ומ"ש ולא קיים
אותה כלו' שלא קיים אותה מעולם והיינו כגון
שזוהי תחלת ביאתו לעולם שעדיין לא קיים מלות
פ"ור כלל או ישנו בכלל עונש זה אבל מי שהורא
מגולגל וכבר קיים פ"ור בגלגולים הקודמים
הנה אז אפי' אם יארע באיזה פעם שלא זכה
לבנים אינו בעונש זה אלא גופו קם באותם
חלקי נפשו שנתקנו בו במלות בהותו גלגול כשאר
גופים דעלמא דמשקיים פ"ור בפעם א' סגי
כמש"ל מזה סוף ד"ג דהמגולגל די לו בקיום
המלות החסרות ממנו שלא קיימם מעולם וכן
מש' מלקמן ד"כ ע"כ שכ' שא"ל מו"ל שמוכרח
אני לקיים מלות פ"ור לפי שאני ניזון חדש ועדיין
לא קיימתיה מעולם וכו' מש' דאלו קיימה כבר
היה די לו בכך וכ"כ הרמז זל בהנהותיו לזהק
פ' חוקת י"עש וכ"מ כמי לעיז סוף הק' ה שכ'
על בן עזאי שלא הולך להתגלגל על בנים והיינו
משום שכבר קיים מלות פ"ור בגלגולי הקודמים
י"עש בדברינו . ועי' בדברינו לעיל בהק' ג אות
כו ד"ה וממלא דבר תכין וכו' י"עש ולפי' ז"ל
דמ"ש בש' מאמרי רזל ד"ג ע"ה על רבי חנינא
בן דוסא שבה בגלגול מפני שלא זכה לבנים
וכו' היינו שלא זכה כלל י"עש :

ידע דאין דברי רזל אמורים אלא כמי שגשא
אשה מדקא' שגוף הא' קם בת"הם בהחיה
רוחא

רוחא דיהיב באתתיה דמש' שה"ל השה הלא שלא
 זכה לבנים והיינו בין שלא נשתדל ברפואות
 להעלות ארוכה למכתו ובין שנשתדל ולא הועיל
 לו כלום לפי שהוא עקר הפיה הוא בכלל עונש
 האמור כאן שנפשו אינו קם בת"מ לא בההוא
 רוחא לבד וכל הת"מ שעשה וכל חלקי נפשו
 שנתקנו על ידיהם נוטלים גוף הב' שזכה לבנים
 דקה אפי' הם היו לו בנים ומתו אמרינן דהוא
 בכלל עונש זה כ"ס זה והכי מוכח מ"זהק פ'
 וישב הב"ל דקה' כגון דאשתדל בהו ולא זכה
 יעש' . וההיא סבא דמשפטים ריש ד"קו דמחלק
 בין מאן דלא אשתדל למאן דאשתדל ולא יכול
 יעש' מיירי לענין עונש הנש' והכי מש' מדר"ל
 ריש ש"המ בדרוש הכרת דמוקים לדברי הסבא
 הב"ל בהכי יעש' . וכ' לא שגא' אם נתייבמו
 נשותיהם או נחלצו או שלא היה להם אח כלל
 דינם שזה הכל מי שלא רצה לישא' אשה כלל
 עונשו חמור ביותר דנפשו הוא כלל הוא ואינו
 קם בת"מ כלל דכיון דליכא רוחא קדמאה דיהיב
 באתתיה מהיכן הוא קם בת"מ וב"כ מהר"ח
 ז"ל בח"ב משערי קדושה וז"ל והמבטל פ"ור במזויר
 ומת בלא בנים מת בכרת בעו"הו ולא יחיה
 לעו"הב יעוש' . וכן מבואר בפ"ק דברכות דף י
 דקה"ל ישעיה הנביא לחזקיה בדבר ה' כי מת
 הוא בעו"הו ולא יחיה לעו"הב א"ל מאי כולי
 ההי א"ל משום דלא עסק בפ"ור יעש' . וב"כ
 ב"זהק פ' וישב ד"קפו ע"ב ההוא דיומא
 מלמעבד פורין לית ליה תקנתא לעלם מעוות
 לא יוכל לתקון בנין דלא בעי למיסב אתתא
 ולאשתדל' בפ"ור יעש' :

עוד דע דאין דברי ר"ל אמורים לא דזה שלא
 זכה לבנים אינו ת"ח אבל אם הוא ת"ח
 ולדיק כדאי הם הת"מ שלו שינינו עליו מעונש
 זה והוא קם בת"מ כלל חלקי נפשו שנתקן בחייו
 כשאר מגלגלים דעלמא דעיקר תולדותיהם של
 לדיקים תורה ומע"ט והם לו במקום בנים זוכין
 אמרו ב"זהק פ' וישב הב"ל ופ' משפטים ד"קט
 ע"א ובתקונים ד"כנ ע"ב והא דאשת ת"ח לריכה
 יבום מבואר בזו"הק שס פ' וישב יעש' . מיהו
 היינו דווקא כנשא' אשה ולא זכה לבנים אבל אם
 לא רצה לישא' אשה כלל אפי' אם הוא ת"ח ולדיק
 גמור כל לזקותיו לא תזכרנה והרי הוא בזה
 כשאר אינשי דעלמא דנפשו כלה ואכד ואינו קם
 בת"מ שהרי אין לך חכם בתורה וחסיד גדול
 כחזקיהו מלך יהודה ואפי' בא לו ישעיה בדבר
 ה' וא"ל כי מת הוא בעו"הו ולא יחיה לעו"הב
 משום דלא נסיב כמש"ל וב"כ בזו"הק פ' גומ
 ד"ס. ע"א יעש' . ולא תקשי לך מכן עזאי דלא

ורבאו' היה כ"ל דה"ה נמי מי שנשא אשה לא
 שגרשה ומת בלא בנים דהוא נמי אין
 לו בחי' רוחא דיהיב באתתיה שהרי הגט כורתה
 ככורע וכמה יקום בתח"ה ואיהו דאפסיד
 אנפשיה . מיהו ז"ל דאע"ג דגט מתיר הקשר
 שבינו לבינה מ"מ אותו רוחא דיהיב בה אינו
 כלה ואכד אלא כב"מ שהוא הוא נמלא ובו קם
 בתח"ה מירי דהוא לחלוטה דהתם נמי נפיק
 מינה ההוא רוחא ע"י הרקיקה כמכו' במקומו .
 ואפי' הוא קם בו כדאמרן לעיל ה"כ לא שגא'
 ואע"ג דהתם ההוא רוחא נפיק לאחר מיתה
 וסבא גבי גרנשת נפיק מחיים אין לחלק בכך .

החשמל הדפיקו הש"מ ז"ל בתחלת ספרו ח"ב וכתוב שם בדרך ד"ע ז"ל ויותר תועלת לנשטר בלא זרע ביכוס חשתי לחציו יותר מתועלתו בכתי ולפיוכך אמר הכתוב בכת והעברתם את נחלתו לבתו כי יום עברה היום ההוא והתורה מבארת הכל עכ"ל י"עש הרי דהכת גריעא אפי' מהיכוס :

דע עוד דר"ל לא ביאר כהן רק עונש הנוף של המת בלא כנים אבל עונש הנש' שלו לא ביאר ויש בו חילוקים אחרים כמכו' בסבא דמשפטים ריש ד"קו ור"קט ובהשמות ז"הק הנ"ל ובפ' חקת ד"קק ע"א י"עש . ועי' ב"זוהק פ' בראשית ד"ג רע"א ששם כתב בקיזור עונש הנוף והנשמה י"עש :

מג שם אבל הנוף הראשון וכו' חזן נכנס בו רק ההוא רוחא קדמאה וכו' כנודע . כ"כ בסבא דמשפטים ד"ק סע"א ז"ל וההוא רוח דהוה בקדמיתא דחשתאר בההוא מנא פרח מתמן וכו' ואסתלק לההוא גופא קדמאה דהוה בקדמיתא ובההוא רוחא יקום ההוא גופא עכ"ל י"עש :

מר שם ולריך לטרוח וכו' עד מקום שיר שכלו מנעת . כ"כ וכשטרח עד מקום שיר שכלו מנעת די כזה וזה ששנינו א' המרבה וא' הממעיע וכו' כמ"ס בס"הל ריש פ' בראשית ד"א סוע"ג י"עש . והשאר שלא הניעה יד שכלו להשיג אפי' עי' טורח מלמדים אותם לו לע"תל וגם בג"ע אחר פטירתו כמ"ס ר"ל לק' בהק' יו ובש' מאר"ל ד"כב ע"ד י"עש . וכתב שם כהן' יו ובש' ר"הק ד"מ דכל א' מיש"ש יס לו פי' א' בתורה המכוון לפי שורש נשמתו לו לברר ולה' לזולתו ועי' קא' הכה שריך לטרוח להשיג אותו פי' הפרד"ס השייך לשורש נשמתו ועי' סה"ג שם פ"ד ריש דף ו' והש"ת ברחשני יזכרו להוליא לאור אותם פירושים וחידושי תורה השייכים לנר"ן אב"ר :

מה שם לריך לקיים כל תרי"ג מלות במעשה וכן כדיוכור וכו' וכן במחשבה . כ"כ עוד יש' ב' דברים שלא כתב ר"ל אותם כאן ונת' במ"א והם הכוונה ורעותא דליבא . וכבאר עניינם א' לא' המעשה הוא קיום המלוא בפועל מתם כמו לכישת לזית והנחת תפלון וישיבת סוכה

רצה לישא דש"ה דקים ליה בגרמיה שכבר קיים פו"ר בגלגולים הקודמים ותו לא לריך כמ"ס וכדברינו סוף הק' ה' אוח כז' י"עש :

ואיכא לספוקי דחם זה שלא נשא אשה מת קודם י"ח שנה שהוה הזמן שקבעו ר"ל לנישואין או קודם כ' שנה מה דינו . דחם מת קודם י"גש פשי' לן שאינו בכלל שום עונש ונפשו קם בתה"מ כמ"ס ר"ל במסכת סנהדרין דק' ע"ב קטן מחומתי באלעז"הכ וכו' י"עש ואפי' נפלים אמרינן בכתובות דק"ה ע"א דקמים בת"המ י"עש אבל מבין י"ג ואילך שכבר נתחייב במלות ואיכא נמי מלוא מן המוכחר להקדים ולישא בן י"ג כמכו' בש"ע א"הע סי' א' סע' ג מאי נני אמרינן כיון דהו"ל להקדים ולא הקדים הוא בכלל העונש דגופו בלא חו"ד כיון דעדין לא הניע הזמן שקבעו ר"ל לנישואין או לא עכרו עדין עשרים שנה שאז אומר הק"ה עליו תפחנה עלמותיו משום מלוא מן המוכחר ליכא למענאשה ואחר כ' שנה נמי והיה מחזר אחר בח' זוג נאה והונגת ולא עלתה בידו עד שמת מאי . וכן יש להסתפק במי שלא זכה להוליד רק בן או בת לכד או אפי' שתי בנות או שני בנים מה דינו מי נימא כיון שלא קיים מלות פ"ור כתקנה שהם זון גם הוא בכלל עונש האמור כאן וכמאן דלא קיים פ"ור דמי או דילמא כיון דאית ליה זרע מיהא ואשתו אינה לריכה יבוס אינו בכלל עונש כלל . והנה לספק הא' אחר החיפוש מלאתי שכבר עלתה שמה זו על שולחנם של ראשונים כמלאכים בהשמות ז"הק ח"ג דש"ח ע"ב סי' יו יעו"שכ . ולענין מי שלא זכה רק לבנות הנה בפ' בתרא דקדושין ד"עא ע"ב מכו' דהו"ל בנות לר' יוחנן י"עש ואפי' אמרו עליו ב"זוהק פ' וישב הנ"ל דכדאי הם הת"ומ שלו שיהיו נחשבים לו במקום בנים י"עש ש"מ דבנות לאו כלום נינהו לענין זה . ואע"ג דאותו לשון אינו מ"זוהק כמ"ס שם בהגהות י"עש מ"מ לא יהא שם מדרש ר"ל ושפיר איכא מניה ראיה לדידן . וכ"ת דילמא שגס בכותיו של ר' מתו אח"ך בחייו לא היה דמרברי התוס' ז"ל בפ"ק דברכות דף ה' ע"ב ד"ה והאמר וכו' מוכח שנשארו בחיים י"עש . וא"כ נקוט מיהא חרא בידך דבנות לאו כלום נינהו . טוב מלאתי חזן לי מרברי הרב החסיד ר' נקאטילויא ז"ל בסוד

בסדר התחלקות האברים דמם' אהלות כי הרמ"ח מ"ע אינם האברים עצמם לא הם בחי' החסדים המתפשטים בתוכם שהוא סוד הליחה השורשית שבאדם המתפשטת בגוף להשקות האברים ממשיים עצמם ולכן הם מתחלקים באר"פא ע"ד רמ"ח תיבין דק"ש שהם מ"ב ברישא ע"ב בגופא כ בבטן ע"ב בירכין י"עש :

מח שם ולא תתברר לי היטב ענין זה וכו' מהו החיוב המשונה וכו' . כ"ב עי' בדברינו לעיל בהק' ד אהות ל שביארנו מהו החיוב המשונה שיש בזה י"עש :

מט שם גם שמעתי ממורי ז"ל כי אינו דומה וכו' אשר קדמו ליו וכו' הכי איתא נמי בסוף הק' דידן ולקמן בהק' טו י"עש . וכ"ב היינו שקדמו ליו בזמן כבואם לעוה"ז ולא שקדמו ליו במעלה בסדר מדרי' שבשורש לא אפי' שהם פחותים ממנו במעלה מועילים להבא אחריתם לעוה"ז הגם שהוא מעולה מהם בסדר מדרי' השורש ועי' ריש הק' כז שאין ביאת הנש' לעוה"ז היא בסדר המדרי' י"עש וק"ל :

נ שם דע כי יש מל'ת וכו' עד כמו כריתות ומיתות ב"ד שאינם מתכפרים עד שימותו . כ"ב לשון זה קשה להולמו דמאן שמעת ליה דס"ל הכי רבי' שמעל דארבעה חלוקי כפרה היא כרתנייה ביומא ד'פו ולדריה כריתות ומ'בד נמי יסורין מכפרין ולא בעי מיתה נמי אלא לעון חילול ה' לאחר . כרתנייה התם ומיתות לה ר"ל לקמן בהק' כא . ועוד דאי כריתות ומ'בד נמי לא סגי להו ביסורין לא מיתה נמי מאי שבקת לחילול ה' לכן כ"ל להגיה כך ויש שגריך ג"כ יסורים לכפרם כמו כריתות ומיתות ב"ד וכיוצא אצל יש עבירות חמורות שאינם מתכפרים עד שימותו והיינו בגון חילול ה' ופושעי ישראל בגופן והיורדים לניהנם ואינם עולים והאונם קמים בת"המ וכל אהותם שאין להם חלק לעוה"הב ועי' בשערי קדושה למה רחמו ז"ל סוף חלק ב י"עש :

נא שם ויש בלו חילוק כי אם היא עבירה מאותם שגופם בלה וכו' ככ"ל . ותיבת שאינם נמחק :

נב שם הנה הנפש הזאת תתגלגל לתקן מה שחטא וכו' . כ"ב ואע"ג דאר"ל אין להם

סוכה ונטילת לולב וכיוצא . הדיבור היא קריאת הפרשה של אהות מלוה ולימוד הלכותיה במשנה ובמורה ופוסקים ז"ל כמ"ס ר"ל כאן . והכוונה היא בלב שישם בלבו בינת עשייתה שהוא עושה לשם מלוה וכדי ללאת יח ולא כמתעסק בעלמא דר"ל נראה דס"ל כמ"ד דמלות לריכות כוונה כפסק מרן ז"ל בש"ע ח"ח סי' ס ועי' פכ"י סי' תקפט וכו' ש במלות התלויות בדיבור בגון ק"ש ותפלה וספירת העומר וכיוצא דאפי' למ"ד מלות ח"ל כוונה מודה דהני בעו כוונה משום דליכא בהו עשיה דמוכחת עליוס כמבו' בפוסקים ז"ל וצריך לשים לבו למה שמוציא בפיו וללאת יח . והמחשבה היא כמות וכבר פירשה ר"ל בריש ש"המ וז"ל גם העושה מלוה אין די לו עשייתה לבד אלא צריך שייקיים מ"ס ר"ל שיכוין בעשייתה שהוא עושה לשם עושיהם שהוא הש"ת שזוהו על כך י"עש ולא יעלה על דעתו שום מחשבת פיגול מאיזה פניה שתהיה ולא לשם קבול שכר לא בזה ולא בבא אלא לעשות רצון בוראו שזוהו על כך . והרעותא דליבא כשמו כן הוא שהוא רצון הלב והחשק והשמחה יותר מאלו הרווח אלפי זהב וכסף לפי שזכה להשלים רצון בוראו ולעשות כ"ד לפניו ית' וכמו שביאר ג"ז ר"ל בריש ש"המ י"עש . וכשמקיים המלוה בה' תנאים לו תהיה מלותו שלימה ותמה רצויה ומקובלת לפניו ית' ואותו חלק נפשו המיוחס אל המלוה ההיא יתקון בה' בחי' נרכח' הפרטויים שבו שהם כנגד ה"פ ח"א וא"ו וזו שבו תי' גמור ושלם והש"ת יזכנו לקיים מלותיו בכל ה' תנאים לו אכ"ר :

מו שם עוד דע כי תרי"ג מלות מתחלקות בתרי"ג אברים וכו' כ"ב עי' בהק' התרי"ג מלות להר"ש ז"ל מדק"ב ואילך ויאירו עיניך . ומ"ס ובכל אבר ואבר יש מלות פרטיות כ"ב ג"כ כע"ח ש' כ פ"ד וכש"מט פ"ה י"עש :

מז שם כי בכל אבר כתף השמשי-יש ז"א מ"ע וכו' כ"ב אין להקשות כיון דרמ"ח מ"ע הם מתחלקים ברמ"ח אברים כנ"ל וכל אבר אין כנגדו רק מלוה ח' לבד מהיכן יגיע לכללות הכתף ז"א מ"ע ולא אין בכללותו לאר' אברים לבד כרתנן בסו"פק דאהלות ד' אברים בכתף י"עש . דכבר תירץ זה ר"ל כע"ח שער ב פ"ד שאין סדר התחלקות הרמ"ח מ"ע באברים

והם חלק לעו"הב לאו למימרה שנשמתם כלה
 ואובדה ח' כי לא ירח ממנו נדח אלא היינו
 שאינם עולים למ"ן בזווג חו"ה הנק' עו"הב לא
 הם למטה בסוד מ"ן דנוק' לבד כמ"ס לקמן
 סוף הק' כד והנוף הראשון לבד הוא שכלה
 ואחד אבל גוף השני שבו נחקנה הנפש מהחטא
 הוא קס וכו' נכנסת הנפש בת"המ וק"ל :

נג' שם הנה הנוף הראשון אינו נאכד וכו' .
 כ"כ הטעם לכל זה עי' בדברינו לעיל
 ר'הק ה' ותבין על נכון . ועי' לק' בהיפוך הרף
 בחלו' הב' והר' שהם הב' חלוקות דהב' ועי'ע
 בהק' ל' וכד"נו ע"ב :

נד' שם אמנם הנפש היא מתגלגלת וכו' .
 כ"כ ובת"ה היא חוזרת לגופה הא'
 ועי' בדברינו ריש הק' ה' יעש :

נה' שם גם דע כי האדם המחטיא לחבירו
 וכו' כ"כ וכ"כ בהק' ל' וכד"נו ע"ב
 והטעם שבה עמו כע' הוא כדי לסייעו במלות
 חלק מה שהחטיאו בגלגול ה' יעש :

נו' שם לא די לאדם לתקן עצמו בפרטיות
 אחיות נפשו כג"ל ועי' לעיל ריש
 הק' ח' :

נז' שם אמנם כל"עדר פי' הדברים באו"פא
 והוא וכו' כ"כ ר"ל דמאי דקא' שזריך
 לתקן כל חלקי העשיה וכו' אינו כפשוטו דבעי
 לתקן כל ה"פ דכללות העשיה והיצי' כולה לא
 היינו כל חלקי ה' שרשים פרטיים שלו שבה"פ
 דעשיה ויצי' וכדמפרש ואזיל וכפי שיטתו דהבא
 כך עלתה הסכמתו לעיל ריש הק' ח' יעש . ומש'
 לפי פירושו דלא בעי נמי השתתף לקיים כל התרי"ג
 מלות בדה' מעיקרא לא בקיום מלות פרטיות
 התלויות במקום אחיות נפשו סג' ובזה יוכל
 לקנות אח"ך רוח מיצי' דהא בהא תלייה דאי
 אמרת דלריך לתקן כל ה"פ דעשיה ממילא לריך
 ג"כ לקיים כל התרי"ג מלות שהם הם תי' כל
 העשיה כולה ואי אמרת דדי בתי' ה' שרשים
 פרטיים דאחיות נפשו לבד ממילא נמי ש"ל
 לקיים כל התרי"ג מלות כמכו' בדברינו א' וקשה
 דא"כ הויה דקא' ר"ל שזריך להשלים כל תרי"ג
 מלות במאי מוקמת לה' וע"וק מדיריה דירידה
 דלפי' דהבא מש' דסג' בקיום מלות פרטיות
 לחור ולקמ בסמוך כד"ה אמר הכותב חיים

וכו' קא' דבעי לקיים כל רמ"ח מ"ע ושס"ה לא
 תעשה . ובתחלה עלה בדעתי ליישב דע"כ לא
 קא' הכא דסג' בקיום מלות פרטיות לחור לא
 דווקא לענין שיוכל לקנות אח"ך הרוח שמיצי'
 אבל מ"מ מחויב הוא להשלים כל התרי"ג מלות
 משום שכל אבר הוא כלול מכל האברים כמ"ס
 לקמן ריש הק' יו והק' ל' יעש וא"כ גם אותה
 אבר פרטי דאחיות נפשו הוא כלול מכל המלות
 ומכא כללות זה חייב לקיים כל התרי"ג ומתגלגל
 עליהם עד שישלים אותם משא"כ לענין כניסת
 הרוח דהינו תלוי רק בקיום אותם מלות פרטיות
 שבהותו אבר ממש אבל לא בשאר מלות שאינם
 בו לא מכא כללות לבד והכי דייק לישנא דהבא
 דלא נקט לא לקנות רוח דיעי' . ובזה הוה ניחא
 נמי מה שהקשה הוא א' לעיל על דברי ר"ל
 דמהו החיוב המשונה שיש בין לו המלו' פרטי'
 שכל אבר לשאר תרי"ג כולם דלפי' כאן שבה
 ושנא לפי שכל מלות פרטיות תלוי כניסת הרוח
 דיעי' ולהכי חובה רמזיה עליה לקיימם יותר
 משאר מלות וה"כ משמע מלקמן ד"כ ע"ב
 דכניסת הרוח תלוי בקיום מלות פרטיות דהותו
 אבר לבד שכתב שם שהמלות שאני חסר מהם
 הם יא לבד דע"פי שאני חרש ואחר שאשלים
 אותם וכו' וכונת הענין להורות על שילות
 הנפש שכבר נגמרה להיתקן על היצי' מלות הכי'
 ואז יבוא הרוח וכו' יעש . הרי שאע"פי שהוצ'
 חרש ולריך לקיים כל המלות אפי' קאמר דבאר
 המלות פרטיות לבד סגי לזכות ברוח דיעי' :

שז'ר דזה לא יתכן כלל חדא בדברינו דלקמן
 בסמוך מכו' דלענין כניסת הרוח נמי
 בעי קיום כל המלות יעש כהדיא וכן מתבאר
 מדברי ר"ל לעיל ד"ג ע"ב ד'ה ועתה נבאר וכו'
 וגם מדבריו דריש הק' א' ומדברי מהר"ח א'ל
 דהתם דעליהו קיימי יעש . ועוד כיון דסוף
 סוף חייב הוא לקיים כל תרי"ג מלות מכא
 התכללות אברים א'כ ה"כ דהדר קושיית מהר"ח
 א'ל לדובתה דאין בעולם רק נפש א' לבד ומה
 תיקון זה בפירושו . וכל קבל דנא הויה דלקמן
 ד"כ שהבאתי לעיל הויה ראיה אלימתא ועוד
 דאלת"ה דהדר קושיון דלעיל לדובתיהו . סוף
 א' מסיקין מהאי מלתא אלא כדמסיק תעלה
 מבי כרבה ואין בירינו מחמת קולר שכליכו
 להשוות

אזני האמתיו ובוה א"ש הכל אלו ואלו דא"ח .
ואם נשכיל יותר נוכל לומר דשני מיני בחי' רוח
הכו' בתירוץ הא' הם הם השני מיני רוחין דא"ח
והכל א' . ובוה יחא נמי מה שקשינו לעיל
באות לב דעסק התורה דבעל הנפש מה תהא
עליו יעש ולפי' דה' הנ"ל א"ש שהוא לתיקון
הרוח דא"ח המתלבשת בעשיה גופה וק"ל :

נח שם כגון נפש ממלכות א' דעשיה וממלכות
דא"ח . כ"ב עי' בדברינו לעיל הק' א'

אות ט ד'ה ברם לא' וכו' מ"ש בזה יעש :

נט שם דאל"כ אלא לריך שישלים וכו' א"כ
היו בעולם ארץ נפש א' לבדה . כ"ב

ר"ל דאם כל אדם לריך לתקן כל העשיה בכללותה
הרי הכל נתעלו להיות שורש נפשם בכח דעשיה
לבד ואין מי שיהיה שרשו עוד בשום ספי' א'
מט"ס תחונות שמחכמה ולמטה וכולם יהיו
בטלים וזה לא יתכן שכבר נודע שיש מי ששרשו
במל' ויש ביסוד וכו' והיא קושית ר"ל לעיל בהק'
א' יעש או דהכי קשיא ליה דא"כ מה הפרש יש
בין הנש' הרי כולם שוות וזה א"ה והיא כקו'
ס"הג שהבאנו שם בהק' א' אות יג יעש ומהר"ח
ז' עושה הכרח לדבריו מחקרו . אך קשה לפ' קד'
מאחר דהתם תי' זה ר"ל בטוב טעם ועיין שם
בדברינו בבואור דבריו א"כ מה נשאר תו'
להכריח מירי וז"ע :

ס שם וגם זה מוכיח וכו' . כ"ב לכא' קשה
דהיינו הק' דקא' ברישא ואפ"ל דאתא

לאשמעינן דנש' לענין תיקון הפגם נמי דונא הכי
דא"ל לתקן רק השורש קטן ואינו מחויב בשאר
הבחי' והוא כמ"ס לקמן ריש הק' ל דמי שהוא
מאחר הכתף ושורש נשמתו בפרטיות העקב של
הכתף דא"ל לתקן כל הפגמים דכל הכתף רק
בחי' העקב שהוא לבד יעש ועי' לעיל ד"ג
ע"כ ולקמן ד"נו ע"כ וק"ל :

סא שם כי תיקון הרוח דא"ח הוא עי' עסק
התורה וכו' בתורה שבע"פ משנה

ותלמוד וכו' ותיקון הנשמה דבריא' תלוי בדיעות
סודות התורה וכו' . כ"ב לפי מ"ס ר"ל בש"המ
פ' ואתחנן ד"מז ע"ה דבאזני יש כל ה' בחי'
מקרא משנה תלמוד קבלה ובכרי' חסר הקבלה
ולכא' רק ג' בחי' מתלמוד ולמטה . וכיז' חסר
גם התלמוד וליכא רק משנה ומקרא יעש . א"כ

להשוות דברי מהר"ח ז' עם דברי ר"ל האמורים
במקומה הכל ובמ"ה וגם עם דברי עלמו של
מהר"ח ז' הכל והיע"כ שוב נזכרתי מ"ס
לקמן ד'כר ע"ה כי ב' בחי' רוח הם הא' הוא רוח
המיוחס אל הנפש ההיא משרשה ממנו והב' הוא
רוח דמלך תערוכת שרשי הנשמות זכו ובחי' הא'
גדול מלך מלך מן הב' יעש ועפ"ז אפ"ל כי
בניסת הרוח שמבחי' הב' שהוא מלך התערוכת
סגי ליה בקיום מלות פרטיות לבד וברוח דכה"ג
אזריי התם בד"כ והכא' כפי המתבאר מדברי
מהר"ח ז' אל אבל הרוח העיקרי דבחי' הא'
המכוון אל שורש הנפש ההיא ממנו א"ה לזכות
כו' אלא עד שישלים לתקן כל חלקי הנפש לגמרי
שהוא בקיום כל התר"ג מלות ובוה לדקו יחדיו
כל המקומות הנראים כסותרים ז"ל :

ועוד ז' עפ"י הק' יקרת הערך שבס"הג פרק
ב שב"ס היא מ"ב למהר"ח ז' שהיתה

לפני הרמ"פ ז' סדר את ס'הג' ולא לפני מהר"ש
ז' סדר ש'הג הזה שבידינו כמ"ס הגאון חיד"א
ז' בספרו שם הגדולים ח'א במערכת ח' אות יד
יעש ואפס קלת הק' הכל תראה לקמן ד'סג ע"כ
בד"ה אמר שמואל וכו' בקיבור מופלג יעש .

אבל בס"הג שם היא מבוארת ברחב ידיים ותו'
שהנש' הם מלבישים ז' שבעשיה יש נרנח' דנפש
דבחי' עלמה והם חוץ לכל ובתוכם מתלבשים
נרנח' דא"ח ולפנים מהם מתלבשים נרנח' דבריו
ולפנים מהם נרנח' דא"ח ויש מי שקונה נרנח'
מעשיה עלמה לבד שהם חוץ לכל ויש נכנס עוד
לפנים מזה וקונה נרנח' דא"ח שבתוך העשיה
ויש שנכנס עוד לפנים וקונה נרנח' דבריו שבתוך
הא"ח שבתוך העשיה ויש נכנס לפני ולפנים
וקונה נרנח' דא"ח שבתוך דבריו שהיא תוך הו"י
שהיא תוך העשיה וכל אלו הבחי' שקונה כולם
נקראים נפש דעשיה ואפי' האזני המתלבש שם
כפי שהינה האזני האמתית שהיתה האזני האמתית
א"ה לבוא בדרם עד שישתלם בכר"ן מבי'ע
האמתיים יעש . ונמצא שיש בחי' רוח מיזירה
המתלבשת בעשיה ויש רוח מהיזני האמתית וא"כ
ז' דמהר"ח ז' קאי ארוח דא"ח המתלבשת בעשי'
ור"ל מיירי ברוח דמיזירה האמתית שזה א"ה לזכות
כו' עד שיתקן כל חלקי הנפש בשלימות שהוא
עי' קיום כל התר"ג מלות כולם כדק' בס"הג גבי

מוציא בשפתיו אינו נכרה ממנו שום מלאך ע"פ
 יעש. ועי' בע' מ"ה רשבי ד' ע"ג על מ"מ
 א"ר אלעזר שתיקא דילי בנא מקדשא לעולה וכו'
 כי ד"ת היוצאים מפי האדם עושים רועם למעלה
 ויתוקן חני' העליון יעש ועי' ב"זהק פ' בראשית
 דף ד ע"ב ע"פ ואשים דברי בפך וכו' ובד"ב
 ע"ב ד"ה פיקודא חמישה וכו' ופ' שמיני
 ד"טז ע"א יעש :

סד שם חמר הכותב חיים וכו' הנה הנפש
 וכו' להעלות אל מקומה כ"ב בלז' :
 ולא תלמדך עוד לבוא בגלגול וק"ל :

סה שם הא' הוא וכו' והוא קיום כל דמ"ח
 מ"ע. כ"ב לעיל באות נו כתבנו
 דזה סותר דבריו דלעיל ועי' מה שישיבנו אמנם
 אפ"ל דאין כאן סתירה דהכא לפי משמעות פשוט
 דבריו ה"ל קא' הכי ולא לפוס מאי דמפרש
 ליה איהו וק"ל :

סו שם ונדע כי אין הראש נכלס בגוף עד
 שתתלס הנפש בלשני חלקים הנו' כ"ב
 כ"ב לעיל בכ"מ ואע"ג דאמרנו לעיל דה' הק'
 ד שהעבירות הם פונמים הנפש ואינם מתחברים
 נולדותה מליכנס יעש הכא בדי רוח שאני וק"ל :
סז שם והנה אם הנפש היא שהיא נילוף ק'
 פרטיו שא"ל לו להתחלק יותר כ"ב

כלו' שהוא ניזון קטון א' מס"ר ניזון קטנים
 דשורש א' גדול שא"ל לה להתחלק יותר מאז
 לפי שאין התחלקות יותר מס"ר ככלל בהק' דידן
 ד"ב סו"עב ועי' ס' ה"פ ד"ה ע"א. ואע"ג
 דקא' בחר הכי בסמוך בבחי' השלישית דאפשר
 שתתגלגל בגופים שונים ובעת החזרה תתחלק
 לחלקים מרובים מ"מ הא' קא' דאין שום חלק
 מהם נק' נפש גמורה ועי' מ"ש בס"ד לקמן
 בריש הק' לא חות ג' ד"ה באופן וכו' יעש :

סח שם ואח"ך אם יחטא האדם אין הפגם
 פוגם בנפש כ"א ברוח כ"ב לכא"ן
 שגם בהיות הנפש בגוף זה עלמנו עם הרוח מ"מ
 אין הפגם פוגם בה לאחר שנתקנה וקשה דזה
 היפך ממש"ל בסוף הק' א וזל דע כי אחר
 שהאדם זכה ליקח נר"ן ואח"ך פגם בהם ע'
 חטאו וכו' דמש' שהפגם פוגם בכולם כשהם
 בגוף א' וכ"ב בריש הק' ד ודוכתי טובא ולא
 מצינו כעין זה אלא כשמת בעל הנפש לאחר
 שנתקנה

ל"ל דתני' הרוח דילי' הוא עי' המשנה גלה עי'
 התלמוד וכן תי' הכס' דבריהם הוא עי' התלמוד
 ולא עי' הקבלה שאינה אלא בחני' ועי' להרד"ב
 זל שהאריך בפרט הלז ד"ר ע"ג שאלה טל והביא
 כמה סוגיות חלוקות בענין זה והאמ"ל זל הביא
 דבריו כד"ק ע"ד וד"קו יעש ועי' להרד"ב
 זל בפ' לריש ס' ר"ה ק. והש"מ זל בפירושו
 לש"מ כתב שם בלז' ע"א וזל והאמת דכאן היה
 לן להעמיק ולהרחיב הדיבור ולהיות דענין זה
 הוא עמוק עמוק וכו' דמה חני לבוא בין הרי"ס
 גבורים גאונים עולם וכו' וגם שכבר עמד וטרח
 פטוש החזק עמוד הימני הגאון הגדול מכ"ר
 הרד"ב זל לה דני להיות זוכה להבין פירושו וכו'
 ע"כ יעש וא"כ אנה עבדא מה נעני בתורה
 דמור הלא שתיקותינו יפה מדיבורינו וכבר נגענו
 נגיעה קלה בענין זה באות לב ד"ה והשתא
 דאיתת להבי וכו' וליה עינינו שיפתח לבנו
 בתלמוד תורתו אכ"ר :

סב שם וכמ"א כתבנו כי העושה מזה בלי
 כוונה מתקן עולם העשיה וכו' כ"ב
 הוא בריש שער ר"ה ק ד"א ע"א ועי' להרד"ב זל
 בפירושו לשם מ"ש בזה יעש. ומדברי רז"ל אלו
 למד מ"ור ועט"ר מנ"ר הר"ק כמות דר ר"ח
 הטוב כר"ו דה"ה לעושה עבירה בלי כוונה ר"ל
 בשוגג שאינו פוגם רק בעשיה יעש בספרו
 הבהור רב פעלים ח"ג הנד"מ בחלקי' ור' סימן
 יד יע"ש :

סג שם ועסק התורה הוא בדיבור וכו' כ"ב
 דיקרק לומר בדיבור להורות שריון
 שיוציא הלימוד בשפתיו ולא שני בעיון השכל
 והרהור הלב לבד אלא לגרום בפיו וכ"ב כש"מ
 פ' ואחזקן ד"מה ע"א שעסק התורה ממש אינו
 העיון רק קריאת התורה עלמה כהרבעה דרכיה
 שהם פרד"ס כנודע יעש. וכ"ב ג"כ לקמן בהק'
 יח ולומר והנה. ושונה בה תמיד יעש. ודברי
 רז"ל שאמרו כי חיים הם למוציאיהם כפה ידועים
 הם : ועי' בריש ס' ר"ה ק מהתועלת הגדול
 מלימוד היוצא מפי האדם ממש כעסקו בתורה
 עי' קול והבל ודיבור וכתב הרד"ב זל שם וזל
 זכפי זה הדרוש לדין כשולמוד האדם להוסיף
 בשפתו כדי שיהיה בלול מקול ודיבור והבל
 ויכרח ממנו מלאכים ורוחין קדישין דאם אינו

ע"א שם כי אז התגלגל היא לכה כולה וכו' כ"ב מ"ש לכה פירושו כדלעיל כחלוקה השנית . ומ"ש גלגל' מ"ש היינו דווקא לאותם חלקים שלא נתקנו בגוף הא' במ"ע הכוכבים להם אכל חלקים שכבר נתקנו במ"ע לא שפגמו בעבירה קלה אינם שם בגלגול ממשי לא בבחי' עיבור כדמסיק לקמן :

ע"ב שם ואותם חלקים שעשו המ"ע הכוכבים להם . כ"ב בלו' המיוחסים להם לפי

שכל מלוא היה מיוחסת לחלק א' פרטי מחלקי הנפש כדודע ועי' לעיל בהק' ג ריש דף ה' וזל עי' קיום המלוא המיוחסת לו וכו' י"ע :

ע"ג שם כי אינם נפש א' גמורה ולריכוס להמלא גם הם וכו' כ"ב עי' בדברינו לעיל הק' ג אות ט' י"ע :

ע"ד שם ואם זה הגוף השני השלים תשלום רמ"ח מ"ע וכו' כ"ב משמע דאם לא השלים קוור ומתגלגל עוד עד' פעם ג' ורביעית עד שישלים . וה' כמי לשאר חלוקות ופשוט :

ע"ה שם וגם לא נפגם בשום עבירה . כ"ב וה' אם פגם וחזר ותקן הפגם נמי דינא הכי דיכול לזכות לרוח ופשוט :

ע"ו שם אז יכנס בו גם כל הרוח בחייו . כ"ב עי' מ"ש לעיל בהק' ד אות א' וזאת ה דהא דיכול לזכות ברוח היינו עי' התקנה דנפשו איתיד כלילה י"ע כי חלוקה ג' זו היא היא הבחי' א' דהתם . ודע עוד דהא דיכול לזכות לרוח עי' התקנה הנ"ל הוא דווקא אם הוא מנש' חדשות כמכו' התם ריש הק' ד אכל נשמות ישנות כבר פסקא ר"ל לעיל בהק' ז ד' ע"א דא"ל להם לזכות רק בבחי' א' בכל גלגול י"ע . ובנש' דמדרגה ב' שהם של קין והכל מס"פל לעיל סוף הק' ג אי וכולות לזכות לרוח בפעם ב' אפי' עי' התקנה הנ"ל אז לא י"ע בדברינו :

ע"ז שם הרביעי הוא וכו' עם נפש אחרת חדשה . כ"ב לאו חדשה ממשי מנש' חדשות דמדרגה א' הנז' בהק' ז לא בלו' שזקו תחלת ביאתה לצולס מחדש ואפי' שהיא ממדרג' הג' דהתם ועי' בדברינו לעיל בהק' ה אות ו' ולווד נפש אחרת החדשה הוא כדי שבה יקום גו' זה

שנתקנה ושוב בא הרוח להיתקן בגוף אחר ובזה הנפש ג"כ עמו לסייעו אז אין החטא של זה הגוף בעל הרוח מניע לנפש כיון שהרוח הוא עיקר בגוף זה כמכו' בריש הק' ב ד"ג סוף ע"א י"ע . אכל כשהנפש ג"כ היא עיקרית בגוף זה ואפי' אין הפגם מניע לנפש רק לרוח זה לא מלינו בשו"מ לכ"ן דה"כ מיורי ככה"ג דריש הק' ב הנ"ל ומאי דקא' ואח"ך אם יחטא האדם וכו' לאו באותו גוף עצמו קא' אלא ה"ק ואח"ך אם יכוא הרוח בגוף אחר להיתקן ותכוא עמו הנפש ג"כ אז אם יחטא האדם באותו גוף השני אין הפגם פוגם בנפש רק ברוח :

ע"ח אפ"ל דלעולם כפשוטא דמלתא לא דהכא מיורי כשנתקנה הנפש לגמרי בתכלית הויכוח דהיינו שהעלה אותה עד כתר דעשי' כמ"ש בהק' א והוא עי' קיום כל רמ"ח מ"ע דהכא מיורי הכא כמכו' בדברינו זל ועי' זכה לרוח האמתי ויז' ממשי שאז אפי' שהיא בגוף זה עצמו אין הפגם מניע בה רק ברוח כיון שנתקנה בתכל' ולא נשאר לה עוד שום שייכות בגוף זה והיא דסוף הק' א ושא"מ איכה לאוקמה כשלא נתקנ' הנפש עד התכלית רק תיקן ה' שרשים שלו לכדי שבעשיה והוא עי' קיום מלות המיוחסות לאותו אבר לכדי ואפי' זוכה הוא לרו' כמסקנת מהר"ח התם בהק' ה ועפי' התירושים שכתבנו לעיל סוף אות נז י"ע ולכך הפגם מניע ככולס גם בנפש ועי' בהק' ב שם כדך ג רע"ב וק"ל :

ע"ט שם תתגלגל הנפש הזאת בגוף השני . כ"ב פי' כל הנפש בכללותה ואפי'

שכבר נתקנה במלות מ"מ לא סגי להתגלגל' רק אותו חלק שפגם בעבירה חמורה המיוחס לו לחוד לפי שמאחר שגוף הא' הוא כלה ואכר במה יקומו שאר חלקיה המתוקנים בת"ה ומש"ה לריכוס גם הם להתגלגל' עם חלק הפגום גלגול ממשי בגוף ב' כדי לקום בו בת"ה ועי' בדברינו לעיל בהק' ג אות ז' ע"א . ומ"ש הוא לכה לאפקוי שהינה מתגלגלת עם נפש אחרת חדשה כדלקמן בחלוקה הר' וק"ל :

ע"י שם והשלישי הוא וכו' כ"כ חלוקה ג' וד' הוזכרו לעיל בהק' ד וע"ש בדברינו ועי' בריש הק' ל בחילוק שכן המתגלגל' להשלים מלואו אין לתקן פגם עכירה י"ע :

לעני' נמי לא לריק אלא יספיק לו בכח' עיבור ממס
בחיים לפי שעה דאי עוי' הדומה לגלגול קאמ'
א"כ היונו הך דלעיל ולפ' שמועה זו פליגא
בחרתי אהיה דלעיל מינה . מיהו אפשר דלא
פליגא כלל אלא מיירי במלות שאין יכולת ביד
האדם לקיימם כגון פדיון הבן ויכוס וכיוצא
דאמרינן לעיל דאינו מתגלגל עליהם אלא הוא
בעי' לפי שעה בלבד וק"ל :

ולנע"מי מורע שט"כ חזרתי על המקרא ועשיתי מהדורא
בחרא ומכאן ואילך לאפס הפנאי כשאר כרמיקרא
רק בקל"מ עשיתי חיות הגמות ותקונים קטנים . וזור ישל
יזלנו משניות ומ"ן אב"ר :

הקדמה יב

הק' זו שנויה היא לקמן ד'סו ע"א וע"ע
בש"המ פ' כי חלא ד"עו ע"כ ובס"ה
פ"ו ופרק לה ד"סה ע"א יע"ש :

א שם כי כל הנש' כולם היו בתחלה כלולות
בחד"הר . נ"כ פי' נש' דישאל דווקא
ולא דאו"הע כמ"ש בס"הל פ' ויחי ד"גן ע"ד
ובכ"מ ובס"הפ פ"א בסור אתם קרוים אדם לפי
שהייתם כלולי' בו ואין או"ה קרוים אדם וק"ל :

ב שם וכשחטא נשרו אבריו וכו' . נ"כ עי'
בדברינו לעיל בהק' יא אות יז דנשירה
זו דלא היתה בכללות אלא בפרטות דכל בחי'
ובחי' דהיינו בין כנש' חדשות ובין כנש' דאדם
ובין דקין והכל ובין דנש' ישנות היתה בהם
הנשירה כשזה . דבחי' זוהר עי' דאלי' דכ"א וא'
פרחו למעלה ובחי' אדם וקין והכל שבהם נשאר
באדם ובחי' נשמות ישנות שבהם נפלו לקליפה
יע"ש . באופן שכל דברי ר"ל בהק' זו הוא בבחי'
א' וממנה תקיש לשאר הבחינות שהיה בהם
ג"כ כסדר הזה וק"ל :

ג שם והנה באד"הר היו כלולות קלת נש'
חדשות . נ"כ עי' מ"ש בס"ד לעיל ריש
הק' ז אות א' . ומ"ש שלא באו לעולם וכו' כ"כ
ג"כ לקמן ד"סו שלא באו מעולם יע"ש ולכאורה
קשה דמסיוס דבריו מש' להיפך דקא' ואלו נק'
נש' חדשות אמיתיות וכו' ואין זה אלא דכשכחית
לעולם נק' כך . ודווקא לו' דאלו היו באים היר
נק' כך קא' ולקמן נמי קאמר שעיבור שלהם
הוא

זה הכ' בת"המ שהרי נפש הא' המגולגלת שם
היא חוזרת בת"המ לגו' הא' כדמסיק הבא
וק"ל :

עו שם ובעת התחיה היא תחזור לגו' הא'
נ"כ וכן אם זכתה נפש זו המגולג'
שם להשיג ר"ן שלה עי' מעשיה הטובים גם הם
הולכים עמה בעת התחיה לגוף הא' כדמשמע
לעיל בהק' ד בבחי' הב' שהיה היא חלוקה ד
הכא וע"ש בדברינו אות ח :

עט שם דע כי זו הנפ' החדשה אם לא תהיה
הנפש וכו' . נ"כ כ"כ לעיל בהקד'
ה ד' ע"ב ולקמן בהק' ל ובדנ' ע"ב יע"ש :

פ שם ונלע"ד כי בזה החלוקה הר' וכו'
וכשהשלימה תלה בחייו וחלך למעלה
וכו' . נ"כ נכחו' זה הפך ממס'ל ריש הקדמה ה'
שאינם נפרדים כלל עד יום המיתה יע"ש . וכ"כ
בהק' ג ריש ד'א יע"ש ואפ"ל דהתם דיבר בהווה
שעפ"י הרוב אין הפנ' נש' להתכ' עד המית' וכולי
האי וחולי' . ואין להביא ראיה לס' זו של מהר"מו
ז"ל ממנה שנת' לקמן בהק' לב ד'לר ע"ב גבי כ'א
דכשתקנו בשיהו הנביא בהר הכרמל נסתלקו
תקף יע"ש משום דהתם עי' עיבור מחיים באו בו
כשהרגו לזמרי ולא מעת הלידה כמבו' שם וק"ל :

פא שם וממקום אחר נראה חינוך אחר .
נ"כ פי' כי לפי הכל'ער שכתב הוא
ז"ל הנה ב' חלוקות שו' שהם הג' והר' שוים הם
כמה שמספיק להם בחי' גלגול הדומה לעיבור
והגם שהם חלוקים בעניינים אחרים כנז' לעיל
מ"מ בזה הם שוים ולזה קאמר דממ"א נראה
שהם חלוקים גם בזה שאם שו' המלות החסרות
מזו הנפש דחלוקה ג' עדין לא קיימום שום ניזון
מניולות שקדמו אליו אז לריק גלגול גמור ולא
יספיק לו גלגול הדומה לעיבור מש"אכ חלוקה
חד' דלעילס יספיק לה גלגול הדומה לעיבור .
והנה לפי שמועה זו שבמ"א יתיישב שפיר מ"ש
מהר"מו ז"ל גופיה לעיל ד"ר סו"עא שלא ידע
מהו החילוק שבין ז"ל יע"ש דהשתא כ"מ טובא
ול"ל דבתר דבעיה דהר פשטא וק"ל :

פב שם ובמ"א נתבאר כי גם לזרד קיום
מזה יספיק עיבור . נ"כ פי' אע"ג
דלא קיימום שום ניזון מניולות שקדמו אליו .
ול"מ שח"ל לו גלגול גמור שאפי' גלגול הדומה

זוא כח ואח"ך יורדות בנוף לכו"הו . ולעיל
 : מביהק' ו שקיל וטרי טובא כענין ביאת נש'
 זלו החדשות לעולם כיור היא יעש . ויל עפי'
 מש"ל בהק' ו כי בחי' ביע' חדשות אפשר להם
 שיכואו בזהו אבל בחי' חצי' שבהם אינם באים
 רק אחר התחיה יעש ולפי' נחא דהא דקא' הבא
 שאינם באים לעולם היינו על חצי' שבהם והתם
 מיירי בביע' שלהם וכמ"ס שם בהק' ו אות ט
 יעש . ועי' בהנהגת הש"מ מש' זיעה על ש"טו
 סוף פא' שכתב שמוזוג דו"ק דב"ר נמשך מוחין
 דגדלות לו"ק דב"ר דב"ר דזון להויה נש' חדשות
 אותם שכבר נכראו ועדין לא ילאו לעולם ומוזוג דב"ר
 דו"ק דה"א נמשך מוחין דגדלות לב"ר דו"ק
 דב"ר דזון לחדש נש' הישנות עכ"ל יעש . ולפי
 מ"ס לעיל אות ג דביע' דנש' חדשות אמתיות
 אפשר להם לבוא בזהו ל"ל דהם נכללים עם לו
 הנש' שנשתיירו באד"הר שנק' ג"כ חדשות . וכן
 דשורש קין והכל שהם ג"כ נק' חדשות בלד מה
 וכל אלו הנ' בחי' כולם הם יולאות מוזוג דו"ק
 דב"ר דה"א הכ"ל שהוא לא שלים דשלים . א"כ
 זל דמוזוג ו"ק דב"ר אינם יולאים רק החדשות
 דביע' אבל השני בחי' אחרות שהם שנשתיירו
 באד"הר ודשורש קין והכל הם נכללות עם
 המדרגה הד' שהם נש' הישנות ויולאות מוזוג
 דב"ר דו"ק משום דכולהו ישנות מקרו בערך
 החדשות האמתיות . ופירוש הראשון יותר נראה
 והכי משמע מש"המ ד"עו ע"כ דבחד חלוקה
 כייל להו התם לכלהו בין דחדשות אמתיות ובין
 דנשתיירו באדם ובתר הכי כייל נמי בהדיהו גס
 לכשמות קין והכל יעש א"כ זל דכולהו מחד
 זוג קאתו :

ח שם אז תקרא פעם א' שבאה לעול' ונקראת
 חדשה . כ"כ ונ"מ למ"ס לקמן שיכולה
 להתעכב בעי' במעי המלכות ט"ח משא"כ אם
 היתה נק' ישנה שאינה יכולה להתעכב יותר
 ממ' יוס . ועוד כ"מ למ"ס בהק' ו שהחדשה
 יכולה להשיג באותו גלגול עלמנו כל הנר"ן ועוד
 יותר משא"כ כשהיא ישנה שאינה יכולה להשיג
 רק א' מהנר"ן בכל גלגול יעש . ועי' להש"מ
 זל בפירושו לש"המ שם כד"קיד ע"כ ד"ה והנה
 בבחי' וכו' שכתב דמה ר"ל שנקראים חדשות וכו'
 בקריאה תלייא מלתא יעש מה שתרץ ולע"ד כ"מ
 טובא בדכתיבנא וק"ל :

ט שם אלא בבחי' זוג אב"א . כ"כ עיין
 כ"המ שם דהיינו זיווג דלילי החול הנקרא
 אב"א בערך זוג דלילי שבת יעש ;

י שם עכ"ז תקרא עתה פעם א' שבאה לעולם
 נ"כ

זוא כח ואח"ך יורדות בנוף לכו"הו . ולעיל
 : מביהק' ו שקיל וטרי טובא כענין ביאת נש'
 זלו החדשות לעולם כיור היא יעש . ויל עפי'
 מש"ל בהק' ו כי בחי' ביע' חדשות אפשר להם
 שיכואו בזהו אבל בחי' חצי' שבהם אינם באים
 רק אחר התחיה יעש ולפי' נחא דהא דקא' הבא
 שאינם באים לעולם היינו על חצי' שבהם והתם
 מיירי בביע' שלהם וכמ"ס שם בהק' ו אות ט
 יעש . ועי' בהנהגת הש"מ מש' זיעה על ש"טו
 סוף פא' שכתב שמוזוג דו"ק דב"ר נמשך מוחין
 דגדלות לו"ק דב"ר דב"ר דזון להויה נש' חדשות
 אותם שכבר נכראו ועדין לא ילאו לעולם יעש .
 א"כ זל דקאי אביאה זו שבאו באד"הר דלא מיקרי
 ביאה כלל מטעמא דמסיק בתר הכי לפי שיטת
 אד"הר היתה מוזוג דה"בא דטעם זה שייך נמי
 נבייהו משום דכל הנש' נתהוו מוזוג דאב"א
 במש"ל בריש הק' ו ומשו"ה כאלו לא באו לעולם
 דמיון וכ"מ מש"המ שם בפ' כי תלא יעש . א"כ
 מטעם שלא באו באד"הר רק בדרך כללות לבד
 לכך לא חשיבא ביאה ועי' בהק' ו דף ט
 ריש ע"כ וק"ל :

ד שם והטעם הוא לפי שיטת אד"הר וכו' .
 כ"כ הבא לא שייך ההוא טעמא דלעיל
 בהק' ד"ט ר"עכ משום דהכא מיירי במה
 שנשתייר לזורך עלמנו וכוראי שבאו לתי' עלמם
 ולא בדרך כללות לבד ופשוט :

ה שם שיטת אד"הר היתה בבחי' זוג עליון
 דאב"א ולכן עד שתחזור וכו' בבחי'
 זוג עליון דפ"כ וכו' . כ"כ עי' מ"ס בזה לעיל
 בהק' ו אות א ואות יד יעשכ :

ו שם ולכן עד שתחזור לבוא עתה בבחי' זוג
 עליון דפ"כ בפ' אז תקרא וכו' כ"ל וכו' כל
 סדר האמור כאן שייך נמי במדרגה א' דחדשות
 אמתיות לפי שגם הם נתהוו תחלה בבחי' אב"א
 ולריכוס נסירה והבאת פ"כ כמכו' לעיל ריש
 הק' ו דהכי מיירי דהם כמ"ס שם אות ג יעש
 בן מש' מש"המ פ' כי תלא ד"עו ע"כ דבחד
 כללל כליל לתרווייהו בזה יעש :

ז שם לבוא עתה בבחי' זוג עליון דפ"כ בפ' אז
 תקרא פעם ראשונה שבאה לעול' ונקראת
 חדשה . כ"כ עי' כש"המ ד"עו ע"כ שזה זוג
 העליון דפ"כ של אלו הנש' הוא זוג דלא שלים

ג"כ כל' סנק' חדשה וא"עפ שבאה מזווג דא"כא
מ"מ כיון שזוהי פעם א' שבאה לעולם מיקרי
חדשה כמ"ש בסמוך גבי נש' הכלולות בקין והכל
והה"נ הכא וכ"מ מסתימת לשון רז"ל לעיל בהק'
ז דכפעס א' הם נק' חדשות ולא חילק בין אם
באו מזווג דפ"כ או דא"כא י"עש . והא דכתב
בש"המ שס ד"עו סו"פכ דלענין ביאתם בבחי'
פ"כ שיקראו נש' חדשות לריכות ב' תנאים הא'
שיבואו מזווג דפ"כפ והב' שיהיו תיכף אחר
שנפדרו מתא"הר בלי הפסק בנתיים ביאה אחרת
של א"כא לאו למימרא דכשבאה מזווג דא"כא
לא מקרייא חדשה וכמו שהבין כן הש"מ שז' אל
בפי' לשם ד'קיד וד'קטו ע"כ ומוזה ילא לו סתירה
בדרז"ל והניח כל"ע י"עש אלה התם ה"ק דלענין
דלקוי בהו תרתי לטיבותא שיבואו מזווג דפ"כפ
וגם יקראו חדשות הא לא משכחת לה אלא כב'
תנאים ולא תימא דביאה מזווג דפ"כפ עדיפא
דכל אימת דאיתייה מזווג דפ"כפ מקריה חדשה
ואע"ג דאיכה ביאה אחרת דזיווג א"כא מפסקת
בנתיים דלא הוא אבל בחדא לטיבותא דהיינו
דמיקריא חדשה לחוד לא בעי ב' תנאים אלא
כל אימת שבאה לעולם בפ"א הוא נק' חדשה
ואע"ג דכאה מזווג דא"כא דלענין דמיקריא
חדשה לאו בזווג פ"כפ תלייה מלתא אלא כפעם
א' שבאה לעולם תלייה מלתא וכ"מ מלשון הזהב
דרז"ל שס שכתב וז"ל אבל ענין ביאתם לעולם
בבחינת פ"כפ שיקראו נשמות חדשות לריכות
ב' תנאים וכו' י"עש וק"ל :

ג"כ מספר עו"ת דכוחות משיחנו ככ"א יהיו
ז"ן תמיד פ"כפ וימשיכו נשמות אחרות שלא באו
במלכים הא' וכו' וכתב הוא ז"ל על זה וז"ל
מה פירוש שלא באו במלכים הא' הרי לעולם
ועד כל ישראל בני מלכים הם אפי' לעת"ל .
אך כלע"ד פירושו וכו' י"עש . לי זעו"ן שפירושו
הוא על הנדנא' האמתיים דז"ר היות המנוקדות
שהם עיקר החיות והתי' ואותם לא היו במלכים
הא' דמשו"ה נשברו וכמכו' בהק' להר"ש שז' אל
ד'קיא ע"כ י"עש . והיינו דקא' בס"הג ריש פז'
שבאלף הו' ותעטרו אלו הנש' שנכללו באד"הר
באותם נש' היותר נבונים מהם כל חלק וחלק
עם הדומה לו והב' היטב עכ"ל ועי' לעיל הק'
א' אות ז מ"ש משם הרנ"ה ז"ל י"עש :

י"ג לכן אין היות כללותם בקין והכל
נחשבות אפי' לפעם א' אלא וכו' . כ"כ
וביאתם באד"הר נמי לא חשיבא ביאה מטעמא
דלעיל משום שנתהו מזווג דא"כא דהני נמי
מנש' שנשתיירו בו כינהו כמו מדרגה השנית
דלעיל . מיהו לעיל בהק' ז ד'נו ריש ע"ב איתא
טעם אחר מאי דביאתם באד"הר לא חשיבא כי'
משום שלא באו שם לתיקון עצמם שאינם שלוי
רק שנכללו בו לבר י"עש . וז"ל דשני טעמים יש
בדבר . אבל כנש' דמדרגה ב' דהכא ליכא לא
חד טעמא שנתהו מזווג דא"כא כמש"ל אות ה'
והני דקין והכל נמי כשבאו אח"ך בקין והכל
עצמם ליכא אלא חד טעמא דשלא באו לתיקון
עצמם כמש"ל בהק' ז אות טו י"עש :

יב שם אך אע"פ שדינם שזה וכו' עכ"ל
בבחי' אחרות הם גרועות וכו' . כ"כ
מ"ש שדינם שזה היינו לענין מה סנק' חדשות
וכ"מ שיכולים להשיג כפעם א' שבאים לעולם
אפי' ער נפש דא"ל כמש"ל בהק' ז י"עש . ומכאן
רואה לדברינו דהתם ביות ו ואות כ דנש' דמדרג'
ב' דהכא דינם שזה בזה לנשמות קין והכל י"עש
דא"ה הכא קא' משוה להו כהדי הדדי . ומ"ש
עכ"ל בבחי' אחרות הם גרועות וכו' היינו למ"ש
בסמוך שאינם יכולות להשתהות בעיבור רק זמ'
ועי' בשם"מ דע"ז ע"א דהני קרי להו ישנות
בעה"ה הנש' דמדרגה ב' י"עש . ועי' לקמן בהק'
כטו ד'ל' הע"כ שכתב שלכחו אחרות אפשר שמדרג'
זו קב' היא מעולה מן קב' י"עש :

ג מ"ש עוד שס הש"מ ז"ל דכשבא פעם א'
לעולם מזווג דא"כא לא חטא ואח"ך בא
פעם ב' מזווג דפ"כפ דנק' חדשה משום דאין
הביאה דא"כא שכנתיים מפסקת אלא דווקא
כשחטא ודייק לה מלישנא דהרז"ל דהתם דנקט
חטאו י"עש . גז' ליתא דהא כבר פסקה רז"ל לעיל
בהק' ז ולקמן בסמוך דכל שחטא אחר פעם א'
שכא לעולם חו לא מקרי חדש לא מנז'גל וישן
וחטאו דק' התם לאו לזיוקא אחרת לא לקושטא
דמלתא אחרת דמשום דחטאו הם חוזרים בגלגול
דאם לא חטאו למה להם לבוא בגלגול . גם כל
שאר דבריו ז"ל דהתם כולו מקשה מרישא לסיפא
כחש יראה הוואה י"עש :

ואגב אורחין נימא דמה שהביא שם כד'קטו

הגרים בעולם שכבר היו לעולמים אלא שהם
מבררים אותם מתוך הקלי' יעשכ :

טו' שם אבל שאר המדרגות כולם ירדו אל
הקלי' וכו' . כ"ב ל"ד ירדו דהא
מדרגה ב' ומדרגה ג' נשתיירו באדם כמ"ל
בהדיא לא כלל' שהיה בהם אחיזה לקלי' לפי
שהיו שם מיהא בשעת החטא משא"כ במדרגה
הא' שנסתלקו לגמרי זה מה שגר' ליישב כדי
שלא יהיו דבריו זל' קותרים ואז בתכ"ד . א"כ זל'
עפ' מ"ש הרש"ש זל' בהק' ד"ו ותו' זל' דק"ז
ע"ב וד' קלה ע"א שהכל הוא על ערכי הכנויים
שכל פרטוף נקרא זל' לערך העליון ממנו ונקרא
שם הג' נשכרו יעש . והכי נמו זל' הכא דבערך
המדרגה העליונה נק' ששאר המדרגות כולם
נפלו א' הקלי' . א"כ עמ"ש לעיל אות ב דהנשירה
היתה בכל הבחי' בשוה דמדרגה הד' והחמשים
דפרטות דכל א'וא ירדו לקלי' והיינו דקא' הכא
דשאר המדרגות כולם ירדו אל הקלי' וכדי
להעלים הענין קאמר חוץ מן המד' הא' דבאמת
גם היא שני מדרגות תחתונות שבה ירדו . והבט
וראה דר"ז חילק כאן בחי' הנש' לחמשה מדרגות
כנגד ה'פ א"א וא"א וא"ו וכמ"ל בסוף הק' לא
ד"לכ ע"ב יעש . וכמו דהתם השבירה היתה בזון
דפרטות דבא"א כמו בן מדרגה הד' והה' שהם
זון דפרטות דבא"א ירדו א' הקלי' וכמו דהתם
היה ביטול בא"א דפרטות דבא"א כמו בן כאן
דמה שנשתייר באדם שהם בחי' א"א היה בהם
פגם . באופן דכמו שאירע כאן אירע כאן והמ'
וידמה מלתא למלתא :

טז' שם יש בהם שני פגמים . כ"ב הנם שלפ"ז
היה כ"ל שהם גרועים מהנש' דמדרגה
ד' שלא היה בהם רק פגם א' דחטא אד"הר מ"מ
כיון שהיה כח בהם לישאר בא"הר ולא נפלו לקלי'
כמדרגה הד' בזה הם מעולים מהם למאד
כמ"ל ריש הק' ז' ד"ע סוע"א יעש :

יז' שם לבוא בעי' במעי המל' וכו' כדי
להטהר וכו' . כ"ב וא"ת לפ"ז נשמות
דמדרגה ה' שלא ירדו לקלי' בדאמר לעיל . אמאי
הם לריכות לעי' בדלקמן בסמוך זל' דמ"מ ב"ע
שלהם ירדו א' הקלי' כמ"ל ריש הק' ו' וע"ש
דברינו אות ה ולהנהיג הוא דנריך עיבור .
ומ"ש לעיל שדמדרגה א' לא ירדו א' הקלי' היינו
על

יג' שם ואחריה מדרגה הד' וכו' כי לו נק'
ישנות ואפי' בפעם א' שבאו לעולם .
נ"כ והטעם משום דביאתם באד"הר נק' ביאה
לפי שאחר שנתהוו מזווג דא"כ חזרו בבחי'
פ"כ כנסירת אד"הר כמ"ל בהק' ו' ובס"הנ
פ"ז יעש . ואע"פי שהיה נסירה וחזרת פ"כ
גרועה שהיה פנים דאחור כמ"ש שם בדברינו
אות ג' יעש מ"מ לערך אלו הנש' היא חשיבא
נסירה וחזרת פ"כ גמורה וביאתם באד"הר
מיקרי ביאה וכשנפלו אח"ך לקלי' נחשבת מיתה
להם כמ"ש בס"הנ שם סופ' ולכן כשבאו אח"ך
לעולם אפי' בפעם א' נק' ישנות מגולגלות
משום דכבר באו פ"א באדם וק"ל :

יד' שם ואחריה מדרגה ה' וכו' והם נשמות
הבאים בגוף הגרים המתגוירים
ואמנם כל המדרגות הנזל ירדו א' הקלי' וכו' .
נ"כ מש' שגם נש' הגרים היו כלולות תחלה
באד"הר כשאר נש' ישראל וירדו לקלי' עם שאר
הנש' ואח"ך הם מתעברות במעי המל' ומשם
הם יולדות ובאות לעולם בגופות הגרים וק'
דבכל דוכת' מש' רנש' הגרי' הם נעשו מתולד' זווג
נשמות הדריקים שבג"ע בכל לילה כנז' כנז' פ'
ויקהל ד"רג ופ' שלח לך ד"קסה ומש' שעיקר
מלאותם הוא מתהווה עתה מחדש ולא היה
להם הווייה קודם זה כלל וכ"כ מדברי ר"ז לק'
בהק' לד' ד"לז ע"א וע"כ ועוד בד"מ וד"נר ע"כ
יעש . וזל' דלאו בכל נפשות הגרים מיירי הכא
לא באותם החשובות מאד כגון כפס ר"ע דקא'
התם בהק' לד' שעיקרה היא מהקדושה יעש .
וה"נ איתא בס"הל סוף פ' וירא ד"כט ע"כ נבי
נפשות שמעיה ואבטליון שהיו מאותם נש' שנשרו
מאד"הר יעש . א"כ זל' דלעולם מיירי בכל נפשות
הגרים לא שכתב שם במקומות הנ"ל ששתי בחי'
נפש הגר הם . הא' היא הנכנסת בו בגיותו
והיא אשר הערה את רוחו לבוא להתגייר והיא
הנק' נפש הגר באמת והיא הנעשית מתולדת
זווג נש' הדריקים שבג"ע . והב' היא הנכנסת
בו אח"ך כשמתגייר והיא נפש קדושה כשאר
נפשות ישראל יעש . וא"כ זל' דהכא מיירי בבחי'
הב' . ועוד זל' דמיירי הכא אפי' בבחי' א' והוא
עפ"י מה שכתוב בס"ד התם בהק' לד' דהאמת הוא
שאין זווג הדריקים ממלא עיקר הויות נפשות

מדרגות הנו' בהק' יב' ולא זו בלבד לא גם נש' הישנות המגולגלות מפעם ב' ואילך שירדו לניהנם שהוא מדרג הקלי' עי' חטאם גם הם יכולות ללאת מניהנם על ידי תפלה או יחוד ולהעלותם בסוד מ"ן למל' ולבוא בעו"הג להתקן ועי' לקמן ד"ע רע"א שמכו' כן להדיא יעש והיינו לפי שכל פעם שהנש' חוזרת לבוא בגלגול לריכה היא להתעבר תחלה במעי המל' כדמש' מלקמן ד"סו ע"ב נבי הסכרים שלו שהור בעי' הגם שהיו ישנים מגולגלים יעש וכ"מ כמי לקמן בהק' טו דקא' שהנש' הפנומים מבררת אותם השכי' ומעלה אותם למקום הקדושה ומחדשתם ומורידה אותם בעו"הג כגופות: ככה אדם יעש :

כרם: איכא לסופוקי אי גם כבואה לעו"הג בכחי' עי' הדומה לגלגול כההיא דכחי' הד' דסוף הק' יה לריכה להתעבר תחלה במעו המל' או דווקא בגלגול גמור לחור' ובעיקר מתא' דגלגול גמור נמי דקאמר' רבעי להתעבר תחלה לא מש' הכי מוז' הק' ריש פ' אמור ד"פת ע"ב דקא' התם וזל דאפשר דקב"ה גזר עלוה בגין למיתיה בגלגולא אחרא מיד בההוא יומא דאתפטר וכו' יעש מיהו אי אמרין דגלגול דדומה לעי' לא בעי' להתעבר איכא לאוקמי דברי זו"הק ככה"ג ודוק :

ב שם: אינם יולאים לא עי' תפלותיהם של ישראל וכו' כ"ב לא ידענא מ"ע לא קאמי' מור נמי שהם יולאים ג"כ עי' עסק התורה דכתי' דתפלות הם עיקר גדול בדבר זה כמ"ש בע"ות ריש דף ו' יעש' מ"מ ודאי הוא שעסק התורה ג"כ הוא ענין גדול יותר מעשיית המלות כמ"ש רזל תלמוד גדול וכו' ולא עוד לא שהוא גדול גם מהתפלה כמ"ש רזל בס"הל פ' בראשית דף ב ע"ד כי התפלה היא בזון ועסק התורה הוא להמשיך מוח' יותר עליונים מאו"ה יעש' וכן מש' מש"כ ריש דרוש ו דק"ש גבי רש"כ ובכריו שהיתה תורתם חומנותם שפטורים מן התפלה יעש' ועי' בהקד' ברכת התורה להרש"ש זל כנה"ש ד"כ ע"א ופ' דהנח הנותנת דכיון שעסק התורה הוא גדול כ"כ שגורם להעלות מ"ן עד זון ולגרום זווג דא"ה מאו"ה לא הזכירו משום דהכא לא מיידי רק כמ"ן

על אזי' שבהם' מיהו לפמ"ס לעיל אות טו דהנשירה היתה בפרטות כל בחי' ובחי' בשוה וגם מנש' דמדר' א' ירד אל הקלי' יעש מעיקר' קושי' ליתא וק"ל :

יה שם: הנה המד' הא' וכו' יכולות להשתנות בסוד עי' בבטן המל' יבכ' כ"ב עי' להשמ"ס זל כפי' לע"ה כשט"ז פ"ג סוף אות יד שהק' דמ"ס הכא דעי' ד"בכ הוא מעולה מעי' דזח ומ"ס התם שהוא להפך יעש' ולע"ד שא"ה דהחשיכות הוא מחמת שיהיו חדשי העי' דכל כמה שהיא שוה בעי' היא מתנקית מחלאת טומאתה ביותר ולכך עי' ד"בכ עדיף טפי מעי' דזח משא"כ התם דהחשיכות הוא ממה שנגעה העי' דעיקר הוויית הנש' על ידו ולכן עי' דזח הנגעה עי' זת דעתיק עדיף טפי מעי' ד"בכ הנגעה עי' התכללות נהי' דאריך בחג"ת שלו כנו' כש"כ פ"ב ופ"ג יעש' וק"ל :

יט שם: כנו' בגמרא מעשה דאשתהי תריסר ירחי וכו' כ"כ אפ"ל שאותו עובר היתה נשמתו מבחינה זו ולכן גם גופו נשחקה בעי' יבכ' ואע"ג דלא תלייה הא בהא דהא מדר' ד שאין נשמתם שוה בעי' רק מ' יום ואפי"ה עי' גופם הוא כמנהג העולם שהרי כן מ' יום נפל הוא וכ"ס מדר' ה' מ"מ לאו בכדי אכפל רזל לאשמעינן דמלינו דומא' לזה בעולם :

כ שם: אינם יכולות להתעבר וכו' רק ג' ימים כ"כ כמלא שאין לך עיבור נש' בפחות מג' ובש"הכ סוף דרושי חג הסוכות ב' דאפשר כי בו ביום של העי' והזווג היא יולדת יעש' וזל עפ"י מ"ס התו"ח זל ד"ד ע"ה דהתם מיידי בזווג פרטי של אותה תפלה יעש' א"כ עי' דהכא שהוא לזורך נקוי הנש' מחל' עומ' לחור ועי' דהתם שהוא לעיקר הוויית הנשמה ויצירתה לחור וק"ל :

הקדמה יג

הקדמה זו עיין לקמן ד"סו מסוף ע"ה ואילך ובס"הג פ"לה ד"סה ע"כ יעש' ותחלת הקד' זו עי' בש"המ פ' ראה ד"סג ע"ה יעש' :

א שם: כי כל הנשמות וכו' כ"כ פי' דה'

במ"ן שעולה עד הנוקבא לבר כמבו' בסמוך :
ואע"ג שהזכיר ענין היחודים שהם גדולים
מעסק התורה כמ"ס בשער ר"ה הק' ד"כו ע"ב
מ"מ לאו כל היחודים שוים וק"ל

ג שם ודע כי יש נשמות שצ"י היוה פנס שיש
בתחתונים וכו' הם יורדות בעמקי הקלי'
נ"ב פי' נשמות שלא באו עדין לעולם רק
שהובררו מהקלי' ועלו למ"ן לפעמים ע"י פנס
התחתונים שהם משרשם יהיה כח להקלי' לחזור
לחטפס מהקדוש' ולהורידם מחדש לעמקי הקלי'
ועי' בש"הכ דרוש א' דפסק כי כשפוגמים ח"ו
למטה באיוה מרה וספירה עליונה הנה הם
גורמים שיתאחזו הקלי' ויקחו כל השפע הנשפע
מן המקום הנפגם יע"ש :

ד שם ואם אז נודמנה יציאת ועליית איזו נש'
מתוך הקלי' וכו' יש יכולת וכו' . נ"ב
ל'ד באותו רגע ממשי שעולה להתעבר הוא
שיכולה לעכב ולא אח"ך שא"כ הוא יקר המציאות
להזדמן כך אלא כלו' מעת עלייתה להתעבר כל
אותו המשך זמן שהיא שם יכולה לעכב וכן מש'
ממ"ס לקמן שיכולה לעכב עד י' נש' ובוראי
שהוא אפי' ב"אחו ולא בב"ה דווקא . וכ"מ בסמוך
דקא' כי בהיות הנשמה במעיי המל' תמיד היא
מעלה מ"ן ובכח אותם המ"ן היא יכולה לעלות
עמה לאותה נש' . וכ"מ נמי משא"ך דבסמוך
ומלקמן ד"סו ע"ב שכתב כי אעפ"י שאני קדמתי
להם בכחי העיבור וכו' קדמתי דייקא וכ"מ
נמי משא"ך דהתם יע"ש :

ה שם יש יכולה באותה נשמה שבמ' לאחזו
וכו' . נ"ב לפמ"ל באות א' שגם נשמות
המגולגלות הם חוזרות ומתעברות במל' בבו"א
לעולם א"כ יש להסתפק אם גם הם יכולות
לעכב עממם נש' אחרות או לאו . ומדברי ר"ל
דבסמוך דלא נקט אלא אותם נש' שע"י שלהם
הוא יבא וט"ס וא"ז שהוא עי' דנש' חדשות לחור
ליכא למפשט ד"ל דס"ה לנש' ישנות שע"י שלהם
מ' יום והא דלא נקיט להו משום דלא נ"מ רק
לנש' הנרים ובמילתא דלא שכיחא כ"כ לא
קמייורי ועוד דכל ענין זה על עצמו של מוהר"ח
ז"ל נאמר כנו' לקמן ד"סו ע"ב ועיבורו היה ד"ס
ובהכרח התחיל כסדר מעיבור ד"ב . גם ממאי
דחזיקן התם ד"סו שחביריו נ"ב עיכבו ז"א אע"ג

דהוו מגולגלים כמבו' התם ליכא למפשט להיפך
משום ד"ל דשאיני התם דהא' היתה חדשה שהיא
נשמת מהר"ח ז"ל דהות בהדויהו ועי' מלו לעכב
אבל אינהו לחודיהו לא . ומה שהדעת מכרעת
הוא שכיון שהיא עצמה מגולגלת ופגומה דיה
שתועיל לעצמה ולא לזולתה מיהו ממ"ס לקמן
בס"ד בזה"ז לא נר' הכי והוע"ב :

ו שם לאחזו אותה הנשמות הפגומות וכו'
נ"ב ואע"ג דאינס משרשה וכדמסיק
בסמוך דנש' שהיא ממדרגת יב"ח יכולה לעכב
אפי' נשמה היותר גרועה שהיא ממדרגת
שלשה ימים וק"ל :

ז שם בהיות הנשמה במעיי המל' תמיד היא
מעלה מ"ן . נ"ב היינו כמ"ס במכו"ס
ש"ב ח"ג פ"ט ד"מר סו"עא כי הכיורדים שכבר
הובררו ועלו למ"ן הם בעצמם חוזרים ומבררים
מ"ן אחרים שניים כדי שבוה יתקנו הם עצמם
ואותם מ"ן שניים גם הם חוזרים ומבררים מ"ן
אחרים שלישיים וע"הה דהכר הולך תמיד יע"ש .
ועי' בע"ה ש"טל סו"פכ וק"ל :

ח שם תמיד היא מעלה מ"ן למעלה . נ"ב
וא"ת כיון שיש לה כח להעלות מ"ן
ממה שהיא כבר ברשות הקלי' א"כ מה רבותא
היא זו שיכולה לעכב מה שעדין לא נכנס בחלקו
של טורף . ד"ל דהמ"ן שהיא מעלה תמיד ודאי
שהיא ע"י כוונה ויחוד שהיא עושה ע"ד הלויקים
המיוחדים בנ"ע כמ"ס בש' ר"ה הק' ד"מ ע"ב .
ועוד דאותו המ"ן שהוא מעלה כבר הוכשר
ונתקן קלת עי' העונש שקבל בהיותו במאסר
הקלי' כמ"ס בש"הכ בדרוש נפ"ה יע"ש משא"כ
נש' אלו שהיא מעכבת עדין הם מלואתם לא
רוחזו שהרי עכשוו הם יורדות לקלי' וגם אינו
עי' כוונה ויחוד רק בדרך חטיפה ועיכוב אגב
המ"ן שהיא מעלה ועוד אעפ"י שאינס משרשה
והיינו רבותיהו . וה"ט דהולך למשדי רוחא
בגווייהו כדי לסייע קלת בחי' שלהם משא"כ
במ"ן שלא הוכר ענין זה משום דכלא"ה הוא
מוכשר קלת וא"ל לסיוע . ולפי"ה דלא שדייא
רוחא באותו המ"ן שהיא מעלה ז"ל כמי דלא
משתקי בעיבור כמותה ולא הוא כמותו אלא
הוא בדיריה ואיהי בדירה וק"ל :

זא ר"ל דכל הספק שלו הוא על עיקר הדיון אם נשתנה דינו מחמתם להשתנות ט"ח מעיקר הדיון משום עליוויא ולא משום סתירה או לאו גם ליכא למפשט ספק דידן ממה דאיתא כמי התם וז"ל ואין לתמוה אם אני קודם להם ככ"ל שאני עכבתיס ח"כ איך יש בהם חברים גדלים ממני בשנים וקדמו אלי בעולם והענין הוא וכו' ומסתברא דאפילו תימא שהוא חוזר וסותר בשבילם לפי שהוא העיקר מ"מ הם שהם טפלים אינם חוזרים וסותרים בשבילו או כל א' בשביל חברו אלא כל א' משלים מניינו ויולא והשתא אי תימא שהוא חוזר וסותר ח"כ ז"ל שהוא נתעבב עד תשלום סוף ימי העי' של הנשמה העשירית ואותם הם' נשמות רבינו ובינו כבר נולדו וילאו כ"א בזמנו וא"כ מאי קמתמה איך יש בהם גדולים ממנו הלא כדון הוא שיהיו גדולים ממנו מאחר שהוא נתעבב עד סוף כולם אלא ודאי שאינו חוזר וסותר ר"ל דהתימה הוא על מה שרואה שיש בהם גדולים ממנו שנים הרבה כמו י' שנים או יותר וזה ח"א שהרי כל העיכוב הזה כולו שהוא ט' פעמים ז"ח הוא עולה ס"ב חרשים שהם ה' שנים ונ"ח וכ"ש ש"ל שהרבה חרשים נבלעים בין עיבור זה לחבירו ומש"ה שפיר קא מתמה דאיך אפשר שיהיה בהם ג' וליים ממנו כ"כ שנים הרבה מיהו מסתברא לומר שאינו חוזר וסותר כלל אלא הוא משלים מניינו ויולא והם ג"כ כל א' משלים מניינו ויולא שאל"כ אין לדבר סוף (לפי הד' שנכתוב לקמן בס"ד באות יג שיכולה לעכב אפי' יותר מי' ואפי' לפי ד' השני שאינה יכולה לעכב יותר מי' מ"מ כל כהאי נהדר וכו') כיון שבכל פעם הוא חוזר וסותר והוא יותר נכון ג"כ לפי פשטן של דברים וק"ל :

יב שם אם נאמר וכו' ח"כ עתה שנתעבבה ונתקנה עי' הא' וכו' . כ"כ פירוש דמספ"ל כיון שזו דינה להשתנות מ' יום ולא יותר לפי שהיא ישנה אלא שעכשיו נתעלית עי' הא' מי אמרינן כיון שנתעלית חזרתה היא לעיקר עליוויא קמא דידה שהוא ט"ח וממילא גם הא' היא מתעלית עי' . או"ד אמרינן דיו לבוא מן הדיון להיות כנדרון וכיון שהא' גופה אינה אלא מבחי' ז"ח לא תהא היא עדיפא ממאי דאיתא מחמתה

ט שם עד זמן התחיה ואז מתפרש ז"מ . כ"כ מש' דאפי' איכא בינייהו הפרש שיעור ת"ק מדרגות או יותר אפי' הם מתפרשין ז"מ ואינם נשארים מחוכרים כדלעיל בהק' י' יעש : **י שם** והשנית שנתעבבה על ידה היא ממדרג' י"ב . כ"כ וז"ל שהיא ממין הא' הנ"ל שהוא מנשמות שירדו לקלי' עי' פגם התחתונים קודם שבאו לעולם דאי ממין הב' שע' פגם של עלמה ח"כ הו"ל ישנה ואין דינה להתעבב רק מ' יום לבד כנ"ל בהק' יב :

יא שם באופן שלעולם אוליין בחר רוחא ועליוויא דמלתא . כ"כ לפמס"ל באות ד שכו' המשך ימי העי' היא יכולה לעכב נש' אחרות ח"כ יש להסתפק אם ר"מ נשמה שהיא ממדרגת ט"ח אלא שעומדת בסוף ימי עבודה ועיכבה נש' ממדרגת י"ב אם חזרתה היא למנות י"ב מחדש מחמת הנש' שעיכבה דאוליין ביה לעלוויא והימים הראשונים יפלו ושתיהם יולאות כא' ממעי המל' או"ד שהיא משלמת הי"ב עם אותם הימים שעברו וזו כוללת כפ"ע מהמל' וזו כפ"ע . וכמו כן יש להסתפק אם עיכבה נש' פחותה הימנה כגון מז"ח או ממ' יום אם היא סותרת וחוזרת למנות ט"ח מחדש משום עליוויא דנש' שנתעבבה עי' כדי שתוכל לשהות בעיבור ט"ח כמותה או"ד אינה סותרת אלא משלמת מניינה ויולאה והנש' שנתעבבה עי' נמי הפסידה שבה דאית לה ממילא . או ז"ל שלא הפסידה אלא מתעבבת היא ט"ח מחמת אותו רוחא דשריית בגווה דאית מכוה . וליכא למפשט ספיקן ממאי דאיתא לקמן ד"סו ע"כ וז"ל ואם כך שמעתי יש לי ספק גם בעלמי כי הנה אני יודע כי קלת מהחברים אלו הם מבחי' אדם וא"כ נעעבבנו אני והם ט"ח ע"כ . וכודאי דלא ה' חברים שלו לא נזרמנו יחד כולם בפרק א' אלא ב"אז ואם איתא שהוא חוזר וסותר מניינו בכל פעם ח"כ משכחת לה דנשתהא בעי' הרבה חרשים כיון שהוא חוזר ומונה מחדש בכל פעם וא"כ מאי מספקא ליה אי נתעבב ט"ח או לא והלא נהעכב יותר ויותר ואפי' תימא דלא היה שהות כ"כ בין עי' א' לשני לא יום א' או יומים מ"מ ודאי דנתעבב מיהא יותר מז"ח והיכי מספקא ליה ב"ז כלל אלא ודאי דאינו סותר .

מתמחה וק"ל :

יג שם ועד' אפסר עד י' נש' זו קשורה בזו נ"ב יש להסתפק אי דווקא נקט י' שאינה יכולה לעכב יותר או' מנייחא הוא דנקיט וה"ה נמי ליותר מי' ומלקמן ד"סו ע"כ משמע דמשום שהחכמים שככת שלו היו י' משו"ה נקט י' ואח"כ דמצי לעכב עוד יותר י"עש :

יד שם וממלא ג"כ כי כל הט' נש' אחרונות משועבדות אל הא' . נ"ב והא' דכתב לעיל בהק' ה' דאדרבא הענימי שהוא מבחי' הגידון שחשוב יותר הוא משועבד לחלוץ הגרוע ממנו י"עש . היינו כמה שהוא קייב להדריכו ולתקנו כדקא' הכא אצל לענין ליטול חלק ממעשה הטוב אדרבא הם משועבדים לו מחמת ההוא דוקא' דיליה דבנוייהו וממלא שכל א' הוא משועבד לחבירו בעניינו שהוא משועבד להם להדריכם ולתקנם והם משועבדים לו ליתן לו חלק ממעשיהם הטובים וק"ל :

טו שם וכיאר הענין הוא כך . נ"ב פי' שבה' לחת טעם למה הוא נוטל חלק מהם והם אינם נוטלים ממנו והבא לא כתב הטעם בשלימות אצל לקמן דס' ע"א הוא מבו' היטב י"עש . ועי' לקמן דמ' סו' עכב וכש' מא' רשבי פי' נח ד"ט ע"ג ובס' הל' ד"קמא ע"ד ובס' הג' ס' פרק לה ד"סו ע"כ ובס' המ' ריש פ' יתרו י"עש :

הקדמה יד

הקדמה זו עי' בס' הל' מלכים ב ד"קלד ע"כ ובס' הג' פ"כו ד'מה ע"א :

א שם אל תטעה לו' וכו' אצל הענין הוא וכו' ובכל גלגול' וגלגול' נתקנים קצת נינו' וכו' נ"ב גם הנה המעייין ש תטעה לחשוב בדברי ר"ל שכל הנינו' שבאותו השורש כולם באים לעולם בנוף א' לבד ומה שנתקן שם מהם נתקן והשאר חוזרים ומתגלגלי' ג"כ כול' יחד בנוף א' וכע"ז מה' מנוף א' לנוף א' עד שנגמרים כולם להתקן בזאת' ועד שלא מתגלגל' זה א' להם לבוא בנוף אחר דא"כ וכלה הזמן והמה לא יכלו א' יכולים הם להתקן בפ'א' וכזמן אחד שכל נינו' ונינו' יכול לבוא לבדו בנוף בפ'ע' להיתקן א' הנה וא' הנה לפי שכל נינו' הוא נש' בפ'ע' ויכול להמלא

כמה נינו' מהם שיבואו כב"א לעולם להיתקן יחד בזמן א' כל א' בנוף שלו כמס'ל בהק' כ ד"ט ע"כ ובהק' לא ד"לכ סו' עכב י"עש וכוה יוגמר תיקונם במהרה . ותי'ע דהא קא' שגם אלישע היה מעורב בו משורש קין הגם שהיה בזמן א' עט אליהו . ועי'ע לעיל בהק' ג סדר תי' נינו' א' גדול ככולל נינו' הרבה היאך הוא ובדברינו שם אות ט י"עש . ומ"ש בסמוך שאותם נינו' שעדין לא נתקנו הם היו שביקש אלישע ליקחם מאליהו דמס' שכל הנינו' היו כלולים באליהו היינו לפי שיש נינו' א' גדול שכולל כמה נינו' קטנים שכל א' מהם הוא ג"כ נש' בפ"ע לפי שכל אדם הוא מקבל לפי ערכו הגדול לפי גדלו והקטן לפי קטנו כמכו' בהקדמה יז ומה שנשתייר מאותו נינו' גדול שבאליהו הוא שביקש אלישע ליתנם לו ועי' לעיל בהק' יא ד"ד ע"כ שכתב אם הנפש ההיא שהיא נינו' א' פרטוי שא"ל לו להתחלק יותר וכו' מס' דשאר נינו'ות יכולים להתחלק יותר י"עש . א"כ נינו' אחרים מחודשים ביקש להמשיך לו מאותו השורש עי' וכותו של אליהו ומ"ש ברוחק אלי היינו מעיין רוחק וק"ל :

ב שם ובשורש א' מהם יש כמה נינו' נש' לאין קץ . נ"כ וכולם נק' ע"ש בעל השורש ההוא ולכך נק' דפלוני חזר ונתגלגל בפלוני . הגם שהוא נינו' אחר משום שהכל נק' ע"ש כמו שורש קין שכולל כמה אלפי אלפים נינו' נשמות וכולם נק' ע"ש ולכך אומרים שקין נחגלגל בפלוני ופלוני הגם שאין היא אותה נש' הא' עצמה של קין וכע"ז בשאר הש"שים . אמנם לפעמים נחלק השורש הגדול לכמה ענפים גדולים וכל א' קונה לו שם בפ"ע לפי שגם אותו ענף גדול הוא כולל ג"כ כמה אלפים נינו' והוא אב לכולם וכולם נק' ע"ש כמו כ"א הנו' בסמוך שהם עצמם משורש קין אלא שנחלקו לענף בפ"ע ונק' שורש כ"א וכן שורש הבל שנחלק לכמה ש"שים אחרים בפ"ע כנ"ל בהק' לג ד"לו ס"עא וד"מנ ע"כ י"עש . והוא דוגמת האילן שעיקר הכל הוא השורש הגדול שבארץ אלא שמתפללים ממנו כמה ענפים גדולים שכל א' הוא כולל ג"כ כמה וכמה ענפים קטנים וקטני קטנים וכמה עלים הרבה מאד ועי'ע לעיל בהק' יא

יא שכל שורש ח' גדול כחלק לכמה שרשים קטנים יעש וק"ל :

ג שם כי העפ"י שציקר ניוון נשמתו היה משורש יוסף הדדיק . נ"ב היינו כמ"ס בהק' לבר"ל ע"ה כי אלישע הוא משורש זיהר' עילאה דחנוך וכתב בסוף הק' ל"ה שיוסף היה מזוהר' עילאה דחנוך יעש . וא"כ הו"ל יוסף ולישע שניהם משורש ח' ועי' לקמן ד"מד ע"ה בשורש זיהר' עילאה יעש . ומ"ס ועב"ז היה מעורב בשתי בחי' וכו' הכי חיתא כמי התם בר"ל ע"ה יעש :

הקדמה טו

עיון לקמן ד"סה ע"ה וכס"הפ ריש ס' חיוב ד"קנו ע"ג ובס"הג פ"כ יעש . ועי' כס"המ פ' ראה ד"סג ע"ה וכמכ"ז ד"מכ ע"ה יעש :

א שם ולכן הם רודפים אחר הקדושה וכו' כדי לזון ולחיות ממנה . נ"ב ואע"ג דיש להם חיות משארית הרפ"ח ניונות בסוד ו"א סמני הקטרת מ"מ הוא רק חיות מלומלס כנו' בע"ח שער החשמל פ"ב ולכן הם מבקשים עוד יותר כמי שיש לו מאה ומבקש מאתים . ועוד לפי שאלו הנש' היו תחלה ברשותם מעת חטא אד"ה והיו כגול הנאכל שקשה להשיב ולכן רודפים אחריהם להחטויאם כדי שיחזרו לידם . ועוד שכל יום נברר משארית הרפ"ח עי' תפלות ישראל וקיום המלות וא"כ נחסר להם חיותם ולכן הם מבקשים למלאה הבור' מחל' וק"ל :

ב שם כי אז גורמים אל הקדושה ואל אחיה נ"ב שתכנס ברשותם וכו' . נ"ב לכאור' היינו קדושה היינו נשמה ואמאי פלגינהו בחרתי ו"ל דהקדושה היינו השפע הקדוש הנשפע לאותה נשמה וכדמסיק וק"ל :

ג שם והנה כאשר נחרכ ב"המק גלתה שכינה בין הקליפות וכו' . נ"ב מש' מבאן שגלות השכי' לבין הקלי' נתחדש מחרכ' ב"המק ואילך . וקשה דלעיל ריש הק' ג מבואר שהיה מזמן חטא אד"ה וכו' ככרש הק' ו ובע"ז דף ה ע"ה יעש . ו"ל דחזרה ונתעלית בלותו שבת עלמו ושוכ היה בה עלוויס שונים כומנים

מחולפים כנו' באורך בע"ח ש"ל פ"כ עד חורבן בית ב' שחזרה למיעוטה הא' כמו בחטא אד"ה ממש כנו' שס כש"ל וכו' כש' מ"ח פ"ג שענין חטא אד"ה וחרכ' ב"המק ח' הוא יעש . מיהו ו"ל דגלות השכי' לבין הקלי' מש' בע"ח ש"ה סו' פ"ז שהוא לברר שארית הרפ"ח ניו' ד"מ שלא נגמרו להתברר עדין וכ"מ בעו"ת שס ד"ה ע"ה יעש . וא"כ קשיא תרתי חדא דכאן מש' שהוא לאורך הנשמות והתם מש' שהוא לאורך פרלופים העליונים להשלים חסרון שלהם . ותו כיון שהוא לאורך הפרל' העליונים ע"כ שהיה נוהג גם כומן שב"המק קיים והדר' קו' ח' לדוכתה ו"ל דהא והא חיתא דהכירור הוא לאורך הפרל' וגם לנשמות כמכו' בהק' ברכת המעביר להר"ש ז"לה ככ"הש דף ז וכדפוס חדש ד"חי ע"כ יעש וכשהיה ב"המק קיים שניהם היו נעשים ע"י הקריבות ושאר מלות ומע"ט שהיו זון היו עומדים תמיד פ"כפ . ואנכ נימא דראיתי להא"מלי במערכת הב' אות קבא שהק' אהקיא דש"א סו' דקא' רבימי החול השכי' היא בגלות בין הקלי' וכו' והיא מבכרת בירורים מתוך הסוגים : והא' כס"המ פ' בהר בסוד השמטה כתב דהו"ק ד"זא הם היורדים ומתלבשים בשעת ימי החול כדי לברר אכל המל' היא יראה לרדת יעש . ולענ"ד לק"מ דכפירוש כתב בענ"ת דף ו סו' ע"ה דהאי ירידה לחוד והאי לחוד ומבואר הדבר בנה"ס ד"מ ע"פ וד"מא ע"ה וכד"מ ד"מ ע"ב ועי' שירידת הו"ק הנו' כס"המ היינו שבכל יום מימי השבוע יורד קלה ח' מהו"ק ד"זא דאלי' ומתלבש בכ"ע והוא בחי' מלך ח' כלול מכל פרטי פרלופי אבי'ע המתיחס לאותו יום ג"הכל ירידה הנו' כש"ה ושאר מקומות היינו בחי' המו' ד"זון דיום תמול שלשום שיוורדים כלול ג' לברר וכן חוזר חלילה כמכו' באורך ברכת המעביר יעש . ולפי שבחי' הבין שלהם הוא היורד לברר ולא המ' כמ"ס מהר"ח ו"ל שס בע"ז דף ה ריש ע"כ ועי' תו"ח ד"קג ע"ה לכן קראם כש"ה בשם שכי' והיינו דקיים עלה התם כש"ה והנה היא נקראת שס כ"ן וכו' יעש . ועי' להתו"ח ו"ל ד"קי ע"ב דירידה זו היא כדי לעזור לפרל' התחתונים שוכלו לברר יעש :

ד שם לפי שהנשמות שגלו כיניהם אין בהם כח

ב שם והנה כל ניזון וניזון מהם לריך וכו' לפי שהן אבר וכו' . כ"ב ואעפ"י שכל ניזון אינו לא חלק קטן מהאבר מ"מ גם הוא כלול מכל הרמ"ח אברים מחמת סיבוב הדם שבתוכו ולכן גם הוא לריך קיים כל התרי"ג מלות וע"ע בדבריו לקמן בהק' ל בס"ד :

ג שם ה"ל ששלים עתה רק אותם מלות החסריות ממנו . כ"ב עי' בס"ה שם בפ"ד דף ו סע"א דמלות שהם חובת הגוף כגון זיזית ותפלגין ותפלה וק"ס ושופר וסוכה ולולב וכיוצא ודאי שהוא חייב לחזור ולקיימם בכל הגלגולים י"עש :

ד שם וכוה יתבאר לך מה שמצינו בתלמוד וכו' . כ"ב עי' להל"מח ז"ל בש"מט שער קליפת כונה פ"ה שכתב כן מסברה דנפשיה וכיון א האמת י"עש :

ה שם או כולה או פרט מפרטיו . כ"ב מוכח שעל פרט א' כמי חוזר עליו בגלגול וא"כ כמה לריך האדם לדרך בעשית המלואה שתהא שלימה בכל דקדוקיה ופרטיו ואי איבא בה פלוגתא בין הפוסקים ז"ל נמי לריך לזוהר ללאת י"ח כל הדעות והמקום ברחמיו יעד"כ כ"ר :

ו שם ואמנם אינו דומה וכו' . כ"ב הכי איתא נמי לעיל בהק' יא ד"ד ע"א וכתב שם מהר"ח ז"ל דלא ידע מהו החילוק ובסוף אותה ההק' כתב לחלק י"עש בדבריו :

ז שם ודע כי המלות שיכול האדם לקיימם וכו' . כ"ב כ"ז הוא מבו' לעיל בהק' יא מד"ג ע"כ ואילך בה' חלוקות כי הבחי' הא' דהבא שהם המלות שיכול האדם לקיימם היא חלוקה הב' דהתם שהם כמו זיזית ותפלגין וכיוצא . והבחי' הב' דהבא שהיא או א"ס היה יכולת בידו לעשותה וכו' היא חלוקה הג' דהתם שהם כמו תרומות ומעשרות ושילוח הקן וכיוצא . שיש יכולת בידו לעשותם א"ס ויזהר ומאי דקאמר עוד ואמנם המלות שאין יכולת באדם לקיימם וכו' היא חלוקה הד' דהתם . והבחי' הג' דהבא היא חלוקה הא' דהתם י"עש . וא"ת אי הבחי' הא' דהבא היא היא חלוקה הב' דהתם שהם מלות התדירות כמו זיזית ותפלגין א"כ מאי האז דקא' ובאה לידו איזו מלוא מהם דמא' דאפשר שלא תבוא לידו והלא כיון דתדירות ניכח ודאי הוא

שכתוב

בח ויכולת ללאת מתוכם כיון שפגמו בחטאם . כ"ב אע"ג דמעיקרה נמי היו פגומים מ"מ אינו כ"כ אכל בסוף בית ב' גברו העונות מאד עד שאין העו' כדאי להתק' כמ"ס בש"טל פ"א י"עש : **ה שם** ומחדש ומורידם בעו' הו' בגופות האנשים . כ"ב ענין חדש הנש' הישנות עי' ע"א ש"טו פ"א ובש"המ פ' כי תנא במיתא שלוח הקן ובש"הכ דרוש ג דלילה ז' **שם** כמבואר הלאינו כ"ז פ' פקודי וז"ל כד מטו רגלינו וכו' . כ"ב עי' לקמן בהק' כ ד"ט ע"כ ובש"ח ש"טל פ"א ובש' מארש"בי פ' פקודי י"עש :

ז שם כי בהיות השכינה בתוכם מוכרח הוא שיקבלו מזון ושפע וחיות . כ"ב בבאן הוא אומר שהשפע שמקבלים הקלי' הוא מהשכי' ולעיל כתב שהוא מהשפע הנשפע לנש' שבתוכם וז"ל דהא והא איתא שגמניהם הם לוקחים וה' מש' מס'הג שס פ"ב . א"כ ז"ל שהשפע הנשפע להנש' נמי הוא באמלעות השכי' והכי מש' בע"ח ש"מט סו"פח וע"ת דף ה ע"א בוסד ותקם בעור לילה י"עש :

ח שם אולי איזה לריך גדול יעשה איזה מלוא גדולה ויהיה יכולת בידו וכו' . כ"ב ואע"ג דלריך להתעבר תחי' במעי המל' כמ"ס בהק' יב ועי' היותר מועט אינו פחות ממ' ווס י"עש וא"כ היאך אפשר שעכשיו הוא מוציאה מהקלי' ועכשיו ימשיכנה בטופת זרעו ז"ל דה"ק אולי איזה ל"ג יעשה מלוא גדולה ויוציאנה מהקלי' להתעבר במל' כדרכה ושוב אח"כ ימשיכנה בטופת זרעו וק"ל :

הקדמה טז

הקדמה זו עי' בשה"ג פ"ד
ובריש ש"המ י"עש :

א שם ונודע כי יש כמה שרשים מחולקים וכו' וכל שורש מהם הוא אבר א' מאברי נשמות אד"הר . כ"ב ענין השרשים שהם אברי נשמת אד"הר והתחלקותם לניזונות אין קץ עי' לעיל בהקדמה יא באורך מדיכ ע"כ ואילך י"עש :

שתכונה לידו ו"ל דתתא לאפוקי דאם הוא עני ואין בידו לקנות לזית ותפלין וכיוצא דאינו חייב להתגלגל ע"ז ש' יספיק לו עי' וכמו שנסתפק שם מהר"ח ו"ל יעש' ואפשר דהיינו מש"ס דבמ"א כתבו שניהם שנפטר מן הגלגול יעש' ועי' בדברינו דהתם אות מא' יעש' :

ח' יעש' או אם היה יכולת בידו לעשותה ולא עשהה מוכרח הוא להתגלגל וכו' :

כ"ב ואע"ג דבחדא מחתא מחתנהו להני תרי פכי לענין הגלגול מ"מ אינם שוים לענין היותם מופטחים מן ההטא כי תכחי' ה' אינו מוכטח לו שלא יחטא והכ' מוכטח לו כמכו' התם לעיל בהק' יא וכדמסיק נמי בסמוך :

ט' יעש' דינו כדון ה' שיתגלגל וכו' . כ"כ ולענין אם מוכטח לו שלא יחטא או לאו עי' בהק' יא דמסקא ליה למהר"ח ו"ל :

י' יעש' וש' זה רמז ר"י כן שישע כ"ג וכו' . כ"כ כלו' דכשיבנה ב"המק לאו כימיו קא' כפשטא דמלתא לא חיתת שיכנה ואכילא חטאת שמנה היינו עי' גלגול וק"ל :

הקדמה יז

הק' זו הובאה בסוף ש' מארז"ל
ר"כר ע"ב בליקוטי הרמ"ו ו"ל
ובש' רוח"ק ד"מ יעש' :

א' יעש' דע כי כללות כל הנשמות הם ס"ר ולא יותר והנה התורה וכו' . כ"כ להבין דבריו ר"ל היטב היה ראוי להעתיק בבאן דבריו הרש"ש ו"ל בהקדמתו המפוארה להסריג מלות אכן להיות שהספר הנו' הוא מלוי עכשו ביד כל אדם א"ל להעתיקו ועל הקורא חביב לעיין בד"ק מרדכי ע"א ואילך ובד"ח דף ח ע"א דה' נמליכו למדון וכו' יעש' . ועפ"י דכ"ק ו"ל יא להבין שכל דבריו ר"ל דהכא הם באכר א' בלבד מהתרי"ג אברים הכוללים השרשים אשר האבר ההוא נפרט לס"ר פרט' וכו' מחפשטת מלה א' מהתרי"ג הכוללות השרשיות ונפרטת גם היא לס"ר פעמים תרי"ג ומאותה מלה נחלבה נשמה א' גדולה שרשית ונפרטת גם היא לס"ר פעמים כרכ"ח . ופרטיו הם ס"ר כרכ"ח י' שלם מתפשטים בלו הם ס"ר פרט' דאבר הכולל אשר כל פרט' א' מהם כולל ה'פ. דקוינו ה'פ. כרכ"ח כי הנפש שבו היא כלולה מרכנא' וכן הרוח וכן הנח' . כאופן' שהם ה"פ ס"ר כרכנא' . והס"ר מינו עירוסים שעפ"י הפשט המאיריים ומתפשטים מאור נוף התורה הגנה הם מאיריים ומתפשטים בס"ר כרכנא' דנפש שהם פרטיו העשים דכל פרט' מאלו הם ס"ר פרט' הנז' . וס"ר שעל פי הרמז לס"ר פרט' פ' קנרנח'

שתכונה לידו ו"ל דתתא לאפוקי דאם הוא עני ואין בידו לקנות לזית ותפלין וכיוצא דאינו חייב להתגלגל ע"ז ש' יספיק לו עי' וכמו שנסתפק שם מהר"ח ו"ל יעש' ואפשר דהיינו מש"ס דבמ"א כתבו שניהם שנפטר מן הגלגול יעש' ועי' בדברינו דהתם אות מא' יעש' :

ח' יעש' או אם היה יכולת בידו לעשותה ולא עשהה מוכרח הוא להתגלגל וכו' :

כ"ב ואע"ג דבחדא מחתא מחתנהו להני תרי פכי לענין הגלגול מ"מ אינם שוים לענין היותם מופטחים מן ההטא כי תכחי' ה' אינו מוכטח לו שלא יחטא והכ' מוכטח לו כמכו' התם לעיל בהק' יא וכדמסיק נמי בסמוך :

ט' יעש' דינו כדון ה' שיתגלגל וכו' . כ"כ ולענין אם מוכטח לו שלא יחטא או לאו עי' בהק' יא דמסקא ליה למהר"ח ו"ל :

י' יעש' וש' זה רמז ר"י כן שישע כ"ג וכו' . כ"כ כלו' דכשיבנה ב"המק לאו כימיו קא' כפשטא דמלתא לא חיתת שיכנה ואכילא חטאת שמנה היינו עי' גלגול וק"ל :

יא' יעש' איזו מלה שאינה חובה כמו הק"ש והתפלין . כ"כ דכ"ק ש' ותפלין וכיוצא שהם חובה אינו מוכטח כמס"ל בהק' יא יעש' :

יב' יעש' ונמנע מלעשות מעקה . כ"כ פי' מחמת עליות וכמ"ס בתחלת דבריו מו שנתעלל וכו' וכ"כ בסו"ר כי לא נודדו וכו' ומשו"ה קא' שמחוייב גלגול ומש' שהם נמנע מחמת עניות שאינו מחוייב גלגול ש' אג' ליה בעי' ומכאן ראיה למ"ס כאן אות ז' דמקום אחר שכתב מהרמ"ו ו"ל לעיל בהק' יא היינו הק' דהכא וק"ל :

יג' יעש' אבל אם באה לידו המלה וכו' פי' מלה דאיירי בה כמו שלוח הקן ופיוצא אבל כגון פדיון הכן וכיוצא איבא לספוקי אם מוכטח שלא יחטא או לאו כמ"ס מהר"ח ו"ל בהק' יא יעש' :

יד' יעש' עוד לריך שתרע בו האדם לריך לקיים וכו' כמעשה ודיבור ומחשבה וכו' . כ"כ הכי איתא נמי בהקדמה יא ועי' בדברינו אות מה :

טו' יעש' וכוונתו כיה שהאדם מחוייב וכו' . כ"כ פי' שכל לשלול שאין בוונתם ו"ל לו'

הנרנח' דרוח שהם פרזופי הו' דכל פרזוף מס' ר פרז' הנז' . וכן הדרש לס' ר פרז' נרנח' דנש' שהם פרז' הברי' דכל פרזוף מס' ר פרז' הנז' : וכן הסוד לס' ר פרז' החיה שהם פרזופי האז' דכל פרז' מס' ר פרז' הנז' . וסוד הארבעה פירושי הפרד' לס' ר פרז' היחידה שהם פרז' הא' דכל פרזוף מס' ר פרז' הנז' :

ולפ' ז מ' ש רבינו הכא ונמצא כי מכל פי' מן הס' ר פירושים ממנו נקחוה נשמה א' של ישרא וכו' אין הכוונה שפירוש א' מהס' ר פירושים שעפי' הפשט לבד או שעפי' הרמז לבד נקחוה ממנו נשמה א' זה אינו כי מהפשט לבד לא נקחוה רק בחי' נרנח' דנפש לבד ומהרמז נרנח' דרוח לבד כמבאר בד"ק של הרש"ש ז"ל שא' ר"ל שמכל פי' מהס' ר פירושים שעפי' הפשט ועוד פי' א' מהס' ר פירושים שעפי' הרמז וגם פי' א' מהס' ר פירושים שעפי' הדרש וגם פי' א' מהס' ר פירושים שעפי' הסוד מארבעתם יחד נקחוה נשמה א' שלימה בנרנח' שלה אשר כ"א מהס' כולל ג"כ נרנח' . גם אין תימה למ"ס הרש"ש ז"ל דהנש' נחלבו מהתרי"ג מלות ור"ל קא' שהתורה היא שורש נשמות ישרא וממנה נחלבו ד"ל רכיון דעיקר המלות הם אורות המתפשטים מנוף אור התורה כמ"ס שם הרש"ש ז"ל בעלמנו לעיל מזה ח"ב התורה והמלות חד נינהו . ועפי' דברי ר"ל והרש"ש ז"ל נבין מ'ס בזה דק"ב והאורייתא וישרא חד נינהו :

והנה לפמ"ס מדברי הרש"ש ז"ל דכל דברי ר"ל דהכא הם באבר א' לבד ויתרי"ג אברים הכוללים השרשיים א"כ ז"ל דגם בשאר התרי"ג אברים אחרים הכוללים יש בכ"א מהס' ג"כ ס' ר פירושים עפי' הפשט וס' ר עפי' הרמז וס' ר עפי' הדרש וס' ר עפי' הסוד מאור התורה המתפשט בהם . ועוד ז"ל נמי שה' דפ' ס' ר פירושים שיש בכל אבר ואבר אינם שוים במציאותם שאין אותם הפירושים שבאבר זה הם באבר האחר לא הם שונים זמנ' דא"ל כננה ישתנה אור התורה המתפשט באבר זה מאור המתפשט באבריו ובמה ישתנה אבר זה מחבירו בשמו כמ"ס הרש"ש ז"ל שם לענין שנוי המלות יעש' . וה' נמי לענין שנוי הס' ר פי' זמנ' וא"כ לא ואשוב כמה וכמה פעמים ס' ר מיני פי' יש לתורה משונים

בני אהרן כד

זמנ' וכ"ס לפ' מש התו"ח ז"ל דכל פרטיות זה הוא אפי' במל' דמל' דעשיה יעש' בד"ב ע"א דהשתא אין חקר ואין מספר לשף שפי שפים ורוב רבי רבבות ס' ר מיני פי' שונים שיש לתו"ח ומכאן תבין מעלת תו"ח דהק וחין ערכה שמה שפי שפי' גנוי מטמונים יש בכל אות ותיבה ובאמת א"ל שיש לדרוש על כל קץ וקוץ תלי תלים של הלכו' ואין לתמוה עז' מאחר שהתו' היא עצמות אור האס' בה כמ"ס הרש"ש ז"ל בתחלת אותה הקד' יעש' . א"כ כמו שהאס' בה אין לו קץ ותכלית כד אור התורה הנמשך מעצמותו ית' ג"כ אין לו סוף ותכלית . והש"ת ברחמינו יאיר עינינו ויפתח לבינו בתלמוד תורתו ויזכנו להבין ולהשכיל אותם הפירושים השייכים לנ"רן ויקויים בנו מקרה שכתוב גל עיני ואביטה כפלאות מתורתך אכ"ר :

ב שם ולכן יש בתורה ס' ר פירושים וכו' כ"ב ותימה דא"כ אמאי אר"ל ע' פנים לתורה ותו לא . וכ"ת דעל האדם קאמרי דאין ביכולתו להשיג יותר מע' פנים . לא היא דהא מלתא תליא כפי ריבוי ניזוני הנש' הנכללות בו כדאמר בסמוך ומדלא נחן קבבה לדבר מש' שיכול להיות יותר מע' ניזונות וממילא נמי שישג ג"כ יותר מע' פי' ותדע שהרי מר"עה השיג כל הס' ר פי' כדאמר בסמוך וכ"ת דשאני מר"עה דרב גובריה וחיליה הרי ר"ע יוכיח שהיה דורש על כל קץ וקוץ תלי תלים של הלכות . וכ"ת דשאני ר"ע נמי שלא הניח כמותו הרי ירבעם ואחאב יוכיחו שזה היה שונה ק"ג פנים וזה פ"ה פנים כדאמרינן בפרק חלק ד"ק ע"ב וע"וק דבמ"א אמרו . ע' פנים לתורה ובמ"א אמרו שהתורה נדרשה במ"ט פנים טהור ומ"ט פנים טמא ואני בער ולא אדע החילוק שבין כל שו העניינים . שו"ר בספר מגיד משרים למ"רן ז"ל בפרשת זו מ"ס לו המגיד בזה יעש' :

(ובעיקר קושיא א' כ"ל לתרץ כי עניין הפירושי' לחוד . כי הפירושים ענייניו הוא דלא אכפת לן בפירוש הקוא אס הוא פי' פשוט דלא כ"מ לעניין דינא כלל או אי כ"מ לדינא וכללות הפירושים כולם הם ס' ר . אבל הע' פנים לתורה היינו שהפירוש הקוא מראה פנים להלכה אס לאיסור אס להיתר וכיוצא . יאורה)

ג' שם וְכֹלֵם עִפְי' הַפֶּשֶׁט נ"ב עי' להש"מ
 ז' בְּהִנְהוּתוֹ לִשְׁ"הוּ הַכֹּדֶם בִּירוֹש' תו
 ש' תִּרְס' ג' בְּהוּת ג' שִׁכְתָּב וְז' לֹא יִדְעָתִי אִיךְ
 מִשְׁתַּחֲוִים הַפִּירוֹשִׁים בֵּין אֶדֶם לַחֲבִירוֹ דָּכַל אֶחָד
 מִיִּשְׂרָאֵל מִכֵּין פִּי פֶשֶׁט הָתוֹ זֶה כִּמּוֹ זֶה וְהִי'עֵלָּ
 וְלַעֲדֹנ' וְדִלִּי שֶׁלֹּא עַל הוֹרָאָתָה כֹּל תִּיכָה וְתִיכָה
 קֹא' רֹז' שִׁישׁ כֹּה ס' ר' פִּירוֹשִׁים לְפִי הַפֶּשֶׁט דּוֹדֵאִי
 דִּמְלֵת וִידְבַר אִוּ וִיחָמֵר וְכִיּוֹלָה הִכַּל מִכִּיּוֹנִים אֹתָהּ
 בְּשׁוֹה וְגַם לֹא עַל מֵחָמֵר מוֹפֶשֶׁט שְׁאִינוֹ סוֹבֵל רֶק
 הוֹרָאָה אֶחָת לְבַד כִּמּוֹ וִידְבַר ה' אֵל מִשָּׁה לֵחָמֵר
 דּוֹדֵאִי אִין לֶךְ בּוֹ אֵלָּה פֶּשֶׁטוֹ לְבַד אֶךְ כּוֹוֹנָת
 רֹז' הוּא עַל מֵחָמֵר שִׁיכּוֹל לְהַתְּפָרֵשׁ בְּפָנִים שׁוֹנִים
 וְאֵכ גַּם אִינוֹ לֹא יִדְעָתִי אִיךְ שִׁכָּה הָרֵב הַמְּנִיָּה
 ז' רִיבּוֹי הַפִּירוֹשִׁים שׁוֹנִים שִׁישׁ בְּמִכְאֵרִי הַתִּנְכֹּד'
 כֹּא' וְאֵל לְפִי דִרְכּוֹ וְאֵם שְׁאִינִם עוֹלִים לְמַסְפָּר ס' ר'
 זֶה מִחֲמַת עֲלֻלּוֹת שִׁבְנוֹ וְאֵם הִיּוֹנוֹ מִטְרִיחִים
 עֲלֵמָנוּ הִיָּה יִכּוֹל כֹּא' וְאֵל לְסוֹל לֹא מִשָּׁה חֲדָשָׁה
 בְּבִיאוֹר פֶּשֶׁטִּי הַמִּקְרָא לְפִי בְּחִינָתוֹ וְשִׁרְשׁוֹ (וְאֵל
 עוֹד בְּלִי סֶפֶק יֵשׁ כִּמּוֹ וְכִמּוֹ פִּירוֹשִׁים שֶׁמִּפְרָשׁ
 הָאֶדֶם לְפִי שְׁעָה וְאֵל שִׁזְפָּתוֹ עֵינֵי הַדְּפּוֹס מִעוֹלָם
 וְלֹא נִכְתְּבוּ עַל סֶפֶר כָּלֵל מִלְּבַד מֵהַ שִׁכְבֵּר נִכְתְּבוּ
 כִּכְתִּי וְלֹא זָכִינוּ בָּהֶם יִאֲוֹדָה) וְאֵל עוֹד אֵלָּה
 שִׁפְעָמִים רַבּוֹת נִמְלָא בְּדִרְכּוֹ הַמִּבְאָרִים ז' וְעִי
 פִּירוֹשִׁים שׁוֹנִים גַּם עַל הוֹרָאָתָה תִּיכָה א' וְעִי
 תִּסּוֹב הוֹרָאָתָה הָתוֹ מֵחָמֵר לְכוּוֹנָה אֶחָת
 דּוֹק וְתִשְׁכַּח :

ד' שם וּמִוֹזֵל בְּכָל עֵרֶב וְעֵרֶב הִיָּה מִתְּכַבֵּל
 וְכו' . נ"ב הִכִּי אֶתְמַר כִּמּוֹ בִּשְׁ"הֵם פ'

וְאֶתְחַנֵּן ר' מִטָּע ע"ב וּבִשְׁעֵר ר' הֶקֶט ר' מ' יע"ש :

ה' שם וְאֶתְחַנֵּן יֵשׁ נִשְׁמָה שֶׁמְשִׁיגָה שְׁנֵי מִיּוֹ
 פִּירוֹשִׁים וְכו' . נ"ב פִּי שִׁכָּה לְתֶרֶץ

דִּלָּה הֶקְשִׁי לֶךְ דִּלָּה אִין מִי שִׁיכּוֹל לְהַשִּׁיג יוֹתֵר
 מִפִּי אֶחָד בְּתוֹרָה הַמִּכּוּוֹן לְשׁוֹרֵשׁ נִשְׁמָתוֹ וְאִין
 קִחוּיָן שִׁחֲסֵם א' מִפְּרָשׁ כִּמּוֹ פִּירוֹשִׁים לֹא שֶׁהוּא
 כִּפִּי בְּחִי כִיּוֹנִי הַגֵּשׁ הַלְּלוּתָהּ בּוֹ וְק"ל :

ו' שם וְהִנֵּה פֶּשֶׁט א' בֹּא אִישׁ א' לְפָנֵי מוֹזֵל
 וְכו' . נ"ב הַמְעִיין לְקַמֵּן ר' כֹּב ע"ב יִרְאֶה

שְׁאוֹתוֹ הָאִישׁ הוּא מֵהָר' אִוּ ז' בְּעֲלָמּוֹ שֶׁלֹּא שִׁלְרֹב
 עֲנוּתוֹתָהּ הַעֲלִים הַעֲנִין כִּכְאֵן יַעֲשֶׂה :

ז' שם דַּע כִּי הַמּוֹת כּוֹלֵם יֵשׁ בָּהֶם זִכְרֵיהֶם
 וְנִקְבּוֹת וְכו' . נ"ב הֵכֵן אִתָּהּ כֹּאֲוֶהֱק פ'

תְּרוּמָה ד' קֶסֶב ע"ב דְּפִיקוּרֵי אֲרוּיָתָהּ כּוֹלָהוּ

בְּרֹא דִאֶדֶם דְּכוּ"ן וְכו' וְעוֹד כִּד' קֶסֶב ע"ב יַעֲשֶׂה
 וּמ"ש בֵּין כִּמּוֹ ע"ב וְכוּן בִּמְלֵת אֶע"ג דְּלִכְאֹו הִיָּה
 נִר' שִׁמְע' כּוֹלֵם הֵם בְּחִי זִכְרֵיהֶם וְכֹל מ' לֵת בְּחִי
 נִקְבּוֹת . בְּסוֹד שְׁמִי עִם יָה שִׁסָּה זִכְרֵי עִם ר' ה'
 רִמָּח וְזִכּוֹר לְזָכַר וְשִׁמּוֹר לְנִקְבָּה כִּנּו' . וְכִכְ בְּעִתָּה
 שִׁמְע' שְׁעֵר קְלִיפַת כּוֹנֵה פִּיָּה יַעֲשֶׂה . מ' מ' כִּכְר
 נִתְבָּאֵר בִּשְׁ"הֵם דֶּק ד' וּבִשְׁ"מֵא רִשְׁבִּי ז' דֶּק ג' עַל
 הַתִּיּוֹקוֹנִים וְכִעֲלָה שְׁעֵר נ' רִפְד כִּי הִמָּע הֵם
 חֲסִידִים יִמְלָתָה הֵם גְּבוּרֹת וְכִתְבֵּם שִׁם בִּשְׁ"מֵא רִשְׁבִּי
 פ' תְּרוּמָה עַל ד' קֶלֶט מֵהוּז' שִׁכְלָל יִדּוּע' הוּא
 שֶׁחֲסִיד הוּא כָּלֵל עֲגוּבָה וְהַגְּבוּרָה מִחֲסִיד יַעֲשֶׂה
 וּמִשָּׁה הִמָּע שֶׁהֵם דְּכוּרִין הֵם כְּלוּלִים ג' מִהַגְּבוּרָה
 שֶׁהֵם נִקְבִּין . וְהִלָּתָה שֶׁהֵם נִקְבִּין כְּלוּלִים ג' כִּכְ
 מִהַחֲסִידִים שֶׁהֵם דְּכוּרִין וְלִכּוֹן כָּלֵל אֶחָד יֵשׁ
 זִכְרֵיהֶם וְנִקְבּוֹת וְק"ל :

ח' שם וְאֶתְחַנֵּן הַכֶּסֶד וְהַעֲלָמוֹת הֵם מ' ע"ב
 שִׁכְבָּר הַהוּא וְכו' . נ"ב לֹא בִיאוֹר רֹזֵל

עֵינֵי הַעוֹר מֵהוּ אֶתְחַנֵּן לְקַמֵּן כִּד' נִכְ כִּתְבֵּי וְז'ל
 וְהִנֵּה הַעוֹר שִׁכְבָּר הוּא שֶׁל הַכֶּתֶף בּוֹ נִרְמָזוּ כָּל

הַהֲלָאוֹת אֶשֶׁר יֵשׁ בְּפָנִים הָאֶחָד הוּא עִכְ"ל יַעֲשֶׂה
 וְעִי' ע"ב ע"ב מ' פֶּרֶק י' וּבִשְׁעֵר מֵא פ' שֶׁהוּא

חִיּוּנוֹת דְּחִיּוּנוֹת וְכִשְׁ"כֵּר ר' פֶּב וְכִרִּישׁ הַקְּדִמָּת
 הַתִּרְיָג לְהַר"שֵׁשׁ ז'ל וְכִסּוּפָה יַעֲשֶׂה . וְדַע דִּלָּה ג'

רִמְפֶּשֶׁט דִּרְזֵל מִשְׁ שֶׁהִמָּע וְהִלָּתָה הֵם בְּכִינֵת
 הַרְמָח אֲבִירִים וְהַשֵּׁס"ה גִּידִים עֲלָמִם אִין הַדְּבַר

כִּפְשׁוֹתוֹ אֵלָּה כִּמּוֹ ע"ב ע"ב נ' ש' קֶלֶר אֲבִירִים
 פ' דִּרְמָח מ' ע"ב הֵם בְּחִי הַחֲסִידִי הַמִּתְּפַשְּׁטִים

כְּגוּפָה וְהֵם סוֹד הַלִּיחָה שׁוֹרִישִׁית שִׁכְבָּרֵם וְהַשֵּׁס"ה
 ל"ת הֵם בְּחִי הַגְּבוּרֹת שֶׁהֵם סוֹד הַרְסֵם הַמִּתְּפַשְּׁטִים

בִּשְׁ"ה גִּידִין יַעֲשֶׂה . וְעִי' בְּרִישׁ ש' מֵאֲרֵשׁ בְּכִי
 בְּבִיאוֹר מֵחָמֵר הַתִּיּוֹקוֹנִים שְׁמִי עִם יָה שִׁסָּה וְכו'

וְהֵכֵן ד' לֶד ע"ב וּבִדְפּוֹס חֲדָשׁ דִּטָּע ע"ב יַעֲשֶׂה :

ט' שם וְהַגִּידִין הֵם מ' לֵת . נ"ב לִכְאֹוֹן דְּקִרְיָה
 עַל גִּידִין שִׁכְבָּר גּוֹפִיָּה דִּלָּה יִרְיָה בִּיָּה

וְכִמְלָא לְפָנֵי שֶׁהִמָּע לֵת הֵם רִמּוּזִים בִּשְׁ"ה גִּידִים
 שִׁכְלָלוֹת הָאֲבִירִים עֲלָמִם . אֲבָל זֶה דִּלָּה קֶסֶבֶר

שֶׁאִין לֶךְ אֶחָד שְׁאִינוֹ כָּלֵל מִכְּ"נַע וְאֵכ מֵהַ
 שֶׁאִמְרוּ רֹזֵל דִּרְמָח מ' ע"ב הֵם כִּנְגֵד רִמָּח אֲבִירִים

הִיּוֹנוֹ עַל כָּלֵלֹת הַכְּ"נַע שִׁכְבָּרִים וְנִמְלָא דְּגִידִין
 שִׁכְבָּרִים הֵם מִכְּבִי מ' ע"ב וְלֹא מִכְּבִי מִלָּתָה כִּי

הַמִּלָּתָה הֵם נִרְמָזִים בִּשְׁ"ה גִּידִים אֲחֵרִים בִּפְ"ע
 שְׁאִינִם מִכְּלָלוֹת הָאֲבִירִים . וְעוֹד דִּלָּה גּוֹפִיָּה

בס' הל פ' כי תלך דק"ו ע"א יע"ש :

יד שם האמנם מי שלא רצה לעסוק וכו' הוא פונס וכו' . כ"ב היינו אם היה יד שכלו מגיע כמש"ל בהק' יא ד"ד ע"א וכו' מ' הלשון כאן מי שלא רצה וכו' ועי' בריש ס"ה דף ח ע"ב . ואפי' מי שיר שכלו מגיע אם כבר טרח כראוי בגלגולים הקודמים אינו מחוייב לחזור ולטרוח עוד בזה הגלגול ועי' לקמן דף מט ע"א וז"ל וא"ל כי הענין שאני לריך לתקן עתה בגלגול זה הוא לעסוק בחכמת הזוהר וא"ל כי לפי שבהיוחי בגלגול בעל מגיד משנה הייתי מעיין גדול וחריף בחכמת העיון לכן אניני חפץ עתה לטרוח בחכמת העיון יע"ש . ועי' בש מארז"ל ד"כ ע"ד ולעיל בהקדמה יו יע"ש :

הקדמה יח

תחלת הק' זו הובאה בשלימות כע"ח ש"מ פ"ד ובס' הג' פ"לה ד"כ ע"ב יע"ש .

א שם ודע כי מן עולם האני' יולדות נשמות ומבריאה רוחין קדישין וכו' כ"ב ענין הרוחין קדישין אינם רוחין דבני אדם אלא הם רוחין קדישין דמלאכים הנק' חיות והם בעולם הברי' כמב' בע"ח ש"מ ש' חו"פ פ"ח ובש' מד' ש' השמות פ"ה יע"ש . והיולף מדרז"ל שו כי נש' בני אדם יולדות רק מעולם האני' לבד ולא מב'ע' וגם' המלאכים הם מב'ע' ולא מהאני' וקשה דמאינו אפכא בתרומיהו דהא כתב לעיל בהק' יא ד"ב ע"ב וז"ל גם נודע כי מכל הבחי' שנכללו בד"ע אביע' יולאים נש' ב"א בסוד בניס אתם לה' להיכנס דמהעשיה יולאים נפשות ומאיו' רוחין ומביר' נשמות ומאני' חיה ועד' בפרט כל עולם יע"ש . והכי רהטא סוגיין ככולי ש' זה ובכ"ד וה"ל מב' בהק' רידן בסמוך ונראה וא"ל איך יסתור דבריו בת"כר . ובענין נש' המלאכים נמי מצינו בע"ח ש"מ פ"ט שיש מלאכים שגש' היא מאני' והם אותם שאין שמם משתנה יע"ש . ועי' עוד בש"טל פ"ד דנשיקין הראשונים שהיו קודם שהוכררו זון הם יותק' גדולים ומשם ילאו המלאכים הקדושים יע"ש . לכן ל' שהענין הוא כי הנה כתב רז"ל שם כ"ש מ' פ"טו ובש"כח פ"א כי נש' ב"א הם מוזהר לפני' העולמות

מסיק ותני שאין גידין אלו שבכללות האברים באותם הגידים האחרים שמספרם שס"ה . הרי גידים שמספרם שס"ה שהם כנגד מל"ת הם זולת גידים אלו שבכללות האברים ואיך יסתור דבריו תכ"ד . ועי'ע' לעיל בהק' יא ד"ב ע"א . לכ"ל לפרש דלאו הגידים שבאבר קאי דהנהו בכלל בשר שזכר ברישא נינהו כי סופם הם נעשים בשר ממנו כמ"ס בס' הג' פ"כ שהבאתי דבריו לעיל בהק' יא אות וז' יע"ש אלא קאי אגידו' שמספרם שס"ה שהם הם הרומזים למל"ת ומשום האני מלתה גופא דלא תטעי לומר דעל גידים שבאברים דאיירי בהו קא' שהם בחי' מל"ת הולך לו' גידים שבאברים לאו היינו גידים שמספרם שס"ה וממילא מש' דגידים דקא' שהם בחי' מל"ת היינו אותם שמספרם שס"ה ולא נינהו גידים שבאברים דאיירי בהו מעיקרא . א"ל וז' דלעולם קאי אגידים שבאברים אלא דמל"ת דקא' לאו היינו שס"ה מל"ת הנמורים אלא מל"ת שב"מע גופיהו כגון לאו הבא מכלל עשה שהוא עשה וכיוולא והאף קא' שהם בחי' הגידים שבאבר ההוא ע"ד שכתבנו לעיל אות ו' שהמ"ע שהם דבורין כלולים ג"כ מהגבורות שהם נוקבין . שוב מנאתי להש"ל בהק' הנק' תולדות אדם בסוף מאמר בית החכמה שכתב נמי שהמ"ע כלולים מל"ת והמ"ל"ת כלולים מעשה יע"ש :

י שם מבחינת פירוף לאה העומדת שם מאחוריו . כ"ב עי' לקמן הק' כח סוף דף כח ועוד כדף כו סו'עב ודף נט ר'עא ודף סג ע"א יע"ש :

יא שם ומספר המלות אשר באבר הזה הנק' כתף השמאלי הם יא מ"ע . כ"ב כ"כ לעיל בהקדמה יא ד"ד ע"א ועי' בדבריונו מ"ש בזה בס' ד :

יב שם וסימניך אם כסף וכו' אם כלי' . כ"ב כל' שמות הלואה לעני היא רמזה באימא תתאה מלכות ה"א אחרונה שבשם הנק' עני וק"ל :

יג שם גם דע כי האדם שאינו עוסק בתורה פונס וכו' . כ"ב עי' להר"ב ש' זל כדף ד' שאלה טל מ"ש בזה . ועי' בדבריונו לעיל בהק' יא אות לב ועי'ע' מה שמקשה דמתרץ בזה

העולמות ונש' המלאכים הם מזווג דחילו' העולמות יעש' . וידוע כי הפני' נק' חלי' בערך החילו' שנק' בי'ע כמ'ג בנה'ש ר'לה סו'עף יעש' וכוה יתבארי דברי ר'ל דמ'ג דמן החלי' יולאות נשמות ומבי'ע מלאכים הכוונה היא שמן הפני' שנק' חלי' יולאות נש' ב'ח ומן החילו' שנק' בי'ע יולאות נש' המלאכים וזהו בכל עולם ועולם מר'ע אבי'ע שכבר הקדים וכתב שכל עולם כלול מארבעתם . ומובן מזה רבכל עולם ועולם יש זוג להוליד נש' ב'ח ואפי' מיני' ועשיה והיינו מחלי' שלהם והא דכתב הר'ל בש"מ דביני' ועשיה ליכא זוג להוליד נש' יעש' היינו בוי' ועשיה הפרטיים דכל עולם אבל בחלי' ריהקו איכא ועי'ע להת"ח ז'ל ר"עט ע"ב שכתב דיו' ועשיה נמי בני זוג נינהו לא דזוג שלהם אינם נק' בשם זוג יעש' . ח"כ נש' דקא' לאו נש' ב'ח לא נש' המלאכים וכמ"ס שם בפ"טו דש"מ דמזווג רכלים דחלי' נעשה נשמות למלאכים שאין משתנה שם יעש' . ואע"ב דהתם קא' דנעשה מהם נשמה לנש' והבא קא' נשמות לא אכפת לן כי נשמות הוא שם כולל . וכולא מלתא איירי במלאכים ולא בנש' ב'ח וכוונתו לו' דנש' המלאכים אינה כלולה רק מאותה עולם לבד משא"כ נש' האדם שהיא כלולה מכל העולמות והיינו דמקיים עלה והנה האדם התחתון כולל כל העולמות ופי' הא' נר' יותר וק"ל :

ב שם אז הוא בסוד אופנים נ"ב לאו במדרג' אופנים קא' דהנש' היא גדולה ממדר' המלאכים דאותו עולם דלקמן סוף הק' יט וכן הוא בכ"מ לא כלו' שאז יש לו נפש מהעשיה שהיא סוד אופנים כמס"ל מזה . ח"כ דעל גופו קא' שהוא במדרגת אופנים והוא ע"ד שכתב התו"ח ז'ל דק"מו רע"ב יעש' :

ג שם והנה לפעמים אדם ח' שיהיה מבחי' נשמה דעשיה וכו' כ"ב כוונתו פשוטה דר"ל שאדם זה שהוא מבחי' נש' דעשיה אפי' שיהיה יותר חשוב מאותו שכבר זכה לכל נר'חיו דעשיה וגם זכה לבחי' נפש דרוח מיני' והטעם משום שזה מאיר בו בחי' נש' דרוח וזה אין בו רק נפש דרוח . אבל ק' שזה זכה לנפש דרוח הנה וראי שקודם זה זכה גם לנש' דעשיה וגם בו האירה נש' דיו' וא"כ עכשיו שנתעלה ביותר

וזכה לנפש דרוח למה יגרע ואותה הארה היכן הלכה . ומה גם ש'ל דכשזכה אח' לחיה דעשיה האירה בו ג'כ חיה דיו' וכשזכה עוד ליחידה דעשיה האירה בו ג'כ יחי' דיו' דמ"ס מבחי' הנש' וא"כ בשכיל שאני זכר הפסדתי . ואפ"ל דכ' שעדין לא זכה לנפש דרוח בהתלבשות גמור אז היו הבחי' דרוח דיו' מאירות בו בבחי' הארה לבד דרך היא המדה אבל עכשיו שהתחיל לזכות לנפש דרוח בקנין גמור אז משתלקים ממנו כל אותם הארות לפי שעתה לריך שיהיו בו בקנין גמור ולא בבחי' הארה לבד כבתחלה ולכן הורע בחו' כזה . וב"ת אכתיו ק' דמעולה הוא עכשיו מלד אחר דכיון שהתחיל עכשיו לזכות לנפש דרו' מיני' הרי התחיל להאיר בו עתה ג"כ בחי' נפש דנש' מבחי' . ז'ל דמ"מ מלד הארת הרוח דיו'ירה מיהא גרוע הוא השתא מדמעיקרא . ועמיתו ח'ר יהודה משה פחיוא הי' תי' דמרברי הר'ל דנקט נשמה ולא בחי' אחרת מש' דער שיזכה לנש' מעולם התחתון אז מאירה בו הנש' דעולם שלמעלה הימנו לפי שנעשה קרוב לעולם העליון עכ"ל . ח"כ יש לבוין דברי ר'ל דהבא עם מ"ס בס"ה פ"כ ד'לד ר"עב ר"ה ונמלא כי יהיה כמה אנשים וכו' והוא בסוד התלבשות והתכללות הד'ע אבי'ע זה בתוך זה יעש' ודוק :

ד שם וב"ת מ"ס בור' תרומה וכו' . כ"ב עיי' בש"ה פ' וירא ד'כה ע"ג ובש"ה ק' ד'מ דרוש נפלא בתחילת החלי' ובע"ח ריש ש"לד והר"פ ז'ל ובש"טל פ"ה כלל ז' וכלל כ ובש' מאמרי הרש"בי ז'ל ד"ד ע"ד כביאור עאלת אות ד ואות ג ועי' עוד שם תרומה דף ו ע"ד ובש' מארזל דף ו ע"ד במס' בב"ק ובש"המ פ' בהר יעש' :

ה שם כי אחר החרבן נתפדו ז'ל מנוק' . כ"ב לאו לגמרי קא' דהא מבחי' בש"ה פ' שם ד'כה דכליל שבת וי'ט איכא זוג עליון דנש' חדשות הנמשך מלמעלה יעש' לא על ימי החול קא' כמבוי' שם ועי' בהק' ו בדברינו שם :

ו שם ולומד והוגה וכו' . נ"ב מבין הוכחכו לעיל בהקדמה יח אות דלריך להוליא לימוד התורה בפיו יעש' :

ז שם ואם יתקן עצמו יותר אז יהיו לו שלשתם מן היצירה וכו' . כ"ב משמע לפי' דכ'רן דקה

רטובא הוו . יל כמ'ס הת'וח זל והעתקנו לשונו לעיל בהק' יז אות א רכל פרטות זה הוא חפי' במל' דמל' דעשיה יעש . דהשתא חין חקר ואין מספר לריבוי הפרט' וכנגדס בנכראים . וזל דפרטות זה אינו כנש' ב'ה לכד לא גס כבע'ח ולמחיס ג'כ שהרי חין לך כריה שדומה לחברתה וכולס לורך גבוה הס כמ'ס כע'ח ש' סדר האלי' פ'ב יעש יעז' נאמר מה רבו מעשיך ה' כולס כחכמה עשית :

הקדמה יט

הובאה בשלימות כע'ח שער טל פ'ד בסופו ובס'הפ פ' כי תלא ד'קטו סו'עא הובאה בקיזור יעש :

א יעש כבר ביארנו במ'א וכו' . נ'כ כבר מזוין בדפוס על ס'הפ פ' וירא ועי' להריפ'ס זל בש'טל פ'ד שהחריך בענין זה יעש : **ב** יעש והס כמה מיני ירדות שורדות הנש' עי' הפגס . נ'כ עי' להריפ'ס זל סו'פד דש'טל שכתב שפגס זה יס לפרשו בשני פנים או שהוא פגס שעי' אד'הר או שהוא פגס האדם עצמו עי' קלקול מעשיו בגלגול הקודס יעש . וכפי' הא' מב' בס'הל שס ד'קטו יע'ס . מיהו כלע"ד רב' הפי' הס לורקים דלעיל בהקמה ז מב' דבין נש' שגשרו מאד'הר ובין נש' הפגמו' עי' האדם עצמו דהיינו שבתחלה זכה לנר' וחזר ופגס בהס דין א' להס יעש וא"כ שקולים הס ויבואו שניהס :

ג יעש והנה נמלאו בהס ב' חלוקים הא' וכו' כ"ב פי' כי בכללות הנש' נמלאו בהס ב' מינים . הא' מה שירדו עי' הפגס . והב' שלק ירדו לא שעיקרס הס למטה . והוא ענין בפ'ע ולא קאי אדלעיל מניה חנש' שירדו עי' הפגס . וכ"כ מלשון ט"ול שס שענין זה כוזר ברישא יעש . אך ק"ל ודא פ' בהק' יב דהאד השוק בכל הנש' שכולס ירדו ל הקלי' בחטא אד'הר חוץ מנש'ח אמתיות לגמרי יעש . ואין לו דמיוני הכא כנש'ח גופייהו דהא מנש' דהני גריעני ושו גש'ח חשיבי טובא . ואי ירידה זו הכו' כאן אינה עי' חטא אד'הר אלא עי' חטא האדם עצמו כיחא ועי' בדבור שאח' :

שס

דהוה מיוירי בהו ער השתא היינו נר' דנפש עצמה וא"כ יולא לנו מזה דרוח שבנפש נמי היא נמשכת עי' עסק התורה כמ'ס לעיל בהק' יח אות לב יעש . ועד' זל נמי מ'ס לקמן ד'גן סו'עב יעש :

ח יעש והמנס כבר ידעת כי ד' אותיות הו"ה וכו' ועד' הולכים ומתרכבים וכו' ער שהס מספר ס"ר לרופים . כ"ב ענין חכמת הלירוף עי' כע'ח ש' סדר האלי' פ'ב וכתב שס השמ'ס זל באות כ שהוא ענין עמוק ונסחר יעש ועי' בש' טכ"תא פ'ו ופ' ומ'ס עור הש'מס זל ואין מה נענה בתריה רק ליה ענינו שיעבא . ועי' כריש שער ר'הק דרוש א ודרוש ב יעש : **ט** יעש ומן הלירופים ס'ר הנ' יס כחינותיהס במספרס בארבע היסודות וע"כ היה וכו' . נ'כ ר'ל שכתו שד' אותיות הו"ה הס מלטרפים לס'ר לרופים כך הד' יסודות שהס כנגדס ג'כ הולכים ומתרכבים ער ס'ר מיני הרכבות שונים זמן וק"ל :

י יעש חמנס שנויהס הוא כפי כח היסוד הגובר בנכרא ההוא . כ"ב והוא כפי אותו לירוף שס הו"ה שכנגד אותו נכרא שס"ר מיני הרכבות שבר' הס כנגד ס"ר מיני לרופים שבסס הו"ה כ"ה והוא ע"ד ששה לרופי יה"ו שברדוש ה' דחנ הסוכות שכפי אותו האות הגובר בראש או באמצע כך יהיה נוטה כלפי דרין או החסר יעש . וכמו כן כאן יהיה גובר יסוד האש או המים וכו' באותו נכרא כי הס זה לעומת זה וק"ל :

יא יעש והנשמות של בני אדם שהס מד' וכו' . כ"ב פי' שהנש' של ב"א שגס הס נתהוו מד' רוחניים דד' אותיות הו"ה הנה כל אבר ואבר הוא כולל ג'כ ד' שהס ד' אותיות הו"ה וחזור גס הוא להיות פר' שלס ומתחלק גס הוא לס'ר חלקים . והולך לזה משום דאל"כ היה ראוי שלא יהיו מתחלת העולט ועד סופה יותר מס"ר בני אדם כנגד ס"ר לרופים ואין קא חזוין דטובא הוו לזה הולך לומר שכל אבר ואבר ג'כ הוא חוזר ונחלק לס"ר . וא"ת אכתי קשה שגס לפי חשבון זה לא יקיו רק לתרי"ג פעמים ס'ר שהרי הס תרי"ג אברים וכו' מהס נחלק לס'ר הרי תרי"ג פעמים ס'ר ואין קא חזוין

בני אהרן כה

ד שם ה' הוא הכס' וכו' הב' הוא וכו' כ"כ
 לפ"ה כ' בחי' נש' לו הכו' כאן הם
 הם המדרגה הב' והנ' הנ"ל בהק' ז כי בחי' ה' ה'
 דהכא היא מדרגה הב' דהתם דגם שם קאמר
 שירדו לקלי' עי' הפגם . וגם תי' שלהם לענין
 לזכות בחיי חיותם כמה שיכולים לזכות מהנ"ר
 ולא יאטרכו לג' גלגולים הוא ביום עי' נפ"א
 כדקא' הכא . והבחי' הב' דהכא היא היא מדרג'
 הב' דהתם שתי' שלהם ג"כ לזכות בכ"רן בחיי
 חיותם הוא כלילה בעת השכיבה י"עש . ולפי'
 ל"ל דעלייה דקא' הכא אינה עליית מקום דהיינו
 שהנש' עלמה נעקרת ממחלבה שלמטה ומתעלית
 למעלה לא כל' השגת בחיכות אחרות מעולות
 מהה' והיא השגת ר"ון כמכו' התם י"עש . והוא
 כמו עליית העולמות שעניינה הוא תוספת
 והגדלה ואינה עקירת מקום כמכו' בנה"ש דקי'
 י"עש . מיהו אחר העיון נר' שקשה לזווג הק'
 דירן עם ההיה דהק' ז מכמה טעמים . חדא
 דהתם מכו' נש' דמדרגה הב' אפי' עי' הכוונה
 דנפ"א א"ה להשיג רק רוח מו"י לבד ולא יותר
 והכא קא' שיכול לעלות עד האז' ועוד דאפי'
 רוח דוי' נמי מכו' התם דהיינו יכול להשיגו
 אותו האיש בעל הנפש עלמו לא איש אחר יקחנו
 ועי' הטעם בדברינו והכא מש' שהעלייה היא
 לאותו אדם עלמו . ועוד דהתם קאמר דלריד
 שימותו האנשים ההם בעלי הנפש והרוח ואח"ך
 תלך הנשמה מהקלי' ותבוא בגלגול להתקן
 והכא קא' דבחיי חיותו יוכל להתקן וא"ל להתגלג'
 ועו"ק דהא כל עלמם של הנש' דמדרגה הב'
 דהתם אינם לא מחלקי כ"ע לבד כי חלקי האז'
 לא נפלו לקלי' כמכו' לקמן בהק' כט ד"ל ודס"כ
 ע"א והיינו קא' הכא המשל בזה אם היא מעולם
 האז' ועי' הפגם יורה וכו' ואם לא היה הענין
 אמת לא היה ר"ל תופס המשל בדרך זה . מיהו
 הא' ל' עפי' מש"ל בהק' יא אות יח דהנשירה
 היתה בפרטות כל בחי' וא"כ גם בחלקי האז'
 מדר' ג' שבהם ירדו י"עש ואבחי' הב' דהכא
 נמי איבא למידק דאי היא המדרגה השנית
 דהתם קשה דהתם מכו' דתיקון שלהם להשיג
 ר"ן הוא עי' כוונה פ' נפשי אויתיד כלילה ולא
 עי' פסוק בידך אפקיד רוחי כדקא' הכא ובהדיא
 כתב לעיל בסוף הק' ג דפסוק בידך אפקיד

רוחי אין מועיל לזה כלל י"עש . ועוד אי עלייה
 דהכא הוא להשיג ר"ן מאי למעלה משרשו דקא'
 בסמוך והרי להשיג שרשו הוא . מיהו כ' קושיות
 אלו ול דלקושיא א' ול דלאו דווקא קא' הכא
 עי' פ' בידך אפקיד רוחי לא כל' בזמן אמירת
 פסוק בידך אפקיד רוחי ור"ל בעת השכיבה
 והכי מש' נמי מתחלת דבריו דהכא ועי' בש"פ
 ד"קמו ע"ה תתלים סי' כד דמיייתי נמי להאי
 פסוקא והתם ע"כ הוא לאו דווקא י"עש . א"כ ל' ששני
 פסוקים אלו תרומיהו מליך לריכו כדמש'
 בס"ה פ"ח י"עש . והוא דסוף הק' ג' ול דה"ק
 דהאי לחוד אינו מועיל לא ב' כ"כ טובים . א"כ
 ה"ק שאם יכוין בפסוק זה כמו בכל לילה להיות
 נפשו סוד פקדון זה אינו מועיל אלא לריד
 שיכוין שתשאר נפשו שם תמיד . ולקושיא שנית
 ול דלמעלה משרשו דקא' היינו לערך עת הלידה
 כי בעת שזולד לא היה בו ר"מ אלא נפש בלבד
 ועכשיו הוא עולה וקונה לו רוח או נשמה
 ממקום יותר עליון משרשו הא' . (ובהא כיחא
 נמי מאי דקשיא לן לקמן אות ה ד"ה עד שיעלה
 וכו' י"עש דלפי האמת הכל הוא בשרשו כדאמרן)
 אבל אכתי קשה מה שהקשינו לעיל . ועוד דהכא
 מש' דעליית הלילה היא ביסוד דלאה ולעיל בסוף
 הק' ג וכן בש"כ דרוש י דהלילה מוכח שהוא
 ביסוד דרחל י"עש . ועו"ק דמהכא מש' שהנש'
 דבחי' ב' הם גרועות מנש' דבחי' א' דשו שרשם
 מלמעלה ואלו מלמטה ולעיל בהק' ז מכו"ר
 להיפך דאדרבא נש' דמדרגה ב' הם יותר מעולות
 י"עש . ומחמת כל זה היה נר' לו דהק' ז והק'
 דירן לא שייכי אהדרי וכ"ל נדרשת לעלמה והפגם
 הכו' כאן אינו עי' חטא אר"הר כדהתם לא הוא
 עי' האדם עלמו והעלייה דקאמר נמי אינה
 השגת ר"ן אלא היא עליית מקוב כפשוטה בין
 אם היא לשרשה ובין למעלה משרשה ועלייה
 דלמקום שרשה היא ע"ד מ"ש לקמן ד"כ ע"כ
 דבתחלה עי' החטא יורה נפשי עד העקב ואבא
 מרי ל' העלה אותה עד הטבור ואני לריד
 להעלותה למקומה לגמרי י"עש . ועלייה דלמעלה
 משרשה נמי מלינו לעיל בהק' כ ד"ר סו"ר עי'
 שכתב ויעלה למעלה ממקום שורש נשמתו אשר
 משם חולבה י"עש :

אבל קשה דכמאי עסקינן הכא אי כנפש
 דעשיה

ז שם כי אז הוא זווג יעקב בלילה וכו' כ"ב
מש' דגס כשעולה נשמתו למעלה
למ"ן בעת השכיבה היא עולה ג"כ ביסוד דלחה
שהרי משם היא יולאה בריה חדשה וק"כ נודע
הדבר מ"ש כש"הכ דרוש י לילה כי בכל לילה
אנחנו לריכים להפקיד רוחינו ביסוד דחל בסוד
מ"ן אבל בלילה ה' א"ל כי כפי אותה שעה ראה
בחכמתו שהייתי לייך להפקיד רוחי ביסוד דלחה
לעש' וה' ט' משום שראה בחכמתו שבאותה לילה
יהיה עלייה לנשמתו ולכן לוהו להפקיד רוחו
ביסוד דלחה שע' נעשה ענין זה וק"ל

ח שם דע כי המלאכים דבריו גדולה מעלתם
על נש' האדריקים שהם געולים היוי'
וכו' עי' בשמא' דרשבי בפי' ארז' דנ' סוע' ד' ששם
הובא ג"כ ענין זה ויע' בע"ח ש"כו ספ"א
וכ"כ כש"טל ספ"ג כתב וז"ל ואח"ך אס יזכה
במעשיו יותר יעלה הכל במדרגת מלאך והקשה
שם הר"פ ש' דאין זו עלייה שא ירדה דהא קי"ל
ככ"ד שהאדריקים הם גדולים יותר מהמלאכים
עי' מה שתרץ ויע' בהת"ח וז' דק"מו ולפי
דל' דהכא דנלאכים דבריו גדולים מנש' דיוי'
וכן ערז' בשאר הפרטים אפ"ל דיעלה במדרגת
מלאך הגבוה מנשמתו קא' וק"ל

ט שם ועי' הפגס ירדה עד עולם העשיה
ומשם יולאה לבוא בעוה' וכו' כ"כ
אע"ג דמ"ש ועי' הפגס ירדה עד עולם העשיה
היוני לקלי' דעשיה כרין כל נש' הפגומות וא"כ
מאי ומשם יולאה וכו' היינו שבהגיע זמנה ללאת
מהקי' עי' תפלה וכיוצא בדלעיל ריש הק' יג
הנה היא עולה למ"ן בנוק' דעשיה ומתעכרת
שם בדלעיל בהק' יב ומשם יולאה לבוא בעו"ה
כן מתבאר מדברי הרי"פ ש' ז' ד"קלא סו"עאז
שכ' והוא ילא ונולד מזיוג ז' דעשיה וכו' יע"ש
ואעפ"י דלפי הנר' מהק' יב דעי' הנש' הוא
במל' דאזי' וכ"כ מש"הכ דרוש ב' ג' דנפ"א
דבירורי כ"ע עולים למ"ן למל' דאזי' לעש' אין
הדברים כפשוטן אלא ר"ל למל' דאזי' דאותו
עולם עצמו שכל עולם הוא כלול מאב"ע כמ"ל
ריש הק' יח ושא"מ ומ"ש כאן ומשם יולאה לבוא
בעו"ה היינו נמי מזיוג ז' דאזי' דעשיה שו"ר
שכ"כ מהת"ח וז' דמט' ע"א וז' אפי' בעשיה
דעשיה אנחנו מעלים מבי'ע לז' דאזי' דאותו

פרט

דעשיה הא' מבואר לעיל בהק' א דאזינו יכול
להעלות שא' עד כתר דעשי' ושם היא נכללת ולא
יותר והכא קא' שיכול להעלותה עד אין קץ ואי
מיוירי בר"ן דיוי' ובריו' הא' מבואר נמי התם דאזינו
מעלה הבחי' הא' עצמה למעלה אלא מניחה
במקומה ונוטל בחי' אחרת עליונה הימנה והכא
מש' שהיא עצמה יכול להעלותה ממדר' למדרג'
עד אין קץ ועוד דמסוף פ"ד דש"טל הנ"ל
מובח דהק' דירן והק' ז שייכי אהרדי דהא
לבתר דכתב התם כמ"ש בהק' דירן מסיק וז'ל
ואמנם החילוק שיש בזה אס היא נשמה חדשה
או לאו זה נת' בדרוש אחר ע"ש כי בו נת' ענין
זה היטב שיש חלוקים גדולים בדבר הזה עכ"ל
ובודאי שכוונתו אל החלוקים שנת' לעיל בהק'
ז אס היא נש' חדשה או לאו ובין מדרגה א' לב'
והשניה לשלישי' וה"כ מש' מהא דהק' דירן מישך
שייכא לדהתם הק' ז והר"קל ב' באופן שר"ל קלר
את הרמ"כ וסגר עלינו המדב'ר ואין שכלי הקלר
משיג להבין דבריו ז'ל עד ישקיק וירא ה'
משמים וה"עבא :

ה שם עד שיעלה אל שורשו וישתלם כ"ב
זלשון מגומגם דהא בעלית הלילה
קיומינן ש' היא לעלות למעלה משרשו כמבואר
בסמוך וא"כ עד שיעלה למעלה משרשו הול"ל
ובע"ח שם סו"פ דש"טל לשון זה אינו יעוש'
ולעיל בדיובור הקורס כתבנו ישוב לזה לחר
גיסא לעש' :

אות ט לקמן שייך לכאן

ו שם אין עליית גדולה כעלי' מי ששרשו למע'
וירד וכו' ולכן אינה יכולה לעלות שא'
בלילה כ"כ הכי איתמר נמי בש' הכוונות ריש
דרוש ג' דלילה דזווג דלילה הוא גרוע משל יוס
לעש' ואין להקשות לפי מה שזכרנו לו' לעיל
באות ד' דשתי בחי' נשמות שו' הנו' הכא הם
הם המדרגה הב' והג' דהק' ז דא"כ אמאי לא
חשיב התם להאי יתרון דאיכא למדרגה הג' על
מדרגה הב' דהתם דזו עלייתה ביום עי' זווג
המעולה וזו עלייתה בלילה בזווג שאינו מעולה
ד"ל דזה נכלל במ"ש שם דמדרגה הג' יש להם
בח באופ"א וכו' עי' כוונתם בעת נפ"א וכו'
דממילא מש' נמי האי יתרון דהכא ותרתי קא'
התם וק"ל

עסק התורה עוד יש טעם אחר לפי סודן של דברים וק"ל .

ו' שם כי סוד הגלגול באות ו שהוא ו"ק וכו' וכנו' כזו' פ' פינחס בר"מ וכו' כ"ב ז"ל ר"מ שם בפ' פינחס דר"טו ע"ב גלגל לית ליה תנועה בלא חמת המים אף הכי חמת המים רוא דאת ו ביה אתעביד גלגל גלגול ורוא דמלה מה גלגל לית ליה תנועה בלא חמת המים אף הכי גלגל איהו י ולית ליה תנועה בלא חמת המים דאיהו ו עכ"ל וכו' דבריו כי הנה ז"ל בדבריו ז"ל דהכא קאמר שסוד הגלגול הוא באות ו שהם ו"ק ולקמן ריש הק' כ"ה כתב שסוד הגלגול הוא באב"ה הנק' מחשבה ועליו נאמר וחשב מחשבות לבלתי ידח ממנו נדח יעש . וז"ל שעיני הגלגול הוא באב"ה כי הוא החושב מחשבות באיזה אופן מחזירו בגלגול כדי לתקנו אך כז' הוא במחשבה לבד אבל אין הדבר יולא בפועל ממנו ש' ע"י ו"ק רוא שכל יום מתנהב העולם כמ"ש בע"ח ש' טכ"תא ריש פ"ה ובש' המלכים ריש פ"ו ובש"ה פ' בראשית ד' בסוד שתא לפי שנה דהוי עלמא יעש . וכז' דברי ה"מ כי הנה אב"ה הוא י דשמא קדישא כנודע והי' לורתה הוא כמעט עגולה שאין לה התפשטות קוים באורך וברוחב כשאר אותיות כמ"ש בס"הב שם פי"ג והז"ה הוא ו דשמא קדישא בסוד ו"ק ולורת הו"ה היא משוכה וארוכה כעין חמת המים והיינו דקא' דכמו שגלגל הריחים של מים אין לו תנועה וסיבוב לפועל פעולתו בלא חמת המים כך אב"ה שהוא יור כעין גלגל אין לו תנועה להו"ה מחשבתו לירי פועל להביא את האדם בגלגול ש' ע"י ז"ה שהוא ו'או הנק' חמת המים . וכמו כן תמצא באדם עצמו שאינו יוכל להו"ה מחשבתו לירי פועל ש' ע"י אברי הנוף שהם כלי המעשה . ומזה יתבאר לך דאות י הנו' פה בדבריו ז"ל הוא יור דהו"ה שהוא אב"ה וז"ל במהר"ש ז"ל בהנה שכתב שהיה יור דאדנות יעש ועי' בס' התיקונים תיקון ס"ט דף ק' וק"ל :

ז' שם גם דע כי מי שהיה ת"ח וכו' . כ"ב לא ביאר ז"ל מה הם השני מיני עונות ובל"ס הא' מהם הוא לפי שכתנאה בחכמתו ז"כ שכלו . ואפשר שלזה תראה שיש אדם א' שהוא פקח ומשכיל

פרט ועי' עש' בד"חן וש' החשמל פ"ג . ועפי"ז ז"ל מה שקשה דמכאן מש' דגם בעש' יש זיוג להוליד גש' ובש"מז פ"ג וסו"פר קא' דיו' ועשיה שאין מנוע שם אור ג"ר דאז' אין יכולת להוליד גש' יע"ש ובתחי' אמתיו ליישב דלהוליד גש' מחדש ליכא אבל לחדש גש' ישנות כדחבא כהק' דירן איכא וש"מ שכן תי' הרי"פ ש' ז"ל ד"קמו ע"ב . אבל שו"ר דמדברי הרש"ש ז"ל בהנהו' לש"טו פ"א לא מש' הכי חלה דגם לחידוש גש' ישנות נמי ליכא יע"ש . אבל למפס"ל כיחא דעל ב"ע דידהו קא' בש"מז דליכא זיוג להוליד גש' אבל כהז' דידהו איכא . וכ"מ מהר"ש ז"ל בהנהו' לש' הכ"ל דבתחי' כ' דמיווג וי' ועשיה אינו יולא גש' ולכסוף כ' דזיווג דג"ר דג"ר שפסק מהחורבן היינו וכו' אבל כב"ע התחתונים מותר יעש דמש' דכב"ע התחתונים איכא מיהא זיוג להוליד ומותר וזה היפך ממס"ל אלא ודאי כדאמרן ועי' בדבריו לעיל ריש הק' יח יעש :

הקדמה ב

תחי' הקדמה זו עי' סה"ל ד'קמט ע"ג ובפרשת ויולא דל' ע"ה וסה"ג פ"ג יעש .

א' שם כבר ביארנו לעיל אם משפט הגלגול נהוג בנשים וכו' הוא בהקדמה ט ויעש בדבריו .

ב' שם ואז כת זוגו נולדת עמו . כ"ב כי הנשמות הם יולדות זוגות מעולם העליון זכון כנו' כזו' בכמה דוכתי . ומ"ש נולדת עמו אינו ממנו בשעה ח' ש' כלו' באותו פעם שבה לעולם שהרי ע"פי הרוכ הוי"ה הוא גדול בשנים מהאשה כמ"ש בע"ח ש"לר סופ"ד יעש הטעם . ח"כ כדא' לקמן ד"סו שיש נשמות שמתעכבות בבריאה אז ביורה וכו' יעש . וה"ט גמי שלפעמים תהיה האשה גדולה בשנים מהאיש וק"ל .

ג' שם לא שהוא מאותם שכתוב בהם ויולא אשתו עמו . עי' לעיל בהקדמה ח .

ד' שם משא"כ באנשים הלומדים תורה . כ"ב עי' מ"ש לעיל בהק' ט אות ז ואות ח .

ה' שם וטעם לזה הוא וכו' כ"ב פי' מלבד הטעם שכתב לעיל מזה שהוא משום

יד שם כי הנה עתיד משה עלמו לחזור בגלגול בדרה בתראה . נ"ב ואע"ג דבכל דור ודור נמי הוא חוזר בגלגול כדא' בסמוך מ"מ אינו עלמו רק חלקיו ועוד דבדרה בתראה גם דור המדבר עלמם והערב רב כולם יתגלגלו עמו משא"כ בשאר הדורות . והשתא מקיים שפיר פירושא דקרא בב' אופנים דהנך שוכב עם אבותיו וקם אתה עלמך וגם וקם העם הזה דהיינו דור המדבר עמך ואין זה אלא בדרה בתראה וק"ל :

טו שם עוד דע כי כל הנשמות עי' חטאו של אד"הר וכו' . נ"ב עי' בס"הל ר"קנה ע"ד ובליקוטי מהר"ח ז"ל שבסוף ש' מארזל ר"כנ ע"ג ובס"הג פ"ט ר"ח ע"ב ולעיל בסוף הק' ז' ר"ח ע"א יעש :

הקדמה כא

א שם דע כי התשובה באי' וכו' . נ"ב היינו כמ"ס בע"ח ר"פו ר"שיא דכל פגם התחתונים עי' מעשיהם הרעים אינו מניע כנ"ד שהם א"א וא"א רק ב"ת שהם זון . וענין הפגם הוא סילוק המו' מזון כמבואר שם וממילא שמש וירח שהם זון קדור עי' אחיות הקלי' הנק' חשך ולכן אי' שאין הפגם מניע בה וכל תי' זון הוא עי' היא יכולה לתקן פגם האדם עי' חזרת המו' בזון עי' מלות התשו' שארזל שמגעת עד כסא הכבוד בלו' שגורמת זיווג באי' הנק' כס"הכ ואז זון היושבים כחשך אור ננה עליהם וסרה אחיות הקלי' שע' החטא והיו למאורות כבחחלה . ואם לא עשה תשובה הו' אבא הנק' מחשבה שהוא יותר רחמים מאי' עושה חסד עמו להחזירו בגלגול להיתקן שכן גלגול גי' חסד וגם הוא בני' ע"ב להורות שהוא כמשך מאבא שהוא שם ע"ב כידוע וגם נק' מחשבה לפי שחושב מחשבות היהך להחזירו בגלגול לחקנו לבלתי ירח ממנו נדח ולכן הגלגול הוא נעשה עי' וק"ל :

ב שם וכבאר עתה ענייני התשו' וכו' ועתה נבאר באופ"א וכו' . נ"ב עי' להת"ח ז"ל בר"קיו ע"א דתרווייהו איתנהו שמלכד הפגם שפוג' בפרטו' מנס ובס' שמוריד הכחי' העליוני' למדרגות שלמטה מהם הוא פוגם ג"כ בכללות

שמפריד

ומשכיל במלי דעלמא ורק בחכמת התורה לבו סתום ואטום והוא מהטעם הכו' :

ח שם דע כי כל בעלי תורה אשר בדור הזה . נ"ב אפשר דלאו דווקא בדור הזה לחוד אלא מהדור הזה ואילך כי הכל נקרא דרה בתראה וק"ל :

ט שם גם דע כי אם ימלאו בדור א' ב' נש' משורש א' וכו' יהיו שניהם שונאים וכו' . נ"ב ענין זה הובא ג"כ לקמן ר"סא ע"ב יעש . ונראה דהיינו דווקא כשניהם מהבשר או מהגידים או מהעלמות דאותו אבר דשורש נשמתם . אבל אם זה מהבשר וזה מהגידים לא יהיו שונאים זלו לפי שאין יניקתם ממקום אחד וק"ל :

י שם כי עי' חטאם של ק"ה נתעברו וכו' עי' בס"הג פ"לא . והא' דהשמיט לחטא אד"הר משו' דבעי למיתי קרא דבלע המות לנח וקרא דהנך שוכב עם אבותיו דמייירי בשורש הכל משו"ה נקט קין והכל לחוד דהדרי נינהו וק"ל :

יא שם כי מאליו יפול ויבולע וכו' . נ"ב ק"ק דא"כ אמאי אמרינן בש"הכ דרוש ז' דלילה דלריך לעשות ב' בוונות בק"ש שע"המ א' להמית הגופים ההם והשני להחזיר הנשמות ההם אל מקום נוקבא העליונה יעש והא' מכיון שהוא מחזיר הנשמות ההם אל הקדושה ממילא מתים אותם הגופים ואולי שאני מיתת החלק ממתת הכל כיון שעדיין שאר בחי' הקליפה קיימים הם נותנים חיות לאותו חלק שלא ימות כמ"ס בש"המ פ' ראה ולכך לריך כוונה להמיתם וק"ל :

יב שם שהוא מר"עה המתגלגל בכל דור ודור וכו' . נ"ב ואין תימה שמר"עה ינטרד לכל כך גלגולים . ולדיקים אחרים קטנים ממנו כבר נחו ושקטו על משכבותם בעו"הב הטעם הוא לפי שרשיו הם מרוכים מאד לכך אינם נגמרים להתקן במהרה . כ"כ בס"הג פ' דף ו ע"א יעש :

יג שם וכזה תבין מש"ה הנך שוכב עם אבותיו וקם וכו' . נ"ב עי' בס"הל פ' שמות ד"סד רע"א וכפ' וילך במקומו יעש :

שהפגם הוא כפי גודל החטא ועוד דאין החטא פוגם בכל מה שיש בו דאח' בהא תליא . וכ"כ דהפגם הוא כך דאח' עבר ארס על מ"ע . וכבר הוא זכה לנר"ץ הוא פוגם בכל נפשות שיש בו דהיינו בנפש דנפש ונפש דרוח ונפש דנשמה כי הם מתלבשים זה בתוך זה בשוה נר"ץ דרוח בתוך נר"ץ דנפש ובתוכם נר"ץ דנשמה כמ"ש בע"ס ש"כז סו"פכ וש"ך פ"ה וש"מ פ"ב י"עש . והפגם הוא בעובי בשלשה בחי' התחבובות של כולם והכל נק' פגם הנפש . ואח' עבר על מל"ת הוא פוגם ברוח של כולם והכל נק' פגם הרוח וכן בכש' ואח' לא זכה רק אל הנפש לבד אין עובי ביטול מ"ע פוגם אלא בנפש דנפש שבו לבד ובל"ת ברוח דנפש וכן הענין גבי הכל דהחטא שלו הניע בכ"ר של כל הנר"ץ שבו אכל הנשמות של כולם לא כפגמו וכזה יבוא הכל על נכון ועי' לקמן אות יא מ"ש משם הת"ח ז"ל :

ז שם וכמ"ס ז"ל כל הגדול מחבירו וכו' והענין הוא כך וכו' כך ישנם בקל' . כ"כ וכמל"א שפני מעלת נשמתו כך תוקף הקל' שלעומתה שמעם נמשך הול"הר שלו וכע"ס ש"כז פ"ה כת' באופ"ה י"עש בהנהגות הש"מס ז"עא ועי' בע"ס ה"ג פ"ה ר"ב ע"ה :

ח שם ואח' לופה רשע ללדיק וכו' . כ"כ פי' רשע הוא הקל' לופה ומביט היאך להדמות אל הקדושה הנק' לדיק . ומאז דסיים הקרה ומבקש להמיתו ח"ה ועוד קא' ועוד מבקש להמיתו כל' שמבקש להכניס הקדושה ברשותו שהיא דרגה דמותה כנ"ל בהק' עו וק"ל :

ט שם וכוה תבין תוקף וחומר חטאו של אד"הר וכו' . כ"כ בענין חטאו של אד"הר עי' בש"הפ פ' בראשית ד"ה ע"ב ואילך ועי' בע"ס ש"מח פ"ג ובכ"מ ועי' להש"מס ז"ל בש"לו ש' מיעוט הירח פ"ה אות כ שחסף איש טהור כל הפגמים של אד"הר כעמיר גורכה י"עש . מיהו קשה דמש"מח פ"ג מש' דמה שפגם בכתר וישת חשך סתרו הוא בכתר הכולל דאצי' ובש"הפ התם מפרש ליה בכתר דז"ה י"עש . וכ"כ חדא מתרתי או שהיה כתר הכולל דאצי' דז"ה או שהוא כתר דז"ה דכתר הכולל דאצי' וק"ל :

י שם והסיבה היא כמ"ס בי כפי תוקף גדולת נשמתו וכו' . כ"כ לפי שהיה בו כל נרכח' דאצי'

שמפריד העשיה הכוללת דכל פרט' וספי' מהי' שלהם והי' מהבחי' באופן ב' מיני פגמים הא' הורדה בבחי' הפרטית והב' הפרדה בבחי' הכללית ולעיל בהק' ו מיירי בהפרדה שהיא בכללות והכה מיירי בהורדה שהיא בפרטות ועי' בדברינו בהק' ו אות יח :

ג שם והנה כללות הענין הוא כי התשו' ר"ל תשוב ה' . כ"כ כל' שכללות התשובה ככ"מ שתקוה היה תשוב ה' כי להיות שבעונו היה נרגן מפריד ה'לוק בין זון שבחותה בחי' שפגם בה כפי חטאו עתה עי' תשובתו תשוב ה' שהיה המל' להתחבר עם הז"ה שבחותה בחי' ככ"מ שהיה וק"ל :

ד שם ואמנם הפרש גדול יש וכו' . כ"כ כל' לענין הפגם כדמסיק :

ה שם פוגם באבר פרטיו מחברי הנפש וכו' . כ"כ אע"ג דמל"ת הם כשס"ה גידים של הנפש וא"כ הפגם הוא בגיד ה' מגידי הנפש ולא באבר מ"מ אין האברים חיים וניזונים אלא בהמלעות הגידים שהם כמו לנורות שנוול בהם הדם להשקות את הנוף ככו' ועי' העבירה גורם שנקתם הגיד שקה הליכור הפרטי המתייחס לאותה עבירה עי' הוזהמה של הקל' הנדיבקה שם וכשיבש הליכור מתייבש גם האבר ההוא ומתעוות ונעשה בעל מוס כמכו' בריש ס' שע"ק למחר"ח ז"ל י"עש :

ו שם וכפי מה שיש בו כך הוא גדולת חטאו . כ"כ מהכה מש' שגודל הפגם כפי גדולת נשמתו ולקמן בסמוך בבחי' ד' חלוקי כפרה גש' שהיה כפי חומר החטא הם הוא מהעשין או מהליון וכו' ועוד דמהכה מש' שהחטא הוא פוגם בכל הבחי' שבו וכפי מ"ס לקמן דעון ביטול מ"ע אינו פוגם רק בעשיה ז"ל נמי דאינו פוגם רק בנפש שבו שהיה מהעשיה ולא בר"ן הגם שיסגס בו וכ"מ מלעיל בהק' יא ד"ג ע"ב וז"ל ואמנם לא פגם ה' פוגם בכל החלקים וכו' אבל יש חטא שפוגם בנפשו וכו' ויש פוגם בחלקי רוחו וכו' י"עש . והכי מש' נמי מרלקמן ריש הק' כט גבי הכל דקא' שצי' חטאו לא היה תעורבות רע רק בכ"ר שבו אכל לא בנשמה וקיינו משום שלא היה חטאו גדול כ"כ כמו קין שנפגמו כל הנר"ץ שבו י"עש . וש"מ תרתי חדא

דאזי' כמ"ש לקמן בהק' כט ר"ל ע"א וכריש הק' לא ועור ככ"מ . וכו' היה כלול כל מחלב הנש' כמס"ל בהק' יא ר"ב ע"ב ובהק' התר"ג להרש"ש ז"ל ולכן כשחטא הניע הפגס בכולס ועי' בהנהגת השמ"ש ז"עא בע"ח ש"ז פ"א שכתב שגרס פגס בכל הד' מחלבים י'עש . ומ"ש בקוף הק' לא שלא היה בו רק נרנ"ח דאזי' לבד אבל לא יחידה וכ"כ בפ' פ' ויחי ד"כא ע"ד ובס"ה פ' שגות ד"סח ע"ג דכחי' א"ה חין מי שמשונה עד לעת"ל י'עש . ז"ל דלא היתה בו בקבע כמו השאר . א"כ ז"ל דעל יחידה דחי' קא' התם . והא דאמרינן שהיה כולל כל מחלב הנשמות היינו נש' הראויות לבוא בזה הזמן ועי' מ"ש בזה בס"ד בהק' כט והק' לא י'עש :

יא שם ונמלא כפיו כי מי שיש לו נפש מהעשיה אינו פוגס רק בעשיה לבד כי עד שם הגעת ידו ולא יותר . כ"כ וגם אינו פוגס לא במקום אחיות נשמתו לבד ולא יותר כמס"ל בהק' ו ובהק' יא ר"ג ע"ב י'עש והוא פשוט . אמנם ז"ל דלפיו חין יתוישב מ"ש ר"ל לקמן בד' חלוקי כפרה דאס עבר על מל"ת הוא פוגס בי' ועי' כריתות ומכ"ד פוגס בכרי' ועון חילול ה' פוגס באזי' דהגע עצמך דאס זה החוטא חין לו רק נפש רעשיה לבד היאך פגמו עולה עד הכרי' והאזי' במקום שאין לו השגת יד . ואין לומר דחין דכרי' ר"ל דלקמן אמורים לא במי שזכה לנר"ן דפשוט דבריו מש' דמיווי בכל אדם . וכ"ש דקשה טובא לפמ"ש התו"ח ז"ל בדק"ו ע"ה דמאי דקא' הר"ל דהעובר על מ"ע מוריד ה"ס רעשיה בקלי' הכוונה היא שמוריד כל העשיות דמלכיות וזעירין ובינות וחכמות ובתריס דכל פרט' וספי' ל"ס רקלי' המתחסות להם וכן כמ"לת הוא מוריד כל היצירות דכל הה"פ דכל פר' וספי' דפרטיו אבי' בעשיות שלהם וכו' י'עש . דהשתא תיקשי אפי' אמ"ע נמי דמי שאין בו רק נפש רעשיה היאך פגמו עולה עד עשיות של כולם ואפי' דאזי' . אמנם יוכן עפי' מ"ש הוא ז"ל שם בע"ב דגם העשיה היא כלולה מא"ק ואבי' י'עש . ועדיפא מיכה כ' לעיל בדף כ ע"ה משם מו"ה ז"ל דאפי' במל' דמל' רעשיה יש בה כל הבחי' דהיינו כי בה"פ דכתר שלה יש ככ"א מהם א"ק ואבי' ע

מלכיותים ז"ל כשהו וכו' י'עש . וכיון שכן א"ש דלעולם כמ"ש הת"ח ז"ל שהפגס הוא בעשיות ויצירות של כולם חלה שהם באותו פרט' דאותה בחי' עצמה שכבר זכה בה האדם הזה . ד"מ העובר על מ"ע אעפי' שאין לו רק נפש דנפש ממל' דמל' רעשיה הנה הוא פוגס בכל העשיות דמלכיות וזעירין ודכיות וחכמות ובתריס דכל פרט' וספי' דפרטיו פרט' אבי' דמל' דמל' רעשיה משום שיש בה כל הבחי' האלו . וכן אס עבר על מל"ת הוא פוגס ביצירה דכל פרטיו הפר' דמל' דמל' זו וכעד' כשאר עונות . וזוה ניחא שהרי חין לך אדם מישרש שלא זכה לפחות לנפש דנפש ממל' דמל' רעשיה . ועי' להת"ח ז"ל בד"ו ריש ע"ב שני' פריעה של הקטן נעשה פריעה בכל הפרט' כי אפי' נפש דנפש מלבשת כל העולמות י'עש . וה'ה לבחי' הפגס חיו :

ובזה יתוישב נמי מ"ש ר"ל כש' רו"הק גבי תיקוני העונות דעון מז' פוגס באי' ועון הגאווה פוגס באי' וכן עון כיבוד אב ואם פוגס ג"כ באי' . והשתא התם נמי איכא למירק הכי דאס חוטא זה עדין לא זכה לאותה בחי' היאך פגמו עולה במקום שאין ידו משגת אבל לפיה ניחא שכ' הוא באי' דאותה בחי' עצמה שכבר זכה בה לפי שאין לך בחי' קטנה שאינה כלולה מכל הבחי' . ועי' בהנהגת הש"מ ז"ל בע"ח ר"פ דש"א דכ' דכל עיקר הפגס הוא אינואלא בזון דכ"א י'עש . וא"כ ז"ל דכ"מ שזכ' פגס באי' הוא אי'ה הפרטיים דזון עצמם :

יב שם ואס החטא יותר חמור ויורד האדם בחטאו לת' העשיה בג' אמלעיות דקלי' ואס החטא יותר חמור וכו' . כ"כ ואע"ג דכל הפגמים אלו הם בעון ביטול מ"ע לחוד מ"מ חין כל מ"ע שוים הם כמ"ש בש"ה פ"ז דמל' דהמבטל מ"ע של תפלה פוגס בה' אחרונה דהו"ה והמבטל מלות מל' פוגס כוא' וכו' י'עש הרי דאין כל הפגמים שוים וה' ז"ל בד' פגמים דמל' דרכיות ומכ"ד דאין כל הד' בחי' פגמים שוים :

יג שם אמנם מי שפגס בי' וכו' אינו גורם שיעורדים אל הקלי' כי הקלי' למטה מעולם העשיה עומדת . כ"כ זהו בערך הכולל אבל בערך הפרט הנה כל עולם תחתון נקראת קלי'

יורדה בכל הפרזופים • וכולם מתנועעים לירד
דהיינו העשיות של כולם וכן כלליון כל היצירות
מתנועעים לירד ובה ה"ש הכל • ולפ"ד התו"ח
ז"ל דמאי דקאמר הר"ל להוריד מל' דעשיה
היינו מל' דמל' דעשיה • ומ"ש ויורדת בג"ר
דקלי' היינו בג"ר דג"ר דקלי' • וכן מ"ש עוד
בבחי' הב' דחלוקה זו שהפריד גס הת"ת • היינו
ת"ת דמל' עצמה דעשיה • ומ"ש שגס שירדה
העשיה עד ג' אמצעיות דקלי' היינו נמי ג'
אמצעיות דג"ר עצמם דקלי' • ועד' יתפרש ג"כ
הבחי' הג' והד' דזו החלוקה • ועד' הוא פונם
ומוריד לכל העשיות דכל הפרז' וק"ל :

טו שם ויורדת בג"ר של הקלי' כלכד וכששכ
תשובתו כנקל הוא להעלותה משם
וכו' • כ"כ וא"ת התייחד בבחי' זו ה"ל אכל בכ'
האחרות שמוריד דקדושה למטה מג"ר דקלי'
מא"ל ובוראי דמאי דאמרו ר"ל לא זו משם עד
שמוחלים לו הוא על כל ד' בחי' דמ"ע • וז"ל
דכבר כתבנו באות הקודם דכל הד' מיני וירדות
דכטול מ"ע הם בד' בחי' דג"ר עצמם דקלי'
וכיון שכן כנקל הוא להעלות כולם וק"ל :

טז שם והוא סוד מ"ש ר"ל וכן ירדן שנוטל
מזה וכו' • כ"כ עי' בש' מאר' שבי פ'
ויקהל ד'רג ע"ב מהוהר :

יז שם כי תשוב ה' תתאה עד ה' עילאה כי'
פי' למקום הרשימו של ה' עי' כי כשירד
הת"ת שהוא ז"ה בעת הפגם לג"ר דקלי' אז הבו'
ג"כ ירדה למקום מל' דעשי' ושם הניחה רשימו
דילה ועכשיו שחזרו לעלות כ"ל למקומו הרי
המל' עולה למקום הרשימו של ה' עי' בינה •
ומ"ש ואז יעלה גס הת"ת עמה כלו' למעלה
הימנה למקומו לא לפי שעתה היא למעלה
ממקום הרשימו שהניח ז"ה בירידה לכן כלו' הוא
טפל ליה ועי' תו"ח שם בדקיו ע"א וק"ל :

יח שם בחי' הג' בעשיה וכו' שפגס גס בבחי'
וכו' בחי' ד' וכו' שפגס גס בבחי' •
כ"כ והא דק"ל בכל דוכתא דחין שפגס מניע
מהבו' ולמעלה ז"ל דהיינו באזי' אכל בב"ע יש
אחיזה ל הקלי' אפי' מכו' ומעלה כמ"ש בע"ח
ריש ש"מח י"עש • ועי' כמ"ש לקמן בס"ד בהק'
כע ד"ה ונודע כי באבא וכו' י"עש • אכל ק' מ"ש
לקמן בחילוק ד' דכפרה שפגס גס באזי' וגורם
שם

קלי' בערך עולם העליון ממנו כמ"ש בע"ח ש"מ
פ"ח שטירה דבריו הוא נק' טומאה דאזי' י"עש
ולא עוד אלא אפי' באותו עולם עצמו פרט'
התחזון נק' קלי' לגבי פר' העליון כמבואר
מדברי התו"ח ז"ל בד"קיו שהבאתי לעיל וק"ל :
יך שם לפי שז"ל שעבר על מ"ע גרס להוריד
מלכות דעשיה וכו' ויורדת בג"ר של
הקלי' וכו' • כ"כ וא"ת והלא בדרת מל' דעשיה
בג"ר דקלי' הרי כל העולמות יורדו ממקומם כי
אז הנהי' דעשיה ויורדים למקום מלכות דעשיה
והחג"ת למקום הנהי' והס'כר לחג"ת ומל' דרזי'
לח'כר דעשיה וכעד' עד רום המעלות שכולם
מתנועעים ויורדים זה למקום זה כמו בזמן
העליה שכולם מתנועעים ועולים כמכו' בש"הכ
דרוש ג דתפלת השחר י"עש ובכ"מ וכ"כ בהדיא
בע"ח ש"מ ש' תו"פ דרוש ה דבעת הפגם אז הוא
יורדה לכל הפרזופים י"עש • ועד' שם בהגהות
הש"מ ז"ל וכ"כ התו"ח ז"ל דקיו ע"א דברדת
המלכיות דכל פרט לח'כר שלמטה גס הח'כר
יורדים לחג"ת וחג"ת לנהי' י"עש • וא"כ אמאי
אנחנו מייחסים פגם עון דביטול מ"ע ל העשיה
לחור' וקלל הוא מניע לכל העולמות ובגמר
ירידת העשיה אל הקלי' בד' מיני וירדות שבה
הרי נגמרה גס היצירה לירד לעשיה והבחי' לזי'
והאזי' לבריות וכוין שכן מה נשאר עוד ירדה
אחרת לפגם הלאזין וכריתות ומכ"ד וחילול ה'
והלא מפגם העשין לחור' כבר נגמרו לירד כל
עולם לעולם שלמטה הימנו • וז"ל כמ"ש התו"ח
ז"ל שם בד"קיו והבאתי דבריו לעיל כי כביטול
מ"ע יורדים כל העשיות דמלכיות וזעירין ובינות
וחכמות וכתרים דכל פר' וספי' ב"ס דקליפות
קמתיחסות להם ובמ"ל לת יורדים כל היצירות של
כל הה"פ הנו' דכל פר' וספי' דפרטיו אבי"ע
פעשיות שלהם וכן בעון כריתות ומכ"ד יורדים
כל היצירות שלהם ליצירה שלהם י"עש • ומוכח
מתברר ז"ל שפגם העשין אינו מניע ביצירות
שלהם כלל רק בעשיו' לבד וכל היצירה אינה רק
בעשיות דידקו לחור' לא ביצירות אלא אינהו
בדוכתייהו קיימי • וכן פגם הלאזין אינו מניע
רק ביצירות אלא היצירות כדקאי קאי לא רכיון
שפגסם והירידה היא בעשיות דמלכיות וזעירין
ופינות וחכמות וכתרים של כולם שפיר מיקרי

ז' ברלז ע"א דלפעמים הנ' נק' ו'ק משום
דבאו באחרונה יעש . ח"נ ז'ל דלעולם אין סלוק
כלל אלא ירידה לכד אלא שהר"ל לפעמים כותב
להיפך וסומך על המעיון כמ"ש הת"ח ז'ל בכ"מ
יעש . ח"נ ז'ל דעל האורות דו"ק קא' שנסתלקו
אכל הכלים שלהם אה"נ ירדו לעשיה כי הכלים
הם היורדים ולא האורות כנו' וכמו שהיה בעת
השכירה ועי' בש"כ דרוש ה' דפסח שכן היא
המדה כשיש פגם באיזה ספי' שמסתלק השפע
מאותו מקום יעש :

בג שם וכשכב בתשו' אז המל' חוזרת למקומ'
וכו' אמנם אותם הו"ק החלל שיש
ביניהם וכו' . כ"ב נלפ"ק לפרש שהמל' ר"ל
עשיה חוזרת למקומה אבל אינה יכולה להלביש
היז' כבתחי' כסוד החלבשות העולמות ז"ז ואז
נשאר חלל ביניהם לבין היז' עד שיבואו אורות
הברי' להאיר בה ואז עולה היא להלביש היז'
כבתחילה וכ"כ ממ"ש לקמן בבחי' הד' וז'ל כי
אין ח' מנ' עולמות יכול לעלות למעלה
ממקומה וכו' הרי דבבחי' החלבשות העולמות
קאמר וק"ל :

בד שם עד שיבואו אורות הברי' הנק' יוהב
כ"ב יש להבין מדברי ר"ל דלאו דווקא
יוהב אלא כז' שהוא ממשיך אורות הברי' הנק'
יוהב עי' חיוה זכות יופר לו . ובכללות הענין
נר' לומר שפגם שבעשיה הוא נתקן מניה וביה
עי' התשו' וא"ל להמשיך מעולם שלמעלה הימנו
והיינו דארזל אינו זו משם דיוקא משא"כ פגם
היזירה החמור גמנו לריך להמשיך ג"כ אורות
מעולם הבריאה שהיא למעלה מהיז' וכן פגם
הברי' אינו נתקן לגמרי עד שימשיך אורות
מהאז' הנק' אבא וק"ל :

בה שם ובז"ת מ"ש ר"ל שני מא' מא' יומא
פ' בתרא חד אמר וכו' כי זה מדבר
בזרון הנק' פשע וכו' . כ"ב עי' בע"ח ש"מט
ס"פח דהתם תריז יתיב להני ב' מא' הכי דמ"ד
נעשות בזכוות ס"ל דע"י התשו' נפרד הרע
מהטוב לגמרי והולך לקדושה ונעשה זכות ממנו
ומ"ד נעשות כשגגות ס"ל שגם עי' התשו' הלואי
שיחזור כבתחלה הטוב מעורב עם הרע בקלי'
כונה שנק' שגגות חליה טוב וחליה רע וילא
מכלל זדונות שהם קלי' אחרות רעות גמורות
אכל

גם מיחה ח"ו דהיינו אחיות הקלי' ומש' נמי
שפגם גם כמ"כ דאז' דהא התם נמי איבא ד'
בחי' ע"ד הכו' כחן . וז'ל דכל פגם זה הוא כפר'
הפרטיים דשורש נשמתו ולא ככוללים כמ"ש
באות יא . ועי' להשמ"ש ז'ל בפ' לע"ח ריש פ'ו
דש"א יעש :

יט שם באופן שפגם גם כבי' וגרם להורידה
וכו' . כ"ב לא ידענא למה לא נז' כחן
פירוד כדרך שנו' בת"ומ . ואפשר משום דח"ב
לא מתפרשן לעלמין וכו' דהבא היינו ישס"ות
שזווגם הוא דחיות העולמות דלא פסיק כנודע
משו"ה לא נז' בהם פירוד וק"ל :

כ שם כי התשובה שהיא בי' ג"כ תרד עד
המל' וכו' . כ"ב וירידה זו אינה כירידה
הא' שהיתה מחמת פגם אלא כל' שע' התשובה
תרד הארת הבי' עד המל' והכוונה שיחזרו נהי'
דאי' להתפשט כזון בבחי' מוחין ואז יחזרו זון
להתחבר ז"ז עי' הארת המו' הנמשכת להם
מהבי' שהם ישס"ות כמ"ש כדביבור הקודם והיינו
מ"ש שע' הארת הבי' תגרום חיבורם . ופי'
מלת תשובה דהבא נר' שהוא כב' אופנים שתשוב
ה' עי' בינה להאיר בזון כבתחלה ועוד תשוב ה'
תתא' מל' להתחבר עם הז"א ע"ד שכתב בבחי'
הא' ומשו"ה כתב ר"ל כסתמא וק"ל :

כא שם בחי' ד' וכו' ואז כשישוב בתשובה
וכו' כי תשוב ה' בי' עי' אל הכתר
וכו' . כ"ב פי' שה' עי' בי' תשוב למקומה ששם
הניח הכתר רשימו דיליה כירידתו ואז גם החכ'
תעלה יותר למעלה למקומה אבל לפי שהבינה
עתה למעלה מהרשימו שהניחה החכמה בעת
הירידה לכן נק' הוא טפל אליה והוא ע"ד שכ'
לעיל בבחי' הב' וק"ל :

כב שם חילוק כפרה הב' וכו' ונסתלקו גם
הו"ק . כ"ב מש' שנסתלקו למעלה
כמו סלוק המו' בעת הפגם . וק' חדא דהג"ר
הם שמסתלקים בעת הפגם ולא הו"ק כמכו'
בע"ח ש"א פ"ו ושא"מ . ועוד דלעיל מש' שגורם
ירידה לעשיה ולא סלוק וה"ל מקיים הבא . ואפ'
דלז"א גופיה קרי ו'ק ואה"כ דהג"ר שלו נסתלקו
כמו בכל דוכתא והו"ק שלו ירדו לעשיה . ח"נ
דעל הו"ק דג"ר קא' שנסתלקו למעלה אבל הו"ק
התחתוני' אכ"ה ירדו לעשיה . ח"נ כמ"ש התו"ח

הש"ס כאן מאהבה כאן מיראה דלפ"ד ר"ל מאי
 חיוב בעון בין תשו' מאהבה לתשו' מיראה כיון
 דבעון בלאו תשו' נמי חיון הקלי' לוקחים כל
 השפע לעצמם לא נותנים ממנו קצת ח"כ
 תשובה מיראה מה היה עושה אם שלא ליקח
 שפע כלל חיון זה נעשה לא ע' תשובה מאהבה
 לפ"ד ז' ואם ליתן ממנו קצת הא' בלא"ה נמי
 הם נותנים קצת לכן נ"ל דלעולם ר"ל קאי חר"ל
 לא דסבר מור דע' תשו' מאהבה גם הפשעים
 נעשים בזכות ודלא כהגהון ח"דא ז' וס' לרבר
 ועל כל פשעים תכסה אהבה ומאי דקא' הכא
 דפשעים נעשים כשגנות היונו ע' תשו' מיראה
 וכן מאי דקאמר נמי דבעונות נעשים בזכות
 היונו נמי ע' תשו' מיראה והכי מש' מס' הל
 תהלים קס"ז ל'ב ז'עוש . והש"ס דמחלק בין
 מאהבה ליראה הוא בפשעים ולא בעונות .
 באופן דהש"ס נקיט פשעים ומחלק בין מאהבה
 ליראה ור"ל נקיט תשו' מיראה ומחלק בין
 פשעים לעונות ומור אמר חר"ה ומא"ח ולא
 פליגי . ח"כ ז' דפשעים ס"ל לר"ל כהגהון
 ח"דא ז' דאפי' בתשובה מאהבה אינם נעשים
 לא כשגנות . אבל בעונות אפי' בתשו' מיראה
 נעשים בזכות לא דחילוק הש"ס יש לפרשו
 היפך פשוט הגמ' והוא דמאי דקאמר כאן מאהבה
 קאי אדונות כשגנות והיינוכ פשעים ומאי דק'
 כאן מיראה קאי אדונות בזכות והיינוכ בעונות
 והשתא הוי חילוק הש"ס ודברי ר"ל הכל ח'
 שו"ר להרד"כ ז' בדרשותיו דף פ ע"ד דמיתתי
 לדברי הגהון ח"דא ז' הכ"ל ומפרש לדברי ר"ל
 באופ"ה ז'עש :

כו שם וחד אמר שזדונות נעשים לו בזכות
 הוי בעון וכו' נ"ב פי' ע' התשובה
 ויו"כ נמי יהא ע"כ בחייבי לאוין מיירי כדא'
 לעיל שאוכל נבלות וכו' ובלאוין תשו' תולה
 ויו"כ מכפר . וכן הא' דקא' נמי גבי פשע
 דנעשים לו כשגנות היינו סוף כל סוף . והא'
 דמש' לעיל דמתכפר לו כפרה גמורה ז"ל דלא
 מיירי בפשע לא בעון . וכ"ת דפשע מאי
 תקנתיה דלהוי בזכות ז' לדין ע' תשו' מאהבה
 ובתירוץ קמא . ולדברי הגהון ח"דא ז' ז' ע'
 יסורים מרוכים וגלגולים שונים . ח"כ ע' תשו'
 אחריתי ועי' הרד"כ ז' בדרשו' דפ"ה ע'א ז'עש :
 ודע

אבל לא נפרד לגמרי ונעשה זכיות ז'עש . ולכא'
 הוא באופ"ה ממ"ש כאן . אמנם יש לכוונס יחד
 דמ"ד שנעשים בזכות דהיינו שנפרד הטוב
 לגמרי והלך לקדושה ממילא שאין שום שפע
 נשפע עוד לקלי' מחמת אותו הטוב שהיה
 בתוכו עי' הק' טו כיון שחלק הלך לו מהם .
 ומ"ד שנעשים כשגנות ועודנו מעורב עם הרע
 בקלי' נוגה אכתי חיוב שפע לקלי' מחמת אותו
 הטוב הלא שמאותו שפע שלוקחים מחמתו הם
 נותנים ממנו לאותו טוב שבחוכם כדי חיותו
 והיינו הק' דהכא וק"ל :

ורנה הגהון ח"דא ז' בספרו בההיר פתח
 עינים שם בפ"ב דיומא כ' שהק' לו חד
 לורכא מרבנן דרברי ר"ל דהכא שהם היפך הש"ס
 חר"ה דהוא ז' קא' שהם כ' מאמרי חז"ל חר"ה
 וחד"ה ובסוגיון מבו' דהני תרי מימרות ריש
 לקיש קא' להו ואותבינן דידיה אדיריה ומשנינן
 כאן מאהבה כאן מיראה . ולדברי ר"ל חיון הדבר
 תלוי במהות התשו' אי מאהבה אי מיראה לא
 במהות החטא . והשיב הגהון הכ"ל ז' דמאי
 דקא' חר"ה וחד"ה חוזר על המא' לא על ההומרס
 ולעולם הדבר נ"ל שהלשון אינו מדויק כ"כ
 דמאי דקא' רבינו גדולה תשובה וכו' הוא לאו
 דווקא דלא קאי אמיראה דר"ל לא קאי חמאי
 דאמרינן התם לעיל ד"ו מהו שאמר משה נושא
 עון ופשע וחטאה אמר משה לפני הק"ה
 רבש"ע בשעה שישראל חוטאים לפניך ועושים
 תשו' עשה להם זדונות כשגנות . וק' דאמאי
 לא אמר בזכות דהא קפסיק ואמר ועושים תשו'
 ומשכחת לה דיעשו מאהבה ולר"ל הוי בזכות
 כמסקנת הש"ס ולכך מוקי ר"ל הקי' דמר"עה
 דחייירי בפשע שהוא מרד ולכך לא משכחת לה
 שיקוי בזכות לא כשגנות . ור"ל חייירי בעון
 זה"ד ז' ז'עש . ודבריו נאמנו מאד במ"ש
 דחד"ה וחד"ה קאי על המא' דודאי כך הוא
 כוונת ר"ל אך מה שהקב כוונת ר"ל באומרו
 גדולה תשו' וכו' אהיה דמר"עה אחר לחיבת
 עפ"ר חיון זה לא דברי נביות . ועוד דבהקיא
 דמר"עה נמי כתיב עון ג"כ והשתא תינס פשע
 אבל עון חמאי קא' כשגנות הו"לל בזכות
 והד"קל . ועוד מאי דמוקי לס' ר"ל דהני תרי
 מימרי דר"ל דחייירי בעון א"כ ק' מאי מחלק

הקדמה בב

ודע כי כמעט אין הדם בארץ אשר ימלט מגלגולים שו וכו' כ"ב היינו כמ"ש אח"כ כי אדם אין בארץ אשר יעשה טוב ולא יחטא וכיון שכן א"ה להימלט ג"כ מלהתגלגל לתקן אשר עוית וק"ל :

ב שם ודע כי הנה הרשעים וכו' נכנסים לניהנם וכו' : כ"ב היינו דוקא לכפרת עון לכד כמכו' בדבריו ז"ל אבל להשלים חסרון מזוה רשעים נמי לריכוס להתגלגל שאין ניהנם משלמת חסרון מזוה רק ממרקת העון לכד וכן מכו' לעיל בקוף הק' ד בדברי מהר"ח ז"ל דרשע דאיוורי ביה הכא היינו שהשלים לפחות אותם מזוה מועטות המוכרחות לו כפי שורשו יעש וק"ל :

ג שם ולא לו אין זמן קצוב וכו' פי' השוה לכל נפש אבל זמן קצוב לכא"ז כפ"ע חיובא ולא במקרה ח"ו וכדמסיק לפי ערך העוונות וכן מכו' לקמן ד"כ סו"עא ופשוט :

ד שם כמ"ש ז"ל על אלישע וכו' : כ"ב עיין בדברינו לעיל בהק' ט אות ז מ"ש בזה בס"ד :

ה שם והנה הדיק אחר פטירתו וכו' הוא מוכן לעלות וכו' : כ"ב לפי שאין לך אדם מיוחד שאליו מושרש ככל העולמות ואפי' באזי' באותה ספי' דשורש מחלב נשמתו ולכן מוכן לעלות במעלות גדולות אם יזכה לכך ומשור"ה חוזרים ומענישים אותו בגלגולים שונים בעו"הו כדא' בסמוך כדי למרקו מירוק אחר מירוק עד שיזכה לכך :

ו שם האמנם תכף אחר פטירתו יענישוהו וכו' : ג"ב במציאות עונשים אלו כבר כ' ר"ל בסמוך ז"ל ולקמן ית' מציאות עונשים אלו איך עניינם עכ"ל : ואח"כ בד"ה ונחזור א הדרוש שלנו וכו' ביאר שכולם הם מיני גלגולים בדל"חם בזה העולם ולא בניהם : מיהו מצינו ב"זה"ק פ' שלח לך דקס"ו ע"א דאיכא נמי עונש למעלה בעונם העליון דהיינו ליה להווא ב"כ דלהוי מ' יום לבד ולבסוף יעצרון ליה בלערא דניהם שעתא וכלא : ועוד שם בד"קע"א ע"ב הענישו

להווא ינוקא ו' יומין דלח אשתלים דיוקניה וכו' יעש : ואפי' דר"ל לא בא לאפקוי דליכא למעלה שום עונש רק נחית לאשמעינן דעיקר העונש הוא בעו"הו ע"ג גלגולים אבל מורה הוא דאיכא עונשים אחרים קלים למעלה והבי מ"ש מ"ש בסמוך גבי דה"ע שישב חוץ למחילתו ו' שנים וכן שמואל חזיה ללוי דהוה יתיב אבראי בדאמרינן במס' ברכות יעש :

ז שם ובהגיע תור עלייתו וכו' : ג"ב מ"ש מזה שמתעבב חזיה זמן שם בעדרגה ההיא עד שמגיע תור עלייתו לעליונה הימנה : וז"ל עכבה זו מה טיבה ולמה לא יענישוהו תכף בעלותו לשם גדי שיעלה מהרה למדרגה אחרת בלי שהות בנתיים : ועוד ז"ל דתור עלייתו במאי תליא אי כבשרון מעשים הלח אין שם שום מעשה ואי בזמן לחור הד"ק! שהיה זו למה ז"ל גפי' מ"ש הרש"ש ז"ל בהק' ד"קנ ע"א שאז נכרא אד"הר להעלות מ"ן ע"י מעשיו ואדרבא הוא נתחבר בע"הד טו"ר וכו' ואז נגזר עליו מיתא וכתרגש מנ"ע לחזור ולברר מה שגרס להפיל וכו' ואז יחזור למקומו לג"ע לעשות חיובו הא' עכ"ל : גמ"ל שהלדיק בשגפטר מעו"הו והולך לג"ע אז חל עליו חיוב עשיית חלקו בתו"מ דוגמת חיוב הא' דאד"הר עלמו כשהיה בג"ע שנה' בו לעברה זו מ"ע ולשמרה זו מל"ת ועי' ש' דו"הק ד"מ ע"ב שהלדיקם בפטירתם אינם בטלים מן העבודה והיחוד ח"ו יעש : מיהו פשוט הוא שאין מציאות המלות שנתחייב בהם אד"הר כג"ע במציאותם עתה בירינו אלא במציאות אחר יותר נעלה וכמ"ש בש' מאר"ל בכו' פירקי אבות ד"גנ ע"א יעש : וכן התורה שהיתה ביד אד"הר היא היתה יותר פנימית מאשר חתנו כמ"ש הרד"ב ש ז"ל בדי' יענש : וכמו בן ז"ל במדרגה שהיא למעלה מאותה מדרג' שהיה בה אד"הר דמציאות התו"מ דהתם היא במציאות אחר יותר רק ורוחני וכע"הד ממדרגה למדרגה עד אין קץ : באופן שמציאות התו"מ שכל מדרגה ומדרגה הם משונים זה מזה במציאותם לפי ערך רוחניות המדרג' ההיא : וכיון שכן בהכרח הוא להשתהות זמן רב בכל מדרגה עד שישלים חוק חיובו בת"מ כפי ערך אותה מדרג' בדי' לעלות אח"כ למדרג' אחרת. מצולס הימנה וכל

בז'וק פ' אחרי ד'ע סו"עא דלכתר דשטין בהר
בעלמא מהדרן לקבריהו וחמ תולעתא דגופא
מנקרי בשרא ומתאכלן עליה וכו'. ולחזרה זו
דמהדרן לקבריהו קרי להו עומדת על הקבר -
אבל הכא דמיורי בני שיש עליו עונות ומיורי
בני אפי' לאחר עיכול קשה ושמא ז' דגס איתר
הכלא דגרמי הוא כדון ג"כ מעין מה שנידוכת
הנפש במקום שהיא לפי שגס הוא היה בשעת
החטא שהוא ג"כ חלק א' מחלקי הנפש וגם ידו
היתה במעל ולריך לו מירוק ומזה היה מכיר
ויודע כמה נידונת הנפש עלמה במקום שהיא
שם א"כ עי' רז"הק היה יודע כמה נידונת הנפש
במקום שהיא ופש המת דקאמר היינו הכלא
דגרמי וק"ל :

יא שם וכולם נק' גלגולים ר"ל כי יתגלגל
כדומם או בזומת וכו'. ג"כ דע שכל
גלגולים אלו שברז"ח הם הנו' כאן הם בהשאלה
ואינם גלגולים ממש כאותם דאמרינן בעלמא פ'
נתגלגל בפ' דהתם משעת הוויית מליאת גוף זה
בעולם נכנסת בו נפש זו ועי' הוא חי משא"כ
כאן דאינו כן דהא גבי דומם ליכא למימר הכי
שהרי כבר היה לעולמים אלא שנפש זו באה
ומתלבשת בתוכו וא"כ כל שאר גלגולים דלומת
וחי בני הכי הוא דנפש זו מתלבשת בתוך לומת
זה או בע"ח ולא עוד אלא שגם גלגול דחי מדבר
בני דהיינו אדם הוא ג"כ בכחי עיבור והתלבשות
(והם ענין הרוחות הנכנסים בבני אדם וגורמים
להם חולי הכפיה ב"מ במכו' בסמוך וכן בש'
רוה"ק ד"לא ע"א דקרי ליה רז"ל התם בשם נפש
המגולגלת ור"היה לדברי המחבר כד"ל ממ"ש
רז"ל בסמוך ד"כב ע"כ הנה לפעמים יעלה
המגולגל ב' מדרגות יחד וכו' ותבוא איוו בהמה
ותאכל עשב וכו' מעורב מעט עפר וכו' או
בזומת ויאכלם אדם וכו' נמצא כי המגולגל
עלה מן הזומת ל האדם וכו' הרי בהדיא מכי'
שגלגול הדל"חם היינו בכחי עיבור והתלבשות
לבד ואינו מעת הלידה יאורה ואין לו שייכות
בזה הגוף כלל דהא לקמן בד"כב ע"א לאחר
שהביא גלגול שבמדבר שהוא משני פנים סוים
וז' והנה כשהנפש המתגלגלת באדם בא' משני
פנים הנו' השלים זמנו וכו' אז יוכל לבוא אח"ך
בעוה' בגלגול גמור אמתו ויוולד בגוף בעוה'ז
כשאר

ובכל פעם שרונים להעלותו חוזרים ומענישים
אותו על דקדוקי דברים קלים כפי ערך המדרי'
היה שרונה לעלות וכן ערז' גבוה מעל גבוה
עד שעולה למחילתו האמתיה ויהיונו מ"ש רז"ל
בש"הכ בחפלת ר"ה ד"קמא ע"א כביאור זכר
יוריו כי ביום ר"ה נדונים הנשמות העתידות
לבוא בגלגול בעו"הז יע"ש וכן ארז' ספרי חיים
ומתים פתוחים וכו' שלכאורה הם דברים בלתי
מוכנים דהיאך זכה ליכנס לג"ע אם לא פרע כל
חובו וא"כ מה נשאר עוד ליפרע ממנו אבל
לפי'ה ניחא שרואה הקב"ה מי הוא זה שהשלים
חיובו במדרי' שעומד בה והגיע תור עלייתו
לעלוונה הימנה שאז לריך לחזור ולהענישו
בגלגול בעו"הז למרקו מרוק אחר מרוק לפי
ערך המדרי' שרונה לעלות אליה וק"ל :

ח שם והנה הדיוקים גמורים כד"ע וכו'
ונתבאר עי' אביגול וכו' ג"כ ענין
דה"ע מבחיל הרעיון כי הוא היה פ"א שילאה
נשמתו מהקלי' כמ"ש סוף הק' ולקמן סוף הק'
כז ועכ"ז השלים חוקו בתכלית השלימות מה
שא"ה לאדם אחר להשלים בכמה מאות שנים
ונתבאר שלא יטורד עוד לבוא בגלגול והוא דבר
פלא שלא מצינו כמותו בדרך אחר שיוכל להשלים
כל תי' כפשו בפ"א ולכן הוא אהוב וחביב לפני
הק"ה ז"עא :

ט שם ועפ"י מצינו וכו' שישב דוד בעו"הב ז'
שנים וכו' ומה שנתבאר עי' אביגול
הוא שלא לחזור בגלגול דווקא :

י שם והיה רואה נפש המת הנקבר שם עומד
על הקבר ההוא וכו' ג"כ וא"ת התינת
קודם עיכול הבשר שאז הנפש היא עומדת על
הקבר אבל לאחר עיכול הבשר שמתחלק' משם ואינו
נשאר רק הכלא דגרמי כמ"ש בע"ח ש"כב ובש'
הפ' ד"קלא ע"א מהיכן היה מכיר ורז"ל דהה"כ
דקודם עיכול הבשר מיוירי הכא דלקמן ד'סג ע"ב
משמע דאפי' אחר אף שנים יע"ש ועוד קודם
עיכול בני הא' הין הנפש נדונת שם על הקבר
אף הולכת הוא מדחי אל דחי ושם היא נדונת
כדאמרי' לעיל ולקמן בסמוך ובשלמא דבריו
דהתם בע"ח וש"הפ הנ"ל ז' דמיורי בני שאין
עליו עונש כמו שמואל הע"ה דאיוירי ביה
התם ולכן כפשו עומדת שם על הקבר א"כ כמ"ש

בשאר בני אדם עכ"ל . מש' דער השתא לא הוי גלגול גמור אלא בבחי' עיבור והתלבשות לבד וא"כ נמצא שכל ד' בחי' גלגולים אלו שברז"ל הם הם מלבד מה שמתגלגל אח"כ בגלגולים שונים בגוף גמור של אדם וק"ל :

יב שם עד שיהיה מונסם בגוף וכפס' . כ"כ והדומם או הזומם ההוא לו כמקום גוף (ולזה כוונתו ד"ל באר' משל לחבר וסומא וכו' שנה' יקרא אל השמים מעל ואל הארץ לדון עמו יאורה) אך קשה דעונש גיהנם שאינו בגוף מונסם מא"ל . וז"ל דווקא בעונש שהוא בעו"הז הוא דבעינן בגוף מונסם (כדי שירגיש בלעז הגשמי) אבל בעונש גיהנם (שאינו גשמי) לית לן בה (כי מרגשת הנפש באש הרוחני :)

יג שם ומרגיש הלעז ההוא' כ"כ וכפי הנראה ז"ל שלא לבד שמרגיש בלעז בהיותו הבע"ח ההוא חי והזומם במחוכר אלא גם בלעז שחיטת הבע"ח ותלישת הזומם מרגיש הוא וכן בלעז שאח"ז כגון לעז הפשט וניתוח וביסול ולליה ודישה והרקדה וטחינה ואפיה ולעיסה וכיוצא שעל כן הובא הנה כדי שיתכפרו עונותיו ודבר זה הלעזתיו לפני מופ"ה הר"הג האהי ר"ח טוב כר"ו וכן הסכימה דעתו רעת עליון :

יד שם ולא עוד אלא שגם כשירצו להעלותו וכו' . כ"כ וא"כ אפי' לאחר כמה שנים שנפטר מהעו"הז ונח כבר כנ"ע הנה כשירצו להעלותו למדרגה יותר עליונה חוזרים ומגלגלי אותו בעו"הז אם הוא לריק לכך ועי' בס"הג ד"פב ע"א :

טו שם ופ"ה הייתי עם מו"ל וכו' איש ח' מומן דור התנאים וכו' עי' בלק"ת פ' ראה שהביא מעשה זה באורך יעש' . ומ"ש גם כענש לפי' שיום שבת ח' ילא וכו' . כ"כ ה"כ איתא בש"הג דק"ח ע"ג יעש' . ומ"ש כי בכל מדרגה ומדרגה שגולים וכו' פי' שרואים לעלות וק"ל :

טז שם וראוי עתה לבאר מה ענין גלגולים אלו וכו' . כ"כ כלומר מה טעם שמתאיות העונש הוא עי' גלגול דווקא ולא כמתאיות אחר ומתקן שהוא מוכרח משום שעי' חטאו הוא מוריד נשמתו עד דל"ס וק"ל :

יז שם הנה נת"ה כי כל העולמות כולם

נבראו מבירורי אותם הזמ יכו' . נ"כ עי' בש"המ פ' עקב ד"כ ע"א וז"ל בפ' קדושים ד"ל ע"א ובס"הג ריש פ' בראשית ובסוף פ' יתרו דע"ג ע"ג ובפ' כי תשא ד"עט סו"ער ובפ' בחקותי ד"ל ע"א ובפ' עקב דק"ו וסוף ד'קט וכישעיה ס' מ ד'קלט ובירמיה ס' ח וסי' יו' דק"מב ע"כ ותהלים ס' פ"ד ד"קן ע"כ ועי' בס"הג פ"א ד"א ועוד ד"פז ע"כ ובפ"ח ע"ט פ"ג :

יח שם ואמנם הדרך עי' מעשיו וכו' יש בו כח לבדור עוד מחלק הדומם להעלותו אל הזומם וכו' . ל"כ ר"ל בכחן לא ביאר בירור זה למה לי מאחר שכל הרז"ל הם הוכרחו בעת הבריאה . אמנם בש"המ שס' פ' עקב ביאר דבריו משום דבירור דומן הבריאה לא היה ככל האורך רק לפי העת והשעה אבל עדין היו מעורבים מסוגי המלכים והקלי' וגמר תיקונם הונח להתברר עי' אד"הר והוא לא בירר רק נפשות הב"ח לבד בקריאת השמות לכל החיה ולהבהמה ולעוף השמים אבל נפשות הד"ל לא בירר ושוב עי' חטאו חזרו הכל להתקלקל והולכו להתברר אח"ך בכל דור ודור עי' האכילה ועי' המזות התלויות בעבודת הקרקע כמו לא תחרוש בשור ובחמור יחדיו וכמו שדך לא תורע בלאים וכיוצא כמכו' שס' בש"המ פ' בהר סיני כמזות השביעיות יעש' . ועי' שהאדם נזהר כמזות אלו התלויות בעבוד' הקרקע אז יתעלה הדומם למדרג' הזומם כי בחי' הטוב והמוכרח שבנפש הדומם נכלל ומתערב עם נפש הדומם שבזומם עלמנו הנק' נפש המרכבת ואז אם הזומם ההוא הוא מאכל אדם הנה עי' האכילה נתעלו הדומם והזומם למדרג' דומם וזומם שבאדם עלמנו כי באוכלו הזומם חשיב כאלו אוכל גם הדומם שהרי הוא נכלל בו ואז בחי' הטוב שבהם נכלל וגמגם שם כל ח' בדומה לו נפש הדומם בנפש הדוממת שבאדם ונפש הזומם בנפש הזוממת שבאדם ונעשה עלם מעלמיו והרע והפסול שבהם נרחה לחן עי' יציאת המותרות . ואם הוא מאכל בהמ' הנה בתחלה עולה למדרג' החי עי' אכילת הבהמ' והטוב שבו נכלל ומלטרף עם החי כל מין במינו דומם בדומם וזומם בזומם ושוב באכילת אדם אחר החי ההוא נתעלו הכל למדרג' אדם ונמוגו

כו כל מין במינו נפש הדומם בנפש המרכבת
 שבהם נפש הזומח בלומח ונפש החי בחיונית
 שבהם . ואם האדם ההוא הוא היום לדיק וכל
 מעשיו לש"ס ומכוין באכילתו ובכרכוהו כרחיו
 לא די שמעלה עוד הכל למדרי' נפש המדרכת
 שבו שהיה השכלית הבחיריית הלא שמעלה הוהם
 עוד למדרי' מלאך כמ"ס שם בפ' עקב שהוא
 למעלה ממדרי' ד' נפשות שבו הנ"ל הנק' כוחות
 הנוף שלו עי' ע"ח ש' נ פרק י ובסופו ואז
 מאותיות מ"הכל נעשה מלאך . (עי' ש"טל פ"ג
 והר"פ ז"ל ד'קנה ע"כ מה שהק' ותירן ולפמ"ס
 לק"מ) והנה זה הוא דרך לדיקים הכל הרשעים
 ההולכים אחר יצר הרע וכל יום יוספו לחטוא
 לא די להם שאונם מבררים ומעלים מהד"ל
 כלום הלא אדרבה הם מורידים לחלק אדם שבהם
 שהיה הנפש שלהם יורדה אחר יורדה כי יש
 שמוריד הוהם לבחי' החי ויש לבחי' הזומח ויש
 שמורידה עד הדומם . ולכן אחר פטירתם נפשם
 מתגלגלת באותה מדרגה שהורידה עד שם כפי
 עונותיהם וא"כ גלגולים אלו שבד"ל אינם הם
 מקריים ע"ל הנקמה והעונש רק טבעיים
 והכרחיים הם בעצם כפי ערך מעשיהם . ודע
 דזה שכתבנו . על רעליית הדומם למדרי' האדם
 הוא בהמלעות הזומח או החי דהו חשיב כאלו
 אכל ליה לדומם גופיה מלאהי לר"ל בע"ח ש' נ
 פ"ב שכתב דמשכחת לה שאוכל הדומם גופיה
 בעין בלי המלעי והוא כנון מים ומלח דחשיבו
 דומם י"עש . והא' והא' חיתא ושניהם כאחד
 טובים וק"ל :

יט' שם ולכן כנגד זה יש רשע שאחר מותו
 מתגלגל בחבן דומם וכו' . כ"ב ז"ל
 דהנה מבאר בכ"מ שנפש החוטאת היא יורדת
 לעמקי הקלי' והיא כשבויה בתוכס כנו' ריש
 הק' ג ובהק' יג וטו י"עש וא"כ מי הביאה עד
 הלום בדומם הי בזומח והלא סגורה היא על
 מסגר בעמקי הקלי' . וז"ל שירידתה שם היא
 בגזירת ה' לליו להימסר בידם כדי לרדותה
 ולסרה ולקבל . ונשם בגלגולי הד"ל חס כי הקלי'
 היא רעועה של השגחה העליונה ליוסר הרשעים
 כמו שוטרי הממשלה כסוד תוסף רעתך ובסוד
 ותמוגגנו ביד עונינו והם הם השוטר הנז' בסוף
 הק' דידן שמעניש את הישמה בגלגול הר"הו

לה ואינו זו מאללה י"עש . (וכמו כן כתב ר"ל
 בהדיא בש' ר"ה הק' ד"ל ע"ה וז"ל ודע כי הרוח
 אינו כה יחודי הלא שטן ה' מחזיק בו ומוליכו
 נע ונד עד' להשלים פרעון חובותיו ואינו יכול
 לעשות שום דבר הלא ברשותו כי הש"ת מסרו
 בידו ונתנו שוטר עליו כמ"ס ב"ז פ' ב"ה רש' י"ה
 שופטו וז"ס הפקר עליו רשע ושטן יעמוד על
 ימיו וכו' י"עש יאורה) ונמלא שירידתה לשם
 הוה כדי לידון בד"ל חס והכל ה' וק"ל :

כ' שם והנה אלו המתגלגלים וכו' יושבים שם
 זמן קבוע עד שיתמרק עונם וכו' . כ"ב
 י"ד חס הזמן הקבוע הוא י' שנים או כ' שנה
 ש"ה לזומח זה להתקיים זמן ארוך כזה מה"ל
 וז"ל דכל כה"ג מתגלגלים אותו באילן שמתקיים
 זמן הרבה . ח"כ י"ל שהוא :עתק ממקום למקום
 כי כאשר מתיבש לומח זה הוא נעתק לזומח
 אחר וכן ע"ה עד תשלום זמנו והוא ממשי
 בדמיון נפש המתגלגלת באדם דכשמת גוף זה
 היא מתגלגלת בגוף אחר וכן מזה לזה עד
 שתקנת . (ובז' כוונת הכ' יבש חזיר נכל לין
 ודבר אלהינו יקום לעולם . דמה ענין ז"ל הלא
 הכוונה . לומר ח"עפ' שיבש חזיר ונכל לין לא
 תעלה על דעתך שהו נכתלה גזרתו ית' הלא
 דבר אלהינו יקום לעולם משום שחזור ומעתיקו
 לחזיר אחר וק"ל) וכ"כ לקמן גבי המתגלגל
 בכלות לישראל דכשעלה זו נובלת ונופלת לארץ
 הוא חוזר ומתגלגל בעלה אחרת וכו' ע"ד האדם
 וכו' י"עש . וכז"ל כמי כשמתגלגל כבע"ח דיונה
 הכי דכשמת כע"ח זה חוזר ומתגלגל כבע"ח
 אחר . וכמו כן ז"ל כמי כשמתגלגל בדומם שהוא
 נעתק מדומם זה לדומם אחר . ואע"ג דגבי
 דומם ליבא הכרח למימר הכי שהארץ לעולם
 עומדת מ"מ אינו דומה מי שמתגלגל בחבן
 שבמקום מטונף למי שמתגלגל בחבן שבהיכל
 הקודש דוראי הכל הוא לפי קומר העון וכפי
 מה שמתמרק עונו כך מעלים אותו מחבן זו
 לאחרת . וכן מ"ס לקמן ד"כ ע"ה ש"כ שיש ב"ד
 למגולגל שדנים אותו ומשנים את עונשו מע"ל
 י"עש וע"כ הוא מהאי טעמא . ועוד ר"ה דנס
 בדומם יש העתקה ממקום למקום שהרי כתב
 לקמן ע"פ כי חבן מקור תועק כי יש מי
 שמתגלגל בחבן שבקיר . והשתא נחזי אכן שנפש

מקום לחול על מ"ס הר"ל שהכל הוא כגזרת עליון להיות שם זמן קצוב כ"כ שנים . רהגע עלמך מי שגזר עליו להיות כזומח י' שנים ובתוך הזמן בא חיזה בע"ח ואכל לאותו זומח הלא בהכרח הוא שיעלה למדרי' הב"ח והיוכן גזרתו ית' . וכמו כן יש לחקור על שחר הבחי' של רמ"מ . וכן תשוב החקירה ג"כ עמ"ס ר"ל שחם לא נשלים זמן הקצוב להם בחותם ר"ח הראויים לעלייתם לייכוס להמתין עד השנה האחרת . דהשתה משכחת לה שיעלו חפ"י אחר עבור ד"ח ע"י שיבה בע"ח ויאכל אותו זומח או האדם לב"ח ולא ילטרך להמתין עד שנה אחרת ומה זו קבלה ד"ח לעליית כל מדרי' ומדרי' והלא משכחת לה דכח"א יוכל לעלות ע"י האחי' שלא בעתו וזמנו . ו"ל דמי שגזר עליו להיות שנים מרובות בדל"חס מגלגלים אותו בארץ מלחה לא תשב או ביערות שבמדברות ובהרים הבתאי נושבים או בחיות ובהמות המדברות הרחק מאד מאד העיר עד שח"א לעלו' למדרי' אחרת עד תשלום זמן הקצוב לו ואז מעתיקים אותו למקום ישוב כדי שיוכל לעלות ומלכותה דארעה בעין מלכותה דרקיעה דמי שנתחייב מהממשל' להיות חסיר כלל לזמן מרובה משלחו' אותו ביד פשעו אל ארץ גזרה לבלות שם ימי לבאו :

א"נ חפ"י תימה שמגלגלים אותו בישוב מ"מ חין הקב"ה מזמינו לאחי' אדם או בהמה ואעפ"י שלפעמים יראה האדם ענבים בגפן או תאנים בתאנה ופושט ודיו כבחירתו להכלם ומי יאמר לו מה תעשה מ"מ הקב"ה עושה חיזה המלאה שלא יבוא אותו פרי לירי לחי' כגון שיפול לארץ וימאס או אפשר שתקף מעתיק הקב"ה הנפש המגלגלת שם לפרי אחר שכבר הוכחנו לעיל ריש העתקה ממקום למקום ומידי דהוה חכילת' נכרים דהם אוכלים ושותים כבני אדם וכי תעלה על דעתך שהנפשות המגלגלות שם יתגלגלו בהם ח"ו והלא חין זו עליה אלא יירדה אלא מאי חיות למימר דהרבה עניינים למקום שלא יודמנו לפניהם ה"כ הכא . וא"ת ח"כ שהכל הוא בהשגחה עליונה ואין לך שום עליית מגלגל שלא בזמנו ח"כ לפ"ד ר"ל דעלייה שבע"ח לאדם חינו אלא בד"ח אחרונים לבד שהם כסליו טכת

שכט

כזו היהך חפ' לה שתעלה למדרי' הזומח בתשלום זמנה והלא נת' בש"ח שם ד"כ סו"עא דאין זה כי אם כשהארץ תוליה למחה שאז היא עולה ומתלבשת באותו זומח יעש' . וקיר זה לאו מקום זרע הוא וע"כ ל"ל שבתשלום זמנו מעתיקים אותו מכהן ומניחים אותו בדומם הראוי לזריעה כדי שיעלה למדרי' הזומח וא"כ הרי בדומם נמי איכה עקירה והנחה וק"ל :

כא שם וככלות זמנו עולה ומתגלגל' כבע"ח וכו' . כ"כ לא מאליו הוא עולה וכנס בבע"ח אלא ע"י שיבה חיוה בע"ח ויאכל אותו עשב שבו הוא מגלגל וכזה הוא עולה למדרי' בע"ח . וכן כאשר נשחט אותו בע"ח ויאכלו אותו בני אדם הוא עולה למדרי' האדם ויחזור להיות חלק מחלקו כמ"ס בש"ח שם פ' עקב יעש' . מיהו זמנין משכחת לה נמי שלא ע"י אכילה אלא שהוא נכנס כך בבע"ח ובפרט כשמתגלגל באדם בא' מב' פנים הנז' בסמוך שלפעמים יהיה ע"י חיזה עון שעושה זה האדם ואז ניתן רשות לאותה נפש ליכנס כתוכו כמבו' בספרים בסיפורי הרוחות ר"ל :

כב שם ואמנם ענין זה הגלגול שמתגלגל באדם הוא בא' מב' פנים הפן הח' וכו' והב' כי מתעבדים באדם וכו' . כ"כ כבר הוכחנו לעיל חות יא דב' פנים אלו אינם גלגול ממש אלא בדרך ע"י והתלבשות לבד יעש' אלא דלא ידענה טעמה מאי זה בא בפרהסיא וזה בא בהסתר גדול והיעבא :

כג שם מי שמתגלגל בדומם וגזרו עליו וכו' כ"כ שנים וכו' חינו עולה רק בד"ח למעניים . כ"כ כבר כתבנו לעיל בחות כה משם הר"ל בש"ח מעלייתם מהזומח לבע"ח הוא ע"י אחי' בע"ח לאותו זומח וכן באחי' האדם לבע"ח ע"כ הוא עולה למדרי' האדם להיות חלק מחלקו יעש' . וע"ע פ' בהר ד"ל סו"עא . וא"כ נמ"ל שבהכילת הבע"ח לאותו זומח או האדם לבע"ח מ ברר הוא לנפש המגלגלת שם שתתעלה למדרינה המעולה מתנה וכן מש' נמי ממ"ס בסמוך שלפעמים יעלה המגלגל ב' או ג' מדרי' בש"ח והוא ע"י האכילה . הרי שעי' האחי' מוכרח ה' לא לעלות המגלגל במהלך ההוא למדרי' ה' . כל ס' בהמה חס חס . ולפ"י מלאה החקירה

שבת אדר ז"ל שכל בע"ח הנאכלים בשאר חדשי השנה ליכא בהו שום נפשוה מנוגלות וא"כ למה אר"ל ע"ה אסור להכול כשר בסתמא דמש' לעולם והלא הכל טעמא מאי משום דאין בו כח לתקן ולהעלות נפש המנוגלות שם כמב' בש"מ שם וא"כ בשאר חדשי השנה דליכא הד' חששא לישתרי והנה בס"ה ד"ל ע"ה מלאתי הנה"ה לה' מקדושים ז"ל וז"ל א"ר (נראה שהוא ר"ת אמר דוד) לא ב"ה לאפוקי שאר זמנין לבשר רק דבעי למיהב דעתיה לזמן השייך יותר וכו' יע"ש . ולפי"ד ז"ל נוחא מה שנקשר הע"ה בבשר לעולם . אחה"מר מכ"ת לה מש' הכי מדר"ל דהכא דקא' שצריך להמתין עד השנה האחרת וא"כ הד"קל וז"ל דהנה כ' הר"ל שם בש"מ כי ב' מיני ביורים הם ג' האבי' . הא' הוא לנפשות המנוגלות שם והב' הוא לאותם נ"הק שנפלו שם במיתת הז"מ ונתעברו בדל"ח ועכשיו נכריים ועולים ע"י האכילה יע"ש . והשתא נוחא דבשאר חדשים נמי נהי דנפשות מנוגלות ליכא מ"מ נ"הק דז"מ איכא והוא אין בו כח להנות סוגים מכסף ולכך נאסר לעולם וא"ש הכל :

מ"הו עדיו לריבם אנו למודע' מ"ש הר"ל בסמוך שלפעמים יעלה המנוגל ב' מדרגות או ג' ביחד דלכא' דבריו אלו סותרים כל דבריו דלעיל שחק וזמן קצוב לכל ה"ה להיות כ"ז שנים בגלגול דמהכא מש' דזמנין אפ"ל הדבר במקרה ח"ו כפי מה שיוזמן מעט עפר בפי האדם וכו' . ואם נאמר דעיקר הגזירה היא על חנאי אס לא יודמן כך אבל אס יודמן כך בהכרח הוא שיעלה וכו' . נוחא גס החקירה דלעיל מ"מ הנה בזה לא נריות ליושב רק דברי ר"ל אבל הענין בעלמא בלתי מיושב דה"כ הו"ל ע"ה המקרה וההזדמן דיש רשע שיעלה בפ"ה ויש דריק מאריך ברעתו וזה נר' כמו עול ח"ו בחיקו ית' . ועו"ק דאיך אפשר לעלות ב' או ג' מדר' ביחד והלא זמנו של זה לאו זמנו של זה שזה זמן עלייתו בד"ח ראשונים וזה בד"ח המלעיים וזה באחרונים ולקושי הענין אפ"ל דיש זכות אולה ומע"ט מגזיז שח"ס יש בידי של מנוגל זה איזה זכות אפ' שיגון עליו לבטל רוע הגזירה לאחר שפרע מקלת חובו והוקל מעט ובפרט אס מתחרט הוא עכשיו על מעשיו

הרעים ומזדיק עליו דינו ית' ושכ בתשו' א"ז גדול כוחה של תשובה לבטל הגזירה מעליו וממציא לו ית' המלצה כזו להצילו דכמו שמועיל לו הצער שסובל לכפר עונותיו לפי שהוא עכשיו מוגשם בגוף בעו"הו כמ"ס הר"ל כך תועיל לו החרטה והחשו' אפ' עכשיו כיון שמוגשם מיהא בגוף . אבל יש נפשות שאינם נכנעים ומתחרטים אלה מחזיקים ברשעם מרוב חליפת טומאתם ואפ' עד פתחה ש"ג אינם חוזרים בהם וכמו שרמזו בעינינו לרוח רעה א' שכל מה שהיו מפזרים בו ליכנע ולהתחרט כדי לעשות ח' לנפשו לה היה רולה והיה אומר שיותר טוב לו להיות פרא חפשי עם חבר מרעים ומשחיתים מליך לג"ע יבהפקרף נוחא ליה רח"ל ולאלו ולכיוצא בהם משלחם ביד פשעם עד תום חלאתם בתשלום קלם אבל מי שמתחרט ושכ בתשו' ודאי שתועיל לו התשו' והכי דייק לישנא דר"ל דקאמרי רשעים אפ' על פתחה ש"ג אינם חוזרים בתשו' מכלל דאס חוזרים מהכי להו דאל"כ מאי נ"מ . וקל"ה רח"ה יש לדברינו מס"הל ירמיה ס' ח בסופו שכתב שצ"ה השכל וידוע אוחו ית' יהיה מטה כלפי חסד להתבטל הגזירה יע"ש וק"ל :

כד שם כאשר יגיע זמן עלייתו מן הדומם וכו' כ"ח המלעיים וכו' וזמן עלייתם מן הזומח אל החי הוא בד"ח ראשונים וכו' . כ"ב (ס') לחודשים הראשונים שגולים בהם המנוגלים בדל"ח . **אבצ"ן חכ"ס** והוא ר"ת אבזומח . ניסן חי . כסליו ידבר . ובה בס' חדש אב מלא כדי שלא יסחפק האדם אס אות האלף הוא רומז להדר א"ו לאיור או לחלול . יחורה) וא"ת אחאי לא היה סדר מדר' עלייתם כסדר החדשים דהיינו מדרום לצומח בד"ח ה' ומזומח לחי בד"ח המלעיים ואדרב' הכי עדיף טפי חדא כיון דעלייתם מדרום לצומח הוא ע"י למיחה כדאמרן לעיל א"כ הרי בד"ח א' זמן למיחה ניכח יותר מדר"ח המלעיים ועור משום עכבה דהשתא מי שעלה לבחינת הזומח כחודש אב צריך להמתין ח' חדשים עד ניסן כדי לעלות למדר' החי משא"כ אלו היה להיפך לא היה מתעכב לכל היותר רק ר"ח שהם מניסן עד אב . וז"ל דהיא הנותנת משום דרובא דרובא

כז שם לפי שקדם לנו וכו' כ"ב נר' שיש להגיה ו בתיבת לפי וז"ל ולפי וכו' לתת טעם למה ביומי ניסן לחוד איכא קפידא ומ"ש וכבר נת"ל כש"הפ וכו' הוא כפ' כי תשא בענין העגל יעש :

כח שם כי לבן נתגלגל בבלעם וכו' . כ"ב עי' כש"הפ פ' בלק דף קא וקב ע"ד יעש . וענין היסוד אותיות שנהפך מלבן לנכל ע"ש כפ' וילא דל"ג ע"ג וכפ' שופטים דף ע"ג : **כט שם** כי אז היתה תחלה ביאתו לעזה להיתקן . פי' תחלת ביאתו באדם מישרש וכ"ה כש"הפ פ' בלק ריש ד"קנ ור"קמ סו"עא יעש :

ל שם או בכפיש מעץ יעננה שהוא הזומח . כ"ב מש' דכפיש היינו חתיבת עץ אבל רש"י ז"ל כפ"ק דתענית ר"א ע"א פי' שהוא חזי לבונה ורגילים לתת בין כ' נדכבי העלים יעש וקשיא לפי' דהא הש"ס קא' התם אכני ביתו וקורות ביתו של אדם מעידין עליו ומייתי ראה אתרווייהו מהאי קרא וע"כ דמש' ליה להש"ס דכפיש היינו חתיבת עץ ולא כפ"רשי ועוד ראה זח דרש"י ז"ל גופיה כפ"ב דחגי' דט"ז ע"א פי' שהיא חתיבת עץ כמו כפיוקין דכ"ב יעש . וע"כ ז"ל דחור בו ממה שפי' כפ"ק דתענית וכן עיקר . וכן פי' העפ' ז"ל גם חבוק כ' יעש :

לא שם וז"ס והעלה נכל . כ"ב וה"ק קרא מי גרס לו להתגלגל בעלה משום נוכל כל' מפני שהאכיל נכלות לישרש :

לב שם גם המזול כנטו מתגלגל במים . כ"ב ואין לתמוה דאיך שקל הכתוב קלות כחמורות להיות עונש המזול כנטו כעונש הכא על א"א וש"ד דז"ל דההפרש הוא במקום שגרונים בו ריש מים זרונים ששופטים ומקלחין תמיד בכח ויש מים ההולכים לאט :

לג שם גם מי שאינו מברך ברכת הנהנין וכו' גם הוא מתגלגל במים . כ"ב הכא לא כ' הר"ל טעמא מאי . ונראה לאחר שנדקדק בדברי רז"ל דבתחלה כ' מי שאינו מברך ברכת הנהנין דמש' שאינו מברך לגמרי ואזכ כ' שמזול מש' שהוא מברך לא שאינו מברך כראוי דהכי מש' לישנא דמזול כמו המזל' כנטו דמסי' הש"ס בשבת ד"קב דרפי' משא ולא מש' נמי הוא ככלל

הרובא נינהו דאינו מספיק להם זמן קצר כזה של ד"ח להשלים זמן הקצוב למירוק עונם לעלות למדר' אחרת ואדרכא העולה בניסן ולא הספיק לו לעלות בא"ב היום לריך להמתין עד א"ב הבא ונמלא שהוא מתעכב באותה מדר' שנה א' וד"ח משא"כ עכשיו דאיכא שהות בין מדרגה למדר' ח' חדשים טובא נינהו שיהיו ראויים לעלות וטבא להו עכדי להו וק"ל :

כה שם ורע כי המגולג' במים ובמלא חונים נק' רומם רק זומח . כ"ב וכ"כ כש"המ שס ד"כו ע"כ שס שהמלא הוא מכלל הזומח . אלא שאח"כ כתב וז"ל ופ"ה שזעתי ממזל שהוא בחי' אמלעית בין הדומם והזומח יעש . ובריש ס"הל דף א סו"עא כ' שהמים והמלא הם מבחי' הדומם יעש . וכ"כ בע"פ ש' כ ש' קורר אב"ע פ"ב יעש . והל"מח ז"ל שס תי' וז"ל ונר' כי בולקוטים איורי במלא הנמלא בהרים כמו באשכנז ובדרוסים איורי במלא הנעשה מהמים . ועוד יש מלא ג' שהוא בין הדומם והזומח שיש מין עפר מלוח ומבשלים אותו במים ואח"כ מבשלים המים עד שנעשה נקי ולבן עכ"ל והנה לפי' ז"ל תרלת לך מלא אבל מים מאל' . לכן נר' שכפי מה שז' שס כש"המ שהמלא הוא בחי' אמלעית בין דומם לזומח א"כ המים גופיהו שנעשה מהם המלא כדקא' התם אינהו נמי מיקרו בחי' אמלעית וכיון שכן שהמים ומלא תרווייהו בחי' אמלעית נינהו משו"ה זמנין קרי להו הכי וזמנין קרי להו הכי וא"ש הכל . וכזה ניחא נמי מה שהקשה האמ"לי במע' הק"ף אית ס דבחתאט ואשס דליכא נסכים הרי חסר בחי' הזומח מן הקרבן יעש . ולפי'ה דמלא אית ביה תרתי ניחא דהא כל קרבן טעון מלא דתניא בפ' הקומץ רבה ופסקה הרמ"בס ז"ל כפ"ה מהלכות איסורי מזבח הלכה ז"א יעש . ואע"ג דהמ"לי ז"ל קשיא ליה לישנא דש' כ דקרי ליה התם דומם ז"ל היינו לגבי יין ושמן שהם זומח ממש אבל היכא דליכא יין ושמן מלא גופיה עולה במקום זומח נמי כיון דאית ביה תרתי וק"ל :

כו שם וכנז' כפ' היללה מתחב נפשי וכו' . כ"ב פי' דמש' מניה שיש מי שנפשו מתגלגלת בכלב כ"מ :

בכלל מזלזל יעש וא"כ קשיא רישא לסיפא וע"כ
ז"ל דה"ק מי שהינו מברך כרחוי לא מזלזל בהם
והיינו שפוטרי עלמו המיד כברכת שהכל ואינו
טורח ללמוד מילי דברכות ומש"ה ענשו הוא
להתגלגל במים שברכתם היא ג"כ שהכל מכ"מ
דכמו שתקע עלמותמיד לברך על כל דבר שהכל
לכן יתגלגל וישאר במים שברכתם היה תמיד
שהכל ויעור נרמו לו דעל המים לתור הוא
שמברכים שהכל ולא על כל מילי כמו שהיה
עושה דהא דק"ל דעל הכל אם כירך שהכל ולא
היינו אחר שלמד לא שהוא מסופק כדל"י כש"ע
א"ח סי' רד אבל לסמוך עלמו ע"ז לא ועי"ע
בפוסקים שם בסו' רב וק"ל :

לד שם הכא על הזכר יתגלגל כשפן וכו' .
כ"ב עי' לעיל בהק' ט ש"כ שמתגל'
באשה יעש וואע"ג דכ' מהרש"ו ז"ל הכא שאין
זה מהר"ל כ"א מהר"א ז"ל מ"מ לא יתכן דפלוג
ארכיה דאם רבי לא שגאה ר"ח מכ"ל וז"ל
דבתחלה הוא מתגלגל בשפן או בארנבת ושוכ
בשעולה למדרי' אדם הוא מתגלגל באשה וא"ש
הכל :

הקדמה בג

הק' זו הובאה בשלימות בסוף ש'
מאר"ל ד"כר ועי"ע בסוף ס"הג
דף פ ע"ה יעש :

א שם כבר נודע מ"ש ר"ל במא' פרקי חיובות
הקבר וכו' . כ"ב מא' זה הובא בס'
הקדרי ראשית חכמה בש' הירא' יעש ומ"ש ולא
נשאר בו באד"ה רק בחי' ק' אמה . כ"ב עי'
לקמן הק' בט ד"ל ע"ה ועוד בכ"מ :

ב שם רק כל נשמה נפלה כפי מדרי' באבר
ה' מן אדם הכליעל הדומה ליה . כ"ב
קשיא רישא לסופא דבתחלה כ' שהנפילה היא
כפי ערך פגם הנשמה דמש' שלה כערך האברים
אלא בערכוביא כפי הפגם . וכ"מ לקמן בהק'
כח ור"נ ע"ה יעש ולבסוף כ' שהוא כפי ערך
האברים כל אבר באבר הדומה אליו עין בעין
יד ביד רגל ברגל ובמ"ש בריש הק' ג ובס"הג
פ"לב ד"נ ע"ה יעש וגם אם נדחוק לומר
דהאי דהדומה אליו דקא' ר"ל לאו דומה כערך

האברים קא' אלא כערך הפגם וכן מטין דכריו
שבש' מאר"ל יעש מ"מ קשיא ההיא דריש הק'
דקא' בהדיא ראש בראש עין בעין וכ"כ
כש"הפ ד"סב ע"ד . וכ"ת דאפי' שזדמן להיות
כך שהאברים המעולים לא היתה ידם במעל
כ"כ כמו אברים הפחותים והשתא אתי ערך
האברים וערך הפגם כהדרי קשיא ההיא דהק'
כח דקא' דאדברא דהחשובות והמעולות ידרו
יותר למטה יעש . ובס"הג שם דף פ מש' שהם
ב' עניינים ש' וז"ל ולריך שתדע והוא קרוב ל
הנו' והענין וכו' יעש והשתא לא"ל היאך הוא
קרוב אל הנו' והיאך יתיישבו ב' מהמרים אלו
וגר' לוישכ דלעולם כל אבר נפל באבר המכוון
בגדרו בקלי' אלא דכל אבר הוא כלול מכתה
ני' נשמות ואותם ני' הפרטיים שבתותו אבר
עלמו הם נפלו בערכוביא לפי ערך הפגם שבהם
זה בראש האבר דקלי' וזה בסופו . ח"כ איפכא
דכללות האבר נפל לפי ערך הפגם ופרטיותו
לפי ערך האברים דאותו אבר עלמו דכל אבר
הוא פר' שלם בקדושה ולעומתו כן הוא בקלי'
והשתא נפילה דלפי הפגם ונפילה דלפי האברים
תדווייהו איתנהו זה בכללות וזה בפרטות וא"ש
הכל . ועי"ע במ"ש לקמן בס"ד בהק' כו ד"ה
וכבר הודעתיד וכו' יעש :

ג שם וכמלא כי כל הנשמות שנשרו מאדם
וכו' התגללו עדים . כ"ב מש' דאותם
שלא נשרו אלא נשתיירו באדם לא התגללו עדים
ולא נתלבשו בקל' וק' דא"כ איך קא' בסמו' שאין
לך נשמה שאין לה קלי' כעין מלכוש וגם למה
מת אד"הר עלמו אבל בש' מאר"ל שם איתא
דאפי' אותם שנשתיירו באדם כולם התגללו את
עדים יעש והיא גי' נכונה וכל' גס הכא .
והטעם הוא משום שאעפ"י שהם לא נפלו בקלי'
מ"מ נמשך עליהם זוהמא מחמת החטא מירי
דאור שחר אדם שממשך עליו זוהמא עי' חטאו
כנו' בסמוך וק' :

ד שם אבל הוזהמא וכו' אינו תלוי בתשובה
ומוכרח למות . וא"ת ח"כ מה זו תשו'
שאר"ל שמישכ אד"הר לכל אדם בשעת מיתתו
על שמתרעס עליו שגרים מיתת לעולם ומשיב
לו אד"הר שאני לא חטאתי רק חטא ח' לבד
ואתה לא דיוך הרבה עונות שבידך שבראי
לקתחייב

לח הולכר לומיתח ולחב"ה וק"ל . (אף לקמן
בהק' לו דמ"ד ע"א בענין השרשים חשיב ר"ל
החס לריכל עם נדיקים אחרים שכולם נפטרו
ועם מזה נר' שהשמועה ששזע המכבר נר"ו
אינה אמיתית : יאזרה)

ז שם ואעפ"י שהקב"ה קבל גם תשו' אר"הר
וכו' עכ"ל הקל"י והזהמא וכו' לא הוסר
כ"ב וא"ת ומאי שכתב אר"הר משא' אינשי דעלמא
וכ"ת משום שחטאו היה גדול בדקא' הר"ל שאר
אינשי נמי הא קא' רפיו' אס יחטאו חטאים
גדולים יכולים לרחות הוזהמא ע"י התשו' . וז"ל
דשני שאר אינשי דעלמא שהם פרטיוס ואינם
פינמיס רק בשורש מחלכ נשמתם לכד משא"כ
באר"הר שהיה כולל כל העולמות והפגם שלו
הגיע ככולם והיינו דקא' שהיה חטאו גדול עד
למאור . וא"ת והלא באיש גבורתו דע"י תשובתו
ג"כ יכול לתקן הכל . ז"ל דאדם ביקר כל ילון
ומה שהיה בידו ניטל ממנו שלא נשאר בו רק
ק' אמה שהוא ללודק עצמו כמש"ל בהק' יב
ולקמן בהק' כט ושאר"מ וחזר דינו להיות באיש
פרטיו ואין בו עוד כח לתקן הכל . ועי' בהק'
רחו"ה ר"קו ריש ע"כ וז"ל וכיון שגרים החטא
ולא נעשה על ידו כ"א מה שהיה ראוי ומתיחס
אליו בלבד כידוע ע"כ . וכ"א אותם שנשארו בו
ללודק עצמו מיהא ליהדי והמהמא מהם ע"י השוכתו
ז"ל דהותם נמי נתמעטו מגדולתם כמ"ש לקמן
ד"סב ויותר מבוחר בש"הפ פ' בראשית ד"ח וא"כ
כשפגם פגם בכללותם ובשקתן תי' מקלתם ולכן
לא היה יכול לרחות הוזהמא מעליו לגמרי ולהחיל
עצמו מהמיתת א"כ שאני הוזהמא שע"י אר"הר
שנסרבה כנש' למאור יצ' שהיה כעיסה בלוסה
כדלקמן בהיפוך ד"ק גש"כ דשאר אינשי שהיונה
אלה מקופיה שזכר שבע ליה הקליפה
מלכלב ועק"ל :

ח שם ואם הותם שמתו בעטיו של נחש וכו'
שאעפ"י שלא היה להם שום חטא כלל
עכ"ל וכו' . כ"כ הכי מסקינן בשבת ד"נה ע"כ
דיש מיתת בלא חטא' ורבי חני דסבר התם אין
ציתת בלא חטא' איחיתת מהאי ברייתא נופה
דעטיו של נחש ועי' ז"הק פ' בראשית דנ"ב ע"כ
ואם בהגהת מה"י גש

ט שם שהם כנמי וישי וכלאב ולוי . כ"כ
ובש'

להתחייב עליהם מיתה . דמה טענה היא זו
והלה וזהמא שממשך האדם ע"י חטאו יכול
לרחות ע"י תשו' משא"כ הוזהמא שממת אר"הר
שאינה תלויה בתשו' . וז"ל דהשתא מיהא לא רחה
אותה ע"י תשו' וא"ת ואם עשה תשו' כראוי מחל
ותו הותם שמתו בעטיו של נחש מהיט לו להשיב
ז"ל שא"ל שממת שגם הם חשקה נפשם קלת
באותו עון ועזרו לרעה זה גרם להם ועי'
ס"הל ריש פ' האזינו :

ה שם אכל הוזהמא והקל"י שנדבקה בכל
הנש' באשר חטא אר"הר אינו תלוי
בתשו' וכו' . כ"כ וא"ת והא כל אדם מלבד מה
שנריך לתקן מה שפגם ע"י חטאו נריך לתקן ג"כ
מה שנוגע לחלק נפשו מפגם אר"הר כמש"ל
בהק' כח גבי חטא קין וע"ש . וה"ה לחטא אר"הר
כידוע משא"ל וא"כ אס עשה המוטל עליו אמאי
לא יועיל לרחות הוזהמא מחלק נפשו מיהא ולא
ימות מאחר שזה תי' נפשו מה שנוגע לו מחטא
אר"הר וכמו כן ק' מאותם שמתו בעטיו של נחש
ויל לפי שבאותו החטא היו משותפים בו נפש
האדם במה שחשקה ונתחווית לחטאו כדלעיל
וגם אר"הר עצמו במה שחטא בפועל וא"כ אפי'
אס תקן נפשו ממה שנוגע לו מ"מ ממה שנוגע
לאר"הר עצמו אינו נתקן ואינה נפרדת הוזהמא
הלא ע"י מיתה ועי' היטב ס"הג ספ"לא :

ו שם ומוכרח הוא למות . כ"כ וא"ת והאותם
שנכנסו בחייהם לג' כגון ריכל וחבריו
כמ"ש ר"ל היאך נפרדה הקל"י והוזהמא מהם
בלי מיתה ואיכ"ה ז"ל ע"י חור השכי' שהיה שם
יותר בגלוי כנ"ע ובהמס דונג מפני אס כך
נמס ונתכה וזהמאם וכדכך גופם כמו ישראל
בשעה שנעמרו על הר סיני שפסקה וזהמאם
כמ"ש ר"ל והוא ע"י חור השכי' שהיה בהר סיני
כמ"ש מהר"מ אשיך ז"ל בפ' יתרו וע"ש . ועי'
בש' מהרש"ב פ' פקודי ד"כר ע"ג מהספר .
מפי השמועה שמעתי שא"י ומטו בה משם
הר"ל שכל אלו הנדיקים שנכנסו בחייהם לג' ע'
היו מושרשים בדר"הר באותו עלס הנק' לוי
הנו' בס"הל ריש ע' שופטים וידוע שאותו ע'
לא נהנה בלוס מחילת ע"הר דרד"הר כמ"ש
הרב ירי משא' ז"ל בב"ר פ"ד וע"ש . וכיון שלא
נהנו כלל מעיקרם לא היה בהם וזהמא ומש"ה

והעיכול כראש שהוא כמו שידוע שאין הדבר נמתק לא בשדרו לפי שהשורש שהוא הכל מושך ליו החלק הקטן ונכלל בתוכו. וידוע שהנחש עפר לחמו ולכן כשנקבר האדם ונתעכל בשור בעפר הנחש אותו חלק קטן של הזוהמא שבאדם הוא נמשך ונכלל בעפר שהוא השורש הגדול של הנחש והגוף נשאר נקי וזך ולפי' קבורת האדם בעפר היא כדמיון התכה כסף סיגים בתוך כור שהסיגים נמשכים ומתחברים עם העופרת שבתוך הכור ונשאר הכסף לרוך ומיוקק או בעין אבן השואבת שמושכת הברזל ליה ועי' קה"ל ריש פ' האזינו שמכר' בן ועי' בע"ח ש' כ"ט קלור אבי' רפ" ו"ל שאין חיבו"ה מפריד הקלי' לגמרי ומה שנשאר הוא מתעכל בעפר עי' הקבורה וק"ל :

יג שם שם ומשפילות קרקע הקבר וכו' נ"ב היינו ע"פ כל שטח הקבר. ומ"ש ונשאר חל' בקבר כשיעור קומת האדם היינו בנוכה אכל באורך לריך יותר כדי עמידת ב' מלאכים מקלה מזה וכ' מלאכים מקלה מזה כי החבטה היא בשכיבה ולא בזקיפה כדרך אחיות הטלית בב' קלוחיה כשמנערים אותה בדיקא' הכא' וכ"ה בש' מהר"ל ו"ל והותם הד' מלאכים אחוזהם באדם מר' קלותיו וכו' ועי' ו"ל א"כ חמאי בעינן גובה כשיעור קומת האדם מאחר שהוא בשכיבה. ו"ל משום המלאכים שהם בעמידה ועוד כדי שיהיה מקום להרימו ולהשפילו כדי לחבטו יפה. ואע"פ שהמלאכים אינם תופשים מקום מ"מ כבר ידעת כי כשיורדים לזה העולם הם נגלמים קצת. ועוד דלו המלאכים ודאי שהם חילונים מלד הסט"א והקלי' בסוד תיסודך רעתך והם קרובים לר' יסודות הארזים שהם תופשים מקום. ופשוט הוא שאחר שחובטים אותו חזרת קרקע הקבר לאיתנה ולכן כשנפתח הקבר עי' איזה סיבה אנו מולאין את המת מושב' כדרכו בלי שגוי וק"ל :

יד שם ואז מחזירים נפשו בנופו וכו'. נ"ב עי' ב"זוה על רות סוף ד"ה אחר רבי אלכסנדרו בשעה שנפטר האדם מן העולם וכו' דעל נפש הבהמית קאמר יעש. ועי' בע"ח ש' ו' רפ" יעש. וכוה מתיישב מה שידוע הוא מכ"מ ש:פש הדיק תקף. אחר פטירתו עולה למעלה

ובש' מהר"ל מסיק ושי וכלאב ומעויל עמרם וכלאב יעש. וכשבת ד"נה ע"ב איתא בנימין בן יעקב ועמרם אבי משה וישי אבי דוד וכלאב בן דוד וה"ל איתא בסוף פ"ק דב"ב יעש וב"הק פ' כרהשית ד"נח ע"ב איתא עמרם ולוי ובנימין וא"ל אוק' גמי וישי יעש. ואפ' שהם מדרשים תלוקים ואין הפנאי מסכים לחפש. והא' דהתם בש"ס קתני ד' והכא חשיב חמשה ו"ל דיהושע לאו ממנינא דאותם שמתו בעש"ן הוא חלף משום שלא היה נמלא בעון העגל וכ"מ מלישנא דרש' מהר"ל שכל' וכן יהושע בן נון שלא נמלא בעון העגל וכו'. יעש. מיהו מלישנא ד"הק פ' כי תשא דמיתת הר"ל מש' דקרי ליה מית בעטיו של נחש יעש. ויש ליישב וק"ל :

י שם וז"ל חומרים ו"ל שמתו בעש"ן ר"ל בשביל וזקמת הנחש. כ"ב לאו שפי' עטיו היינו וזקמא אלא פי' עטיו היינו עלתו שתרנוס עלה עינא ופפי' דשי ו"ל התם בשבת ד"נה אכל הפונקס הוא שפי' עלתו גרס להטיל וזקמא ור"ל מפרש העינן ולא המלה. מיהו לא"ל דהכא קא' דמק שמתו הוא כדי להפריד מהם הזוהמא ובש"ס סוף פ' וישלח ד"מר ע"ג כ' שהוא כדי לפרור נ"הק להעלותם בסוד מ"ן יעש. ואפשר דאי משום הפרדה לחוד ה"ל ליכנס בחייהם לב' כר"ל וחבריו ותהיה הפרדת הקלי' מהם בלא מיתת אלא דהוא נמי כדי לברר ל"הק ג"כ לפי שיפה כוחם הרבה וק"ל :

יא שם חמס לריך לבאר טעם למה המיתה מפרדת הקלי' וכו'. נ"ב לא שהמיתה היא מפרדת דאינה אלא עי' ח"כוה ועיכול הבשר כדמסיק בתר הכי אלא שפי' המיתה יש מקום להפרדה שאם אין מיתה אין חיבוט ועיכול וק"ל :

יב שם אכל הסט"א נק' מות וכו' והנה האיש החוטא ממשיך עליו הסט"א וכו' ולכן אין הקלי' ההיא נפרדת מן האדם לא אחר המיתה. נ"ב כל' שכיון שהקלי' היא דרגא דמיתא ולכן במקום שהיא נדבקת שם אינה נפרדת ער שתיארו ליה מדה זו באין המלט. אבל לאחר שעשה מומת לכה אז אפי' לה להפרד מכאן ואילך עי' הקבורה. והחכום והעיכול. וזנה ההפרדה שפי' חיבוט הקבר יפה מפורשת כד"ל לקמן בסמוך אכל הפרדה שפי' הקבורה

למעלה בסוד מ"ן ואיך אפשר שאחר הכבוד הזה תרד לקבל חיבו"ה כי אין מי שגלגול מחיבו"ה הקבר . ועוד דבזוהק ריש פ' אמור דפ"ח ע"ב קאמר שאף שכתובתו יום עצמו שפטר יבוא בגלגול כגוף אחר יעש . וא"כ איך תבוא הנפש בזה הגוף הא' לקבל החכום אבל לפי' האזן הכ"ל ניחא ועי' ס' הכרית ח"ב מא' ענין הכרת פ' גר"ה יעש :

טו שם וחכמים אותם במקלות של אש וכו' עד שפדרה מהם הקלי' לגמרי . כ"כ ל"ד לגמרי דהא נשאר קלת שמתעכל בעפר במש"ל מיהו לא"ל דמי שכבר מת וקיבל חיבו"ה וחזר לבוא בגלגול אמאי הוא לריק לבוא לחיבה פעם ב' והלא כבר נפדרה ממנו הקלי' בפ"ה . וכשחזר וחטא עכשיו בפעם ב' לא תיבעי לן דוראי לריק הוא לחיבה משום שחזר והמשיך עליו הקלי' מחדש . אבל אם לא חטא או שחטא ועשה תשובה אמאי לריק לחיבה . וכ"ת אה"כ רא"ל א"ה דהא קא' ר"ל דאין שום אדם נלול מחיבה . וה"כ אמרינן בפרק ח"ב דאפי' גמולי חלב ויונקי שדים נדונים בו וע"כ שאלו מגלגלים הם וחייבים מיתה מגלגול הקודם דאל"כ למה מתו בקטנותם ואפי' קא' דנידונים בו ואמאי ושמה י"ל דאין חיבה דפעם א' מפריד כל הקלי' לגמרי לא לפי שיעור הזכות שכירו ולער היסורין והמיתה שסבל ואפי' הרשעים א"א שלא עשו שום זכות או סבלו יסורין ובפרט לער המיתה שהיא שוה בכל ולכן מהני להו חיבה להפריד מהם הקלי' פורתא בכל פעם כפי הזכות דא"כ גלגול למה ולכן לריק הוא חיבה בכל פעם עד שגלגלו' אחרון נפדרת הוא ממנו לגמרי במכוס אחרון . שו"מ ראינו לזה מש' מארש"בי בפ' בלק בסוף ב' מא' מכאן ולהלאה קב"ה עכר מה דעבר וכו' יעש וש"ס . או אפי' שחיכוט דפ"ב הוא מחמת אכיו ואמו שלא קדשו עצמם כשעת השמיט ומזה נמשך דיבוק הקלי' כנפש הולד . א"כ מחמת ההוא רוחא דידהו דיהבי בגוויה ככ"ל בהק' . וכן נר' מס'הג פ"ב ד"ג ע"ב יעש . ואחר החיפוש מלאתי שכ"כ מקר"חו ז"ל בדרוש חפלי בה כ' הביאו הש"מ ז"ל בש"מח פ"ב אות ד יעא . ולפמ"ל מזה דח"ב הוא לנפש הבחמית שהיא היסורית שמורת כל הדי' לק"מ

בני אהרן ל

שהרי כל גוף יש לו נפש יסורית א' מחדש בפ"ע א"כ כמש"ל בהק' יר שאותם ניאו' שלא נתקנו הם שחזורים להגלגול יעש . (א"כ ז"ל דכל מגולג' הוא מתגלג' עם נ' חדש או על כפש הנר כמ"ש בסוף הק' א' ולכן גם גוף ב' לריק לחיבה מפני נ' החדש או כפש הנר . ואפי' אם היה המגולגל מאותם שאינם קמים בת"מ אפי' גוף הב' לריק לחיבה מפני שגוף הא' לא הועיל כלום וכמאן דליתיה דמי . וזה נר' פשוט יותר משאר תרומים : יאורה)

טז שם ועל כן לריק להעמיק הקבר וכו' פי' שלכך לריכים המלאכים להעמיק הקבר כמש"ל כרי סיהיה מקום חלל לנערו . והש"מ ז"ל בפ"ה לש' מארז"ל הכין שעל הבני אדם קא' שריכים להעמיק הקבר יעש . ואחר הס"ר מה יתן ומה יוסיף מה שמעמיקים הקבר . סוף סוף חזורים וממלאים אותם עפר ואין כאן מקום פנוי עכ"ל :

יז שם אמנם אפי' אותם הניגולים מח"הק עי' מלות סגוליות מ"מ לריכים הם למות משום שגם אותם מלות סגוליות אינם מועילים להפריד הקלי' מחיים אלא לאחר מיתה בנקל לפי שאין שום הפדרה מחיים מטעם האמור לעיל וק"ל :

יח שם ושמעתי ממזל כי כל הנקבר בע"ש אחר ה' שעות ביום וכו' . כ"כ הא דע"ש מזיל מח"הק אין זה חידוש רכן הוא מכר' בפרקי מח"הק פ"ב וז"ל אבל ארז"ל הדר בא"י ומת בע"ש אינו רואה דין הקבר עכ"ל ובוראי דאין או קא' אבל מה שכל להשמיענו הוא דלאו כל יום ע"ש מזיל אלא דווקא מה' שעות ומעלה . מיהו בהאי אחר ה' שעות דקא' איכא לסיפוקי אי אחר סוף ה' שעות קאמר או אחר התחלת ה' שעות וממאי דקא' בחר הכי ושעה ה' בכלל אין להכריע דהתם נמי איכא לספוקי אי בכלל החיכוט קאמר או בכלל ההללה . וה"כ איכא לספוקי כלשון רז"ל שבסוף ש' מארז"ל שם ובלשון ש"הכ ד"ג ע"ב ד"ה וכתחלה וכו' וגם כלשון ש' מארשב"י פ' קדושים ד"כו סו"עב יעש . מיהו כש"הכ ד"סכ ריש ע"ב בסוד אל מלך וכו' כתב בהריא שתוספת שבת מתחלת משעה ששית יעש ולפ'

היסודית מעיקרה קו' ליתא' וע'ע כע"ח ש"מט
ש' קל' כונה פ"ג ופ"ד ובש' כ פ"ב וע'ע וע'
ג"כ בס' הכרית ח"ב דברי אמת פ"ה שאין ה'להר
נמסך ונמוז בדמו וטבעו של ה'הרם ה'לה כנפש
הבהמית לבד וע'ע' והיינו דקאמר הכא שהם
כעיסה א' וק'ל :

כא שם כא"ו י' ש' זה ש' ידוע כפי בחי'
אבר שממנו חולבה' כ"ב ע'י' בש"הפ
פ' שמות דס"ב ע"ד ש' וז' וסוד הענין הוא כי
ח'ותיות שבשמות בני אדם מורות על בחי'
הנילוות של הנש' הנתוכות בו ומי שהוא מנוול'
יש בו ח'ותיות המורות על הנ' שנתקנו בו
והשאר חסרות ממנו להורות כי עדין מעורבות
בקל' הנק' רע עכ"ל וע'ע :

כב שם ונמצא שכל אדם יש לו כ' שמות
וכו' כ"ב ע'י' להש' מש' ז'ל כע"ח
ש"כו פ"א ח'ות טו ד"ה והנה כ' ר"ל וכו' שהק'
שכפ' כל מדרי' ומדרי' שעולה האדם לקנות נרץ'
היה לריק להיות לו שם בפ"ע מהקדושה ומקל'
וכמו שאנחנו מולחין דבכוא הרוח בנוף ה'חר
וראי שנק' בשם אחר וע'ע' ולער"ן שקריאת
השם תלוי כפי אותה בחי' הנמצאת בו באותה
שעה של קריאת השם אם היא נפש ואם היא
רוח לפי שהיא עיקרית עכשיו בזה הנוף וכל
מה שיזכה אח"כ הוא נמשך אחריה ולכך אם
נק' שמו בישראל כפי בחי' הנפש אז אפי' שזכה
אח"כ לרוח חיוני משתנה שמו בשביל זה דמאי
חיות משא"כ בכוא הרוח בנוף אחר אז נק' שמו
כפי בחינת הרוח משום שהוא עיקר באותו
נוף וק'ל :

כג שם והנה אם האדם וכו' היה יכול להשיג
ולדעת מה שם הקל' וכו' כ"ב ור"ת
ומה לנו לדרוש בעד החיים א המתים שהיה שם
הקל' והלא יכול להשיג זה אם יתקור לידע שמו
שבקדושה היכן מקום מחלבו הפרטי באדם
העליון וממילא ידע מקום הפרטי שכנגדו באדם
הכליכל דזה לעומת זה הם' וז'ל דשמה דשם
הקל' מכו' הענין ביותר' מיהו לפי מש"ל בריש
הקד' זו בענין כפילת הנשמות באדם הכליכל
דכללות היתה כסדר אבל בפרטות היתה
בערכוביא א"כ איפכא וע'ע לק"מ דהשתא ליכא
למיקם עלה דמלתא וע"כ לריק לחקור בעד
שמו

ולפ"ז ל' דהללה מח'הק נמי חונה לה מחאי' שע'
שנית ולמעלה אבל שעה ה' לא דהא ב'הא תלויא
אלא שב' שם שאותו דרוש הוא מזולתו וא"כ ח'ין
זה דאיה כ"כ' אבל שם בש"הכ דל' רע'ג בענין
הטוב' איתא שם בקדוש דמתחלת שעה ה' איכא
הארה דתוס' שבת וע'ע' וכיון שכן ז'ל דמתחלת
שעה ה' נמי ניזול מח'הק ושעה ה' דקא' הכא
היינו בכלל ההללה ומ"ש בש' מאמרי הרשב"י פ'
קדושים שם ד'כו סו'ער דמסוף שעה ה' מתחיל'
העולמות לעלות וע'ע' ז'ל דעלוה שאני' וע'י'
להש' מש' ז'ל במקומות הכל' מ'ש ואני הדיוט
הנלע'ד כתבתי' וע'ע' להש' מש' ז'ל שם
בש"הכ בעניני ליל ו' אוח ה שב' דשעות חלו
זמניות הם' וע'ע' וכו' אני כותב לרווחא דמלתא
להליל מח'הק שעה א' קודם אבל פשט דברי רז"ל
הוא דשעה ה' חונה בכלל ההללה :

יד שם ואותה הקל' היא סוד ה'להר הנכנס
באדם מיום שנולד' כ"ב מש' שיש
ז'הר אחר שאינו נכנס ביום שנולד' הלא אח"ך
וע'י' היטב כע"ח ש' נ פ"ו ופ"ט ומשם תבין
דכנפש הבהמית עיירי הכא וע'ע :

כ שם כי הנה ע'י' חטאו של אד"הר נשתרש
ונדבק עמו ה'להר והקל' וכו' כעיסה
א' וכו' כ"כ ח'ין זה סותר דבריו הקודמים שכ'
שאותה הקל' היא סוד ה'להר הנכנס באדם מיום
שנולד' דמש' ולא קודם זה דל' דהכניסה בנוף
חונה אלא מיום שנולד' אבל הדבקות הוא מעת
חטאו של אד"הר ובשנכנסת בנוף היא וסרחונה
עמה' א"ך ק' דהדבקות נמי כבר חזלא לה
משנכנסה הנפש בעי' תוך הנוק' קודם שבאה
לעולם כמכו' לעיל בהק' יב וז'ל דאכתי לא
נטהרה לגמרי דא"כ לאיזה לורך היה באה לעולם
והכי מש' ממ"ש שם שכפי יתרון זמן עיכובם
במעיי המל' כך יתרון זכובם' וע'ע' הרי דאינס
מזדככים לגמרי וע'י' בס'הג ספ"לא א"כ ז'ל
דאותו זיכוך אינו מעיקר' טומאתה אלא ממנה
שנתוסף בה טומאה מקמת שנתעכבה זמן רב
בתוך הקל' וה"כ ו' לישנא דהתם שכ' כרי
טהר ולהתנקות שם מחלאת טומאת וזממת
הקל' אשר נתערכו בה כהיותה בתוכס' וע'ע' :
והגם שמה שכתבנו לפי הנר' דברי טעם הם' :
מיהו לפמש"ל מזה דמיידי כנפש הבהמית שהיא

ענין זה וזל מכאן ואילך אפי' שגר' הלשון משובש
כתבתי אותו והמבינו יבין עכ"ל ומ"ש כי בעולם
העשיה הרע גובר וכו' הנה ג' שמועות נאמרו
כזה בע"ח . בש"מג ש' ליור העולמות בסוף
ההק' כ' שכבר' הקל' מועטת מן הקדושה
ונפרטת . ובינ' הקדושה והקל' בשיקול א'
ואינם מעורבים . ובש"מ פ"ד כ' שכבר' חליו
טוב וחליו רע ואינם מעורבים . ובינ' חליו טוב
וחליו רע ומעורבים . ובש"מ רפ"ג כ' שכבר'
הטוב מרובה אצל הם מעורבים ובינ' מחלה
על מחלה והם מעורבים יע"ש . וכבר מהרש"י
ז"ל שם בש"מ פ"ד רמי כרי' דש"מ"ח וש"מ"ח אהדרי
והניח פל"ע . והש"מ"ש ז"ל שם בש"מ פ"ד אות י
תו' דמאי דקא' אינם מעורבים הוא כבר' דביע
דאלי' . ובש"מ"ח דקא' מעורבים הוא כבר' דביע
התחתונים יע"ש ולפ"ד יתורץ נמי ההיא דש"מ"ג
בין כבר' בין בינ' דתרווייהו מיורי כבר' וינ'
דאל' שהם אינם מעורבים . מיהו לפק"ד אין
תורונו עולה ופה דא"כ איך בש"מ"ג דאיורי כבר'
דאלי' קאמר דהם מחלה על מחלה ובש"מ"ח
דמיורי כבר' דביע התחתונים קאמר דהטוב
מרובה אדרבא איפכא מסתברא . ואיך שיהיה
ממולא דבר תבין דהק' ריין היא דלא כמאן דאי
כש"מג קשיא מעורבין דינ' ואי בש"מ"ג קש' רובו
טוב דבר' ואי בש"מ"ח קשיא אינם מעורבים
דבר' וז"ע :

כה שם ויש מי שיש לו נר'ן מהקל' וכו' .
כ"ב משכחת לה שיש לו נר'ן מהקל'
והוא חשיב טובא לפי שיש לו ג' נר'ן מהקדושה
בסוד כל הגדול מחברו ולרו גדול ממנו כמ"ש
בהגהות הש"מ"ש ז"עא בע"ח ריש ש'כו אלא
דחבא מיירי כמי שיש לו נר'ן מהקל' לחור ולא
מהקדושה וק"ל :

כז שם יהיו כדמיון וירבעם בן נבט וכו' .
כ"ב מש' שירבעם וחבריו ע"ס כל
רשעתם לא היה להם נר'ן מהקל' וא"כ לא ידענא
מי שיש לו נר'ן מהקל' מאי רשעות טפי מהאי
אית ליה למעבד . ומ"ש שאין להם חלק לעו'הב
שחול שיעלו נשמותיהם וכו' כ"ב לקמן סוף
הק' כד יע"ש :

ל שם לפי שהגולדים בא' בפירור מאס בא
כ"ב כל' שהקל' אינה ארוקה בהם
כ"ב

שמו שבקלי' רווקא :
כד שם וע"כ היתה הקל' ההיא נפרדת
ממנו בנקל בחייו וכו' . כ"ב ל"ד
בחייו דאין הפרדה מחיים כדאמרין לעיל אלא
כל' שהיה ניתק כמה מחיים ונעשת כאבר
המולדל עד שבחבטה כל דהו בקבר די לה
להיפרד דוגמת הדריקים שמתישם כמה מחיים
ע"י התו"מ והסינופוס :

כה שם ולכן מכים אותם וכו' עד כיון שלא
רצו לטרוח במעשיהם בדרך שטרחו
הלדריקים . כ"ב פי' דבשלמא הלדריקים אע"ג
דאיכא נמי לא חקרו לידע שם הקל' מ"מ קים
להו בדברא מונה שהטריחו עצמם יותר מזה
בתו"מ וכל מה שבכוחם עשו להפירה ומש"ה
לא איכפת להו ביריעת השם אצל אתם שלא
ריתם להטריח עצמכם כמותם היה לכם לטרוח
מיהא לידע שם הקל' שלכם כדי לתקן מקום
הפרט הנוגע לכם ולהפריד הקל' מכם בנקל
כמו הלדריקים ועכשיו שאפי' דבר קל כזה לא
עשיתם והראיה שאין אתם יודעים שם הקל'
שלכם א"כ לא נשאר עוד אופן להפריד הקל'
מכם אלא ע"י מכות חדרי בטן ולכן תשאו
עונותיכם . באופן דהעלם שם הקל' מהם הוא
ראיה שלא הטריחו עצמם בחייהם וזה גרם להם
ללקות . ולכך שאלים אותם ע"ז כדי לחייבם .
והולכנו לבאר זה לפי שראיתי להש"מ"ג ז"ל שם
בש' מארזל שנתקשה כזה הרבה עד שנרחק
להוסיף הדבר מפשטו יע"ש ולענ"ד בחנם
הטריח כבורו וק"ל :

כו שם כי כמו שקרא שמות מזר נשמות
הקדושות כך קרא וכו' . כ"ב היינו
קורס החטא כמבו' בכתוב וברזל סנהדרין ל"ח
ע"כ וכמו שקרא שמות בפ"ע לסטרא דקדושה
קד קרא שמות בפ"ע לסטרא דקל' שכנגדה
ודייק מדכתיב שמות תרתי וכאשר חטא ועירב
טו"ר אז גרם שכמו שחולבים לו לאדם נפש
מסטרא דקדושה כך חולבים לו נפש מסטרא
דקל' וכמאל שכל אדם יש לו כ' שמות כמ"ל
וגר' שיש למחוק תיבה לפי ותיבת כאשר ל"ל
וכאשר וק"ל :

כז שם ואמנם כבר הודעתך כי כע"ס
העשיה וכו' . כ"ב בסכ' מלאתי שכ' קורס

שאינו נמור ובר עונשין :

ב שם כי הוא ז"ל . כ"ב אע"ג רבכת ב' קא' לקמן אעפ"י שאינם מן ה"ג היונו שאינם ז"ג בתכלית וק"ל :

ג שם ושם מעוררים זיווג העליון ההוא ומזדווג אבא בא"י . כ"ב בבאן הוא אומר שהדיוקים בשעת פטירתם הם מעוררים זיווג העליון גם בא"י וא"כ בס"ה פ' ויחי ר"גן ע"ג ובס' מארזל מס' יומא יע"ש . אבל בס"ה דרוש ב דפ"א ד"סע ע"א וברר' ז דע"א ע"א ובפ"ח ש' הכללים פ"א ובס"ה ד'מר וד'קן מס' שאינם גורמין זיווג בשעת הפטירה רק בז"ן כלבר יע"ש . וז"ל כאן כל"ג כאן כלד"ק שא"ג כרלעיל כחות ה' א"כ עפ"י מ"ש בס"המ דף ה' ובס"הל דכ"א דמי שיש לו בחי' נשמה הוא גורם זיווג גם בא"י כי ע"י נפשו מעורר זיווג בז"ן וע"י נשמתו בא"י אכל מי שאין בו רק בחי' נפש אינו מעורר זיווג רק בז"ן לבר וכו"כ הש"מ ז"ל בס' מארזל בסנהדרין יע"ש ואם נשכיל יותר נר' דב' תירושים אלו הם א' דמי שיש לו נשמה היונו ז"ג לפי שהוא רחוק מן החטא כמ"ש בס' העקודים פ"ב ובמ"א יע"ש . מיהו ק' דהבא קא' דכשעת מיתה גורמים זיווג בא"י והסם בס"המ קא' דזיווג ה"י א"א לעשותו אלא ע"י הריגה ממש עק"ה ואין די לו במיתה כל אדם יע"ש וז"ל דהסם ל"ד קא' אלא כל' שצריך שיכיון למסור עצמו להריגה ואין די למסור עצמו למיתה כמו כנפ"א אבל בשעת מיתה ממש יכול הוא לגרום זיווג בא"י דאלת"ה קשיא רישא לסופא יע"ש . ותדע דהא בס"ה דרוש ו דק"ש ד"ל י"ג קא' בהדיא דע"י מס"כ להריגה באחד וכול לגרום זיווג בא"י יע"ש וא"כ ע"כ הריגה ממש דקא' בס"המ הוא ל"ד וכי היכי דהריגה ל"ד ה"כ מיתה ל"ד אלא כל' מסירה למיתה אבל מיתה ממש גורמת זיווג בא"י . וע"ע בס' מארזל שם בדרוש הב' דבין בהריגה על ק"ה בפועל ובין במס"כ להריגה בשעת ק"ש בשניהם גורם זיווג בא"י יע"ש . א"כ ז"ל דלעולם הריגה ממש קאמר מיהו התם מיירי בא"י ע"י מחשבה כנו' התם והבא מיירי בזיווג דישס"ות דסני במיתה . והנה עפ"ד ש"המ הכ"ל פורשתי אני ההדיוט כוונת המשנה פ"ד דסוכה בשעת פטירתן מה הן אומרים יופי

כ"כ כהנולדים בחו"ל אלא נפדתה היא מעט . ומדבריו ר"ל מ"ש דבלידה דא"י תליא מלתא אבל בפ"ג דח"הק מ"ש דבלידה תליא מלתא דקא' כל דבר בא"י אינו רואה ח"כהק יע"ש . ויש בדבר להקל ולהחמיר : וז"ל דר"ל אורחא דמלתא נקט דמי שגולד בא"י מסתמא הוא הדר שם דאסור ללאת מא"י לחו"ל כחכס וק"ל :

לא שם וכדי להפריך מהם הנפש ההיא וכו' . כ"ב האי מהם לאו מאינהו שיש להם נר"ן מהק"י דאיירי בהו דהנהו כלים ונדבקים ואין להם שום תקנה להפריך מהם הק"י אפי' ע"י ח"כהק אלא מאינהו דאיירי בהו לעיל שאין להם רק נפש דק"י והיינו דקא' להפריך מהם הנפש וק"ל :

לב שם לפי שהוא שם בן מ"ב שהוא גבורה כ"ב ולעיל שכ' שהוא סוד החסד היונו חסד שבגבורה וק"ל :

לג שם עד שתמלא שכבר נמלאו וכו' . כ"ב נר' שט"ס נפל ותיבת עד היא נטריקון על דרך ושני תבות שכבר נמלאו . כוסחא אחרת היא ואין לנרום שתיהם רק א' מהם וק"ל :

הקדמה בר

הק' זו הובאה בשלימו' בס' מארזל כמ"ש כאן מהר"ש ז"ל והוא כמס' סנהדרין יע"ש ועוד קלחו תראה בס"הל ד"קלח ע"ד יע"ש :

א שם דע כי אחר פטירת הדיוק מן עו"הו אם אינו בר עונשין כי הוא ז"ג וכו' .

כ"ב הא' ודאי דצריך שאינו נמור כמי הוא מעלה מ"ן בשעת פטירתו כדמוכח בס"המ ד"ה ע"ב כל שאינו רשע מחייבי כריתות יע"ש . וכו"מ מס"הל ד"כא ע"א וד"מד ע"ג וד"קן ע"ד אלא משום דבעי למימר דגם לאחר פטירתם תמיד הם עולים בסור מ"ן והא' ודאי דלא משכחת לה אלא כל"ג דלאו בר עונשין דאי בר עונשין הא' על כרחך צריך לקבל ענשו או בגלגול או בגיהנם ומהיכן יכול עוד להעלות מ"ן לכך בעינן ז"ג שאינו בר עונשין . א"כ משום דהבא מיירי להעלות מ"ן לא"י משו"ה בעינן ז"ג שאינו בר עונשין אבל להעלות מ"ן בז"ן סני אפי' כלד"ק

שכן מורה לשון מזומן. המדרגה האחת שבה
 היא גדולה ומעולה מן הכל והיא כשמוזמן
 לעלות כסוד מ"ן בא"א לצורך עיבור וקידוש
 המוחין דא"א והיא המדרגה הגדולה והכח
 וההתם בדרוש א' והמדרגה הב' הנרועה ממנה
 היא כשאינו עולה למ"ן בא"א אלא בא"א עצמן
 להמשיך להם מוחין הנק' חיי העו"ה כד שיוכלו
 להזדווג אחר שנתעלו בתכלית העילוי ההוא
 והיא היא מדרג' מזומן לחיי העו"ה הב' דמייורי
 ביה התם בדרוש ב ומש"ה קא' רמובטח עדיף
 משום רמובטח הוא לברו יכול לעלות משא"כ
 כמזומן שהוא ע"י שיתוף אחר והיינו דדיוק וכו'
 שם ר"ל במדרג' מובטח וז"ל מי שהוא לברו יכול
 לעשות הזווג וכו' יעש' דמשמע שר"ל משא"כ
 כמזומן דלעיל מניה ראינו לברו. מיהו מדרג'
 זו הב' דמזומן היא עדיפה טובא ממדרג' בן
 העו"ה הב' סתמא דההיא מייורי בזווג א"א דזה
 הזמן וההיא דמזומן הב' היא לעת"ל אחר העלוי
 ומש"ה קאמר דמזומן עדיף. באופן שהם שתי
 מדרג' שהם ד' בא"א עצמם חוץ מהמדרג' הה'
 המעולה שכולם שהיא בא"א וזה סדרם השתי
 הם בזה הזמן והם הא' יש להם חלק לעו"ה הב'
 שהיא ע"י שיתוף זולתו והב' המעולה הימנה כן
 עו"ה הב' שהיא לברו שהם ד' לעת"ל והם ע"ד של
 הזמן הזה הא' מדרג' מזומן בדרוש ב דהתם
 שהיא ע"י שיתוף זולתו והב' המעולה הימנה
 מדרג' מובטח דאיתו בדרוש גופיה שהיא לברו.
 והמדרג' הה' המעולה שבכולם היא מזומן לחיי
 עו"ה הב' המעולה בדרוש א' דהת' ודחבא שיעולה
 בא"א לצורך חיי המוחין דא"א ואע"ג שהוא
 בשיתוף מ"מ רב נוכחיה וחיליה שיעולה למקום
 גבוה כזה. ועוד דמכ"ש שהוא זוכה למדרגות
 מובטח ולכן היא גדולה מכולם וכזה יבואו ב'
 הרדושים על כהן דמאי דקא' בדרוש ב דמובטח
 עדיף ממזומן היינו ממזומן דאיתו בדרוש גופיה
 אבל לאו ממזומן דררו' א' דההוא עדיף ממובטח'
 וראה והכן איך השתי מדרגות שהם ארבע הם
 בסדר ישר כסדרן בא"ה כד סדרן לעת"ל וראיתי
 להשם"ש ז"ל כפי' שם לש' מארז"ל מ"ש בזה יעש'
 ואני סהדונו הכלע"ד כתבתי :

עוד יש לאלוה מלן ליישב קו' מהר"ש ז"ל הכ"ל
 באופ"א והוא כמה שדקדק תחלה בדרג' דהנה

נודע

ג' מוכח וכו' ר"א אומר ליה ולך מוכח וכו'
 דלכא"ו ק' דמאי אתא לאשמעי' ת"ק כמה דהוא
 ומאי נ"מ בהאי פלוגתא. ותו מה היו אומרים
 מב"ע"ל כיון דקאי לשעבר. אמנם כבר ידוע
 שהזווג מוכנה בשם דבור ואמירה כדתנן ראוה
 מדברת וכו' א"כ אמירה היא מלשון חיבור כמו
 אימרא שבשפת הכהן שעניינו הוא דבר המחובר
 לכהן והיינו אומרו בשעת פטירתו מה הן או'
 כלו' בשעת פטירתו של דריקוס מהעו' מה הם
 מחכרים ומזוונים אם לזון אם לא וא"א וקא' ת"ק
 שגורמין זווג בא"ו והיינו או' יופי לך מוכח כלו'
 שהם מייפים ומקשטים את המו' העליון שהיא
 הנק' ע"י העלאת מ"ן לגבה וע"כ היא מזדווגת
 עם זא' ואומרת חיי במאי ברא אתינא קמך כנו'
 ב"והק ועי' בש' על דרוש ב שש' הדריקוס הם
 קישוטיו הכלה העליונה יעש' ואתא ר"א למימר
 שיש דריקוס שגורמין זווג בשעת פטירתו גם
 בא"א הנק' יה וזא' ליה ולך מוכח כלו' לא"א
 הנקראים יה וגם לך מוכח דהיינו זון דבשניהם
 הם גורמין זווג. ומה שכלל הלשון ב"פ יופי לך
 יופי לך וכו' לרמזו למ"ש בש' על דרו' הנז' שכל
 בחי' מ"ן צריך להתקין ב"פ יעש'. באופן שגם
 שיתקן של ת"ח צרי' תלמוד וכל תלמודא דיליהו

על רזין דאורייתא סדרו ליה ז"ע אכ"ר :

ד שם הכת הנ' גדולה וכו' ועל אלו נאמר
 מזומן לחיי העו"ה הב' כ"ב עי' בשע'
 מארז"ל שם שב' עור דרוש שני בזה וכו' וז"ל עוד
 מדרגה גדולה מכולם והוא מי שנא' בו מובטח
 לו שהוא בן העו"ה הב' והק' שם מהר"ש ז"ל ז"ע
 דקשיון אהדרי שבמא' זה כתב דמובטח עדיף
 ובמא' הקודם ב' דמזומן עדיף ופליגי אהדרי
 ואין בידי להכריע עכ"ל ולי א"ס זע"ן המתאבק
 בעפ"ר כ"ל דמדרג' בן עו"ה הב' דהתם בדרוש א'
 מייורי בזווג א"א דזה הזמן אבל מדרג' מובטח
 לו שהוא בן העו"ה הב' בדרוש ב מייורי בזווג א"א
 שלעת"ל אחר שמתעלים אותו עי' הנפלא שכן
 מורה לשון מובטח דקאי לשיתוף וכו' המדרג'
 אלו הם בהיות הוא לברו יכול לעלות כסוד מ"ן
 כלי שיתוף זולתו שכן מורה לשון בן כדא' הכא
 אבל מזומן לחיי העו"ה הב' א"פ' שהוא ע"י שיתוף
 זולתו מרלא נא' בו כן. והנה מדרג' זו דמזומן
 היא ג"כ כוללת ב' מדרגות ושיתקן הם לעת"ל

כורע מע'ט ש'טו ש' הזווגים סו' פר שהתבו' נק' עו' הכ כל הכונה היא נק' לעת'ל ואיך בכלן קרי לא' עי' כינה עו' הכ וכו' ש דקשה טפי אש' מארז'ל דלעיל מזה הביא חילוק זה שבין עו' הכ ללעת'ל ובסמוך וכו' כ' להיפך וכן הקשה שם הש'מש ז'ל יעש' חמנס נר' מ"ש הרש"ש ז'ל בהגותיו לש"ט ש' חנ"ך פ"ו דא"וה' הם מתחלקי' לד' זוגות שהם ח' פרו' ח' ו'ה' עי' יוד שבשם וכנגדם ישסו'ת עי' ה' ח' שבשם ותחתיהם חו'ה' תתאין וישסו'ת תתאין יעש' ח' כ כל הג' נקבות דג' זוגות האחרונים הם נק' תכונה לגבי חו' עי' רווג ח' ושפיר יורק לקרום עו' הכ חו' מאי' עי' רווג ח' שהיא לבדה נק' לעת'ל . והטעם נר' עפ' מ"ש הרש"ש ז'ל גופיה שם בש"טו פ"ה רווג שלים דשלים שהוא כנ"ר דג'ר דא"וה' הוא שפסק מהחברין ואיך כל שאר ג' זוגים אחרים לא נפסקו יעש' . וכיון שהג' זוגים התחתונים לא נפסקו. לכך הנקבות שבהם נק' עו' הכ לפי שהם נמשכים ובאים לזון באהז משא"כ בזוג עליון רווג ח' שפסק ואינו כנמלא עכשיו עד לעת'ל לכן נק' לעת'ל . וא"כ נמלא שכל דברי רז"ל דהכא והתם הם בג' נקבות דג' זוגות התחתונים הנק' עו' הכ וכיון שכן יש ליישב נמי הדרושים בעלמם דכ' בחי' מזומן לחיי העו' הכ איכא . והוא דנודע מ' ש הרש"ש ז'ל התם בש' חנ"ך פ"ח ובהק' דק' כי ד' פרו' ח' ו'ה' עי' וישסו'ת עי' הם עומדים בשני לרדי ח' מהגרין עד הקזה חו'ה' עי' בלד ימין וישסות עי' בלד שמאל וכעד' כד' פרו' ח' חו'ה' וישסות תתאין שתחתיהם שגם הם עומדים בשני לרדי ח' מהקזה עד הטבור זה בלד ימין וזה בלד שמאל יעש' . וידוע הוא ממכו"ש ד"מא ע"כ שכל פרו' ח' אינו עולה בעיבור חלל בפרטוף ש"ענ ועי' להרש"ש ז'ל בהק' ד"מא ע"כ . וא"כ לעת'ל כשיעלו חו'ה' בעי' בא"ה ודאי שאינם עולים בא'ה עצמו חלל רק הד' פרטופים העליונים לבד שהם חו'ה' עי' וישסות עי' כ"ה בקו שלו זה מימין וזה משמאל אבל הד' פר' שתחתיהם שהם חו'ה' וישסו'ת התחתונים אינם עולים בא'ה ממש לא כד' פרו' עליונים דא"וה' עלמם שהם על גביהם שנק' ח' ח' בערכם כ"ה בקו שלו חו'ה' תתאין בא"וה' עי' וישסות תתאין כישסות עי'

וא"כ מי שזוכה להיות מזומן לעלות בסוד מ"ן בא"ה עצמו לזורך עי' ד' פר' עליונים שמכללם הם ישסות עי' שנק' עו' הכ ודאי שהוא יותר חשוב ומעולה ממני שמזומן לעלות כד' פרו' עי' לזורך עיבור ד' פרו' תתאין . ולכן בדרוש ח' דהתם דמיירי בבחי' ח' קא' דמזומן עדיף אבל בדרוש כ' דמיירי בבחי' הכ' קא' שמוכטח שהוא ככן בית כישסות עי' שהם נמי נק' עו' הכ עדיף ממזומן דבחי' זו הכ' וק"ל :

ה שם כי זה מדבר לעו' הכ העיקרי שאינו אחר פטירת האדם וכו' . נ"ב מש' שגם עולם שאחר הפטירה נק' עו' הכ וכו' לעיל בהק' כב גבי דה"ע שישב ז' שנים בעו' הכ אחר פטירתו יעש' . והוא כדעת הרמ"בם ז'ל בסו' פח מהלכות תשובה הלכה ח וע"ש הלכה ב ובכ"מ שם :

ו שם כי אז יחזרו חו'ה' פעם אחרת לעלות וכו' . נ"ב עי' להש'מש ז'ל בפ' שם לש' מארז'ל שכ' וז'ל מה ענין עליו זה ואש' שהעליון הוא שהיו חו'ה' במדרגתם ח' דקודם חטא ח'ה'הר כי עי' החטא ירדו כל העולמות והפרו' ממדרגת' וכו' יעש' ולי ההדיוט נר' שתי קלקול זה של ח'ה'הר הוא כבר נעשה ונמנר על ידינו בימות המשיח כמ"ש בעניותין לעיל בהק' יא אות לח יעש' והכא מיירי בעו' הכ העיקרי שהוא באלף הו' אחר ימות המשיח כמ"ש הוא ז'ל התם לעיל מזה יעש' . ועוד דרז"ל קאמר לחדש המוחין שלהם ואם כדבריו ז'ל אין זה חדש שגם עכשיו ישנו בעת מנחת שבת כמ"ש הוא ז'ל התם והגם שהוא לשעה ואינו בתמידות מ"מ לא מקרי דבר חדש כיון דישנו מיהא השתא ועוד ח"כ אמאי הולך לזה עי' בתוך ח"ה חלל נר' שהוא עליון נפלא מאד מה שלא היה לעולמים כלל אפי' קודם חטא ח'ה'הר ואשרי הזוכה לזה :

ז שם וכוה תבין ענין שמואל הנביא וכו' . נ"ב חע"ג דבעלת חוב לא העלתה רק בחי' הבלא דגרמי כמ"ש בע"ח ש"כב יעש' והוא בוראי אינו עולה למ"ן בזווגים חלו מ"מ הוא הודיע לנפש והנפש לרוח ורוח לנשמה ע"ד שכ' ב"הק פ' אחרי ר"עא ולכן כולם נתרבו וק"ל :

ח שם עוד יש כת רבינו' וכו' אמנם נשארם למטה בסוד מ"ן שכל' וכו' . נ"ב

במקום מחלכס אכל לא בתלשון דהא נומס
שנתלש נמי חינו גדל צור ועוד לפי שהם
נלחצים ע' מכרית שהוא הבנין ואין ליישב דברי
הר"ח בעל ס' הכרית הנ"ל דאורי בתלש דהא
על עיקר איכות הדומם קא' יעש וק"ל :

ב שם וכאשר חיוה מעיין וכו' נסתם ויבש
גם כוחו למעלה נתייבש ואינו מעלה
מ"ן . כ"ב לא ידענא טעמא מאי וחפשי שעי'
העונות נהר יחרב ויבש ונעשה אחיוה לקלי'
באותו כח שלמעלה בסוד והאכן גדולה שהיא
הקלי' עפי' הבאר וק"ל :

ג שם ולפעמים תראה שנתחדש מחדש וילא
מעיין וכו' . כ"ב נר' דרוקא בילא משיו
בידי שמים שהוא ע' חיוה זכות אכל ע' חפירה
בידי אדם חינו בכלל זה :

הקדמה כו

כל הקדמה זו ע' לקמן דס' ע"ב
ובס"ה פ"ה ד"סג יעש :

א שם דע כי חין שום נשמה בעולם שיהיה
ח"ו ערומה וכו' וענין הלבוש נרמו
כו' וכו' וכאשר עתה מה ענין הלבוש הזה וכו'
כ"ב חע"ג דמקננו לשון ר"ל נר' דהתא לפירושי
ענין הלבוש של כל הנש' שבעולם מ"מ לא מלינו
שביאר בכלל רק ענין הלבוש של אותם נשמות
הנמשכות ממנו הדעת עלמנו מהח"ו שבו
למעלה ולא מהתפשטות למטה כו"ק כמכו'
לקמן בהק' ריח דכ' ע"ב וזה חינו רק ליחודי
סגולה כמו י"ה וכו' כנז' בע"ח ש"מ סו"פח
ובס"ה פ' וירא ר"כו ע"א יעש אלא שמוה
תקיש ג"כ לשאר הנש' הנמשכות מהתפשטות
הח"ו למטה כו"ק לפי שבחי' הנש' ככ"מ שהיא
היא מחו"ג החדשים הנמשכים לזון בכל זוג
מהבירורים ולבוש הנש' ככ"מ שהוא הוא מהח"ו
הא' שבעת אלפי' זון כמ"ש ר"ל בש"טל פ' ופ"ח
אלא שיש נש' ולבוש ממנו הדעת עלמנו למעלה
הנש' מחו"ג החדשים דשם והלבוש שלה מחו"ג
הא' דשם ויש נש' ולבוש שלה מחו"ג המתפשטים
למטה כו"ק וגם הם ערז' הנש' מחו"ג החדשי'
דשם והלבוש שלה מחו"ג הא' דשם כי הלבוש הוא
לפי ערך הנש' אס היא ממנו הדעת ע"י חיו

ע' להש"מם ז"ל כש' מארזל שם שהקשה שאין
אלו עולים למ"ן למל' אפי' לאחר שכלו ענשם
והלה כ' ר"ל כש"המ דהמחוייב כרת יורדת
נשמתו לקני' ואין בו עליית מ"ן כלל יעש . ואני
בער ולא אדע מהיכא שמייע ליה הכי מהתם הא
אדרבא היפכה מש' דהא קא' התם דחינה עולה
שם בעת פטירתה בסוד מ"ן יעש . ומש' דרוקא
בעת פטירתה הוא משום דאכתי לא קבלה עונש'
אכל בתר דקבלה עונשה מאן לימא לן דחינה
עולה בסוד מ"ן ואי משום כריתה קדייק הא
אשכחן לשון כריתה דחינו החלטי כמו ספר
בריתות דחינו אלה לשון הרחקה ועי' ספר הכרית
ח"ב כענין הכרת יעש וה"ל מקתברא דלא ירח
ממנו נדח כתיב : ועוד אפי' לטיותיה הא קי"ל
דלא שייך כרת אלא בנפש ולא בר'ון כמ"ש לעיל
בהק' ד ובס"ה דכ"א כעניינה דכרת גופיה יעש
וא"כ מאי קשיא ליה הא שפיר מעלים מ"ן ויניהו
מלך הר"ן שלהם ואי משום דאין העלאת מ"ן
במל' אלא מזר הנפש שמש שורש מחלכס ולא
מלך הר"ן שהעלאת מ"ן דידהו לא"ה מ"מ ז"ל
דלו נשתנו לגריעותה והיא גופא אתא להשמעין
הר"ל דאין לו כשאר חנשי דהר"ן שלהם מעלים
מ"ן לא"ה אלה נשאים הם למטה בסוד מ"ן
שכמל' וק"ל :

הקדמה כה

הקדמה זו לא מלאתי בעת
שהובאה במ"א :

א שם ודע כי ההרים האלו וכו' הם הולכים
וגדלים וכו' . כ"ב מבאן מוכח שיש כח
המגדל גם בדומם וכ"כ בס"ה פ' וישלח ד"מר
ע"ב . ומהתימה על הר"ח בעל ס' הכרית שכ'
במאמר איכות הדומם פ"ג שאין כח המגדל
בדומם ומה שאנו רואים אכנים קטנים שנעש'
יותר גדולים בכמותם כרבות הימים לא מחמת
כח המגדל שבהם רק מחמת שדרכו בהם חלקי
עפר וחול והיו לאכזן יעש ולא זכר שר דהאר' ז"ל
דלא פסיק מפומיה ודכרו הם נר לרגלו ככ"מ
אוכר לקיפך . ודע דאין להקשות על ר"ל דלעני'
הקבועים בכותל יוכיחו שאין כחם בהם גידול
לעולם ד"ל דע"כ ל"ק אלא כשהן מחוברים ערין

מהתפשטותו למטה ור"ל ביהר כחי' הא' שהם
הנמשכות ממנו הדעת עלמנו וממנו תקיף
לכחי' הב' וק"ל :

ב שם שיצאו י' טי' זרע מבין לפרניו כמש"ה
ויפוזו זרועי ידיו כ"ב מה שהכתוב
אומר ידיו ור"ל דורש רגליו עי' בע"ה ש"ה פ"ג
בהנה להר"ש בן סיד והל"מח במכו"ש ד'
ע"ה יעש :

ג שם כי כל היסודות נרמזים ביוסף הדדיק
כ"ב היינו כמש"ל בהק' יא ר"ג סו"ע
כי האדם הוא מושג בכל הפרט' במקום אחיות
נשמתו מנוק' דעסיה עד רוח המעלות יעש .
וא"כ יוסף ה"ע שחיות נשמתו היא כיסוד
הרי הוא מושג בכל היסודות וכולם אירע
מה שאירע וק"ל :

ד שם והנה חמש זווגים וכו' . כ"ב ענין
שינוי הזווגים אלו עי' בש"ה דרוש
ג דק"ש ובדרוש כ דעמירה ד'מח ע"ב ובדרוש
שינוי התפלות ד'פו ופ' ובש' מארש"כ פ' חיי
שרה יעש :

ה שם זווג הד' וכו' בהיותו בבחי' ו'ק כלכד
כ"ב פי' ונתעלו חנ'ת ונה' ונעשו
חב'ר וחנ'ת וא"כ יסוד הא' שלו הוא עתה בחזה
וכמ"ס בש"ה בדרוש א דמנחה ר'עו ע"ה יעש :

ו שם זווג הה' וכו' . כ"ב עי' בהנה"ש בשלות
לחכמי המערב כס' ט"ז שהקשו דבש"ה
דרוש ג' דק"ש נאמר שזוג דאחר חלות הוא
גרוע משל ערבית שזה ממשיך מחי' ח"ה וזה
ממשיך מחי' ח"ה והבא קא' דשל ערבית הוא
גרוע משל אחר חלות שהוא חמישי לפי סדר
המדרגות ועי' להתו"ח ז' דקמנ ע"ב מה שתי'
ולפק"ד כ"ל שהוא ע"ד מ"ש בע"ה ש"כח
ובמב"ש ד"ל סו"ע"ב וז' וט' תתמה ח"ק המוחין
הגדולים נעשו עי' זווג א"ה ובחי' תכ"ב נעשו
עי' זווג ח"ה כי המזלחות והוויה הא' היא עיקר
וכו' אמנם המוחין שהם תוספת הטובה היא עי'
ח"ה . גם טעם אחר דוגמת החטים שנמר
תיקונם עי' האדם וכו' יעש וה"ל הכה דלעולם
דשל ערבית הוא גרוע וה' דממשיך מחי' ח"ה
כך היא המדה דלהמזלחות הקויות הא' לריק
להמשיך ממקום עליון וק"ל :

ז שם הוא זווג יעקב עם לאה בתפלת ערבית
כ"ב ל"ד בתפלת ערבית לחור לאה כל
חלות לילה הא' הם עומדים פכ"פ כדמש' לקמן
דכ" ע"ה כזווג הנ' והחמישי יעש ו-לאה בהש"מ
ז' בש"ה כ' דרוש ד' לילה א'ת ל' יעש . ועי'
בדברינו לקמן א'ת כו בס"ד :

ח שם ואז הוא עי' בחי' היסוד האחר . כ"ב
נר' שט"ס הוא וז"ל הראשון ור"ל היסוד
הא' שהיה לו קודם שנתעלו כה' ונעשו חנ'ת
ע"ד שהיה ב"ה ובתחלה היה כתוב כך הא' בר"ת
ור"ל הראשון והמעתיק הראשון טעה וחשב שר"ל
האחד וכא' ריעהו ועקרו לעוקץ הד"ל ל' לפי
שנדמה לו כריש וילא הטעיות הזה וק"ל :

ט שם ואמנם לו הט' הם סוד לכשי הנס'
וכו' . כ"ב דע דכשזווגים ח"ה ל'ת
מו' לז' הנה א'תה טי' זרעית הנמשכת ממנו
הדעת דא"ה לז' הנק' בכ"מ בשם מו' דז"ה ח"ן
היא בחי' נש' עלמה דז"ה דהיינו נרכח' דיליה א'
היא בחי' ללס ולכוש א' הנרכח' שהם הנס' שלו
כמכו' בע"ה ש"כ סופ"ה ובש"מ סופ"ח ופי"ר
ובש"מ ועי' בהנה"ש סוף דק' ודק"ה שהנרכח'
הס' הי"ר הויות המנוקדות המלוכסס בתוך
הללס דמו' יעש . כי בכל יום נעשה וכבר בכל
מה שנעשה בכריאת העולם בעת אילנותו כמ"ס
בשה"כ דרוש כ' דעמירה דמ" ע"ב במלת באהבה
ובע"ה ש"ה ריש דרוש ג' ובנה"ש ד"ער רע"ב
ובדפוס חדש ד"ל ע"ה יעש . ומבשרי אחזה
חליה שאין טי' זרעית של חב' ואם היא נשמת
הולד רק היא לבוש הנשמה כמ"ס בע"ה שם ש"ב
פ"ה כי הט' זרעית יש בה חומר ורוחניות
ומהרוחניות שבה נעשה לבוש א' הנס' ומהחומר
נעשה הנוק' יעש נמלא שהט' זרעית היא סוד
לבוש הנשמה ולא נשמה . והנה כמו שהענין הוא
בא"ה כך הוא ב"ה שכשהוא מזדווג עם הנוק'
לזורך הולדת נש' התחתונים של בני אדם שנבררו
ועלו בסוד מ"ן כיסוד שלה עי' תפלה או זכות
הנה א'תה טי' זרעית הנמשכת מחו"ג הא' של
מוח הדעת שלו למעלה או מהתפשטותו למטה
כו"ק ח"ן נעשה ממנה רק בחי' לבוש לא'תה
נשמה שהיא החו"ג חדשים שנבררו ועלו שם
ברחם הנוק' ואז באה לזה העולם . וכ"כ לקמן
בהק' רידן דכ' ריש ע"ב ש"ה הוא כענין הלבושים
של

זל סס שהבין שעדיין הל"ע במקומו עומד יעש ועי' בנה"ש בכרכת מלכים ערומים וי"ע בס' הל מלכים א' ד' קלג ע"א שז' וזל וזולת זה המלכוס יש מלכוס אחר של הנפש ומלכוס אחר אמלעי בין הנפש והגוף יעש :

י שם ודע כי ג"כ הוא בכל מיני הלכוסים שלוקחים שאר הנשמות . כ"ב פיו שגס הם אין הלכוסים נפרדים מהם לעולם וק"ל :

יא שם והוא שביסוד האמתו של ישראל וכו' . כ"ב דקדק לו' האמתו לאפוקי יסוד דיווג הד' דלקמן שאינו אמתו ולכן אין בו רק חו"ג דאי' לכד' . ועי' בש"הכ דרוש א' דמנחה ודרוש שניו התפלות דפ"ז ע"א דבמנחה אין בו רק ו"ק דמו' דאי' לכד' יעש :

יב שם כי הנה היסוד דאבא וכו' ומסתויים עם סיוס היסוד דא"ז . כ"ב ואע"ג דלכוסים דמיירי בהו הכא הם מחו"ג דדעת עלמו ולא מחו"ג המתפשטים בו"ק דא"ז כמש"ל מ"מ בהכרח הוא שעובדים ביולתסם דרך הו"ק אלא שאינם מתעבכים כדלמן ד"כו ע"ב :

יג שם כי ר"ע הוא חסד שבגבורות . כ"ב כלו' גבורה ראשונה שבגבורות שהיא גבורת הקסד והר"בש זל בד"מח ע"א פיו באופ"א יעש ואינו ההדיוט לפי פשוטו כתבתי . ועי' מ"ש בס"ד בסו"ד שאחז' . ומ"ש לקמן בהק' כח שהוא מגבור' ה' דהוד וכ"כ בש"הכ בדרוש ל"ג לעומר ד"קכו ע"א יעש . התם מיירי בעיקר נשמתו והכא מיירי בלכוס נשמתו והש"מ זל כע"ח ש"כ פ"ט סוף אות כב נתקשה בזה והניח בל"ע יעש ולי ההדיוט אין כאן ל"ע וק"ל :

יד שם ואל תתמה אם נשמת ר"ע משורש קין שהוא מאי' וכו' . כ"ב כלו' מגבור' דאי' כמו שהוכיח הרד"בש זל בד"מח ע"א מדרוש ל"ג לעומר יעש וכן מש' לקמן ד"קר ע"א וזל כלל הדברים כי נפשי היא מבחי' הגדלות שהוא הנש' דמלך אי' מן הנכו' שבה בספי' דדעת דא"ז בקור שבדעת וכו' ויודע הוא שנשמת מהר"חו זל ור"ע הם קרובים זלו כמ"ס שם סוף ד"כח ור"דנט יעש . וכן מב' לקמן בהק' כח שנשמת ר"ע היא מגבור' ההוד שבדעת שמלך אי' יעש ותוכן קושייתו היא שכיון שעיקר נשמתו היא מאי' איך יהיה הלכוס שלה מגבור' דאבא מבש"אמ ותו'

של הנש' שמהם נבשים רמ"ח איברים והנשמה מתלבשת בתוכם יעש . ואמנם זהו כשהווג הוא מאתערוקא דנוק' עי' הכירורים חדשים שעלו בקור מ"ן ביסוד שלה שהם סוד קשטוי הכלה העליונה שבהם עולה ומתדלח לפני דודה לעוררו ל הווג אבל אם הוא מאתערוקא דדכור' לחור בלי נוק' בסוד טי' הקרי אז אותה טי' דחו"ג הא' היוולדת מיסוד העליון היא הולכת לבטלה שהרי אין כאן בחי' מ"ן מחו"ג חדשים שהם בחי' נש' להלכיש אותה שהרי נפשו לוותה ומעלמו ורלוכו נתעורר אל הווג בלי אתערוקא דנוק' עי' מ"ן ונמלא א"כ שכל בחי' טי' קרי היוולדת כביכול מיסוד העליון ח"ו הם סוד לבושי נש' לחור שהם חו"ג ח' מעלמותו ממש ואינם בחי' נש' שהם סוד חו"ג חדשים והיינו דקא' רזל שאלו הטוי' הם לבושי הנש' כלו' ואינם בחי' נש' . ונמלא לפי שאין אלו הטוי' כלכד שילאו עי' ווסק הדריק ע"ה היו סוד לבושי הנש' אלא כל טי' היוולדת מיסוד העליון עי' הקרי של התחתונים כולם הם סוד לבושי הנש' ולכך טי' הקרי הם גדולי הערך מאד כמבו' בכ"מ משום שהלכוס הוא גדול מאד מהנש' עלמה לפי שזה מחו"ג הא' וזה מחו"ג החדשים כמבו' בש"טל שם דרוש ח ושאר דוכתי יעש . ולפ"ז כל הכתוב בש"הכ דרוש ז דלילה להחזיר נש' ההם אל הנוק' העליונה להטטיויר שם ויבואו אח"ך בעו'הז כשאר הנש' יעש הוא ל'ר שאינם באים בעו'הז בבחי' נש' אלא בסוד לבושי נש' כתחי' עיקרם ושרשם ועי' בש"מ סו' פח שכתב דחו"ג דטוי' קרי הם לבושים אל הנש' יעש :

ואגב אורחין כימא דהני לבושיין דאיוירין בהו הכא לאו היינו לבושים דע"ח ש"כו פ"א וס"הל שם דק"כ ע"ב ושה"כ דרוש דליל הושע"ר משום דאינוהו גרועים ממדר' הנפש הנו' שם בס"הל ושה"כ יעש ודכא עדיפי מינה כדאמרן לעיל וכן מב' בש"טל פ"ב וזל וכן יש לבוש מאי' והוא החותם עכ"ל . ור"ל שולת לבוש דח"וה הא' דאיוירי ביה לעיל מונה איכא עוד לבוש אחר מאי' שהוא החיתס אם כן מש' דלכוס דחותם לאו היינו לבוש דח"וה . ובז"ת מ"ס מהר"חו זל בדרוש הושע"ר שהוא דרוש ז' דסוכות לחלק בין ללם להלללים ודלא כהש"מ

ותי' רחסדים דאי' דקורס החילוף הם נעשים
גבו' דאבא לאחר החילוף וממילא נמי דנבו'
דאבא דקורס החילוף נעשים עתה חסדים דאי'
וכזה יבואו הנשמה והלבוש הכל מאי' לבד כי
עיקר נשמתו מגבו' דאי' כדאמרן דבהו ליבא
חילוף והלבוש נמי הוא מחסדים דאי' דהשתא
שהם היו תחי' גבו' דאבא והגם שהלשון דחוק
קלת דהו"ל למנקט איפכא רחסדים דאי' ר"ל
דהשתא הם גבו' דאבא דמעיקרא כיון דקאי
אלבוש וכמו דנקט בע"ח סו"פ פט דש"ך וז"ל
והחסדים היו תחי' גבו' דאבא יע"ש . מ"מ אין
קפידא דממילא משמע . ועי' להרד"כ ש' ז' שם
בד"מ ע"א שהביא לדברי ר"ל דהבא ומפרש
שנשמתו היא מגבו' דאבא דקורס החילוף שהם
עתה חסדים דאי' והלבוש הוא מחסדים דאי'
דקורס החילוף שהם עתה גבו' דאבא יע"ש .
ועוד ראיתי להש"מ שם בש"כ פ"ט אות כב
שכתב שנשמתו היא מחסדים דאי' דקורס החילוף
וכו' יע"ש . ואני ההדיוט אומר מאחר שר"ל כתב
בכ"מ שהבאתי לעיל דנשמת ר"ע היא מגבו'
דאי' והרד"כ ש' ז' גופיה הוכיח כן בתחלת דבריו
יע"ש ובגבו' דאי' ליבא חילוף ח"כ מה לנו אלל
דוחקים ולהוילא הדבר ממשמעותו ולכן אין לזוז
מפשוט דר"ל דנשמתו היא מגבו' דאי' שלא היה
בהם חילוף והלבוש הוא מחסדים דאי' שאחר
החילוף שהם היו תחי' גבו' דאבא ובהו יבואו
הכל על נכון :

מיהו למאי דקאמרינן שלבוש נשמתו הוא
מחסדים דאי' שאחר החילוף קשה דהא
כתב לקמן בסמוך רחסדים דאי' הם לבושים
לתלמודי הרשב"י ז"ל ומש' שהם חסדים דאחר
החילוף ועוד לפי העצם שכ' לקמן למה שלא
מלינו רבי מיוחד ליהם משום שגבו' דא"ו הוא הם
נפרדות אלו כיסוד דאבא ואלו כיסוד דאי' מש'
דמייירי בגבו' דאבא דאחר החילוף כי החילוף
הוא קורס כניסת המו' כז"ל והתם מייירי לאחר
כניסתם כז"ל כסוד התפלגין כמבו' בש"ה דרוש
ו' דתפלגין יע"ש וא"כ מש' שר"ע שהוא ח' מיהם
דאמרינן ביה שלבוש נשמתו הוא מגבו' דאבא
היינו גבו' דאבא דאחר החילוף וכדברי הרד"כ ש'
ז' ולא כמ"ש שהוא מגבו' דאבא דקורס החילוף
ו"ל דמורינא ליה להרד"כ ש' ז' בהא שלבוש נשמתו

הוא מגבורות דאבא דאחר החילוף . מיהו כמאי
דקא' שנשמתו היא מחסדים דאי' דאחר החילוף
זה אינו אלא מגבורות דאי' כמו שהוכחנו לעיל
ומ"מ לא היו מבש"חם כיון דגבו' דאבא דאחר
החילוף הם היו תחלה חסדים דאי' היו הכל מאי'
ולפ"ו אדרבא דברי ר"ל דהבא שכ' איך חסדים
דאי' הם מתלבשים כיסוד דאבא ושם נק' גבו'
דאבא הם בדקדוק וקאי אלבוש ודבריו דהתם
סו"פ פט דש"כ הם שלא בדקדוק :

אמנם מש"ה פ' בראשית ד"ג ע"א משמע
כדאמרינן מעיקרא שכ' וז"ל וקין כולל
כל דעת דאי' חו"ג שלה (כלו' דלאחר החילוף)
שהם הגבורות שברעת' והגבורות שברעת דאבא
(כלו' של קורס החילוף) שהם הם החסדים דאי'
(כלו' דאחר החילוף) ע"כ . וכיון דשורש קין
עלמנו הוא כך ע"כ ר"ע נמי הבא ממנו הוא כך
וכיון שכן הדרינן למאי דכתבין מעיקרא שנשמתו
היא מגבו' דאי' והלבוש מגבו' דאבא דקורס
החילוף שהם עתה חסדים דאי' דאחר החילוף
ורלא כהרד"כ ש' ז' . וההיא דקא' רחסדים דאי'
נעשו לבושים לתלמודי הרשב"י ע"ה ז"ל שהם
חסדים דאי' דקורס החילוף . דמאי דקא' ש"ז
גבו' דא"ו הוא הם י"הם היינו ה"ג דאי' וה"ג דאבא
דקורס החילוף שהם הם חסדים דאי' שלאחר
החילוף . ומאי דקא' ש"ז חסדים דא"ו הוא הם
י"ז תלמודי הרשב"י היינו ה' חסדים דאבא וה'
חסדים דאי' דקורס החילוף שהם הם גבו' דאבא
דלאחר החילוף . באופן שבחי' ה"הם הכל הוא
מאי' דאחר החילוף . ובחי' י"ז תלמודי הרשב"י
הכל הוא מאבא דאחר החילוף . וכ"מ קלת משום
דרשב"י הוא מבחי' מר"ע שהוא משורש הכל
והכל גופיה הוא כולל חסדים דאבא וחסדים
דאי' שהם חו"ג דאבא דאחר החילוף כמבו' שם
בש"ה פ' והלמודיו שהם ענפיו היוצאים ממנו
ודאי שהם כמותו וההיא דאיה מטעמא שאין
להם רבי מיוחד נמי יש לרחות ג"כ :

וב"ת אכתיו ק' דלפי מה שהוכחנו לעיל
שנש' ר"ע היא מגבו' ההוד דאי' ועוד
כתבנו לעיל באות ז' דמאי דקא' ר"ל שלבוש
נש' הוא מחסד שגבו' דאבא היינו מגבו' ח'
דחסד ולפ"מ כז"ל שלבוש נש' הוא מהחסדים
דאי' דאחר החילוף שהיו תחי' גבו' דאבא דקורס
החילוף

מזה ג"כ ראי' לרברינו דתעורבות זה הוא בתוך יסוד רז"א ודו"ק :

ועפ"ה יוכן היטב ג"כ דרז"ל רסו"פט דש"ך שנתחבטו בהם המפזל וזל ובזת מ"ש במ"א כי ר"ע וכו' ע"ס הפ' שר"ל שבמה שנת"ל מזה מענין התחלפות המו' דא"ו יתורן מה שזל על מ"ש במ"א (ורל"א בהשג"ש זל שכ' שם בסוף אות כב דהאי ובזת וכו' חכ"מ יעש)

שר"ע לבוש נש' מנה"י דאבא ותני והדר מפרש דהאי מנה"י דקא' ר"ל מהגבו' שהם זר שמאלי וגיר' כ"א מהוד דאבא נמי הכי פירושא וקבל א' ואמנם נש' היא מקין שהיא מן א' ור"ל מגבו' דאי' ויקשה לך דאיך אפ' להיות זה שגש' מזר א' והלבוש שלה מזר אבא מין בשא"מ ומתרח' כי הרי ר"ע נק' חסיד כדאמרי' כגמ' שבקיה ר"ע לחסידותיה והאיך נק' חסיד והלא נש' היא מזר הגבו' ואין חסיד לא מזר החסידים לא הענין הוא כי נתבסמה גבו' נש' עם החסידים בדרתו ביסוד וכו' והוא תי' הכ' דהכא ועוד ט"א כי החסידים ר"ל דאי' היו תחי' גבו' דאבא אלא שא"ח נתחלפו וכו' והוא תתי' הא' דהכא וכו' שלא תיקשי לטעם זה דאבתי איך יבא לבוש נש' שהוא לפז' מחסד דחסד דאי' דחסד החילוף עם עיקר נש' שהיא מגבו' ההוד דאי' וכמו שהקשינו לעיל לזה כ' וכבר נת' איך הגבו' דהוד נכנסת ביסוד במקום חסד דחסד וכו' וכמש"ל ומה שסיים והיה מזר אבא קאי לבוש שהיה תתי' גבו' דאבא וק"ל :

טו שם כי כבר בי' במ"א איך החסידים דאי' הם מתלבשים וכו' . כ"כ ענין חילוף המוחין דא"ו ובז' עי' בש"הכ דרוש ג' דליזית ובע"ח שז"ר פ"ג ובש"ט פ"ו ובש"כ פ"ט ופ"ז ויש בהם אופנים שונים יעש ועוד בכתה מקומות :

טז שם והנה הרשבי' זל הוא בחי' היסוד שממנו ילאו אותם ה"וד טי' ולכן הולך ללמדת תורה . כ"כ וק' דא"כ היה לריך להיות רשבי' רבי גם ליהם דהא גם ה"וד גבור' דא"ו וא' ממנו ילאו שהוא היסוד שבו כל החו"ג דא"ו ומה מקום יש לטעם שכ' לקמן בסמוך שהגבו' הם נפרדות לו ביסוד דאי' ולו ביסוד דאבא רמה לנו אלל יסודות דא"ו דהא יליאתם לבטלה

החילוף א"כ נמלא לכוש נש' הוא עתה מחסד שבחסד דאי' ואיך יבא עם עיקר נש' שהיא מגבו' דהוד דאי' והלא חונם שוים זע"ז שזה למעלה וזה למטה ול' רכבר תי' זה רז"ל גופיה התם בפ"ט דש"ך וזל וכבר נת' איך הגבו' דהוד היא נכנסת ביסוד במקום חסד שבחסד נכן ר"ע וכו' וכיחור דבריו הוא כמ"ש בש' כה דרוש ב שעמדת החסדים כיורדתם ביסוד הם כסדרן מלמעלה למטה דחסד שבחסד הוא למעלה מכולם וחסד דהוד למטה מכולם אבל הגבו' הם להפך שגבו' החסד היא למטה מכולם וגבו' ההוד היא למע' כנגד חסד שבחסד יעש וכוה יבואו הכש' והלבוש זכנו בשוה . ולפי דרכנו דהכל הוא מאי' א"ש אבל לפי דרך הרב דב"ש זל דזה מאבא וזה מאי' לא א"ש כ"כ יעש דבריו זל :

ומ"ש עוד רז"ל לתרץ שהכל מתערבין ביסוד וכו' עי' להרד"ב בש' זל שם שפי' דקאי על יסוד דאי' ששם מתערכים חו"ג דאי' וגבורות דאבא יעש . ולער"ן דקאי על יסוד דז"א וכ"כ מפשט הלשון שכ' ולכן יש ליוסף קורבה וכו' וכבר כתב לעיל שיוסף רומז ליסוד דז"א ועי' לקמן בהק' לב סוף ד"ל ש' שיוסף הוא בחי' היסוד ששם נמשכים טי' כל החו"ג ומתערכים בו והתם לא מיידי ביסוד דאי' אלא ביסוד דז"א וה"כ הכא וענין תעורבות זה שביסוד דז"א הוא במ"ש בצ"ח ש"כ בענין מיתוק הגבורות עם החסידים בדרתם ביסוד זל יעש . ואע"ג דהתם איירי בחו"ג דמז' אי' אבל הגבורות דאבא הם נפרדות ואינם מתערבין עם חו"ג דאי' שביסוד שלה במ"ש לקמן כבר כתב בפ"ו דש' דתפלין דהיינו דווקא בתחלה אבל אח"כ גם הגבורות דאבא ככללים עמהם יעש . וכיון שכן הנה בהתפשט אח"כ חו"ג דאי' ביסוד זל גם הגבו' דאבא מתפשטים שם והרי נתערכו גבו' דאבא עם חו"ג דאי' שהם שורש קין ושוכ אין קפידא אם נשמתו היא מגבו' דאי' והלבוש הוא מגבו' דאבא מאחר שנתערכו יחד ונעשו הכל אחד ועי' היטב בש"הכ בדרוש ו דתפלין שאין ענין זה של יציאת הגבו' מיסוד דאבא נעשה לא כשיורדי' ומתפשטים נה' דאבא עד היסוד דז"א ולא בתתי' בניסתם ברישא דיליה כסוד תפלין יעש . וא"כ

היסודות דלקמן . וזל שגם היסוד הוא סליק
בחיכו לעילא עד הדעת כנו' . א"כ לפי שהיסוד
הוא כולל כולם . א"כ הכא שאני לפי שממנו ילאו
לכטלה וכמעט שהוא גרם להם לכך הוא חייב
להטפל בהם וק"ל :

יט' שם לפי שאני הקשתי לו וכו' דא"כ יהיו
להם ב' מלמדים . כ"כ עריפא מינה

היה לו להקשות דהא דהגבורות נפרדות הוא
בתחי' כניסתם ברישא דז"א בסוד תפילין אבל
אח"ך כשמתפשטים נהי' דאבא תוך ז"א אז יולאות
הגבורות מיסוד דאבא לחוץ ועומדות תוך יסוד
דאי' כמבו' בש"ה דרוש ו דתפלין ובעו"ת ד"עג
ע"כ ודרוש דידן דיהם הוא כפי מה שהיה אח"כ
כמבו' התם וכ"כ הרד"בש ז"ל בד"מח יעש' וא"כ
הק"ל דלמה לא היה רבי א' לכולם . ואמנה"ח
ז"ל לא קשיא דז"ל דאבתי לא קבלה מניה לההיא
דש"ה"כ אבל ארזל גופיה קשה ודוחק לו' משום
דעיקרם בתחלת כניסתם היו נפרדים דהא
טעמא דררבי ביציאתם ממנו תליא מלתא
וביציאה הם מחוברי' שו"ר דאדרבא מ"ש מהרח"ו
ז"ל שם לחלק בין תחלת כניסתם לבסוף הוא ז"ע
כיון דדרוש דידן דיהם מיירי בטי' הקרי שאינם
מתפשטים בו"ק רק למעבר בלבד כנו' לקמן
והם תקף ברנע א' יורדים במדונה מהמות עד
היסוד ואינם מתעכבים כלל א"כ מנ"ל למהרח"ו
ז"ל למימר שהיה בהם כסדר האמור בטי' הבאים
ע"י זיווג גמור הנו' שם שהם נמשכים בהתמדה .
ועוד מש"ש דבררוש דיהם אמרינן דכל הי"ד
גבו' דא"וה הם עוצרים ביסוד דאי' ז"ע דהיכן
אמרינן הכא הכי אדרבא איפכא אמרינן שהם
נפרדים אלו ביסוד דאבא ואלו ביסוד דאי'
ובעו"ת שם לא הזכיר דרוש דיהם רק כתב
סתמא למה שביארנו במ"א ואפ' שהוא בשם
מקום שלא זכינו אליו ול"ע :

כ' שם זיווג ב' וכו' ונודע כי אין כ"כ דינים
ברחל כמו בלילה . כ"כ כ"כ בע"ח
ש"לח ר"פב כי לאה הם דינים קשים אבל רחל
היא כמתקת יעש הטעם . וכ"כ בש"ה דרוש
ג דר"ה שלאה היא דינא קשיא ורחל דינא רפיא
יעש' . מיהו משל' סו"פב נר' להיפך שרחל היא
דינים קשים לפי שקרובה אל החילונים ורגליה
יורדות מות משא"כ בלילה יעש' . וע"ע כש"ה
דרוש

לכטלה לא היו מיסודות דא"וה לא מיסודות
דז"א כנזל ורבינו הכא תלי טעמא דלהיות להם
לרבי ביציאתם ממנו וכן בכולי סיגיון וכיון
דהרשב"י הוא היסוד וכולם ילאו ממנו היה ראוי
ג"כ להיות רבי לכולם ואין קחזיון איפכא דאדר'
ר"ע שהוא א' מיהם היה רבו של הרשב"י ז"ל
ודנפיק מניה טעמא מלפיה . ואולי תי' קו' זו
תלוי ביריע' טעם האמתו שלה רנה רזל לגלותו
ואפשר לתת טעם פשוט משום שידוע הוא
דבכחי' הקטנות הגבו' הם מקדימין ללאת
תחלה שלכן הקדים קין להכל כנו' . וכשנולד
האדם הוא מבחי' הקט' עד שיגדל ועולה בסוד
הגד' כי גם באדם איכא קט' וגד' כמ"ש בע"ח
שכ"כ הפ"כ ולכן ה"הם שהם סוד הגבו' נולדו
תחלה והיסוד עצמו א"א לבוא בעולם עד שילאו
ממנו גם הי"ד חסדים ולכן א"א להיות להם
ישיבה א' בעולם (ואין זה קוטר למ"ש בס"ד
לקמן בלאת טל שלכושים לו מבחי' הגד' משום
דגם בגד' יש קטנות וגדלות ודו"ק) :

יז' שם והוא בחי' היסוד עצמו . כ"כ עי' בש'
מארכ"בי ד"לו ע"ד כפי' אד"ר כבי'
דאנא חמי השתא וכו' וקשה דבש"ה ד"קבו
בדרוש ל"ג לעומר כ' שה' תלמידו ר"ע אשר
הרש"י הוא א' מהם הם בחי' ה"ג המתפשטים
בגופא יעש' . וזל דכבר כ' שם דהוא בבחי' שורש
כשמתם בעת לידתם אבל אח"כ עלו כל א' כפי
מליאותו ובחינתו יעש' א"כ דהתם מיירי כשמה
עלמה והכא בלבוש' מיהו ק' דהכא קאמר שהוא
בחי' היסוד ובריש אד"ר אמר דאין כחיכותא
תליא מלתא כלו' מבחי' החסדים . וזל דכלפי
תלמידיו אמר הכי שהיו מבחי' החסדים . א"כ
כיון שהוא בחי' היסוד הוא כולל גם החסדים
והגבו' נמי מתערכים ונמתקים שם משא"כ
חכוק הנביא ע"ה דאינו לא מבחי' הגבורות
לכך וק"ל :

יח' שם ולכן הוירך ללמדם תורה . כ"כ וא"ת
ואיך אפשר שרש"י שהוא למטה ביסוד
דבופא יהיה רבי לתלמידיו שמבחי' החסדים
שלמעלה בדעת עצמו ועי' בש"ה דרוש ל"ג
לעומר גבי ר"ע שלפי שהיה למעלה מהם לכך
היה רבי להם יעש' מש' דבעינן שיהיה הרב
למעלה מהם וה"כ ז"ל גבי רבי ותלמידיו ושאר

כאן ובכ"מ היכי משכחת לה דהא מב' בע"ח
 ש"ל פ"ה וגם בכ"מ שיעקב יולא מהחזה דל"א
 ולמטה מלך פנים ושם מקום עמידתו ולא
 מהחזה ולמעלה מלך אחר ועם הטעם וזיון
 שיעקב למטה ולא היה למעלה הי"א א"פ להם
 להזדווג יחד ומדברי ר"ל דהכ' יש להזין דכשעת
 הזווג עולה ועקב למעלה מהחזה והוא בשוף
 עם לאה מיהו היא גופא קשיי"א דאיך עולה
 שם והא מב' שם בש"ל דהיינו טעמא ש"ל
 י"א ועקב למעלה כמו לאה משום שלא יתבטל
 פני ה"א וע"כ ופ"ה הי"א עולה עכשיו פ"ה
 הזווג ומתבטלים פני ה"א ודוחק לו דלפי שעה
 לוכא קפידא ועו"ק מהיכן מתאריך ועקב אחר
 חלות בכל קומת ז"ל בשלמא לאה לוקחת בהלואה
 הכלים דרחל כמב' בש"הכ דרוש דלילה אכל
 ועקב מהיכן מתאריך וליושב קו' א' כד' דבזמן
 שצולה יעקב למעלה בעת הזווג הוא ממדד
 אצדודי לזר ימין ד"א ולאה מפדדת לזר שמאל
 ובוה אינם מתבטלים פני ה"א והוא ע"ד זיווג
 ועקב גופיה כרחל בשחיות רחול שהוא ע"ה
 כמ"ש בש"הכ דרוש ב דעמידה ר"מ ע"ג וע"כ
 ומש' נמי מהתם דיעקב הוא עולה כנגד חו"ג
 וחור"ב ד"א וע"כ : ואפ"ל נמי דת' זה רמזו ה"ל
 גופיה התם באומרו בסו"ד ו"ל וכע"ה דתפלת
 ערבית בזווג יעקב עם לאה מחזה ד"א ולמעלה
 הוא ג"כ ער' וכו' ואע"ג דלפוס פשטא דמלתא
 לא קאי התם אלא על מה שהם פירודות ב'ב'
 הקוים ומחוברים בקו האמצעי מ"מ ל' דאכולא
 מלתא נמי קאי גם למה שהם מלדרי אצדודי
 ומה שלא י"א יעקב מעיקרא כך למעלה ללדרי
 ז' משום דעיקר עמידת הפרט' הוא למזרח או
 למערב אבל לא ללדרי ועי' ש"ל פ"ב ובהנהגות
 הש"מ ז"עא דהתם דש"כ פ"ט ובשלהי ש"כט
 וע"כ אכל לפי שעה בעת הזווג לבר לית לן בה
 ואחר החיפוש מלאתי להש"מ ז' שם בש"ל
 חות ד שהקשה קו' זו דאיך עומד יעקב בתפלת
 ערבית למעלה והלא מתבטלים פני ה"א וע"כ מה
 שחירן ומה שהביא בשם הרמ"ז ז' וע"כ ואני
 ההדיוט מה שגלע"ד כתבתי :
והנה ממה שזין שם הש"מ ז' על ס' הכללי
 פ"ב מלאתי און לי ליושב גם קו' הכ'
 דלעיל דמהיכן מתאריך יעקב אחר חלות בכל
 קומת

דרוש פסח : ו"ל דלאה מלך עצמה הוא דינים
 קשים אבל מלך מקומה שערמדת למעלה אין
 בה אחריות לחיול' כ"כ ורחל היא להיפך ויש כזו
 מ"ש בזו' א"כ איפכא שרחל מלך עצמה היא
 דינא קשיא לא שנמתקים דיניה ע"י גילוי החסדי'
 משא"כ בלאה דליכא מיתוק וראשון בה עיקר
 משום דלאה היא אחוריים דא' שהם דינים קשים
 אבל רחל היא פרט' בפ"ע ועי' ש"ל פ"ה וק"ל :
בא שם ותלמידיו בני ושיבתו וכו' והם רבי
 חייה וכו' : כ"כ אע"ג דרבי ריש
 מתיבתא הוה ושכיתו רבנן גביה טובא מ'מ
 העיקר הם עשרה בני שית דקחשיב ור' אחרוני
 וכו' ז' בזווג ה' גבי הרוני ביתא אע"ג דהו
 טובא וק"ל :
בב שם לכן בכ' זוגים אלו וכו' אין בהם
 הריגה לפי שהם מיוסוד דיעקב וכו'
 ג"כ אין זה מספיק דהא זיווג ה' דלקמן נמי
 הוא מיוסוד דיעקב ואפ"ה היה בו הריגה אלא
 משום דזיווג ג"כ מסייע לזה ריש זמן שהוא דין
 ויש זמן שהוא דחמים והוא מפאת שינוי המו'
 הנמשכים באותו זמן ועי' נה"ש בברכת הנותן
 לשכוי בינה וע"כ :
בג שם אין בהם הריגה לפי וכו' מלך מו'
 דאבא : כ"כ והא דהיה הריגה בזווג
 א' דלעיל גם להבאים מהבב' דמלך מו' דאבא
 ז' שא"ה שהם מהבב' : אחר דאבא משא"כ הבא
 דיעקב הוא מכל ה' מו' חור"ב וחור"ב דאבא
 כמב' כע"כ ש"ל פ"ג וע"כ : מיהו לריון לעיל
 באות יד דנב' דאבא היינו דקורס החילוף שהם
 עתה חסדים דא' ינחא בלא"ה וק"ל :
כד שם ומהזווג ההוא יולאים ב' טו' כלבד
 הא' כוללת וכו' : כ"כ לא ידענא
 טעמא מאי שנכללו ב' טיפות כלבד ולא י"ד
 כדלעיל דלא שייך הכא טעמא דלקמן בזווג ד'
 ולא עוד אלא דעולם הפוך הוא דזווג דקורס
 חלות דלא חית ביה התפשטות ילאו י"ד טו'
 דמסתמא הא' דקורס חלות דומיא דשמיים דלאחר
 חלות כינחו שהם י"ד טו' והכא דהוה התפשטות
 ילאו ב' טו' לבר : וה"עבא :
כה שם ודע כי קורס ח"ל הו' יעקב ולא
 מהחזה ולמעלה של ז"ל ואחר ח"ל מתארכו
 וכו' : כ"כ לריך לידע דזווג דיעקב ולאה הו'
 בני אהרן לג

פ"כפ ומלשון זה הוא שהקשו חכמי המערכ ל' בנה"ש ר"כר סי' יב אמ"ש כש"הכ דרוש ד לילה דאחר תפלת ערבית חוזרת ללח"א כ"ל עם ז"ל וע"ז ודלא כהש"מ ש"ס ז"ל שם בדרוש ד לילה חזרת לר שהבין שהקו' הוא ממ"ש לקמן בדרוש החמישי קודם ח"ל וע"ז ח"י רל"ד הוא אלא כל' בתפלת ערבית לחוד ואח"ך חוזרים ח"כא יע"ז דלא היא ותירונו אינו עולה ופה להאמור בכאן ובעל כרחינו לריכס אנחנו למ"ש התו"ח ז"ל בר"קמפ ע"כ ועי' שם בר"כנה ע"כ וק"ל :

כז שם ולכן מה שהיה להם בתחל' לא כתבטל כ"כ ואפ' שמטעם זה תפלת ערבית ומנה כל הלילה משום שלא כתבטל זיווג הא' מיהו כיון דאחר חלות ים זיווג יותר מעולה וזיווג הא' דקודם חלות אינו עולה עוד בשם לכך אמרו חכמים עד חלות וק"ל :

כח שם ובסוף הדרוש נבאר וכו' . כ"כ בכאן העלים הענין מהר"ח ז"ל ולא בואר כלום בסוף הדרוש אבל קמן בר"סח וס"ט שהם דברים שהספור מהר"ח ז"ל לרוב עקובותותו כמ"ש מור' בריה דרבנא מהר"ש ז"ל בר"מט ע"כ שם מבואר דהרב הוא האר"י ז"ל עצמו והכ"ד טיפות הם היו תלמידיו ז"ל וע"ז :

כט שם זיווג הא' וכו' הוא יעקב ולח"א ונקראים הרוגי ביתר : כ"כ אפ' שמפני כך דרשו רז"ל פ' הקול קול יעקב על ארונו ביתר כנו' כפ' הניזקין יע"ז :

ד שם ונק' הרוגי ביתר פי' הרוגי מלחמה ולא הרוגי מלוכה ור"א המודעי גופיה נמי לא נהרג ע"י המלכות אלא בן כוזיבא הרגו כנו' באיבה רבתי ומטעם זה לא כיוול ליה לר"ע בהדייהו אע"ג שנהרג באותו זמן והיה מכללם שנושא כליו של בן כוזיבא היה כמ"ש רז"ל :

לא שם והיסוד והרכי שלהם הוא ר"ל המודעי . כ"כ וז"ע שניכר כאן בהם יסוד ורכי מיוחד יותר מהרוגי לוד דהבא נמי הזיווג הוא מחסה ולמעלה שאין ניכר שם יסוד ממנו . ואפ' שיותר ניכר יסוד דיעקב מחסה ולמעלה מיסוד דא' שכמותו תדע שהרי אינו מתבטל הרושם שלו גם בהיות הזיווג כיסוד התחתון שלו לאחר חלות כמבו' לעיל מה שלא מצינו כך ב"א דכשהזיווג הוא כיסוד התחתון

קומת ז' והוא דהנה שם כש' הכללים פי"ב רז"ל גופיה נכתור כקו' א' שהקשו לעיל ז"ל וא"ת והלא ללח"א בחלי לילה הא' היא כנגד החזה והיסוד דא' הוא למטה ואין מזדווג ז' עם ללח"א אך הענין הוא כמ"ל כי כשנבדל ז' עלה שליש עליון דיסוד דא' וממנו נעשה ת"ת דא' ועל ידו הוא הזיווג דערבית עכ"ל . והנה הגם דהר"ל נקט ז' במקום יעקב מ"מ הדבר ידוע הוא בכ"מ שזיווג דערבית הוא דיעקב וא"כ מה ח"י קושייתו אם לא שר"ל שגם ביעקב נמי איחא להבדלה זו כמו ב"א והשתא ממילא נמי יתורץ גם קו' דידן דלעולם בשעת הזיווג הוא נבדל בכל קומת ז' אלא משום דערבית אין נכנסים רק עומק דו"ק דא' וא' ואינם מתפשטים אלא עד החזה נק' שהזיווג הוא מהחזה ולמעלה אבל אחר חלות שמתפשטו המו' עד למט' נק' אז שנתאריך ועקב עד למטה בכל קומת ז' א"כ ז' ע"פ מ"ש שם כש' הכללים פי"ב והוכח ג"כ כש' הק' ד"לח ע"ג ד"ה הכלל וכו' שיש יעקב תחתון מן החזה דא' ולמטה ויש יעקב עליון מהחזה ולמעלה שזה כשזה כראש ז' יע"ז . וכן נראה מהרוש הדעת שם כש' הק' ד"נר סו"עג וא"כ ז' דבשם שנכללים ללח"א ודחל יחד אחר חלות ונק' שנתארכה ללח"א כך נכללים יעקב עליון ותחתון יחד ונק' שנתאריך יעקב עד למטה . וכ"ת א"כ דיש יעקב עליון למעלה מהחזה הר"קל דהלא מתכסים פני ז' ז' רמבו' שם כש' הכללים שבחי' יעקב עליון הוא יולא מהארת יסוד דאבא חכמה העליונה יע"ז וא"כ ז' דע"כ לא חייש הר"ל שלא יתכסו פני ה"ה אלא גבי יעקב תחתון שהוא פרטוף גמור ועוד שהוא מבחי' אחריוס דאבא שנפלו בעת השבירה שהם חסוכים . אבל ביעקב עליון שאינו פרטוף גמור והוא הארת יסוד דאבא לית לן בה . והדבר ז' דבהא מאירים פני ה"ה ביותר . ועי' להש"מ ז' דיש ש"לח סוף אות ב שכמה בחי' יעקב יש יע"ז . שו"ר מ"ש התו"ח ז"ל ד"נה ע"כ שבכלל דבריו דבריו יע"ז וקרוכ לומר ששני תי' אלו שכתבנו הם א' למי שיסבירם ודו"ק :

כו שם אמנם בהיותם עדין פ"כפ נשאר חמיצותם . כ"כ מלשון זה מש' בהדיא שכל חלות לילה הא' אחתי יעקב וללח"א קיומי

כש' כ פ"ר יעש וא"כ גם הנש' הנחלכות מהם
הם מהח"ג ולא מהאכרים עלמס : שו"מ שכן
כתב בהד"א בש"ח פ' בראשית ד' ע"א שכל הנש'
הם מהח"ג יעש וע"ע שם בפ' ודף ר"כ ע"א :
לה שם כיון שהם טו' קרו מורה על כי הוכח
אוותה נפשו וכו' : כ"ב כמ"ל שכל
כש' דטו' קרו הם כמשכות מהח"ג שברעת
עלמס למעלה ולא מחו"ג שבוי"ק אמנם בש"ח פ'
שמות ד' נ"ו ע"ד כתב : שם נש' דהשחית
ורע מן החסדים התחתונים המתפשטים בגופא
דא' יע"ש : ואפשר דאיכא לחוקמא להאי' כשיגרו
טו' הוולאים לאחר חשמים כנ"ל בש"ח פ' דלילה
דהני ודאי מחו"ג דוי"ק ניכח כיון שעיקרם הוא
ג' זוג ממש מאתערוותא דנוק' וק"ל :
לו שם ולא מלאה יען כי נוקבין היתה או
למטה בעולם הכדירה וכו' : כ"ב ע'ו
בע"ח ש' מט' פ' קלי' נוגה ס' פכ' ובש"מ חס'
פ"ד ובש"ח דרוש : דלילה יע"ש :
לז שם ורע כי כל הלבושים אינם כי אס'
מחסדים הא' : כ"ב פי' בין דאלו
החשמים טו' דאורי' בהו שהם ממח' הדעת
עלמו ובין שאר הלבושים שמהתפשטות החו"ג
למטה בוי"ק כנ"ל כולם הם מחסדים הא' ולא
מהחדשים ועי' בדברינו לעיל אות א"ב וק"ל :
לח שם ולפי שגם בחי' הנשמות של כל
אלו הלבושים הנ"ל כולם הם ע"ד
הנ"ל מבחי' מוח הדעת עלמו וכו' : כ"ב נמצא
לפ' שיהם שהם חכללות נש' לו היו נשמותיהם
מבחי' מוח הדעת עלמו למעלה : וק' שהרי
הדבר ידוע שיהם הם היו נשמות הוי"ד שבטים
עלמס כמ"ש ר"ל בע"ח ש"טל דרוש א' ונשמות
הוי"ד שבטים הם מבחי' נוקבא דא' לבד מיוסף
שהיה מבחי' היסוד דא' ולכן נתקבאו בו אחיו
כמ"ש ר"ל בס' הל' פ' מקץ ד' מט' ע"א יע"ש :
ומ"ש האמ"ל במע' הה"א היות מנ' לחלק בין
לבושי נשמת' לנשמת' עלמה יע"ש ליתא דבהד"א
קא' הכא דהנש' היא ממין הלבושים :
וה"ל דמ"ש בש"טל שיהם הם השבטים
קיינו שנשמות השבטים נתעברו בהם באותה
שעה כדי לקבל עונשם כמ"ש בשער הפקוקים
ד'לח ע"א ובר"ג ע"ג יע"ש : מיהו לקמן דס'
ס' ע"א מש' בהד"א שנשמות השבטים נופייקו

אז אין זוג כיסוד העליון וק"ל :
לב שם אשר נהרג שם כביתר וכו' : כ"ב
וא"ת ומאי שכל הכא נהרג גם הרבי
שלהם שהוא בחי' היסוד יותר מהשאר אל שזוג
זה הוא דיונים קשים ביותר : א"ל אל דקושטא
הוא שבחי' היסוד שהוא הרבי שלהם לריד' הוא
ליהרג כמ"מ שהוא משום שממנו ילאו טו' אלו
וגם בו היה אחיזה לחילונים ועוד שהוא רומז
ליוסף שהוא הנורס : ואחרכא הוא לריד' ליהרג
יותר מהם כמ"ש לקמן סוף הק' לה' ומה שלא
היה כך בשאר הוולגים הוינו מהטעמים הנז'
ככל א' וא' משא"כ הכא וק"ל :
לג שם כי כל שאר הנשמות הם באים וכו'
כ"ב ר"ל וכיון שהם באים מחו"ג
המתפשטי' למטה בו"ק א"כ גם לבושי נשמותיה'
נמשכים משם וק"ל :
לד שם אמנם נמשכות מן החו"ג המתפשטי'
בו למטה בו"ק וכו' : כ"ב כמ"ל
שנש' בני אדם אינם נמשכות מחו"ק עלמס א'
מחחו"ג המתפשטים בהם ואע"ג דהכא מיירי
בלבושים כמו שמכ' בסו"ד בסמוך מ"מ ממקום
שנמשכים הלבושים משם נמשכים גם הנש' : א'
שאלו מחו"ג הא' ואלו מחו"ג החדשים כמ"ש
באות א' וא"כ הא' דאמרינן בתיקונים והביאו
הר"ל לעיל בהק' א' ראיית בישראל חכמים מסטרא
דחכמה ונבונים מבינה וחסידים מחסד וכו'
לאז מספירות נופייקו אלא מחו"ג המתפשטים
בהם כי החו"ג הם מתפשטים בכל ה"ס כמ"ש
לקמן בסוף הק' כט יע"ש ובע"ח ש' נ פ"ד וש"כה
פ"ב כלל יד יע"ש : ואל' תתמה ע' שהרי גם מאי
דאמרינן בכל דוכתא שהאבות הם מחו"ג כ'
הר"ל בש"ח פ' ריש פ' וארא ד"סא ע"א דלאו
בזרעו' ממש ניכחו כמו שסוברים רוב המקובלי'
הלא הם בחו"ג שבהם יע"ש : וכיחור הענין יובן
עפי' מ"ש הר"ש אל בהק' התרי"ג מלות דקיד'
ע"א ובדפוס החדש ד"ח ע"א שהתרי"ג נשמות
הכוללות השרשיות נחלכו מאור התרי"ג מלות
השרשיות המתפשטות בתרי"ג אברים השרשיות
יע"ש : וכיון שכן שהנש' נחלכו מתרי"ג מלות
המתפשטות בתרי"ג אברים א"כ נמצא שהתרי"ג
מלות אינם התרי"ג אברים עלמס אלא הם בחי'
האור המתפשט בהם דהיינו חחו"ג כמ"ש בהד"א

הס' ממנו הדעת עלמו יע"ש וכיכ בשי"ה דרוש
ד' דעומר ד"קכר ע"ב יע"ש והשתא הא דדרוש
דירן נחא אכל ההוא דס' הל' פ' מקץ דקאמר
שנשמות השכטים כולם הם מנוק' קשיא' וי"ל
הנקמן דקא' שהם כדעת היינו בדעת דא' דנוק'
ובהכי נמי מייירי ר"ל הכא בהק' דירן' שו"ר
בס' הל' פ' ויאלה דלח ע"ד דהר"ל גופיה נתעורר
בקו' זו וז' וז' וז' יתורן קו' אחת שפעמים
יבנה אותם י"ב שכטים עילאין בעולם הזכר
ופעמים בעולם הנוק' והכל אחת כי אותם
הי"ב מזלות שביסוד הם שבעין עילאין' והי"ב
שבעין דנוקבא הם י"ב מזלות דנוק' וכא' דבר
נחמד שנק' שכטי ישראל וכו' יע"ש' ופי' דבריו
יובן במש"ל הק' יא ריש דייג ולקמן ד"לכ ע"א
שכל פרטוף ופרטוף כולל אד"הר וג' אבות וי"ב
שבעי' וס' ד' ישראל וליע' לא שנס' בכל אבר ואבר
מתרי"ג אברים כוללים שבאותו פרטוף איתא
לכללות זה יע"ש ובכ"מ שיהיה יש יתרון לזוסף
עליהם וא"ש הכל וק"ל :

טל שם לכן נתנו להם הלבושים שהם טו'
הנו' אשר הם מן הדעת עלמו' י"ב
קשה דלקמן בריש הק' כח מבו' דנש' שהם
מבחי' הדעת איז חילוניותם שהוא הלבוש שלהם
כמשך' משם אלא מלמטה מתרין כתפין שס'
ייד הדעת וכיכ בד"נח ע"ב יע"ש וי"ל דמש'
מהתם בד"נח ע"ב ועוד בד"סד ע"א דיש לבוש
פנימי ולבוש חיצון וא"כ י"ל דהכא מייירי בלבוש
הפנימי וכמי' בהדיא בסמוך וההוא דלקמן
מייירי בלבוש החיצון דייקא נמי דקאמר התם
דחילוניות הנפש שהוא הלבוש הוא מן הכשר
והעלם והדבר ידוע דכשר ועלם הם בחילוניות
ותוכן דבר זה יובן עפ"י מ"ש בשי"ה דרוש א'
דעומר דבגדלות החסידים מקדימים ללאת תחי'
ובקט' הגבו' מקדימים וזה גרס' חטא אד"הר
ועי' הרד"ב ש' ד"מט ע"ד והאמ"ל במע' הג'
אות מ' וידוע דעיקר הסיבה ליציאת הגבורות
תחי' הוא מחמת שורד הדעת בין הכתפים שהוא
מקום רחב וא"כ ממאי דחזינן דבגד' איז הגבו'
יולאות תחלה אלא החסידים ל"ל דבבחי' הגדלות
לא הגיע החטא ולא ירד לכתפיים וא"כ שפיר
לוקחים הנש' הלבוש שלהם מנמענה משא"כ
בקט' וידוע דהקט' וחיטו' הכל א' וגדלו' ופנימי'

נמי הכל א' וזוהי נחא נמי מאי דפשיטא לית
הכא לעיל בריש פרקין דלבוש זה איזו נפרד
מהנשמה לעולם זאלו התם בהק' כח סיפוק'
מספ"ל יע"ש והיינו טעמא משום דלבוש הפנימי
הוא ממין הנפש ואינו נפרד ממנה משא"כ
לבוש החיצון שאינו ממנה כמב' התם צמטו' ה'
מספ"ל וק"ל :

מ שם כיון ש' שנמשכות מן המו' ענאם
וכו' ויש טו' שנמשכות מן החילוניות
וכו' והם הכלים של נה' דא' וא' כ"ב פי' כמש"ל
אות ט' שהמו' הנו' כ"כ מ' אינס הם הנש' עלמה
אלא הם לבושי הנש' ולבושים אלו הם שתיים ד'
יש לבושים הנמשכים מהמו' עלמם ונק' פנימי'
ויש נמשכים מלבושי המו' שהם כלים דגהי'
דא' וא' שבהם מלבושים המוחין ונק' חיצו' ועי'
בעי' ש"כ פ"ה ופ"א וזוהי יובנו דבריו ר"ל ע"א
נכון וק"ל :

הקדמה בו

כל הק' זו עי' לקמן ד"סא וד"סד ע"ב
ובסי'ה פ"כ ד"לה ע"א ובפ"לא ד"נב ועי'
בעי' ש"כ ס'פב יע"ש' ומ"ש דוגמת מה שנת'
בדרוש הללם וכו' עי' בעי' ריש ש"כב כי הל'
הללם היא בפני' א' והל"מ הם מקיפין וכן הוא
בכ"מ :

א שם והנה כאשר נולדו כיוא וכו' איז היתה
ראשית והתחלת תי' שורש קין של בחי'
ב' שורש מאד"הר' י"ב כי בקיין היה ב' בחי' הא'
פחותה כאשר נשמות של בני אדם מב'ע' לבד'
והב'

טובא הנו' בהק' לג ולקמן בסוף הק' לו תמלא
עוד ישוב נכון לזה בס' ד' יעש :

ב' י'שם ושם באו כל הנשמות שבשרש הנו'
בגלגל של כו"א וכו' . כ"כ כל לאו דווקא
שלא באו בגלגל וגם לא באו בבת א' שא כל מה
שראו ללאת מהקלי' באותה שעה או אח"כ כל
זמן היות כ"א בחיים באו על כ"א כל א' וא'
בעת הנגזר לה ללאת כמ"ס לקמן ד'סר ע"ב
ועדין נשארו הרבה נש' . משורש זה שלא נראו
ללאת מהקלי' עד זמן רב אח"כ ונשמת מהר'חו
ז' תוכיה שנשארת בעמקי הקלי' כמה אלפים
שנה עד זמן הרב המגיד ז'ל כמב' שם והטעם
משום שהכל תלוי כפי זכות מעשה התחתונים
בדקא' בסמך וק"ל :

ג' י'שם בגלגל של כ"א בבחי' חו"מ עליהם
וכו' . כ"כ לאו למימרא שנשמות ההם
עלמם הם היו בחי' הגלגל דכ"א דא"כ כשנטהרו
והלכו להם כ"א בבחי' נש' פנימית בנוף הראו'
לה ס'ד שנשארו כ"א בלתי גלגל והרי'אין לך נש'
שאין לה גלגל אלא ודאי גלגל הפדטי השייך לכ"א
הוא לאחר אלא דהנשמות אלו נכללו עמו והכי
דיוק לישנא דרז"ל דהבא דקא' שבאו בגלגל
של כ"א ומה שנראה היפך זה מלישנא דש"כ
סו"פכ יעש הוא לאו דווקא נק"ל :

ד' י'שם אבל עדין לא נטהרו וכו' וזלתי ב'
ניגולות כ"א . כ"כ וא"ת וכו' וא' גופייהו
היאך נטהרו ועל ראש מי משרשם עמדו ג' פ'
בבחי' גלגל כיון שהם היו תחלת הכל ובפחות
מזה א"א לבוא בעולם כדחמ' לקמן ז'ל היבא
דלא אפשר שאני א"כ ז'ל דעמדו על ראש ג'
אנשים שקיו מגלגולי קין עצמו מה ששייך לו .
א"כ על שלשה אנשים הקרובים לשורש קין ועי'
בדבריו לעיל אות א שכמה בחי' שיר' קין הם :

ה' י'שם וכאשר נולדה נשמה א' נאחזת וכו'
ועד' כמשך הדבר וכו' . כ"כ א' החשוב
בדרז"ל שאין נטהרים ונולדים רק א' א' באזו
דא"כ דלרובים הם להמתין ז'ל וכלה הזמן והמה
לא יכלו אלא שאחר שכבר עמדו ג' פ' בסוד גלגל
אז יוכלו לבוא הרבה נש' ואפי' בזמן א' בנופים
שונים א' הנה וא' הנה כפי זכות השעה ועי'
בדבריו לעיל הק' יד אות א יעש :

ו' י'שם אז אותה נשמה היתה נקיה וטהורה
מקלי'

והב' מעולה והיא מה שורש מחבני מבחי' נפש
דאזי' כמב' לקמן סוף הק' בט גריש הקד' לה
וד"ס סו"פ יע"ש וכו' וא' היו מנו הבחי' השנית
המעולה כמ"ס לקמן בהק' לא ד'לג ע' אלהינו
א' של בחי' הב' שירש מאד"ה . וכוה גיחא
מה שז' דהבא קא' שהתחלת תי' קין היה ככ"א
וכ"כ בש"ה פ' שמיני ד'פה ע"ד וז' לקמן דק'
מב ומח כ' שהתחלת תי' קין היה כיתרו . וכ"כ
דש"ה פ' בראשית ד"ד ובפ' שמות דכ' יעש .
דלפיה ז'ל דיתרו היה התחלת חי' בחי' הפחותה
שכקין וכ"א התחלת תי' בחי' המעולה שכקין .
אכל שו"ר דאז לקמן ריש הק' לב כ' שיתרו זכה
לכחי' נפש דאזי' שירש קין מחביו יעש והד"קל
ז'ל דכ' שם שיתרו זכה לבחי' א' פ' דנפש זו דאזי'
וכ"א זכו לאזי' המ דנפש זו וא"כ הו"ל כ"א וית'
תדווייהו התחלת החי' דבחי' המעולה . לא שזה
כא"פ וזה באזי' המ' : מיהו אכת' ק' דקא' בש"ה פ'
פ' וילא ד'לח ר'ענ' כ' דהתחלת תי' קין היה
בישכר יעש וכ"כ כמ' לקמן בריש הק' לג יעש
וישכר היה מאזי' הפ' דבחי' זו כמ"ס לקמן בריש
הק' לה ד"לח ע"כ והוא קדים ליתרו . ועוד ק'
דלקמן בהק' לא ד'לג ע"א ובריש הק' לו ד"מ
ע"א כ' דקין ומהללש היו התחלת תי' קין
דבחי' זו יעש . ומלאו עתה ד' דרושים : שהם
סותרים ז'אזי' והנלעג' ד' ליישב עפ' מש"ל בהק'
יא אות יח דבכא"א וא' מתמשה שהשים יג כו. שורש
קין יעש . דהשתא טובא איבא שורש קין ובכל
דוכתא מיירי בשורש קין א' ועי' לקמן בהק' לו
ד"מה סו"פכ דשורש קין שבפרטוף יעקב הוא
יובל יעש . ותרע דהא קאמר הסם בריש ד"מו
דהא דישכר היה משו' קין היינו מבחי' וכל יעש
ואפ' שכו"א הם שורש קין שבא' שהוא קין בן
אד"הר עצמו ולכן הם עיקר הכל . ועוד ז'ל
דלעולם כדאמרין מעיקרא דכ"א ויתרו התחלה
ניכחו זה באזי' פ' וזה באזי' מ' ומה שקשה מישכר
וקין ומהללש ז'ל דתי' קין לאחר גתי' שורש קין
לחור . שכל אלו לא היו אלא ניגולות פרטיים
דקין ולא בגלגל כיתרו וכ"א שהם שהשים גדולים
ותלויים בהם ניגול' . לאזין קין כמס"ל בהק' יד
ובדבריו שם אות ב' יעש וכו' גר' . גמס"ה ריש
פ'לד שקין ומהללש אינם רק ניגול' לבד הראוי
לכא"א וא' יעש . וה' לישכר וראובן ודכוותיהו

מקליפתה כ"כ היינו עי' עיבורה אח"כ במל' כמש"ל בהק' יב יעש והיינו לשון לידה דנקט ועי' מ"ש בסמוך בס"ד וטעמה זו היא מהותה זוהמה שהוסיפו לה הקלי' משלהם בהיותה בתוכם אבל מזהמה העיקרית שלה שהטיל הנחש בנש' עי' חטא אד"הר כנו' לקמן ולעיל בהק' כג מזה אינה נטערת אלא עי' הת"ומ בעו"הז וגז' אינו מספיק עד חיבו"ה כנו' שם בהק' כג ועי' בדברינו הות כ :

ז' שם וכבר הודעתך כי אין טערת הנש' וביאתם בעו"הז כפי סדר מעלת' ומדרגת' רק כפי המזדמן נ"כ וכ"כ בס"הג פ"לב ד"כג ע"ב וק' דמריש הק' ג מש' שהוא כסדר בחי' מחלב נשמות הדור ההוא הו' מניולו הראש הו' מניולו העין וכיוצא יעש וק"כ מש' מסוף הק' ה ריש ד"ח יעש ועי' בהק' טו והק' כ בסוד בר מטו רגלין ברגלין ובס"הג שם רפ"לב ובס"הפ פ' בראשית ד"ז בסוד שתא אלפי שני דהוי עלמא יעש ועי' כנה"ש ד"לה ע"א וכדפוס חדש ד"ט ע"ד ובסוף הק' המעביר שהבירור הו' לפי סדר הימים והזמנים יעש ויודע הו' שבירור הספירות והנש' הו' בשוק כי בכל יום מתברר מב' המעבדים כמ"ש איהו גוביה ז'ל בכ"מ ולבאורה היה נר' לו' דזה תלוי בלותם מקומות החלוקות שהבחנו לעיל ריש הק' כג הות כ בענין כפילת הנשמות לחוד הקלי' אס הו' בסדר ראש ברא' ועין בעין הו' בערבוביא יעש דלחותם מקומות דהנפילה היתה כסדר גכ הבירור הו' בסדר תחלה ניטוי הראש ואח"ך ניטוי העין וכו' ולחותם מקומות שהנפילה היתה שלא כסדר גכ הבירור הו' שלא כסדר דנש' הפחותים שהם למעלה בחבר הראש יתבררו קודם נש' המעבולים שהם למטה ברגלים דהא כהא תליה ולפי מש"ש לחלק שהנפילה שבאברים הכוללים היתה כסדר ושכאברים הפרטיים היתה שלא כסדר ה"כ יש לחלק כאן מיהו ק' שעכ"פ ז"ל מיהו דאבר הכולל העליון הו' מתברר תחלה בכל פרטיו קודם אבר התחתון ממנו ואין ח' נכנס בתחום אבריו וזה אינו דלא מנינו דור א' שהיה כולו משרש א' לבר ואינו מעורב משרש השרשים ואפי' דור המדבר שהיו כולם מבחי' א' כנו' גס הם היו מעורבים ג"כ משרש בחי' ודוק בפרטיו

אנשיו ותשכח ואחרכא מנינו אפכא שבויר הפרטיים דאבר כהק' השמאלו שהוא שורש קין כנו' קיפלו ה' כל העולם כולו מתחלה וע"ס שהוא מקין וקין ומהללל וכו' עד מהר"ח ז'ל כמבו' לקמן בהק' לו ד"מ ומ"ה וכן הו' באבר הכהק הימני שהוא שורש הכל כדלקמן ד"מג ומ"ד ומי יודע שלא כמלא משרשים אלו גס בדוריו זה וגס לימות המשיח כמ"ש בס"הלפ' שופטים ד"ק ע"ג גבי שורש הכל יעש וכו' דהין זה קושיא דעיקר הקפידה אינה ש' בתחי' ויאתם מהקליפה בפעם א' אבל כשחוררים ומתגלגלים אח"כ בגלגולים רבים לית לן בה אס יהיו בערבובייה מ"מ הרי מנינו שנשמת הר"ח ז'ל שהיתה תחלת יוצאתה מחדש מהקלי' בזמן מחזור הרבה כמבואר לקמן בהק' לח ד"מט ואילך בכמה דוכתי ומאן לימא לן דלא הו' דכוותיה טובא עד דלא הו' מיעוטא רמיעוטא דבטלי במיעוטייהו ועוד תקשה לך מקין והכל גופייהו שהם מאברים הכוללים דשני כתפים היאך נכרו וכו' לעולם קודם בירור אברים הראשיים הכוללים הקודמים להם שהרי גס הם נולדו אחר החטא כנו' :

לכן

נ"ל דכבר נודע מ"ש הרב ז'ל לעיל בהק' יא וכריש הק' יו ושח"מ שאין לך אבר שאינו כלול מכל האברים וא"כ כל אבר ואבר מתר"ג אברים הכוללים הו' פרוץ שלם של תר"ג אברים פרטיים באופן שהם תר"ג פרוצים שלמים וכשנכעו באדם הכליעל דקלי' שהוא כולל ג"כ כל הבחי' הנ"ל דזה לעומת זה עשה האלהים כנו' הנה תר"ג אברים פרטיים דאבר הראש דקדושה לא הוטבעו כולם באבר הראש הכולל לבד שכנגדו בקלי' לא נתפזרו והוטבעו בתר"ג ראשים הפרטיים שבכל כללות התר"ג אברים הכוללים דקלי' מראש וע"ס וכן תר"ג אברים פרטיים דאבר העין הכולל דקדושה הוטבעו בכל פרטיות התר"ג עינים דתר"ג אברים הכוללים דקלי' וכן התר"ג אברים פרטיים דכתפין בכל התר"ג כתפין פרטיים דתר"ג אברים הכוללים דקלי' וכעד' בכל שאר האברים מיהו סדר טביעתם לא היתה כפי סדר מעלתם אלא לפי הפגם ואחיות הקלי' בהם עד שאפשר להיות עליונים למטה ותחתונים למעלה ר"ל שניטוי הראש

בראש דראש דקדושה נפלו בראש דרגלים דקלי' ונילוזי הרגל דראש דקדושה נפלו בראש דראש דקלי' והיינו שכל לקמן בהק' כח שהחשובות והמעולות יורדו למטה יותר ועש' אבל מ"מ הוטבעו כסדר מין במינו והיינו הראש בכל פרטי הראשים והעין בכל פרטי העיניים ולא בערכוביה ראש בעין ועין בראש ונמצא שבכל אבר ואבר כללי מתרין אברים הכוללים דקלי' שם נמצא ושם היה כו ניולזי נש' מכל כללות התרין אברים כוללים דקדושה מפרטי הראש ומפרטי העין והכתפיים ומן השאר' וא"כ בהתברר אבר הראש הכולל דקלי' תחלה לפי סדר הזמנים הנה הביורור הוא מפרטות כולם לפי שנמצא בו מכולם וכן כשנברר אח' אבר העין הכולל דקלי' ג"כ הביורור הוא מכולם וכן שאר האברים וזה ולכן אין לך דור שלא נמצא בו מפרטי נש' דכל האברים כולם' ולכן ג"כ שורש קין והכל הם מבריתים מן הקלה אל הקשה לפי שנטבעו בכל פרטי הכתפיים דקלי' מפרטי הכתפיים דאבר הראש דקני' עד פרטי הכתפיים דאבר הרגל ובכל דור ודור מתבררי' ויולזי' מהם יולזי' נש' ובאים לעולם כפי העת והזמן עד שברדא בתראה הוא מאבר הכולל דרגלים בסוד כד מנו רגלין ברגלין' והיינו טעמא שנתאחרה נשמת מהר"ח וז' מללאת עד אותו זמן לפי שהיה מהעקב כמ"ס בהק' לח ובכ"מ יעש' ולא אברי הכתפיים לבד הם מבריתים מן הקלה אל הקלה אלא גם שאר האברים הם כך' ולא זו בלבד שגפילת פרטי האברים הכוללים לא היתה כסדר אלא שגם ביורור כל אבר ואבר כללי דקלי' כפ"ע אינו כסדר מעלתו דהיינו תחלה הראש שבו ואח"כ העין שבו וכו' עד שלסוף הכל הרגלים שבו אלא כפי המזדמן לפי הזכות של אדם שתחתון שאפ' שזה ממשיך ניולזי א' מאבר העין הפרטי שבו וזה מהראש וזה מהרגל וזה מהיר שבו שלא כסדר והיינו רקא' הכא רזל שאין טהרת הנש' כפי וכו' רק כפי המזדמן' אך הלא השוא שבהם שאין הביורור רק מאותו אבר כללי שבו עומדת השכי' אז לפי סדר הזמנים עד שנשלם אותו אבר כללי להתברר ואח"כ מתחיל להתברר אבר שאחריו וכן עושה עד שנשלם הכל' באופן שביורור אברים הכוללים דקלי' הוא כסדר

באזו כל א' בעת הראוי לו כפי מה שעומדת אז השכי' לברר באותו עת כפי סדר זמנים' אבל ביורור יולזי הפרטיים שבו עלמנו הוא כפי הזכות וא"ס הכל' ועי' לקמן בהק' לא ריש ד"לג בטעם הב' דמכו' כן להדיא דביורור הפרטי דאותו שורש גופיה הוא שלא כסדר אלא זה מהראש וזה מהרגל וכן הוא להדיא בס"ה ריש פ"לג בטעם הב' יעש' א"כ יל באופ"א דאחר שנתפזרו פרטי הראש והוטבעו בכל הראשים כולם והעין בכל העינים כולם כגל אז בהתברר הראש מתבררים כל הראשים עד הרגלים ובהתברר העין מתבררי' כל העינים ע"ד מה שזכרנו אס קרב ראש א' מהם יקברו כל הראשים וכוה מיושב הכל ע"ד הכל ואין מהצורך לכפול הדברים וק"ל :

ח שם וכפי זכות השעה ההיא של האדם התחתון אשר המשיך הנשמה ההיא בטופת זרעו וכו' כ"כ המעשה זו אינה מעמקי הקלי' ממשיך רא"כ היאך אפ' שיגשיכנה תכף וכו' זרעו בבחי' נשמה פנימית והלא לריך שתבוא תחלה ג"פ בסוד ללס על ראש שלשה בני אדם כראמרינן לקמן אלא המעשה היא זו מאותם נש' שכבר באו ג"פ בסוד ללס ועדין הם עומדים בקליפתם על ראש איזה אדם עד שזרדמן להם איש יאחזק אותם הביתה לבוא בעו"ה ומאיתם הוא ממשיך נשמה א' כפי זכות שביורו לעלות להתעבר במל' ולהמשיכה אח"כ כפי' זרעו ועי' בס"ה שם פ"לג ודברינו לעיל בהק' ו אות טל יעש' ולפ"ז לל דבתרתי איירי רזל בין בתחלת יציאת הנש' מהקלי' ממשיך ובין בהמשכתם לעו"ה מסוד ללס ומקוף לבחי' נשמה פנימית ותרדוהו לאו לפי סדר מעלתם ניכחו אלא כפי זכות האדם ההוא וק"ל :

ט שם שזרדמן איזה זכות מתחם שיהם כ"כ היינו ראש עשה מלוא התלויה בעין הוא ממשיך מהעין ואס ביורם הוא ממשיך מקידים וכיוצא כמ"ס בע"ס ש"כ פ"ה יעש' אבל האדם גופיה לא בעינן שיהיה מתחם להם דהיינו משרשם דכבר כתב לעיל בריש הק' י שהאדם יכוה להוליד בנים בין משרשו ובין שלא משרשו יעש' :

י שם ולפעמים שהאדם חוטא וכו' ורואים הקלי' לאברו וכו' ואז ממשיכו לו נש' א'

הראוי לה ואחר כך באה בעו'הו יעש ויבדלו
 תרדויהו איתנהו לא שפירכוהו חנו לידע הי סדר
 מזיוהו קדים ברישא והנחלה לפי משמעות
 העניינים דסדר האמור כאן קדים ברישא חיובי
 קרא ואכע' סברה . אכע' סברה דלא מסתבר
 למימר דמכית הסורים ולא למלוך הוא וסריונה
 עמה כי אין לבוא א שער המלך כלבוס שק
 מטונפת ומלוכלכת מחלאת וזהמת הקלי' לא
 לריך שתתקנה תחי' מעט מטינופה עי' ביאתה
 ג"פ בסוד ללס ושוכ תוכל לעלות לכית חמה
 להחלקות עוד ביותר . ואכ"ק דהנה כ' מאר'חו
 זל על עצמו לק' ד"סא ור"סד שבתחי' ויאתו
 מהקלי' תיכף נתנוהו החי' על ראש הרב המגיד
 זל כרי להטעותו יעש . למא דהא קדים ברישא
 מיהו יש לרחות דלא חש להזכיר מה שנתעבר
 במל' קודם זה כמו שלא הזכירו כאן : אבל יש
 להביא ראיה ממ"ש שם בד"סו ע"כ שזמן עיבורו
 במל' היה ז' לפי שהיה נש' חדשה אבל החברים
 שלו שנתעברו עמו מהראוי הוא שיהיה זמן
 עיבורם מ' יום לפי שכבר הם מגולגלים לא
 שעי' זכו להתעבר כמותו ז' והוא עיכבם עמו
 וכ' עוד וזל ו' תתמה אם אני קודם להם כזל
 שאני עכבתי' היך יש בהם גדולים ממני בשנים
 הענין הוא שחעפ' שאני קדמתי להם בבחי'
 העיבור עכ' בענין ביאתם לעו'הו אפ' שיקדמו
 הם וכו' יעש . והשתא אפ"כ דסדר הללס קדים
 ברישא שפיר קמתמה לא אי אמרת דסדר העי'
 קדים ברישא מאי קמתמה הא בהכרח הוא שקם
 יקדימו לו ג' דורות משום שהוא חדש ולריך לבוא
 אח"כ ג"פ בסוד ללס כנ' בני אדם בוא' קודם
 שיבוא לעולם משא"כ החברים שלו שהם מגולגלי'
 וא"ל לכך כמו שית' בס"ד ותכף שיצאו מהעיבור
 באו לזה העולם . ואדרבא איפכא הו"ל קמתמה
 שאיך אפשר להיות לו עמם וישיבה א' בעולם
 ולראות אותם בחיים כיון שקדמו לו ג' דורות
 לא וראו הדבר ברור דסדר האמור כאן קדים
 ברישא בדאמרי' ועוד דבהק' יב' אגס' חדשות
 גופייהו קא' דאחר ליתם מהעו' יורדות בגוף
 בעו'הו יעש ומש' בגוף ממע דהיוכו נש' פנימית
 דרוחק לומר סוף כל סוף קא' שיוורת בגוף
 וה"נ דיוק לישנא דרזל דהבא שכ' לעיל מזה
 ובאשר נולדה נש' א' מאותם שהיו כלולות כללם
 נ"א

ה' אשרו וכו' . נ"כ מפשטא דלישנא משמע
 דהמשכת נש' זו הוא שלא עי' זכות חלה הקלי'
 מעלמם ממשיכין אותה עליו כרי להחטיהו . וק'
 דוק קותר מ"ש לעיל מזה דהכל קוא עי' זכות
 סמתיחם להם . וכת' דהיא גופא אית' לאשמעינך
 דפעמים יהיה שלא עי' זכות דק' עי' דאון הקלי'
 הדבר קשה לשמוע דאטו כדירהו תלוי מלתא
 ח"נ והלא הכל הוא כדאנו יתברך עפי' הדיון
 והמשפט ועוד דעלה קחני לקמן ד"סא ע"א
 והולאני הק"כא מכיניהם על ללס מקיף הרב
 מגיד משנה וכו' הרי דהיחיה עי' הק"כא היא
 וכיון שכן חזר הדיון לומר דהינו כ"א עי' זכות
 וא"כ קלי' מאי בעו הבא ומאי מרמה ותחבולה
 אובא הכא דקא' התם בד"סא והלא בדיון היא
 יוצאת מתוכם עי' זכות המתחכם לה וכמו כן
 אובא לאקשווי אמאי דקא' נמי הכי לעיל סוף
 הק' עו' שהקב"ה מרמה בקלי' יעש . וזל דלעולם
 הכל הוא עי' חיזה וזכות לא דלפעמים הזכות
 הוא מועט ואינו כדאי להמשיך נשמה וקרת
 הענין כזו לא שהקלי' רוצים בכך להנאת עצמם
 והקב"ה מסכים על ידם כיון שהם מוחלים על
 זכותם ובה הוא מרמה אותם שהם מושכים
 שפועה רלוס ואינו כן לא לזכות הנש' הוא
 עושה וא"ש הכל

יא' שם ר"ל עת אשר שלט האדם וכו' באדם
 שהיה הנש' הקדושה כ"כ אי על מה
 שלט על נשמה זו ללאת מתוכם קא' מה זו
 שליטה הא אדרבא עיבותא היא והוא דהק' עו'
 שהוטל להכניסה במקום פנוס שיוך שפיר שליטה
 אבל הכא מאי שליטה איכא . לכן ז"ל דעל נש'
 של אדם זה קא' דמה ששלטו בו הקלי' להמשיך
 נש' אחרת כרי להטעותו ולחברו על ידה
 אדרבא הוא לרע להם . א"ל זל דלעולם קאי על
 נש' שהו'יהו מתוכם לא ששלטו עליה שסיתנו
 לזה האדם שעי"מ כן הו'יהו ואדרבא לרע להם
 דלא מבעיא שלא הסיתה לא סיועה וק"ל

יב' שם ובאשר הניע זמן חיזה נשמה מהם
 לבוא בגוף בעו'הו וכו' א"ל לה
 להתגלגל תכף וכו' אבל לריך וכו' שתכלל בבחי'
 ללס ואר"מ ג"פ וכו' נ"ב הנה לעיל בהק' יב' כ'
 דא' קד' אחר ביאת הנש' מהקלי' לבוא בעולם
 והוא שתיכף להתעבר תחלה במעו' המל' זמן

משום שכל ענין זה דג"פ ללם הוא כרי שתטהר מעט מזהמתה ותהיה ראויה אח"כ להתעבר במל' דאמרינן בדיבור הקודם וא"כ ה"ל לא שנה ואדרבא הני לריכי ניקוי ביותר משו' שגשרו לתוך הקלי' ממס' . וה"ל מש' מפשטא דלישנא דר"ל דהכא ודע"ח ש"כו סו"פכ ובס"ה סוף פ"כ ד"לע יעש' . והשתא איישר חיליה למאי דכתיבנא לעיל בהק' ז אות טל יעש ודו"ק :

טו שם שתכלל בבחי' ללם ואו"מ ג"פ על ראש ג' אגשים וכו' . דבר פשוט הוא דכפחות מג"פ לא סני אכל ביותר מג"פ מאי וממה דאמרינן לעיל מזה ולקמן ד"סא ע"כ שהדבר במשך ערז' מג"פ וא' עד זמן הה"מ זל מש' דטובא כמי שפ"ד מיהו לאו מילתא היא דוראי דלאו . בחדא נש' מיירי אלא בהרבה נש' ואה"ג דכל א' מהם לא באה בסוד ללם יותר מג"פ והכי מש' כמי ממאי דאמר בסמוך שאותם ג' אנשי' שהיה הוא כלול בללם שלהם יוכלו להתגלגל עמו מש' דרווקא ג"פ ולא יותר דהא כ' לעיל בהק' ה שער ג' נפשות יוכלו להתגלגל עמו ולא יותר יעש' וע"כ הוא מהאי טעמא שאותם ג' שהיה הוא כלול בללם שלהם אין טפי לא וכדמש' לקמן ד"נט ע"כ ד"ה גס דע כי לפעמים וכו' מהמשך הענין שלאחריו יעש' . אך ק' ראש לא נודמן איזה זכות מתיחס להם אחר ג"פ להעלותם להתעבר במל' ולכוא אח"כ בבחי' נש' פנימית מא"ל ועדין ז"ע :

טז שם ואח"כ תכנס בנוף הנולד . כ"כ היונו לאחר שתעלה בבחי' עי' במעי המל' זמן הראוי לה כמש"ל בדברינו :

יז שם אעפ"י שהם מגולגלים ממס' עד יום המיתה . כ"כ כ"כ לעיל בריש הק' ה ועי' בהכרעת דעת מהר"ח זל בסוף הק' יא ומש"ס בדברינו אות פ יעש' :

יח שם ואם ארז' אלמלא אתה דור והוא שאוג וכו' . כ"כ בפ' אלו מגלגלין ד"טו ע"כ גרסינן היפך אתה שאול והוא דור וכן איתא לקמן ד"סר סו"עב מיהו למאי דגריס הכא אלמלא באלף ח"ש דהיא היא עי' תוס' מגילה כא סו"עא ד"ה אלמלא יעש' ולקמן ד"סר ז"ל אלמלי ביור וק"ל :

ג"ו וכו' ואין לשון לירה נופל אלא מן העי' וא"כ מש' דאחר סדר הללם הוא סדר העי' וק"ל : **יג שם** א"ל לה להתגלגל תכף וכו' . כ"כ הטעם הוא לפי שהיא מזהמת ביותר עי' שבתה זמן רב בתוך הקלי' ואם היתה באה תכף לעולם היתה מתקלקלת ביותר ותקנתה קלקלתה ועוד שלא היה אפשר לה להתעבר במל' כנוולה עד שתהא מתקנת מעט עי' שבהא ג"פ בסוד ללם וק"ל :

יד שם אבל לריך שאחר שתלא מעמקי הקלי' וכו' ואז בפעם הזאת נק' גלגול א' ומשם ואילך וכו' . כ"כ מדברי ר"ל אלו פשיטא לי דאין דין זה דג"פ דסוד ללם כוהג לא בתחי' יציאת הנש' מהקלי' בפעם א' אבל משם ואילך שאז נק' ישנה ומגולגלת אין דין זה כוהג כה ודעפ"י שהיא חוזרת ליד הקלי' כשהיא פגומה מ"מ יכולה היא לבוא תכף בנוף בעוה"ז כביולאת מתוכם שכיון שינאה מרשות פ"א שוב א"ל לכך דאל"כ אלא"ס וזה ברור (וכן מש' קלת מלשון האוהק שאמר שטעם הקבורה ביום ההוא הוא משום חולי ביום ההוא יחזירו הקב"ה בגלגול . יאורה) מיהו מספקא לי באותם נש' דמדרגה הד' דהק' יב שאפי' בפ"א שבאות לעולם הם נק' ישנות ורינס כדון נשמות ישנות שמפעם ב' ואילך כמ"ס שם מאי . מי אמרינן כיון דבישנות דיינינן להו אינו כוהג בהם דין זה דג"פ דסוד ללם ומלו למיתי תכף בנוף לעו"הז או"ד כיון דהשתא מיהא תחי' ויציאתם מהקלי' כוהג בהם דין זה דג"פ ללם ולא מלו למיתי תכף לעו"הז ומפשטא דלישנא דר"ל דהכא דקא' כל הנש' כולם וכו' ליכא ראיה כ"כ דאיכא למימר דכל ז"ד הוא א"כ זל דקאי לענין שנתעברו טו"ר ולא לענין דין זה . מיהו איכא למפשטא קלת ממאי דלא חשיב לחילוק זה לעיל בהק' ז בהדי שאר החילוקים שבין מררי' הנש' . דממה נפשך ק' ראש דבר זה גרעון הוא להם ליחשביה כהדי גרעון דירהו ואם חשיבות הוא להם ליחשביה כהדי חשיבות דירהו וכ"ת דלא חש התם לבאר כל החילוקים שבהם כמו שלא חש לבאר חלוק דעי' הנו' בהק' יב מ"מ הו"ל לבאר חילוק זה מיהא בשום דוכתא במו שביא' חילוק דעי' ולא לקטום לגמרי ומדלא פי' ש"מ דשוין נינהו בענין זה וה"כ מתקבצא

הקדמה כח

מתחלת הק' זו עד ר"ה ענין שורש קין וכו' הובאה לקמן ד"נח ע"כ ס"ה פ"כב ר"ז ע"כ יע"ש ומ"ש וכה"ש חטא אד"ה גרס שירד מוח הדעת וכו' עי' בש"ה פ' בראשית דף ו בפגס הג' ומ"ש ושם נפרדו החסדים וכו' עי"ש בש"ה בפגס הר' כי להיות שירדו במקום רחב נתפזרו החסדים ככתף ימין והגבו' ככתף שמאל יע"ש ומ"ש כי ק"ו נולדו אחר שחטא אד"ה כ"כ לעיל ריש הק' ו ולקמן בהק' כט והק' לא ובש"ה הכ ריש דרוש א דר"ה ד"קלב ע"א ועוד בכ"מ ובזוה"ק פ' אחרי ד"עו יע"ש :

א ש"ס והנה קין הוא מאלו הגבו' שבכתף שמאלו כ"כ והעפ"י שמה שהוריש אדם לק"ו בניו חינו כ"ה מנפש דא"ל ולמטה כמ"ש לקמן בהק' כט והק' לה וש"מ והבא מיירי בכו"ג דדעת דא"ל דא"ל וכו"ה להדיר לקמן בהק' כט וז"ל כי קין והכל מזה הדעת דא"ל ילאו יע"ש מ"מ שורש קין גופיה חיתיה בכל הפרט' שבכל העולמות בין ב"ה בין ב"ה וכו' כ"ה כמבו' שם בהק' לה מיהו ממנה שנסתפק לקמן בסמוך בחילו' אשר להם עתה הם ישאר עממה גם בימיו המשיח הו לא מ"ש שם עלמם השיגו עד שם דרוחק לו' שנסתפק על אורות העליו' עלמם ואין לו' דלקמן מיירי בהבאים משורש קין מגלגול ב' ואינך שיכולים להשיג יותר למעלה כדאמרין התם בהק' לה דהא לקמן ד"נח סו"עב נקיט מהר"ח ז"ל ספק זה על עלמנו יע"ש וידוע שהוא היה פעם א' שבא לעולם כמ"ש התם ד"סא סו"עב וד"סא סו"עב וד"סו ע"כ וש"מ וכבר עלה בדעתי לו' דא"ל דמיירי ביה רז"ל הכא היינו ז"ל דנוק' דא"ל גופה וכמ"ש בס"ה פ"כ גבי הכל יע"ש א"כ לפי שהגבו' הם חלק הנוק' ועי' לקמן ד"ל ע"ה מיהו אין חנו לריכוס לזה דהאמת יורה דרכו רכל האמור הכא והתם ד"נח הוא דק' לבאר מציאות שורש קין ושורש נשמת מהר"ח ז"ל היכן אחיותם למעלה בעולמות העליונים אבל לא שמהר"ח ז"ל או אפי' קין עלמנו זכה להשיג כ' כדאמרן לעיל ותרע שהרי ב' מהר"ח ז"ל שם בד"סב ע"א שביום כ"ח תמוז

השל"ב (שהוא ז' ימים קודם פטירת הר"ל) גילה לו הר"ל שער אותו יום לא היה מתוקן עדיו רק עד בחי' זרוע השמאלי דנוק' דעסיה לבד יע"ש וכד"גן ע"כ ג' כ' שערין לא זכה לבחי' הרוח יע"ש ועי' ידו כל הדווים דא"כ אין יתמי דיתמי מה נענה בתריה דמור' וא"כ כל הספק שלו שם בד"נח הוא על הבחי' שכבר השיג ולא על בחי' העליונים שלא השיג עדיו אלא שהוא ז"ל מדבר בעליונים ומנה נשמע לתחתונים וק"ל :

ב ש"ס היה חילו' הנפש מן הבשר והעלם של הראש עלמנו כ"כ היינו חילו' הנמור של הנפש ועי' בדברינו לעיל בהק' בו אות על ואות מא' יע"ש :

ג ש"ס אין כח ביד האדם לתקן גרעונות לו וכו' כ"כ היינו בכללות העולמות לפי שאין לו מנע יד שם אבל במקום אחיות נפשו אדרבא חייב הוא לתקן דהא ע"כ מוטל לתקן חלקו הנוגע לו מפגס אד"ה כנו' ועי' הוא כח לעולם ועי' לקמן בהק' זו גבי נשמי הבאה משורש קין שזריכה לתקן חלקה מפגס קין וה"ה גבי אד"ה והיינו דקא' ש"ה ייטיב מעשיו כל' לתקן בא"ה מה ששייך לו אז בגמר התיקון עי' כולם יזכה להתעלות לעת"ל בחי' דגלגול שיהיה על ידו ועי' לעיל הק' כד בכת הג' וק"ל :

ד ש"ס כי לעת"ל כימי המשיח בע"ה יתוקנו וכו' כ"כ אבל בס"ה פ"כ סוף פ"כב מ"ש שאין זה נתקן כימות המשיח אלא עד אחר התחיה גס מ"ש כי אני מסופק וכו' שם בס"ה פ"כ שכו' לו יותר שיארו דבוקים יע"ש :

ה ש"ס ירדה גם היא למטה כדאמר הכתפיים כ"כ והע"ג דמעקרא כמי התם קיימא כמ"ש בע"ח ש"ז פ"ד וש"ל פ"ג ובכ"מ יע"ש מ"מ ראשה היה מתחיל מכנגד אחורי הדעת למעלה כמבו' במקומות הנ"ל משה"כ השתא דראש' גופיה מתחיל מהכתפיים וקומתה נתפשט' יותר למטה עד סיוס שליש א' דיסוד ז"ה כמבו' בש"ה פ"ד ו בפגס הז' יע"ש ומש"ל מזה כי שם היה מקומה תחלה היינו מקום ראש' ולא קומתה ומ"ש כי לאה יולדת מן המל' של א' וכו' עי' בע"ח במקומות הנ"ל ועוד בכ"מ :

ו ש"ס ודע כי כל אלו הנש' וכו' כ"כ שלשלת יחס נשמות דשורש זה עי' לקמן הק' לא

לא ר"ל ריש ע"א וע"ב . מיהו לקמן ד"מא לא
מלינו שיהא מנבוא' הקוד דרעת רק ר"ע לחור
אבל זולתו הם משאר נבוא' יעש ואפ' שגם נבוא'
הקוד היא כלולה מה"ג שכל ח' מה"ג היא
כלולה מכולם כנ"ל :

ז שם כמו ר"ע וזולתו וכו' הם מן נבוא' הקוד
שכדעת . כ"ב פי' דעת דמלך ח' ולא
מלך אבא כי בא' מיירי הכא כמבוא' והיינו
ביקור נשמתו של ר"ע אבל הלבוש שלה הוא
מנבוא' דאבא כמ"ל בהק' כו וע"ש בדברינו
אות יג ויד :

יא שם וכאשר חטא וכו' נפלו לעמקי הקלי'
וכו' כ"ב ואע"ג דלעיל בהק' ז אמרנו
דש' לא נפלו לקלי' יעש היינו ע"י חטאו של אדם
אבל אח"כ ע"י חטאו של קין נפלו לקלי' ומ"ש
וכל הנינו' המעולות והחטאות ירדו למטה
יותר מכל השאר ע"י לעיל בהק' כו אות ז מ"ש
בזה בס"ד :

ח שם וגם כל הנש' היוולדות מנבוא' הקוד
אשר ברעת של לאה כולם הם וכו'
כ"ב ע"י לקמן ריש ד"כט זה מהר"ח זל
על עצמו והוסיף לבאר שם שבחי' שורש נפשו
חינה לא מהור דרעת ד"א ממנו שהוא בחי' ר"ע
ולא מרעת דלאה ממנו זה מהארה אמלעית
היוולדת מהור דרעת ד"א להאיר ש הור דרעת
דלאה וכו' מתרץ מה שלפעמים ח"ל מו"ל שהוא
מהור דרעת ד"א ופעמים ח"ל שהוא מרעת
דלאה יעש . כמ"ל ששורש נשמת מהר"ח זל חינה
משורש נש' ר"ע ממנו ש' קרוב לה ולכן היה
שינוי כינייהם בבחי' הלבושים הנ"ל בהק' כו כי
לבוש נשמת ר"ע היתה מוויג ח' דהתם ולבוש
נשמת מהר"ח זל יש לו שייכות עם לאה בבחי' נשמת
מהר"ח זל יש לו שייכות עם לאה בבחי' נשמת
הפני' לכן גם הלבוש כמשך מוויג ח' שהוא
זווג יעקב ולזה משא"כ ר"ע וק"ל :

יב שם לפי שעון קין היה וכו' כ"ב נראה
להגיה ולפי בו"א וקא' אביתר הכי
שלפי שעון קין היה במחשבה לכן ר"ע שהיה
משורש קין ותקן הפגם כשנהרג חור ונתעלה
ער המחשבה וק"ל :

יג שם בסוד וידו ואוחזת בעקב עשו . כ"ב
לפי מ"ש בסמוך שזרועות אלו נפלו
בעקב דקלי' . זל דהכי מפרש ליה השתא לקרא
וידו שהם הזרועות נפלו ונאחו בעקב עשו
שהוא הקלי' ולקמן ד"לה ע"ב וד"מ ע"א נתבאר
באות"ל יעש :

יד שם והנה נתבאר לעיל בענין המ"ע
ומ"לית וכו' . כ"ב ע"י לעיל בהק' יא
ד"ר ע"א ובהק' יז ולקמן ד"כ ע"ב יעש ואומרו
ח"ק הם תלויים ברמ"ח אבריו וכו' ע"י בע"ש ש'
כ פ' דלאו באברים ממנו כינהו אלא באברים
המתפשטים בהם וע"י בדברינו לעיל בהק' יא
אות מו יעש . ומ"ש כי העלמות וכו' ענין זה
הובא לקמן ד"כט ע"ב ולעיל בהק' יא ד"ג ע"א
וע"ש בדברינו :

טו שם ואחריו במעלה הם הגידים וכו' .
כ"ב ע"י במקומות שזיינתי באות הקודם
שכ' שאין גידים אלו הם השס"ה גידים הגדולים
שזכרו ר"ל אלא הם גידים קטנים המוכלעים
בבשר האבר עצמו והם מכללות האברים יעש
וע"י לקמן ד"לא סו"עכ ודנ"ל ע"א . וע"י בדברינו
לעיל בהק' יא אות טו גידים קטנים אלו הם
קלס יוסוף השס"ה גידים הגדולים והגדולים
נמשך

טז שם כולם הם קרובים ל שורש ר"ע . כ"ב
ענין קורבה זו היא חדא כי לאה
היא יולדת ממל' דא' שהיא עטרת היסוד והיסוד
דא' הוא ברעת ד"א ששם שורש קין ויש חיבור
עלמי לעטרת היסוד עם היסוד כמ"מ . ועוד
דבש"קמ פי' שופטים בריש דרוש ד"ח נשים ד"סה
ע"א כ' כי לאה ה' שמחוק ל"א היא תאומה
האחרת של קין שהיא בא' היסוד דא' יעש וכיון
שהיא תאומתו לכן יש קורבה גדול' כיניהם וק"ל :

י שם ענין שורש קין וממנו תקיש וכו' כ"ב
ענין זה הובא לקמן ד"כר ע"א יעש .
ומ"ש שר"ע מקום אחיות שורש נפשו הוא
בזרועות זל שר"ע הוא משורש קין ושורש קין
חינו בזרועות לא ככתף כמ"ס ר"הק זא שו"מ לק'

נמשך הדם לקטנים להשקות האכרים והייכו או' כאלו כי חיות האדם עובר בתוכו ומ"ש עור כי הם מקשרים כל האכרים וכו' הין הכוונה על קישור וחיבור העצמות עלם אל עצמו להיות עומד האדם בקומה וקופה שאין זה נעשה אלא ע"י גידים הלכנים הנק' עלבים הנמשכים מהמח שאינם לא מכלל השם"ה גידים ולא מגידים הקטנים כמכו' בע"ח ש"מ פ"ב ועי' בדברינו דהתם בהק' יא לא הכוונה היא על חיבור האכרי' עצמם א"כ עי' גידים אלו הקטנים לפי שהם מובלעים בכשר ונמתחים והולכים לכל דר לאורך ולרוחב כיושר ואלכסון דרך עקלתון וכוה מתחברים אכרי האדם וק"ל :

טז שם והנה בכל בחי' מאלו הנ' וכו' יש בהם נש' וכו' והם הת"ח אשר שם כ"ב עי' לקמן ד"נט ע"ב דהת"ח שהם ככל ג' בחי' כנ"ע שבאותו אבר הם תרי"ג וקלת מהם בכשר האבר וקלת בגידין וקלתם בעצמות י"עש והיינו דקא' הכא וענין זה שייך בכל בחי' מאלו הנ' שכל אבר כלו' שכל בחי' מאלו הנ' כנ"ע וס"ת"ח ובעלי בתים ובעלי מעשה וע"ה וכו' ומ"ש שכל הת"ח אשר שם מחוברים וכו' ר"ל והם מסויעים אלו ביותר :

הקדמה כט

הק' זו לא הובאה בשלימות במקום אחר רק במפורז א' הנה וא' הנה ונניין כל דבר במקומו :

א שם רע כי אם אר"הר וכו' היה נמתין מלהזדווג וכו' היו כל העולמות נתקנים נ"ב כ"ב בע"ח ש"טל פ"ה ובש"הכ דרוש א' דר"ה דקלב וקלג ע"א ובש' מארשכו' פ' קדושים וצו"ת ד"עב ע"ב ועוד כנ"מ ורואיתי להר"פש ז"ל שם בש"טל פ"ה שהקשה דאם היה אר"הר עצמו עושה מה שעתיד המשיח לעשות היאך היה מכאן ואילך שבר ועונש בעולם ומעיקרא כשילאו זון חסדים לא היה אלא כרי שיהיה שבר ועונש ותי' שדיו לעולם באר"הר לבר כי הוא היה כללות כל ישראל וכו היה מתקיים כל התורה שברה ועונשה י"עש ומש' מדבריו ז"ל דאם לא היה חוטא אר"הר לא היה מוליד והיה דיו לעולם

כו לבר וק' דא"כ אמאי נצטווה על פיור קורס החטא ואמאי נזדווגה לו חוה ורוחק לו' דכ"ז היה על. תנאי באם שיחטא דהיכי ס"ר שנצטוו ע"מ שיחטא ותי' דבריאח על תנאי לא אשכחן ותי' מדבריו ר"ל דקא' שאם היה נמתין מלהזדווג עד ליל שבת וכו' מש' שם אס לא היה חוטא כמי היה מזדווג בליל שבת וזווג זה מה טיבו ורוחק לו' דאותו זווג היה למלות עונה בעלמא ולא להעמיד תולדות ותי' לאותם מאמרים אחרים ד'והק שזכר הר"ל שם בש"הכ דס"ל דק"וה נולדו קורס החטא מה"ל והיכי הוה מקיים בהו שבר ועונש אס לא חוטא או בבניהם אשר יולידו דע"כ ק"וה הוו מולידו מדנולדו עמהם תאומות ועוד דבפ"ק דע"ז ר"ח ע"א גבי ישראל כשעמדו על הר סיני מסקינן אפי' לר"ל דס"ל כ"ז דאז לא חטאו לא הוו מייתי מ"מ הוו מולידו י"עש והא' ישראל כמעמד הר סיני באר"הר קורס החטא דגז' ואפי' אמרינן דהוו מולידו וא"כ ה"ה באר"הר כמי הוה מוליד והדקל' וה"ה גבי ישראל גופיהו איבא לאקשויי הכי לכך כר' ליושב קושיותו ז"ל דודאי דגם אס לא היה חוטא היה מוליד ועולם כמנהגו נוהג גם לענין שבר ועונש שעוד היה הרבה לפניו לתקן ולעלות העולמות עילוי אחר עילוי עד אין קץ שהרי גם אס היה מתקן העולמות באותה המעלה הגדולה בתפלת מנחה דאותו שבת בראשית כנז' בש' מארשכו' פ' קדושים ד"כו ע"ד שהיה לעלות עולם האזי' כל פר' בפרטו' שכנדרו בא"ק ר"ל א"א דאזי' בא"א דא"ק וא"א בא"ה דא"ק וזון בזון דא"ק י"עש מ"מ גם זה אינה עליה שלימה רק לערך מה שלמטה הימנה אבל לערך מה שלמעלה הימנה הוא נק' חסרת התי' והשלימות יען שא"ק עצמו הוא נק' ז"ל לערך הקורס אליו ונק' שאינו כולל רק ו"ק לבר שהם בחי' נפש ורוח וחסר לו ג' שהם בחי' נחי' להשלימו עי' ג' פרטופים שעליו כמ"ש בש"הק ד"א והביאו הרש"ש ז"ל בהק' דז"ז ע"ב י"עש ובקונט' חס"ד שבסוף ס' אמל"ז אות ע"ו וא"כ חזר מלב אותה מדרגה כמלב מדרגי' ז"ל דהשתא שנאלל ב"וק וחסר ג' דכי שיהיה שבר ועונש בעולם וא"כ הרי יש לקיים מציאות שבר ועונש באר"הר ותולדותיו גם באותו מלב עליון ולא עוד אלא גם אס היה משלים

מקלים חיקון המלך ההוא כאופן היותר נעלה
לא סוף. הוא זה אלא גם זה אינו נק' שלימות
גמור רק לערך. מה שלמטה הימנו אכל לעד
מה שלמעלה הימנו נק' חסר ולריך שלימות
אחר יותר מעולה הימנו וגם בזה יש מציאות
שכר ועונש אחר וכן ע"הר מעילוי נעילוי
ומדרגה למדרגה עד אין קץ וסוף גבוה מעל
גבוה וגבוהים עליהם לפי שכמה ריכוז מדרגות
עד אין קץ ומספר קדמו לעולם האז' כמ"ס
כע"ס שער א ענף ד יע"ש. כאופן שאינו נק'
שלימות גמור בתכלית עד שישוב כל המציאות
הגדול והנורא הזה לירבק וליכלל במציאות
למקום שמשם נמלא ונתהווה וישוכו המים
למקורם ושרשם הא' והנר לאכזקה שהוא האס"בה
והיחידו שם כל פירטי הנמצאים והנאללים
כמאילים בתכלית האחדות כ"א וא' למקום מולאו
ושורשו הא' ממש של קודם מציאותו ואז יתבטלו
ממציאותם וביטולם וזו עיקר תכלית שלימותם
לפי שחזרו לירבק במקור חיותם בתכלית הדבקות
והאחדות ויהיה ה' אחד ושמו א' ועי' היטב
כניהם דילגו ע"ה וכדפנס חדש דו' ע"ה אין
נתקנים העולמות ועולים מיום ליום לשכוב
ומשכוב לחודש ומחודש לשנה ומשנה לשמטה
ומשמט ליוכל ומיוכל ליוכל עד המאיל העליון
עד שכל יום נשלמת מדרג' א' להתתקן ולהזדקק
תו' וזכך שלם ונדבקת במאיל וכו' ע"ס הענין
יע"ש ועי' כתו"ק ד"עו ע"ה שיטה יט וכו' ועוד
שם דק' ע"ב שכ' שכל יום אפי' הזון של יום
שנולד אד"הר נתקנים וכנכסים יוחר לפנים
ומתקרבים אל הא"ס יע"ש. הרי שאין קץ וסוף
אל התיקון :

מורה ודאי שמציאות השכר והעונש שכל
מדרי' ומדרי' מהמדרי' המעולות הנל
אינו כשכר ועונש שיסנו. עתה שהוא מסוכב
מבשרן המעשים נשמיים ורוע מעללים קומרי'
בי. אין שם מעשה טוב נשמי וגם לא פועל רע
חומרי לא הכל הוא ענין מחשבי דק ורצון רוחני
לפי ערך דקות ורוחניות כל מדרי' ומדרי' כפ"ע
תדע שהרי גם מציאות המלות שגלגולים עליהם
אד"הר בהיותו כג"ע כמו שדרשו ר"ל לעברה זו
מ"ע ולשמה זו מ"ל לא היה פעולה נשמיית
כליית ותפלגן וסוכה ולולב וכיוצא בזה כמו

שהם עתה בדינו אלא הכל היה באופיא נעלה
רוחני כמ"ס כס' מארז' ד כב ע"ה יע"ש. וכן
קטא של אכילת ע"הר לא היה אכילה נשמיית
ממש אלא הוא ענין זווה כמ"ס בע"ות ד"ענ
ע"ה שזהו קוד ע"הר ע"הר על מתכונתו יע"ש
וגם זווה זה בודאי הוא שאינו גופני אלא הוא
ע"הר זווה נשמות הדריקים שבנ"ע יבח"ל שהוא
זווה רוחא ברוחא כמ"ס ב"זהק פ' שלח לך יע"ש
כי גם אד"הר היה באותה ענה כנ"ע ואפי' גופו
היה וך ובהיר יותר ממלאך מ"ע כמ"ס כס'
מאר' שבי פ' קדושים שם וגם קטאו לא היה
במזר ח'ו רק בטעות ושונג שטעה ונזדווג
ורגה להגדיל כלי הכתר ד"ה קודם זמנו כמ"ס
כס' הפ' פ' בראשית דף ו' באורך יע"ש. ואם הדבר
הוא כך באותה מדרי' שהיה בה אז אד"הר כ"ס
בשאר המדרגה המעולות הימנה שהדרך והרשע
שבערכם יהיה דק ורוחני יותר ויותר ואם לחשך
אדם לומר דמי שעומד במדרי' גבוהות כאלו
מהיכן יש לו יל"הר לכשיסוכב מזה שכר ועונש
אף אזה אומר לו לא ולמד מאד"הר עצמו שהיה
קודם החטא כל גופו עומד במקום הנוק' דל"ה
כמכו' כס' מאר' שבי שם דנ" סו"ענ ואיך של
בו הי"הר ומ"ה הא דקמן הנחש השיאו וחטא
וכן רוחו של נבות לאחר שהיה מופשט מן
החומר היאך שלט בו הי"הר והחטאו לומר אלא
והייתי לרוח שקר. וכן ס"מ שהיה גדול מכל
השרפים היאך מרד בק"בה כמ"ס בפרקי ר"ה לא
שאין זה תימה שכפי כל מדרגה יש כנגדה בחי'
א' הנק' קלי' בערכה כי טהרה דבר' היא עומאה
באז' כמ"ס בע"ה ש"מ פ"ה יע"ש. וז"ס כנדי
אובלי תרומה מדרס לקודש וכו' אלא שאינו
מנוול כ"כ ומשם נמשך החטא ועי' כס' הל' פ'
בראשית ד"ח ע"הר שכ' שהדינים שבאו מלד
שבירת הכלים מהם היתה ההסתה קודם שנתהווה
יל"הר בפועל בעולם תחלה יע"ש :

שו"ב הדבר מפורש מפי איש אלהים קדוש
הוא הרא' בד' זל בפירושו לס' פ"ב משנה
א וזל ולפיכך יש במלאכים ג"כ שר ועונש
וגמול וכו' ומכאן אתה למד שכן זכות וכן חובה
פשוטה לעליונים ולתחתונים והכל לפי הדין
עכ"ל יע"ש בד"ק הנחמדים מזהב ומפז רב
וא"כ שפיר ישנו למציאות הבחירה והשכר והעונש

גם למי שעומד בנרס המעלות המעלות שו"מ
הכי מסיק כו"הק פ' נח ריש ד"קא דאלמלא
לא חטא אדם הוה עביר תולדות מסטרה דרוחא
קדישא יעש והיינו כדכתיבנא לעיל . וכן הינוקא
דפ' בלק ד"קלא ע"ה נמי קאמר הכי יעש . אחז
האיר ה' את עיני וראיתי שרל בעלמו כ"כ
בפירוש בס"קל ר"ב ע"ה וזל ואס לא היה חוטא
היה העולם נשאר כך והיה מוליד ע"י מיתוק
עכ"ל יעש :

והנה כל חיותו עוליו מדר' שהיה ראוי
להיעשות ע"י אד"הר ולא נעשה ועתיד
להיעשות ע"י המשיח כב"ה גם הוא יהיה ער'
כי עליו המדר' שהיה בזמן ימות המשיח הוא
דוגמת מדר' אד"הר קודם החטא דגם אז לא
יהיה חטא במזיד רק בשוגג כמ"ש בס"קל פר'
שופטים דק"י ע"ד ואח"ך יהיה עליו אחר יותר
נפלא בא"ה ה' כמ"ש בלק' כד יעש . ואח"ך
יהיה עוד עליו אחר עליו מה שהיו הפה יכול
לספר כי עין לא ראתה והיינו מ"ש רזל שהלרי'
אין להם מנוחה לעולם הבא עד שיתעלה הכל
למלכותו הראשון בא"ס ב' והיה ה' א' ושמו
אחד בב"א :

ב שם ולפי שבו ביום שהיה חול עלה למטה
וכו' פי' בעור שה"מ של המלכו' לא
הובררו מהקלי' הנלחמים בהם וכשעלו למ"ן
בעת הזווג היו מורכבים מט"ור לכן גם קין
והבל ילדו מורכבים מט"ור כמותם והא דנקיט
קין לחוד משום שבו היה הרע מרובה לפי שהוא
מגבו ועי' ע"ות ד"עב סוב"ב ועי' להש"מ
זל בדרוש ה' דר"ה חוה ב ש' וזל שמעתי מקשי'
דחיד הוא יוס חול והא יט קרייה קרא וזל דקודם
החטא היה חול וכו' יעש :

ג שם אס קין לא היה חוטא וכו' והיה הוא
ותאומתו כדוגמת ח"וב . כ"כ לפ' ז"ל
דזו לא היה קין חוטא וגם אד"הר קא' שאז היה
אד"הר דוגמת ח"א וקין ותאומתו דוגמת ח"וב
ומ"ש לקמן בסוף הק' דירן ובהק' לא ד"לב ע"ב
דאדם וחוה הם דוגמת ח"וב יעש . היינו אחר
החט' שנכתלק ז"ע דא"א ונטל' חנוך כמבו' שם :
ד שם ולכן נק' יעקב כנגד ת"ת ויש' כנגד
חכמה . כ"כ לא מלינו שיש' רומז לחכ'
שהוא אבא רק ל"ה הנק' ישראל כידוע אבל הוא

עפי' ערכי הכנויים דכל פרלוק תחתון נקרא זא'
בערך פר' שעליו וא"כ ממילא פר' שעליו הוא
נק' אבא בערכו וא"כ פר' זא' שהוא יש' נק' אבא
בערך פר' יעקב שלמטה ממנו ועי' נה"ש בהק'
דז"ע כ"כ . ח"כ מלינו שיש' נק' בשם יעש שהוא
חני תחתון דפר' אבא הנק' חכמה וק"ל :

ה שם וכות ענין ויאהב ילמך וכו' . כ"כ ימא
שקיים הכתוב כי זיר כפיו זל דרריש
זיר מלשון זר וזרדים וכמו שדרזל א"ת מזירו לא
מזרו . ור"ל שזר הנכורה שהיא בחי' ילמך הם
כפיו של עשו כל' בו והוא מעולה מיעקב
שהוא בחי' חסדים ולכך אהבו ביותר וק"ל :

ו שם ולריך להודיעך ביאורו מה ענין רובו
או מיעוטו דע וכו' . כ"כ וכ"כ לקמן
דיסב ע"ב יעש ולפ' כל מה שזר' מלקמן ד"טל
ע"ב וד"מ וד"כ ע"ה וסב ע"ה ושאר דוכתי'
שהענין הוא כפשוטו שקין רובו רע כל' יותר
מחזיו והכל הוא להפך לאז דווקא הוא מאחר
שרל ביאר דבריו הכא להדיא . מיהו ק' דמהלעת
הל' דהכא מש' דתערוכות זה הוא מעת לרתם
עי' חטא אד"הר ואלו לקמן ד"סב ע"כ מבוחר
להדיא שהוא עי' חטא דקין והכל עלמס יעש וז"ל
דקא והא חיתא דשני פגמים היו בהם א' עי'
אד"הר והב' עי' עלמס כמ"ש בלק' יב יעש .
ובשני הפגמים לא נפגמה הנש' דהכל וק"ל :

ז שם דע כי קין היה בו דר"ן מב"ע וכו' מכאן
ע"ס הענין הובא בקצור בלק"ת פ' בראשי'
עי' הנחש השיאני וכו' יעש . מיהו לא"ל בהי
נר"ן מיירי הכא דהא ב' בחי' נשמות הם בקין
והבל הא' גרועה והיא מג' עולמות ב"ע מנש'
בשזרו כשאר כל אדם . והב' מעולה והיא ממה
שהוריש להם אביהם מהבחי' שנשתיירו בו כמבו'
בסוף הק' דירן ובריש הק' לה ושאר דוכתי יעש
וא"כ בהי מנייהו איירי הכא ולכאז' מלישנא
דביע דנקט היה כ"ל דמיירי בגרועה דאזי במעול'
אינה מב"ע אלא מנפש דאזי' כנו' מיהו אי משום
הא לא ארייז דבמעולה נמי אית בה המשכת כל
העולמו' כמבו' במקומות הנ"ל ויש להביא ראיייה
דאיירי במעולה ממאי דקא' דנשמתו של הבל לא
היה בה תערוכות רע כלל והשתא אא"ב דאיירי
במעולה ניחא כיון שלא נפלו לקלי' ממש אלא
אחיזה הוא דהוה כהו לקלי' שפיר זל דהוה אחיזה
כו

הרע מהטו' הוא מתבטל ממציאותו לפי שנסתלק
חיותו ועי' ש"כ דרוש ז וח דלילה . היינו
כשמתברר לגמרי אבל הכ' אכתי נשאר בו קצת
ניזויות כדמסיק לקמן . ות"ש שחרע שכלשם הכל
הם אותיות כל וכו' אפי' שזוה העז' של ככל יק'
כל כמש"ה ופקדתי על כל כבכל . ומ"ש כי ב'
אותיות אלו מורים על הקלי' עי' בש"הפ דס"כ
ור"ק ע"כ . ומ"ש וכבר הודעתיו וכו' עי' בש"הפ
דק"ב ע"ד :

יא שם וזה להיותם מבחי' א' כי גם משה
וכו' . כ"ב פי' שהוקשה לו שאיך הם
מבחי' א' והלא כלעם הוא מבחי' הנפש דהכל
ומשה הוא מבחי' הנש' כדלקמן ולז' כי גם
משה היה מן שת כלו' שבמשה נתגלגלו כל הכ"רן
דהכל כדלקמן וא"כ גם הנפש שהיתה בשת היא
כמשה ושפיר מקרו בחי' א' מזה הנפש וק"ל :

יב שם ולכן נתגלגל הטוב המועט שהיה
בכלעם וניתן כבכל . כ"ב ואע"ג דכתב
לקמן ריש הק' לר דבמראה הסנה תי' משה גם
ב' אותיות ב' ל' דהכל וכ"כ בש"הפ פ' שמוח דס"ב
וע"ש אותות תי' לא היה רק לפי העת והשעה תדע
שהרי מצינו אחר זמן רב שהיה עדין כלעם חי
ואם כל בחי' הטוב שבו נתקן לגמרי ונסתלק
מהיכן ירק זה חי ועוד לפי אותו מאמר רז"ל
דבר ל"ג שנין הוה כלעם חגיגה כד קטול יתיה
פנחס שזה היה בסוף מ' שנה א"כ מראה הסנה
קדים טובא ללירת כלעם ואי כבר נתקנו לגמרי
ממראה הסנה מעיקרא לא הוה כלעם ראוי
ללאת לאויר העולם והיתה נהפכת שלייתו על
פניו אלא וראי שאין זה תיקון גמור כי יש תי'
לפנים מתי' ושלימות לפנים משלימות וק"ל :

יג שם וניתן כבכל הכדמלי ושם התחי' להיתקן
כ"ב פי' לבוא בגוף ישראל . ועי' בש'
מא"ש שבי' פ' בלק ד"קצד מהזו' במאמר מכאן
ולקלחה עכר קב"ה וכו' וע"ש :

יד שם ולפי שכלעם אין כחו אלא כפי זכו'
ער ואז וימת לבו בקרבו . כז' עי'
לעיל בסוף הק' כז' וע"ש . והטעם שהיה כלעם
כחו כפיו הוא משום ראוי לכת שורשו שהוא
מהכל בעל דיבור כמ"ש לקמן ד"מג ע"א ועי' ע'
בש"הפ פ' בלק ד"קב דהיינו טעמא דהוה בלק
חכים בעיבדא וכלעם במולולא משום שזה מקין
וזה

בוז ולא כזו אבל אי כברועה שנפלו לקלי' ממע
היכו משכחת לה שתהיה בלי תערוכת דא"כ
אמאי נפלה וכיון דנפלה וראי שהיה בה תערוכת
ועוד דמסיק בסמוך דנש' זו של הכל באה
כמר"ע וידוע הוא דמר"ע הוא מבחי' המעול'
שבהכל ולא מהגרועה כמ"ש לקמן ד"מג ע"ב
וע"ש וכיון דהנש' הוא מהמעולה ע"כ הכ"ר כמו
מהמעולה וה"ה לנר"ן דקין כמי דמיירי במעולה
ועוד כללך כיוול לן בס"הג ד"לו ע"כ דכ"מ שנו'
בחי' קין והכל הוא על חלק המעולה שבהם
וע"ש . ועוד למאי דמפרש אח"כ דנר"ן שו' נתגלגלו
בשת ונוח ושלוש בננו הנה הרוחה יראה לקמן
בר"הק לר שכל גלגולי' הכו' הכ מבחי' המעול'
שהוא כתף הימני עיטור דחסד וע"ש :

ח שם וכבר גלגול הכל אחיו . כ"ב א יעלה
על דעתך דשת ונחו וכניו ומר"ע
שבהם נתגלגלו נר"ן דהכל כמו שמבאר והולך
שהם קפלו כל שורש הכל כולו לתקנו ולא נשאר
ממנו כלום דא"כ היה איפה הם כל היותם גלגולי'
רבים דשורש הכל שנת' לקמן ד"מג ע"ב שנמשכו
זמן זמנ' ומניהם לאחר מר"ע ולא עוד אלא
שנמשך ער ימות המשיח כב"א כמ"ש בס"הל פ'
שופטים דק' ע"ג וע"ש . אבל הענין הוא אעפ"י
ששורש ק"וה כולל אפי' אלפים ניזווי נש' לאין קץ
וכולם כלולים בהם מ"מיש בהם נש' המתחסות
לק"וה עצמם אבל השאר הם כלולים בהם לבר
ועי' הק' ז ד"ע רע"ב ואלו הנש' המיוחסות להם
הם כמו אבות לשאר הנש' והם הם נר"ן דהכל
דקא' רז"ל שנתגלגלו ער מר"ע והשלמו להתקן
אבל שאר ניזו' הרבים והעלומים עדין לא נתקנו
ער א"כ כא"ו כזמן הראוי לו וכן מצינו באר"הר
שמה שהיה מיוחס לעלמו ממנו זה נתגלגל כג'
אבות כמ"ש בס"הג ריש פ"ד ושאר ניזויותיו הם
מתגלגלים והולכים בכל דור ודור וק"ל :

ט שם הנה התחילה הנפש להתגלגל וכו'
וניתנה לשת וכו' . כ"ב כ"כ בתיקונים
ריש תיקון ע דק"ט ע"ב דשת איהו גלגולא קדמא'
דהכל וע"ש . ואע"ג דאמרינן לעיל בהק' ז ד'
ע"א שנשמת שת היתה מנש' שנשרו מאר"הר מ"מ
גם נפשו של הכל נתגלגלה כו' וק"ל :

י שם ואז נסתלק ממנה הרע שבה וניתן
בכלעם הרשע . כ"ב ואע"ג דק"ל כשנפרד

וזה מהכל יעש :

טו שם ולכן יש בו כנכל אותיות כ"ל מכלעם והכל כ"ב ומה שנתחלפה ה דהכל בחות כ של נכל לרמוז כי התחיל להתקן הטוב שבו ע"י הריגת כלעם ועלה לבינה שהיא סוד נ"שכ כ"כ בס"הל רק" ע"ג וכש"המ פ"שופטיו ר"עא יעוש :

טז שם ואחר שנתקנה הנפש לגמרי אז כבר יכול הרוח להיותקן כ"ב ואע"ג דאכתי לא נתקנה הנפש לגמרי וכשאר קצת נינו' ממנה שכחו בכלעם מ"מ אין מעיט זה מעכב הרוח מלכבד בעולם ומקבא שמעיין דחזיו' בחר רובא להכי מש' מדלקמן גבי הרוח דאע"ג שלא נתקן לגמרי מ"מ לא נתעכבה הנש' בשביל כך מלכבד במר"ע וק"ל :

יז שם אז כבר יכול הרוח להתקן וכו' ונתגלגל כנח הדיוק כ"ב ויל' דלפי מש"ל בסוף הק' ה' ובהק' ד' ושאר דוכתי שאין הרוח לבדו יכול לבוא בנוף בעו"הו לא ע"י היותו מורכב כנפ' הגר א"כ הכא גבי נח דאכתי לא ב"הא"עא לעולם דאיהו קדמא לניורין הויא נתגלג' הרוח דהכל כנח בלתי נפש הגר ויל' דגם הדיוקים הא' דקורס א"ה היו בוראים ג"כ נפשות הגרים ובפרט אד"הר כחותם ק"ל שנים שפי' מאשתו ומה שתלה הכתוב בא"העא כאומרו ואת הנפש אשר עשו בחרן משום שהוא הגדיל לעשות מכל אשר היו לפניו לפי שהיה מלך החסד דמתמן אתעברו נפשין דניורין כדלקמן בהק' ל' מיהו קודם דור הפלגה שעדיין לא נברלו נשמות ישראל מנש' או"ה מה שייך לומר נפש הגר כיון שכולם שוים ובני נח תיקרו ולפ"מ של בהק' ה' אות כב דהיכא שלא נודככה הנפש לגמרי כגלגול הא' דיכולה לבוא עם הרוח ולא יטורד לנפש הגר יעש ניחא דהכא נמי לא נתקנה הנפש בשלימות כמ"ל בסמוך וק"ל :

יח שם ונודע כי הרוח הוא מו"ק וכו' כי פי' שהרוח כב"מ הוא בא מא"ה הנק' ת"ת המתפשט לריק אבל כללות ו"ק לו אינם אחר האמת לא ג' קוים ימין ושמאל ואמצע כי חין קו ימין וג"וה הם קו שמאל ותי' הם קו אמצעי והנה הרוח זה בכללות ו"ק שבו נתגלגל כנח ואח"ך כשהוליד והוליד ענפיו לחן לא הוליד רק ג'

כנים ולא ששה משום דהששה הם כללים בשלוש קוים לבד כנול וענין ג' קוים לו ה"ס נר"ן דרוח כי הרוח עצמו הוא כולל ג' כ"כ נר"ן ויפת שהוא חסד הוא בחי' נשמה דרוח וחם שהוא גבורה הוא נפש דרוח ושם שהוא ת"ת הוא רוח דרוח וכדי שלא תחשוב לומר שזו הבחי' של הת"ת שכנגד שם היא כללות כל היא הנקראת ת"ת ויוקשה לך השתא איך אפשר לבחי' ה' להתגלגל כנח ושם שהם בזמן ה' לז"א שת"ת זה שכנגד שם היא ספירת הת"ת הפרטית שבא"ה שם היא כוללת כל הוי"ק לפי שכל ה' מה"ק הוא כולל כל הו"ק כנח' אבל אינו בחי' ה' עצמו הנק' ת"ת והכוונה לו' ששם הוא בחי' רוח הפרטי שברוח ולא רוח הכללי כנח אביו ועי' לקמן ריש הק' ל' ששם ג"כ הק' ותי' כן יעש' ולפי' מש"ש שהם בסוד נר"ן ר"ל נר"ן דרוח גופיה ודק' :

יט שם ולכך נא' בו ותרד אותו כי טוב הוא לאפוקי הכ'ור וכו' כי אכל בש"הכ דרוש ה' רפסח וכש"הפ פ' שמות ד"נו ע"א נדרש פ' זה באופ"א יעש' וכ' כח' טובים וק"ל :

כ שם וכבר הודעתך וכו' אין הרוח בא על שתוקן הנפש כ"כ כי לעיל בהק' ז' ד"ר ר"עב שדין נש' לו הוא כך שא"ה לרו' שלהם ללאת מהקלי לבוא בעולם עד שישלם תי' הנפש וכן הענין כנשמה יעש' :

כא שם וכלו לבוא בו גם הכ' וכו' כ"כלו' משעת לידה כנכסו בו הכ'ר ולא עד אחר שנתקנה הנשמה כדלעיל גבי הרוח כיון שהיא ג"כ מתוקנת כמותה : וכוה יובן מש"ל בהק' ז' ד"ר ע"א וז"ל אמנם דע כי אין דין זה כוהג וכו' ור"ל דהא דאין יכול לזכות לכ"רן ביחד אם לא ע"י התקנה של נפשי אויתיק הנז' שם אין זה כוהג לא שמי שרוחו ונשמתו פגומים מפעם א' בלו' כשהיו פעם א' כק"וה דהשתא איחא להוה טעמא דהתם דאיך הרוח הפגום ישרה על הנפש המתוקנת אבל מי שרוחו ונשמתו מתוקנים כבר בלו' שלא נפגמו כשקור' בק"וה וכדאשכחן הכא גבי מר"עא שלא נפגמה נשמתו כחטאו של הכלל אין יכולים הר"ו לבוא ולהתלבש כנפש אחר שנתקנת ולהיות היא מרכבה שוים מאחר שהם ג"כ מתוקנים כמות' וליתא השתא להוה טעמא : וכש' אמר שאין דין זה כוהג לא כשורש

בשורש קין שכל הז'ן שלו נפגמו בפעם א' בשחיתות קין וכל כשורש הכל שנשמתו לא נפגמה והיא מתקנת הנה כאשר וכו' ואע"ג דהכל נשמתו לכד לא נפגמה אבל הרוח נפגם והתם קא' מי שרוחו או נשמתו וכו' מ"מ נקט רוחו להעלים הענין א"כ דינא קאמר ואע"ג דלא משכחת לה גבי רוח והשתא שפיר קאי האי ואמנם וכו' אדסמין ליה כל' אבחי' דקין והכל גופייהו דאייירי בהו התם לעיל מזה ואין אנו לייבס עוד לדחוק למש"ס אות כד יעש' והא' דלא באה נשמה זו דמר"ע בה גופיה אחר שנתקן הרוח ו'ל דלא זכה לכך ע"י מעשיו א"כ משום דהרוח גופיה לא נתקן לגמרי כדקא' הכא וק"ל :

כב שם ובז'ת פ' דאה אתה אומר וכו' כ"ב ענין זה הובא בש"ה פ' כי תשא דף פ' ע"ד על פ' זה עצמו יעש' ומ"ש דלא מלינו אמירה זו בתורה הנה כ"ש דקשה טפי לפי הקירון דלא מלינו שנו' לגלגול בתורה ו"ל דהיא הנותנת דכיון דענין הגלגול הוא סוד מסודות התורה אין מהרואו להיות נזכר בהדיא בתורה אלא בע"פ א"ל כן והוא ג"כ הטמיונה ברמז אבל לפי פשוטו שהיא אמירה גלויה של גדולה ומשיבות וכמו שתרצם אנקלוס ורבינך בשום ק' דלא מלינו שנו' זה בתורה וק"ל :

כג שם א"ש עוד מלאתי וכו' כ"ב כל הק' זו יפה מפורשת היה בש"ה פ' בראשי' ד' וז' יעוש' כ"ב ועוד בס' הנ' פ"טו ולקמן ד"סב ע"א ד"ה כלל העולה וכו' יעש' :

כד שם דע כי קודם שחטא אד"הר היה בו וכו' שהוא יח"נרן כ"ב מכאן מש' שכל ה' בחי' נרנח' דאלי' היו באד"הר קודם החטא וכן מכו' לעיל ריש הק' יא' וכ"כ בס' הנ' פ"א והכי מש' נמי מרלקמן ריש הק' לא ורנ' ע"א יעש' וק' דשם בהק' לא גופא ד'לג ע"א מש' שלא היו בו רק נר'ן מלא' לכד יעש' ובסוף אותה הק' כ' שזכה לנר'ן דאלי' וכ"כ בש"ה פ' ד"א ע"ד ושם בס' הל' ד"סא ע"ד יעש' ובכ"ה הק' ל"ב חוזר ונראה שלא היו בו רק נר'ן מלא' לכד יעש' והם דברים הפכיים ו"ל דהעיקר הוא כמ"ש כאן שהיו בו כל נרנח' דאלי' מאחר שהוא היה בולל כל מחנכ הנש' מא'ק ע"ס העשיה כמכו' וכו' :

כז שם ונודע כי באבא אין שום קלי' נאחות בו ובאי' כג"ר שבה זכ"וון בכתיבם שלהם וכו' כ"ב ע"י להא' מלי' ז"ל במע' הפ"א אות ב שהקשה דמכאן מש' רבז'ת דאלי' ובחוב' דזון מגיע הפנס ובע"ח ש"א פ"ו כ' דאין הפנס מגיע באי' כלל אפי' בז'ת שלה וגם בכל הג"ר ד"א אין מגיע והניח בל"ע וכן הק' ג"כ השמ"ש ז"ל שם בפ"ו דש"א אות א' יעש' ולי' ההדיוט נר' דלק"מ דלא איירי הכא בפרטופים אלא בעולמות אבי"ע הנק' בשם א"וה וזון כמכו' בדבריו להדיא וא"כ מ"ש כי באבא אין שום קלי' נאחות בו כל' בעולם האלי' הנק' בשם אבא וכן הוא האמת דעל עולם האלי' כתיב לא יגורך דע דאין עומדי' שם הקלי' כמ"ש בע"ח ש"מ פ"י ובש' סדר האלי' פ"ג יעש' וכן מ"ש ובאי' כג"ר שבה כל' בעולם הכרי' הנק' בשם אי' כנו' דאלי' מקננא כבורסייא וכג"ר דברי' אין קלי' נאחות רק בז'ת וכן מ"ש וכו' :

ובזון ככתרים שלהם כל' בעולם היז' והעשיה הנק' ע"ש זון . בחופן דל' מיורי הכ' כלל בפרטופי א"ז וזון דאז' אל' בד' עולמות אבי'ע הנק' ע"ש הו"א וזון ופרטופי' לחוד ואבי'ע לחוד מיהו אי קשיא הא קשיא דהכ' קא' דבנ' ד' דבריו וככתרים דרז' ועשיה אין הקל' נאחזים ובע"ח ריש ש"מח כ' דבעולמות בי'ע יש אחיזה ש הקל' אפי' מבינה ולמעלה של אחיו עולם וכ"כ בש"הכ ד"כב ע"א בדרוש הקדוש דבי'ע מתאחזין חקל' בכל ה"ם שלהם יע"ש . ואפ"ל ע"ד מ"ש התו"ח זל ד"קיא ע"כ דבערך אחיותם ב"ת אין אחיותם שבנ"ר נק' אחיזה יע"ש וה"כ זל הכ' וק"ל :

כח שם והנה גם כל כתר מהם כלול מ"ם וד' בחי' עליונות שבו וכו' נסתלקו לגמרי . כ"כ לפי פרטות זה נמלא שהק' כתרים עצמם הם נפרטים לאלף ספי' והט"ס שמחכמה ולמטה שבכל ספי' וספי' דכל פר' ופר' מ"ם הנ"ל הם נפרטים לט' אלפים ספי' וכך הוא הסדר הנה אותם ט' עליונות דכל כתר וכתר מהק' כתרים שבכללותם הם ט' מאות ספי' פרטיות עליונות אלו נק' ויהרא עי' דבי'ע ונסתלקו למעלה והם זולת הג' דבריו שגם הם נק' ויהרא עי' דבי'ע וגם הם נסתלקו למעלה . והק' ספי' תחתונות שהם ק' מלכיות דבחי' נפש לבד דק' כתרים הנ"ל לו נשארו באדם והם זולת נפש דאז' שגם הוא נשארה באדם והט' אלפים ספי' שמחכמה ולמטה שבכל ספי' וספי' דכל פר' ופר' מהיז' פר' כולם נשרו ממנו ויורדו לקל' ועי'ע לקמן ד"סב ה' וק"ל :

כט שם והיא כוללת כל כ' פריז' א"ז וכו' וכ"ש א"ה הנק' יחידה דבריו וכו' לו נסתלקו לגמרי מן אדם . כ"כ ק' לשמוע איך נפש דאז' נשארה באד"ה כדא' לקמן בסמוך והיינו לגרועות דידה שלא יכלה להסתלק למעלה והגיר דבריו נסתלקו מפני חשיבותם והלא נקודת קטנה דאז' היא מעולה מכל מה שתחתיה כנו' וכן קשה במאה כתרים עצמם איך נפש דכתר דאז' דבריו לא נסתלקה והט"ר דכתר דנוק' דבריו נסתלקו וכן ער' בשאר והלא בחי' פחותה שכפר' הענין היא מעולה מפר' שתחתיו . וכמו כן ק' מ"ם תחתונות מחכמה ואילך שבכל

פר' שגשרו ויורדו לקל' והנפש דכתרים שלמטה מהם נשארו והט"ר נסתלקו כלפי לוי' . אמנם כעין זה הקשה רז"ל בפ"ו דש' השבירה גבי זמ' זל ולא תתמה וכו' וגם איך כל הג' שכל נקו' ונקו' של הה' נקודות לא נשברו וה"ת הנקודות הראשונים נשברו התשובה היא כי בכל נקו' ונקו' יש מין אור שזה לערך הנקו' ההיא וכו' יע"ש . ועי'ע בהנהגות השמ"ש זי"עא שם בפ"ו וכמו כן זל נמי הכ' . כי הנפש דאז' לגבי יח' כר דאז' נק' שהיה בה אחיזה לקל' וכן לא נסתלקה אכל הג' דבריו לגבי ה"ת דידה נק' שלא היה בהם אחיזה לקל' ולכן נסתלקו אכל לא נסתלקו למקום שנסתלקו אורות דאז' דהא לגבי דידהו מכ"ש שנק' שהיה בהם אחיזה לקל' לא נסתלקו למקום שהוא לפי ערכם וכער' תקיש לשאר הבחי' . ועי'ע להרש"ש זל בהק' ד"ז והתו"ח זל בדק"א ע"כ וד"קלה ע"א שהכל מיוסד על ערכי הכנויים שכל פר' נק' זל לערך העליון ממנו ונק' שגם הג' שבו נשברו יע"ש :

ד שם מדרי' כ' גם היא נק' ויהרא עי' וכו' והיא בחי' נפש דעולם האז' . כ"כ יש להסתפק בנפש זו דאז' אם היא נפש שבכל ה"פ דאז' דהיינו נפש דיחידה שהוא א"ה ונפש דחיה ונשמה שהם א"ה ונפש דר"ן שהם זון בחופן שהיא מקובלת מה' בחי' נפש דכל ה"פ ע"ד נפש דק' כתרים דבי'ע אור' שהיא כל כללות נוק' דאז' הנק' נפש . ואת"ל שהיא נפש דכללות האז' אם בכללות כולה נשארה באדם דהיינו בכל ה' בחי' נרכחי שבה אור' רק בחי' נפש שבה לבד . שו"ר להש"מ זל על שה"מ ד"קיד ע"א שכ' בפשיטות שהיא רק נפש דנפש לבד וזיין על שער זה ד"ט ול ולג' יע"ש ואין מכל המקומות הללו הכרע לרכיו ואדרבא לפום פשט' דמלתא כר' להופך והי"ע :

רא שם ואפשר כי אין עילוי וגרעון הנו' רק לאותה בחי' אכל וכו' . כ"כ כל' דלעולם אימא לך דבחי' הב' שהם נש' שהורים לק"ו הם מעולים ממה שנשתייר באדם עצמו והא דשמע איפכא הוא רק באותה בחי' דמיורי ביה התם והיינו ספק שלו . מיהו מהר"ח זל סגר עלינו המדב"ר ולא השמיענו אהיבא קאי' והיכן שמע כך מהרזל ומה היא אותה הבחי' דמיורי

דמיוני בה התם שבה הם גרועים נש' של ק"ו
ומה הם הכחי' אחרות שבהם הם מעולים ואין
ל' דכוונתו עמ' לקמן בסו"ד וכו' יובן גרועות
נש' ק"ו וכו' והשתא אכתי לא חסיק ארעתי
לסחיה' רלקמן. ונראה הדרכים מביעים למ"ש
לעיל בהק' יב ד"טו סו"עא דגרועות הם נש'
דק"ו מאדם משום דהני לא היה בהם רק פנס
אחד של אד"ה לבד ומשום"ה הם יכולות לשהות
בעי' תוך המלי' ט"ח משא"כ דק"ו שהיה בהם
ב' פנמים א' של אד"ה והב' דק"ו עמם ולכך
אינם יכולות להשתהות בעי' רק ז' לבד יעש
ועי' לעיל בהק' ז שכן שיש יתרונות לבחי' ק"ו
במה שיכולות לזכות עד נפש דאז' כפ"א עי'
הכוונה של נפשי אויתוך בלילה ועוד שיכולות
לזכות לנר"ן שלא עי' מספר השנים יעש' ומדכב
יתרונות אלו בנש' דק"ו ולא הזכיר בהדיהו
לנש' האד"ה אפ"ל דאין עליו זה כוהג בהם. וכו'
נתבאר דבריו ז' דבתחלה כ' ששמע רש"ל קו"ה
גרועות משל אדם והיונו כמ"ש בהק' יב ושוכ
כ' דאפ' דבכחי' עמם הם מעולות משל אדם
ורק באותה בחי' הנו' שם בהק' יב שאינה מפאת
עמם רק מחמת שגפנו כיותר הוא דנק'
גרועים אבל לבחי' אחרות שמפאת עמם כגון
ההיא דהק' ז אפ' שהם מעולות וק"ל :

רב יום גם נסתפקתי מה הם הנשמות וכו'

ואיך נתחלקה וכו' וכיזר חלקותם
ואמנם וכו'. כ"כ פי' כי ספק הא' דלעיל
היה לענין המעלה והגרעון והשתא מספק"ל
אעיקר דמלתא מה הם בחי' הנש' שנשאר
באדם ומה הם הנש' שהוריש לק"ו ומינה נשמע
נמי לענין המעלה והגרעון כמו שיתבאר בס"ד
מיהו לא ידענא אמאי אכפל תנא למנקט כל
הני לישני מה הם וכו' ואיך נתחלקה וכו' וכיזר
וכו' דלכא' כולהו ספק א' ניכח ונראה דעין
הספק כך הוא דהנה לעיל מזה כ' דמה שנסתייר
באדם שלא פרחו ממנו הם ב' בחי' הא' הוא
נפש דאז' והב' הוא בחי' נפש דק' כתרים דבי'ע
וריהטא דסוגין אולא בכ"ד דק"ו לקחו נפש
דאז' כמ"ש לקמן בהק' לא ד"ל ע"א ובריש
סק' לר' והק' לה ובכ"מ וא"כ תמילא מה שנשאר
לאדם עמם הוא רק בחי' נפש דק' כתרים
דבי'ע שהם נק' חלתו ש"ע וכ"ה בהדיא כש"ה

פ' בראשית ד' באורך יעש' אלא דמהתם ד"ב
ר"ענ ד"ה ונחזור לענין וכו' מוכח דק"ו נמי
הם מבחי' חלתו ש"ע וכ"כ לקמן ד"סג סו"עא
יעש' ולש' ז"ל דק"ו לא פלגי בהדי אד"ה רק
בבחי' חלתו ש"ע אבל בחי' נפש דאז' כולה
נשארה לאד"ה והיינו דקא מספק"ל מה הם
הנש' שנשאר ב' אדם וכו' מי נימא דריהטא
דסוגין דבכל דוכתא עיקר דק"ו לקחו נפש
דאז' ולא נשאר לאדם עמם רק נפש דק' כתרים
לבד שהם חלתו ש"ע וממילא חלק דק"ו הוא
מעולה משל אדם. או"ד כדמ"ש מ"ש הפ' ד"ב
הוא עיקר דאדרכא קו"ה אינם רק חלק א'
מחלתו ש"ע שחלקו עם אביהם ואפ' שחלק
הגרוע נתן להם וחלק המעול' עם כל בחי' נפש
דאז' השאיר לעמם וא"כ חלק אד"ה מעולה
מאד מאד משל ק"ו כן הם לדרי הספק. לא
דלפי ד' זה הב' קשיא ליה היאך אפ' לבחי' א'
שהיא חלתו ש"ע ליחלק לב' חלקות והיינו שכן
ואיך נתחלקה מדרי' זו הב' כלומר נפש דק'
כתרים דקרי לה לעיל בחי' הב' איך אפ' שתיחלק
לב' חלקות מאחר שהיא בחי' א' והיא כלשון
קו' ולא כלשון ספק. וקאמר עוד ואף אם תמ"ל
דאפ' לבחי' א' שתיחלק לב' מ"מ כיזר חלקותם
אם הוא למחלה לשלוש ולרביע ופשיט ואמנם
ידעת מה שכתבתי וכו' והשנית הוא החלק הב'
מן המדרי' הב' וכו' כלו' נפש דק' כתרים דקרי
לה לעיל חלק הב' דמדרי' הב' ועוד לקחו עוד
תחלת נפש דאז' ועד בכלל כמ"ש לקמן בהדיא
בריש הק' לה יעש' וא"כ הרי יש כאן המשכת
כל ד' עולמות אבי'ע שהרי הק' כתרים הם
תופסים ג' עולמות בי'ע ועוד בחי' נפש דאז'
הרי יש כאן כל ד' עולמות אבי'ע. מיהו חלק ב'
שהם נפש דק' כתרים דקא' לא לקוחו כולו דא"כ
מה נשאר לאדם עמם אלא כלו' חלק א' ממנו
מ"מ שמעיון ג' דק"ו לקחו חלק א' מק'
כתרים דבי'ע מרישיה לסיפיה ועוד לקחו כל
בחי' נפש דאז' וכ"ה בהדיא בס"ה רפ"ב
ולקמן ריש הקד' לג וא"כ הא דקא' כש"ה ד'
דק"ו הם חלק א' מחלתו ש"ע היינו לבד מנפש
דאז' וא"כ לא נשאר לאדם רק חלק א' מק'
כתרים לבד אבל מנפש דאז' לא נטל כלום וא"כ
הרי חלק קו"ה הוא מעולה מאד מאד משל אדם

והיינו שמסיים וזהו כחי מעולה מאד מאד כל' משל אדם והשתא כזה כפשוט הספק הא' לעיול דמי הוא המעולה וגם כפשוט מה הם הנש' שנשארו באדם ומה הם הנשמות שהוריש לק"ו אכל סדר החלוקה דנפש דק' כתרים אכתי לא אפשרטא עד לקמן בסמוך שכ' שהח"ו השאיר אדם לעצמו והדעת הורישו לק"ו והיינו לשון ואמנם שכ' כלומר תפשוט לך חדר מיהא .

ורפי

פשוטא זו נתיישבו גם הדיוטים בעלמם דמאי דקא' בש"ה סק"ו חלקו עם אביהם בחלתו ש"ע היינו מלכד מה שנטלו נפש דאז' כדמרינן לעיל . וכן מאי דקא' בכ"ד סק"ו לקחו נפש דאז' היינו נמי מלכד מה שלקחו חלקם מחלתו ש"ע . א"כ משום שחלתו ש"ע היא ככלל נפש דאז' משום דנפש דאז' היא מחפשת בכל ב"ע כמ"ס לקמן ד"סג ע"ב דה' אמר שמואל וכו' ע"ש . ומ"ס עור גם כתבנו וכו' גם כתבנו וכו' הכל הוא תזוקי ראיות דנש' ק"ו המם מצולות משל אדם כיון שלקחו נפש דאז' . ומה שהביא בגם שכתבנו ה' דשויס פניהו היינו כל' לכל הפחות מיהא היגס גרועים כחותה שמועה שהביא בספק הא' וע"כ צריך לפרש אותה שמועה כדלעיל . א"כ י"ל דהאי ואמנם ידעת וכו' דקא' לאו למפשוט כענין הוא דאתא לא מאסף ומביא כל מה ששם' בענין זה פשט כד' ופע"ך והיינו דמסיק בסו"ד וכו' ל"ע . ולעולם דלא קא' השתא שלקחו גם הנפ' דאז' לא רק נפ' דק' כתרים לחוד ועד תחלת נפש דעולם האז' דקא' היינו עד ולא עד ככלל עד לבחר הכי דקא' גם כתבנו כי ק"ו לקחו נפש דאז' וק"ל :

דג שם

גם כתבנו כי ב' חלקי זו המדר' הב' שויס וכו' . נ"ב הוא לעיל בהק' יב ומה ששויס לענין דמקרו חדשות בבואם פעם א' לעולם יע"ש . ומ"ס זולתי לענין כחי' א' לבדה כל' שבה הם נק' גרועים של ק"ו והיינו לענין שהיותם בעי' כמבו' שם . ומכאן מוכח דאותה כחי' נמי דקא' לעיל בספק א' היא לענין שהייתם בעי' וכמו שפירשנו לעיל אות לא' . ומ"ס גם כתבנו כי נפש דאז' לא נשארה באדם וכו' הוא בריש הק' לב יע"ש :

לד שם

כתבנו כי אחר שחטא אדם לקח חנוך ויהרא דא' וכו' נ"ב הוא בהק'

לא ר"ל ב' ע"כ וכש"ה ספ' ד"ד ע"ד יע"ש . והא' דמס' פל שמה הוא בחלקי ב"ע משום דק"ל דאס' הוא בחלקי האז' היכי קא' דאדם אחר שחטא לקח ויהרא דאכא דהיינו חיה דאז' והא' לעיל ובכ"ד אמרינן דכל חלקי האז' נסתלקו מאד"ה ועוד דאס' הוא בחלקי האז' הוא היפך ממה שז"ל לעיל דש"ק"ו מעולות משל אדם ומש"וה י"ל דכ' בחלקי ב"ע מיהו המענין לקמן בהק' לא וכש"ה הפ' שזינתי לעיל יראה דאז' ממש מייירי וכ"ה בהדיוט כס' ה"ג סוף פ"ט יע"ש . ולמאי דמסיק לקמן דאדם לקח לעצמו ב' מוסיף חובי דכל הפרזופים שיש מנוק' דאז' עד נוק' דעשיה ניחא . ועי' לקמן אות טל מ"ס כס' ד' יע"ש :

לה שם

והכל דא' וקין לזקבה . ג"כ וא' ע"ג דקין והכל הם חו"ג דרעת כדמסיק לקמן ובכ"ד י"ל דהיינו הך לפי שהסדיוס הם חלק הא' והנב' הם חלק הנזק' עכ"ל :

לו שם

גם בענין ג"ר שהם א"ה ואז' דבריא וכו' מי לקחם אדם או קין והכל כניו . נ"ב ספק זה הוא תלוי בספק שכ' לעיל מה הם הנש' שנשארו באדם וכו' וכתבנו שם דהכי מספ"ל אם אדם לקח נפש דאז' וק"וה כתרים דב"ע או להיפך יע"ש והגם הג"ר דבריא הם באמצע בין נפש דאז' לבין הק' כתרים שהם מתחילי' מזון דברי' ואילך ככל' וא"כ נשארו הג"ר דברי' באמצע ובדורי' דמי שזכה בנפש דאז' זכה גם בהם דאס' זכה בעליונים כ"ס בתחתונים והשתא אי נימא דאדם זכה בנפש דאז' א"כ זכה ג"כ בג"ר דברי' ואס' קו"ה זכו בנפש דאז' זכו גם בהם והיינו דמספ"ל הכא מי לקחם אדם או ק"וה ואע"ג שכתבנו התם לעיל כפי' הא' דבחר דבעי"א הדר פשוטא דק"וה הם שזכו בנפש דאז' וא"כ מאי מספ"ל הכא י"ל דלאו פשוטא גמורה היא לא הכרעה לזד זה יותר . וא"ת ולכל הגדדים ק' דהא ג"ר דברי' מבחי' שנסתלקו לגמרי הם והיכי מספ"ל שלקחם שום אדם י"ל דלקיחה הם היא לאו ממש לא כיון שזכה בעליון והעליון כולל התחתון הוי כלא' לקחם . א"כ שזכה בהם אס' כ' עי' מעשיו דומיא דחנוך שזכה עי' מעשיו כו' עילאה הגם שנסתלקה מאדם ולפי מש"ל בסוף אות כט דכ' בערך התחתון ולא בערך העליון

מושרש בחו"ב דכללות ופרטות דכל העולמות
והיינו דנקיט הדונמא לעיל כ"א ואו"א דכללות
האזי' וק"ל :

מ שם שכל חלקי הדעת הוריש לק"ו וכו'
ומה שנשאר באדם לעצמו הם שאר
חלקי המו' חו"ב שבו כ"ב משום דכל עיקרו
של מוח הדעת הוא לזורק הבנים שמשם נמשכת
טו' הוריעות בסוד אין קישוי לא לדעת אכל
שאר המו' הם לזורק האדם עצמו לזורק חיותו
כמ"ס בשה"פ פ' בראשית ד' ע"א זע"ש :

מא שם חו"ב שבו המתפשטים בכל יס גופו
כי כן גם החו"ג של הדעת וכו' הם
מתפשטים בכל גוף ז"ל כ"ס שבו וכו' כ"ב
בש"כ ריש דרוש א' וכדרוש ב' בכללי החו"ג
כלל יד שהדעת וגם החו"ב כ"א מהם הוא
מתפשט בכל יס ד"א וע"ע בש"ל פ"ב ובש"ב
דרוש ו דק"ס ר"ל ע"א ול"ה ע"ד ועוד בכ"מ
ומה שהולך לזה משום דבעי למימר ובה יובן
גריעות נש' דק"ו וכו' ור"ל דכלל חד איכא
לד גריעות וחשיבות גריעות דנש' שנשתיירו
באדם שהם מבחי' חו"ב הוא משום שיש להם
כמה לבושים ומסכים והיינו בהתפשטותם בגופא
ד"א לכך הולך להקדים ולו' שהם מתפשטים
א"כ שרלה להוריענו בזה שחלקי ב' מוחי חו"ב
שנשתיירו באדם היינו חו"ב דדעת גופיה דהא
הכא מיירי בדעת הנעשה מתרין כתפין דא"ל
שהוא דעת תחתון ד"א דתרין עטרין שבו הם
חו"ב ועוד דעת תחתון כמ"ס בש"כ דרוש ב'
בכללי החו"ג כלל יד ובש"הק ר"ד בדרוש הדעת
זע"ש וק"ל חו"ב דק"א היינו חו"ב שבו ולא
חו"ב עליונים שלמעלה מדעת עליון וזה דק"א
שארם ומה לקחו לעצמם בחי' ד' פרקין הנקרא
אחסנתא דא"ל היינו דפרטות כי הכלל והפרט
שזים הם וכ"מ מלקמן ד"סד ע"א ד"ה כלל
הדברים וכו' שכל חלוקה זו היא במל' דכתר
דדעת זע"ש היטב ועוד שהרי כל מה שנשתייר
באדם וגם כל מה שהוריש לק"ו הכל הוא בחי'
נשמות כמבו' בדבריו ז"ל וכבר כ' בש"הפ פ'
בראשית ד' ר"ה ונכאז ענין וכו' רמאי דאמרין
שאר"הר היה כולל כל העולמות היינו החו"ג
דכל הפרט שמהם נמשכות הנש' שכל הנש' הם
מחו"ג דדעת זע"ש וק"ל ע"כ דמיירי הכא בחו"ב
שברעת

העליון זע"ש נוחא בל"ה ומ"ס ובמ"א כתבתי
שמריעה לקחם הוא בשה"פ ד' רע"ג זע"ש :
לו שם עוד כתבתי כי דעת ד"א הוא נעשה
מתרין פרקין וכו' עד אחסנתא דא"ל
ג"כ הוא כע"ל שנו' ושכ"ט פ"ו וכס' מארש"בי
בביאור אד"ר ד"מח ע"א ור"כ ע"א זע"ש ומ"ס
בי ק"ו מהו הדעת ד"א ילאו וכו' כ"כ לעיל
בהק' כח וזע"ש בדבריו :

לח שם ונמלא כי אדם ומהו שהם נק' א"ל
וכו' ע"י לקמן ד"ל ע"ב ור"נח ע"א
ומכאן מש' שארם ומהו וק"ו הם רמוזים לחב"ד
דכללות האזי' אכל בש"הפ ד"ג ע"א כ' שהם
רמוזים לחב"ד ד"א גופיה האזי' זע"ש והכי
מש' נמי ממ"ס בסמוך שיש להם כמה לבושים
ומסכים וכו' וז"ל שהם רמוזים לחו"ב דכל הבחי'
בין דכללות בין דפרטות שבכ"מ שהוא החו"ב
הם אדם ומהו והדעת הוא קו"ה ומ"ס וכן נר'
בפי' במ"א וכו' ע"י לקמן דס"ד ע"א שארם הוא
מבחי' קין ולמעלה והוא מב"ד כח"ב וע"ש
בדבריו :

לט שם נמלא וכו' שכל חלקי הדעת הוריש
לק"ו מן הדעת שנפש ראזי' עד
דדעת דנוק' דעשיה וכו' עד ובה יובן גריעות
נש' ק"ו וכו' כ"ב ובה הותרו כל הספיקות
דלעיל בין לענין סדר החלוקה ובין לענין
המעלה והגדרות וגם יתיישבו כל המקומות
הנראים בחולקים זע"ש שהביא לעיל דוק ותשכח
גם הוכן היטב מש"ל דחנך לקח זיהרא דא"ל
וארם דאבא וכו' שהוא כפשוטו וגם שהוא בין
בחלקי האזי' דהיינו א"ל ואו"א דנפש דאזילות
ובן בחלקי ב"ע דהיינו א"ל ואו"א דנפש דק'
כתרים וליכא עוד שום ספק כלל ואפ' דחנך
זכה עוד יותר לנש' ראזי' כמ"ס בהקדמה לא
ד"ל ע"א ונק' א"ל לגבי אד"הר ודע דהא
דק"א שהוריש לקין והכל מהדעת דנפש ראזי'
וכו' והשאיר לעצמו כל חלקי חו"ב דמנפש
האזי' וכו' היינו דווקא כמה שנשאר בו ומה
שזכו ליקח קו"ה אכל השורש עצמו שלהם
הוא פתוח שי מים גם בפרט העליונים עד
דום האזי' כי קו"ה הם משורשים בדעת ד"א
דכללות ופרטות דכל העולמות כמ"ס לקמן
בהק' לה ד"ל ע"ב וה"ה נמי לאד"הר שהוא

שכרעת שמעם הנש' ולא כחור' הכוללים וכיון
שכן כדי שלא נעשה לו' רמיירי בחור' שכרעת
גליון ד"א משו"ה אלטרוד לאשמעיון דאלו הם
חור' המתפשטים בגופה ד"א להורות שהם חור'
דרעת תחתון שהוא מתפשט בגוף ז"ל ולא ברעת
עליון שאותו אינו מתפשט כמבו'. התם בש"כה
וכדרוש הדעת יע"ש. ולפי"ה כיון שדעת עליון
אינו מתפשט כ"ש חור' עליונים שאינם מתפשטי'
וא"כ ז"ל דכלל י"ד דכללי החור' דש"כה שהבהתי
לעיל נמי מיירי בחור' דרעת עלמנו ועי' תו"ח
ר"סח ע"כ וכו' מתווכח מה שהקשה שם הר"פ
ז"ל אדהתם בש"כה פ"ג ר"ה ונל"ח דא"כ כל
כללות המו' וכו' יע"ש ועי"ע מה שגרשש שם
בע"ח על הגליון ולהש"מ ז"ל שם. אות לג' ומ"ש
שיעקר אחיות הקלי' הוא ברעת וכו' עי' בש"פ
דף ה ששם מבואר :

מב שם הכל בכחי' עלמנו ויתר מאירות הנש'

הבאות מן הדעת וכו'. כ"כ עדיפות
אחר יש להדעת על הח"כ שהוא נמשך מתרין
כתפין. עלמנו ממש משא"כ חור' שאינם רק
הארה בעלמא כמבו' בש"כט פ"ו ופ"ו ואע"ג
דר"ל תירץ זה ההס' בפ"ו מ"מ שם עדיפות מיהא
איכא דס"ס זה עלמות וזה הארה לבד ולמה לא
כתבו כאן ולפי מ"ש ל דחור' דהכא הם חור'
דרעת זה עלמנו הנמשך מתרין עטרין ניחא :

מג שם כנודע ממעלת נר"ה וכו' כמ"ש

במ"א. כ"כ הוא בש"הפ פ' שמיני
ד"פה ע"כ וע"ד יע"ש. ועי"ע בש"ל פ"ג ובש"ל
פ"ג מיהו אומרו ושם נת' היטב ענין קו"ה בכל
אלו הספיקות וכו'. הרוקה יראה דהתם לא נז'
שם ספק ולא נת' שם כלל מענין הגבו' שהם
נוק' ח"ד ינא מהם קין וניטולותיו שהם זכרים ש'
עיקרה דהאי מלתא היא בש"הפ פ' בראשית ד"ב
ושם בד"ג בסוף אותו דרוש כ' ספיקות בענין
ק"וה קרובים לספיקת דהכא יע"ש. וענין הגבו'
ח"ד ינא מהם זכרים עי"ע. בש"ט ספ"ו ובש"מ
סו"פח ד"ה וגם חבין כי שם ב"ן וכו' שמעם
שורש קין וכו' ובש"ל פ"ג יע"ש :

מד שם הקדמה קטנה יש נפשות שאינם וכו'

כ"כ הקדמה זו הובאה ג"כ לקמן ד"מו
ע"ב. ועי"ע בד"מא ע"ב וד"כה רע"א בענין
שורש רב משרשיא יע"ש. ועי' בש"הכ דרוש שינוי

הקדמה ל

הקדמה זו רובה ככולה הובאה לקמן דנ'
ע"ב יע"ש. ובס"ג פ"ד מדף ו ואילך ובפ"ה
ד"ט ע"ב ועוד הובאה ג"כ במפורז לעיל בהק'
יא אחת הנה ואחת הנה יע"ש :

א שם בענין הני' של קיום המלות הנה כל

אבר וכו'. נכלל בו כל רמ"ח אברים
כ"כ פתח בקיום המלות וקיים באברים לומר
דמשו"ה חייב כל אדם לקיים כל התרי"ג מלות
ולא הני בקיום מלות פרטיות המיוחדות לזו
לבד הגם שהוא אינו רק נ"י א' פרטו מהאבר
משום דכשם שכל אבר הוא כלול מכל הרמ"ח
אברים ומזה נתחייב כל אבר ואבר בפ"ע בקיום
כל התרי"ג כך כל נילון ונילון פרטו דאותו אבר
עלמנו הוא כלול מכל אותו אבר ולכן גם הוא
נתחייב בקיום כל התרי"ג מטעם זה ועי' סה"ג
דפ"ד וק"ל :

ב שם הנה כל אבר וכו' נכלל בו כל רמ"ח

אברים. כ"כ מלבד טעם הפשוט
שכתבנו לעיל ריש הק' יו שהוא מחמת סיבות
הרם בכל האברים יע"ש. עוד יש טעם פנימי
עפ"י

לסיוע לבד כדקאמר בהדיוא משא"כ נלון אחר
חבירו דהבא הוא כאן בגלגול גמור ללודר עלמו
בא' מג' פנים כדאמרן ולכן הוא הנקרא בע"הב
ולעיל נמי מיירי דאיכא נילון שהוא בגלגול גמור
בזה הגוף והוא הבע"הב ונלון הפגום הוא עמו
בסוד אורח וזולת זה קא' דבאים עור נילולות
אחרים המתקנים כבר לסיועו וק"ל :

ו שם הוא לבדו מתגלגל כלי שתוף וכו' נ"ב
פי' שתוף שהוא בע"הב כדלעיל מזה
אינו יכול להיות משום שריד להיות הוא עיקר
בגוף זה כיון שגופו ה' כלל אכל שתוף שהוא
בבחינת אורח שפיר דמי וק"ל :

ז שם אז אינו לריד להתגלגל עם נילון אחר
וכו' נ"ב לאו דווקא קאמר א' לא
כלו' אינו יכול דהא ע"כ בחיסור מלוא הליכה
גלגול גמור מיירי מדקאמר שכל גוף הוא קס
בתח"ה בחלק הנשלם בו ואי במלוא שמספיק
לה בחי' גלגול הדומה לעי' הא חלק הנשלם
חוזר הוא לגופו הא' במ"ש של סוף הק' יא ד"טו
ר"עא וכיון שכן היכי קא' ה"ז רמז' דהו בעי'
מצי להתגלגל עם נילון אחר שהוא בע"הב בגוף
זה והא' אינו גופיה לריד להיות בע"הב לא ודאי
שאינו יכול קא' לא אגב דנקט לעיל גבי פגם
עבירה קלה שריד להתגלגל דווקא עם נילון
אחר נקט נמי הבא א"ל דהוי דבר והופכו וכן
מש' לקמן רנ"ב ע"ב ובסה"ג סו"פה י"עש א"נ
זל דה"ק א"ל כנילון אחר לסיועו במלות ולא
נילון שהוא בע"הב קא' וק"ל :

ח שם והרי נתבאר כאן חילוק א' שיש בין
וכו' להתגלגל לתקן פגם עבירה
נ"ב היינו עבירה קלה אכל להתגלגל על תיקון
פגם עבירה חמורה ליכא חילוק ביניהו דתרויהו
בעו להתגלגל לבדם בגוף בפ"ע והם בע"הב
בו' ומ"ש נילון של העקב אשר קדמו שיו פי'
שקדמו איו בשרשו וגם כביאתם לעו'הו ועי'
לעיל בהק' ה ד"ב ע"ב דה' ואודיעך ענין סדר
העי' וכו' י"עש' ולא דמי הא למש"ל בהק' יא
אות מט' י"עש' ומ"ש כפי שיעור או בחי' המלו'
וכו' פי' כפי שיעור מניינם או איכותם שיש מלו'
א' שהיא שקולה כנגד כמה מלות או שעשאה
בכוונה גדולה וכמו כן נמי גבי העבירה :

עפי' מ"ש הרש"ס זל בהקד' התרי"ג דק"ג ע"כ
כי התרי"ג אברים נכללו ונתלבשו זכ' ונעשה כל
אבר כלול מתרי"ג אברים פרטיים דתרי"ג אברים
הכוללים הדומים איו כגון אבר הזרוע ימין
נעשה מתרי"ג זרועות ימין של כולם והתרי"ג
אברים פרטיים שבו נעשו זרועות ימין לכולם
י"עש' וזכה כל אבר הוא כלול מכל האברים
וק"ל :

ג שם ה"ז להשלים כל הכתף וכו' רק בחי'
העקב לבדו' נ"ב שלכך נתחלק כל
אבר לכמה שרשים קטנים כדי שלא יהיה כ"א
ערב בעד כל האבר רק בעוד אותו שורש קטן
לבד ועי' בדברינו לעיל בהקדמה יא סוף הות
ח' י"עש' :

ד שם כולם ערבים זל' וכו' נ"ב וא"ת ומאי
אריוא הני והא כל ישרא הם ערבים
זל' עי' בכה"ג שם פ"ד שכי דהתם אינם ערבים
ב"א על הגלגול והיה יכולת בידו למחות וגם
אינו נענש עליו רק בעוה' משא"כ מי שהוא
משורש א' לא די שהם ערבים זל' בתכלית
הערכות ככל הפרטים לא שריד ג"כ להתגלגל
עליו בגלגול או בעיבור יחד עמו כדי לסיועו
כדקא' הבא י"עש' וכ"כ בהקדמת התרי"ג מלות
להרש"ס זל דק"ר סוע"ב ועי' לעיל בהק' יא
ד"ג ע"כ :

ה שם הנה הוא מתגלגל עם נילון אחר
חבירו וכו' נ"ב דווקא עם נ"י אחר
אכל לבדו בגוף בפ"ע אינו יכול לבוא כיון
שהוא על פגם עבירה קלה והטעם עי' בדברינו
לעיל ריש הק"ה לפי שגופו לחזור לגופו הא'
י"עש' והא' דקא' נמי מתגלגל לאו גלגול גמור
קאמר לא גלגול הדומה לעי' ונילון האמר
חבירו דקא' הוא בא' מג' פנים או שהוא נילון
חדש שזוהי תחלת ביאתו לעוה' או שהוא חסר
מלוא הליכה גלגול גמור או שהוא פגום בעבירה
חמורה דכל א' מג' פנים אלו הוא לריד לבוא
בגלגול גמור בגוף בפ"ע והוא הבע"הב בזה
הגוף והנילון הבא עמו להתקן מעבירה קלה
הוא בסוד אורח' והא' רמז' לעיל מזה איפכא
דנילון הפגום הוא בע"הב ונילולות אחרים הם
בבחי' אורחים' אותם נילולות דלעיל מיירי דכבר
תקנו כל זרע ואינם באים בשביל עלמם רק

ט שם חסר מניחין א'. מהם חיזה מלזה • כ"ב היינו מלזה המספיק לה גלגול הדומה לעי' וכזה חיכו קוטר למ"ל דלתשלום מלזה חיכו מתגלגל עם ניחון אחר • ואפי' דמשיה הונה לקמן כד"נו ע"כ ש"ל כשפונס • ועש • ולפ"מ שניחא וא"ל להגיה • ומ"ש היותר דומה ליו ר"ל היותר קרוב וסמוך ליו כשרשו ועי' לקמן ד"כר סו"עא :

י שם כי כאשר חטאו אד"הר וקוה וקין והכל בניו אז נתעברו כל נינו הנשמות וכו' כ"ב לקמן דמ"ה ור"כר • ע"א ובס"הג פל"ה ד"נח ע"א ובס"הפ פ' בראשית ד"ג ע"א • ועש • והנה ר"ל לא ביאר איך הוא הטעם שחטא אד"הר גרם תעבורת זה ואיך תלוי א"ב ומדברי מהר"ח • ז"ל שסב"הפ שזינתי כר' שענין זה נמשך • ממה שלא נתחלפו המו' דא"ו באותה שעה כדרכם תמיד • וכדי שכל בני הענין היעב לריכים אהננו תחי' להבין דבריו דהתם היטב וממילא רוחא שמעתי • והוא דהתם רמי ג' מקומות דסתרי אהרדי שבאותו דרוש דמיירי ביה התם קא' שקריה לא לקחו בין שניהם רק עיטורא דגבו' דרעת דא"ו לחור • ובס"המ פ' שופטים מכו' שקין הוא ביסוד דא"ו והכל הוא ביסוד דאבא ובס' הגלגולי' נת' שקין והכל הם תרין עטרין חו"ג דרעת דא"ו וכתב ליושב עפי' מה ששמע שעי' חטאו של אד"הר נתעברו כל הנש' יחד (והיא מש' א"ו בסק' דיון) וכתב עוד דגם ענין זה של תעבורת הנש' יוכן עפי' מ"ש בדרוש הליכות שהמו' דא"ו מתחלפים ומתעברין א"ב וקוים ו"ל וכמלא עתה בדרך קצרה כי ארס עלמו הוא הנש' דתרין מוחין חו"ג דא"ו בין דאבא בין דא"ו ונשמות בניו הם מן ב' דעות דא"ו וכו' וקין כולל כל דעת א"ו חו"ג שלה (דאחר החילוף) שהם הגבו' שבדעתה והגבו' שבדעת דאבא (כלו' גבו' דאבא דקודם החילוף) שהם הם החסדים דא"ו (ר"ל דאחר החילוף) ככו' (ר"ל ככו' לעיל שהמו' מתחלפים והגבו' דאבא כעשים חסדים דא"ו) והכל כולל דעת דאבא (ר"ל דאחר החילוף) שהם החסדים שבו והחסדים שבדעת דא"ו (ר"ל חסדים דא"ו דקודם החילוף שהם הם הגבו' דאבא (ר"ל דאחר החילוף) ככו' אכל בעת שהולידם ארס לא ניתן בהם רק בחי' הגבו' דא"ו לקין וגם להכל לפי שעדיין לא היו בא' רק מוחין דא"ו בלבד

כג"ל בדרוש א' וכן בשת וזקו ענין התעבורת שבהם אכל שורשם האמתי הוא הכל בחסדים דא"ו (ר"ל חסדים דא"ו דקודם החילוף שם עתה גבו' דאבא) וקין בגבו' שבשניהם (ר"ל גבו' דאבא דקודם החילוף שם עתה חסדים דא"ו) ואפשר שאחר שגולדו אז נטל קין חלקו ג"כ והכל לקח חלקו שהוא דעת דאבא וכמלאו עתה מעורבים ארס וקויה ושת הנשמות שלהם עם מה שאינו שלהם ככו' ודי בזה עכ"ל :

והנה מה שאנחנו לריכים להבין דקושייתו מש"המ פ' שופטים היא אינה ממה דהתם קא' שק"וה הם ביסודות דא"ו והכל באותו דרוש קא' שהם בדעת • דזה אינה קו' דרך היא המדה בכ"מ שמוח הדעת הוא בא' מלובש ביסוד • ועוד דא"כ לא תורץ מזה כלום • שא' הקושיא היא ממה דבס"המ קא' שקין הוא בא"ו והכל באבא • ובאותו דרוש שעסוק בו מכו' ששניהם הם בדעת דא"ו לחור • ועפ"ז מתרץ שפיר דבס"המ מיירי כפי מה שהיה ראוי להם ליקח כפי שרשם האמתי ובדרוש הנו' שם מיירי במה שניתן להם בעת לידתם שלא כפי שרשם האמתי • ומ"ש עוד דקין כולל כל דעת דא"ו חו"ג שלה היינו חו"ג דאחר החילוף וכמו שמכו' בדבריו ז"ל וכן הוא פי' כל שאר המשך לשונו וכמו שזינתי לעיל בשני חללי לבנה • אכל אין לפרש דחו"ג דקודם החילוף קאמר דא"כ נמלא דלאחר החילוף יש לו לקין חלק באבא מלד הגבו' שבו שהם הם חסדים דא"ו דקודם החילוף וכן הכל יש לו חלק בא"ו מלד החסדים שבה שהם הם גבו' דאבא דקודם החילוף • וא"כ איך יתורץ ההיא דפ' שופטים דמיירי בודאי לאחר החילוף וקא' דקין הוא בא"ו לחור והכל באבא לחור שא' ודאי דחו"ג דאחר החילוף קאמר והשתא א"ש כמ"ש • ומ"ש עוד אכל בעת שהולידם ארס לא ניתן בהם רק בחי' הגבו' דא"ו לקין וגם להכל לשטתיה איויל שב' שם לעיל מזה בד"ב קריעא שדרך זה הוא הנכון שכולם יעש • ומ"ש וזהו ענין התעבורת שבהם כלומר כיון שקויה שניהם לקחו גבו' דא"ו לחור מזה בא' ענין התעבורת שבהם מין בשאימ :

מיהו ז"ל דבשלא נבי הכל שפיר איבא תעורב' משום דרינו הוא ליקח מאבא כפי שרשו האמתי

והפן הב' הוא לאחר לידתם נמי לא נכנסו המו' ראב"א אלא נשארו המו' ראוי' לחוד בכתחלה שם שמה שבעת הלירה לא ניתן בהם רק גבו' ראוי' לחוד משום שלא היה מקום לחסדים להתפשט כמכו' שם לעיל מזה עתה לאחר הלידה שכבר לקחו הגבו' אז נעשה מקום לחסדים ראוי' ונתפשטו בזה ואז חזר קין ליקח כל הגבו' ראוי' והכל חסדים ראוי' והיינו דקאמר נטל קין חלקו ג"כ ר"ל חלקו הראוי לו והיינו כל הגבו' ראוי' והכל לקח חלקו ר"ל חלקו הראוי לו כפי שרשו שם החסדים ראוי' והא' דקא' שהוא דעת ראב"א כלו' הראויים להיות דעת ראב"א משום שהחסדים ראוי' הם נעשים גבו' ראב"א לאחר החילוף וכלו' דמסתפינא הוה אמרינא דתיבת ג"כ האמורה גבי קין היא ב"ס ו"ל גבו' ור"ל גבו' ראוי' ר"ל ג"ה ספ' מלת ג"כ דחיקא לה עלמא . אי' יש לוישב ג' הספרים דמ"ש וקין נטל חלקו לאו של עלמו קא' אלא כלו' חלקו של הכל כי מה שהיה בתחלה ששניהם לקחו גבו' ראוי' עתה שנתפשטו גם החסדים אז חזר קין ליקח חלקו של הכל ג"כ ונעשה קין כולו גבו' והכל כולו חסדים וזה נר' יותר לכון :

והחזור לענין פי' דבריו שיש לפרשם בשני

פנים כמ"ש ומיהו לפי' הא' נמי ר"ל דלאחר שגולדו נתפשטו בזה גם החסדים ראוי' וממילא ג"כ שחזרו ק"ו ליקח זה כל גבו' ראוי' וזה כל החסדים דלא יתכן לו' שיכנסו המו' ראב"א והחסדים ראוי' לא נכנסו וא"כ לב' הפירושים ע"כ שהיה שינוי בחלוקת חו"ג ראוי' לאחר הלידה מנעת הלידה . ובזה א"ש הכל דהקיא רפ"ו דש"כ ודש' הגלגולים דקא' שקין לקח גבו' ראוי' והכל חסדים ראוי' מיידי כפי מה שהיה אחר הלידה . ואותו דרוש דהתם דקא' דלא לקחו בין שניהם רק גבורות ראוי' מיידי בעת הלידה דבהכי מיידי התם יעש . והקיא דש"המ פ' שופטים מיידי כפי מה שהיה ראוי' להם ליקח כפי שורשם האמתי שו היו המו' מתחלפים כראמין לעיל :

ועתה נבוא להבין ענין התערוכות שנמשך

ממה שלא נתחלפו המו' והוא שכבר נז' מ"ש הר"ל בש' מאר' שבי ריש פ' תרומה וזל אמנם הענין הוא להורות הכלל קידוע כי הקסד כלול בגבורה והגבורה כחסד יעש וכ"ה בכמה

דוכתין

האמתי ועבשויו הוא ליקח מאי' אבל קין שרינו הוא ליקח מאי' מאי' תערוכות איכה ותו' הפי' לפי' זל תרלת לך תערוכות דק"ו זה עם זה אבל תערוכות אדם בהם והם כחדם מאי' . ועוד זל דהתם כשיהפ קא' דק"ו שניהם לא לקחו מעטרה דחסדים כלל רק עיטרה דגבורה לחוד וכמ"ש בהקדמה ברוש דבריו יעש . ובש"ס כפ"ו דש"כ על קושיא זו עצמה כ' הוא זל לוישב דקין לקח גבורה ראוי' שהם ב"ן דב"ן והכל לקח חסדים ראוי' דקודם החילוף שהם גבו' דמ"ה כלו' ב"ן דמ"ה לפי שטעם דהתם יעש . (ומה שכתב שם שהם חסדים דמ"ה ט"ס הוא וזל גבו' דמ"ה וכן הנהיג שם הש"מ זל ועי' להרש"ש זל בהנהגותיו לפי' דש"ס) וא"כ דבריו זל סתראי ביניהם . ותו' לדבריו דבש"ס הפ' דשניהם לא לקחו רק עיטרה דגבו' דהיי' לחוד הוכי מתרלת הקיא דש' הגלגולים שהכיה הוא זל בחילולת דבריו שק"וה הם תרין עטרין דדעת ראוי' . דבש"סמא לפי' דפ"ו דש"כ ה"ל דקין לקח עיטרה דגבו' והכל עיטרה דחסדים שפיר אבל לדבריו דבש"ס הפ' קשה ולאידך ניסח נמי תקשה דאדרבא . דבריו דכפ"ו דש"כ ק' דק"כ דהכל לקח החסדים ראוי' הוכי מתורן חותו דרוש דעסיק בה התם בש"הפ דקאמר ששניהם לא לקחו רק עיטרה דגבו' לחוד וממ"כ ק' . ותו' לדבריו דפ"ו דש"כ דהכל לקח חסדים ראוי' דקודם החילוף ה"כ מאי' תערוכות איכה גביה דהא חסדים ראוי' דקודם החילוף הם גבו' ראב"א דלאחר החילוף וכיון דהב' הוא כולל חו"ג דהב' דלאחר החילוף כדאמרן לעיל ה"כ דידוע שקל ומאי' תערוכות איכה :

וריישב כז' לריכס הנחנו להבין חתלה שהר

לשוננו שבש"ס הפ' שהבאתי לעיל שכ' ואפשר שאחר שגולדו אז נטל קין חלקו ג"כ והכל לקח חלקו שהוא דעת ראב"א עכ"ל . דלפי הכר' בא' לו' שנעשה שינוי בהם אחר הלידה וזל"ל מהו שנוי זה ומה ר"ל באומרו נטל קין חלקו ג"כ והי חלקו האמר . ונר' שיש לפרשו בשני פנים הא' הוא דיש להבין מדבריו זל דאחר שגולדו קין והכל אז נכנסו בזה גם המו' ראב"א לפי שנעשה להם מקום להתפשט ואז ק"וה חלקו חו"ג דדעת ראב"א בין שניהם שקין נטל הגבו' והכל החסדים והיינו דקא' שהוא דעת ראב"א

בני אהרן לט

דוכתין והשתא' אלו היו המו' דה"ו מתחלפים
 כדרכם אז היו החסדים דה"ו שעינים גבורות
 דאבא שהם שורש קין מתערכים עם גבו' דה"ו
 שהם ג"כ שורש קין כמותם לפי ששורש קין האמתי
 הוא בגבורות דשניהם והיה תערוכות מין במינו
 אבל עכשיו שלא נתחלפו הרי החסדים דה"ו שהם
 שורש הכל הם מתערכים עם גבורות דה"ו שהם
 שורש קין וכן להפך והוא ליה מין בשא"מ קין
 בהכל והכל בקין . וכן הענין בחו"ג דאבא' ה'ו
 נימא שגם הם נכנסו אחר הלידה לפי פי' ה'ה'
 דלעיל שבורא' הוא שגם הם נכנסו בלי חילוף
 שהרי כבר קדמי המו' דה"ו לוכנס בפ"ע בלתי
 חילוף ועם מי הם מתחלפים וה"כ נמלא עכשיו
 שהחסדים דה"ו שהם שורש הכל מתערכים עם
 גבורות דאבא' שהם שורש קין וכן להיפך
 מין בשא"מ :

ונבוא להבין תערוכת אדם בהם והם באדם

והוא שמבו' בדברי מוה"ר חו"ג ז"ל שכתב הפ'
 הכל שאר"ה הוא מושרש בב' מו' חו"ב דה"ו .
 וכו' מענין כפל החסדים ובלויתם כסוד חו"ח
 כ"ה המו' להגדילם כמבו' באורך בש"ה פ"ג ופ"ו
 והלריך לענייננו הוא כי ג' שלישי החסד שבחסד
 שהוכפלו הנה כ"ש מהם עולים לחכמה דה"ו
 וש"ה לדעת וכן ג"ש החסד דגבו' כ"ש מהם עולים
 לב' דה"ו וש"ה לדעת יע"ש . וכו' מדרוש הלוית
 וש"ה שגם ב' מו' חו"ב דה"ו הם מתחלפים
 ע"ד החו"ג כי חכמות דשניהם נעשים חו"ב
 דאבא והכינות דשניהם נעשים חו"ב דה"ו וכך
 הם נכנסים ב"ה . והנה כאן שלא היה חילוף
 בחו"ג ודאי שגם החו"ב לא נתחלפו והנה לו היו
 המו' מתחלפים היו החסדים דה"ו דמגד' אבא'
 מגדלים ג"כ חו"ב דמגד' אבא' והחסדים דמגד'
 ה'ו מגדלים ג"כ חו"ב דמגד' ה'ו מב"מ ועכשיו
 שלא נתחלפו ודאי דחסדים דה"ו דהשתא' חו"ג
 דגבו' דאבא' נינהו לאחר החילוף וכגבו' ליכא
 הגדולה לחו"ב דה"ו מ"מ השתא' מיהא דחסדים
 נינהו ודאי דמגדליון ונמלא דחסדים דה"ו שהם
 באמת גבו' דאבא' שהם שורש הכל הם מגדלים
 חו"ב דה"ו שהם שורש אר"ה מה שלא היה להם
 להגדיל ונמלא דאיכא תערוכת הכל באדם
 מבשא"מ . ולפי שגם הגבו' הם כלולים בחסדים
 בדאמנן לעיל נמלא שגם בחו' הגבו' שהם שורש

עוד ז"ל ג"כ כל תערוכת זה באופ"א עפ"י מ"ש
 הרש"ש ז"ל בהגהותיו לפ"ט דש"כ דכשמתלבש'ס'
 המו' ב"ה לאחר החילוף חוזרים להיות הממו'
 דמ"ה בכלים דמ"ה והמו' דב"ן בכלים דב"ן כמו
 קודם החילוף יע"ש . וה"כ עכשיו שלא נתחלפו
 ודאי שיבוא המ"ה בכלים דב"ן . ין בכלים
 דמ"ה והיינו תערוכתם ודוק כי קלרתי :

ומ"ש שחטא אר"ה גרם כל תערוכת זה היינו
 משום שלא המתין מלהודווג עוד ליל

שבת שאז היו באים מו' דה"ו ביחד מחולפים
 כדרכם וממילא לא היה שום תערוכת ועכשיו
 שגודווג בחול בעוד שלא היה ב"ה רק מו' דה"ו
 לבד ממילא שלא נתחלפו ועי' גרם כל תערוכת
 זה ולפ"י ק"ו לא נגעו ולא פגעו כלל בתערוכת
 זה שהרי עדין לא נולדו אלא הכל גרם אר"ה
 עי' שגודווג בחול ואדרבא הוא גרם להם ללאת
 מעורבים ובכדי נקיב להו ר"ל הכא לק"ו ובכל
 המקומות שזיינתי לעיל שבהם נו' ענין זה לא
 נו' רק אר"ה לבד יע"ש :

מיהו בעיקר דברי מהר"ח ז"ל שכתב הפ' ופ"ו
 דש"כ ה"ל ש"כ דלפי שלא היו אז ב"ה

רק מו' דה"ו לכך לא נתחלפו יש מקום עיון
 שהרי הדבר ידוע הוא שהתחלפות המו' הוא
 קודם כניסתם ב"ה כשכא'ם להתלבש בנה דה"ו
 ואח"כ הם נכנסים ב"ה כמבו' בדרוש הלוית פ"ג
 ובכ"מ

ובכ"מ שנו' ענין זה ועי' ש"ד סו"פז שכ' וזל
ועתה שנתחלפו ונמזגו כנ"ל לכן בהכנס כזא
וכו' יעש' . וכ"מ נמי מהנהגות הש"מ זל כפ"ט
דס"ב וכן הבין בפשיטות הר"פס זל בד"סט ע"ד
וע"כ וד"עה סו"עצ וד"קסא ע"כ יעש' . וא"כ
הוא נמה לא נתחלפו כחן קודם כניסתם בזא
בדרכם תמיד ואז לכשיכנסו המו' דחי' יהיו
מתחלפים כבר . ועוד דבהרבה מקומות מלינו
שאין נכנסים המו' דח"וא ביחד חלל בזאז כמ"ס
בסוף ש"כא וכדורש ד זה דס"כה שכ' דכל זה
אינו חלל בהיות בזאז רק מו' דחי' חבל וכו' יעש'
וכן הוא בכל יום בכניסת המו' בשעת התפלה
דהמוחין דחי' נכנסים בק"ס והמו' דאבא אח"כ
בעמידה כמכו' בדרוש ו דק"ס ר"לג ע"ה וד"לה
ע"ד ודרוש ב דעמידה ד"מב ע"ג וד"מר סו"עב
יעש' . וא"כ ס"ד דהתם נמי אינם מתחלפים
והא עלה קתני בדרוש ג דלזית שהם מתחלפים
יעש' . וכ"ת רשחני בכל יום משום שסופם דמו'
דאבא לוכנס משא"כ הכא שלא היה סופם לוכנס
זה אינו דורחי הכא נמי היה סופם לוכנס חלו
לא היה חוטא כמכו' בש"לו ר"פב שכ' דחלו לא
היה חוטא חד"הר היה מעורר מ"ן בחותו שבת
והיו מזווגים זון פ"ב בתכלית השלימות יעש'
וידוע מש' העקורים פ"ב שאין זון חוורים פ"ב
חלל בכוח להם מו' גס מחבא יעש' . וכ"ס
דקשה טפי לפי ה"ה שכתבנו לעיל דיש להבין
מדברי מהר"קו זל דחפי' חסר שחטא לא נמנעו
מו' דאבא מליכנס דהשתא מ"ס מכלל יום .
ודוחק לו' דיש חלוק בין עת כריאת העולם לחא"כ
דמחזיה טעם יש לחלק ביניהם . ואין לו' דמוחין
דחי' הנכנסים בכל יום בק"ס היונו דישק"ות
וכמו שזרז לו' הרש"ש זל בכ"הס ד'ס"ט ע"ב אות
ח ויג ובהנהגותיו לסוף פ"ו דס"כנ ועי' להש"מ
זל בדרוש העמידה במלת חללי אברהם אות כ
יעש' . וכיון שהם ב' בחי' נכנסים ביחד משו"ה
מתחלפי אהדדי דח"כ גס מו' דחי' הנו' הכא גבי
חד"הר נמי מאן לימא לן דלאו דישק"ות נינהו
שו"ר שכן מש' מהר"פס זל ד"רע ע"כ יעש' וא"כ
הדק"ל ואפשר דקיים ליה למחר"קו זל שמו' דחי'
שהיו בזאז כשעת חטא חד"הר לא היו רק דתכונה
לכדה ומשו"ה לא היה חלוק בהם דאין חלוק
לא כשנכנסים שניקם ביחד חבל בשאין נכנס

יא י"ש אז נתעברו כל נילוני הנס' כולם יחד
זכו וכו' כ"ב מדברי רזל דהכא נר'
שאין תערוכת זה הוא כנפש עלמה שתהיה
מעורבת מק"ה ושאר הבחי' כעיסה בלוסה וכן
הר"ן זל בין הנפש ובין הר"ן כאו"א הוא
מבוררת ממין ח' לבד ואין בה שום תערוכת
כלל . חבל התערוכת הוא הנפש עם הרוח שאפ'
שתהיה הנפש מקין והרוח מהכל או מאדם וכן
הוא תערוכת הרוח עם הנס' כדמסיק . וכ"מ
מלקמן ד"מא וד"ע"ה חבל מסה"ג פ"לה מש'
שהנפש עלמה היא מעורבת ממנה ושא"מ
וכן הר"ן שכ' וזל באופן שתהיה לאדם נפש
ח' כלולה מנילון קין ומנילון חבל וכו' יעש' .
ואפ' דהתם נמי כוונתו על הנפש והרוח כדכא
לפי שכל הבחי' שישנס באדם נכ' בשם נפש
ותדע שהרי כשכא לבאר הענין חזר וכ' כדכא
שאפ' לכוח בורוח משו' אחר יעש' ואם איתא למה
לי רוח משורש אחר ה"ה בלא"ה הנפש עלמה
היא מעורבת משורש אחר לא ודאי כדאמרן
חבל מלקמן ד"מא ע"כ וד"מו ע"ה וד"נו ע"כ
גבי ר' חולפית המתו' יראה שאפ' שהנפש עלמה
תהיה מעורבת מק"ה יעש' וג"ש לדחות דהתם
מוכרח להיות כך מחמת שהיא בוקעת ועוברת
דרך אס כמכו' שם ולא מלד תערוכת הנשמות
הנו' הכא . מיהו לקמן דיש ד"מו כ' גבי מר"עה
שיש בו ק"ת ני' מקין הגס שהוא משורש הכל
יעש' . וג"ז זל דמייירי כנפש ור ח' חבל בהק'
זכ ריש דילר מכו' להדיא שאפ' לנפש עלמה
שתהיה מעורבת ומעורבת משני בחי' יעש' וכן
מוכח מריש הק' לו יעש' בדברינו ד"ה וכבר
ביארונו וכו' ועדין צריך להתיישב בדבר . ועי' ע
בדברינו לקמן בס"ד בהק' לר סוף ד"ה כי סוד
וכו' ואי'עבא :

הרואה יראה שם כד"מ ע"א דחשיב לשורש זה הנ' דרבי חולפות בשורש הכל יע"ש מיהו אין זה ראה דחשיב ליה נמי כד"מ מא' ריש ע"א בשורש קין יע"ש וע"כ ז"ל זה כנפש וזה ברוח אבל מנינו גבי לוט שכפי האמת הוא מבחי' אדם שנתערב בהכל כמ"ס כד"מ ע"א ופ"ה קרי ליה התם וככמה דוכתי שורש הכל יע"ש וכ"מ טובא לענין אותם חילוקי דינים שבין נש' ק"ה לשאר נש' כנ' בהק' ו באורך יע"ש ואם איתא לדברינו דלעיל בהק' כט אות לא דנש' אדם הם חלוקות מנש' דק"וה יע"ש א"כ אי נומא דאכתי נק' ע"ס אדם א"כ נומא כו' דין נש' אדם ולא דין נש' דק"וה ופ"ה ליתא לדברינו דהתם בהק' כט מ"מ כ"מ לענין אס שוהים בעי' במעני המל' ט"ח בדיון נש' אדם או זח בדיון נש' ק"וה כמו שנת' בהק' יב יע"ש ועי' לקמן בהק' לא אות לא ד"ה ואחר שזכר וכו' יע"ש :

יא' ישים אבל רוחו היה מבחי' החרת כ"כ היינו מנייהרה עי' דאלי האד"ה כמכו' לקמן בהק' לא ד"ל ע"א יע"ש ומ"ש ולא קבלתי פרטיותיו וכו' ר"ל שלא קיבל פרטיות הרוח שלו כמו שקבל פרטיות הנפש לקמן בהק' לב שהיה כה כמה פרטים יע"ש רק קבל בכללות שהיה מזו"ע ומ"ש אעפ"י שעוד יש טעמים אחרים בענין זה ר"ל כמה שדבר זה נעשה עי' אליהו הנביא זל וא' מהטעמים גילה אותו לקמן ד"סד ע"כ יע"ש :

הקדמה לא

תחילת הק' זו הוכחה ג"כ לעיל ריש הק' וא מריב ואילך ולקמן דנ' וכו' וכס"ה פ"ד דף ה' יע"ש ועי"ע בהק' התרי"ג להרש"ש זל מדק"א ואילך יע"ש :

א' ישים כי הנם אד"ה היה כולל כל ה' חלקים הנז' הנק' נרנח' ג"ב עי' בדברינו לעיל הק' כט אות כד יע"ש ומ"ש כי נפש אד"הר כלולה ברמ"ח וכו' עוד ודע כי קין והכל הם ב' כתפות אד"הר וכו' עי' כז בדברינו לעיל שם בהק' יא אות ח יע"ש :

ב' ישים נעלה בכל שורש מהתרי"ג הגלגולים וכו' אפ' להם להתחלק עוד ס"ה גלגולים קטנים

ב' ישים אבל משם ואילך כל דבר ישוב לשורשו וכו' נ"כ לפי הנר' בלכול גדול נמשך מזה לפי שאין כל הנפשות ר"ן שוות שיש נפש שכל נינו' שלה נתקנו בנזק ח' לכד ויש בנזפים רבים כמו יוד' חו' ק' אר שף ויש כזה מה שאין בזה מדר' רבות לאין קץ וגם באיכות הת' ג"כ הם חלוקים ומא' שיש שתי נפשו בתכלית היוכוד ויש שאינו כ"כ עד כמה מדר' שונות לאין קץ וק"כ כולד יסתוו לעת' לשוב כ"ה לשרשו מאדם זה לחבירו כשיקול ח' כמו שהיו בתחי' בעוה"ז עד שלא יהא זה נשכר וזה נפסד והמ"י שיש להמליא בזה ספיקות רבות ודבר זה מכיבשי דרחמנא הוא ולו ית' נתכנו עלילות ועמיות בתורה הר"פ נר"ו אמר שמל' איכות הת' לוכא ערובכ לפי שבאותו זמן ודאי יושלמו להזדקך כל הנפשות ר"ן כשזה בתכלית היוכוד :

ג' ישים כל דבר ישוב לשרשו כי הרוח שמבחי' קין יתחבר עם הנפש הדומה ליו' ג"כ מהכא מש' שהרוח הולך אלל הנפש אבל בכה"נ שם כתב להיפך שהנפש תלך אלל הרוח וכו' טובא בענין זה לידע מי הוא העיקר בענין יחס השורש להיות זה נק' משורש קין וזה משורש הכל ומסתבחה כמ"ס הכה' לפי שהנפש היא עיקר ביחס השורש שהיא בזה תחלה והכל נמשך אחריה וכו' מ' מלקמן ד"מא ע"ה שאחר שהביא כל אותם שהם משורש קין כ' שאין זה יאה בבחי' הנפש שלהם אבל ר"ן שלהם הם משורש אחר יע"ש הרי שהנפש היא עיקר ביחס השורש וכ"מ מדברינו דהכא לעיל בענין תערוכת הנשמות אבל מלקמן בהק' לב ד"ה רע"ה לא מש' הכי שכ' גבי נדכ שנפשו היא משורש אחר ורוחו לכד משורש קין ואעפ"י הוא נק' ככ"מ שורש קין ול"ע :

ודע דמדקאמר הכא שלפצמים תהיה נפש לאדם מקין ויכנס בו רוח מאד"הר נר' שרוח זה ראשם שנתערב בקין עדיו הוא נק' ע"ס אדם ואינו בטל להקרא ע"ס קין וה"ה בשאר תערוכת דאזנין בתר מעיקרה הכל מלק' ד"מ ע"כ לא מש' הכי שכ' וזל ונכלל שורש הנ' של הכל תוך שורש הא' של קין ונק' ע"ס ולשלו יתשכ יע"ש והכא לא שייך למדחי כדלעיל אות יא דלהיות נק' ע"ס מאי הכרח איכא אף

קטנים . נ"ב לפ' כללות פרט הנפש דא"ה
הוא מתחלק לתר"ג פעמים ס"ר שהם ל"ו אפים
ותש"פ ריבואות פר' קטנים כי ס"ר ניז'ו קטנים
היינו פר'ו קטנים כמבו' בהק' התר"ג להרש"ש
ז"ל דק"ד יעש' וכן הוא בכחי' הרוח וכן הוא בכחי'
הנש' . וקשה דבע"ח שכו' סו' פב ובש"מב סו' פה
ב' דאפי' פר'ו הפנימי דנשמה שהוא כולל יס'
גמורות אינו נפרט ליותר מ"וד אלפים רבואות
ספי' יעש' והבא קה' דאפי' פר' הנפש שהוא
פר'ו החיוני הוא נפרט לכ"ב ועדיק דהתם הוא
עושה חילוק בין הפר'ו שהחיוני נפרט לאלף
ריבוא והאמלעי לששת אלפים ריבוא והפנימי
ל"וד אלפים ריבוא והבא כולוהו בחדא מחתא
מחתינהו דקא' וכעד' בחלק הרוח וכעד' בחלק
הנש' שהם הם הפר' האמלעי והפנימי דהתם ואין
לו' דשאני מחלכ הנש' דהבא שפרטות שלו הוא
לפי רבוי הגלגולים שכי' העונות ממחלכ הקפי'
דהתם שפרטות שלו הוא כפי רטון המאלי' דהא
מבו' בדברי הרש"ש ז"ל באותה הק' דפרטות
שניהם הוא שזה ממש בכל חלקיהם יע"ש ואדברי
הרש"ש ז"ל נמי ק' מריריה אריריה דבאותה הק'
מש' דמחלכ הקפי' נמי הוא נפרט ע"ד מחלכ
הנש' דהבא ולעיל מזה בד"קו ע"א כ'ע"ד האמור
בש"כז הנ"ל יע"ש . וראיתי להת"ח ז"ל ד"פב ע"ב
שהק' בעין קו' זו והוא רבש' העיגולים ענף ה
ב' רבל ס"ס נפרטת ל"וד וי"וד ל"וד עד אין
קץ ובש"מב פ"ה הנ"ל הוא נותן קלבה ותי' ב'
תירולים חד דיריה וחד דרביה וז"ל הכוונה היא
שאחר שמתרכים הפר'ו עד אין קץ אח"כ כל
פרט מהם אינו חסר מ"וד אלף ריבוא בכלי
הפנימי שלו ומשית אלף בכלי האמלעי שלו
ומדברי מו"ה ז"ל נר' שר"ל שפחות מזה אי אפשר
שיתחלק דהיינו מ"וד אלף ריבוא בכלי הפנימי
אבל יותר מתפרט לפעמים כפי מה שזר עליו
המאלי' לפעמים מתפרט עד אין קץ וכו' יע"ש
ובזה ניחא גס קו' דידן וכ"ת אכתי ק' דא"כ הו'
יותר מס"ר ורז"ל קה' דאין גלגול יותר מס"ר
ו'ל דעיקר הקפידה היא אבל חלוקה בפ"ע שלא
תהיה יותר מס"ר כגון תר"ג שרשים גדולים לא
יהיו יותר מס"ר שרשים קטנים וכן התר"ג ניז'
גדולות דשורש א' גדול שלא יהיו נפרטים יותר
מס"ר ניז' קטנים אבל מה שכו' מהחלוקה חזר

ונפרט בהא לא איכפת לן דאינו אלא פרט קטן
ולא חשיב מידו דה"ל תה ק' דאחר שנפרט
התר"ג ש"ג לס"ר ש"ק היאך חזר כל שורש א'
גדול להתפרט לס"ר ניז' קטנים וכעין זה כ'
הרש"ש ז"ל שם דק"ד ע"א יעש' . מיהו מה שתירץ
בשם מו"ה ז"ל דפחות מ"וד אלף ריבוא וכו' א"א
להיות לא א"ש עם מאי דקא' רז"ל כאן דפחות
מתר"ג פעמים תר"ג הוא דא"א להיות ורפ'
המרחק ביניהם והי' להבין דבריו הק' וז"עא :
ג י"ש כי הנה מוח הנק' דעת הנמשך בגוף
וכו' : נ"ב עי' בש"הפ פ' בראשית דף
ז ע"א וד"טו ע"א וד"עו ע"ג וש' רי"הק ביחוד
הזכירה ד' ל ע"ב ומכו"ש דע"ט יעש' . והנה שם
בש"הפ דף ז כ' שהב' כתפיים הם עלמם בכי'
ה"ח וה"ג וכו' הוא א"ו שמוח הדעת נמשך דרך
הב' כתפין וכ' כא' טובים כי לפי שעובדים דרך
שם לכן הם עלמם נק' בשם ה"ח וה"ג ועוד לפי
ששורש הקו"ג הם ב' כתפין דא"א כנו' שם והם
נמשכים דרך ב' כתפין דא"א ובכ"מ הוא כותב
לפי הענין . ולפמש"ל בריש הק' כח שהדעת ירד'
לכתפיים יעש' ניחא טפי וק"ל :

ד י"ש בהתחבר יחד ב' הכתפות ביסוד
שיורדת הטוי' משניהם וכו' . נ"ב
מש' דיש זמן שאין הטוי' נמשכת מ' רק מא'
מהם והוא בעת הגדלת גוף הניק' דא"א שאז
הגבו' נוקבים ויואלים מחדו' דא"א שיה דרך
אחוריו כדי לתקן פרטופה בבחי' אכ"א כנו'
בע"ח ש"לר פ"ג ועי' ש"ב ר"פט וש"א"מ ואז
אינו נמשך ליסוד רק מא' מהם לכד שהם החסדים
אבל בשמזדווג אח"ך עמה פ"כפ אז הטוי' נמשכת
מב' וניתנים אליה מפי היסוד עצמו כנו' שם
בש"לר יעש' :

ה י"ש גם אז היסוד נאמר בו השף לך
שלמה . נ"ב וקיום הכתוב ומאחית
לנוטרים את פרי' ז"ל לפי דרך זה עפ"י מש"ל
מש"הפ שכ"א מה"ח אז מה"ג היא כלולה מ"וד
ו"וד מ"וד והס' ק' . וי"דע שהחור"ג הם כלולים
זכו וא"כ עי' ההתכללות עולה כ"א ר' וכתב רז"ל
לקמן בהק' דידן שעיניק שורש המל' היא בהור
יעש' וא"כ נכו' ההור שהיא עולה ד' היא עיקר
חלק המל' ושרשה וזהו ומאחית לנוטרים את
פרי' שהיא המל' השומרת פרי היסוד שהיא טוי'

הזרע ברחם שלה וק"ל

ו שם ודע כי ש' הנידחים וכו' אינם מכלל

השם"ה וכו' . כ"ב ע' לעיל הקד' יא

והקד' יו ולקמן דנ' סו"ע וכו' וכו' לעיל בהק'

יא אות טו' ומ"ש ומתחלק עד ס' ניז' נש'

וכו' ה"ה לכתף הימני דהכל וכן העקב שלו

כמ"ש בס"ה ד"כ ע"ה יעש :

ז שם העקב השמשי שבפר' ההוא וכו' ומכללם

הם נש' חזקיה וכו' . כ"ב מכאן גזכח

שעקב השמשי הזה שבו נאחזים חזקיה המלך

ע"ה ושאר כוונותיה הוא עקב הכללי דכללות

פרט' קין ולא עקב ח' פרטי דאחד מע' שרשים

קטנים שבו והוא הדרוש שקדם שמליין עליו

מעב"ל . ומ"ש ונש' ר"ע בן יוסף היינו חיו'

נפשו ע' לעיל ריש הק' כח אכל הפני' היא

מגבו' ההוד דרעת כנו' שם . וע' לקמן ד"סג

ע"ה גבי מהרס"ו ז' וה"ה לר"ע יעש :

ח שם טו' הזרע הנמשכת ממקום העקב

הזה ש' היסוד . כ"ב פ' ש' היסוד

דז"ה כמ"ל דנ' ר"עב והיינו כמ"ש לעיל דטו'

הזרע היא נמשכת מהכתפים ש' היסוד . ומ"ש

לפעמים נעשית יעקב היינו כמ"ש של ריש הק'

לו ש"הענה לקח חלק הטוב דכבודה דקין

מעשו יעש וא"כ שפיר יש לו שייכות כפזרש

קין הגם שהוא משורש אד"הר כנו' כסוד שופריה

דיעקב וכו' וק"ל :

ט שם ודע כי כל בחי' העקב היא המל'

שבהותו פרט' . כ"ב בחי' העקב

גופיה הינו מל' רק הוד ש' משום שהמלכות

נאחזת בהוד כסוד היהו כנלל ואיהי בהוד

כמ"ש לקמן בסמוך מש"ה נק' על שמה וע'י

סה"ג פכ"ב ופ"כט . אכל לקמן דס"ג ע"ה

מכו' דעקב זה הוא הוד דמל' דכתר דרעת

דגבורות יעש וכזה ח"כ בפשוטות וע"ע כנה"ש

ד"ק ע"ה דכפי הסדר האמת הוד הוא פרט'

הנוק' יעש :

י שם חס הפגם הוא בכתף השמשי וכו' או

גם הכתף הימני נפגם . כ"ב לפ' יש

להסתפק חס ניז' הכתף הימני הם ערבים

בניז' כתף השמשי כמו ניז' העקב גופייהו

שהם ערבים ז' מהאי טעמא גופיה משום

שהפגם מגיע בהם כמכו' לעיל ריש הק' ל והק'

יא דנ' ע"כ או"ד כיון דשורש אחר כפ"ע הוא

אינם ערבים ז' וזה ה'דעת נטוה וה'עבה

ומ"ש וכן כיו"ה בזה . היינו שאר הפגמים ש'

בני אדם שמשורש זה

יא שם אכל כאשר נפגם הכתף הימני וכו'

או אינ' חס' ניז' רק בכתף הימני

לכד . כ"ב לפ' מש' דמי שהוא משורש הכל

אינ' לו שערות ארוכות רק בבחי' ימין לכד לא

בשמל משום דפגם הימין אינו מגיע לשמל

וטעמא משום שהשמל שהוא שורש קין שהוא

גבורות שם הוא עיקר אחיות החיו' בתוקף ולכן

כשיש חיו' פגם מתגברים בכח ונאחזים גם

בימין מש"אכ הימין שהוא שורש הכל שהוא

חסדים אינם נאחזים שם כ"כ ודיים להאחו

בימין לכד וק"ל :

יב שם ככר הודעתוך איך נז"ה דע'

מתלבשים וכו' . כ"ב ע' לקמן

ד"נח וע"ח ש"ה פ"ג ופ"ד ופ"ה ופ"ו פ"ז

ופ"ז ופ"ח מארשבי' ב' אד"ר ד"מה סו"עד ומכ"ו

דנ' ע"ה ופ"ח ופ"ח ופ"ח ופ"ח ופ"ח ופ"ח

הק' דידן אחיות כשמועה ח' דהתם כמכו"ש

דשו לשמו' ב' ה' מל' דע' היא מתלבשת במל'

דח"ה יעש וק"ל :

יג שם תוך ח"ג חרין דרועין דח"ה ואח"ך

חרין דרועין וכו' . כ"ב חרין דרועין

שזכר בראשונה הם לחו דווקא ש' כל ג' פרקי

היד קרי דרו' אכל חרין דרו' שזכר באחרונה הם

דווקא שהם פרקי הדרועות לכד כמכו' במקומו'

שזינתי בחות הקודם יעש . והיינו דקאמר בתר

הכי וחרין כתפין דחריך נתלבשו וכו' וק"ל :

יד שם ומשם נמשך חו"ה ש' נוק' דח"ה כ"ב

ע' לקמן ד"נח כיותר ב' ופ"ה בס"ה

פ"כב יעש וענין חו"ה הוא בחי' תפלה של יד

שהיא תפלין דראש דחל כמכו' בש' מארשבי' ב'

אד"ר ובס' עו"ת מדל' ואילך באורך יעש :

טו שם גם ידעת כי ע' אינ' כו רק ט' והם

הנק' כזו' בשם ט' היכלין וכו' . כ"ב

אע"ג דהג"ס הנז' אינון בא"ה כמכו' כע"ח ש'

יג פ"ב וכמכו"ש דמז' ע"ה ובס' מארשבי' ד' ב'

אד"ר יעש מ"מ כיון דע' הוא מתלבש בא"ה כנו'

שפיר מיקרו כמי על שמו וק"ל :

שם

טז שם ולכן שו' המל' לא כרמזה לא כספיו
ההור שבו . כ"ב הכי חיו נמי במכור
הימנו ע"ה חבל הקס לעיל מזה בדמיו ע"ה כת'
שהמל' רע"ה הוא עטרת היסוד שבו וכ"כ בע"ח
ש"ה ס"פ יעש . מיהו שם בש"ה ריש פ"ד מוכח
שמלכד עטרת היסוד יש בו ג"כ בחי' מל' יעש
וע"ה בש הק' ד"ח ע"ה ושם ר"ה חמר הכותב
חיים וכו' ו"ל שהוא ע"ד ה"ח שיש בו כ' בחי'
מלכות כמכו' בש"ו פ"ג ובש"ד פ"ז ובהק' רח"ה
דק"ו ע"כ לא שבכחן הם כתכלית ההעלם וק"ל :
יז שם והכן זה השם של עיטור מה עניינה
בסוד עטרת בעלה . כ"ב ע"ו בש"כ
פ"ה שנתן טעם אחר ולדבריו דהתם נוחה מה
שגם החסדים נק' בשם עיטור דחסדים חבל
לדבריו דהכא ק' ו"ל שהוא מחמת כללות החו"ג
זכו במ"ש בש' מארש"בי פ' תרומה ד"קלט יעש :
יח שם וממלא כי מזה הכתף השמאלי נמשך
וכו' לכוך ד"ח . כ"כ לא שנמשך ליה
להב"ה מא"ה גופיה חלה אישתרכובי מישתרכב
דרך ח"ה וא"ה ע"ד שמגיע אליה כמכו' במקומות
שזיינתי לעיל חות יר :
יט שם ד"ה עור ביאר לו ענין התר"ג אברים
וכו' ע"ו לעיל בהק' וא"ה ריש ד"ג ולקמן
ר"ח ע"ה . ומ"ש בתחי' הם נחלקים לג' אבות
ואח"כ לג' שבטים וכו' . י' תחשוב ש'אומספריס
של ג' ו"כ וע"ה הם חוץ ממספר הס"ר דא"כ הו"ל
יותר מס"ר ולעיל כ' דא"ה להתחלק יותר מס"ר
חלה הכוונה שהס"ר גופייהו הם מתחלקים לכל
חלוקות חלו שבתחי' הכל ככלל באחד שהיה נש'
ח"ה ושוב הם עצמם נחלקים לג' שהם ג'
אבות ואח"כ לג' וה"כ לע' ואח"כ נתגלו ונתפשטו
לס"ר ממם וע"ו במש"ל בהק' י' חות י' יעש :
כ שם ואח"כ מתחלקים עוד ע"ד ס"ר ש"ק
כ"כ בס"ה פ"ג דף ה' ריש ע"ב מקיים
עלה כמנין דור המדבר יעש . ואע"ג שדור
המדבר היו יותר מס"ר מלכד שכת לו ומלכד
הפחותים מכן כ' והיתרים מכן ס' אין זה קו'
דאינו ר"ל שכולם היו משורש ח' לכד דוראי
מעורבים היו גם משאר שרשים חלה לסימנא
בעלמא קאמר שהם כמנין ד"המד וע"ו בדברינו
לעיל בהק' כו חות ז' יעש :

כא שם והנה הכתפ הימני של ח"ה וכו'
נחלק תחלה לג' אבות וכו' ואח"כ
לע' נפש וכו' וחלו הע' נק' ע' ש"ק שבו וכו'
וע"ה הוא בכחפ השמאלי של ח"ה וכו' . כ"כ
כיון שהע' ש"ק שבאבר הכתפ הימני או השמאלי
הם בחי' ע' נפש שבו חס כן ל"ל שלא באיברי
הכתפיים לכד הוא כך שיש בכ"ה מהם ע' ש"ק
חלה ח"ה נמי לשאר האיברים דהא ודאי שאר
האיברים נמי כח"ה הוא נחלק לג' ו"כ וע'
נפש כמו איברי הכתפיים דמיה ש"ה וא"כ בכל
אבר ואבר יש בו ג"כ ע' ש"ק כמו באיברי
הכתפיים וכן מוכח נמי בס"ה פ"ג דף ה' ע"ב
ופ"ד דף ו' ע"ב ו"ל ח"כ נמלא כי כל התר"ג ניזו'
נשמות הנכללות בשורש ח' מאותם ע' ש"ק שיש
בכל אבר ואבר דא"ה וכו' הרי בהדיא שיש ע'
ש"ק בכל אבר ואבר וכן מתבאר נמי מדבריו
הרש"ש ז"ל בהק' דק"ד ע"ב יעש . וכ"ה וא"כ
ז"ל גבי איברי הכתפיים שאין בכ"ה מהם רק ע'
ש"ק ולא יותר וא"י גם שאר האיברים נמי אין
בכ"ה מהם רק ע' ש"ק לכד ח"כ כל כללות
התר"ג איברים אינם נפרטים רק לתר"ג פעמים
ע' ש"ק וז"ל קאמר שנפרטו' לס"ר ש"ק ובדבריו
להו טובא ועוד הא בה"י ח' הו"ל לעיל בהק'
י' ד"כ ס"ר ע"ב דיש אבר שהוא כולל חלק ש"ק ויש
ק' יע"ש דע לך שהע' ש"ק שהם בחי' ע' נפש
שכל אבר ואבר דקאמרינן אינם כנו חותם ס"ר
ש"ק פרטיים חלה הם ע' שרשים כוללים יותר
מהם דהיינו שחותם חלק ש"ק פרטיים מהס"ר
או יותר שכולל חותם אבר ח' הם חוזרים ונכללים
כו בשבטים לכד רוגמת מה שנכללו בו בתחי'
כג' ו"כ לכד באופן שאלו הע' שרשי' שכלל אבר
אין הם ע' ממספר הס"ר חלה הם יותר ויותר
לעירך הס"ר והשתא ח"ה הכל . וע"ו בהק' י' ח'
ריש ד"ג שאלו הע' הם כוללים כל תר"ג איברים
וגידים שבזה הפר' יע"ש הרי בהדיא כמ"ש . ומינה
נמי ז"ל שאיברי הכתפיים ג"כ הם כוללים כ"ה
יותר מע' שרשים קטנים ממספר הס"ר חלה
שכל חותם כללות נכלל בהם בע' לכד וק"ל :

כב שם וזה השורש הגו' הנה הוא נחלק
ליותר מתר"ג ניזו' . כ"כ ע"ו לעיל
בהק' י' ח' דא"ה חותם ח"ה שבתחתיו
שורש והיותר מתר"ג הם הבעלי בתים . וע"ה
שסביבותיהם

שכביכותיהם יעש וא"כ מאחר שכל שורש א' מהע' ש"ק יש תרי"ג נשמות של ת"ח א"כ בשורש א' גדול שהוא אבר א' שכולל כל הע' הש"ק ל"ל שיש בו ע' פעמים תרי"ג נשמות של ת"ח ומה שגר' מדברי הרש"ש ז"ל בהק' ד"קיד ע"ב ד"ה וכלל וכו' דכל האבר כולו ליכא רק פעם א' תרי"ג נש' של ת"ח יעש היינו בערך הכו' כל האב' כולו בפ"ר א' לבד והוא כפי דרוש הגו' בהק' זו ד"ב ע"ב . אבל בערך הפירוט שכל א' מהע' ש"ק שבו הוא פר' בפ"ע אז ודאי שכל"א וא' מהע' יש בו חרי"ג ת"ח ויותר מזה כתוב לק' ד"נע ע"ב שכל שורש קטן מהס"ר ש"ק יש בו תרי"ג ת"ח יעש :

כג שם וכלע"ד כי כפי מה שביארנו עתה וכו' . כ"ב פי' דממה שכ' כאן מש' שר"ע הוא בעקב פרטו א' דאיהו שורש א' מע' ש"ק שכתבך אבל ממה שנתל ריש דף זה מש' שהוא בעקב הכללי דכל הכתף ה' כינר לירק ב' הדרושים ביחד ויעלה לך שהוא בעקב הפרטי דעקב הכללי ויבאנו ב' הדרושים ע"ן . ובוה ניחא דלא תיקשי אמו"הרחו ז"ל מדידיה אדידיה דהבא הוא מכריע הענין ולקמן ד"נח ע"א ד"ה איש וכו' ספוקי מס' פל לא משום דמאותו דרוש לחודיה שהוא כמ"ס כאן ליכא להוכיח מידי לא בירור אותו דרוש דלעיל נמי וק' :

כד שם ופה ביארנו שמתחלקים באו"פא וכו' לכא"ן דק"ל אדרוש דלעיל דאמאי לא הזכיר שם נמי להני חילוקים דהבא ומשני דתרי"ג דלעיל הוא כולל כל הני חילוקים לא דמלישנא דקא' וע' נפש בלבד וכו' נראה דאדרבא אדהבא ק"ל דאמאי הזכיר הני חילוקים בלבד ולא הזכיר להתרי"ג נמי בהדיהו לא דא"כ יהיה התירוצן הפוך דלא הו"ל להתרי"ג כולל להני חילוקים לא דהני חילוקים כוללים התרי"ג לכן נר' דק"ל אחרויהו דאמאי לעיל לא הזכיר להני חילוקים וה"ל אמאי הזכיר הני חילוקים לחוד ולא התרי"ג ומשני דהתרי"ג כולל כל הני חילוקים וממילא דהני חילוקים נמי הם הם התרי"ג וא"כ לעיל כשזכר התרי"ג הו' כאלו זכר חילוקים והי' שזכר הני חילוקים הו' כאלו זכר התרי"ג נמי כיון דחדא ניכח' ועי' בדיוכר שאלח' בס"ד :

כה שם אמנם אם תדקדק תראה כי הכל הולך אל מקום א' ותראה איך התרי"ג נחלקים לס"ד וכו' . כ"ב הרו"ה יראה איך רז"ל העלים הענין ולא גילה רק פשוטו של מקרא שאיך אותיות התרי"ג נרמזים בהם כל החילוקים הכל' אבל בעצם הענין איך התרי"ג והחילוקים הכל' הם הכל א' לא ב' כלום ואכן יתמי דיתמי מה נענה בתריה דמור אמנם מדברי הרש"ש ז"ל שם בהק' ד"קיד סו"עא ואילך יראה דענין התרי"ג הוא בבחי' האיברים והכלים ושאר החילוקים הנז' הם בבחי' אורות הנר"ח המתפשטים בהם בסדר זה דבחיילה כל כללוחם בכתר כנגד אד"הר ואח"כ מתפשטות לנ' קווי חח"ן כנ"ה דת"י דחב"ד כנגד ג' אבות ואח"כ מתפשטות בנוף שהוא ו"ק חג"ת נה"י ולפי שהוא כולל י"ב פרקין דררעין ורגליו כמ"ס בע"ח שט"ו ס"פו לכן נפרטים בו ל"ב כנגד י"ב שבטים שנק' שבטי ישראל והם סוד י"ב גבולי אלכסון וי"ב מזלות כמכו' בש"פ פ' וולא ד"לח יעש ואח"כ מתפשטים עוד אורות הנר"ח ע"ד המ' ולפי שכל הו"ק כ"ה מהם הוא כלול מ"זור הם מתפשטים במל' שהוא קלה הו' הכלולה ג"כ מ"זור ועמה עולה הכל ע' לכן נפרטים בה לע' כנגד ע' נפש ולפי שהמל' היא בחי' נפש כנו' לכך נק' ע' נפש ולא איש ואח"ך נפרטים עוד פרטיו הנר"ח לס"ד פעמים נר"ח נחוי פרטיים ומתפשטים בס"ד פרטיו פרטיים דאותו אבר הכולל ע' כתוכן דברי הרש"ש ז"ל בתוספת קצת יעש . כמ"ל מדבריו ז"ל דבבחי' האורות הוא דאית בהו כל הני חילוקים כפי סדר התפשטותם תח' בכתר ואח"ך בחב"ד וכו' אבל בבחי' האיברים ליתנהו לכל הני חילוקים לא תחילת הכל תרי"ג והתרי"ג לס"ד והשתא לאחר שנתפשטו אורות הנר"ח נחוי ונחלכשו בכל השיעור קומה מהכת' ע"ד המ' שבה הם נפרטים לע' נפש כדאמרן א"כ הרי נתפשטו ונחלכשו בכל התרי"ג איברים וממילא הם נפרטים עכשיו ג"כ לתרי"ג כפי ערך האיברים המלכזשים אותם וא"כ ז"ל דלעיל מ"זור בבחי' האורות לאחר הקלכשותם באיברים שאז תח' הכל הם נפרטים לתרי"ג . לפי ערך האיברים ומש"ה לא הוזכר בהם כל הני חילוקים אבל הכא מ"זור בבחי' האורות לפי ערך עצמם בתח' ההפשטותם שאל

שאז הם נחלקים לכל חלוקות אלו תחלה בכתר
ואח"כ בכח"ד וכו' ובשנממרים להתפשט בכל
האיברים ונפרטים לתרי"ג אף כבר נפרטו הם
בערך עלמם לכל הני חילוקים שהם ה' וג' ו"ב
וע' וא"כ פרט הע' דהכא שבערך עלמם ופרט
התרי"ג דלעיל שלערך האיברים הכל ה' והיינו
דקאמר ר"ל שהכל הולך אל מקום ה' ועי' לעיל
בהק' יא ריש ד"ג ש"כ בהדירא שאלו הע' כוללים
כל התרי"ג איברים ונידים יע"ש הרי שמספר
הע' הוא כולל כל התרי"ג וק"ל :

כט שם והנה כאשר בא עת וליאת נא' נש'
זו וכו' . כ"ב מכאן ע"ס הפיוסקא
עי' בס"הג ש"לכ ד"ג . ומיש אפ' שימלאו ב' א'
ג' וכו' בזמן א' ובדור א' עם היותם כולם משו'
א' הנה לפמ"ש"ל מזה שכל שורש נחלק לתרי"ג
ניו"ו ת"ת ועוד להרבה ניו"ו של ע"ה מאי דוחקיה
למלאו ב' וג' אנשים משורש א' בזמן א' עד
שהולך לו' שהם מב' עינים או מפרקי הידים
דמה בכך אם יבואו משורש א' אלף ניו"ו ויותר
בזמן א' דאטו סד"א דהין יכול לבוא בעולם רק
ניו"ו א' לבד מכל השורש ההוא דא"כ אימתי
יושלמו ועוד דאי"ב א"א למלאו בכל העולם יותר
ממאתים בני אדם כנגד פרטות כל עולם
לחמשים ששים כמ"ל לכך נר' דקושייתו היא
את"ח ולפוס האי טעמא ס"ל דהבדור הוא
כסדר תחי' אבר הראש ואחריו אבר העינים וכן
שאר האיברים כזאת עד הגלגלים וכיון שכל שור'
הוא פרטו' א' של תרי"ג איברים ונידים וכו' תרי"ג
ניו"ו של תיה א"כ ליכא בכל אבר א' ממנו רק
ת"ח א' לבד ולא יותר וא"כ א"א למלאו בעולם
משורש א' יותר מת"ח א' בדור א' מאבר א'
המתברר באותו זמן והיינו דק"ל ומשני
שפיר וק"ל :

ר שם ולכן אל תתמה אם ימלאו יחד ר"ע
ועקביא בן מהללל . נ"כ לכא' עקביא
בן מהללל קדים טובא לר"ע מדחשיב ליה
הרמ"בס ז"ל בהק' לס' זרעים בחבורה הששית
בהדי שמעיה ואבטליון ולר"ע בכת שנייה שאחר
החרבן וכן היוחסין ז"ל ג"כ הקדומו להלל י"עש
ואפי' לרבני הרב ס"הד שהיה בזמן הלל אבתי
קדים טובא לר"ע ואפ' דקיס ליה להר"ל שהיה
להם ישיבה א' בעולם דבשעה א' נמי סגי
להקשות בענין זה וק"ל :

רא שם עוד יש סיבה אחרת לזה וכו' . כ"ב
לעמס זה ז"ל דבירור הפרטיו שבכל

שורש

כו שם והנה אדם וחוה הם א' וא"ו וכו' עי'
לעיל בסוף הק' כט וכדברינו שם :

כז שם עוד סידר לי מאל' ענין שרשי הנש'
באור"פא וזה עניינו וכו' . כ"ב ענין זה
הובא ג"כ בש"הפ פ' ברה"שית ד"ר ע"ד יע"ש
ועי' בס"הג סופ"ט ד"לג ע"ב ואומרו באופ"ה
הוא מכו' משום דלעיל ב' שכ"ה מה' כחי' נרנח"י
דכל עולם נתחלקת לתרי"ג ששים גדולים והכא
קאמר שכ"ה מה' כחי' נרנח"י הנ"ל אינה אלא
שורש א' גדול לבד ושוכ נחלק ליו"ם שבו נמלא
שכל חמשתם אינם מתחלקים רק לחמשי' ששים
גדולים לבד וגמלא עתה שנ' אופני' נזכרו בענין
שרשי הנש' הא' בריש הק' ו שמתחלקים לתרי"ג
שרשים גדולים ובפרט לסיד' ש"ק . ובפרטיו
פרטט לתרי"ג פעמים סיד' ניו"ו קטנים ואופן ב'
הנו' מעב"ל שמתחלקים תחי' לג' ושוכ לז"ב
ושוכ לע' ושוכ לס"ק ש"ק ואופן הנ' הוא הנו'
באן והכל א' דאופן הב' שמעב"ל דהוא בכחי'
אורות הנרנח"י כסדר תחילת התפשטותם באיברי
הפרטו' דאז יש בהם כל החילוקים של ג' וי"ב וע'
וכמו שנת' לעיל באות כה ואופן הא' דריש הק'
דין הוא כפי אחר גמר התלכשותם באיברים
שאז הם נפרטים לתרי"ג כראמון לעיל באור"ד
יע"ש . ואופן הנ' דהכא הוא כשנכלול כל התרי"ג
איברים בפרטו' א' לבד ושוכ לעשרה במנין י"ס
שבו והכל א' כי החילוקים הנו' של ג' וי"ב וע'
הם הם התרי"ג והתרי"ג הם הם ה"ס והי"ס הם
הם התרי"ג כדמסיק לקמן שכל שורש הוא פר'
א' שלם ברמ"ח איברים ושם"ה גידים וכללותם
תרי"ג וא"ו דא"ח וק"ל :

בח שם והנה כל שורש ושורש וכו' יש לו
חלק בכל המדרי' הנו' . כ"ב פי' שכל

בני אהרן מא

למטה כבי'ע לא נסתלקה י'עש . ומ"ש ונתחלקה
בשניהם ע"ל סוף הק' כט . ומ"ש ולקמן ית' וכו'
הוא ברוש הק' לו י'עש . ומ"ש ונתפשטה בקיץ
ומהללש עי' מ"ש כזה לעיל ריש הק' כו אות
ה' י'עש :

רד שם אמנם הרוח דאזי' של אד"ה לקחו
אליהו הנביא ז"ל . כ"כ והיינו דקא'
כסוף הק' ל שהיה מעורב ורוחו היה מבחי'
אחרת י'עש . והיינו מו"ע דאזי' בדקא' הכא'
וק' רב"זהק פ' וילא ד"קנה עב אמו דאליהו
לתתא מהאי באר איהו וכ"כ לקמן ד"סד ריש
ע"ב דאיהו לא השיג רק עד נפש דאזי' י'עש ו"ל
דהתם מזד נפשו שהיתה משורש קין קא' שלא
השיג משורש זה רק עד נפש דאזי' שכן דינו
לכל מי שהוא משורש קין שאינו יכול להשיג
כפ"א יותר מזה כמש"ל בהק' ז י'עש אבל מזד
רוחו שהיה מו"ע וזה ליותר מזה . והוא דלזהק
בלאו"ה נוחא ד"ל דעל שעתא דערק מקמי
איוול קא' הכי וקושטא הוא דבהיה שעתא לא
הו"ל רק בחי' נפש לחוד דהרוח שמו"ע כבר
נסתלק ממנו בעובדא דהר הכרמל כמש"ל
בהק' לב ד"לד ע"כ כסוד הפסוק וירא וילך
אל נפשו י'עש :

לה שם ולכן עלה לשמים ולא מת כשאר
בני אדם . כ"כ מש' מזה דרווקא מן
הרוח ולמעלה דז"ע דאזי' הוא דמזל מן המיתה
אבל לא הנפש הגם שהיא מו"ע וה"ט משום
דביון שלא נסתלקה לגמרי היה כ"ה קלת אחיוה
לקלי' שה"ס המיתה מש א"ב הר"ן . ועי' ס"הל
ד"קבט סו"ע"ה ונק"ת פ' ואר"ה ד"סא ע"א ודלא
כדמש' מס"הל פ' בראשית דף ב' ע"ד י'עש .
וה"ט מה שמחו ק זה הגם שהם לקחו נפש דז"ע
דאזילות וכן כל הבאים משורש זה הגם שנק'
מלאכים כמ"ש בהק' לה ד"ל ע"כ מ"מ אינם
ניגולים מהמיתה בכך . ומיהו ק"וה בל"ה
ניחא משום דאינהו משלחן גבוה קזכו ולא עי'
זכות ומע"ט ח"כ משום שחטאו דלא עריפו
מידה'ר אביהם . אכל ק' מאכות העולם ע"ס
דאינהו נמי זכו לחנ"ת דאזי' כמכו' בסוף הק'
דירן והחנ"ת ה"ס רוח וא"כ אמאי לא נשארו
בחי'ם ועלו למעלה כאיהו הנביא ז"ל . וממר' צ"ח
דאינהו נמי זכה לדעת דאזי' כמכו' בסוף הק'
דירן

שורש ושורש נופיה אינו כסדר אלא בערכוביא
ומש"ה שפיר נוכל למלא ב' וג' ת"ח משורש ח'
ברור ח' זה מחבר הראש וזה מחבר העין וכיוצא
ולבאורה הוא היפך מתו' דלעיל ועי' בדברינו
בהק' כו איה ז מ"ש ליושב כס"ד :

וכעת כ"ל עוד עי' הק' מפוארה שכ' הרש"ש ז"ל
כנה"ש ד"לו ובד"ח ד"ט ע"ד ריש ברור
דסדר הימים ובידור דסדר זמנים י'עש . וכפי
הנר' מדבריו ז"ל דבידור דבחי' הימים הוא מוכרח
להיות דבר יום ביומו ר"ל דאותו פרט השיך
לאותו יום כפי חשבון ה' הלפי שני דהוי עלמא
הוא מוכרח להתכרר בזהו יום עכ"פ הגם
בהיות מעשה התחתונים בלתי ראויים והוא
נעשה מאליו כפי מטבע ששם לו המאלל העליון
אבל בידור דסדר הזמנים הוא תלוי כפי הזכות
והחוכה של התחתונים ותדע שהרי עיקר הפנס
של אד"ה לא הניע רק בזון דסדר זמנים אבל
בזון דסדר הימים לא הניע כ"כ כמ"ש התו"ח ז"ל
ד"קבט סו"ע"ה שר"ר שכ"כ בהדיא הר"ד כש ז"ל
בע"ס ש"לו שבירור דבחי' הימים אינו תלוי בידו
י'עש ויש' שבינוחי לדעת עליון . ולפ"ו מה שר'
ממ"ח שהבירור הוא כסדר מיוירי בבחי' הימים
והבירור שבהם הוא מניחא שנפלו מהם עי' קלת
פנס אד"ה שהניע בהם וגם ממה שנפל מהם
לקלי' בעת שביתת הזמ' ככו' ומה שר' ממ"ח
שהבירור הוא אינו כסדר אלא לפי הזכות מיויר
כסדר הזמנים וה"ש הכל :

לב שם ד"ה עוד ענין אחר וכו' עי' בס"הל
יד ע"ג וס"הנ פ"ט ושם בילקוטים
ד"עד ע"ב . ומ"ש ועליהם נר"ן דאזי' עי' מש"ל
בהק' כט איה כד ומ"ש כי קודם שנולדו ק"וה
חטא אד"הר כ"כ לעיל ריש הק' ז וריש הק' כח
ובכ"מ י'עש :

לג שם וזו נסתלקת ממנו ויהרא עי' שהם
ג' חלקי האזי' . כ"כ בבח"ן מבואר
שהנפש דאזי' נסתלקה ממנו ולעיל בהק' כט
דף ל כ' שנשארה בו ויבא הכתוב הנ' שם ע"כ
וריש הק' לב ויכריע ביניהם שנשארה פורחת
עליו וא"כ מקרי הכי וכו' ועי' כש"הפ ד"ד ע"ד
שהוא עלמו נתקשה כזה י'עש ולפ"ה ניחא
וממ"ה ריש פ' כא נר' ליושב עוד כי נפש דאזי'
ממש נסתלקה ממנו אבל נפש דאזי' המלוכשת

האזני' הוא נמשך ע"ס העשיה כמ"ס לקמן ר"סג
ע"כ ובס"ה ריש פ"ט ופ"כ יע"ש וידוע דבחי'
הנש' ככ"מ שהיה היה מהכרי' ראותו עולם
ולבחי' נש' שמכרי' ראינות המלוכשת בכרי'
התחתונה הוא דוכה יוסף הדריק ע"ה ומיוס
שנולד התחיל לזכות בשורש נש' זו שבסוף
העשיה והיה זוכה והולך עד שכליל שעלה
לגדולה השלים ליקח עד ראש הכרי' שכן דרך
כל מי שבא מאיוה שורש שהוא מתחיל ליקח
מסוף אותו שורש עד גבוה מעל גבוה . והא
דקא' שלא זכה איה יוסף עד אותה הלילה היוינו
שלא זכה איה בשלימות עד אותה הלילה אבל
לעולם שמתחילתו היה משורש זה . ותדע שהרי
יופיו הנמשך לו מפאת נש' זו היה בו בודאי
מעט לירתו ועוד שמקטנותו קראו הכתו' נער
ע"ס זה . ולפי שראש שורש נש' זו הוא מניע
השמימה באזני' העליון ממש שזכה בו חנוך לכך
קא' בסמוד שיוסף זכה לנש' זו של חנוך אבל לא
כמותו ממש ולכך לא זכה ג"כ לעלות למעלה
בנוף ונפש כמו חנוך וק"ל :

ולפ"ה נחא נמי מה ש"ל אמ"ש ר"ל בסמוד
שנודק בגלגל נש' זו דחנוך כר' ישמעאל
כ"ג הוא לב' סיבות וכו' . והשתא לסיבה א' ק'
שהרי כבר באה נש' זו דחנוך כיוסף הדרי' ובשמת
נתקיים בה מא' יח' ולמה לי פעם ב' ולסיבה
ב' ג"כ ק' שהרי חטאו של יוסף קדם שנים הרבה
לביאת נש' זו שהרי חטאו היה בשנת י"ז לימי
חייו כמש"הב יוסף בן י"ז שנה . ויבא את דבתם
רעה ונש' זו לא באה בו לפי דברי ר"ל עד אותה
הלילה שעלה לגדולה שהוא בשנת ל' כמש"הב
ויוסף בן ל' שנה בעמדו לפני פרעה . וא"כ נש'
זו לא היתה נמלאת בו בשעת החטא כלל ולמה
נענשה אבל לפ"ה נחא וק"ל :

רו' י"ם לא הזכיר באליהו ז"ל אלא בחי' רוח
כ"ב פי' אי לאו דאיוורי קרא כנפש
נופה כההיא דוירא ויקס וילך אל נפשו ודכוותה
כדלקמן בהק' לב ר"ל ע"כ ובס"הל ר"קלר
ע"כ יע"ש :

רז' י"ם אלא עד היות בו נפש . כ"כ ואע"ג
דאליהו ז"ל מעיקרא נמי חו"ל נפש
מבחי' זו מניחין יתרו כמש"ל בריש הק' לב מ"מ
לא היה רק מאו"פ שנה והשתא דנשלים ג'ס
באו"ס

ירדן לא ק' כי בחטאו מת כדתניא בשבת ר"נה
ע"כ רש"י חו' הק' משה ואהרן בחטאם מתו
שנה' יען לא האמנתם בי וכו' יע"ש . אבל חבות
העולם שלא מלינו להם עון אשר חטא מפורש
בקרה ק' . וז"ל כדחוק משום דכל ח' מהם לא
זכה לכללות כל הרוח רק חלק ח' ממנו זה
לחסד וזה לגבו' וזה לת"ת . וכ"מ מס"הג פ"ט
ד"לג ע"ה יע"ש . וה"ט נמי דמרי"עה . אמנם
ראיתי עו"ש כס הג פ"ד שמה שלקחו האבות
הוא ממה שנשתייר באד"הר גופיה ללורך עלמו
ולא ממה שנתלק ממנו שהוא הז"ע . ושו"מ
לר"ל בס"הל פ' ב"השית סוף ד"ד ע"פ ויתהלך
חנוך דאיהו גופיה נתקשה בזה ותי' כך וז"ל ואת
למה לא זכו האבות לזה וז"ל כי נפש חנוך היתה
נפשו של אד"הר אשר ירשה חנוך ובהיותה מו"ע
זכה לעלות למעלה בנוף ונפש מה שלא זכו
האבות וזכה יוכן למה לא נגזרה מיתה עליו
וכו' יע"ש מ"ש דהאבות לא זכו לז"ע וע"כ שהוא
ממה שנשאר באד"הר גופיה דהיינו ח"וב דנפש
דאזני' שהשאיר לעלמו כמש"ל סוף הק' כט יע"ש .
ונמ"ל מזה דמאי דאמרינן בכל דוכתא שהאבות
זכו לחג"ת לאו היינו חג"ת הכוללים דאזני'
שה"ס רוח שלח לח"גת הפרטיים דחו"ב דנוק'
דאזני' שה"ס נפש . אבל הדבר ק' לומר כך על
חבות העולם . ואפ' שהח"ך ע"י מעשיהם
הטובים זיכבו והעלו את נפשם עד חג"ת
הכוללים דאזני' חבל לא לקחו כלום ממש .
א"כ ז"ע דאזני' שהיה בחדם קודם שחטא היה
ממקום גבוה בהיות העולמות במדרג' ה' .
חבל מה שלקחו האבות ומר"עה הח"ך הפי'
תימא שהוא מהאזני' ממש מ"מ היינו אחר
שירדו העולמות ממדרגתם ורב המרחק
ביניהם כנו' בשמא"רש"י פ' קדוש יע"ש . וזכה
יוכנו ג"כ דר"ל שבס"הל הג"ל וק"ל :

מ"הו ק' מיוסף הדריק ע"ה דקא' בסמוד
שזכה לבחי' נש' דז"ע דחנוך גופיה וא"כ
אמאי מת ולא זכה לעלות למעלה בנוף ונפש
כמו חנוך . ועוד שהדבר קשה בעלמו שאין
יוסף קטן של שבעים זכה לנש' דז"ע דאזני' מה
שלא זכו האבות . ואפ"ל דיוסף הדריק ע"ה
לא זכה לנש' דז"ע דאזני' העליון כמו חנוך ממש
שא' לנש' דז"ע דאזני' התחתון המלוכש בכרי' כי

כחו"מ שלה שהם כו"א אז זכה לבחי' רוח וק"ל :
דף י"ט ואחר שזכה לנפש דאז' הוזהר אז
 זכה לחלק הרוח דאז' . כ"ב וא"ת
 שאז' ז' שהוא משורש קין היאך אפשר לו לזכות
 בשום רוח אפי' מיני' וכ"ש מאז' והא קי"ל לעיל
 בהק' ז' דכל מי שהוא משורש קין ח"א לזכות
 לנר"ן ביחד בגוף ח' אלא לאחר שהשלים הנפש
 לדרך למות ויבא בגלגול ב' ואז יזכה לרוח וכעד'
 כנשמ' יעש' וכ"ת דזכה ע' התקנה דנפשי אויחיד
 כלילה הנו' שס' ז"ל דע' אותה התקנה לריך
 שתשאר הנפש למעלה ובמקומה כנכס הרוח
 מורכב על נפש הגר אבל להיות בו ב' ביחד זה
 ח"א כמכו' שס' והכא' אשכחן שזכה לרוח בעור
 הנפש בו כדמס' מהכא' ומכולי הק' לב' בסוד
 אליהו בר' ובכל הרפתקי דעדרו עליה לא מלינו
 שנשאר בלי נפש רק ברוח לבד דוק התם ותשכח
 וז"ל דמכו' שס' בהק' ז' דלאחר שיתקן גס' הרוח
 שזכה בו ע' אותה תקנה אז יכולה הנפש לחזור
 ויהיו בו הנ"ר ב' ביחד . וא"כ י"ל דלעולם דמה
 שזכה ברוח הוא ע' אותה תקנה ובכל דוכתא
 שמלינו שהיו בו כ"ר הוא לאחר שתיקן גס' את
 הרוח דאז' יכולים להיות בו ב' ביחד . ח"א והוא
 הנכון דמירי' הוא טעמא שא"ל להיות בו ב'
 ביחד אלא משום שאיך הנפש המתוקנת תהיה
 מרכבה להרוח הפגום כמכו' בסוף הק' ג' יעש'
 וא"כ אין זה אלא כשהרוח ג"כ הוא מבחי' קין
 שהוא פגום ככו' משא"כ הכא גבי' שאז' ז' שהרוח
 שלו היה מו"ע דאז' שלא היה בו פגם כלל לכך
 שפיר מלי לבוא ולשרות כך כריות על הנפש
 המתוקנת מבלי שילמדך לתקנה ולא לשום דבר
 ובהכי נוחא נמי מה ש"ל עוד דהיאך זכה אליהו
 ז' לרוח מאז' והא קי"ל לעיל בהק' ז' ולקמן בריש
 הק' לה דכל מי שהוא משור' ק"ו ח"א לו לזכות
 בפעם ח' שבה לעולם יותר מנפש דאז' אפי' ע'
 התקנה הנ"ל אבל לפי' נוחא דהא דלא מלי
 למיזכי טפי מנפש דאז' היינו מאותו שורש דבחי'
 קין גופיה אבל הכא רוח דאז' דשיאו ז' אינו
 משורש קין אלא מו"ע דהר"ה ושפיר מלי לזכות
 בו . ח"כ י"ל דאין דין זה כוהא' אלא כשכל הנפש
 היא משור' קין לבד ואינה מעורבת משאר שרשים
 אבל הכא אליהו ז' נפשו ענמה היתה מעורבת
 גס' משורש יוסף כמ"ס לקמן בריש הק' לב' ומלך

אותו מעורבת מלי לזכות יותר מנפש דאז' וכזה
 יתורץ גם קו' ח' באופן דכל היבא דאז' שורש
 אחר באמצע בין מזד' הזוכה בין מזד' דבר הזוכה
 בו תו לית לן בה . ואם בניס' אנוחנו בזה ח"כ
 מכאן מוכח דמה שנתערב נשאר כדיונו ואינו
 כדיון שנתערב בו ועי' בדכריו לעיל בהק' ל'
 אות יג' יעש' :

טר ש"ס מי היה שר העולם בהיות חנוך
 בארץ . כ"ב ותימא דתקשי להו
 דמקמי דאתא חנוך מי היה שר העולם ח"כ כקו'
 התוס' בחולין ד"ס ע"א דהם חנוך הוא מטע'
 והוא שר העולם הרי מלינו שר העו' שהיה מו'
 ימי בראשית יעש' וז"ל דס' ל' דחנוך בתחלה היה
 מלאך וירד לארץ ושוב חזר ועלה כמ"ס גבי' שיהו
 רושעו וכו' ובמדרומה שכן ראיתי בספרים ואין
 פנאי לחפש . ומסו"ה לא ק"ל רק דביני וביני
 בשניה למטה כהרץ . ולשאר דאז' דנש' דאז' הוא
 שר העולם יתורץ זה עפ' התוספתא דפ' נח וכו'
 דהשתא גם בהיותו למטה בארץ אבתי ההוא
 רוחא דלעילא בדוכתיה קאי והוא היה שר העו'
 ולדידיה אכ"ל נמי דחנוך בתחי' היה מלאך וק"ל :
מ ש"ס כי כל דריק יס' לו תרין רוחין . כ"ב
 עי' בש' מארש"כו על תוס' זו ד"נט
 מהוהר ועי' לקמן דמז' ע"ב ודס' ע"א . ומ"ס
 וסדרי זה אליהו . לפי שאלהיו ז' הוא מעיד על
 ישראל שמקיימים המילה ככו' . ומ"ס בו ב'
 מלאכים בשמים . לפי שאלהיו הוא סגדל' פון
 כמ"ס בש"הל משלי עיפ' חנוך לנער וכו' יעש'
 ומ"ס לא זכה אליה יוסף עד אותה לילה . עי'
 מש"ל באות לה :

מא ש"ס כמה שנת' בדרושים הקודמים . כ"ב
 עי' בסוף הק' ג' ובהק' ז' יעש' ומ"ס
 ובאשר נכנסה בו כלילה ההוא נש' מטע' וכו'
 הנה לפי' ה"ל לחז' לו' בא מטע' ולמדו ע'
 לשון ולא גבריא מיהו בתיקונים דליא עב
 איתא דמטע' נק' ג"כ גבריא יעש' :
מב ש"ס והנה גם נש' דחנוך נתגלגלה ברי'
 בן שישע כ"ג . כ"ב ותוי' כיון דחנוך
 לא מת היאך אפי' לנש' להתגל' בארס אחר והלא
 מתבטל הוא ממציאותו . ואע"ג דמלינו בגלגול
 מחיים גבי' שיהו ז' לקמן בהק' לב' שטו' יתרו
 שהיה עיקר נשמתו נתגלגלה בגלגול גמור כחיש
 בית

כשזכה לבני זכה גם לחכמה ועש' עור נודע
דיסו' דאבא הוא מלובש ביסו' דאי' וב' מתלבשי'
ברעת דא' וא"כ כשזכה לזה זכה גם לזה וא"ש
הכל ועי' לק' ר"הק לר' :

הקדמה לב

כל הק' זו הוכחה בס"הג פ"לה ר"נח ע"ב
ועי'עוש ר"ער ע"ה ובס"הפ דף קכט ודף
קלר ע"ב ועש' :

א שם כבר כתבאר למעלה וכו' . כ"ב הוא
מע"לר ועי'ש מ"ש . ומ"ש זולת הנס'
החדשות וכו' עי' מש"ל ריש הק' ז אות א'
ומ"ש וביאורו הוא וכו' בכלן מבאר ענין הנס'
על איברי נשמתו אמנס בשמרז' מס' סוכה כ'
שהוא כפשוטו ועש' ותריוהו איתנהו וכ"כ לעיל
ריש הק' ז . ומ"ש כא' וא' כפי הבחי' הראויה להם
היינו כל אבר באבר שנגדרו בקלי' עי'נ בעי'ן יד
ביר ועי' לעיל בהק' כ"ג ומש"ש אות ב' ובהקד'
כו אות ז ועש' . ומ"ש והנפש של אלו' נשארה
עמו פורחת עליו כ"כ לעיל בהק' כט ר"ל ע"ב
ועי' מש"ל בהק' לא אות לג' ועש' :

ב שם כי חנוך אחר שזכה ש נר"ן מן העשי'
וכו' . כ"ב היינו נר"ן שבב"ע ד"יע כי
ב"יע גופה יש בה המשכת כל העולמות . וכן
מ"ש בסמוך שק"ה לקחו נר"ן מב"ע היינו נמו'
מב"ע דידהו ועי' מש"ל בהק' יא אות יח
באורך ועש' :

ג שם כאשר נתגויר יחרו וכו' זכה אל חלק
הנפש וכו' אלא שלא לקח רק בחי' אר"פ
שלה וכו' וכ"וא לקחו אר"המ . כ"ב יל דהא מור
הוא דאמר השתא שכל נש' יש בה בחי' אר"פ
ואר"מ וכ"כ לעיל בריש הק' כו שאין לך אדם
שאין לו נש' בבחי' אר"פ ואר"מ וכן הוא בדוכתי
טובא וא"כ איך אפ' להיות יתרו באר"פ לבד
וכ"וא באר"מ לבד . ותו דהא ק"ל בכ"ד דאר"המ
אין הכלי יכול לסובלו :

ואחר החיפוש מלאהי בע"ח ש' טכ"תא סו"פא
הביאו התו"ח זל ברי"מב ע"א וזל ענין ה'
בחי' נר"יחי פני' והמקיפי' הס' ב' חיה ויחי'
זריך לדעת כי גם בה' בחי' פני' יש מקיף בכל
א' כנפש כ"וא ולאילו זל אכל אלו' הב' מקיפים
הס

בית השו' ועש' מ"מ שאני שיהו שהיה מעורב
מכמה בחי' ואכתי נשאר חי בבחי' אחרות שבו
כמכו' סס משא"כ הכא דע"כ כולה נש' דחנוך
בעי להתגלגל מטעמא דב' סיבות דקא' בסמוך
ויל' דלאו נשמתו של חנוך ממש' היא נתגלגלה
כר' א' כל' מלוחו השורש כמס"ל בהק' יד ועש'
ובשנתקיים מל'ית במקלה השורש תו"ל"ב וק"ל .
ומ"ש שאורך גלגול נש' זו ברי' הוא לב' סיבות
וכו' עי' מ"ז כזה לעיל סוף אות לה :

מג שם הא' היא לפי שהק"בה אמר כי ביו'
אכלך ממנו וכו' . כ"ב ואע"ג דלעיל
כתב דבמה שנסתלקה ממנו ז"ע דאלי' בשעה
שחטא נתקיים כזה מל'ית דאין לך מיתה קשה
מזו . מ"מ מיתה ממש' לא נתקיים בה והיינו
דקא' הכא ולא סבלה ממש' עונש המיתה . אך
ק' דא"כ רוח דאר"הר נמי שזכה בו אליהו זל'
היכן מלינו שנתקיים בו מל'ית ממש' ויל' דכשזכה
ר' לנש' מכ"ש שזכה לרוח . מיהו ק' דלעיל מש'
דבחי' ז"ע דאלי' שמבחי' הרוח ולמעלה אינה
בכלל הגזירה דמות תמות ומשו"ה חנוך ושיהו
לא מתו והכא מש' דגם היא בכלל . ועוד כיון
דס"ס גם עליה תעבור כוס התערעלה אלא לא
נתקיים בה מל'ית מתחי' בחנוך גופיה ומ"ש
ראשונים כמלאכים ואחרונים כב"א לכך נר' לו'
דודאי היא אינה בכלל הגזירה וה"ט דלא אלטרי'
לקיים מל'ית ממש' ברוח דליהו שא' דהכא כיון
שהזכרה להתגלגל על חטאו של יוסף מלא ב"ח
מקום לגבות את חובו גם על קיום מל'ית והא'
והא' גרמא ליה . ומ"ש על שגרס לאחיו שימכרו'
כ"כ ג"כ בשמרז' ר"ב ע"ד במס' שבת ועש' :

מד שם ודע כי אר"הר זכה קודם שחטא א'
נר"ח . עי' בדברינו לעיל בהק' כט
אות כד . ומ"ש ומר"ע"ה זכה ש הדעת דאלי' ק'
דהא אמריון בכ"ד דמר"ע"ה זכה א' הבינה דאלי'
ויל' כמ"ש בס"הפ פ' שמיני ד"פה רע"ג דהיינו
ליסוד רבינה בהיותו למטה מלובש תוך זל' ולא
בבחי' למעלה במקומו ועש' . וידוע דיסוד דאי'
הוא מלובש ברעת דא' וא"כ דקדו יקדיו . שו"ר
שגם בס"הג פ"ט נרגש מזה ותו' כך ועש' . והא'
דאמריון נמי בס"הל פ' שמות ד"סא ע"ג דזכה
ער חיה מאבא דאלי' כבר תי' זה בס"הפ פר'
בראשית דז' ר"עג רכיון דא' ויה' כחדא שריין א"כ

הם אחרים כוללים זולת ה' מקיפים שבפני' וכו' זעש . ולפ' אר"פ ואר"מ דיתרו וכו' וא' תרווייהו דאר"פ גופיה נינהו זולת אר"מ הכולל דהוה להו וא"ש הכל . וראה והבן שאיך רז"ל מכריע הענין מנפש כ"ו ואלוהו ז"ל שגר' שהוקשה לו כך ומיישב שפיר . ומ"ש וחבר הקני כפרד מקין עי' בש"הפ ד"קכט רע"ה על פ' זה עצמו זעש : **ד שם** כי פינחס בעת שנולד היה כלול מב' ניו' וכו' . כ"ב עי' לעיל בהק' ה ובסוף הק' יא בחלוקה הד' דכל היבא דב' נפשות מגולגלות יחד בגוף ח' שזה נק' גלגול כפול הא' הוא עיקרית בחותו הגוף והב' אינה עיקרית זעש . והבא מדחזין לקמן דאותו חטא דבת יפתח פנס יותר בטוי יתרו מבטוי יוסף ש"מ שטוי יתרו היה עיקרית דכן הדין שהחטא מגיע בעיקרית ולא בשאינה עיקרית כמב' שס בהק' יא וש"מ וא"ט שטוי יתרו נתגלגלה בחיש כדי להיתקן מחטא דבת יפתח ולא טוי יוסף וה"ט גמי דמייחסין ליה לשיאו ז"ל ככל דכתב לשור' קין ולא לשורש יוסף ועוד כיון דטוי יוסף אינה אלא מזר התערובת ודאי הוא דאינה עיקרית וב"מ מלקמן ריש ע"ב שציקר גוף פינחס הוא נק' ע"ש טוי יתרו שנתגלגלה בחיש וק"ל :

ה שם וכו' כ' משורש נש' יתרו . כ"ב כל' ולאו נש' יתרו גופיה דלפי מה שגר' מהכתוב יתרו ופינחס היו ב' בזמן ח' והא' דכ' לקמן ד"ל ריש ע"ב וכשבהא ביתרו וכו' לא קאי אגילוף זה דשיאו ז"ל אלא אבחי' קין גופיה ולפי שיתרו שהוא תחי' השורש עיקרו היה כומר לעז' לכן שאר השורש נמי הוא קרוב לחטוא מבוס דגופא בתר רישא גריר :

ו שם ואל תתמה איך נתערב וכו' . כ"ב וא"ת ומאי ארייף פינחס הא כל שאר נש' נמי הם עובדים דרך היסוד ז"ל דשאיני פינחס שהוא מבחי' קין נפש דאני' שהוא נוק' ויש לה שייכות טפי עם היסוד שהוא דכורא משה"כ בשאר נש' דאינו רק מעבר לכד וקלת ראייה יש לזה מס' הג' שס ריש ד"נט זעש :

ז שם לריכה היא שתבוא עוד עמה ניו' נש' אחרת חדשה וכו' . כ"ב תימה מה שלא בי' דבר זה במקומו לעיל בהק' ב אר"ה בהק' ה גם לא ידענא למאי אולטרדיך נש' דשורש בנימין

ח שם והוא משורש גר וכו' והוא הנק' ג"כ אלוהו משורש בנימין . כ"ב ותימה דמה ענין שורש גר ובנימין לשיאו ז"ל שהוא משורש קין והא' קי"ל לעיל בהק' ה והק' ל דאין בחי' עי' אלא משורשו וא"כ משורש קין בעו למיתור ודמיו דמלוה נמי לא שייך הבא בדלעני' ריש הק' ג משה דהני נש' חדשות נינהו ועדיין לא באר לעולם ולא עשו שום מלוה . ואפ' דהני נמי מבחי' קין נינהו וכמש"ל בהק' לא ד"לכ סו"עצא דכשורש קין גופיה איבא ז"ב שבטים זעש . שו"ר לרז"ל בש"הפ פ' מטות ד"קד ע"ב שכ' טעם ככו' לשיוכות

שאין הרוח שוכן באדם עד היות כ"ו נפש ועליו נכתבשר הנני נותן לו את ברייתו שלום ועש' ואל"כ הכא כנסתלקה ממנו הנפש דכ"ו ואל נסתלק גם הרוח ושפיר בא הרמו בקטיעת האור וק"ל :

יג שם ולא נשאר בו רק אותו ניצוץ של טו' יוסף בלבד כ"כ לכאן דמהבחי' שהם

בו בגלגול גמור הוא דקא' דלא נשאר בו רק טו' יוסף אבל נש' דשורש גר ודכנימין לא מלינו שנסתלקו ואדרבא מהטעם שנסתנה שמו שז' בסמוך מש' שהם נשתיירו בו ש' ממה שמסיים עולה דמילתא הכא כי עי' כ"ו הלוכו בשמואל מש' דאכולה מילתא קא' דלא נשתייר בו רק טו' יוסף לחוד והדיון נותן כן משום דכל עצמם דשור' גר ובנימין לא באו אלא לקשר נפש דכ"ו עש' עיקר נשמתו ודאי שהם תלויים בהם בלכתם ילכו ובעמדם יעמודו וכיון דכ"ו ואל הלוכו בשמוש ממילא גם הם נסתלקו דמה לורך יש בהם ובחזרתם לאחר מיתת שמוא גם הם חזרו עממם וה"ט דלא חש לפרש לא קילוקס ולא חזרתם משום דממילא מש' ואפ' דה"ט נמי דנק' אח"כ אליהו התשבי ולא אליהו סחמא ע"ש תשובתו הרממה לביתו זהו גופו :

יד שם כי עי' כ"ו ואל הלוכו בשמואל וגם טו' יתרו נסתלקה ממנו ואז נולד חיאל וכו' : כ"כ ממעשה בת יפתח עזר שנוהר שמואל הוי כמו כ' שנה עי' סד"ה וכו' ע"ש עזר שנוהר חוש דעובא הוי אלא ר"ל דממעשה דבת יפתח נסתלקו ממנו ואח"כ באו כ"א בזמנו וק"ל :

טו שם ונכנסה בו בגלגול גמור : כ"כ מלאך מוכס דאיכא גלגול מחיים ועי' מש"ל

בהק' ה אית כד מיהו ז'ל דשאני אליהו ז'ל דלא שייך גביה מיתה ח"ו ואפ' דטו' יתרו מחוייבת היא לקבל זעיר המיתה מחמת חטא דבת יפתח ולכך הוכרחה להחלגל בחיש בחיי אליהו ז'ל ואין רנין אפשר משא"ל ומ"ש והטעם הוא וכו' ר"ל למה טו' יתרו נסתלגלה ולא בחי' אחרת :

טז שם וז' בית האלי פי' וכו' : כ"כ ר"ל חיאל זה שהוא טו' יתרו הנה גוף הא'

שלו שהוא פניחם הוא בית האלי כלו' בית מושב אליהו דשורש גר ובנימין וק"ל :

יז שם והנה אר"ל דחיאל גברא רבא הוה : כ"כ מדברי ר"ל מש' דגברא רבא הוה

בתורה

לשייכות שורש גר לפי שהוא בסוד עקב יעש' ועד' י' לתת טעם גם על שורש בנימין לפי שהוא ג"כ מבחי' נפש בסוד בלאת נפשה כי מתה ושפיר שייך לשורש קין שהוא ג"כ בחינת נפש וק"ל :

יח שם וז' מ"ש ח"ל תנא וכו' שאיו בארבע כ"כ לא ידענא איך יפורש לפ' מאי דתני

נמי התם מיכאל בא' גבריא'ל כב' ואפ' ל' לפי שמיכ' הוא מלך החסד וגבריא'ל מלך הגבורה וידוע מזהק דימונה לא חילטריר לשמאלא אבל שמאלא חילטריר תדיר לימינה וא"כ מיכ' שהוא מימין הוא כח ה' פשוט לבד אבל גבריא'ל שהוא שמאל הוא כלול מב' כוחות ימין ושמאל חו"ג והוי שפיר דומיא דאליהו כד' שהם ד' כוחות נפשיות שהיו בו וק"ל :

י שם נסתלקה ממנו והלכה לה בשמוש הנביא כ"כ ואח"ת למה נסתלקה חו משום חטא

דבת יפתח הא קי"ל דאין הפגם מגיע כמי שזכ' בבחי' עי' וכו' בסמוך וז'ל משום גריעותא דיריה הוא ח"ו דאין מולאה בו עור קורת רוח מיהו ק' דהיהק אפ' לה להסתלק והא קי"ל בהק' ה ובסוף הק' י' דכל המתעבר לורך עצמו אינו יכול ללאת משם עד שישלים לתקן או עד המיתה זעש והכא כ"ו אחתי לא נתקנו עד מעשה דהר הכרמל כדאמרין לקמן וז'ל דהיינו טעמא התם דלריך ליישב עד המיתה ואע"ג דליכא קורת רוח הוא משום דתהוי לה כפרה מיהא בלער המיתה והכא גבי אליהו ז'ל דלא שייך ביה מיתה ככך נסתלקה :

יא שם פירחה ממנו נשמתו ואז נכנסו בו וכו' : כ"כ הא דאילטריר לאשמעינן

דפרחה נשמתו משום דאין עי' אלא בלילה כנו' לעיל סוף הק' לא לז' דה"כ פירחה נשמתו והוי דומיא דלילה ושפיר נסתברו עמה כ"ו ונכנסו ביחד :

יב שם וכשנאכר ממנו וכו' העי' הנז' אז היתה וקטיעה וכו' : כ"כ ותימה דמה

ענין קטיעת האור הרומז ליקוד שהוא בחי' רוח לאכידת עי' דכ"ו ואל שהיה בחי' נפש הו"ל לרמוזי קד מילתא בקטיעת אית ה אמנם יוכן בתש"ל סוף הק' לא שלאחר שזכה לנפש דאני' בשלימות בהריגת זמרי או זכה ג"כ לחלק הרוח דאני' לפי

משל"ך שיהו דכנימין שהולך להתגלגל באותו
הנו' בדברי הימים וק"ל :

כא שם גם זהו טעם שנק' שיהו וכו' לפי
וכו' . כ"ב הוא טעם אחר ול"ל לפי
טעם זה שנק' ע"ש סופו לפי שעתיד לתקן את
י"וא שהם מבחי' קיין שהוא בחי' כ"ן לכן נקרא
שיהו שהוא בני' כ"ן . ומ"ש שית' לקמן בענין
שישע וכו' הוא ע"ד מ"ש לקמן שבמקום שבה'
בקין לא שעה עתה שנתקן נק' שישע ר"ל לי
שעה וכעד' הוא בשיהו שבמקום שכפר קיין ואל'
לית דין ולית דיין ח"ו נק' עתה שיהו ר"ל אלי
הוא ח"כ לי הוא ע"ד חני לדודי ודודי לי וק"ל :

כב שם שנסתלקו נ"וא מן שיאו אשר עליהם
נתבשר-הנני נותן וכו' . כ"ב לא עליהם
נתבשר אלא על הרוח דחאי' כמכו' לעיל בהק'
לא ר"ל ע"א אלא כלו' על ידם לפי שאין הרוח
שורה באדם אלא עד היות בו נפש כדקא' התם
וכיון שהם נסתלקו בהכרח שגם הרוח נסתלק
ואזרח לה הבטחת החיים והשלום וק"ל :

כג שם וז"ש כנפש ח' מהם . כ"ב לפי מהם
קאי חנ"וא ואו' אחר מהם . משום
דאביהוא לחור הוא דהוא נפשו מבחי' קיין אכל
דבכ נפשו היתה משורש אחר כדא' בסמוך :

כד שם ואח"ך חזר להרויחם כמערת הר חו'
כ"ב לא לאותם הבחי' עצמם שהיו בו
בתחי' שהרי הם כבר נתקנו ועלו למעלה בלרור
החיים לא כלו' לבחי' אחרות שהם ג"כ משורש
נ"וא כי כמה נש' לאין קץ הם בשו' כ"וא כמש"ל
בהק' יד' נש' . ח"כ יל' לאותם בחי' עצמם חזר
להרויחם לא שאינו לצורך עצמם כמו בתחי' אלא
כדי לסייעו בעבודת ה"ת :

כה שם אמר הכותב בלע"ד וכו' . כ"ב כו'
דלא תימא דנטלה עמו דקא' היינו
שנטלה עמו לשמים ש' להתגל' עמי קא' וק"ל :
כו שם טי' דיוסף נתנה אליהו אל יונה בן
חמתי . כ"ב אין להק' כיון דטי' יתרו
ניתנה לחיש דהוא מקמי האי עובדא כמכו'
בקר' והשתא גם טי' יוסף נתנה ליונה ח"כ כמה
נשאר הוא חי וכ"ש אחר מעשה הר הכרמל
שנסתלקו גם כ"וא וממילא נמי נסתלקו גם
ליאו דשורש גר וליאו דשורש בנימין התלווים
בהם ח"כ כמה נתקי' שהרי לא נשאר בו שום בחי'
כלל

כתורה ומע"ט ולא בעושר וכנסים וק' דא"כ
פירך החביון אותו כביוי הבעל תחת המזבח
שלהם להבעיר אש מבפנים כנו' ממדרשי רז"ל
והביון רבינו בס"הל ד"קלד ע"ה יעבש ואפ'
דמחמת יראה הוה . ומ"ש ואח"כ נשתנה שמו
וכו' היינו אחר שמת שמואל וחזרו נ"וא להתעבד
בו כדמסיק אז חזרו ג"כ ליאו דשורש גר ובנימין
כמש"ל אהו יג :

יח שם לפי שכיון שכל"וא עדיין לא נתקנו בו
כ"ב והא' דלא קא' משום דאינם עיקרי'
בו רק בדרך השגה בדלגיל משום דליאו התשבי
נמי אינו בגלגול גמור לכך לריק טעמא אחריכא
ומ"ש וגם בחי' פינחס עצמו דבחי' יתרו חטא
בבת יפתח . עדיפא מיונה הו"ל משום שכבר
נסתלקה ממנו ונתגלגלה בחי' ויל' דליאו יל' נמי
ה"ק שחטא בבת יפתח וכו' . ח"כ חע"ג דלא
מלינו בקרא שנו' בשם אליהו התשבי עד אחר
שנו' חילא כמו שהוא במלכים ח' יז מ"מ ודאי
דנשתנה שמו מאחר מיתת שמואל כמ"ש בסמוך
ועדיין לא נולד חיש עד זמן הרבה או לפחות
מיהא לא מלינו באותו המשך זמן הרבה שנק'
פינחס ואהא ק"ל רנהי שהיתה מסולקת ממנו
טי' יתרו מ"מ כיון שלא נולד חילא עדיין ולא
נתגלגלה בו אחתי יש לה שייכות עם גופה הא'
כדרך האשה שאינו נעקר ממנה שם בעלה הא'
עד שתנשא לאחר וא"כ אמאי לא נק' בשם פינחס
וקא' משום חטא דבת יפתח וק"ל :

יט שם וגם אליהו דשכט בנימין לא נתעבד
בו אלא לקשרו עם הנש' האחרות .
כ"ב כלו' לקשר נש' דליאו דשורש גר עם נפש
דנ"וא ששניהם הם בחי' עי' ואינם עיקרים
משא"כ נש' דליאו דשורש גר גופה שהיא באה
לקשר נפש דנ"וא עם טי' יוסף ויתרו שהם בו
בגל' גמ' ולכך היא עיקרית יותר ומה שלא נשאר
שמו פינחס ע"ש טי' יוסף כדמעיקרא יל' דעיקר
שם פינחס הוא ע"ש טי' יתרו שהיא עיקר בו אכל
טי' יוסף אינה אלא מבח תערובת ומכאן
ראיה למש"ל אות ד :

כ שם כמלא כי העיקר עתה הוא שיהו דשו'
גר . כ"ב וממילא נמי שעיקר התיקון
הנעשה עכשיו בת"ומ הוא לו והיט שכשעלה
בסערה השמים שוב לא יורד לפי שנתקן כל לרכו

שאר'ל שנתעכרו בהם אמוניהם בליל יוה"כ שהוא
בחי' אי' וקין נמי הוא מבחי' אי' כנו' וק"ל :

ר שם ואח"כ נתגלגלה בחזקתו וכו' . כי
פי' בחי' קין ולא האו על אלישע .

ומ"ש כי בימי המכול תלחו הק' בה ל'ון ברפיון
עי' ש"הפ יחזק' ד"קמג ע"ג ובס"ה ש"ס פ'
בראשית ד"ב ע"ב ופ' נח דטז' ע"ד ע"פ וימח
את כל היקום וד"קלז ע"ב ולק' ת יחזקאל ע"פ
בן אדם עמור על דגלך יעש ועי' לקמו בהק'
לו ד"מב ע"א . ומי' ונתכטל מפני שלא אמר
שורה . סיבה זו נת' יפה ש"ס בס"ה ד"קלז
ע"כ יעש :

רא שם ואח"כ נתגלגל בריבז' וכו' וגם בו
זכה כתר כהונה של קין . כ"ב מש'

דס"ל שריבז' היה כוהן וכן הוא בהדיא לקמן
בריש הק' לו יעש והיינו כס' רש"י ז"ל בפ' במה
מדליקין ד"לר ע"א אבל החוס' ז"ל במנחות ריב"א
ע"כ בד"ה שהכהנים וכו' כתבו שלא היה
כהן יעש :

רב שם כי הם משורש אחיב המלך . כ"ב
מש' שאח"כ היה משורש קין וכ"כ

בהדיא ג"כ בס"ה ד"הלד ע"ה ובלק"ת סוף
מלכים א' יעש . אבל לקמן בהק' לג ד"לו סו"עא
קאמר שהוא משורש הכל יעש וגם בהק' לו
ד"מג ע"כ חשיב ליה נמי כהדי שורש הכל .
ולעיל בסוף הק' ז מש' הנת שהיה ממדרי' הג'
יעש וכמו כן ק' מרב אחי ורב אחא דחשיב להו
נמי התם בהק' לו כהדי' הכל יעש ואפ' עפ'
מש"ל בהק' ל דע' חטאו של אר"הר נתעברו
הנש' זכו וכתבנו ש"ס דיש מקום לו' שהנפש
עלמה היא מעורבת מכמה בחי' יעש . ולד' הכ'
שכתבנו ש"ס יש לו' דזה כנפש וזה ברוח וזה
כנשמה וק"ל :

הקדמה דג

ריש הק' זו הוכחה לקמן ד"סה ע"כ
ועי' ריש הק' לו ור"ף כ ע"א ועי'
ס"הג פ"לר ד"ון וס' הל' ד"קכט כפ'
ותשר דבורה יעש :

א שם וכבר ידעת כי כל הנפשו' היו כלולות
באד"הר וכו' עד ונשרו ממנו . כ"ב
דברי

בלל ועל חיוה נפש קא' קרה וירא וילך ש נפשו
ז"ל כיון שעתה נש' דשור' גר' היה העיקר במ"ש
רז"ל שלכך נשתנה שמו משור' אע"ג דנסתלקו
נ"וא היה לא נסתלקה וה"ט דלא פקע ש"ס ליהו
מניה אפי' בתר עובדא דהר הכרמל וניחא נמי
מה שלא נסתלקה ממנו נש' זו דשור' גר' מעובדא
דבן הזרפית כיון שכל עלמה לא באה רק לקשר
נפש דנ"וא עם טי' יתרו ויוסף וכיון דהשתא
אזלו להו ל'הו בחי' ויונה למאי לריבה היה תו
אכל לפ"ה דהשתא היה בבחי' עיקר ניחא ומיהו
כיון דלאו בבחי' עיקר ממש משעת לידה מהניא
במי לקשר כמו מעיקרא ומשור' לא אילטריך
השתא נש' חדשה אחריתי לכר מנש' דשורש
בנימין דיותר מר' נש' בארס א' א"ה להיות
כמש"ל בהק' ה וק"ל :

בז שם ומה שישאר אח"כ לעת"ל וכו' הוא
ליאו דשכט בנימין . כ"ב לא נמלא כזה
בשום מקום שבחי' העיקרים שהם טי' יתרו
ויוסף שהם בו כגלגול גמור ינחנו לאחרים והוא
ישאר כנפש דשורש בנימין שאינו אלא כדי לקשר
ועוד דא"כ אותו גוף דליהו הנז' בדברי הימים
במה יקום בחד"מ ובחי' ליאו דשור' גר' כחיוה
גוף הוא נכנס לעת"ל ואין אותו יורע עד מה
דבריהם אלו וה"עא :

בח שם הוא נפש בא . כ"ב עוד נר' שהוא
ר"ת נפש אב לרמוז על נפש דאד"הר
שהוא אב לכל העולם . ומ"ש אלישע הוא משור'
חנוך . לעיל בהק' יד כ' שהוא משורש יוסף ודא
ורא אחת היא דיוסף נמי הוא משורש חנוך
במש"ל סוף הק' לא . ומ"ש אבל נדב נפשו
משורש אחר . עי' לקמן בהק' לג שהיה משורש
עמונדב . ומ"ש וזה גרס שנתעכרו בו אח"כ נפש
נ"וא . הוא טעם אחר זולת טעם דלעיל :

כט שם כמו שמר"ע הזכיר ש"ס מ"ב וכו'
וכן אלישע . כ"ב אע"ג דלא דמי
דהתם המזרי הנהרג הוא משורש קין ולא מר"עא
ובאן הוא להיפך ה"ק דהתם טעמא מאי שהרנו
בש"ס מ"ב ולא בש"ס אחר אלא משום שש"ס מ"ב
הוא גבו' ובחי' קין ג"כ הוא גבורות ומליה
גביה איוול נרגא למיקטל אביה א"כ ש"מ דש
מ"ב שייך לבחי' קין לכן גם אלישע הזכיר ש"ס
מ"ב דשייך ליה א"כ ה"כ הילדים היו מבחי' קין

דברי רז' בכאן הם כקיצור נמרץ אמנם מפורשים
הם בש"ה פ' בראשית דף ז' באורך ומשם תבין
דטרומה זו שהיא חלתו של עולם הויכ' ק' כתרס
שמו' דבריו ולמטה ואו' כאן בבחי' הנפש שהיא
מלך העשיה וכו' הויכ' שאין כל הק' כתרס
נשאר בו אלא רק הנפש שלהם שהיא העשיה
שבהם כמב' שם ומ"ש וגם בחי' תרומת נפש
זו ניתנה לקין כל' וזאת נפש דו"ע דאלי' דקא'
לעיל מזה ועי' בהק' כט אות לב . ומ"ש פרחו
מאדס כשחטא ונשרו ממנו לדרים קתני כל'
יש מהם שפרחו למעלה ויש שנשרו למטה
לקי' וק"ל :

ב שם וכבר הודעתוך כי קין מעורב מטור'
נ"ב פי' לאפוקי שאינו כולו רע ועי'
לקמן הק' לה ד"טל סו"עא וריש הק' לו . ומ"ש
מוליד נש' רשעים עי' ס"הל ר"ב רע"ג :

ג שם ואח"ך נולד ראובן . נ"ב וזהו ראובן
נ"ב כל' ראובן בן הא' שהיה בעולם שהוא
קין ועי' באורך בש"ה פ' ויחי ד"נא ע"א ושם
בד"קבט ע"א ועי' ס"הג שם פ"לר ופ"כב ד"טל
י"עש . ומ"ש והיה ראוי שיטול חלק הבכורה של
קין וכו' פי' שראוי היה לעלות מדריו אחר
מדריו עד שיטול הבכורה דקין ממנו שהיא נפש
דאלי' העליון אבל החטא גרם שלא זכה רק בנפש
דאלי' המתפשטת בב"ע שגם היא בחי' קין מיקרי
אבל לא בחי' בכורה אבל לא יתכן כלל לו'
דמשעה שנוצר נידון ע"ש סופו ולא זכה להיות
מבחי' קין כלל דחלק בכורה קא' שאבר ולא
חלק פשוט וק"ל :

ד שם ובשכיל מעשה בלהה אבר בכורה זו
נ"ב וא"ת דקרא קא' ובחלו יאועי
אביו נתנה בכורתו ליוסף ש"מ דיוסף הוא רזכה
בחלק בכורה זו שהיא נפש דאלי' ואכן קחוינן
דיתרו הוא רזכה בה כמ"ש בש"ה פ' בסור ויתר
שאת ויתר עז י"עש כבר הק' זה בס"הג שם
פ"לר ותי' דיוסף ויתרו הכל א' בסוד פוטיש
שהוא יוסף ויתרו י"עש :

ה שם ואחר ששכ ראובן בתשובה זכה שהביא
דוראים . נ"ב אי כפשטא דמילתא
דעל מעשה בלהה דאיורי ביה קא' ששכ בתשו'
ק' טובא דהא הבאת דוראים קרים למעשה בלהה
במבו' בקראי לכן אנ"ק קב"הו אפ"ל דהנה כ'

רז' בש"ה פ' מטות ד"ק ע"א בטעם למא'
ראובן נטל חלקו בעבר היורד שהוא חזן לאלי'
לפי שנשמתו של ראובן יצאה בבחי' בכורה דרך
נקב המים שהוא מולא מותרי הסינים להשפיע
לחייו וז"ש פחו כמים אל תותר ולכן לא זכה
לחלק בכורה כבכור אמתי י"עש . נמ"ל דמשום
שהיה חייוה פגם ואחיזה לחייו ח"ו בעיקר
נשמתו עי' אותה בכורה לכך לא זכה לחלק בכורה
וקרא ה"ק משום פחו כמים שהיה בעיקר שורש
נשמתך שפחות וילאת דרך נקב המים ראוי הוא
ש' תותר ביתרונות אלו של יתר זאת ויתר עז
הנ"ל אלא שיש מקום לב"עז לו' שאין אתה
גרמת זה עי' עלמך אבל עכשיו שעשית עור
זאת כי עלית משכבי אביך במעשה בלהה אז
לא נשאר פתחון פה כלל ואכרת הכל לגמרי .
ועל בכורה זו קא' הכא ששכ בתשו' ואז זכה
שעי' מיהא נמשכה ובאה חלק בכורה דקין
ביששכר עי' הדוראים שהביא ותנא דמסויע לן
שכ' בס"הל פ' ויחי ד"נא ע"ג ויל' א"כ ראובן תי'
הפחות והביא דוראים וכו' י"עש :

ו שם וזהו מ"ש חוה וכו' . נ"ב עי' בש"ה פ'
פ' וילא ד"לח סו"עא ששם הובא ג"כ
ענין זה וס"הג שם פ"לר . ומ"ש חוה ולאה
שתיהם בחי' ב' חו' עי' נת' שם בש"ה פ' כי
חוה היא חו' עי' ולאה מל' דאלי' י"עש . ומ"ש
כי תי' שלימות קין יהיה ביששכר לאו רבוליה
זורש קין קא' לא דאותו חלק פרטי לבד :

ז שם ולהיותו מבחי' נפש הנק' עשיה וכו' .
נ"ב לאו איששכר קאי לא אדלעיל
אעיקר חלק הטוב דקין והוא ענין כפ"ע .
ומ"ש ונק' עקב עשו וכו' ר"ל עקב דקדושה
שנאחו בו עשו וקרא נמי ה"ק וידו אוחות בעקב
דקדושה שנאחו בהם עשו לחטפס ונמנו . וכ"ה
בהדיא בס"הג ריש פ"לר ולקמן ד"נ סו"עא .
והא דרריו ליה לעיל בהק' כח אעקב דעשו
ממש י"עש משום דחלק הטוב דקין נפל בעקב
הקלי' . ועי' לקמן ריש הק' לו דאיתא לתרווייהו
י"עש . ומ"ש ואח"ך מבחי' עקב זה נולד ר"עק
הא שדילג מיששכר לר"ע ושוכ חזר לנו"א משום
דיששכר ור"עק כחדא כינהו כדמיותי ממד' רות
ועוד משום דמיורי בעקב מיותי נמי לר"עק
שנק' ע"ש העקב :

יא שב לו לא חטאו ישרש וכו' חע"פ שנו"א
היו חוטאים וכו' היה מספיק להם
שימותו . ותימא דמ"ס דחפ"י לא חטאו ישרש
בעגל אכתי היה שכיח וזוהר ומיתה בעולם
וזה הפך ממה שדרשו ר"ל ה"ת חרות לא חירות
מזלזל וממהמיתה ור"ל דא"ל קאמר דא"כ
בפשיטות הו"ל דלמלא שחטאו לא היו נו"א
חוטאים ולא היו מתים כלל וכמלא שהם גרמו
להם כז' . ולקמן ד"סה ע"כ שכתב וז"ל ודע"פ
שנ"א חטאו מזל עצמם כמס"ה וז' אלוני ב"י
וכו' ניחא דזה החטא היה קו' מת"ת כמו שפירשי
בחומש והכי אי' נמי במס' שבת פ' רע"ג ע"ב וכוון
שהיו כבר מחוייבי מיתה תי' לא פקט חיובא
מנייהו אפי' לאחר מת"ת אבל הכא דקאמר
במעשה הקטורת שהיה לאחר מת"ת ק' ושמו
ז"ל דס"ל ז"ל דמ"ס חירות מהמיתה לאו לגמרי
שא היונו בלא חטא ודלא כמו שהוא עכשיו
בזוהר דיש מיתה בלא חטא כדמסקינן בפי'
במה בהמה ד"נה ע"כ אכל עי' חטא אה"כ
אי' בעונו ימות וכמה שיהיה כך בימות המשיח
שהחטא בן ק' שנה יקולל וכו' כיון דחירות
מזלזל מהיכן בא ליד חטא ז"ל דבשוגג איבא
ולא ולמד מאד"הר וכן הוא בימות המשיח
בכ"א דאיבא חטא בשוגג כמ"ס בס"ה פרשת
שופטים ד"קי ריש ע"ד רע"ג ועי' בדברינו
לעיל ריש הק' כט :

יב שם ולכן כל ישרא יבכו את השריפה .
מש' שכל מי שהוא מבחי' זו חייבים
כל הנכור לבכות ולהטער במיתתו ובפרט מי
שהוא משורש אביהוא ולכן מזינו בשמש הנביא
ע"ה ואביה בן ירבעם שהיו משורש זה בל"קמן
שכל ישרא ספרו עליהם וה"ט שתמלא לפעמים
כי יפקד אי' מוזהר שכל הקריה הוגה עליו
ותהי לחרדת אהיס ויש שאין אי' שם על לב
שהכל הוא לפי השורש שלו דאע"ג דאינהו לא
חזו ומזויהו חזו וז"ע :

יג שם כמו שנת' בפ' ויקח קרח ד"נח ולקמן
ד"מח ע"א . ומ"ס וירא את עמלק
שהוא מזל הרע וכו' עי' לקמן ד"סב ע"כ
ובס"ה פ' בלק ד"ק ע"ג . ומ"ס וז' וירא
את הקוני עי' בס"ה פ' בלק ד"קב ע"ג על
פ' זה . ומ"ס והענין הוא כי נ"א חס ב'
ירכין

ח שם וז' פסוק ורוח נדיבה תסמכני . כ"כ
ז"ל ס"ה ד"קכט ריש ע"כ ולק"ת פ'
ואירא וז' דור ורוח נדיבה רוחו של נדב שלא
היה לו כ"א נפש עכ"ל . ומוז' נראה שנפשו של
דמ"ע היתה משורש קין ולכן היה מבקש גם
רוחו של נדב . וכ"מ בע"ח ש"ל פ"ג . והא
דמ"ס לעיל סוף הק' . ושהיה ממדרי' הג' עי' ש
בדברינו מ"ס ליושב . ולתי' הא' שכתבו שם
שהיה ממדרי' הג' דקין גופיה יש להק' דא"כ
היכי קא' הכא שהיה מבקש רוח נדב וזה מי
שהוא ממדרי' הג' ככ"מ שהיה א"א לו לזכות
ברוח במבו' התס בהק' . וז' בדוחק שהיה
מבקש הלוואי שהיה אפי' להיות כך :

ט שם כ' המו' דנוק' שהם כ"פ אור אור .
כ"כ עי' בש"ה דרוש ח' דק"ס בכוונת
וקהבת שבי' להוריד כ"פ אור אור בכתר דנוק'
ושוב כ' ששמע שהם כ' מוחין ודקה שמועה זו
לפי שאין מלת אור שייך שם בכתר רע"ג וא"כ ק'
דאיך הוא חזר ומקיים כאן מה שדחה שם
וזה . ועפ"ז ז"ל כו' הכ' ותקח יעל את יתר
האוהל וכו' כי יתר בני' כ"פ אור ואין אוהל לא
אשה דהיינו הנוק' ור"ל שיעל לקחה והמשיכה
לכ"פ אור שהם בני' יתר והחזירתם . להאיר
בנוק' וממילא לא נשאר עוד יניקה לחי'ו'
משם שמהם בא כח לסיקרא וכוה יכלה לעשות
בו נקמה ותלנח בדתו ומ"ס ותבא שיו בלא"ט
בא"ק נוסף להיות שכל עלייה ובירור מהקלי'
הוא עי' שם מ"כ כנו' ולכן בלא"ט הוא בני'
מ"כ . וה"ס הה"ב :

י שם אז נתקן לגמרי בחי' קין . כ"כ ר"ל
בחי' פרטי השייך לחלקו ע"ד מש"ל
גבי ישכר . ומ"ס אך עכ"ז מת כעטיו של נחש
בחי'ו של אדם . ר"ל חע"ג שהוא תי' חטאו
של קין השייך לו מ"מ עוד נשאר חטאו של אדם
כי ב' פנמים היו בקין א' מזל עצמו וא' מזל
אדם כנ"ל בהק' יב ושל אדם אינו יכולת להיתקן
בעוה"ז עד לעת"ל בימי המשיח כנו' בהק' כח
רע"ג . ומ"ס והנה איהו הנביא וכו' הוא נפש
דז"ע דאדם היינו מבחי' אור"פ דנפש זו ולכן
גתעברו בו נו"א שהם מבחי' אור"פ כנ"ל
בהק' לב :

וארח ועי' בש"הפ פ' וירא דכ"ח ע"ג. ופי' ויקרא שהביא מהחיקו' שגם הכל נתגלגל ב' אבהן יעש :

טז שם והרן בא לתקן חטא אד"הר שעבד עז' . כ"ב וילך כיון שהרן הוא מבחי' הכל ה"ל לתקן חטא הכל ומה לו אלל אד"הר וכליקוטים שבסוף ס"הג מלאחי שאד"הר נתגל' בהרן יעש ולפוס מאי דקא' ה"כ לא תברא דאפיל כמ"ס בתיקו' דחובא דאבה הוה ביה ומית יעש . ומ"ס ולכן נשרף הרן באור כשדים כ' בש"הפ שס פ' וארח שלל הועילה לו אותה שריפה כי לא הפיל עלמיו שלל בחושבו שיכלל כאברהם יעש :

יז שם ואדרבא חטא במעשה העגל והזלזול ליהרג וכו' . כ"כ כל' שבה לידו לורד הריגה ולא מסר עלמיו ויותר נר' להניח שהולך בש"ן . ומ"ס נתגלגל אח"כ בשמואל הנביא ואז תי' חטא הנז' וכו' ואז נתעברו בו נ"וא וכו' וזכה לכבואה על ידם . האי לישנא לאו בדקדוק איתמר דמס' דההרן היה בשמואל הנביא בגל' גמור מעת הלידה ונ"וא בכחי' עי' ולא היה דאדרבא כיוא היו בו עיקר ואהרן אינו אלל בדרך חיבור לבד כמכו' בש"הפ שס פ' וארח יעש . גם מ"ס דער שתי' חטאו של תולע במה שסבב לשפוט ישרא' אז נתעברו בו נ"וא וזכה לכבואה על ידם גז' שלל בדקדוק דבהדיא מכו' בקרא דמשהיה נער משרת לפני עלי התחילה הנבואה לקשקש בתוך מעיו ומזה מוכח ג"כ דמעט היותו היו בו נ"וא בגלגול גמור שהרי עי' זכה לכבואה וק"ל :

יח שם ואח"ך נפטר שמואל ונתגלגל באביה בן ירבעם . כ"ב פי' עיקרו של שמואל שהם נ"וא כמכו' באות הקודם נתגלגלו באביה בן ירבעם אבל אהרן לא נתגלגל עמהם באביה לא הוא לבדו באוריה החתי כמ"ס בש"הפ שס פ' וארח יעש ומה שלל הביא כאן הקד' דאוריה החתי ו"ל דלא מייורי הכא לא מה שחטא הוא עלמיו ממס' אבל גלגלו באוריה שהוא משום שגרס לבניו שימותו בעונו כמכו' שס כשיהפ ואינו לא גרמא בעלמא לא קתני הכא . ומ"ס כי דבר טוב הוא משיח בן יוסף עי' סה"ל פ' ויחי דנ"א ע"ג :

ירכין נ"וא שמשם נשרשים הנביאים מש' שהם נ"וא דוא שהנבואה היא משם כמ"ס בש"רו"הק דף ב ועי' לקמן ר"ס ב ע"כ וש"הפ ד"ב ע"ג וד"ה ע"ג שהם נפשות רב' כתרים דנבורות דנ"וא יעש . אמנם בש"הפ שס פ' שמיני דפי' ע"ג כ' שהם נ"וא דאי' ואס בע"ד כ' שהמסתכל יכין שהכל א' יעש והיינו משום דאי' ער הור אתפשטת כנו' . ומ"ס ואס משאר"ל במס' ברכות וכו' כז' הובא באורך בש"הפ שמואל א' דק"ל על פ' זה יעש :

י"ד שם כי שמואל חטף הירך מן ס"מ ונתן לו תמורתה ירך הסוטה . כ"כ וק' והלא ענין הסוטה כבר כתוב בתורה מקמי דאתא שמואל ו"ל דקודם שבה שמואל לא היה עונש הסוטה נעשה עי' ס"מ לא עי' דין קדוש מלך השכי' שסס היא אחיות הנשים והיא דונמת מיתת נ"וא שהיתה מסטרא דשכי' כמס"ה ותלא אס מלפני ה' ותאלל אותם וכעין מ"ס ג"כ בע"ז דף ב' דמלאך המות שבה"י הוא מלאך טוב לא שמתלבש בדיון ואכזריות יעש אבל לאחר שבה שמואל וחטא הירך מס"מ אז תמורת זה ניתן לו רשות שישלחו הוא לעשות כה משפט כתוב ומ"ס כ"א לא תוכל היא ללדת את שמואל ר"ל לא בא מאשה אחרת ויחטוף שמואל את הירך הנו' מס"מ שך איני ואסתיר ואז יאבד ס"מ כ' הירכים . וכו' והיה קטרונו גדול על ישרא' בראותו שגם העלם היבש שזרקו לו נחטף ממנו ועי' ש"פ ר"קל :

טז שם ואמנם לריכים אנו לבאר ענין שמואל וכו' . כ"כ ר"ל שזולת נ"וא היה בו עוד גם אהרן אביהם היה בו ולכן הול' להביא גלגוליו אהרן מתחי' וע"ס . וענין אהרן וגלגוליו כת' ביתר שאת בש"הפ פ' וארח דס"ה ע"ג וע"ד יעש"ב ועי' עוש כפ' כי תשא דף פ ע"כ . ומ"ס ואות נ"ון של נחור נשארה לשורש אחאב וכו' . כ"כ עי' לקמן דמ"ד ע"כ שנחור נתגל' באחאב יעש . ועי' כליוקוטים שבסוף סה"ג דעיב עי' ומ"ס וניתוסף עליו אות א' הענין הוא לפי שהיה בו ג"כ נילון מאח"ע כמ"ס בש"הפ סוף פ' נח ד"ז ע"ב וכלק"ת פ' כי תשא דעיד דע"א ובית מה ענין אברהם אלל אהרן לפי שגם אברהם היה מבחי' הכל כמ"ס בש"הפ שס כפ'

הרגישו בלעז ההריגה יעש ולפי' דבריו דהבא
כמי יש לכוונס עם האמור שם דמאי דקא' לפי
שהם מתו על ידו אינו נתינת טעם על עונשם
אלא על מה שנתחברו עמו ביחד ור"ת עניינם
במ"א ועשירים במ"א וק"ל :

כא ש גרם ש"א כיוו שנתלגלו עמו שם
נהרגו בסיבתו ולכך הולך להתלגל'
וכו' . כ"ב מש' רנ"א הרגישו בלעז ההריגה של
אוריה הכהן ומש"ה נענש אהרן ע"ז והולך
להתלגל עוד בזכריה הנביא אבל כש"הפ שם
איתא בהדיא שלא הרגישו בלעז ההריגה כלל
ומה שהולך אהרן להתלגל עוד בזכריה הוא
כדי לתקן היטב את נ"א יעש ויש לדחוק ולכוין
דבריו דהבא כמי עם האמור שם דמאי דקא'
שגרם שנהרגו בסיבתו לאו משום שהרגישו בלעז
ההריגה אלא כל' שע' ההריגה נסתלקו קודם
זמנם ולא נתקנו היטב ולכך הולך לביהם
להתלגל עוד בזכריה כדי שיתקנו היטב עי' :

הקדמה לד

כל הק' זו הוכחה בסוף ס"הג בליקור' ר"עו יעש
ועי' בש"הפ פ' שמות כפ' ויקס מלך חדש
באורך ושאר הליוינים נכתוב לקמן בס"ד כ"א
במקומו :

א ש והוא כמי' עיטורא דחסד שנשארם
ב"א . כ"ב עי' בש"המ ד"סח ע"ב
ור"סט כי הכל הוא יסוד דאבא שב"א וקין הוא
יסוד רא' וידוע דמות הדעת הוא בא מלובש
ביסוד וא"כ יסוד ודעת הכל א' גם ידוע דחסדים
דאבא וחסדים רא' הם חו"ג דדעת שמלך אבא
ונכורות דא' וא' הם חו"ג דדעת שמלך א' ונמלא
דדעת ד"א שמלך אבא כולו חסדים ודעת שמלך
א' כולו גבו' ועי' בע"ח ש"ך פ"ט ובהנהגות
השמ"ש ז' שם דמו' רנ"הי דאבא נשארם ב"א
כי הם חלקו אבל הנ"הי רא' ניתנים לנזק' בעת
הנסי' כי הם שלה יעש . וא"כ היינו דקא' הבא
והוא ר"ל הכל כמי' עיטורא דחסד כל' בחינת
דעת שמלך אבא שנק' עיט' דחסד לפי שכולו
חסדים והוא שנשאיר ב"א משא"כ דעת שמלך
א' הנק' עיטורא דגבו' שאינו נשאיר ב"א לא ניתן
לנזק' והיינו כמי מ"ש חת"כ ונמלא כי הוא מסוד
הדעת

יט ש חזר אהרן ונתלגל עוד באוריה הכהן
וכו' ונהרג עי' יהויקים המלך וכזה
נמחל לו ההריגה שנתחייב במעשה העגל .
כ"ב איבא למידק דאמאי אשתהי ליה חיוב
הריגה זו עד השתא אדרבא כיון דחוב קדוש
הוא מימות הרן הו"ל לפורעו מימות יעבץ
ותולע וכ"ש דקשה טפי למאי דכתיבנא באת
הקודם לזה משם ש"הפ שקודם זה נתלגל
באוריה החתי ונהרג משום שגרם מיתה לנ"א
בניו והשתא אדרבא איפכא מיסתברא דהו"ל
לאקדומי הריגה דאוריה החתי על עון הקדוש
ודאוריה הכהן על מה שגרם מיתה לבניו דהכי
הוא דינא דחוב המוקדם קדים למאחר ועוד
דעון שגרם מיתה לבניו על מעשה העגל קדים
נמי לעון דיעבץ ותולע והו"ל להעביר ראשון
רהשון ו"ל דהשתא כמי לפו' ד הוא דוראי כ"ח
דיריה וב"ח דאבוב היבא דהוא רוצה לפרוע
מנכסי עצמו כ"ח דיריה קדים וכן מעשה בידים
וגרמא בעלמא מעשה בידים קדים וידוע דגלגל'
המוקדם נק' חב והמאחר נק' כן ולכך אהרן
הכהן גופיה שלא ה"ל עון אשר חטא מדיריה
היה מלוא עליו לפרוע חוב דאבוב הרן אבל
בשנתלגל' חת"כ ביעבץ ותולע וחטא איהו גופיה
אידחו להו כולהו מקמי חוב דיריה וכלשתקן
מחוב דיריה כשמואל הנביא אז חל עליה חוב
דגרם מיתה לבניו דאע"ג דאינו אלא גרמא
בעלמא ס"ס דיריה הוא וכשנהרג באוריה החתי
ונתקן מחוב דיריה לגמרי אז חייל עליה חוב
דאבוב הרן ונהרג באוריה הכהן ופלט ליה מכל
חובות שעליו וק"ל :

כ ש גם כ"א נתלגלו עמו וכו' לפי שהם
מתו על ידו . כ"ב תימה דמשום שמתו
על ידו בעו כפרה אדרבא איהו בעי כפרה
משום שנענשו עי' וכבר שקליה למיטרפסיה
שנהרג באוריה החתי כדכתיבנא באת הקודם
משם ש"הפ . אמנם כאן קיאר ר"ל כלשונו אבל
שם בש"הפ מפורש דגלגול זה דיריה היה כדי
להשלים עצמם כפ' ור' ושאר מ"ע שלא הספיקו
לקיימם לפי שמתו בקצרות שנים ומה שנתלגלו
כאן באוריה עם אביהם ולא לבדם משום שהוא
גרם להם למות בקצרות שנים לכן נתחברו עמו
כדי לסייעם ויתוקנו עי' ולא לשום עונש ולא

ד שם וזם מימינו הש דת למו כי התורה ניתנה מזר הגבו' . כ"ב ה"נ ח' כז' פ' משפטיו ר"קכב ע"ה דמסע' דגבו' אתהיבת אורייתא ליש' יעש והכי מש' מלישנא דרזל בש"ס ומדרשים ובההיא דאמרינן אנכי ולא יהיה לך מפי הנבורה שמענוס משה מפי הגבו' אמרם וכן בכמה דוכתי . מיהו חובה למידק בדבריו רכינו זל דלכא' המק' שהביא הוא הפך דבריו דהמקרה ח' מימינו שהוא החסד ורזל קאמר מזר הגבו' וכמו כן זלד הקרה גופיה באומרו מימינו הש דת דהוי תרתי דסתין דאש הוא גבו' אמנס ככר רזל תי' הכל במתק לשונו כא' מזר הגבו' שדע' והיינו כמס' ל' ח' ד' דע' דאורי' ביה הוא דמזר אבה שנק' עיט' דחסד שנס הגבו' שבו הם חסדים . וא"כ ה'ק קרה מימינו שהוא עיט' דחסד מהגבו' שבו הנק' הש ניתנה דת למו לישראל וא"ש הכל . מיהו אע"ג דהנבורה היא עיקר ודאי שנס שאר בחי' הדעת נכללו בה ועי' ש"הכ דרוש ס"ת דשבת דק"ז ע"א שכ' שמב' מדות חו"ג ניתנה התורה כמ"ה מימינו אש דת למו יעש ובוראי שנס הת"ת שהוא המכריע נכלל עמהם והוי משלשם והיינו דקא' קרה מימינו שהוא חסד קש שהוא גבו' דת שהוא ת"ת כמ"ס בתיקו' משלש לו ניתנה התורה למו וזם אוריין תליתי' ומ"ס על יד תליתאי היינו לפי שנס מרע"ה נכלל בשלשם כדקא' הכא וק"ל :

ה שם עד מראה הסנה עדיון משה לא תי' כ"ב עי' בש"הפ פ' שמות ד"סב ע"ב ובפ' בלק ד"ק ע"ג . ומ"ס וזהו הטעם שגרשום ומנשה בני משה וכו' . כ"ב כל' גרשום ויהונתן בנו שייחסו הכתוב ע"ש מנשה לרוע מעשיו כמשא'רזל תולין הקלקלה במקולקל ובני בניס כבניס ושפיר קרי ליה בני משה וכו' מיושב ה"ע של מה"רשו זל . ומ"ס כי היה כדוגמת אד"הר וכו' כ"ב כ"כ בס"הל פ' שמו' ד'קא סו"עב והיינו כמ"ס לעיל בהק' לא ד"לב ע"ה כי הכתף הימני שהוא שורש הכל נס הוא נחלק לג' חביות ול"כ שנטים ולע' נפש ולס"ר יעש . ומר"ע שהיה כולל כל זה הוא היה אד"הר של שורש זה ועי' בש"הפ פ' בראשית דף ז' ריש ע"ג :

ו שם ולכן משה והלל שניהם היו ענוים . כ"ב ענין משה והלל ושמהי עי' לקמן ד"מו ע"ב

הדעת כל' מעיקר הדעת רז"ה המגיע לחלקו ממש . ומ"ס כי הדעת מכריע בין חו"ב וכו' והם חנ"ת . לכא' והם חב"ד מב"על לא משום דמייירי בדעת תחתון שכולל חו"ג ומכריע הנק' ת"ת הרי חנ"ת כמב' בש"ה סוף דרוש כ' כלל יח ובש"הק בדרוש הדעת יעש . ומב' שס דה"ה לדעה תחתון שמזר ח' שכלול ג"כ מח"נת יעש וא"כ גם בקין שהוא בחי' הדעת שמזר ח' יש בו ג"כ ג' גלגולים כמ"ס בש"המ שס והם קין לרי יתרו הנרמזים בפ' כי שבעתים יקס קין ועי' בש"הפ ד"ג ע"ד ובס"הנ פ"כ ד"מה ע"ב :

ב שם והנה משה תחי' היה הכל וכו' ואח"כ נתגלגל בשת וכו' כ"ב לעיל כ' שהם ג' בחי' וכאן בפרטן אתה מולא ה' עם משה אמנס הש תעיון לעיל בריש הק' כ"ט תראה שהרוח שנתגלגל בנח ושם בנו לא נתקן היטב במו הנפש והנש' שנתגלגלו בשת ומשה וה"ט שכללו הנ"ור במשה ולא נכללה הנפש בנח יעש ובפרט שכן חזר וקלקל וישה מן היין וישכר ולכן עיקר ג' גלגולי הכל הם הנרמזים בשמו של משה שהם משה שח הכל כמ"ס שס בש"המ ובש"הפ ד"ג ובפ' שמות ד"נו ע"א וש"מ :

ומ"ס וזם ואתה אמרת ויעתיד בשם וכו' . ע"ל בהק' כט ובמ"ס חות כב ובש"הפ ד"פ ע"ג על פ' זה . ומ"ס וכבר הודעתך כמ"ה כי ענייני גלגולי' שו הם בסוד נר"ן ג' עי' במקו' הנזל ובמ"ס שס בהק' כט חות ח' :

ג שם נכלל בכל ג' בחיותיו ר"ל בג' בחי' הדעת שהם חנ"ת כנזל וגם בג' בחי' נר"ן הנמשכים ממש . ומ"ס אשר משם הוא בחי' תו' שבכ היינו כמ"ס בש"המ פ' תרומה ד"כה סו' ע"ה וזל רע כי היסוד דאבא המלוכש תיך יסוד דאי' והתך מחלבים שניהם תוך דעת רז"ה הוא הנק' תו' שבכ והו"ס משרזל נובלות חכמה של מעלה תורה וכו' יעשכ . ועי' בע"ה ש"לכ ש' הדרת המו' רפ"ח ובש"הכ דרוש ח' דס"ת ובס"הל פ' תרומה ד"עה ע"ד . ועי' לעיל סוף הק' לא חות מד מ"ס ליושב בזה מה שבמ"ה ח' דמר"ע זכה לבי' ובמ"ה ח' דזכה לחיה מאבא ובמ"ה ח' דזכה לדעת . דעפ"ה מיושב הכל יעש .

ע"כ ודמ' ע"א וע"ע כס"הל פ' כי תלך דק"ח
 ע"כ ומ"ש כי הלל בני' אדני' שהוא בחי' פנים
 שבמל' חבל שמאי הוה אחוריים דמל' עי' לקמן
 דמ' היך אחוריים דמל' הם עולים כמספר שמאי
 יע"ש ומאי דהכח קח' שהוא אחוריים דמל'
 והתם קח' שהוא אחוריים דלח' הין קפידה
 דהכל ה' כרס לא"ל דמה ענין הלל ושמאי שהם
 מהבל עיטרה דחסדים דלח' דוכר' אלל רחל ולח'ה
 שהם מיעטרה דגבו' נוק' שהוא שורש קין אמנם
 כתב שם לקמן דמ' וז"ל כי שמאי ק"פד וק"סו
 שהם אחוריים דהוה ד"עב וס"ג היולאים מלח'
 וניתנים חל' לח'ה עכ"ל כמלח' דאחוריים חלו
 אינם דלח'ה ממש חל'ה אחוריים דע"כ וס"ג
 היולאים מלח' וניתנים חל'ה וממילח' כמי דה"ה
 גבי הלל דמאי דקח' שהוא בחי' פנים דמל'
 היינו הארת הפנים הניתנים לה מהלח' וכיון שכן
 שפיר רמזיו בהו הלל ושמאי כיון שעיקרם הם
 מהלח' וכוונתו לו' דשורש נשמות דהלל ושמאי
 הם מאורות עיטרה דחסדים דלח' היולאים ממנו
 חל' רחל ולח'ה ודכוותה מלינו גבי שורש קין לקמן
 ד"נט וס"ג ע"ה שכ' ששורש נשמתו היתה מלח'ה
 הארה היולאה מהוד דעיט' דגבו' ומלח'ה ש לח'ה
 יע"ש וה"כ יל' בעיט' דחסדים דגם ממצו יש
 חלק ח' רחל ולח'ה כמ"ש בע"ה ש"לר פ'
 וכדרוש חט' כח יע"ש והפער עוד שהארת
 החסדים דחסדים נק' פנים ומלח'ה כרחל שחינה
 דונים כ"כ והארת גבו' דחסדים נק' אחוריים
 ומלח'ה בלח'ה שהיה ג"כ בחינת גבורה ודינים
 וק"ל

ז שם לכן נרמז בו חטאו של הבל כ"כ
 משום דעיקר לחיות הקלי' דמחמת
 החטא היה בגבורה כנו' ומ"ש ולכן נתגלגל
 כשמעון כ"ע וכו' והיה בורח נפשות גרים
 היינו מכ"מ שלפי שבתחי' דחה הגרים מתחת
 כנפי השכי' לכן עכשיו היה בורח נפשות לגרים
 לקרבן תחת כנפי השכי' ודע שמג' בחינות
 נכרחים נש' לגרים הא' הוא עי' עסק התורה
 של הלוי' ביעוה' בעת פרישה מן האשה כנ'
 ככאן והב' עי' זיוגם של לוי' כנ' ככל לילה
 כנו' כו' פ' שלח לך כעבו כסמוך והנ' אותם
 נש' קדשו העשוקו בקלי' ננה עי' העונו ובפר'
 עון קרי ושל' כנו' בש"ה דרוש ז' דליל' הם באים
 לזי

אח"ך כגרי' או בחסי' או"ה כמ"ש הסכח דמשפ'
 דל"ה ע"כ וכ"כ כס"הל דק"ח ע"ג בפ' ויקר
 להים ש בלעם ובפ' וירח דכ"ט ע"ה יע"ש
 מיהו ז"ל לשון בריחה הנל' גבי נפשות הגרים
 כאן ובכ"ד מה ענינו דלח' הוא כפשוטו שחל'ה
 בוראים נפשות מחדש יש מחין וכמו שכן יורה
 לשון בריחה כמ"ש הרמ"בן ז"ל בפ' בראשית זה
 לא יתכן כלל דלח' כל חדש כתיב וכ"ש זולתו
 ית' ועוד כמו שהקשינו לעיל בהק' יב אות יד
 דמהתם גש' דכבר היו לעולמים מעת הבריחה
 יע"ש והכי מש' מש"ס שבת דק"מ דקח' גרים
 מאי ח"ל אע"ג דחינהו לא הוו מזליהו הוה
 ומזל היינו שורש הנש' כמ"ש בש"ק למח' דחור
 ז"ל ח"ג ש"ה יע"ש ועו"ק דמש"מט פ"ג משמע
 דנש' הגרים באים מזיוג זון דנונה יע"ש וע"ע
 בש' ג' זון ריש פ"ג וכ"כ כאן בסמוך שעיקר הווייתם
 הוא מקלי' נונה וזה נר' סותר למ"ש לעיל מזה
 שנבראים עי' הלויקים ויל' דלח' כאן שז' סתירה
 וזה בא לגלות עי' דהאמת הוא שאין הלויקים
 מהווים מליחות חדש רק הם ככח תורתם
 ביעוה' או זיוגם בג' מבדרים בירורים מהרע
 דנונה ומעלים אותם למ' לנזק' דלח' דבחינת
 הטוב דנונה ועי' מזדונוים זון דנונה ונתקנים
 אותם בירורים ויולאים משם ככח' נש' לגרים
 ובזה תבין דמה הפרש יש בין נש' שו שנק' נש'
 הגרים לשאר נש' ישראל שהיו כולם באים
 מהבירורים שבקלי' כמ"ש בהק' טו וש"מ שז'
 משום דשו יולאים מזיוג זון דנונה חבל נשמות
 ישראל יולאים מזיוג זון דקדושה שר' להשמ"ש
 זל ח"ד דע"ו סו"ג שהק' ותיזן כך יע"ש מיהו
 אכתי איבד למיפד' דהכל טעמא מאי להיות
 לו יולאים מזיוג זון דנונה ותו התינח שאר
 לויקים חבל כמו ד"ע וב"ע שהיו מחזירים אותם
 לזון דקדושה ממש וממשיכין אותם משם כמ"ש
 לקמן אמאי מיקרו נפשות הגרים ולא נפשת'
 ישראל וכן מוכח לעיל בהק' יב גבי מדרי' הה'
 דאע"ג שהם מתעבדים במל' כמו נש' יש' מ"מ
 נפשות הגרים מיקרו יע"ש ואמאי לכן נר' לו'
 דשו הם משארת הרפ"ח דמחלכ' הנש' שלא יכלו
 להתכבד בעת הכרי' לתוקף הדיני' שבה' ונשארו
 שקועים בקלי' ולא נכללו באר' הר' שהוא היה
 כולל כל מחלכ' הנשמות כנו' ולכ' נשתנה דינם

יוס וְעַשׂ . והוא שֶׁעַיִן הַתְּפִי' והמלות אֶחָד מִבְּרִיּוֹת מִשְׁאֲרֵי הַרְפָּ"ח דָּוִן דָּקִלִי כּוֹנֵה אִיזֵה שִׁיעוֹר בֵּין דִּסְפִי' בֵּין דִּנְש' כְּפִי הַזִּכּוֹת והשְׁעָה וְאַעֲלִים אֶתֶּם לִמִּין לֶאֱזוֹן וְכִפִּי אֶתּוֹ שִׁיעוֹר כֶּךָ נִיתָן כֹּחַ בְּזֶוֹן לִכְרַ מְבִירוֹרִי וְשִׁסּוֹת וְהַשְׁסוֹת מְבִירוֹרִי ה' וְאֶל וְאֶל מְבִירוֹרִי ה' וְאֶל מְבִירוֹרִי עֲתִיק וְכַעֲדָ' עַד רוֹס הַמַּעֲלֹת וְזוֹ מְזוֹרוֹגִים עַל דָּאָק וְמוֹלִיאִים מִהַעֲזִין טִ'ס עֲלִיוֹנוֹת דְּבִין הַחֲסִירִים לְאוֹתָם בְּרוֹרִים וְהַמַּלְחָה חֲלָקִי מִ'הָ הַחֲדָשׁ הַשְּׁיִיכִים לְאוֹתָם בִּירוֹרִי וְנִתְקָנִים לְגַמְרִי וּמִתְחַבֵּר הַמֵּה עַם הַבִּין אֲרוֹת עַם אֲרוֹת וְכִלִּים עַם כִּלִּים וְיִוִּרְדִּים בְּסוֹד מו' כֹּל פִּרְט לְכַשְׁכְּנִדוֹ וְנִשְׁלֵמִים מִחֲכָב הַסְּפִי' וְהַנֶּשׁ' מִאוֹתָם בִּירוֹרִים שֶׁהִיוּ חֲסִירִים מִהֶם (עִי' נֶה"שׁ בַּהֲק' הַמַּעֲבִיר דָּל סו' עֵאָה) וְעַדִּי מִשְׁתַּלְמִים וְהוֹלֵכִים מַעֲט מַעֲט כִּי עַד שִׁיכְלוּ כָּל הַבִּירוֹרִים לְהַתְּכַרֵּר וְיִהְיוּ נִשְׁלֵמִים לְגַמְרִי בְּבִיאָה כְּמִבּו' שֶׁם בַּהֲק' דִּיקוֹ וְעַשׂ וּמִאוֹתָם בִּירוֹרִי דִּנְש' דְּכִי כְּבִרְאִים נֶשׁ' בִּיאָה כְּמִבּו' בְּמִקּוֹמוֹ הַנֶּל' . בְּאוֹפֶן שֶׁאִין לֶךְ שׁוֹם בִּירוֹר בֵּין דִּסְפִי' בֵּין דִּנְש' שִׁיכְלוּ לְהִיכָלל בְּמַחֲלָכֹו בְּנִקְרוֹהָ הַרְאוּיָה לוֹ עַד שִׁהְיָה כּוֹ כֹּל סֹדֵר הַתִּי' הַנֶּל' כְּדֶרֶךְ שֶׁהִיָּה בְּכִרִי' הַעֲלֹם . וְכִי הַכֹּל דִּנְש' הַמְּזוֹרִי' כֶּכֶר מְבּו' כֶּשֶׁ"הֶם שֶׁאִין בְּהֶם שׁוֹם תִּי' כֹּל לְפִי שֶׁהֶם מִסּוֹד מַלְכִּים וְלֹא מִסּוֹד בְּנֵי מַלְכִּי' שֶׁהוּא אַחֵר הַתִּי' כֹּלִל וְנִפְשוֹת הַגְּרִים אֶעֱנֶה דְּרִב גּוֹכְרִיָּהוּ דְּרִע' וְכִי לְהַכִּיָּם מְזוֹג וְזֶן דְּקִדּוּשָׁה מִ'מִּי אִינְהוּ נִמִּי לֹא מְזוֹג דִּנְש' הִיוּ מִמְּשִׁיכִים אֶתֶּם שֶׁהוּא זִיוֹג דְּפִנִּי' לְהַמְשִׁיךְ הַטִּיפָה מִרוֹס הַמַּעֲלֹת עִי' הַעֲלָתָה מִן כִּסֵּדֵר הַנֶּל' אֶלֹא הַכֹּל הוּא מְזוֹג דְּחִיּוֹת שֶׁהוּא דְּחִיּוֹת כִּלִּי הַעֲלָתָה מִן אֶל מִנְיָה וְכִיָּה עִי' הוּא רֹחַ דְּשִׁבְיָן כְּמִבּו' בְּעַ"ח שִׁכָּב פִּו' וְשִׁכָּב רִישׁ פִּכ' וְשִׁכָּב מִ'עַשׂ וְתַדַּע שֶׁהִיוּ כֹּל עֲלָמִים שֶׁל נִפְשוֹת הַגְּרִים בֵּין שֶׁעִי' דִּע' וְכִיּוֹאֵף בֵּין שֶׁעִי' שֶׁאֵר הַחֲכָמִי' אִינִים כְּבִרְאִים אֶלֹא עִי' פִּרְשָׁה מִן הַאֲשֶׁה דְּלִיכָא זִיוֹג לְהוֹלִיד וְכֵן אֶלֹא עִי' הוּא קְדֵמָתָה לְגִיּוֹרִין לֹא הִיָּה אֶלֹא רֶק זִיוֹג דְּחִיּוֹת כְּמִ'ס רָזֵל בְּשִׁ"הֶם שֶׁם . וְכִיוֹן שֶׁכֵּן דִּאֲפִי' נִפְשוֹת הַגְּרִים הַנִּמְשָׁכִי' עִי' רִע' וְכִיּוֹאֵף גִּ'כֵּי אִיכּוֹ אֶלֹא מְזוֹג דְּחִיּוֹת שֶׁאִין כּוֹ הַעֲלָתָה מִן עַד הַמַּחֲשָׁבָה הַעֲלִיוֹנָה הִיוּ אִין כֶּאֱן בִּירוֹר גְּמוּר וְלִכֵּן אִינּוֹ כֹּא לְכָלִּל נִפְשִׁי' יִשְׂרָאֵל וְנִפְשִׁי' הַגֵּר מִקִּדְרִי וְהֵא דְּמוֹתִירִים לְבּוֹא כְּקָהֵל הִיוּנו כְּמִ'ס רָזֵל כְּסִמּוֹךְ

לְפִי שֶׁכֵּל מִהַ שֶׁכְּבִרֵּר מִמַּחֲכָב הַנֶּשׁ' כְּעַת הַבְּרִי' וְנִכְלָל בִּאֲ"הֶר אֶעֱנֶה דְּחִזּוֹר וְנִפְלֹעִי' חֲטָאוֹ לְקָלִי הִנֵּה כְּשִׁחְזוֹרִים וְכְבִרְרִים מִהֶם נֶשׁ' יִשְׂרָאֵל מִיקְרֹו לְפִי שֶׁהִיוּ כִּלּוּלִים כּוֹ תְּחִלָּה בְּסוֹד אֶתֶּם קְרוּיִים אֶתֶּם מִשְׁאֲכָב לוֹ וְהֶם כְּמוֹ נֶשׁ' הַמַּמְזוֹרִים דְּהִנְהוּ נִמִּי מִשְׁאֲרֵי הַרְפָּ"ח נִינְהוּ בְּמִ"ס כֶּשֶׁ"הֶם פ' כִּי תֵּלֵא וְעַשׂ אֶל דְּהִנֵּי עֲדִיפִי מִנְיָהוּ מִשּׁוֹם דְּכְבִּרְרִי' קֶלֶת מִיָּהֵא עִי' הַלְדִּיקִים וְכִשְׁנִפֶּשׁ הַגֵּר מִתְּחַבֵּרָת עַם הַרוֹחַ בְּבִיחָה וְנִסְיִיעֲתוֹ לְהִיטִיב מַעֲשִׂיו אִין מִתְּעַלִּית עַם נִפְשִׁי' הַעֲקִרִית בְּמִדְרִי' ה' כְּמִשְׁל' בַּהֲק' כִּי מִשְׁאֲכָב הַנֶּךְ דְּנִמְשָׁכִים כֶּךָ מִהַקְלִי' עִי' כִּיָּהֵא אֶתְּרוֹה כְּעוֹד טוֹמֵאֶתֶם כִּלִּי שׁוֹם תִּי' . וּמִמִּ"ס כֶּשֶׁ"הֶם בְּסוֹד יִשְׂרָאֵל בְּנֵי מַלְכִּים הֶם וְלֹא מַלְכִּים יִשׂ רִחִיָּה גְדוּלָה לְמִ"ס דְּרוֹקָא מִהַ שֶׁכְּבִרֵּר כְּעַת הַבְּרִי' הוּא דִּקָּב' נֶשׁ' יִשְׂרָאֵל וְעַשׂ :

מִידוֹ אֶכְתִּי לֹא אִיפְרֹק דִּהָא גַם כֹּל הַבִּירוֹרִים הַכְּבִרְרִים כֹּלִל יוֹס עִי' הַתְּפִלָּה וְהַתְּוֹמָה הֶם מִשְׁאֲרֵי הַרְפָּ"ח שֶׁלֹּא הוֹכְרִי כְּעַת הַבְּרִיָּה וְאֶפִּיָּה כְּבִרְאִים וְכִלּוּרִים מִהֶם נֶשׁ' בִּיאָה כְּמִבּו' בְּעַ"ח שִׁטֵּל פִּאֵל וּמִבּו' שֶׁ דִּמְכַב וְכֶשֶׁ"הֶם דְּרוֹס פִּטּוֹם הַקְּטוֹ' וְכִדְרוֹס כְּפִאֵל וְכַעֲזוֹת דָּק הַ עִבֵּב וְאִילָךְ וְכֶשֶׁ"הֶם כִּדְרוֹס הַשְּׁבִיעִית וְכַפִּי עֵקֶב דִּנְהָה כְּכוֹ' הַאֲכִי' וְעוֹד כְּכִ"מ וְעַשׂ . וְאֶ"כ מִ'ס נֶשׁ' לוֹ דִּאֶעֱנֶה דִּיוֹלָאִים מְזוֹג וְזֶן דְּקִדּוּשָׁה כְּמוֹ עִי' רִע' וְכִי עִי' וְרוֹמִיָּהֶם דְּנִק' נִפְשִׁי' הַגְּרִים . וְהַנֶּלְעִד דִּידוֹעַ דְּכַשְׁעֵלָה כְּרִזּוֹן הַמַּאֲזִיל הַעֲלִיוֹן כְּעַת הַתִּי' לְהַחֲיוֹת הַזֶּם וְלַעֲשׂוֹת מִהֶם דִּע' אֶבֶ"ע שֶׁהֶם הֶם הַד' מִחֲכָבִים הַנּוֹ' כֶּס' שֶׁעִי' לְמוֹהִרְחוֹ זֶל שֶׁהֶם מִחֲכָב הַסְּפִי' וְהַנֶּשׁ' וְהַמַּלְאכִי' וְהַקְלִי' הִנֵּה כְּשֶׁכְּבִרְרִי מִחֲכָב הַסְּפִי' וְהַנֶּשׁ' לֹא הוֹכְרֵר כֹּל הַכְּתִי' שֶׁלֹּא לְגַמְרִי אֶלֹא כֹּל מִהַ שֶׁהוֹכְרֵר אִין לְהַתְּכַרֵּר לְאוֹרֶךְ הַעֵת וְהַשְׁעָה לְכַד וְהַשְׁאֵר נִשְׁאֵר לְהַתְּכַרֵּר אֶחָ"כ כְּמִבּו' כֶּשֶׁ"הֶם דִּמֵּא עִי' בְּפִי' מִהַ' וּמִנְהוֹן לֹא אִיִּתְּבַסְמוֹ וְעַשׂ . וְהַ שֶׁאִנְחָנו מְבִרְרִים כִּי הוּא מִשְׁנִיָּה כְּמִ"ס הַרְשִׁי זֶל בַּהֲק' דִּיקָב וְעַשׂ . וְתַכְלִית הַבִּירוֹר הוּא לְהַעֲלֹתֶם עַד הַמַּחֲשָׁבָה הַעֲלִיוֹנָה לְפִי שֶׁאִין הַסִּיגִים נִפְרִידִים מִהֶם עַד עֲלֹתָם לִשְׁם דְּבִמַּחֲשָׁבָה אִיִּתְּכַרִּיר כּוֹלֵל כְּמִ"ס כְּמִבּו' שֶׁ דִּלְכָב וְעַשׂ . וְכִי הַרְשִׁי זֶל שֶׁ זֶל שֶׁם בַּהֲק' הַאֲרִיךְ בְּסֹדֵר הַבִּי' וְהַתִּי' שֶׁהִיָּה כְּעַת הַבְּרִי' מִדְּלָ"ח וְאִילָךְ וְכִי שֶׁם רִישׁ דִּלְכָב דְּכִסְדֵּר שֶׁכְּבִרֵּר וְנִתְקַן בְּשִׁשֶּׁת יָמִים כֶּךָ נִעֲשֶׂה מִמֶּשׁ עַל יְדִינוֹ כֹּלִל

ח שם עי' עסקו בתורה כ"ב לא שדבר זה לכד
גורם עסק התורה ובמו שהבין הש"מ
ז' כפי' לש"מ ר"עו ע"ב אלא שדבר זה נ"כ
נעשה עי' עסק התורה והטעם שנעשה עי'
עסק התורה ולא עי' שר מלות מצי' שכדי
להוליד נש' אלו של הנדוס לייך להמשיך אור אבא
שהוא חכמה דאזי למטה לסמות עיני הקל' בכח
אור הגדול ההוא כמ"ש בסי' ה' דכ"ט ע"ד ועי' ע
כש"ל פ' שזור החכמה הוא הדוחה את החילוי'
לגמרי יע"ש ואין זה נמשך אלא עי' עסק התורה
ולא עי' שר מלות כמב' בהק' ברכת התורה
להרי"ש ז"ה יע"ש :

ט שם בעור שהיה פרוש מן האשה שהיתה
עקרה . כ"ב עי' להא' מלי במצ' הרי"ש
סוף אות ג' ובקול' שפ"א סי' קד"ב ע"א שהביא
מז' הר"ל בהק' דידן דא"ע ידע ראשיתו
עקרה ולא בא עליה עד שנתבשר ונתעברה מב'
א' והק' דזה היפך ממ"ש ב"המ פ' בראשית וז'ל
וראיה מאז' שהיו נשותיהם עקרות ולא היו
נמנעים מן הזיווג כל"ס ומסיק דלשון שה"מ לאו
רכיבו הגדול חתים עליה יע"ש ואח"המר הפריז
על המרה לרחק ולקרב לפי ראות עיני שכלו
והרואה יראה דלשון זה שהביא הוא ז'ל ליתא בהק'
דידן ובדאי שהוא חשב להבין כן בד"ל דמאי
דקא' בעור שהיה פרוש מן האשה שהיתה עקרה
היינו שב' שהיתה עקרה היה פרוש ממנה ולא בא
עליה אכל לי ההדיוט כר' שאין זה כוונת ר"ל לא
ר"ל בזמן שהיה רואה להיות פרוש מן האשה
והכו' דר"ל אזיל לטעמיה שכ' ש' כש"המ רבזמן
העי' ויניקה לזכא זיווג להוליד וכול האיש לפטור
עלמו מהעונה אם חשקו מוחלת אכל כזיווג
להוליד אינו יכול לפטור עצמו כלל יע"ש וא"כ
ה"כ גבי אח"ע דליכא זיווג להוליד לפי שהיתה
עקרה היה יכול לפטור עצמו כל אימת שיראה
עי' נטילת רשות והאי שהיתה עקרה דקא' נתינת
טעם הוא דהיאך היה יכול לפרוש כל אימת
שיראה וקא' לפי שהיתה עקרה . ועוד יז' כמ"ש
בס"ה סוף פ' וירא דזיווג עס שרה אינו נק'
זיווג לפי שהיתה עקרה יע"ש וא"כ ז'ל דלעולם
כמ"ש ב"המ דלא היה נמנע מן הזיווג כלל והא'
דקא' הכא שב' שהיתה עקרה היה פרוש ממנה
היינו דחשיב כאלו פרוש ממנה כיון שאינו נק'.

זיווג

בסמוך שלאחר שמתנייר וזכה ליכנס בו נפש
אחרת קדושה כשאר נפשות ישראל והיו
ישראל גמור :

ועי' ה תמלא טוב טעם למה בריאת נפשות
הנדים אינו נעשה אלא עי' פרישה מן
האשה אלא משום דבשאינו פרוש ממנה אז היו
זיווג להוליד שהוא זיווג דנש' ולא זיווג דחיות
ובריאת נפשות הנדים אינה אלא מזיווג דחיות
באמור . והטעם לפענ"ד הוא משום דכזיווג
להוליד נש' אין לה לקל' חלק ונחלה בו כי
השפע הנשפע מקבלתו הנוק' העלוונה תוך
רחמה ומתעברת ממנו ומלטייר שם בסוד נש'
משא"כ כזיווג דחיות גם הקל' נשפעים ממנו
שגם הם לריכוס חיות כמ"ה ואתה מחיה את
כולם ועי' עסק התורה אדרבא האור ההוא
מסמא עיניהם וחוטף ליהק מקל' נוגה ונעשה
מהם נפשות הנדים ובז"ה הס"ה סוף פ'
וירא דכ"ט ריש ע"ב וז'ל שאם היה שם אשה
היתה מתעברת ועי' ע"ד כי אדרבא הזיווג
מעכב אור החכמה וכו' יע"ש ודק' . וה"ט נמי
מש"ש ריש ע"ב וז'ל והזיווג של שרה אינו נק'
זיווג שהיתה עקרה ר"ל דלענין זה של נפשות
הנדים אינו נק' זיווג כיון שהוא עקרה ואינה
מתעברת ואין כאן זיווג דנש' אלא זיווג דחיות
ולא איכפת לן . ובז"ה ג"כ מ"ש ר"ל לקמן דבאבר
הקדוש יש ב' נקבים וכו' . והכוונה היא
דנקב הימני מוליך טי' זרק בין הזיווג דנש' ובין
דזיווג דחיות והשמאלי מוליך מי רגלים עכורים
מזון אל הקל' שהוא תמלית השפע הנשפע להם
מזיווג דחיות וכיניהם קל' השום היא נוגה ושאר
החכמים בכח עסק התורה שלהם היו ממשיכי'
לקל' השפעה יתירה ואור גדול מזיווג דחיות מה
שלא הורגלו בו ואדרבא כזה מסמים עיניהם
שאינם יכולים להסחכל באור הגדול ההוא (בסוד
הלגיטוהו לרשע וימות) וחוטפים ליהק ומעלים
אותם בסוד מ"ן לזון דנוגה ומזדווגי' ומלטיירים
שם ברחם נוק' דז' דנוגה בסוד נפשות ובאים
בנפשות הנדים כך כלי תיקון היטב אכל ר"ע
וחכיריו לאחר שהיו מוליכים אותם משם היו
מחזירים אותם לנקב הימני להחברר שנית היטב
ואח"כ היו ממשיכים אותם משם ג"כ מזיווג
דחיות כנושות הנדים והיעבא :

ועי' שרו"הק ד"ל כיחוד הזכו' דב' הכתפיים הם ככללים זכו' יעש"א"כ כמס' ל' ריש הק' לא בהתחבר ב' הכתפיים ביסוד א"כ משום דגבו' דהכל עיקר' הם חסדים דא"י שהיה בחי' קין :

יג שם ואעפ"י שלא בא עליה וכו' כבר כת"א וכו' . כ"ב היינו להנך שינוי דמשני בפ"ק דסוטה דמרכיה שמיע ליה א"כ סוד ה' ליריהו יעש ועי' תוס' כתובות ד"סג ע"א ד"ה ברתיה ומ"ש ונשאר תמיד עמה ז"ל כיון דחזר ושלחה כמס' ל' והיינו שגירשה א"כ הלא הגט כורתה כמ"ש מוהר"ש ז"ל בש"הפ דק"ך וז"ל והגרושה יותר נקיה מכולם יעש ואפ' דחזר ושלחה דקא' לאו היינו כגט ש"ה דשלחה לבית אביה ומרזוכה עיננה עצמה שלא רתה להחיר הקשר שבינה לבין אותו לדיק כמו לאורך שנוייה דנסיב ופי' ולא קאמר נסיב וגירש . ואע"ג דהתוס' בפ' הכע"י כתבו ה"א חמר בפ"ק דסוטה דנשא וגירש יעש הוא ל"ד ולא נחתה התם להכי . ומ"ש ומלך זו יש קורבה לב"ע עם ר"ע ר"ל דמלך זה כמ"י דהא לעיל קא' דכלה"ה נמי הוה קורבה וק"ל :

יד שם ובכחי' זו היו מעולים ר"ע וב"ע וכו' כ"ב הטעם הוא משום דהעלאת כפשו' אלו מלך הגבו' היא מעולה ממה שהיה מלך החסד כמ"ש בס"הל שס סוף פ' וירא ד'כט ע"א וה"ט דבארות אשר חפרו בימי אברהם שהוא מלך החסד סתמוס פלשטים עד שכא' ילחק והעלה אחסם מלך הגבו' ונחקיימו יעש . וכבר כ' כחון ר"ל דר"ע וב"ע שניהם מלך הגבו' דק"ו והיינו דכותייחו . ואע"ג דבבבכמי דורס היה בהם מ"המ שם ג"כ מבחי' הגבו' כמ"ש ריש הק' כו התם מיירי בלבושי נשמותיהם הכל עיקר נש' היו מבחי' אחרות כמ"ש שס דכ" ע"ב . ומ"ש כ"ו באות ברית קודש יש כ' נקבים וכו' עי' בבב"ח של"ג פ"ג ושמחשכ"י פ' בראשית ד"ד גבי עש"ה א"ת ט ובס"הל פרשת חיי שרה ר"ל ריש ע"ב . ומ"ש שנק' ר"ע חסיד עי' בש"ך סוף ט"ו . ומ"ש דאין מי שיהיה נר"ן שלשהם משו' קין לא אכיו ז"ל דהא רזכה בנ' היינו עי' התקנה דנפ' איויתיד כלולה הנ"ל בהק' ודכלא"ה א"ה למי שהוא משו' קין לזכות לנ"רן כיחוד בנ"ה א' כמכו' שס יעש :

טו שם ושלשתם משורש קין אשר שס הו"ס נפשות הגרים . כ"ב היינו כמס' ל' א"ת

זיוג לענין זה של בריאת נפשות הגרים וא"ש הכל . ועי' להס' מש"ל ח"ד בפ' ל' שם שס בפ' בראשית מה שהאריך כזה ואני ההדיוט הנלע"ד כחבתי והי"ע :

י שם והמתיק את הגבו' והפכה לחסד והיה בורה וכו' . כ"ב דכלא' לא היה יכול לברוא משום דכל אקתערו דנפשוין דגיוורין הוא מלך החסד ועי' בהיפוך ה"ך . ומ"ש שעי' חטא קדמון ילאת אל הקלי' היינו חטא אדם וקין כמס' ל' בהק' לו . ומ"ש אעפ"י שנק' גר לא מלינו שר"ע נק' גר רק בן גרים כנו' בש"ס ור"ל גופיה נמי כ"כ לקמן ד"מ ריש ע"ב ועי' יוחסין וסה"ד . ודווקא לו' דקבר ר"ל דר"ע גר שנתגייר עם אכיו הוה כהיותו קטן וז"ל בדווקא דה"ק דאע"ג דאכיו היה גר לא מפני כך נא' שלא היה יכול להמשיך לו נפש מפני' הקדושה יותר ממלאותו דלא כהא' תלויא מילתא וכמ"ש בש"המ פ' יתרו ריש נש' הכן גדולה מנש' האב אלף מדריגה יעש . מיהו ממ"ש בסמוך וכמשך לו זה מלך אותה נפש הגר הא' מש' שה"ל נפש הגר ממס' ואמאי שו"ר כס"הג ר"פט שכ' וז"ל ואעפ"י שאכיו היה גר ולא הוא עכ"ז נודע דגיוורא קשה לאעברא זוהמא מניה והענין כי גם נש' קדושה של ר"ע וכו' כהא' מלובשת תוך נפש הגר ע"כ ור"ל מלך לבוש נש' הכן הנמשך מהאב כנו' לעיל בהק' י וכוה א"ש הכל ועי' מש"ל בס' ד' בהק' לו א"ת ה :

יא שם כשאר נפשות בני ישראל . כ"ב ל"ד קה' דהא מכו' כזוהק פ' בראשית ד"ג ע"א דגם לאחר שנתגייר אינו הלא מגדפין דילה משא"כ ישראל דזיוגן מנו מיעהא יעש . ומ"ש וז"ס קשים גרים לישראל עי' ס"הג ר"פט דרד"ש ליה נמי היבא דהרוח בא' מורכב על נפש הגר כנו' לעיל בהק' ב והק' ד רה"כ קשים לישראל דהיינו הרוח לפי שהיה מחטויאחו יעש . ומ"מ שפ"ק לעיל בהק' ד ועל ירה נחקנים משום שעי' הם באים לעולם להיתקן :

יב שם כי שניהם קרובים כל"ל . והא' דנקט לר"ע וב"ע טפי מאחריני משום שהיו כוראים בשקול א' וקורבה דידהו דקא' לפי שזה מנכו' דהכל וזה מנכו' דקין לכא' נגדיי היא משום שהכל הוא חסד וקין גבו' זה ימין וזה שמאל אלא היינו משום שהח"ו הם נכללים זכו'

חות ו דפשות הנרים הם משארות הרפ"ס ד"מ
 שהם גבו' ודינו כנז' . ומ"ס אכל כ"ע וכו'
 הולך ליותר מזה שלא נשא אשה כלל . כ"כ
 ולאירך שנוייה דמשני הש"ס בפ"ק דסוטה דנסי'
 ופי' ז' דפוש מיד וכ"ג בירוש' דסוטה דקאמ'
 דבעל ופי' דמס' בעילה א' לחוד ותו לא ולהכי
 כמי שלא נשא כלל דמי ומ"ס גדלה מעלת כ"ע
 על ר"ע וכו' אע"ב דלעיל מזה מס' דהוא גריע
 מניה דמה"ט הולך שלא לישא כלל מ"מ השתא
 דלא נסיב הוי עדיף מניה משום דבכל שעה הוא
 יכול לברוא נפשות הנרים משא"ך ר"ע דאינו
 רק כשפורש מן האשה :

טז י"ש ולפי שהכיו כל חקיו משו' קין לא
 היתה הל' במותו לגבי רבא וכו' .
 ז"ב נר' שהטעם הוא משו' שעיקר אחיות הקלי'
 היה בשו' קין לפי שהוא גבו' ודינו משא"כ בשו'
 הכל שהוא חסדים אין בו אחיוה כ"כ לקלי' וידוע
 שהקלי' הם חופפים על ההלכה כמו מסך ואין
 מניחים לאדם להכין אותה על בוריה כמ"ס
 בשה"מ פ' ואחשנן ד"מה יע"א ולכך מי שהוא
 משו' קין עפי' הרוב אינו יכול להיות מסיק
 שמעתה איכא דהילכתא כמו מי שהוא משור'
 הכל מחמת רוב אחיות הקלי' וה"ט כמי דאין הל'
 כב"ש לגבי כ"ה אע"ב דב' הס משו' הכל כמס' ל'
 ריש הק' זו מ"מ אינו דומה גי' שהוא מגבו'
 דהכל למי שהוא מחסדים דהכל : ומכאן אנו
 למדין לשאר כלגי שבש"ס כגון הל' בפ' לגבי פ'
 הכל הולך אחר שורש נשמתם הוא . ויש לרמוז
 טעם זה בשפה דברים שהל' כאביו שסו' ועל
 קנ"ס כנז' כש"ס ידוע הוא כי יעל היה משו'
 קין כמס' ל' ד"מ ע"א בסוד ראביו מדבית עלי
 קאתי יעש והיונו שרמוזו ז' בסו' זה לו' דה"ט
 דהלכה כאביו בו' הלכות אלו ותו לא הוא משום
 יעל קנ"ס כלו' יעל שהוא שו' קין קנרים דבר זה
 ברס ק"ל מרבה בר נחמני דבש"ס אמרינן רבה
 ואביו מדבית עלי קאתי ולש"ך ר"ל קנ"ל ז"ל
 דשניהם היו משו' קין וא"כ אמאי קי"ל הל' כרבה
 לגבי רב יוסף לבר משרה ענין ומחילה ויותר
 אסתכל על לשון ר"ל ה"ל ד"מ דהשמיט לרבה
 וכו' רק אביו דאחי מבית עלי גם כד"מא ע"א
 לא חשיב ליה נמי לרבה כהדי שאר אמוראי דמשו'
 קין קאתי יעש וז' . א"כ ה"ט האין הל' כאביו

לגבי רבא משום דהשתא העולם מתנהג עפי'
 החסד שהוא שו' הכל כמס' ה' צולס חסד יכנה
 ולא עפי' הדין והגבו' שהוא שו' קין וגם הוא
 מהטעם דלעיל לפי ששו' הכל מכורר יותר ולכך
 כז"ה הילכתא כרבה אכל לעת"ל שיטהר שו' קין
 ויחזור למעלתו כמס' ל' סוף הק' לה בסוד
 והכחני' הלויס בני לודק וס"הפ ד"קמר וס"הג
 פ"כג אז תהיה הנהגת העולם עפי' הגבו' שהיא
 שו' קין וכ"כ בס"הל ד"קכט ריש ע"ב דמשו"ה
 לעת"ל לו' ליחזק כי אתה חיינו יעש ועי"ע ע"ס
 ש"ור סופ"ג ויהיה הל' כאביו ולא כרבה ובז"ת
 לו' א"וא דא"ס ש"כא מה שדובר לפי בחי' ושור'
 נס' הוא אמת אלא שפסק ההל' הוא כפי העת
 והזמן . שו"מ בס"הל דק"ח ע"ב ש"כ ושמתתי
 ככ"ה . ומ"ס רבא שהיה מן הכל עי' לקמן ד"מח
 ע"א וס"הפ ד"ט ע"ג יעש :

יז י"ש כי סוד תערוכת קין וכו' . נ"ב הוא
 טעם אחר למה ששו' קין נק' יתוס' .
 וענין תערוכת קין כשאר ניוזי הנש' מבו' לעיל
 בהק' ל' יעש . ומ"ס שלא עי' אב ואב לאו על
 עיקר התערוכת דשע"ה החטא קא' רפשיטה היא
 שא' חשעת ביאתם לעולם קא' והכו' היא דהנה
 אס כפי : כותם של אב ואס היה ראוי להמשיך
 נס' להיותו הכן משו' דה"הר או הכל הנה בהכרח
 הוא שנמשך עמה גם אותם ניוזי קין המעורכי'
 בה מאליהם שלא כפי כוונתם של האב ואס
 וכיתומים דמו . מיהו ק' שהרי מבו' שס בהק'
 ל דגס ניוזי אד"הר והכל נתעברו בקין וא"כ
 כולו נמי יתומים מיקרו מהאי טעמא וז"ע .
 ומכאן מוכח דהנפ' גופה היא מעורבת בעסה
 כלוסי' ועמ"ש שס בהק' ל' אות יא' ומ"ס שתמה
 וכו' לא נמצא מי שיברא וכו' הנה מי שיברא טוב'
 הו' כמס' ל' שכל חכמי הדור ההוא היו בוראים
 נפשות לגרים אלא כלומר מי שיברא ויכניסם
 בנפח הימני דיסוד כמו כ"ע . והשתא נוחא מאי
 דנפח לר' טפי מאחריני משום שר' הוא ניוזן
 יוסף הנדיק שהוא בחי' היסוד ולו נאה ולא יאה
 דבר זה טפי מכולו ומתקן דאריבא היא
 הנוקנת :

הקדמה לה

הקדמה זו הובאה בשלימו' לקמן מד"ס

ואילך ור"ס ר' ע"א ועי' ס"הג פכ"ח :

א שם כי קו"ה לקחו גם נפ' דאזי' . נ"ב
ר"ל זולת נפש ר"ק כתיב הנק' ח'תו

ש"ע הנו' ריש הק' לג ועי' הק' כט ד"ל ע"ב

ובמ"ש זאת לכ' . ומ"ש ואחר שהאדם משלים

לתקן וכו' עי' לעיל הק' א והק' יא ד"ג ע"ב .

ומ"ש וכבר נת"ל בדרו' שקדמו כי אין זה רק

בנש' חדשה עי' בהק' ז דכנש' ישנה מגולגלת

א"א לזכות רק בבחי' א' מהנ"רן בכל פעם י"עש

ומ"ש וזה כסא לזה היונו דנפש דעשיה כסא

לרוח מיני' והרוח כסא לנש' דמבריו ועי' בע"ח

ס"ד פ"ור . ומ"ש יש בחי' נש' שמעולם וכו'

היונו אפי' חדשות דשאר שרשים מדרמס"ס עליה

ויש שזכו לתקן עד האזי' ואי בישנות הא מסיק

שלא זכו כלל ליקח נפש דאזי' . ועי' מה שהק'

לעי' בהק' ד דס' ע"ב ומה שתי' והשתא מה

נענה למ"ש כאן שמעולם לא השיגו לתקן רק

חלק הנפש אמנם לפמ"כ בהק' ז אות לה נחא

י"עש . ומ"ש ואין מעלה זו נמל"א רק בשור'

קו"ה הנה כ"ש בחדשות לגמרי דהק' ז אלא

משום דלא שכיחי כ"כ . ומ"ש נש' ישנוה לא

זכו ליקח נפש דאזי' מזה מוכח דאיכא מיהא

בחי' אזי' בישנות והיונו בדברינו לעי' בהק'

יא אות חי' . ומ"ש והלואי שזכו אל נש' דבריו

היונו עי' ג' גלגולי' ב"אזי' אכל לא כפ"א כמכו'

בהק' ז ושה"מ :

ב שם הבחי' ח' וכו' שהיא מעולם ב"ע

כלבר וכו' ויש בחי' ב' עליונה וכו' .

נ"ב ובחי' הב' שיש בה המשכת כל העולמות

כדכסמוך ב"ע שבה מתלבשים בפני' ב"ע

התחזונים וכשלקחו קו"ה נ"רן מבי"ע היונו

ב"ע דבחי' הב' דידהו המתלבשי' בפני' ב"ע

החתוני' ועמש"ל ריש הק' לב אות ב' . ומ"ש

אותו החל' של אד"הר שהוריש ממנו לקו"ה

עי' בהק' כט מה היה הבחי' שהוריש לקו"ה

ומה השאיר לעלמו . ומ"ש ונ"ל שהוא נלו'

מנפ' האב עי' בע"ח ש"ך פ"ה ובש"ח פ' יתרו

במלות כיבוד א"וא' . ומ"ש ויכולת בידו לתקן

בפ"א וכו' מנפש דעשיה עד נפש דאזי' היונו

הקדמה

הקדמה

הקדמה

הקדמה

הקדמה

הקדמה

הקדמה

הקדמה

הקדמה

הקדמה

הקדמה

הקדמה

הקדמה

הקדמה

הקדמה

הקדמה

הקדמה

הקדמה

הקדמה

הקדמה

הקדמה

הקדמה

הקדמה

הקדמה

הקדמה

הקדמה

הקדמה

הקדמה

הקדמה

הקדמה

הקדמה

הקדמה

הקדמה

הקדמה

הקדמה

הקדמה

הקדמה

הקדמה

הקדמה

הקדמה

הקדמה

הקדמה

הקדמה

הקדמה

הקדמה

הקדמה

הקדמה

הקדמה

הקדמה

הקדמה

הקדמה

הקדמה

הקדמה

הקדמה

הקדמה

הקדמה

הקדמה

הקדמה

הקדמה

הקדמה

הקדמה

הקדמה

הקדמה

הקדמה

הקדמה

הקדמה

הקדמה

הקדמה

הקדמה

הקדמה

הקדמה

הקדמה

הקדמה

הקדמה

הקדמה

הקדמה

הקדמה

הקדמה

הקדמה

הקדמה

הקדמה

הקדמה

הקדמה

הקדמה

הקדמה

הקדמה

הקדמה

הקדמה

הקדמה

הקדמה

הקדמה

הקדמה

הקדמה

הקדמה

הקדמה

הקדמה

הקדמה

הקדמה

הקדמה

הקדמה

הקדמה

הקדמה

הקדמה

הקדמה

הקדמה

הקדמה

הקדמה

הקדמה

הקדמה

הקדמה

הקדמה

הקדמה

הקדמה

הקדמה

הקדמה

הקדמה

הקדמה

הקדמה

הקדמה

הקדמה

הקדמה

הקדמה

הקדמה

הקדמה

הקדמה

הקדמה

הקדמה

הקדמה

הקדמה

הקדמה

הקדמה

הקדמה

הקדמה

הקדמה

הקדמה

הקדמה

הקדמה

הקדמה

הקדמה

הקדמה

הקדמה

הקדמה

הקדמה

הקדמה

הקדמה

הקדמה

הקדמה

הקדמה

הקדמה

הקדמה

הקדמה

הקדמה

הקדמה

הקדמה

הקדמה

הקדמה

הקדמה

הקדמה

הקדמה

הקדמה

הקדמה

הקדמה

הקדמה

הקדמה

הקדמה

הקדמה

הקדמה

הקדמה

הקדמה

הקדמה

הקדמה

הקדמה

הקדמה

הקדמה

הקדמה

הקדמה

הקדמה

הקדמה

הקדמה

הקדמה

הקדמה

הקדמה

הקדמה

הקדמה

הקדמה

הקדמה

הקדמה

הקדמה

הקדמה

הקדמה

הקדמה

הקדמה

הקדמה

הקדמה

הקדמה

הקדמה

הקדמה

הקדמה

הקדמה

הקדמה

הקדמה

הקדמה

הקדמה

הקדמה

הקדמה

הקדמה

הקדמה

הקדמה

הקדמה

הקדמה

הקדמה

הקדמה

הקדמה

הקדמה

הקדמה

הקדמה

הקדמה

הקדמה

הקדמה

הקדמה

הקדמה

הקדמה

הקדמה

הקדמה

הקדמה

הקדמה

הקדמה

הקדמה

הקדמה

הקדמה

הק' א' שכל נש' יש בה עיו' מיהו יש להסתפק
 אם נולדו הגדולות הם דגד' משום דאוליין בחר
 ריבוי האור ומיעוטו אור' להיפך דאוליין בחר
 קדימה ואחור ע'ד הקולין ונימין ושערות דדרוש
 ב' דליות ש' שם שהקולין שהם ארוכים הם
 ממנו דעיו' משום שקדמו ללאת יעש' ומריהט
 דסוגיון מש' דכל כמה דארוכו' ניכחו הם מעלות
 ביותר מדחיון נכי שערות דנוטו' ש' דהארוכו'
 מעולים מן הקלרים וה"ה לנוטות גופיהו והכי
 מש' נמי ממ"ש מוהר"ח ז"ל על ענמו לקמן ד"סא
 שהוא מנולה דמספר עזר דנולדו הגדולות וכד"ס
 ע"ה ב' שנס' היו מהגד' יעש' אלמא דנולדו
 הגדולו' הם דגד' מיהו אכתי טעמא מאי דאינו
 בסדר הקולין והנימין והשערות דהתם : אמנם
 עיו' להרד"כ ז"ל דף א' שאלה א' דרמי הק שמו'
 דדרוש ב' דליות הכ"ל אשמו' אחריתי דכחותו
 דרוש גופיה ש' שהקולין הם ממנו החכ' והנימין
 ממנו הכי' והשערות ממנו הדעת ותו' דקדר
 בניסת המו' היו תח' נכנס מוח החכ' ואח"כ
 מו' הכי' ואח"כ מו' הדעת ונמלא דיש קולין
 ונימין ושערות ממנו דעיו' וכן ממנו דיניקה וכן
 ממנו דגד' ואל מו' דעיו' שלשתם נק' קולין ודו'
 ג' נק' נימין ודגד' שערות : והשתא איש דמ"ש
 דהקולין מחכ' והנימין מכי' והשערות מהדעת
 מיירי בבח"ד דפרטו' דבחי"ה מהעיו' ולפי
 שכל הג' דעיו' נק' קולין ודינו' נימין ודגד' ש'ע'
 לכך קא' בשמו' א' דהקולין הם ממנו דעיו' והני'
 ממנו דינו' והשערות ממנו דגד' כחופן דשמו'
 א' מיירי בכללות העיו' ושמו' ב' בפרטו' דכ"ה
 וא' עכ"ד בתוס' בי' יעש' א' ז"ל דהקולין הם
 מעי' של כולם והנימין מיני' דכולם והשערות
 מגד' דכולם : והתו"ח ז"ל דפו ע"ב גם הוא סבר
 לה מר כהרד"כ ז"ל אך בישוב השמועו' נטה
 לדרך אחרת יעש' ולא ידעתי למה : ואגב נימא
 דהתם בפ"ה דליות איבא עוד שמו' אחרת והוא
 דהקולין הם ממנו הדעת והנימין ממנו הכינה
 והשערות ממנו החכמה והיא הפך לגמרי משמו'
 ב' דדרוש ב' ואין הרד"כ בש' והתו"ח ז"ל לא העלוה
 על דל שפתס ולא חשו לייסבה והר"פ ז"ל כדף
 קכ"ט חתר לישב ולא עלה בידו ויש לעמוד ע"ד
 ז"ל גם נר' מדבריו שהיה חסוד לשון לפניו דברו'
 ה דליות הנ"ל יעש' ולפ"ק דנר' לישב ובתחי'

יש להעיר דנו' מדרוש הדעת שמוח הדעת הוא
 בחי' נפש ומוח הכי' רוח ומוח החכמה נשמה
 יעש' : והנה בחדס התחתון מלינו שנכנסים בו
 הנ"רן מלמטה למעלה שבתחלה נכנסת הנפש
 ואח"כ הרוח ואח"כ הנש' וכן בחדס העליון שהעיו'
 הוא בחי' נפש והיני' רוח והגד' נש' כמכו' שם
 בדרוש הדעת ובע"ה ככ"מ ולפי דרוש הדעת
 הנ"ל שהדעת הוא נפש ז"ל שבעי' נכנס מוח
 הדעת ובינו' מוח הכי' ובגד' מוח חכ' ואיה קא'
 הרד"כ ז"ל דסדר בניסת המו' תחי' נכנס מוח
 החכמה וכו' וע' ז"ל דלעולם בעי' נכנס מוח
 הדעת שהוא בחי' נפש אלא שמוח הדעת גופיה
 כלול מג' מו' חכ' ומוח החכמה שבו נכנס
 תחי' ואח"כ מוח הכי' שבו ואח"כ הדעת שבו
 וממילא ח"ש ההיה שמו' דפ"ה דליות דמיורי
 בכללות העיו' כשמו' א' דדרוש ב' ומשו"ה לא
 חשו הרד"כ והת"ח ז"ל לייסבה : אי' ז"ל דפ"ה
 דליות מיורי כמות החכ' דעיו' גופיה שהוא כולל
 ג' כג' מו' חכ' ודעת דידיה נכנס ברישא וממנו
 לומחים הקולין ואח"כ מוח הכי' דידיה וממנו
 הנימין ואח"כ מו' החכמה דידיה וממנו השערות
 וכעד' מוח הכי' דעיו' שהוא כולל ג' כג' חכ' וד
 ומהם קולין ונימין ושערות וכן מוח הדעת דעיו'
 כחופן שהם שלש של ג' ג' : כאופן דשמועה א'
 דדרוש ב' מיורי בכללות העיו' כולו ובשמו' ב'
 בפרטות דכא' הוא בדלעיו' ובפ"ה מיורי בפרטו'
 פרטות דמוח א' מג' מו' חכ' דפרטות העיו'
 וכן דפרטות היני' וכן דפרטות הגד' :

ונחזור לענייננו דה"ה ז"ל ע"ד ש' הרד"כ
 ז"ל דנ' אלפים נולות גב' וק' לומחים
 ממנו הדעת דעיו' דהכא בדעת קיימין שכל שו'
 ק"וה הוא בדעת והוא גופיה כולל חכ"ד כמ"ל
 ריש הק' לד' ומחכ"ד דידיה דעיו' לומחים ג' א'
 אלק גדולים מעי' דעיו' ואלף בינונים מינו' דעיו'
 ואלף קטנים מגד' דעיו' וכללות כולם נק' גדול'
 וכעד' לומחים ג' א' נולות מדעת דינו' הכוללת
 אלק גדולים מעי' דינו' ואלף בינונים מינו' דינו'
 ואלף קטנים מגד' דינו' וכולם בכללות נק' בינוני'
 ועד' לומחים ג' א' נולות מדעת דגד' גבו' ק'
 מעיו' שבו ובכללות נק' כולם קטניסוד' ש'
 לקמן שהם מעיו' היונו דפרט א' וה"ה לשאר
 הפרטים ונמלא שהגדול' ככ"מ שהם הם גרועות
 מהקט'

הקדמה לה

הקדמה זו הוכחה בשלימו לקמן מר"ם ואילך ור"ס ע"א ועי' ס"ה פכ"ח :

א שם כי קו"ה לקחו גם נפ' דאזי' כ"ב ר"ל זולת נפש ד"ק כתיב הנק' חלתו ש"ע הנו' ריש הק' לג ועי' הק' כט ר"ל ע"ב ובמ"ש אף לב' . ומ"ש ואחר שהאדם משלים לתקן וכו' עי' לעיל הק' ה' והק' יא ד"ג ע"ב . ומ"ש וכבר נת"ל בדרו' שק"מו כי אין זה רק בנש' חדשה עי' בהק' ז רבנש' ישנה מגולגלת א"א לזכות רק בבחי' א' מהנ"רן בכל פעם י"עש ומ"ש וזה כסא לזה היינו דנפש דעשיה כסא לרוח מיני' והרוח כסא לנש' דמברי' ועי' בע"א סוד פ"ור . ומ"ש יש בחי' נש' שמעולם וכו' היינו אפי' חדשית דשאר שרשים מדמסיים עליה ויש שזכו לתקן עד האזי' ואי ביטנות הא מסיק שלא זכו כלל ליקח נפש דאזי' . ועי' מה שהק' לעי' בהק' ד' ד' ור"ב ומה שתי' והשתא מה נענה למ"ש כאן שמעולם לא השינו לתקן רק חלק הנפש אמנם לפמ"כ בהק' ז אף לה נחא י"עש . ומ"ש ואין מעלה זו נמלא' רק בשור' קו"ה הנה כ"ש כחדשות לגמרי דהק' ז אלא משום דלא שכיחי כ"כ . ומ"ש נש' ישנוה לא זכו ליקח נפש דאזי' מזה מוכח דאיכא מיהא בחי' אלו' ביטנות והיינו בדכרינו לעי' בהק' יא אף חיו . ומ"ש והלואי שזכו אל נש' דכרי' היינו עי' ג' גלגולי' באחזו אבל לא בפ"א כמכו' בהק' ז ופ"מ :

ב שם הבחי' הא' וכו' שהיא מעולם ב"ע בלבד וכו' ויש בחי' ב' עליונה וכו' . כ"ב ובחי' הכ' שיש בה המשכת כל העולמות כ"כסמוך ב"ע שבה מתלבשים בפני' ב"ע התחתונים וכשלקחו קו"ה כ"רן מב"ע היינו ב"ע דכחי' הכ' דידהו המתלבשי' בפני' ב"ע התחתוני' ועמס"ל ריש הק' לב אף ב' . ומ"ש אותו החל' של אר"ה שחוריש ממנו לקו"ה עי' בהק' כט מה היא הבחי' שחוריש לקו"ה ומה השאיר לעצמו . ומ"ש ונ"ל שהוא נינו' מנפ' האב עי' בע"א ש"ך פ"ה ובש"ת פ' ותר' במלות כיבוד א"א . ומ"ש ויכולת בידו לתקן בפ"א וכו' מנפש דעשיה עד נפש דאזי' היינו

עי' התקנה דנפשי אויתוך כלילה כמכו' בהק' ז' ומ"ש יש בה ב' בחי' והם אוימ ואו"פ עי' בהק' לב' . ומ"ש ור"ע ותזקיהו כולם הם מן האו"פ ל"ע דלקמן דס"ב ע"ב ספוקי מספיקל בר"ע אס הוא מאו"הפ או מאו"המ י"עש .

ג שם אבל בעולם האזי' נק' כנפים : כ"ב סוד הכנפים עי' בע"א ש"ה דרוש ב כלל ע"ז . מיהו ל"ל דהתם קא' שהם מסוד החס' הסתר' בתוך הזרוע' במקו' נר והם מתנוונעו' ומתנוולו' חוץ לזרועו' ומעופפי' לעלות אל שרשם וא"כ קין דאינו בחי' חסדו' אלא גבו' מהיכא אית ביה בחי' כנפי' מיהו לפמ"ש כלל יור' ובש"ל פ"ג ובש"ל פ"ג שנס הנכו' הם מתפשטו' כו"ק דז"א י"עש נחא . ומ"ש דבכ"ע לא יש כנפים רק זרועות הנה בשור' הק' ד"כ סו"עב נר' דבכ"ע נמי איכא כנפים י"עש . וז"ל דהתם ר"ל להמשיך הארה ממסוד כנפים דאזי' עד העשיה לעוף בהם אל האזי' . א"כ ל"ל דבכ"ע נמי באזי' דידהו ור"א דאיכא כנפים אף דאינם עולים כשם לגבי כנפים דאזי' העליון אלא נק' זרועות . ומ"ש עד שיכואו בגלגול ב' לאו דגלגול ב' עדיף טפי דאדרכת ק"ל בכל דוכתא דגלגול א' עדיף אף משום דדינייהו הכי :

ד שם מלאך מכונה לאיזה לדיק אינו אלא משו' זה : כ"ב לאו כל הרואה לטול את השם אף דווקא שהשיג עד נפש דאזי' כמכו' לקמן ד"סר סע"א . ומ"ש ויכול לעלות במע' מלאך עי' בשלות חכמי המערב שבה"ש ד"כד ע"ב סי' יא שהקשו דמהכא מש' דמלאך עדיף ובמ"א מש' שהדיוקים גדולים מהמלאכים . ותו' התו"א ז"ל בר"קמו דהכא לענין הנזק קא' שיהיה גופו רוחני כמו מלאך י"עש . ומ"ש יש שורש א קין כורוע השמאל באכר הכתף תני והדר מפרש באיזה פרק מג' פרקי הזרוע וקא' באכר הכתף וכ"ה בהדיא לקמן ד"ס ע"ב וז"ל כי קין בכתף של זרוע שמאל ועי' למחר' חו' ז"ל בר"סב ע"ב ועמ"ש של בהק' כח אף יור' :

ה שם יש בה ג' שפים גולות אף גדולים ושאף בינוניים ואלף קטנים : כ"ב הטעם למספר זה ית' לך ממ"ש כס"ד בסוף דיבור זה . והטעם להיות בהם גבו"ק עי' לקמן ד"ס ע"ב משום שהם ממנו דעיו"מ י"עש והוא כמ"ש כריש הק'

הק' א' שכל נש' יש בה עי'ומ' מיהו יש להסתפק
אם נולדו הגדולות הם דגד' משום דאזלינן בתי
ריבוי הקור ומיעוטו קו"ד להיפך דאזלינן בתי
קדימה ואיחור ע"ד הקולין ונימין ושערות דדרוש
ב' דליות שכ' שם שהקולין שהם ארוכים הם
ממ' דעי' משום שקדמו ללאת יעש' ומריהטא
דסוגין מש' דכל כמה דארוכו' ניכחו הם מעולות
ביותר מדקולין גבי שערות דנוכו' שכ' דהארוכו'
מעולים מן הקלרים וה"ה לנולות גופייהו והכי
מש' כמי ממ"ש מוהר"ח ז"ל על עלמנו לקמן ד"סא
שהוא מנולא דמספר עזר דנול' הגדולות ובר"ס
ע"ה כ' שש' הוה מהגד' יעש' אלמא דנול'
הגדול' הם דגד' מיהו אכתי טעמא מאי דאינו
בסדר הקולין והנימין והשערות דהתם א' חמס
עי' להרד"כ ז"ל דף א' שאלה א' דרמי הק שמו'
דדרוש ב' דליות הכיל אשמו' אחריתי דבאותו
דרוש גופיה שכ' שהקול' הם ממנו החכ' והנימין
ממנו הכי' והשערות ממנו הדעת ות' דסדר
בניסת המו' הוה תחי' נכנס מוח החכ' ואח"כ
מו' הכי' ואח"כ מו' הדעת ונמלא דיש קולין
ונימין ושערות ממ' דעי' וכן ממ' דיניקה וכן
ממ' דגד' ושל מו' דעי' שלשתם נק' קולין ודי'
ג' נק' נימין ודגד' שערות והשתא א"ש דמ"ש
דקולין מחכ' והנימין מכי' והשערות מהדעת
מיירי בחכ"ד דפרטוי דכ"ה מהעי'ומ' ולפי
שכל הג' דעי' נק' קולין ודיני' נימין ודגד' שער'
לכך קא' בשמו' ה' דהקולין הם ממ' דעי' והני'
ממ' דיני' והשערות ממ' דגד' כאופן דשמו'
א' מיירי בכללות העי'ומ' ושמו' ב' בפרטוי דכ"ה
וא' עכ"ד בתוס' ב' יעש' א"כ ז"ל דהקולין הם
מעני' של כולם והנימין מיני' דכולם והשערות
מגד' דכולם והתו"ח ז"ל ד"פ ע"ב גס הוא סבר
לה מר כהרד"כ ז"ל הק' בישוב השמועו' נטה
לדרך אחרת יעש' ולא ידעתי למה ואגב נימא
דהתם כפ"ה דליות איכא עוד שמו' אחרת והוא
דהקולין הם ממנו הדעת והנימין ממנו הכינה
והשערות ממ' החכמה והיא הפך לגמרי משמו'
ב' דדרוש ב' ואיך הרד"כ בש והתו"ח ז"ל לא העלוה
על דל שפתס ולא חשו ליושבה והר"פ ז"ל בדף
קנ"ט חתר לישיב ולא עלה בידו ויש לעמוד ע"ד
ז"ל גס נר' מדבריו שהיה חסוד לשון לפניו בדרו'
ה דליות הכ"ל יעש' ולפ"ק דנר' לישיב ובתחי'

ונחזור לעניינו דה"כ ז"ל ע"ד שכ' הרד"כ
ז"ל דנ' אלפים נולות גב"ק לומחים
ממנו הדעת דעי' דהכא בדעת קיימין שכל שו'
ק"וה הוה בדעת והוא גופיה כולל חכ"ד כמש"ל
ריש הק' לד ומחכ"ד דידיה דעי' לומחים ג' א'
אלף גדולים מעי' דעי' ואלף בינונים מיני' דעי'
ואלף קטנים מגד' דעי' וכללות כולם נק' גדולי'
ובעד' לומחים ג' א' נולות מדעת דיני' הכוללת
אלף גדולים מעי' דיני' ואלף בינונים מיני' דיני'
ולף קטנים מגד' דיני' וכולם בכללות נק' בינוני'
ועד' לומחים ג' א' נולות מדעת דגד' נכו"ק
מעי'ומ' שבו ובכללות נק' כולם קטניסור"ל שכ'
לקנן שהם מעי'ומ' הוינו דפרט א' וה"ה לשאר
הפרטים ונמלא שהגדול' ככ"מ שהם הם גרועות
מהקט'

ומהקט' שבאותה בחי' עלמה דאלו מהעי' ואלו מהגד' ע"ד הקולין מיהו הגדולו' דיני' מעולות מקט' רעי' וכן הגדולות דגד' מעולות מקט' דיני' וה"ש הכל :

ח י"ש זולת בחינתו אשר לו בגידים וכו' .

כ"ב נמ"ל דכל מי שהוא מאבר הכתף הוא מושרש בב' מקומות ה"ה הוא באבר הכתף בכשר או בגידים או בעלמנו' והב' בגולו' שבכנף וכ"ב לעי' בתחי' הענין ולקמן ד"ס וס"ה יע"ש וא"כ ז"ל למה אין פרטו' הנילו' שזה בשניה' שהרי ד"מ שו' מה"רחו' ז"ל שבגידים דככתף כ' לק' דנז' רע"ב ורנ"ט ע"ב דיש בו יותר מתרין ניול' ת"ח זולת בע"ב וע"ה יע"ש ואלו שרשו שבגולו' אין בה רק ק"ן ניול' לבד וכ"כ ז"ל על כללו' אבר הכת' כולו שהוא כפרטו' לס"ר כמס"ל בהק' לא ולק' ר"נח ע"ה ואלו הניול' שבכל הנ"ה נולות דכל הכנף לפי חשבון ק"ן בכ"ה חניס עולות רק למ"ה ריבוא וכלני' להו ט"ו ריבוא ולקו' ה' מלאחי כס"ה פ' כט שנגש מזה וכ' וז"ל וזה העקב יש בו יותר מתרין ניול' נש' ואעפ"י שאין בגולה שא' ק"ן ניול' אין זה מו"מ שאינו בהכרח שכל התרין של העקב יהיו בגולה ה' וכו' יע"ש . אבל קו' הב' דעל כללות הכתף אבתי ק' והיה חפ"ל ריבוא עוד הגומא והדס הנכלע בגולה וקנה החלק מכלי שערות והמעמיד שבין כל ב' שערות מכאן ומכאן שכל אלו הם ג' ניול' נש' מלבד הק"ן שבגולה חלה דה"כ תיקשי להיפך והשתא פשו' להו טפי מס"ר שהרי ע"ה מעמידים הם בכל גולה והגומא והדס ב' הרי ע"ז וקלת הקנה התקוע שנחלק לב' וקלת הקנה החלק ג' הרי פ' לא וחשוב פ' פעמים ג' הרי כ"ד ריבוא לא מהם ט"ו ריבוא לתשלוס הס"ר פשו' להו ט' ריבוא עודפים על הס"ר שבכתף וז"ע . ועי' מס"ל בהק' לא אות ב' משם הת"ו ז"ל ואולי שו' הט' ריבוא היתרים כאן הם אותם ניול' נש' הילדים שמתים בקט' ואינם באים לכלל כ' שאינם בכלל הס"ר שהם מבני כ' ולמעלה . ודע דאין נהק' לדברינו דלעיל הוה דהג"ה נולות הם ג' של ג' ג' והשתא פשו' להו קרוב לב"פ ס"ר וחצי דה"כ קא' לעיל בהק' לא דכז' הוא בחלק הנפש לבד וכנגדס בחלק הרוח וכנגדס בחלק הנש' ונר"ן ועיומ הכל ה' ואדרבא מההיא דהק' לא איבא ראייה לדברינו הנ"ל באות ה' וק"ל :

י י"ש יש בהם שערות גדולות ארוכות ויש וכו' כ"כ לכחו"כ שהארוכות הם כימין הקנה והקצרות בשמאלו וכמו שהוא בגולו' העופות כנר' בחוש וכ"מ מס"ה פ' כח ריש ד"מטו' אכן ממס"ל דס"ה ע"ה ואני הלעיר חיים מן שער ה' שמאלי שבגולה זו וכו' לא מש' הכי שהרי הוא האריך ימים הרבה כנר' והיעבא' ומ"ש הם ניול' נש' של הילדים שמתים בקטנותם אין ללמוד מכאן טעם אחר לקלת ג"ג שמתים בקצרות שנים זולת הטעם דלעיל בהק' ז' דהא ילדים קרי להו שמתים בקטנותם דמש' שלא באו לכלל גדלות . ומ"ש כי הגולה בעלמה מעלתה גדולה יותר מן הגומא היינו אפי' אותה קלת הקנה התקוע בתוך הגומא ג' כ' מעלתו יותר מן הגומא לפוס' מאי דמש' לקמן דאביי הוא הגומא והדס רמי בר חמא וקלת הקנה השמאלי התקוע שס הוא שמואל הנביא :

ז י"ש וחשבון זה של ק"ן הוא ע"ש קין וכו' כ"כ לפי' היה ראוי להיות בכל גולה ק"ס ניול' כמנין קין ולמה חסרים יור' וה"כ גבי הכל שהרי ה"פ ל"ב עולים ק"ס ולא ק"ן אמנם לפמ"ש בע"ה ש"כה דרוש ב' כלל טז' בסוד הכנפים שהם אורות מתגוללים מענפי החס' שבתוך הזרועו' יע"ש . נוחא קלת שמאחר שאינם רק ענפי' לבד וחסר מהם השורש שהם ה"ח וה"ג שעולים יור' בסוד התכליתם זכז' ח"כ לפי שהם סוד פר' גמור הכולל יס' כנר' לכן גם בניול' המתגוללי' מהם ג' כ"כ חסר השו' וליכא בכל גולה רק ק"ן ניול' לבד ועי' ס"ה פ' כח בהגהת מא"ש יע"ש . ח"כ כמ"ש בס"ה סו"פכו כי שח ראוי לקרותו שית שא' שעי' פנמו של הכל נחסר היור' יע"ש וה"כ הכא שעי' הפנס נחסר היור' של קין וה"פ ב' של הכל העולה ג' כ"כ יור' . ומ"ש וזהו בלבד ההפרש שבין קין להכל הנה טעם הפרש זה תכיניהו ממ"ש כש"המ פ' שופטים ד"ע ע"ה בסוף דרוש ה"ח נשים ועי' שס בס"ה פ' כח ד"מט ע"ה . ומ"ש הנה בחי' הגידים אשר באבר הכתף וכו' הרואה יראה שהל' מגומגם

יחזקאל ד' קמר ע"ה ובס' הס' פ' כג' . מיהו מ"ש כל שו' קין יהיו כהנים וכו' קשה דאטו כל שו' קין לוויים נינהו וכל שו' הבל כהני' לכשתחלפו אהרדי לעת' ל והלא טובא כהני' הס' משורש קין כמו יחזקאל הנביא וכיוצא וכן טובא לוויים הס' משורש הבל ועוד טובא ישראלים איבא ככא' ויא' וס' ד' דאינהו נמי יהיו כהנים ולוויים לעת' ל והא' קר' קא' רק והכהנים הלויים בני דרוק אכל לא ישראלים ותו כהנים ולוויים דמשאר שרשי' מה דינא חי' הנינהו נמי מיחלפי או לאו ונר' דה"ק שכל לוויים דאתו השתא משורש קין דוגמת קורח וכיוצא יהיו לעת' ל כהנים וכל כהנים דאתו השתא משורש הבל יהיו לעת' ל לוויים וכן מוכח בסמוך ובס' הפ' ס' אכל ישראל' דתרווייהו כדקיימי קיימי וכהנים דאתו משורש קין כגון יחזקאל הנביא וכיוצא ולוויים דאתו משו' הבל בלאו"ה שפיר נינהו וכהנים ולוויים דמשאר שרשים הנה לפמ"ל בהק' יא' אות יח' דאיבא כחי' ק"וה גס בשאר השרשי' יע"ש ודאי דאינהו נמי מיחלפי אהרדי ע"ד הכלל כי הכלל והפרט שוים הם : ומוה ית' לך דכהנים ולוויים בב"מ הם מק"וה דאותו שורש גופיה והישראלים משאר שרשים דאותו שו' גופיה וזהו בין בשו' קו"ה הכלל בין בשאר שרשים הכוללים וה"ט דבכל שו' ושו' איבא כהנים ולוויים וישראלים ורו"ק :

דקדמה לו

הק' זו רובה ככולה הובאה לקמן מד"מט וחילך א' הנה וא' הנה ונליין כל דבר במקומו : ולהיות הק' זו ארוכה לכן נליין על הרפים : ד"מ ע"ה א' ויא' פי' שבו' הו' והתיקו' אמרו וכו' מבאן עד ואח"כ נתגלגלו בר"ע וכו' עי"ל ד"ן ועי' לעי' ריש הק' לג' ובהק' לה דט"ל סו' ע"ה : ומ"ש אלא שקין וכו' היה רובו רע וכו' עי"ל ריש הק' כט' וכדברינו שם אות ואו' . ומ"ש ואח"כ התחיל קין להיתקן בקינ' וכו' מה שז"ל כזה עי' בדברינו לעיל ריש הק' כז' אות א' ומ"ש כשנולדו יעקב ועשו היו בבחי' קו"ה עי' ריש הק' כט' . ומ"ש והיה עתה בעשו לקחו ממנו יעקב לפי' ויהיה פי' הכ' כך וידו אחזת בעקב דקדושה שהוא עתה בעשו אכל לפמ"ש

שם והדס אשר בנומא הוא וכו' . כ"כ פעם הו' שהדס הוא בנומא ופעם או' שהוא בקלה הקנה אלא כיון שקלה הקנה הוא תקוע בנומא מיקרי כ"כ . ועמיתו בתורה הרי"ף בר"ו אמר דלאו על עיגול הנומא קא' אלא על תחיתיה לפי שמסס הדס מתמלא ונכנס ל פי הקנה התקוע שם ולכך שפ"ק הדס שבנומא כיון שעיקרו הוא בא' משם ולפי' דנר"ו ניחא מה שאין הקנה מפסיק הנומא לב' כמו שמפסיק הדס את הקנה לב' משום שבתחתית הנומא אין שם קנה מפסיק וק"ל . ומ"ש ונולה ההיא יותר גדולה וכו' כ' בס' הס' שם פ' כח וז"ל ואל תתמה אם נולת יקורה וחזקיה גדולה מנולה של ר"ע שכבר בי' שכל נולה יש גדולים וקטנים יע"ש . מיהו לא ירענא חס' נולה זו דיהודה וחזקיה קודמת היא במספר לנולה שמספרה ע"ז דמוקדם במספר עדיף או מאוחרת היא דמאוחר עדיף ואפי' דהיינו דמס' פל' ליה למאהר"ח ז"ל התם בס' הס' וז"ל וגם הנולה עלמה לא ירעתי מקומה יע"ש :

י שם ואל תתמה כי מס' הו' נר' וכו' . כ"כ עי"ל ריש הק' לו ור"ן סו' ע"ה : ומ"ש שנתוחד לו הדיבור וכו' עי' שם פ' ד"ה ע"ה . ומ"ש כללו ש"ד כי ק"וה וכו' עי"ל ריש הק' לו ור"ן סו' ע"ה ור"סב רעב ולעי' הק' כט' ועי"ש בדברינו . ומ"ש וכבר הודעתוך כי הנבו' של עי' וכו' מבאן ע"ס ההק' הובא לק' ד"סא ע"ה ועי' בע"ח שיד' פ"ה ופ"כ בחורך וס' הס' פ' כג' . ומ"ש יש בו יכולת להשיג אפי' עד הטעמי' כלו' בנקל מפאת נש' משא' כ' בשו' הבל שהוא עי' מעשיו העלומים כמו מר"ע וכו' לטירחא יתירה . ומ"ש אין שם רק לבוש וכסוי ח' עי' ש"לא פ"ה ופ"ה וריש ש"לב ועוד ככ"מ . ומ"ש כי אבא אינו מאיר כלל רק עי' החו"ג של חי' וכו' עי"ש בשל' ב פ"ה ופ"ו ובס' הפ' דפ"ה ע"ג ולקמן ד"מו כענין ג' חולפות . ומ"ש כי הנבו' הם היוצאות תחי' וכו' אי קאי על הנבו' דעתי' הרי כבר כתבולעיל ולמה חזר ושנאו כאן לא קאי על הנבו' דאי' שגם הם יוצאות תחי' מיסוד שלה וכו' כהדיא בס' הס' פ' כג' ואו' כנזל ר"ל ע"ד הנזל :

יא שם לעת' ל כל שורש קין יהיו כהני' ושו' הבל וכו' . עי"ל ד"סא ע"כ ובס' הס'

ולפמ"ש חת"כ ובדרוש שקדש נת' ה'ק הבכורה
של הטוב נפלה בעקב דקל' ויהיה פי' הכ' בעקב
עשו ממנו דהיינו הקל' כי שם נפל הטוב דקדושה
ועי' בהק' לג ומש"ש חות' ז' ומ"ש וז"ס מ"ש
במד"ר וכו' כי מן יששכר ילד ר"ע משום דלפי
פשוטו ק' שהיו ר"ע היה בן גרים ואיך ילד
מיששכר חבל לפי סודן ש"ד ח"ס ומ"ש ואח"כ
נתגלגלו כנו"א וכו' ואח"כ נתעברו בסוד עי'
בפינחס ע"ל בהק' לב ולג' ומ"ש וז"ס מש"ל כי
ג' חיו ק"ך שנה עול דמ"ט ע"ה ואע"ג דהלל
נמי היה ק"ך שנה וכ"כ לקמן דמנו ע"כ לא
קחשיב חל"ה מי שזנותיו חלוקות לג' חלקים
ומ"ש יש להם אחיזה וכו' עם מר"עה היינו
במ"ש מע"כל דריב"ו ור"ע הם כ' ורועותיו של
מר"עה המעורבים בשו' קין :

ב שם וכבר בי' במ"א שכל מה שאנו מדבריו
וכו' הוא בבחי' הנפש בלבד . הולך
לזה דלא תימא דמה קורבה יש לר"ב ור"ע שהם
מקין עם מר"עה שהוא מהבל לז"א שכל מה
שאנו או' דריב"ו ור"ע הם מקין הוא בבחי' הנפש
שלהם אבל הר"ן שלהם אפ' שהם מהבל וא"כ
קורבה זו היא מבחי' הר"ן שלהם . מיהו לקמן
דמ"ט ע"א מכו' שקורבת מוה"ר"ו ז"ל עם
מר"עה היא מזה הנפש גופה יע"ש וא"כ ה"ה
לקורבת ריב"ו ור"ע נמי היא מזה הנפש דכולם
בחי' א' הם וא"כ יל"פ דר"ל איפכא דהיא גופה
חתא לאשמעינן דלא תימא דקורבה זו היא מזה
הר"ן ולא מזה הנפש לז"א דכל עסקינו הוא בבחי'
הנפש ועלה קאמרי' דאיכא קורבה . ומוכח מזה
דהנפש עלמה אפ' שתהא מעורבת מק"א ועי'
בדברינו לעיל בהק' ל חות' יא :

ג שם כמדומה לו שזה רב אחאי הוא עלמנו
רב אחא משכחא . נ"ב עי' להחידה ז"ל
בס' ועד לחכמים שכל רב אחאי ורב אחא תרי
נינהו והוכיח כן מדר"ל שרוח ה' דיבר בו וגלה
סודו למוה"ר"ו ז"ל דרב אחאי היה מרכנן סבורתי
והוא דוימניו קא' הש"ס פרוך רב אחאי ורב אחא
מחבר השאלות היה גלגול רב אחאי יע"ש .
והוכחתו מדר"ל קשה לשמוע דאמאי נקוט רישא
ושבוק קיפא דקא' שכמדומה לו דרב אחאי הוא
גופיה רב אחא משכחא גם מ"ש דרב אחא גלגול
רב אחאי אחא מר לא רק דכל מאי דאומר כאן

ד שם ובענין ריב"ו ור"ע שניהם היו עי' .
עי' לקמן דמ"ט ע"ב ומ"ש שהנפש
שלהם היתה מבחי' טי' זרע א' וכו' ע"ל הק'
כו שטי' חלו ה'ס לבושי הנש' אבל הנש' עלמה
היא מבחי' אחרת ובזה לא יקשה לך שריב"ו
ור"ע שהם משו' קין מה להם אלא טי' יוסף .
מיהו לא"ל דבשלמא ר"ע חמת הוא שהיה לבוש
נש' מטי' יוסף הדיק ע"ה כנו' שם בהק' כו
אבל ריב"ו לא הוזכר שם שהיה מבחי' זו ועוד
דמכו' שם שיו"ד עי' שהיה ר"ע א' מהם הם
יוה"מ ואם ריב"ו נמי הוא מבחי' זו מדכיל ליה
בהדי ר"ע א"כ הו"ל יא ולא יור ועוד דא"כ
למה לא נהרג גם הוא עמהם וז"ל שריב"ו לא
היה טי' בפ"ע אלא כלול בטי' ר"ע כדמש'
מלישנא דר"ל דקא' שהיו טי' א' ואיכ טי' א'
הוא ונחלקה לב' ומה שלא נהרג גם הוא ז"ל
שהיה מחלק הטוב היותר מכורר שבעי' זו ולא
היה בו כ"כ אחיזה לחינו' כמו ר"ע כמבואר
בדבריו ז"ל ומ"ש ולסיבה זו הוזכרו להתגלגל
אח"כ בכל אותם גלגולים לכאן מזה מוכח
דלא במ"ש בחות ג' ללא על אינהו גופיהו
קא' ואח"כ נתגלגל ואח"כ נתגלגל דמהכא מש'
רקאי אחינהו גופיהו ואפ' דה"ק דלסיבה זו
דחטאת נעורים לא היה ספק בידם להשלים
תי' כל השורש שלהם ולא יטרכו להיות בעולם
כל אותם גלגולים וק"ל :

ע"כ ה' שם גם לסיבה זו נכנסה נפש קדושה וכו' ולא מורע ישראל כ"כ וא"ת ומ"ש טי' זו דר"ע משאר טי' דיוסף שבאו בור' ישראל ז"ל כמ"ס בס"ה פ' ויחי ד'גן ר"עג דאפ' שהיה טי' ראשונה שילאה מיוסם ונגעה בזונה ההיא יע"ש . ומ"ש כי נפשו של ר"ע וכו' עד אה"ך גרם ענין הנו' שילאה מטי' זר' יוס' חין הענין כפשוטו דחין נפשו עלמה היה ילאה מטי' זר' יוס' דמאחר שהיתה שקועה כבר בין הקלי' מימות אדם וקין מי הביאה עד הלום אכל הענין במש"ל ברות ד שטי' יוס' היה בחי' לבוש הנש' ולא הנש' עלמה וכשילאה נפש ר"ע מעמקי הקלי' לבוא בעו"הו להיוותה גדולה מאד ממוח הדעת עצמו למעלה לכן ניתן לה הלבוש שלה מטיפת יוספ' שהוא ג' כ' נמשך ממוח הדעת כמש"ל בהק' בו דכ' ריש ע"ב . ומ"ש וכבר נת"ל בדשושי' שקדמו וכו' הוא לעיל בהק' לר' יע"ש . וזהו טעם ב' למה שהיה ר"ע ע"ה ומ"ס אח"ז ועוד כיון שר"ע היה בן גרים וכו' הוא טעם ג' . מיהו ק' לטעם ב' דאמאי הולכה נש' של ר"ע להתלבש בנפש הגר והא' הוא עצמו לא היה גר רק' בן גרים הנק' יוס' כדקא' רז"ל ולעיל בהק' לר' אה"י כתבנו דלחותו חלק הנמשך לכן מנפש האב ונגעה לבוש לנש' קרי נפש הגר יע"ש והכא' א"א לו' בן דה"כ היינו טעם ג' וז"ע :

ו' שם גם בשו' קין ה"ל כי ריבז וכו' גם א"ל כי מר"ע הרג וכו' גם א"ל כי ג' היו שטעו וכו' כז' הובא לק' דנר ע"ב יע"ש ומ"ש כי ניו' נש' שו' קין היו נתונות בתוך הקלי' של קיסרה ע"ז ד' מנ' ע"ה שמכו' ביותר וע"ע בס"ה ד' קבט ע"ב ולקמן דיעא ע"ה . ומ"ס ולכן נולד ר"ע מבני בניו של קיסרה כמש"ל רז"ל היינו כדאמרי' בהניזוקין דנ' ובסנהדרין דנ' מבני בניו של קיסרה למדו תורה בירושלים

(כך היה מבי' בסנהדר' גם ויהא עוקר וולא' כדור' פי' הניזוקין למדו חינוקות כ"כ סגולת חיד"א ז"ל גם בהניזוקין יע"ש) ועי' להנאו' חיד"א ז"ל בפ"תע. גם בפ' הניזוקין דמיותי מהר"מ ע"ז דר"ע מבני בניה דיעל קאתי שבה עליה קיסרה יע"ש : ואין נר' בן מדרז"ל דהכא' וגם לא מה"ש מרקרו ליה בן גרים . גם מה שהק' גם משם הרב זית רענן דר"ע ס"ל דנפיקו ועכד הכא' על כת ישראל הולד ממזר ז"ל דה"ד

כדליכא לוקך מלוא בדבר משא"כ הכא' דאובא לר"מ ואישתרי להיבעל לו אפי' ברזון ודאי' דגם הולד כשר הוא דכיון דאשתרי לגמרי אשתרי דלא מצינו הביאה מותרת והולד ממזר וק"ל :

ז' שם גם א"ל מו"ל כי אביו הוא רב ייבא קבא כ"כ כ"כ לקמן ד"נר ע"ב ועי' סה"ל ד"קלו ר"עב . ומל' זה מש' שאביו הוא רב ייבא קבא גופיה ממש וא"כ אמאי קא' לק' ד' מא' ע"ה דחין מי שכל הנ"ן שלו הם משו' קין וזאתי אביו לבדו והשתא' הא' איבא נמי ר"ס ודווקא לו' כיון דתרווייהו כחד חשיבי הנה באומרו וזאתי אביו גם ר"ס במשמע ואפ' דכחי' נפשו לבד דר"ס היה גופה נפשו של אביו אכל בכחי' הר"ן חלוקים הם ומ"ס וזהו הפוך ידו כי ה"ורזן נהפכו וכו' ז"ל דהא' שאר אות' ב"א נמי נהפכו ואמאי לא נרמו בקרא רק הפוך ה"ורזן ועוד תרין יודין כינהו בשם ייבא במו' שהם ב' יודין בשם אביו וכן מסיק הגאון חיד"א ז"ל בהנהג' לזוהק פ' שמות דף ו' ע"ה יע"ש . (ומהותמה עליו ז"ל שלא הביא ראיה לדבריו מהכא') וא"כ הפוך יהיו מב"על וכ"ל דהפוך ה"ורזן הוא הפוך ממש משא"כ חותיות ב"א כי הנה בשם ייבא הדרך הוא להו"א במבטא יוד הא' לבד בניקור חירק כזה **י"בא**

ו"ור הכ' נחה וכשם אביו ה"ור הא' שאלל הכ"ת היה יולאה במבטא בניקור לרי והאחרונה נחה וא"כ כשתהפוך ייבא לאביו למפרע יהיה ו"ור הא' של ייבא שהיתה נחה עכשיו היא נחה ו"ור הכ' שהיתה נחה עכשיו היא נחה ולפי שבשני השמות ו"ור א' לבד היא נחה לכך בה לבד נרמו ההפוך בקרא באו' הפוך ידו וק"ל . ומ"ס אח"כ הגיד לי מו"ל בארובה וכו' כז' הובא לקמן ד"ן ע"ב והתם קחשיב נמי רחב הזונה ועלי הכהן ונשמטו מכאן . ומ"ס אביה בן רחבעם נ"ל שטי"ס הוא וז"ל בן ירבעם וע"ל הק' לג' ד"לו ע"ב :

דמ"א ע"ה . ח' גם א' מחבירו רשבי' וכו' ולא ילעה מו"ל לגלותו . כ"כ ממש"ל ד"נא ר"עב שפ"א אפי' הוי"ו ג"כ תלמידו ועוד בד"נב שיטב במקום ר' אבא נב' שא' מחבירו רשבי' הנו' פה הוא ר' אבא ורז"ל מרוכ עכוותותו שלא לגלות עצמו שהוא ניו' רשבי' לכך העלים הענין וע"עו"ש ד"נב ע"ה בדבריו מהאחר' ז"ל

ורקליה ע"א וע"ע להש"מ זל במקומות הכ"ל מה שתי' אבל מ"ש ריש עלייה לנבו' מהיסוד לנו"ה וחנ"ת ודעת הא וראי ק' דלא מליכו עלייה להנבו' בסוד או"ח מלמטה למעלה רק גבי כוק' כדי להגדילה בדרך עליות החסדים כז"ל כמבו' בשל"ד ושל"ה פ"ה ובשה"מ פ' בהעלותך י"עש והכא כז"ל קיימין כמבו' בדבריו זל ועוד מה לשורש קין שהוא כחי' נוק' אלל זל ועו"ק דהתם בשר"הק מ"ש שאחיות התנאים הוא בחסדים והכא קא' שהוא בנבו' מיהו לזה יל דהתם מייירי בתנאים דמשו' הכל אבל מאי דפריכין לעיל ק' ויל דכבר אינהירנהו לעיונין מוה"ר"ו זל לקמן ד"נו סו"עא שכ' בתחי' ענין זה וזל יל כי כז' כפר' עלמו של אבר העקב שכפר' הכולל של קין אשר כולו הוא פר' הנבו' של מוח הדעת דועיר עכ"ל י"עש וכוה א"ש הכל . וכוה נוחא נמי קד קו' דמקשו המפזל דכ"מא או' שגס הנבו' הס מתפשטו' בנופא דז"א ובמ"א או' ראינס מתפשטות ד"ל דזה בפר' הנבו' דמות הדעת וזה בפר' החסדים וק"ל :

י שם העולה דרך עלייה מיקור לנלס . נ"ב וק' דאמרינן בשל"ד פ"ה ובשה"מ פ' בהעלותך דאין עלייה לנבו' רק דרך קו האמצעי לבר י"עש הטעם מיהו למ"ש באות הקודם משם מוה"ר"ו זל דכ' בפר' הנבו' דמות הדעת דועיר נוחא . וניחא נמי מאי דקא' דעולה ש כ"ש התחתונים המגולים שכ"ת וכו' דזה לא מישכח' לה שא כז"ל אבל בנוק' ליכא מגולה מידי בת"ת שלה משום דיסוד ז"א הוא ארוך כנו' שם בשל"ד אבל לפי' נוחא . ומ"ש ונבו' העולה עד החסד הוא יחזקא הנביא ק' דיוחזקא הנביא כהדי תנאי' מאי בעי והלא מבו' שם בשר"הק שהנביאים אחיותם כב' מו' דאי' שכ"ל והתנאים כו"ק וא"כ מה ענין זה אלל זה וכמו כן ק' משמואל הנביא ומחזקיה מלך יאודה שהיה בדור הנביאים ואין לו' דהכא לא מייירי רק כעיקר שורש נשמתם בעת שגולדו אבל אח"כ כשזכו לנכואה עלו עוד יותר כמ"ל בסוף הק' לה גבי מרע"ה וכש"הב דקב' גבי ר"מ וחבריו י"עש דהתם נמי בשר"הק לפי סדר הדורות נקיט ואזיל דלו מה שזוכה האדם להשיג ע"י מעשיו הטובים אלו דברים שאין להם שיעור ומה קלבה שייך ליתן בזה ול"ע :

ומ"ש זולתי אביי לברו וכו' . נ"ב וזולת כ"א נמי לפי שנרב רוחו לבר היה מקין ולא כפשו היפך מכל הנז' ואביהוא כ"א היו מקין ככ"ל בהק' לב י"עש . ומ"ש כנו' בדרושי' שקדמו כי ע"י חטאו של אד"הר נתערכו וכו' ע"ל בהק' ל ולקמן ד"נד ע"א . ומ"ש והנה כבר כי במ"א בש' רו"הק וכו' הוא שם ד"ב ע"ב וע"ל ד"נו סו"עב וכע"ח ש"מ סו"פח . ומ"ש היכן נאחזים ב"ס וכו' ל"ד ב"ס עצמן אלא בדר' מו' חו"ב וחור"ג המתפשטים ב"ס בדרך ירידה ועלייה כמבו' במקומו' הכ"ל ועמש"ל בהק' כו אות לר . ומ"ש ונבאר עתה קצת ניז' וכו' היכן נאחזים . אל יעלה בדעתך לו' שקצת ניז' אלו שביאר הם תופסים את הכל דא"כ ניז' נפשות הנשואים שבו' קין שכבת התנאים הנל' ויש הרבה עוד שלא נו' כמבו' בתחי' דבריו היכן נאחזים כל אלו שא דכל קלה א' מהו"ק הוא כולל כמה וכמה ניז' נש' ולא ביאר כאן רק פרט א' לבר מכא'וא מהם ויש עוד הרבה ניז' נש' שלא נתבאר כאן היכן הם נאחזים . ועוד מבאר שם בשר"הק דכל כחי' שו ישנס ג"כ בלאה ורחל ויעקב ודה"מר י"עש . י"פשוט דבפר' הכולל דשו' קין ישנס ג"כ לכל הנבי' שו . וע"ע לקמן ד"נו סו"עא שכתב מהר"ו זל דכ"ל הוא בפר' העקב דפר' הכולל דקין יעש :

ט שם כבר נת"א ענין החו"ג וכו' . נ"ב אינו מבו' באיזה קו"ג מייירי הכא אי בחו"ג דרעת דמלך אבא או דמלך אי' דבתריוהו איתיה לענין זה כמבו' שם בשר"הק אמנס לשי הכלל המסור לעיל סוף הק' לה ד"טל דבחי' קין הוא מלך או' וכ"ה בריש הק' כו ושא"מ ז"ל דמייירי הכא בחו"ג דרעת דאי' וכ"כ בש"הפ ד"ג ע"ב שקין כולל חו"ג דאי' י"עש והכי מש' נמי לקמן בענין ר' חולפית . ומ"ש המתפשטים כו"ק דז"א וכו' . ונתחיל בנבו' הגד' וכו' בשלמא הא דנש' מכאן דהנבו' נמי הם מתפשטות כו"ק דז"א כמו החסדים אע"ג דלא מש' הכי מש' כ"ה פ"ב כמ"כ מ"מ לא קשה דקושטא הוא דכ"כ שם בשכ"ה בכללי הח"ו"ג כלל יוד ובש"כו פ"ג ושל"ג פ"א ושל"ד פ"ג ושל"ל פ"ג דנס הנבו' מתפשטות בנופא דז"א י"עש וכבר הוו כה המפזל ע"י להרד"כ זל דכ"ד ע"ד ולהר"פ זל ד"ז ע"ב

ולא כגבו' המתפשטו' בהם ז"ל דהא כל אחיות
הנש' הם אינם לא כחור' המתפשטו' בספי' ולא
בספי' עצמם וע"ל בהק' כו וכמש"ס אות לר' וז"ע:
ע"כ ו' **ואמנם** בבחי' הקט' שהוא שם שהים
כנו' וכו' . נ"כ פשוט הוא בכ"מ
שמו' דקט' הם בחי' שם חלפים . ומ"ס יש כו
ג' בחי' שהם בחי' המוח ובחי' החו"ג הנק'
החסדים דקא' היינו דבחי' הגבו' עצמם דהא
בפר' הגבו' קיימין כמש"ל אות ט משם מוהר"ח
ז"ל ואין להק' דלמ' לא נמל' ג' כ' בחי' כמות' בבחי'
הגד' ד"ל דבכר כתבנו לעיל אות יא דבחי' החסדי'
איתנהו נמי גם בגד' כל"ס אלא דר"ל לא גילה
רו זה ובחי' המוח אפ' שהוא משום דבשלמא
מו' דקט' שהם נדחים בכוא מו' דגד' ויורדים
עד היסוד כמ"ס בע"ש ש"כ כפ"ג שייך בהו עלייה
בסוד אור' משא"כ מוח דגד' דלכא' בהו ירידה
עד היסוד ואע"ג דכריש ש"כר ופ"ו דש"כה כ'
דגס כמו' דגד' איכא בסו ירידה ועלייה אור
ישר ואור' יע"ש . ז"ל דהיינו כא' אור דרך קו שלו
אבל אינם יורדים ליסוד כדרך מו' דקט' והכא'
בעלייתם מהיסוד מיירי . כרס לא' דלמה החור'
חשיב להו בתרתי והמוח שהם חור' חשיב להו
בחדא אדרבא איפכא מסתברא דבקט' דעת שלם
ליכא אכל כ' מו' חור' איכא כמ"ס במכור' ש'
ד"קכג ע"א ואי משום שכ' שם ד"קכג ע"ב
דבינו' לא נתקן לגמרי רק מוח הב' לבד ולא'
מוח החכ' א"כ מה"ט נמי לא הו"ל למיחשב רק
הגבו' לבד ולא החסדים דהא בהא תליא כמבואר
שם בדברי מוהר"ח ז"ל ועו"ק דלק' דא' ע"כ כ'
דאין התפשטות ה"ג דקט' ניכרות אלא המוח
כלכד יע"ש וז"ע . ואין להק' דאיך אפ' להוליד
כשמו' מבחי' הקט' והא ק"ל דקטן כו ט' שני אעפ"י
שביאחו כי' מ"מ אינו ראוי להוליד רק בדרך
מקרה עד יגש ויום א' שהוא זמן הגד' ד"ל דכ'
הוא בערך הגד' האמתי אבל בערך הקט' עצמו
נק' גד' וראוי להוליד והרבה כיוצא בזה תמצא
דכרי הרש"ש והתר"ח ז"ל ועי' ע"ש במכור' ש' שגס
בעי' ויני' יש עי' ויני' וגד' בערך עצמם :
יד שם והוא בחי' גבו' הגד' המכה תוך הקט'
נ"כ נר' שר"ל שנשמתו אינה מהחסד
עצמו רק מהתוללות אור גבו' הגד' המכה שם
בקט' וע"כ יולא אור א' מכין כ' והיא נשמתו של
פינחס

יא שם ומן הנשאר שליש החסד אחר התחלקו
הוא מ"ר וכו' . נ"כ דברים אלו סתומים
וחתומים הם בעיני כאלף עזקאן דמהר"ל שליש
החסד דאם הוא על שליש החסד שבש"ע דת"ת
הא בטר הכי קא' דש"ע הוא חליהו בן ברכאל
הכוזי ועוד חסד מהן דבר שמים הא כגבורות
קיימין ועוד מה ענין מ"ר ור"ס הם בדרך גימט'
לא השמיענו כינר הוא עולה כך ובדרך אפ' ז"ל
דודאי כמו שיש נש' שנאחזים בגבו' דגד' וכמו
שפרט אותם ר"ל ה"כ איכא נש' מהחסדים דגד'
ואע"ג שכתבנו לעיל משם מוהר"ח ז"ל דבפר'
הגבו' דרעת מיורי הכא מ"מ פרו' זה ג'כ הוא
כולל חו"ג והכי מש' מרכתב ונתחיל בגבו' וכו'
מכלל דאיכא חסדים ועוד דלקמן גבי מו' דקט'
פרט נש' מהחסדים נמי ולמה יגרע בחי' הגד'
לא שלא גילה ר"ל מי ומי הם אותם נש' הנאחות
בחסדי' וא"כ אפ"ל שמנשה בן חזקיהו הוא מן
החסדים והוא נאחו בש"ע דחסד שבש"ע דת"ת
דכמו שהת"ת נחלק לכ"ס מגולים וש"ע מכוסה
בן החסד המתפשט כו נחלק ג'כ עדו' וזהו אור'
ומן הנשאר שליש החסד אחר התחלקו וכו'
ואליהו הוא ג'כ בש"ע דת"ת אלא שהוא מלד
הגבו' וה"ט שגילה ר"ל למנשה הנאחו בחסדים
טפי מהשאר כדי להעריכו לעומת איהו שנגדרו
בגבו' ולו' שזה מ"ר וזה ר"מ ואינו בדרך גימט'
רק רמו בעלמא והוא ע"ד ארז' לדיקי' מהפכים
מד"הד לגד"הר וכו' וכמו כן הוא כאן שמנשה
הגס שהוא נאחו בחסדים שהם מתוקים הפך
אותם מ"ר עי' מעשיו הרעים ואיהו שהוא מהגבו'
שהם מרים הפך אותם ר"מ עי' מעשיו הטובים א"כ
למ"ס ר"ל בש"הפ ד"קלט ע"פ הנה לשלום מר
לי מר כי מ"ר הוא ר"ת מנשה רבסקה יע"ש זהו
משלג' ר"א ש' הת"ס והה"כ :

יב שם ופ"ח א"ל מו"ל כי איהו וכו' . נ"כ
לא ידענא מאי הפרש איכא בין שמו'
זו למאי דאמרין מעיקרא דהתם נמי קא' דאיהו
הוא בש"ע דת"ת ושמו' הנביא הוא בחי' הדעת
ואי משום דהוסיף כאן לשקנה כהדי שמו' לא
משו"ה הו"ל שמו' אחרת ועוד אי משום הא
אמאי איכפל תנא להא דאליהו ואין לו' דלעיל
קא' שהם בגבו' העולות מיסוד לדעת וש"ע
דת"ת אבל לשמו' זו הם בבחי' הספי' גופייהו

פינחס אחי מור שמואל ועי' ש"ט פיט שכל
הכאה ובטיסה היא סוד זיווג יעש' ומ"ש כי ר'
הגלגלי הוא וכו' אשר בפר' כתף השמאלי כלו'
בפר' העקב שבפר' כתף השמאלי כמש"ל אות ט
משם מוהר"ח ו"ל' ומ"ש ור"ע בן יוסף הוא וכו'
הנה כ' בחי' יש לר"ע הא' בדעת עלמו למעלה
בהוד שבו והב' היא בהתפשטו"ה ב"ק וקיבולס
ביסוד ועליוותס למעלה בסוד אר"ת והוא בחי'
הגבו' העולה מהיסוד להוד כנו' לעיל בתחלת
הענין' ומ"ש לכן היה יונתן חריף וכו' מהכא
שמעינן שכל חריף ועוקר הרים הוא מגבורות
וכל מי שהוא סיני הוא מהחשדים וה"ט דב"ש
היו חריפי טובא וב"ה נחיס וענוי' וה"ה לרבה
ובב' יוסף דסוף הוריות ושא"ר אחריני דכוותיהו
ומ"ש ור' חולפית המתורגמן וכו' כ"ז ע"ל ד"כ
ע"ב ועוד ד"מו סו"עא' ומ"ש הוא מגבו' ההוד
דרעת מלך אבא"ל דלעיל ריש הק' כו' כ' דה"ג
דאבא' הס' ר"ע ורש"כב' וה' ישכב ור"בא' כ"ג ור'
בן בבא' וא"כ ממילא דחמשה הנשחרים מ"המ
אשר ר' חולפית א' מהם יהיו מה"ג דא"י ו"ל
מגבו' דאבא' ואפ' כמ"ש התם דכ"ז ע"ב שכו' הוא
בבחי' לבושי נשמותיהם אבל נשמותי' עלמם כ"א
היה משורש שלה ואונם משורש א' יעש' וא"כ
ז' דקבא' מיורי בנש' עלמם של ר' חולפית שהיה
מגבו' ההוד דרעת דאבא' והתם מיורי בלבוש
שלה שהוא מגבו' דא"י ואין תימה שהנש' היא
מאבא' והלבוש יהיה מא' דכבר הק' זה ר"ל גופיה
התם ריש הק' כו' ותירץ יעש' :

טו' ש"ס ויחזקש הנביא הוא מטוי' זרע אד"הר
וכו' . מכאן ע"ס הענין עיין בס"ה
יחזקאל דק קמב ע"ג וע"ד באורך . ועיין בש"ה
ד"ל ע"ב בסוד ההוא שלהובא דאשא וענין
שלהבת יה יעש' ומ"כ נתחזק עתה עי' יחזקאל
הנה לעיל סוף הק' לב' כ' שנתחזק בחזקיהו
אמנם לקמן ד"מב ע"א מכר' שבחי' הראש נתחזק
בחזקיהו ובחי' הרגלים ביחזקאל וא"ש . ומ"ש
ונבא"ר עתה ענין רב משרשיה וכו' . כל ענין
זה הובא לקמן ד"נה ר'עא' . ובענין נפשות שהם
מקור תוספת שבת עי' מש"ל סוף הקדמה כט
אות מד' :

ד"מב ע"א **טז'** חזקיהו המלך הוא בחי' הראש
וכו' ר"ל בחי' הראש דאבא' העקב

דכללות שו' קין ועי' הק' לא ר"ל ע"ב ובמ"ש
והא דהתם קא' דעקב פר' זה הוא עקביא ור"ע
והכא קא' שיחזקש הנביא הוא בחי' הרגלים דשו'
זה ז' דהא והא איתא דיחזקש נמי הוא מבחי'
עקב זה . א"כ דעקב לחוד ורגלים לחוד . ומ"ש
שם הוא שורש הכל ט"ס הוא ו"ל הכל . ומ"ש
ואמנם מ"ש חזקיהו אחי אמרתי ברמי ימי וכו'
ע"ל ד"כר סוע"ב ובלק"ת ישעיה ע"פ זה עלמו
יעש' . ומ"ש ומכאן ראוה כי עקיבה הוא בה"א
ע"ל ד"כר ע"ב . ומ"ש גם בענין חכר הקני וכו'
ע"ל בהק' לב' ד"לו ע"א ובסה"ל דקכ"ט רע"א ע"פ
זה ובלק"ת . ומ"ש גם בענין שמשון וכו' עי'
בסה"ל ריש דק"ל ע"פ כי תואנה הוא מבקש
ובלק"ת בפסו' הנו' ואמרולכן נענש שמשון וכו'
כלו' שנכשל ובא לידי עון זה ע"ד עונש בתו של
רחב"ת שנזנר עליוה לישב בקובה של זונות .
ומ"ש גם בענין שיהו ז' וכו' ע"ל ד"גן ע"ב .
ומ"ש כמ"ש ז'ל בס"ה בר"מ הוא בפ' לו דכ"ח
רע"א יעש' . ומ"ש וגם הו' יהיה ערל שפתים
עמ"ש בהק' ד' אות לב' . והנה כשיבא מר'עא
בגלגול באחרית הימים ויהיה שיהו ז' מתורגמן
שלו לא שיהו העולם מכירים ויודעים בו שהוא
מרע"ה וזה שיהו ז'ל אלא יבואו בהסתר והעלם
בשאר בני אדם ואפ' שגם הוא עלמו אינו מרגיש
שהוא מרע"ה . ומ"ש וא"פ פינחס ב"א לא ידעתי
מהו סוד זה ולקמן ד"גן הגור' והוא פינחס ב"א
יעש' . ומ"ש כי הנה הכ' או' חוה ליון וכו' ע"ס
הענין ע"ל דכ"ה ע"א ועי' בסה"ל ישעיה דקל"ז
ע"פ זה עלמו בתוס' ב' ובלק"ת ג"כ עי' זה
בשינוי קלת יעש' :

ע"ב יז' בענין רמי בר חמא וכו' ע"ל ד"כו
עי' ומ"ש כי ככל שו' וכו' יש תר"ג
נינו' של ת"ח כלו' ורמי בר חמא הוא א' מהתר"ג
ת"ח שבשו' קין כדמסיק . ומ"ש וידעת ענין בת
ר"ח שנשאת תחי' לרמי ב"ח וכו' עי' מס' בתרא
ד"ב ע"ב . ומ"ש כי בת ר"ח היא המל' וכו' אינו
ר"ל שהיתה שורש נשמתה מהמל' . חדא דמהלשון
מס' . שהיא עלמם המל' . ועוד דל"ס היתה משו'
המל' דקין וראויה לרמי ב"ח שהוא ג"כ משו'
קין . והיך תהיה ראויה לרבא' שהוא משו' הכל ש
ר"ל מוליד הענין מפשטו לגמרי ומפרש ליה
בדרך רמו עי' הסוד וקא' שבת ר"ח היא רמו
על

כמש"ה הכוכבים ממסלותם נלחמו וכו' לפי
 שזה היה יונק מן החסידים שה"ס מים וזה מן
 הגבול' שהם חש :

יט' שם והוא יונק מכל בחי' שהם יוד' הויות
 כ"ב ותימה דאמאי לא היה כמו בגלות
 מלרים ש"ד הויות נסתלקו כדי שלא יונקו
 החיול' מהם ולא נשאר רק בחי' הלבוסים כמבוא
 בדרוש ה' דפסח וכו' שם שכך היה המדה כב'
 שיש יניקה לחיול' יעט וכבר עלה בדעתי ליישב
 באופנים שונים וכולם לא ישרו בעיני והיעא .
 ומ"ש והגני מסופק וכו' לכאוי' הין כהן ספק כלל
 מאחר שכ' לעיל ד"מ ע"ב וכאן בסמוך שניול'
 שו' קין ירדו לקלוי' קיסר' וכו' שש' קין הוא
 ממד' הוי' ה"כ מאי מספ"ל ואפי' שהספק שלו הוא
 כך שכבר נו' מדרוש הדעת שמוח החכ' ד"ה בין
 דממד' אבא בין דממד' הוי' הוא כולל חכ"ד וכן
 מוח הבוי' ד"ה יעט וה"כ יל' דודאי פשיטא ליה
 דיניקת קיסר' היתה מדעת דממד' הוי' שמשם
 הוא שו' קין אלא דמספ"ל אס' הוא מדעת דמוח
 החכ' דממד' הוי' או אס' הוא מהדעת דמוח הבוי'
 דממד' הוי' וה"ט דלשני נדדי הספק בא הרמו
 במילת יכין שהוא מלשון בינה . ומ"ש שדעת של
 ז"ל נבקע וכו' שהו"ס הדל"ת קשר של תפילין
 וכו' ענין זה הוא מבוא' בש"הכ דרוש וה"ו ז'
 דתפילין ובע"ה של"פ פ"ד וש"ל פ"ב ובשמא' דרשבי
 בוי' אדר' ד"נה ע"ה ועו"ת ד"ל ועוד בכ"מ .
 ומ"ש וכבר הודעתך גלגול יעל ומליחותה ע"ל
 ד"מה ע"ב וס"הל ד"קכט ע"ה יעט . ומ"ש גם
 טעם יו"המ וכו' ע"ל סוף הק' ה . ומ"ש עי'
 שנהרגו זכו ללקט וכו' לאו כשעת הריגה קה'
 דה"כ היה המשיח בא אלא כל' שעי' זכו שמכאן
 ואילך הם מבררים ומעלים נ"הק דבר יוס כיוצא
 תמורת כל ישראל וכ"כ כהדיא בש"טל פ"ה ו"ל
 והם מעלים מ"ן דנוק' ד"ה מאז ואילך עד ימות
 המשי' יעט ולפי טעם האחר הם עלמם משמשים
 בבחי' מ"ן ועי' בשמא' שבי' פ' פקודי וס"הל פ'
 בראשית ד"ח ע"ד ובש"הכ דרוש ה' דנפ"ה דיע
 עיד יעט הך ק' שלזרד זה כבר היו חנוך וליהו
 ז"ל שבשכיל כך עלו למעלה בגוף ונפש כמ"ש
 בס"הל סוף ד"ר וד"קנה ע"ד יעט ו"ל דבסוף
 בית ב' גברו העונות מהם כמ"ש בש"טל פ"ה
 וש"ה ה"ל ולא עליו כח עור חנוך ואלהיו ז"ל
 לברס

על המל' עלמה כמ"מ שהיא בין בשו' קין בין
 בשו' הכל ורמי ב"ח ורבה הם הדעת והיסוד
 ויפ' שגם רמי ב"ח ורבה עלמם היו נשמותיהם
 זה מהדעת של שרשו וזה מהיסוד שרשו הא'
 כדאיתא והא' כדאיתא והבט ור"ה מה רעיון
 נשגב לפון כשיחה קלה של ת"ח ומה מאד צמקו
 מחשבותיהם ז"עא . ומ"ש שכתוב בו ורב חסד
 קאי לחסד ולא לחברה . ומ"ש שהם ענין המל'
 בז' היכלותיה וכו' עי' עו"ת ד"טו ע"ה . ומ"ש
 שהוא רוממות הדעת שהוא שער הנו"ן . הע"ג
 דש' הנו"ן הוא בחי' הכתר כמ"ש בש"הכ דרוש
 חג השבועות ובע"ה ש"ג פ"ג ובש"הכ דרוש ב'
 כלל וא"ו ובכ"מ ת"מ כבר כ' בש"כג פ"ח כי
 הדעת הוא חיול' הכתר יעט . ומ"ש גם בענין
 ר' ירמיה הנ"ל תיבת הנ"ל הין לה מוכן כי לא
 נו' לעיל ואין לו' שכוונתו על ד' ירמיה בר אבא
 הנ"ל ד"מה ע"ה זה הינו דר' בר אבא לחור וה'
 ירמיה סתמא לחור . ומ"ש וזה היה בענין הגול
 וכו' כמס' יוט"ט הו"ל במס' בבא בתרא
 והוא כד"כג ע"ב :

דמ"ג ע"ה . יח' כי לפי שזרש קין מן הגבול'
 וכו' גם ה"ל כי קין הוא בעל
 מעשה ואור וכו' כז' ע"ל ד"גן ע"ה והטעם עי'
 ש"הפ ריש פ' בלק בטעם היות כלעם כוחו בפיו
 ובלק במעשה בקסם יעט . ומ"ש כבר נת"ל
 טעמו של דבר הוא לעיל בהק' זו ד"מ ע"ב
 וע"ל ד"עא ע"ה וע"ע בס"הל ד"קכט ע"ב .
 ומ"ש כי קיסר' הוא קלי' הרע היונקת מן הדעת
 וכו' קע"ג דפרעה ומלרים ג"כ היתה יניקתם
 מאחורי הדעת כנו' בש"הכ בדרושי הפסח וכבר
 נתבטלה אחיותם משם וכדאי שגם יניקת קיסר'
 היתה מאחורי הדעת לא מהפנים ח"ו כי הין
 יניקת הקלי' אלא מאחורים כנו' מ"מ חוזר וניעור
 הוא עי' מע"ר של התחתונים והם משתנים לכמה
 גוונים פעם נק' פרעה ופעם קיסר' ופעם המן
 כפי העת והשעה . ה"ל לא כל הדעות שוות
 שכמה פרט' יש ואפי' שניקת פרעה ומלרי' היתה
 מדעת ד"ה דבר' הכל שכן מר"עה וכל היותו
 הדור היו משו' הכל כנו' שם בדרוש ה' דפסח
 ובש"הפ פ' שמות ד"נו ע"ה אכל אחיות קיסר'
 היא בדעת ד"ה דפר' קין שכל עסקנו כהן בשו'
 קין ואפי' שה"ט שמלרים נידונו במים וקיסר' באש
 בני אהרן מח

(וזה זל דזה בכחי' הנפש וזה ברוח וכמו שמכו' בדבריו זל דשרשם בנו"ן של נחור הוא בכחי' הרוח ועי' לק' ד"מה ע"ה דר"ה בן ערך נפשו היא סוד כפש הנדים ולפ' הנפש שלו היא כפש הגר ורוחו משו' נו"ן דנחור וגש' משו' לבן וה"כ זל בנחוס חיש גז' דחשיב ליה בשו' נו"ן דנחור וגש' בשו' תרח דזה כנפש וזה ברוח) וכן יהושפט המלך חשיב ליה בשו' לוט ובשו' לבן ורח"ב בד' בשו' חושי הארכי ועוד בשו' כפ"ע כהדי ר"מ ונחשון בן עמינדב הכה חשיב ליה בשו' שת ולעיל בהק' לג ד"לה ע"ב כ' שהוא משו' קין ושבת בריה דרבינא הכה חשיב ליה בשו' ז"ע ולעי' ד"מא ע"ה חשיב ליה בשו' קין ורפרס כ"פ כמי חשיב ליה התם לעיל בשו' קין וכז' זל ג"כ ע"ד הכ"ל דזה כנפש וזה ברוח או כנש' ח"כ עפ"י מש"ל באות הקודם לזה דהנפש גופה וכן הר"ן הם מעורבים מכמה בחי' וע"מל סוף הק' לב אות לב גבי אחאב ובהני שרשים דבתר שו' שת כנון שו' תרח ושו' יאעה וכו' איכא לספוקי אם הם ג"כ משו' שת ובתריה גרידי כולהו או משו' הכל נינהו דביה עסיק ואזיל וקלת רחיה יש דכולהו משו' הכל נינהו ממאי דקחשיב בשו' שמה אחי דוד לשמאי הזקן וכן עזאי וכבר ב' לעי' בהק' לר דלז' ע"ה דשמאי הזקן וב"ע משו' הכל נינהו יעש וה"כ ה"ה לשאר שרשים מיהו הי משום ה"ה ל"ה אחיה דלעולם הני שרשים לאו משו' הכל נינהו ואי משום שמאי הזקן וב"ע זל דלעיל מיורי כנפש והכא ברוח ח"כ איפכא וה"עא :

ד"מר ע"ב . **כב** שמעתי ממנו"ל כי ר"ת אשר חלב זבחימו הם אחו וכו' ואיני יודע וכו' שמעתי בלחשה כי בימינו אלה זכו רבין קדישי עליונין לידע מי הוא זה גלגול אחו' הרמז פה ולמה נרמז בכאן וברוך שחלק מחכמתו ליריאי ומוזה תדע גודל השגת רז"ל כי בעינינו הטהורות לקלות הארץ וביט לעתים רחוקים הוא נבא ולאחרית הימים ידבר כפלאות ז"עא :

כג שם כי רבי חנינא בן תרדיון וכו' . ג"כ ר"ל שנשמתו היתה עשוקה בקלי' שכם וחמור אביו ולכן נרמז בכאן דוגמת נש' ר"ש בן נתנאל שהיתה בקלי' עונ מלך הכשן כנ"ל ד"מ ע"ב וכן נש' רבא כלוט כנ"ל ד"מח

לכדם והולך למעשה חדש ד"והמ ח"כ חנוך ואליהו זל אינם יכולים להעלות מ"ן רק כמל' לבר לא בכי' כי אין להם שם מגע יד ועי' העובי' גם מ"ן דבי' חזרו ונתעברו בקלי' כמכו' במקומות הכ"ל ולכן הולכו יו"ה למ לברר מ"ן דבי' עי' רוחם כמכו' שם ח"כ שאני יוהמ שהם כללות כל ישרא ועומדים במקום כולם וק"ל : ע"כ **כ** . השו' הכ' של קין וכו' עיני ב' בחי' המעולה והגרועה שהיו כק"ה ע"ל ריש הק' לה ועי' מה שזייננו ומ"ש ונלע"ד שהבנתי מדברי מו"ל וכו' כ"כ ג"כ לקמן ד"מו ע"כ . ומ"ש ואיני יודע מהיוה בחי' הם ר"ל הם הם מהבחי' המעולה או מהגרועה . ומ"ש דע כי הין ונחור וכו' נר' דראשי שרשים קלו וכן לוט ותרח ולכן דקחשיב בתר הכי כולם הם מסערה דקלי' אלה שהיו מעורבים בהם נש' קדושות ומעולות ועי' שה"פ ד"כח ע"ד כפ' הנה ילדה מלכה וכו' ועו"ש ד"ט ע"ג ולקמן ד"מו ע"ה גבי לוט יעש . ומ"ש שמאל הנביא חוריה הכהן זכריהו בן יכריהו ק' דגובריא אין תלתיהון חשיב להו לעיל ד"מ ע"ב בשורש קין ובתרי מנייהו כבר הרגיש מו"ל דשו' זל ומה שהי' דאלו כנפש ואלו ברוח אחא' מר' זל דכבר כ' שם ד"מא ע"ה דכל מה דחשיב התם הם בכחי' הנפש לבר יעש והכא כמי כ' בסמוך דלא מיירי אלא בכחי' הנפש וה"כ הד"קל . וה"כ איכא לאקשווי ממאי דחשיב הכא לרב אחא' משבחה ורב אחאי ורב נהילאי גאון בשו' הכל והתם קחשיב להו בשו' קין ומרב נהילאי ל"ק ד"ל דתרי רב נהילאי הוו והיינו דכ' דלעיל רב נהילאי גאון הא' מכלל דאיכא שני אכל מרב אחא' ורב אחאי ק' ואם נאמר דהנפש גופה היא מעורבת מק"ה כז' ניחא דכיון שהיא מעורבת מתרווייהו שפיר איכא למיחשביה הכא והכא :

כא שם רי' בן החורנית . כ"כ טובא איכא דחשיב להו תרי זימני בשו' זה ובשו' זה כנון רי' בן החורנית דחשיב ליה הכא וגש' בשו' ברוך בן נריה וכן יהודה בן תימה דחשיב ליה הכא ועוד בשו' שת ועוד בשו' כפ"ע כהדי רב נתנמן . ור"ה בן ערך ורפרס בר פפא חשיב להו בשו' נו"ן של נחור ואדר חשיב לר"ה בן ערך בשו' לבן בן נחור ולרפרס בשו' חושי הארכי

ע"ה שו"ר למוהר"ח ז"ל בש"פ וישלח ד"מ
 ע"ה שפי' כן כו' ר"ל יעש וחל"ת שכיונתי לדעתו
 ז"עא . ומ"ש גם אחיה השילוני מעלתו גדולה
 וכו' היינו מבחי' ח' הכל בבחי' אחרת שמואל
 הנביא גדול ממנו כמבו' שם בשו"ר הקד' ב
 ע"כ יעש הכל לה ידעתי מה ענין זה לבחן .
 ומ"ש גם ענין אביגיל אשת דוד ואביגיל אחותו .
 הנה בענין אביגיל אחותו לה כ' כלום ולעיל ע"ה
 כ' טיפות של יעקב ה' באביגיל אחית דוד
 והב' נתגלגלה באביגיל הנביאה אשת ככל
 הכרמלי והבא' בסמוך קא' דרוחא דיהויב ברחל
 ככנס בבנימין ואפ' שז' הו' לפי השמועה האחרת
 שז' לקמן ימש' מהתם כי טו' שניה דיהויב ברחל
 נתגלגלה באביגיל אחות דוד א"כ קלת
 מהטי' נשאר ברחל ונתגלגלה באביגיל אחות דוד
 ולפי שלא היה בה כדי להחיות לכך כתיב
 בלאת נפשה :

כד שם הנה יאענה חטא וכו' ענין זה הובא
 בס"ה הושע ד"קמר ע"ג וע"ע בפ' ויחי
 ר"ג סו"ער . וכ"ב ואעפ"י שלא הו' דרך אחרת
 להתרצות ללבן ליקח את לאה ורחל כ"ה בדרך
 זה כי הכסף הו' מכיסו מ"מ הו' לטובת בה'
 שהוא עילת העלות וסיבת הסיבות ואין מעצור
 לה' לסבב שיתן לו לבן בנותיו בע"כ שלא בטובתו
 בלא כסף ובלא מחיר והוא לה כן עשה לא בחר
 לו דרך טובה לשמור לאה ולהיות לו כעבד ח"ו
 ובה הורה כניעה ושפלות אל הקדושה ח"ו מול
 הקלי' להיות לה בו חיוה שליטה ח"ו ולא בו ממש
 ח"ו אלא בהוה רוחא דיהויב בללה . ומ"ש אלא
 שנהפך לאשה נקבה בעון הנו' הו' לתמוה דא"כ
 היחך נתעברה אביגיל וכ"ש לילד זכר כמבו'
 בשמואל ב קפיטל ג ומשנהו בלאב לאביגיל אשת
 ככל הכרמלי והא' קו"ל לעיל בהק' ט דנקבה שהיא
 גלגול נש' זכר ה"ה לה להתעבר כ"ה ברוחא
 גדול ואפ"ה ה"ה לה לילד זכר כ"ה נקבה דכבר
 כ' שם שפי' זכות גדול ונפלא אפ' שתלד זכר יעש
 ומ"ש למה הוצרכו כל אלו הגלגולים כלו' גלגולי
 דברים לו שהרי הו' כחן רק גלגול ח' לבד . ומ"ש
 כי יעקב מעין שופריה דאדם וכו' ולכן הוצרך
 וכו' לשמור לאה של לבן וכו' הנה לפי' ליכא
 עון אשר חטא בשמירת לאה כיון שמוכרח להיות
 כך ודלא כמ"ש לעיל שחטא בזה וכ"מ מס"ה

שם ד"קמר שכ' ע"ז וז"ל עוד יש פי' אחר והוא
 קרוב להנו' וכו' הרי שאינו כפי' דלעיל הכל לפי
 ריהטא דלישנה דהבא' מש' דהכל ח' ואפ' דמאי
 דקא' ולכן הוצרך וכו' היינו לפי הדרך הטבעי
 שבחר בו הוא לה לפי דרך הנסיי שהבטיחו ה"ת
 וכמעשהו הוצרך ג"כ דוד לעשות . ומ"ש עדיין
 היה בו כח כנחש הקדמוני היינו מחמת שליטתו
 בהוה רוחא דיהויב בללה שחור ולקחו מחמת
 החטא וכן מבו' בס"ה שם . ומ"ש ולכן הוצרך
 לטווח וכו' הלשון מגומגם וכפול וכו' שיש למחוק
 כז' וכז"ל כנחש הקדמוני לחזור וליקח טיפת
 ההוה רוחא וכו' ואומרו והיא אביגיל ולקחה
 לאשה קאי אכלל שהוא גלגול לבן :

ד"מ ע"ה **כה** כי נענש יעקב על שנשא ב'
 אחיות . כ"ב ואע"ג דמוכרח
 הוא לישא שתיהם כדי להוילך אותם ב' טו' מנחש
 הקדמוני כמס"ל בשם הזוהר דבהא לא שלוני
 השמועות וז"ל דהיא אפ"ל הדבר בהיות דהיינו
 לישא תחי' את רחל ולאחר שתלד את יוסף ובנימין
 חמות כמו שהיה לבסוף ואח"כ ישא את לאה
 ואפ' שזו היתה תחי' המחשבה של יאענה כי נביא
 הוא וידע שא"ל לה לרחל שתלד יותר מב' בנים
 ותמות ואחר שנים מועטים ישא את לאה אלא
 שז' רמאותו של לבן נהפך הענין ונשא לאה תחי'
 והיה קשה בעיניו להמתין עד שתלד לאה כמה
 בנים ותמות בההבתו את רחל ולכן נענש שאעפ"כ
 היה צריך להמתין . ומ"ש ושתו נשיו הם וכו' כלו'
 ב' נשיו של יעקב ונמלא לפי שמו' זו דרוחא
 דיהויב ברחל נתגלגל באביגיל אחות דוד והיינו
 מאי דכתיבא לעיל באות בג' . ומ"ש גם ענין
 ככל . נר' שז"ל לבן ובעיקר הענין עי' ש"פ
 ד"ט ע"ד וריש ד"קג . ומ"ש גם בענין יוסף
 הדיוק וכו' עי' ש"פ ד"מ ע"ה . ומ"ש גם בענין
 בניהו וכו' עי' ש"פ דף ל ביתר ב' . ומ"ש גם
 בענין ר"ה בן ערך וכו' נר' שהענין הוא שהוא
 בא' עתה לתקן הרוח שלו וידוע מהק' ד דף ז'
 ע"כ וש"אמ דכשכח הרו' להיתקן הוא בא' מו"ק
 על נפש הגר יעש . ומ"ש גם בענין בבא ג'ן
 כוטה וכו' עי' סו"הק ד' . ומ"ש לכן גם בגלגולי
 בר"ש היה סג"כ ע"ש בדבריו אות לב :

כו שם גם בענין עמוס הנביא דע כי שו'
 נפשו היתה מבחי' עולם הנקודים
 וכו'

ש' הזקן שגם הוא נק' פאה דוקן ועי' ע"ח ש"ג
פ"א ולפי הפשט נ"כ מקום זה הוא נק' פאה
לכ"ע עי' טו"ד ס' קפ"א . ומ"ש כי הפאה נק'
אל והו"ס ש' שדי היינו כמ"ס כש"מ פ' קדושים
ד"לד ע"א כי תי' הא' נק' אל ושאר השתלשלות
הזקן יש בה לך ימין ולד שמאל והם כ"פ זקן גי'
שדי והרי נרמז בו אל שדי עכ"ל ועי'עש בסוף פ'
ואתחנן ד"ג ע"ב . ואין לתמוה דאין הרמ"ב
והרמ"בן ז"ל שרשם הוא במקום גבוה כזה מה
שלא זכו אבות העולם רק לחג"ת כמ"ס סוף
הק' לא ד"א הנו' פה הינו דכחי' הגד' או הקט'
או אפי' דעי' כמ"ס כשרו' הק' ד"כ ע"ב דהפוסקים
ז"ל הם ב"א אחר תי' עתיק ואריך כלבד יע"ש .
ה"כ דלא מיירי הכח ב"א הכולל דלני' אלא ב"א
פרטי דכחי' שרשם דכל שורש הוא פר' כפ"ע כנו'
ומ"ס אשר עליהם נא' וכו' ט"ס הוא וז"ל עליה
ור"ל על המל' ועי' ש' מארשב' ד"ל ע"ב כבי'
אדר"ר שמכו' כ"ז יע"ש :

ע"ב . **כח** . עוד דע כי רחב הזונה וכו' עי'
ס"ה יחושע ד"קכח ע"ג וכליקת
שם . ומ"ס והיא שאלה מהם וכו' ז"ל דמה עלה
בדעתה לשאול דבר שח"ה להיות מאחר שאין
לגרים מגע יד ב"א כלל והם ג"כ למה הפליגוה
בדברים לפי שמשה מת' וכו' דמ"ס שאלו לא בן
היה אפי' להשלים חפלה ה"ל להשיבה תשו' נלחת
דדבר זה הוא מן הנמנע וז"ל דלפי הגד' מחחי'
דר"ל שנשמתה לא היתה כשאר גרים אלא היא
נש' קדושה מאד משורש קין אלא שעי' החטא
היתה בקלי' דוגמא כש' ר"ע שכ' לעיל בהק' לך
והיא בחכמתה היתה יודעת זה וזיון שכן היה
אפי' להשיג חפלה ולכך היא יפה שאלה כענין
והם השיבו לה כהלכה . ח"כ שהיא שאלה מהם
לעשות לה כמו שהיו עושים ר"ע וב"ע להכניס
נפשות הגרים לנכב הימני דיסוד ד"א לתקנם
ולהמשיכם משם כמ"ס בהק' לך והשיבו לה
שלוה לריך כח גבירה . וח"ת לתי' הא' שה"ל נש'
קדושה מה היתה מבקשת עוד ז"ל להתעלות
ביותר כמו מי שיש לו נפש ורולה להשיג רוח'
וכוונת בזה ח"כ שהוא בסוד חידוש הנש' הנ"ל
בהק' יט . ומ"ס והם השיבו לה הנה אנו
באים וכו' היינו כמ"ס כע"ח ש"לכ פ"ג שכל בתי
הארץ היו מבחי' רחל נוק' ד"א . ומ"ס היכל

וכו' שהם ז"מ שמתו . כ"כ דכרי ר"ל סתומים הם
דמה ר"ל מבחי' עולם הנק' דאטו עולם הנק'
נשאר בהוייתו הא' והלא מכרורי ה"מ שלו נתהוו
ח"כ כל העולמות והספי' והנש' כמ"ס ל' הק'
ככ ר"כ ע"א וככ"מ ה"ן מספר וא"כ מ"ס עמוס
הנביא משאר הנבראים ואפי' שהוא כמ"ס כש'
הנק' סו"פ שכלי היסוד נשאר אור ה' וזולת
הר"פח נינו' ומשם היתה נש' שאול המלך ע"ה
יע"ש וכ"כ בס"ה ד"קלב ע"ב ר"ה ענין שאול
ויהונתן וכו' והוסף עו"ש לו' שיהונתן ג"כ היה
מסוד ת"ת דנקו' יע"ש ועי'עש במכו"ס דכ"ז וכ"ח
ע"ה גמ"ל דהיכה נש' שהם מאורות דנקו' עלמס
שנשארו באלו' ולא מהר"פח נינו' שנפלו לב"ע
ואפי' שמכחי' זו היתה ג"כ נש' עמוס הנביא .
ומ"ס שהם ה"ג מנל"פך כפולות . עי' בע"ח ש"ח
פ"ה וש' השבירה סופו' . ומ"ס גם כענין ר"ט
דע כי הוא מן הר"פח נינו' וכו' גם בכאן ז"ל
כמו שהקשינו לעיל דמחי' שנה ר"ט מכל שאר
הנבראים שנתהוו ג"כ מבחי' רפ"ח נינו' לו ואפי'
שר"ל שגש' ר"ט אינה מנש' שנבררו בעת הכרי'
ונכללו באד"הר לא היה משארית הרפ"ח שנשארו
להתברר אח"ך עי' ישראל בכל יום עי' התפלה
זהו תו"מ ומהם כוללים נש' בני אדם כמכו' כש"טל
ושא"מ ואפי' דה"ט דתנן בסו"פ דקידושין אמר
ר"ט יכולים ממזרים ליטטר וכו' משום דידוע
הוא דשארית הרפ"ח שבתוך הקלי' הם נק' ממזר
שהוא גי' רפ"ח ע"ה כמכו' כש"ה במלות לא
יבא ממזר יע"ש וכשכאים לעולם מכו' אסורה
בלי חיקון נק' ממזרים אבל כשנתקנים ובאים
נש' ישראל מיקרו ועי' בדברינו לעיל בהק' לך
אות ז' ד"ה מיהו וכו' יע"ש ולפי שר"ט כדוריה
הוא עובדה שנתקן ונטהר ונתעלה בתכלית
העלוי לכך קא' שיכולים ממזרים שהם שארית
הרפ"ח אלו ליטטר עי' תי' מעלייה . ומ"ס יהיה
כל חלק מהם נ"ו עי' כש"ה בכוונת ויהי נועם
דפ"ט סויער ובדרושי ר"ה ד"קלח ע"ד . ומ"ס
שר"ט הוא חלק ח' שהוא בני' נ"ו ר"ל שר"ט
הוא ראש השורש של החלק ההוא וכו' נתלים
נינו' נש' הרבה לאין מספר :

כז שם גם הרמ"ב ז"ל וכו' והרמ"בן ז"ל שרשם
הוא ככ' פאות ז"ל כדיוקנא דיליה וכו'
ניב ר"ל שאינם ככ' פאתי הראש אלא כתי' הא'

כט שם ענין קין ותולדותיו וכו' ע"ל ד"כב
 וסב ע"ה ובס"ה ד"ק ע"ה ע"פ
 ויתעבר ה' כי למענכם ובלק"ת פ' ואתחנן יעש
 ומ"ש וכמו שבחי' ז"ה הנק' ישראל יש בו כללות
 ק"וה וכו' כן בפר' יעקב וכו' עי' בדברינו לעיל
 בהק' י"ה אות יח ובהק' כז אות א' ומ"ש ולכן
 יוכל זה היה לוטש נחושת וגו' ז"ע דבני יוכל לא
 כתיב הכי רק גבי תוכל קין ואפ' דגם תוכל קין
 היה משו' זה ושמו מוכיח עליו ולכן יש ליתן
 האמור של ז"ב ומ"ש ויובל זה עתיד להיות נתקן
 עי' מר"ע וה' היינו כשיבא מר"ע כגלגול
 בדרה בתראה כמס' בהק' יט ובהק' זו ד"מב
 סו"ע ה' אז יוכל זה יתעבר בו ונתקן עי' ועיל
 ד"כב דהתחל' תי' יוכל היה ג"כ עי' מר"ע יעש :
 ד"מו ע"ה . ק' והמנס ישסכר הוא מבחי' יבל
 כ"ב לפי' כל אותה שלשלת
 נשמו' ה"ל כריש הק' זו הכל הוא מבחי' יבל
 ולה מבחי' קין עלמו ועי' לקמן ד"כב ע"ה סב'
 מוהר"ח ז"ל על עלמו שהוא משו' יבל וידוע
 שמוהר"ח ז"ל היה משלשלת זו וזה דלא כמס'ל
 בהק' כז אות ה' דכ"וה הם מבחי' קין עלמו כן
 אדר"הר שבבחי' ז"ה יעש ואפ' דהתם הר"ל עריב
 ותני כל מאן דהיו משו' קין בין דבחי' ז"ה בין
 דבחי' יעקב וק"ל :

לא שם ובהן זה נמשך מסוד הב' . כ"ב ר"ל
 מה"ג מנפ"ך שבב' הנחלקים לה'
 חלוקות אשר כל חלוקה מהם היא ניו כמנין בהן
 ע"ה ועי' שמ' הרשב"י ד"ל בב' אדר וי"ע ג' דהבא
 בשו' הכל עסקינן שהוא בחי' אבא ולה בחי' או'
 כמ"ש בסמוך גבי ר' חולפית מ"מ דעת דאבא
 הכולל חו"ג הנה החסדים הנמשכים מחכ' שבו
 והגבו' מב' שבו ומגבו' דב' שלו קא' אנמשך
 בהן זה והמעניין בשמא'רשב"י שם יראה דעלמא
 תניינא זה דאיתפרש לנ' עיבר הוא בחי' החסדים
 דדעת סוד כתף ימין דה"ה שלוקח ז"ה שה"ס כ'
 עיטרין דדעת ריליה אשר משם הו"ס הכל כנו'
 שהכל הוא בחי' ז"ה עיטרה דחסדים וקין הוא
 בחי' נוק' עיט' דגבו' כנו' ועי'ל בהק' לא כסוד
 הכתפיים ובריש הק' לד ובמס' ש"ס ומ"ש כי בינה
 ר"ת בינה יסוד וכו' עי' ע"ה ש"כח פ"ד ובריש
 שמא'רשב"י . ומ"ש ובהן ר"ת בינה הוד נלח ר"ל
 וכיון דאיכא כו"ה ממילא דאיכא נמי גס היסוד

הרזון שכנוק' ר"ל ת"ת דנוק' כי היכל הרזון
 הו"ס ת"ת כנו' . ומ"ש כנו' כזו' פ' פקודי הוא
 בד"רננ ע"כ ומשום דתמן רזא דנשיקין פומא
 בפומא להכי כתיב שפתותיך יעש . ומ"ש ענין
 החוט הזה וכו' שהוא חוט של חסד . ככהן מפרש
 החוט על החסד ובסמוך מפרש ליה על היסוד
 והכל ה' דחסדים דמוח הדעת הם נמשכים דרך
 חוט השדרה כנו' וע"ה זה הם נק' חוט ומשם
 נמשכו' עוד ליסוד כסוד טו' הזרע לוכן העליון
 ואתגלוייה חסד בפומא דהמה ולכן גס היסוד נק'
 חוט . ומ"ש ותקשור תקות השני בחלון שהם ב'
 היורכים נ"ה לא תיבת חלון דריש לה על נ"ה
 דה"כ מה שינתה היא שהרי גס הם א"ל תקשרי
 בחלון ועוד דבש' הכללים פ"ה מכו' דהיסוד הוא
 שנק' חלון ככ"מ שהוא יעש לא תיבת ה'שני דריש
 לה משלשון שני כלומר שני' שהם נ"ה וכ"מ
 בסמוך דקא' ולפי שקשרה תקות השני שהם נ"ה
 הרי דתיבת השני דריש לה על נ"ה . וחוט השני
 דידהו לחוד והשני דידה כלל חוט לחוד . וכוונת
 שאלתה היא ומה שהשיבו לה הם הוא דכו' מ"ש
 בשמא'רז'ל מס' ב"ק כי כ' מיני זיוגים הם ה'ה'
 כשהיה ב"המק קיים שהיה נעשה עי' ת"ת ויסוד
 והוא זיוג גמור והב' בזמן הגלות עי' היסוד לבדו
 ואינו זיוג גמור וע"ל בהק' יח כסוד חו' לדריק
 ובמקומו' שזיינתי שם ובס"הכ פ"ה דלויית . והנה
 היה שאלה שיעלו אותה עד הת"ת ר"ל שימשיכו
 לה נש' מזיוג הגמור שע"ה הת"ת ויסוד דז"ה והם
 השיבו לה שאין זה ביכלתם רק ימשיכו לה מזיוג
 הב' שהוא מהתערוטה דת"ת דנוק' שהוא היכל
 הרזון שלה הנק' חוט השני כחיבור היסוד דז"ה
 לבדו וזהו קומרס ה'ת תקות שהיה המל' חוט
 השני ת"ת שלה תקשרי ותחברי בחלון שהוא
 היסוד דז"ה הנק' חלון ככ"ל והיה בראותה כך
 השתדלה להמשיך יותר מזה בכל האפשר מנו'
 דז"ה וזהו ותקשור תקות היה המל' השני שהם
 נ"ה דז"ה בחלון ביסוד דז"ה כלו' שטו' הזיוג דיסוד
 דז"ה עם הנוק' שלגורך נשמתה לא המשיכה אותה
 מבחי' היסוד לבדו אלא גס מנו' דז"ה . ולפי'ה
 יש להגיה קלת כמ"ש ולא החוט שהוא היסוד וכו'
 שיש למחוק תיבת ולא ותיבת החוט ז"ל כחוט
 ומ"ש אחר שמואל כלע"ד וכו' עי' מ"ש ע"ד ז"ל
 לעיל בהק' ט אות טז יעש :

כי הוא מכריע בין נז"ה והוי בהן ובינה שוין . ומ"ש וחס"כ הוליד את הכל נחשברו נז"ה וכו' עי' מש"ל בהק' ל אותי ד"ה ומ"ש וכו' דתערוכת זה גרס הד"ה ולא ק"וה ובשחוריש הד"ה להכל את חלקו הוריש אותו עם התערוכת הרע שבו יעש . ומ"ש ובעת הגלגולים מתגלגלים ויחזור כ"ד אל אשרו הין כוונתו על חזרת נז"ה הנש' כ"ה לשרשו כנ"ל סוף הק' ל דהתם הוא לעת"ל והכה קה' בעת הגלגולים לא כוונתו על הפרדת הרע מהטוב שזה נעשה עי' הגלגול שכלל פעם נתקן מעט מעט וכפרד הטוב לזר ה' והרע לזר ה' כמכו' באורך כס"ה פ"ה יעש . ומ"ש חבל כפי האמת הינו רק מבהן הדם וכו' חפ' שזוה קראה שמו הבכירה מואב לרמוז שהוא מבחי' הד"ה רב של כל העולם והלעירה קראתו בן עמי שהוא אבי בני עמון ע"ש שבהן זה נמשך מהבי' כנ"ל והבי' נק' נועם שהוא בחיפוד איתון עמון ומ"ש והנה לזו זה היו בו כ' נז"ה נש' וכו' עי' כס"ה פ' לך ד"ט ע"ג ובס"ה פ' וירה ד"ב ע"ה . ומ"ש וכבר נת"ה כי כל לדיק שמתגלגל וכו' עי' בהק' ב ד"ד ע"ה ועוד כס"מ . ומ"ש בענין השרשי' של הנש' וכו' ובכללה ר' חו"פית וכו' עי' ד"מא ע"ב ובדברינו שם ועי' לקמן ד"נו ע"ב . ומ"ש וכבר ביארתי בענין כלק ובלעם וכו' עי' ש"ה פ' כלק ד"ק ע"ב באורך :

ע"ב . לב . ענין משה והלל וכו' עי' הק' לך דל" ע"ה . ומ"ש וכמו שהודעתיק למעלה וכו' הוא בהק' בו ועי' לקמן דמ" ע"ב ומ"ש ענין כלב בן יפונה וכו' לשון זה עצמו הובא כלק"ת פ' שלח לך דל"ה ע"ב ועוד הוא מכו' יפה כס"ה פ' חיי שרה ד"ל ע"ג ועי' עש' בד"ל ע"ב . ומ"ש וכנס לכלל ברוך כאשר אל לכן בא ברוך ה' וכו' חפ"ש שש' של שיעזר כבר ילאה מעמקי הקלי' ובאה לעולם בליעזר מ"מ עדיין היתה הקלי' הדוקה וקשורה בה כעיסה בלוסה כמ"ש בהק' כג דכ"ד רע"ב ולדיק להפרידה ממנה והו ענין יואה זה מכלל ארור לברוך . אבל יש לתמוה וכו' כ"ה היה לכן לדיק עד שדיברו הקל גור אומר ויקס לו והלא אבי אבות העומאה היה וז"ל דהיא הכותנת דכיון שהיה שורש גדול בקלי' דבריו נשמעים חללה וכיון שמלאך רע ענה אמן אז ה"ל לנש' קיוע גדול

דמ" ע"ה . לב . כי יהודה הוא חיבור הו"ה ד"לת וכו' כ"ב דברי רבינו קתומים הם ואפ' שיובנו כמ"ש כס"ה הכ דרוש התפלין פ"ה והובא ביתר בי' בער"ת דל"ג ע"ה וז"ל ושם חנו עושים קשר ה' והו"ס הת"ת כי בו קשר הכל כנו' ואז נרשמה בו המ' והיא לאה כי שם מקומה באחורי ז"ה וזוהי ד' גדולה דאחר וזוהי ד' של יהודה כנו' אע"כ כמ"ל כי ד' דיהודה היה בחי' לאה העומדת באחורי הז"ה הנק' הו"ה ולריכס חנו להמשיך לה ד' מו' הנרמזים ג"כ באות ד' כנו' שם ולתקנה ולבנותה בסוד פר' שלח ואז מבחי' דל"ת דלה ועניה סוד חפ"ה חזרת עתה בבחי' הו"ה שלימה שה"ס פר' שלח פכ"פ ובז' דר"ל עי' ח"כ ז"ל דר"ל בדרך זה על בחי' רחל נוק' ד"ה שגם היא נק' ד' דיהודה כנו' כס"ה הכ דרוש ו' מדרושי קלילה ועי' דרוש ו' דק"ש דל"ה רע"ב וד"לו רע"ב יעש' ומ"ש שיעזר נק'

ומ"ש במלות ויעזוב אתכם לישנה קלילה נקט
ור"ל במלות המלך יואש על שאמר וזכריהו למה
זה עזבתם את ה' ויעזוב אתכם . ומ"ש שמעיה
נפש אבטליון רוח כל' שנפשו ורוחו של זכריהו
נתגלגלו בשמעיה ואבטליון שהיו גרים על אותו
עון שחירף זכריהו את ישראל ונתכפר לו בחירוף
אותו כ"ג שאמר לשמעיה ואבטליון יולדו בני
עממיה לשלם כ"כ בש"הפ שם ולעיל ר"מה ע"א
מיהו התם היתא שמעיה רוח ואבטליון נפש
היפך ממ"ש כאן וכ"כ נמי לעיל
ר"מר ע"א ועי' ר"מה ע"א וא"כ ט"ס הוא כאן
ול' כמו התם :

לה שם ענין הלל ושמהו וכו' ע"ל הק' לר
ובמש"ש אות ו ועי' כס"ה פ' כי
תלה דק"ח . ומ"ש ולכן הלל ושמהו הם סו"ג ר"ל
סו"ג דחסדים עלמם כמש"ש בהק' לר . ומ"ש
כ"ע הוא משו' שמאי וכו' לא שהוא למטה ברחל
הנה שם בהק' לר כ' דשמאי וב"ע כ' משו' הכל
הם יעש ואפ' רק"מל הכה דשמאי הוא משו'
הכל שבלאה וב"ע משו' הכל שברחל כי שו' ק"וה
ישנו בכל הפרט' כמש"ל בהק' ירון רמ"ה סו"עב
ובהק' לה ד"לח ע"כ . ומ"ש כי עמרם הוא
המוליד רוחו של הכל וכו' עי' בש"הפ פ' שמות
ד"נו סו"עב ביתר בי' יעש :

לר ע"ב וכמו שחיה ילדתו בת ק"ל שנה וכו'
ג' מב' שם בש"הפ בחרוכה יעש .
ומ"ש יתרו הוא קין ע"ל ד"מח ביתר בו' ועוד
בר"סב רע"ב ובס"הג סוף פ"לב ופ"לג באורך
ועי' בש"הפ ד"ג ע"ד . ומ"ש נפשו של קורח
הוא נפשו של קין לאו דוקא חלל רוחו של קין
כמב' לקמן ד"מח ובמקומו' שזינתו לעיל מזה
ומ"ש שנתגלגל קין ג"פ היינו במלרי ויתרו וקורח
בסוד יקס קין ר"ת יתרו קורח מלרי כמ"ש בש"הפ
ד"ר ע"א ור"סב ע"כ בפ' ולכהן מדיו וכו' יעש .
ומ"ש גם שם נת' אחיות נפש שאלו ושמא' . לא
ידענא אהיבא קאי ובלק"ת ע"פ כי שבצתים
יקס קין מלאתי שכ' כי שאלו היה משו' קין יעש
וכבר כ' לעיל בכ"מ ששמוש הנביא הוא משו' קין
וכמלא ששאלו ושמא' הנביא ב' משו' קין הם :

לר שם ענין יעקב וכו' . כ"כ כ' הובא בש'
הכללים סופי'ור ומה שהולך לכאן לו' שכשם
שיש ג' גלגולי' בקין כמש"ל מזה כך יש ג' גלגולי'
בהכל

ק' ע"ש שהוא התעוררות החתן וכו' אפ"ל שהנה
כו' דהו"ה כב"ן שהוא רוחא דיהוב בה בעלה
כבי' ח' על ידו הוא העלאת כל המ"ן שיהיה
אח"כ וידוע שעי' שהנוק' מעלה מ"ן אז מתעורר
הזכר ל הוי"ו כמ"ש בש"טל פ"ב וכיון שהעלאת
המ"ן הינה חלל עי' הו"ה זו רב"ן כמלא שעי'
מתעורר החתן אל הוי"ו ולכך נק' ליעזר לפי
שהוא עוזר ומעורר את הא' שהוא החסד דכורה
להזדווג להוריר עי' מ"ד שהוא מ"ה חסדים
שהוא אברהם בסוד אב"ר מ"ה כמ"ש בשכ"ט
סו"פח . וכמלא שכלב ושיעור שניהם בחי' הו"ה
רב"ן הם חלל שכלב נק' ע"ש עמיה ושיעור נק'
ע"ש הפעולה הנעשית עי' שהוא לעורר החתן
אל הוי"ו . ומ"ש ועתה נבאר שאר גלגולי כלב
וכו' כל גלגולים אלו מבוארים יפה שם בש"הפ
פ' חיי שרה יעש :

לר שם דע כי נתגלגל בכניהו בן יהוידע
בסוד פא"פ וכו' כ"ב אפ"ל דלעיל
כ' דכשנתגלגל בכלב היה בסוד כ"ן דהה"ן
שהו"ס רוחא קדמאה בהיותה אב"ח עם הזכר
והשתא קא' כי כשנתגלגל בכניהו נתקן יותר
והיה בסוד פכ"פ והענין הוא כמ"ש בע"ת שם
כפ"ט דש"ך הנ"ל שאחר שנותן לה ההוא רוחא
דשדי בגוס בזיווג דא"כא חוזרים להיות פכ"פ
ואז נותן לה בסוד הארה בחי' ה"ג שלה רב"ן
יעש . והנה גם בכניהו נרמז בו כ"ן דהה"ן
שהוא כ"ן דכניהו לא שהוא בחיבור ג' אותיות
יהו ג"כ לקורות על חיבור המ' שהיא כ"ן עם
הז"א שהוא יהו בבחי' פכ"פ ולא בבחי' ככלב
שלא נרמז בו רק כ"ן לכד והכוונה היא על בחי'
נשמתו שנתקנה עתה ביותר מבחי' אב"ח לבחי'
פכ"פ שגם כמש' יש כל הבחי' הנז' בזו"ן שהם
עיו"מ ואב"ח ופכ"פ כמ"ש בהק' א' ובע"ח רפ"ב
דשכ"כ יעש . ח"כ כמש"ל בהק' יב דיש נש'
יולאות מזיווג דא"כא ויש מזיווג דפ"כפ ונשמתו
של כלב היתה מזיווג דאב"ח וכשנתגלגלה עתה
בכניהו כלה מזיווג דפ"כפ ולפי' גם מש"ל גבי
כלב וזה מורה על הנק' בהיותה אב"ח ז"ל ג"כ
על ביאת נשמתו לעולם שהיתה מזיווג דאב"ח
וק"ל . ומ"ש ואז הרג יואש לזכריהו וכו' מה
שנענש כניהו על שהרגו לוואב אעפ"י שהיה כדיון
ועפ"י צווי שהמ"ע ע"ש בש"הפ פ' חיי שרה .

שבעתים יקם קין וכו' עי' שה"פ ד'יג ע"ד על פ' זה וס"ה סוף לכ ופל"ג . ומ"ש ואז נכנסה ביתרו שהיה גוי ועי"כ נתגייר וכו' הוא דוגמת נפש הנר הנכנסת בו בגיותו והיא המיעלתו להתגייר במש"ל בהק' לר :

מ שם לכן אמרו בס"ה כי תחי' תי' קין היה ביתרו וכו' אמנם הטוב הא' שבה כבר נתגלגל בקינן וכו' כ"כ נמ"ל דטו"ר שבנפש דקין הם שתיים שהן ד'טו"ר שבטוב וטו"ר שברע ועד"ז הוא ברוח ונש' דקין ועי"ל דס"כ ע"כ ולפי' מלאנו ישוב נכון לאותם ד' דרושים הנראים כסותרים ואז' שהבאנו לעיל ריש הק' כז' דמ"ש במ"ה דתחי' תי' קין בקינן ומהללל הוא על הטוב שבטוב דנפש וכן יששכר ורחובן וכיוצא כולם היו מבחי' זו ומ"ש במ"ה דתחי' תי' קין הוא ביתרו הוא על הטוב שברע דנפש ומ"ש במ"ה דתחי' תיקונו היה בנו"ה הוא על הטוב דרוח והמציין בדרושים עלמם יראה דיציבא מילתא . ומ"ש ואותו הרע נכנס בקורח עי' ש"הפ פ' קורח ולבחי' הרע אע"ג דמעורב ביה קלת טוב לא קרי התחלת תי' כז' שלא הוכרר ממנו כמו גבי מלרי דלא הוי התחלה . ומ"ש והטוב שבזה הרוח נתגלגל בשמוש הנביא כבר קודם זה נתגלגל בכ"ה ואם היו התחלה דתי' הרוח בדכתיבנה לעיל וכ"כ בס"ה סוף פלב שח משום דאייירי בקורח ושמוש מזרעו היה לכך נקטיה . ומ"ש ונש' קין נכנסה ביתרו היינו בחי' הטוב שבה ובחי' הרע שבה כתב לקמן ד' סב ריש ע"ב שניתן בעמלק יעש . ומ"ש והטוב שבהבל נתגלגל בשת עי"ל ריש הק' כט . ומ"ש הרן נתגלגל בההרן עי"ל הק' לג . ומ"ש ולוט בנו ר' ל בנו של הרן . ומ"ש ושניהם הם וכו' ל"ל שניהם בלא ו'או . ומ"ש רבא חבר אבוי וכו' עי' שה"ל ד"ט ע"ג . ומ"ש תרח אבוי אברהם וכו' עי' ש"הפ ד' כ ע"ג ובריש ס' איוב ד' קנו ע"ג . ומ"ש כי בנות לוט הם רות ונעמה עי"ל ד' מו ע"ה ובס"הל ד"ט ע"ג ובס"הפ ד'כג ע"ה יעש :

סליק הקדמה לו

בהבל שהם שת הבל משה ובי' ענין זה עי' בש"המ פ' שופטים ד"סו ובס"הפ פ"כו ד"מה ע"ב יעש . ומ"ש ודור המדבר הם האורות היוצאים וכו' עי' בש' הכללים פ"ה . ומ"ש ושם כת' באופ"ה הוא בש"ל פ"ה והמענין שם היטב ובס"הפ פ' שמות דנ"ט יראה דאפ' דהכל א' כי רושם זה שעושי' האור' תחי' בין גוף זא' לגוף יעקב הוא נכנה ונתקן אח"כ עי' הארת אור' מהמא' עלמם דיעקב ונעשה לאה אשת יעקב מאחורי הדעת שלו וכפי מה שנעשה אח"כ מיירי בש' הכללים . ומ"ש כ"ה הם ר"ן דז"ע דאז' לעיל בהק' לא ולב ובכ"ד כ' שהם בחי' נפש לבד דאז' בסוד אהנו טמאים לנפש אדם יעש אכל הענין הוא כמ"ש בש"הפ ד"ב ר"עג דקושטא הוא שהם מבחי' הרוח אלא שהוא מבחי' הנפש שבו יעש ומ"ש רשבי' ע"ה היחה נש' מבחי' אור' מ כ"כ בשמארשבי' פ' משפטים במא' בריה דיוחאי ידע לאיקתמרה וכו' . ומ"ש כ"ה כו"ה היינו במש"ל ד"סב ע"כ דכ"ה הם מב' כתרים דב' גבו' דנו"ה אלא שהם מבחי' נפש שלהם לבד יעש ועי"ע בש"הפ הנ"ל . ומ"ש ונתגלגלו בשמאל עי"ל ריש הק' זו ובכ"מ . ומ"ש ז"ע דאז' לקחה חנוך היינו בחי' נש' דז"ע ועי"ל סוף הק' לא והק' לב ובכ"מ :

לח שם ענין מר"עה וכו' אלא שהם יסודות חלוקים . כ"כ עי"ל בהק' בו בחילוק

הק' זיווגים . ומ"ש אמנם מר"עה עלה וכו' ורשבי' ע"ה בתחי' היה וכו' כז' עי' בשמארשבי' ד"לו בכי' מא' דאנה חמי השתא מה דלא חמא ב"כ מיומא דסליק משה וכו' . ומ"ש רב המנונא סבא וכו' עי' שמארשבי' ד"טוב ע"ב וד"טל ע"ג בסוף בי' אדר . ומ"ש בלעם גלגול לכן וכו' עי"ל בהק' זו דימה ע"ה ובהק' כב ובכ"מ . ומ"ש כפי הבחי' השנית וכו' נר' שט"ס הוא וז"ל הרשונה . וענין זה הובא בשמארשבי' ריש פ' פינחס ובעין זו כתב לעיל סוף הק' ו. יעש . ומ"ש ענין אינון תרין רוחין וכו' עי' בשמארשבי' ד"ט ע"ג בפ' נח באורך ולעי' סו"הק יג ולקמן דס" ע"ה :

ר'מח ע"ה . **טל** כבר הודעתך וכו' עי"ל בהק' יא וריש הק' לה ובאורך בשמארזל מס' עירובין במא' דר' פרידה יעש . ומ"ש הלל היה וכו' עיי"ל דמו ע"ב . ומ"ש כי

ולקמן ריש ר"ס כי הוא היה כלול מנ' נפשות
ישנות מגלגלות משרשו וא' ישנה יעש' ונמצא
שהוא כק' ישן מזר' א' יחדש מזר' א' וב' לעול
כהק' וא' דיר' ע"א והק' טו שאינו דומה מי ששאר
הנילו' שהם משרש נפשו אשר קדמו שיו קיימו
המלות למי שהנילו' הקודמות הליו לא קיימום
יעש' כמ"ל שקיום המלות של נילו' שכשרשו
שקדמו הליו כביאחס לעולם וועל גם לדריה
ומסר' שפיר קאמר שכבר קיימתי מלות שחיטה
בגלגול הקודם והא' דלא הועיל נמי קיום מלות
שילוח הקן שלהם כדקא' כהדיוא אעפ' שכבר
קיימתי וכו' וכן מלות פ"ר אעפ' שכבר קיימתי
כל"ס ו' ששני ב' מלות הליו שהם מ"א מלות
המיוחסות לו דווקא כמכו' בסמוך ולריך לקיימם
הוא בעלמו ממש ומ"ש אעפ' שאני חדש כלו'
וק"ל בריש הק' טו דחדש לריך לקיים כל התר"ג
יעש' היינו מזר' התכללות האיברים וכו' אבל עיקר
מלות המיוחסות לזה האבר בפרטות הם י"א לבד
ובקיומם סגו לזכות לרוח אח"כ ועמס"ל כהק'
וא' אות נז :

שם להורות על שילוח הנפש וכו' ואז יבוא
הרוח וכו' כך הדיון למי שהוא משו' קין או
הכל כמכו' לעיל סוף הק' ג והק' ו והטעם מכו'
שם משום שהרוח הוא פגום ואין ישירה על הנפש
המתוקנת ולכן לריך לשלח את הנפש עד שיתוקן
הרוח ואז תוכל לבוא יעש' מיהו מ"ש הבא
דשילוח הנפש למעלה הוא ע"י מלות שיתוקן
ק' דמכו' התם שהוא ע"י הכוונה דנפשי הויתקן
כלילה יעש' ואי גם מלות שילוח הקן תועיל לזה
אמאי פסקה התם כהק' ו דמי שאינו בקי באותה
כיונה לריך הוא שימות והא' איבא הק' תקנה
דשילוח הקן ו"ל דלעולם שילוח הנפש למעלה
אינו אלא ע"י הכוונה דנפשי הויתקן כלילה בעת
השכיבה כנו' לעיל אבל מלות שילוח הקן הוא
א' מ"א מלות שהם עיקר תי' הנפש אלא לפי
שהיא תי' אחרון שבהם היא הוראה ע"י שכבר
נגיורה הנפש להיותקן ומכאן וחילך יכולה היא
להשתלח למעלה אבל לא שיהיה שילוח הנפש
על ידה וק"ל ומ"ש כי היא מלות שו הם מלות
שאינם מלווין וכו' הנה בפרטן בסמוך אתה מולא
שכולם מלוויות הם זולת אכילת מ"ע כירושלים
שאינה מלוויה כ"כ ולכן נר' להניה כך הם אינם
מאותם

ד"מט ע"א הלו הם הדברים שא"ל מואל
וכו' נראה שזוהי הק' לח ממנין
מ' הקדמות שבש' זה והנה רוב הק' זו כתובה
לעיל כהק' לו ושאר הקדמו' א' הנה וא' הנה
שכמה הקדמו' שלימות הוליה מוה"רחו ו"ל ממנה
שא"ל ר"ל על עצמו כמו שיראה המעיין ולכן כל
ענין המוכה לעיל אני רק מליין עליו באיזה
מקום הוא והמעייין יראה שם מה שכתבו באלה
הדברים ועיניו תחוינה מישרים :

שם ה"ר ויראל וכו' ע"ל ריש הק' לו וכאן נשמע
הר' שחול טרישטו וכתבו לקמן ד"ע א'
ומ"ש וכפי דבריו הבנתי וכו' ע"ל ד"ס ע"ב
ומ"ש כי נפשו יש לה שייכות וכו' ע"ל ד"מ
ע"א ומ"ש כי נ' חיו ק"ך ע"ש ד"מ כל הנמשך :
דף נו"ן ע"א לסיכה זו אני מתקן עתה
מחד עון הנו' הא דסייעוהו

מן השמים ונתנו בלכו לתקן עון החלב ולא
סייעוהו כן בעון הכרה ודא' א' כמ"ש התוס'
ז' דהא דאין הק' כה מביא תקלה וכו' ה"ד במירי
דאכו' דנכחי הוא ליכנס בגופו דבר איסור יעש'
ועוברא דר' יהושע סורייאנו שאני לפי שהיה
כמזיד ועוד דלא הוא ח"ס שם בבכור א' וכו'
ומת בן יגש בכרת ו"ל דאכילת החלב דר'
סורייאנו היתה בסוף ימיו כשהיה זקן וכבר עבר
זמן הכרת שם דע לך וכו' כל הנמשך זה ע"ל
ד"מ ע"א וע"ב :

דף נ"א ע"א והשיבו לו שאתנהג חודש
א' וכו' לבא' אינו מתאים
למה שא"ל נשמחו לעיל מזה אמנם לפמ"ש אח"כ
בסמוך ניחא כי להשיג השנה גמורה לריך כ"ס
ומחלה אבל בלתי גמורה די כחודש א' או כמ'
יום הכל לפי הכנהו :

ע"ב אם תעזבני יום וכו' עי' שרו"ק ד"כ
ע"ב שם שלא אמנע מלייחד וכו' ע"ס
ה"ף עי' שרו"ק ד"ל ע"א :

ד"נב ע"א בגלגול זה אני מתקן את יוכל
וכו' ע"ל ד"מ ע"ב ולקמן ד"ס
ע"א שם יום א' בשבוע ששי וכו' כ"כ בדרוש
העומר סוף דרוש יא ע"ש :

ע"ב כי בגלגול הקודם קיימתי מלות שחיט'
וכו' כי יען אשר אני נלוצ' חדש וכו'
לכא' הם דברים קותרים אמנם יובן כמס"ל

רב ביבי נרמז וכו' לעיל ד"מב סו"עא . ומ"ש
כל ילענן כל יסער ר"ת אביי כל שט"ס הוא וז"ל
ביבי רביה עסיק ואזיל השתא עד לבסוף שכ'
וגם אביי אביי של רב ביבי וכו' . ומ"ש כענין
אשתיו וכו' ויען כי נרבע בנקבה וכו' כעת לא
ידעתי היכן נו' דבר זה במדרג' . ומ"ש ויען
שהיא גלגול זכר לכן ה"א וכו' ע"ל בהק' ט כי
כל אותה הק' ילאה לו מכאן :

ע"ב . יחוד הפה וחוטם דע"ק הוא כשרו"הק
ד"טל ע"ב יחוד נ' והיחוד שמכ' מו"ל
הוא שם ד"טל ע"ה יחוד ה' . והיחוד דג"פ בכל
יוס שכ' לקמן ד"נו ע"א הוא יחוד ב' הב' שם
ד"טל ע"ב אחר יחוד שמכ' מו"ל ויחוד דכ"ו
ואליהו שכ' ג"כ לקמן הוא יחוד ד' הכתוב שם
כשרו"הק ד"מא ע"ב אחר יחוד הפה
והחוטם יע"ש :

ד"נו ע"א . כיום שבת איכה חלמתי וכו'
רמי בר חמא ורבא ע"ל ד"מב
ע"ב . ומ"ש כי בי' במ"א ענין נש' התנאים
וכו' כל ענין זה עד ריש ד"נו ע"ל מד"מא
ע"א ואילך :

ד"נו ע"א . בי' שרשי הנש' וכו' ע"ל הק' יא
והק' לא . ומ"ש כי אינו מוכרח
שיתחלקו אל התרי"ג נר' שט"ס יש כי אל התרי"ג
מוכרח הוא שפחות מזה א"ל להיות כדמסיק
ובז"ל כי אינו מוכרח שיתחלקו אלו התרי"ג אל
ס' . ומ"ש ובעת הגלגולי מתגלגלי יחזור כ"ד
לשרשו כלשון זה כ' לעיל ד"מו ע"א וע"ש בדבריו
ומ"ש שורש קין הוא פרק הכתף השמאלי וכו'
ע"ל הק' לא :

ע"ב . ואבאר עתה ענין זה העקב השמאלי
וכו' שם בהק' לא . ומ"ש ודע כי אין
האדם צריך לתקן כל הפגמים וכו' ע"ל הק'
יא וריש הק' ל כל ענין זה :

ד"נח ע"א . כענין שרשי הנש' וכו' ע"ל בהק'
יא והק' לא . ומ"ש שורש נפשו
אני חיים וכו' ע"ש בהק' לא ד"לכ ריש ע"ב .
ומ"ש והלעיד וכו' כמו כן נשתפק לקמן ד"סד
ע"א ועי' בהק' לא שם ובמש"ש אות כג' . ומ"ש
דע כי נו"ה דע"י מתלבשים וכו' עי' ג"ח ש"כט
פ"ז ובשמאריש"י כי הדר' כענין התפלן וס' עו"ת
דרוש התפלן וס' ה"פ כ"כ :

ע"ב

מאותם שאינם מלוויות . ומ"ש כי אחת מהם היא
מלות זרוע לחיים וקיבה אי אחת מולא בפרטון
בסמוך מלוג . זו כלל והוא פלא וז"ע . ומ"ש ופ"ה
כי' לי הענין היטב וכו' ע"ל בהק' יז :

ד"נג ע"א גם הזהיר מו"ל לי וכו' כ"ה ברוש
שה"כ יע"ש . ומ"ש גם ה"ל מו"ל כי
לפי שאני משו' קין וכו' ע"ל דמ"ג ע"א . ומ"ש
כי קין הוא בסוד ליור וכו' ע"ל שם . ומ"ש שהין
לך אדם שאין לו יוס' א' קבוע בשכובע וכו' שרו"הק
ד"ב ע"ב . ומ"ש גם ה"ל כוונה אחרת בקדושה
וכו' עי' ש"כ דרוש ג דחזרה דנ"ג ע"ג . ומ"ש
דבקדושת ובה' לציון דליל מו"ש תכיון בכ' אותיות
ת"ץ הנה החס ב"ז הכ איתה שהיא בקדושת ובה'
לציון דמנחת שבת ולא דליל מו"ש וע"ש להש"מ
ז"ל שהביא מסידור הרש"ש ז"ל דהעיקר הוא
בקדושה דאחר העמידה דמנחה דשבת ושכן
צריך להגיה יע"ש :

ע"ב . ואמרתיו לו אם פי' דבריו שאני משו'
שאלו המלך . לכא' יפה כיון לפמ"ש
בלק"ת בפ' כי שבעתים יוקם קין ששאלו המלך
ע"ה היה משו' קין יע"ש ועי' לעיל דמ"ז ע"ב
בענין אחיות נפש שאלו ושמואל אך להיות שעור
דברים כמוסים ה"ל לה"ל כזה לא רזה לפרש
שיחתו . ומ"ש ובתוך הדברים ה"ל פ' זה אם
ללגם וכו' ע"ל ד"מב סו"עא . ומ"ש והטעם הוא
כי הנפש ה"ן בה יכולת וכו' ע"ל הק' יח :

ד"נד ע"א . עי' חטאו של אד"הר נתרבו
הנש' וכו' ע"ל הק' ל . ומ"ש
וא"ל כי אביי הוא רב יובא סבא ע"ל ד"מ ע"ב
ומ"ש כי שורש נפשו הוא טי' זרע וכו' שם ד"מ
סו"עא . ומ"ש כי כאשר חטא קין וכו'
ע"ל הק' כח :

ע"ב . ג' הם שטענו בקץ וכו' ע"ל ד"מ ע"ב
ומ"ש כי נפשו של ר"ע וכו' לעיל שם .
ומ"ש גם ה"ל כי ריב' וכו' לעיל שם . ומ"ש כי
בבוקר ע"ש ראה כתוב עקיבה בה"א . כ"כ ג"כ
לעיל ד"מב ע"א אבל ממש"ל ד"גן ע"ב כי ג'
אותיות אבי' נרמזו בשם עקיבה נר' שהוא בלף
וז' . ומ"ש כי חזקיהו המלך לא מלא שנותיו וכו'
שם ד"מב ע"א :

ד"נה ע"א . נגלה כי רב משרשים וא"ל מו"ל
וכו' לעיל ד"מא סו"עב . ומ"ש כי

ד"סב ע"א וכבר ביארתי קצת ענין של יוכל וכו' לעיל ד"מה ע"ב וד"כ ע"ה . ומ"ס כלל העולה וכו' ע"ל בהק' כט . ומ"ס מכל הנזל קאי אחיזה דרוש ולא אדלעיל מניה . ומ"ס כי אד"הר לא נכללו בו וכו' היינו אחר החטא כדמסיק :

ע"ב גם א"ל כי בחטאו של קין וכו' לעיל הק' כט . ומ"ס והנה נפשו נפרד הטוב שבה וכו' לעיל דמ"ע ע"ב וד"מח ע"ה . ומ"ס בחי' שו' קין הוא בזרוע שמאל וכו' עי' מש"ל בהק' כח חות יור ובהק' לה חות ד . ומ"ס כי קין הוא מן ג' גבו' תנ"ה וכו' זה תבין ממ"ס בש"הפ פ' בראשית כפ' והאדם ידע וכו' וכפרט ממש"ס ד"ב ע"ג זע"ש . ומ"ס ואינו יודע אם שורש ר"ע הוא מאו"פ או או"מ ע"ל בהק' לה ד"לח רע"כ שכ' בפשיטות שהוא מאו"הפ וכ"כ בד"ס ע"ב דכל השורש שלי הם מאו"פ וכן לקמן ד"סר ע"ה ועי' בדברינו בהק' לה חות כ ואפ' דבאר דבעל הדר פשטה מאיזה דרוש ואין מוקדם ומאוחר :

ד"סג ע"א . אלא שהיא עדיין בפנים כבחי' זכר וכו' למה החילוה וכו' שהיא נקבה גמורה . הטעם למה כשהיא עדיין בפנים היא כבחי' זכר וכשיוצאת לחוץ היא כבחי' נקבה עי' ש"הפ ד"ב ע"ג וע"ה ש"טל פ"ג שהאור כ"ז שהיא בפנים ולא בקע לזאת דרך מחילות גק' זכר וכשכובע ויוצא תש כמו ונק' נקבה יע"ש ומ"ס דגדלות הקטן הנו' נר' שיש להוסיף בבאן תיבת דפרלוק וכו' לל דגד' דפר' הקטן הנו' :

ע"ב . הנלע"ד בליס כי נו' שהא"י נמשך וכו' הק' זו מבוארת באורך ורוחב כס"הג פ"כ ועי' תו"ח ד"קן ע"ב . ומ"ס והם הנפש של הכתרים שבכ"ע ר"ל חלקי הנפש דא"י דקאמדין שמתפשטים ע"ס העשיה הם הנפש של הכתרים ועי' ס"הג ריש פ"כה . ומ"ס והוא הסדר הקצר שזוני מוזל וכו' כ"ז הוא בשר"הק מד"ד ע"כ ואילך יע"ש :

ד"סד ע"א . ואינו יודע אם הוא היותר גדול וכו' עממ"ל ד"כח ע"ה . ומ"ס מלכד אור הנפש וכו' עממ"ל ד"כח ע"ב . ומ"ס כלל העולה כי נפשי היא מהגד' וכו' לא שעתה הוא השיג כ"ז רק הוא מבאר עיקר שורש נש' היכן הוא מגיע למעלה ועממ"ל בהק' כח חות

ע"ב . ועתה אבאר השורש של נפשי וכו' שם בהק' לז . ומ"ס ענין שירש נפשי הנה נו' וכו' ע"ל הק' כח . ומ"ס וב' בחי' שו' כגוף ר"ל כלי ומלבוש של הנפש וכנגדו וכו' ע"ל ד"סר ע"ה שיש לבוש חלון ובתוכו אור ח' מהנפש ועוד לבוש פנימי ובתוכו הנפש עצמה באופן שהם ב' כלים וכ' אורות יע"ש ועי"ע בע"ה ש"ך פ"ה שבכלי שהוא הלבוש לריק שישרה בו או"פ ח' המחייבה אותו יע"ש וכו' דר"ל :

ד"נט ע"א . ור"ע הוא הקנה וכו' ואני הוא מן הנולה וכו' הענין הוא שכמו דלעיל שהוא היה בחי' הארה היוצאת מגבו' ההור שהוא ר"ע כן הוא כאן שר"ע הוא הקנה והוא בחי' הנולה היוצאה מהקנה . ומ"ס וחילו' נפשי היא מן החסד שבכתף שמלי ח"ג שבכתף שמלי יורדו הגבו' ולא החקרים כממ"ל מ"ה הגבו' עלמם כלולים מאו"ג כנו' מכ"מ . ומ"ס גם דע כי כמו שביארנו וכו' לעיל ריש הק' לא :

ע"ב . ודע כי בכל אבר יש כנ"ע וכו' ע"ל בהק' יח והק' כח והק' לא . ומ"ס והנה סדר השורש של נפשי וכו' שם בהק' לא . ומ"ס ש תחשוב וכו' לעיל בהק' כז . ומ"ס לפעמים מתגלגלים כגוף ח' יחד ג' או ד' נשמות וכו' לעיל בהק' ה :

ד"ס ע"א . ודע כי אין זה נק' חדש וכו' לעיל הק' ז . ומ"ס שיותר מג' נפשות מגולגלות וכו' מכאן ע"ס הענין לעיל בהק' ה . ומ"ס אח"כ א"ל דרוש שורש נפשי יותר מכ' וכו' מבאן עד ד"סא ע"ב הוא לעיל בהק' לה . ומ"ס כדף זה ע"ב וז"ל אלא שהיה מלאך של חלק שרשו נר' תא"מ וזריכים ליתחק ולעיל בהק' לה נמי ליתא יע"ש :

ד"ס"א ע"ב . ודע כי הם ימלאו כדור ח' ב' נש' וכו' לעיל הק' כ . ומ"ס שאין לך אדם שאין לו אר"פ ואו"מ וכו' מכאן ע"ס הענין לעיל בהק' כז ולקמן ד"סד ע"ב . ומ"ס ואח"כ בפעם ג' כרי' הנזל ועתה בפעם קוזאת וכו' ח"ע"ג דאיכא בנתיים שבא בר' אברהם כחור כמ"ש ד"ע"ה מ"מ כיון שכל עצמה של ביאה זו לא היתה רק לקבל עונש הכרת ועוד שנכרת כן יגש ולא בא לכלל מלות לא קחשיב :

ד"ס ה ע"א • לא ע"י מרצה והחכמה ע"ל
סוף הק' ע"י וזמ"ש פה"ק' כו
אות יור • והולאני הק' כה מביניהם וכו' עמ"ס
בהק' כו אות יור • והנה כן אירע לנפשו וכו'
ע"ל ד"ס ה סו"ע"ב • ואח"כ באיש ה' הנק' ר"ש
טרישטוי • סידרה לא דק כי ר"ש קדם לר"ם כמ"ש
ד"ן ע"א ובכ"מ וכן בסמוך

ע"ב • עוד ח"ל מו"ל בענין דיוש הנש' וכו'
ע"ס הענין ע"ל בהק' לג :

ד"ס ה ע"א הק' טל הנה נת' א"ך כל הנש' כולם
וכו' מבאין ע"ס העמוד הוא לעיל

הק' יב גס דע הק' אחת וכו' לעיל הק' יג •
ע"ב וכו' הענין הוא וכו' שמארכ"י פ' נח :

ד"ס ה ע"א כי יש הפלה וכו' ע"י כשה"מ פ'
בהר"ל בסוד הוריעה והקלירה

ובשמארכ"י ריש קד"ר בסוד מחז"י חקלא • דע
כי אין לך כל לדיק וכו' לעיל דמ"ז ע"ב ובש"מ

רש"י שס' פ' נח • ושו ה"ד שרשים שברעת וכו'
ע"י שה"כ דרוש יור דעומר ד"קכר ע"ב • כי כל

ט"י הורע וכו' ע"ל בהק' כו :

ע"ב אין אור נש' בעולם שאין לס' כלו וכו' כל שמך ענין
זו סוף לעיל בהק' כו :

ד"ס ה ע"ב ע"ד מס' שביאלנו כס' אס רעכ שואף וכו'
ע"ל סוף הק' כ' ובסוף סק' וזמ"ס סל משל

ד"קס' ע"ד ע"פ זס וכליקוטיים שס"ס כ"ס לסרש"ז ו"ל •
ד"ע ע"א סנה סס ז' בחי' וכו' • ע"י שר"ס סד"ל ע"א בקב' •
שנויים גס. ספויכרי וכו' שר"ק ד"כ ע"א ואילך :

ע"ב עוד ח"ל מו"ל שחוקר מאד לקום כח"ל וכו' ע"ל ד"ס
ע"א כי עתה כבר התחלתי וכו' ע"י ש"ה ד"קלכ ע"א

כסוד סתשליך • כי עתה אשתי מעני' וכו' ע"ל בהק' יג • שאוסר
לו' אחר ע"ל וכו' ע"י ש"ס ד"גד ע"א כבוכת ע"ל :

ד"ע ע"א עוד ח"ל מו"ל כי בסיות נילו' שו' קין וכו' •
ע"ל ד"מ ע"א • בכוח סתפי' וכו' כי' שס וכו' ע"י

ש"ס דרוש ו דעמי' ד"גד ע"א • עוד כוא' שס וכו' ע"י ש"ס
דרוש ד' דלילה ד"עט סו"ע"ד :

הק' מ קו' לו וכיוצא בנס כבר עלו על שלחנס של מלכים
רכנן קמאי סרמ"ל ז"ל וסגאון יע"כ ז"ל וזולתם

וע"י כס' בר יוחאי ושאר רבנים ז"ל מס' שיישבו סלס בספרתם
אך דבר ה' יש לי לומר דמה שס' ככאן עמ"ס סו"ס סק' פ'
יורא ד"ק וכו' ע"י ש"מ דס' כי שס' פ' יורא סתי' קו' זו יע"ש

ומזה מוכח נמי דקו' לו לקו רבי"ס ז"ל סתים עלס וס"י
כחורתי תורת אמת וישם כלככו אהבתו ויראחו לעשות רצונו
ולעבודו כלככ שלס ויזכנו לחוות כבועס' ס' כאור פני מלך
חיים :

אות ה' • ומ"ס וחדס' עלמו הוא וכו' מג"ד כח"כ
זכו' הענין הוא כמס' ל' בהק' כט ולעיל ד"ס

ע"א דמה שנתייר באד"הר אחר הקט"ה סס' ק'
כתרים שמו"ד פרטו' שמו"ה דברי' ולמטה ש"ל דק'

כתרים אלו אינם רק בחי' המלכו' שלהם כלכד
והחשעה גמלת ספי' שמחכ' ולמטה דכל הי"פ

יורו לקלי' יע"ש • והנה ק' מלכויות דכתרים אלו
כל מל' כלולה מ"יור וקמ"ל השת"ה דכך היתה

חלוקת הק' מלכויות אלו שד"הר לקח לעלמו ג"ר
כח"כ דכ"א ו"ה והורים לקין נכו' דרעת ו"ה דבחי'

בין שבכולם וה"ה שחוריש להכל ג"כ חסדים
דרעת ו"ה דבחי' מ"ה שבכולם אלה משוס דשורש

מוהר"ח ז"ל הוא מקין לכך נקט קין וזהו הבחי'
המעולה שבק' וה' הנ"ל ריש הק' לה שירשו

מאד"הר אביהם • וקא' עוד שקין עלמו כלומר
בחי' הגרועי' שכו' הנז' שס' בהק' לה שהיא כשאר

נש' ב"א שהס' הנש' שנשרו לקלי' כבי' ע' היא בחי'
ט"ת שמחכמה ולמטה דספי' הדעה שכל פרטו'

ופר' מיו"פ כי הכתר דכל דעת ורעת כבר נכלל
בהדיק' כתרים דלעיל נשאר עתה ט"ס תחחונות

שמחכ' ולמטה דרעות שירדו לקלי' ואותם היו
בחי' הגרועה שבקין עלמו וכעד' בהכל וממילא

דבחי' הגרועה דאד"הר נמי היא בחי' ט"ס תחתו'
דח"כ רכל פר' ופר' מהי"ופ' ומ"ס ותולדותיו

מז"ת וכו' לפוס ריהטא מש' שר"ל תולדותיו דקין
ז"ל נמי תולדותיו דאד"הר קא' ופמס"ל הק' ו

ד"ח ע"ב דכל בחי' נש' ישנות סס' באים מאד"הר
יע"ש • ורע שכו' הוא בכללות אכל בפרטות י"ל

דאד"הר לקח חו"כ דכולס ואפי' דרעות וק"ו
דעות של כולס ואפי' דח"כ כי לעולם החו"כ

ככ"מ שסס' סס' בחי' אד"הר והדעת ככ"מ שהוא
הוא בחי' ק"ו וע"ל סוף הק' כט היטב ובמס' ל'

בהק' יא אות יח יע"ש :

ומ"ס וכל בחי' שו' נשמתי וכו' סס' בחי' א"ו פ'
ע"ל ד"ס ע"ב • ומ"ס ירע כי ליהו וכו' ע"ס

הענין ע"ל ד"ס ע"ב ובריש הק' לה :

ע"ב וכן ליהו יחקן וכו' ע"ל סו"הקל' • ועתה
אבאר מליאות נשמתי דע וכו' ע"ל ד"ס

ע"ב ובהק' כו • כי כפי האבר הנאחו בקדושה
וכו' ע"ל בהק' כג • וזה ג"כ היה ענין דה"ע

וכו' ע"ל סוף הק' כו :

תו"ש"ל בע בר"ד מוך

ראה קראתי קוני זה בשם • בהערות אהרן
כולל ג' דרושים יקרים •

על מות לכן תפארת בחורים • כאבן יקרה
מעולפת ספירים • הבן יקיר לי כאור עיני הוא
אהרן • קדוש ה' אשר נקטף באכזב עלומיו
בימים קצרים • וסמך לחופתו הובל
לקברים • עליו תמיד איילול בקול מר צורח •
זהמון מעי כסיר ארתיח • נפשו הזכה עלתה
לגנוי מרומים • ואותנו עזב נפעמים ונדהמים •
רוחו הטהורה שבה אל בית אביה במשכנות
מבטחים • ולנו הניח נאנקים ונאנחים • יה"ר
שר"ר אלו יהיו לעילוי נשמתו • ותהי כבוד
מנוחתו • בלע המות לנצח ומחה ה' אלהים
דמעה מעל כל פנים • ששון ושמחה נשיג ונסו
אנחות ויגונים • אכ"ר •

דרוש זה דרש אותו תוך ז' הר"ג רשכ"בה
גאון עוזנו וצ"ת מ"ור ועט"ר כמה"ר רי"ח
הטוב גר"ו י"ט לחו' אדר התר"נח •
והנושא בא • ויעש כפרת זהב טהור •
אמתים וחצי ארכה ואמה וחצי רחבה •
איתא במד"ר נשא פ"ב ויהי ביום כלות
משה להקים את המשכן • א"ר
סימון בשעה שא' הקב"ה לישראל להקים
את המשכן רמז למה"ש שיעשו אף הם
משכן ובעת שהוקם למטן הוקם למעלן
והוא משכן חנער ששמו מטט' שבו מקריב
נפשותיהן של צדיקים לכפר על ישראל
בימי גלותם ע"כ •

קול שאון ורעדה • פתאום נשמע קול חרדה
קורא וי לאבדה • וי וי לפסידא • פרחת
היונה ומקנה נדה • וצפור טהורה כפה נלכדה •
ובמצורת המות נצודה • ומאכיה ואמה נפרדה •
ומבין החיים נפקדה • ולבור התחתית גויתה •
ירדה • והנה נשמע קול מר צורח • קומו עלו
בית מרוח • כי המות שר הנשיה • חטף בורוע

נטויה • את תפארת בחורים • עורנו בימי נעורים
הביאו למקום קברים • בימים קצרים • ויעף כעוף
הפורח ויקרב אהרן א' המזבח • על זאת עשו
מספר כתנים • ודמעות תזלנה על כל פנים •
כי המות לקח בעצמה ואונים • בן משכיל נחמד
מבנים • ויקר הוא מפנינים • קטוף נקטפר
השושנה • וישתו הצבאים מר ולענה • אוי איך
בערמיות העפר תתכולל אבן יקרה • ואיך
במחשכים תשכון גויה נבחרה • ובמקום עפר
ורגבים נקברה • ומטוב בית אביה נעדרה •
ובקצירת השכולת נקצרה • וביר שלוח המות
נסנרה • הה שלוח המות על פרח יפה עניך
פקחת • ושושן נחמד בהרתה • וזית רענן עורנו
באבו קטפת • ילד נעים מכין ורועי אביו חטפת •
נרו ככה במכחר ימיו • ובפתע פתאום נפרד
מעמיו • עלם משכיל יפה פרי תואר • עורנו
מתהלך בנתיב ימי נוער • והמות תפסו בזורעו
האיומה • וגרע ענף עלומיו בירו העצומה • כל
בני המשפחה קורין בנרון • וצועקים מר בשברון
אוי כי נוע אהרן • גויתו הושמה בארון • והובלה
למקום עפרון • ונפשו הלכה למערת ישני חברון
ויבך אותו אביו בקול נהי ויללה • ברתת ומחומה
וחללה • ויצעק צעקה גדולה • בקול בכי
ואנקה • ובשברון מתנים נאנח • ילולי יליל
גנחתי ננח • איך תתלתי נכזבת • ואיכה נהפכה
שמחתו למעצבה • ואמו תצעק מר ותהימרה •
איך היתה לשמה • צר לאם תבכה ותתיפת •
בראותה פתאום קרר אור הירח • הוי כי התורש
אשר שברו לעשות בו משה שבעת ימים • בו
יעשו אבל שבעת ימים • החודש אשר צפו
לעשות בו משה ושמחה • בו הרבו בכי יגון
ואנחה • ועלתה הצווחה מבני המשפחה • אוי
כי משונה נח"לה זו מכל הנח"לות • כי בה שתו
כוס התרעלות • ולקו בחסרון ויבכו את אהרן •
במקום שיר רון ירון • עוכין וצוחין • חבל על
ראבדין וליא משתכחין •

קול

אומר קרא ואמר מה אקרה ומה אני עשה ואספירה בשבט בעל הנפש היקרה פרי עץ הרר אתה באפי הכחורים דגול היית דרך חכמה ודעה בחרת ומשביר הסוסר והצדק לא סרת ומוסר אביך לא נטשת ובבית המד ישיבת קבע ישבת ובתלמוד הגדול למדת וגם מביאורי התוספות לא חסרת והלכות בשלח ערוך שנית וברוך הטוב והישר הלבית וגם בתולה לך ארסת קודם מלאת לך עשרים שנה ומה היה בדרך לעשות אם המות הפריד בינך וכינה נפשך עתה בנע יושבת שם אין יגון ואין מכאוב ואין עצבת בישיבת הצריקים תהיה לה מנוחה והיתה לה הרוחה בששון ושמחה בזאת יבא אהרן אל הקודש זאת חקת התורה להיות מובח בפרה וזכותו צנה וסוחרה בעד אביו ואמו ובעד כל קהל ישראל שה פוורה אביד

ירוע דרבר ומפורסם הענין שמה קשה סילוקן של בחורים וכמשאלל במד איכה ע"פ קרה עלי מועד לשכור בחורי מזינו סילוקן של בחורים קשה בחורבן ב"המק דכ גת דרך ה' לבתולת בת יהודה כך קרה עלי מועד לשכור בחורי ע"כ וכתב הרב מהר" דוד ז"ל ביקרה דשכבי ד"כט דל"ל לאיזה ענין מדמה סילוקן של בחורים לחורבן ב"המק ופי' דאיתא בגמ' א"ר אבהו שוכרת חלי גופו של אדם שגא' ואתה בן אדם האנח בשכרון מתנים ור"א כל גופו ש"א שגא' ונמס כל לב ורפו כל ידים ורב נמי הא כתי' ונמס כל לב שאני שמוע' ב"המק דתקיפ' טובא ויהי' הר"ל למה שמועת ב"המק תק"ט והלא לא היה זה דבר חדש שמה שנים קודם היו הנביאים מתנבאים שיחבר ופי' הר"ל ע"פ מ"ש במד' ע"פ השליך משמים ארץ משל למלך שה"ל בן ככה נתנו על ארכבותיו ככה נתנו על זרועותיו ככה נתנו על כתפיו טינף עליו מיד השליכו לארץ לא הוה מחתיתיה כמסקותיה מסקותיה לבחר לבחר מחתיתיה כולא כחדא כך ואנכי תרגלתי לאפרים קחם על זרועותיו ואח"כ ארכיב אפרים ואח"כ השליך משמים ארץ

ע"כ ולכן היתה שמועת ב"המק תקיפה טובה לפי שהיה הדבר כב"א ולא מעט מעט וזה לא נגלה להם מקודם אלא חשבו שהיה כהדרגה מעט מעט והיינו דאמרנו בגמ' דחגיגה רבי הוה נקיש ספר קינות וקא קרי בגויה כי מטא להאי פסוקא השליך משמים ארץ כפל מידה אמר מאגרא רמא לבירא עמיקתא וכו' לו' שאל ויחשבו הרואים שגל הספר מידי מחמת התרשלות או מחמת שינה אלא זו הנפילה של הספר היה בהשגחה מן השמים ללמוד שלא השליך משמים ארץ כהדרגה מעט מעט אלא כב"א כדבר היוור מאגרא רמא לבירא עמיקתא בבת אחת :

והנה נודע מ"ש בגמ' סנהדרין כיון דאליה נורא כהיכלא גבה היכלא כדי להשמט מן האש ודרכו ביה משמייא דכ' גת דרך ה' והיינו ר"ל שהושלך כב"א רכל הנופל ע"י ריכזה אינו נופל מעט מעט אלא כב"א ולכן סמך הכתוב מא' גת דרך ה' המדבר על ב"המק למא' קרה עלי מועד וכו' לו' שהיה עניינם שזה יען כי האדם הנשטר בזמנו הנה הוא מרגיש במיתתו מעט מעט שג' שהוא גדל ומזקין הוא חושב וזלייר מיתתו בשכלו וגם קרוביו מזיזים המיתה שלו בדעתם ולכן כשיגיע עתו אין זה נחשב פתאום שכבר דשו ביה במחשבה משא"כ אם הוא עודנו בחור שאפי' לכלל כ' שנה לא הגיע הנה כפי הטבע רחוק יהיה זכרון המות משכלו ודעתו וגם קרוביו ואהביו לה זיזירו דבר זה עליו ולכן מיתתו חשיבה פתאומית שבה כב"א והיא קשה לשומעה ושוברת כל גופו ודומה לשמועת ב"המק שלא היתה ג"כ כהדרגה אלא כב"א ול"א קשה סילוקן של בחורים בחורבן ב"המק :

ובאופ"א כ"ל כס"ד הטעם דמדמה סילוקן של בחורים לחורבן ב"המק בהקדים מ"ש במד' משלי ע"פ אשת חיל מי ימצא מעשה בר' מאיר שהיה יושב בבית המד בשבת בשעת מנחה ודורש ומתו ב' בניו מה עשתה אימן הניחה אותם על המטה ופרסה סדין עליהם כמו"ש בא ר"מ מב"המד א"ל היכן בני א"ל לב"המד הלכו א"ל לפיתי בבית המד ולא ראיתים נתנה לו כוס של הכדלה חור וא"ל היכן ב' בני א"ל הלכו

הלכו למקום פ' ועכשיו הם באים הקריבה לפניו
 לאכול סעודה רביעית . לאחר שבידך ה"ל ר'
 שאל ה' יס לי לשאול ה"ל אמרי ה"ל קודם
 היום בא ה' ונתן לנו פקדון ועכשיו בא ליטלו
 נחזיר לו ה' לאו . ה"ל בתי וכי מי שיש פקדון
 אלו ה"ל להחזירו לבעליו . ה"ל חזן מדעתך לא
 הייתי נותנת אותו . מה עשית תפסתו בידו
 והעלתה אותו לאותו חדר והקריבה אותו להמטה
 ונטלה הסדין מעליהם . וראה ב' מתים מונחים
 על המטה התחיל בוכה בני בני . רבי רבי . בני
 בדרך ארץ . רבי שהיו מזהיבין פני בתורה . ה"ל
 ר' לא כך אמרת שאנחנו זריכים להחזיר הפקדון
 לבעליו . כך ה' נתן וה' לקח . בדבר זה נחמתו
 ונחה דעתו ונתייבשה לכך נא' אשת חיל מי ימצא
 עכ"ל . וק' כמה נחה דעתו בדברים אלו של
 הפקדון שה"ל והלא עדיין יקשה עליו המאורע
 ההוא דלמה נפטרו קודם זמנם בעודם קטנים
 חסרים מהשלימות הנריכה להם שהם היו חיים
 זמן הקלוב לכל אדם וראוי שהיו מסגלים תו"מ
 הדבה ועל חסרון זה ראוי לבכות ולהטעור
 הדבה מאד ואיך נתנחם בדברים לו של אשתו .
 אך הענין הוא שיש אדם שבא לעולם וזהו תחי'
 ביאתו ויש שכבר בא לעוה"ז ונפטר ועתה חזר
 ובא בגלגול להשלים דברים החסרים ממנו והנה
 בוראיו בתחי' ביאתו אם הוא ז"ל לא ימות בקלות
 שנים אלא יסלים זמנו . שכיון שהוא ז"ל לא
 יסלקוהו מהעולם קודם זמנו . משא"כ החזיר
 בגלגול להשלים חסרון שלו הנה זה אפ' שיחיה
 שנים מועטות מפני שכל עלמו לא בא רק
 להשלים חסרונו וכיון שהשלים חסרונו מסתלק
 והולך לו . ולכן לו הבאים בגלגול אחר פעם ה'
 אינם שוים בשנות חייהם אלא כ"א הוא חי מה
 שצריך לו להשלמת חסרונו אשר יחסר לו מביאה ה' .
והנה ידוע דנפש הבאה בגוף בסוד הגלגול
 היא בתורת פקדון בגוף זה עד שתשלים
 חסרונה . כי גוף ה' הוא ביתה העיקרי אבל
 מגוף ב' ואילך היא שם בתורת פקדון לבד .
 והנה אשתו של ר"מ היתה חכמה וא"ל לבעלה
 מאחר שבניו הם ז"ל אם ביאתם זו לעולם היא
 ביאה ה' א"ל שזמנותו בקלות שנים קודם מלאת
 להם ע' שנה או פ' שנה הקלובים לכל אדם לא
 בוראיו הם כבר באו לעולם וחזרו ובאו עתה

בגוף זה בתורת פקדון להשלים חסרון הנריך
 להם מביאה ה' וכיון שהשלימו ומתו א"כ בזמנם
 מתו ולמה לו לבכות ולהטעור על שמתו
 בקטנותם . ולא רתה לו' לו ענין הגלגול בפירוש
 שא ברמז עי' משל הפקדון והוא הבין על מה
 ירמזון מליה ונחה דעתו :

ובזה פי' בס"ד מדרג' וז' כשמת בנו של ר"ב
 נכנסו תלמידיו לנחמו . נכנס ר"א וישב
 וישב לפניו ה"ל ר' רונק שאלו' לפניך דבר ה"ל
 אמור ה"ל אד"הר ה"ל בן ומת וקבל עליו תנחו'
 שנה' וידע אדם עובד את אשתו אף אתה קבל
 עליך תנחומין . ה"ל לא די לי זערי שא שהזכרתי
 זערו של אד"הר . נכנס ר' יהושע וישב לפניו
 ה"ל ר' רונק וכו' ה"ל איוב ה"ל בניו ונתן וקבל
 עליהם תנחומין שנה' ה' נתן וה' לקח וגו' ה"ל
 לא די שאני מטעור וכו' . נכנס ר' יוסי הכהן
 וישב לפניו ה"ל ר' רונק וכו' ה"ל אהרן ה"ל בניס
 ומתו וקבל עליהם תנחומין שנה' וידוע אהרן
 אף אתה וכו' ה"ל לא די וכו' שא שהזכרתי זערו
 של אהרן . נכנס ר"ש בן נתנאל וישב לפניו ה"ל
 ר' רונק וכו' ה"ל דהמ"ע ה"ל בן ה' וקבל עליו
 תנחומין שני' וינחם דוד את בת שבע אף אתה
 וכו' ה"ל לא די וכו' . נכנס ר"א בן ערך כיון
 שראהו ה"ל לשמשו טול הכלים והולך למרחץ
 מפני שאדם גדול הוא ואיני יכול לעמוד בו .
 נכנס וישב לפניו ה"ל ר' אמשול דל משל לה"ד
 לאדם שהפקיד לו המלך פקדון . בכל יום ויום
 צועק ואו' אימתי אלה מן הפקדון הזה בשלום .
 אף אתה ר' ה"ל בן וקרא מקרא ג"ך ושנה משנה
 הלכות ואגדות ונפטר מן העולם בלא חטא .
 ה"ל אלעזר בני יפה ניחמתני בדרך שבני אדם
 מתנחמים עכ"ל . וז"ל למה ערב לו כ"כ המשל
 הזה ונתנחם בו . ולפי' מוכן היטב כי הוא היה
 מטעור על שמת קודם הזמן הקלוב לב"א וממילא
 שלא השלים תיקון הנריך לו' ונתחכם ר"ה להביא
 לו משל הפקדון לרמוז לו ענין הגלגול שהנפש
 הבאה שנית לעוה"ז היא בחורת פקדון כאמור
 לעיל . וכיון שקרא ושנה ומת בלא חטא ה"ל לו'
 שביאתו היא פעם ה' שא היא שנייה וגו' ובאה
 עתה להשלים מה שחסר לה מפעם ה' ולכן אין
 לה לחיות חיים הקלובים לכל אדם שא בפירוש
 השלמת חסרונו וכיון שהשלים בשנים מועטות

לו מה שזריך לו ה"כ בזמנו מת ואינו חסר לו כלום ולמה לו לככות עליו ולכן נתנחם בזה : **נמצא** לפי' כסילוק הבחורים יתפלה האדם מאד על ה"ת לו' מה חטאו לו שנפטרו בקטנותם ובפרט הם הבחור ההוא תם וישר וי"רש בתכלית חזוי יתחמץ לכב אנוש עליו ואפשר שיודמן איש שונה ופתי שיקרא תגר ויתרעס על משפטו ית' . אך בטעם זה של הנלגול שאמרנו יתישב דעמו של אדם עליו וידע כי משפטי ה' אמת והוא ית' א אמונה ואין עול' מיהו משום דלאו כ"ע דינא גמירי לידע סוד הנלגול לכן קשה סילוקן של בחורים לפי שבני אדם קורין תגר ומתרעמים למה מתו קודם זמנם והלא לדיקים גמורים הם ומה עשו ואינם יודעים כי הנסתרות לה' לאינו ועז' נא' כי האלהים עשה את האדם ישר וכו' :

ורוגמת פליאה זו ותרעומת שיהיה כסילוקן של בחורים כן הוא בחורבן ב"המק שלא יבינו העולם סיבת חורבנו ויתפלאו על מקום קדוש ונורא איך נחרב . אך באמת יש טעם נכון לזה המתיישב על הלב והוא כמ"ש בס' ייטב לב בס' תולדות דע"ד דעמדו הקדמונים על המחקר בב' המקדשים שנחרבו ואיך היו פועל ריק ח"ו והיו כלל היו חלילה . אך ביאור הענין יוכן עפ"י משל לאחד שהביא זרע חילן טוב ממרחק ונטעו עד שצץ ופרח ועשה פרי' ועקרו וחזר והביא זרע חילן מן המוכחר ונטעו עד שצץ ופרח ועקרו . וחזר והביא חילן ג' ונטעו והכניסו לקיום להיות דבר המתקיים לעד . והנה בעת עקירתו ב' חילנות הא' כל הרואה יסתומם ובעיניו יפלה . על מה עשה ככה לארץ הזאת לנטוע בה חילן טוב ויפה ולעקור אותה זה פעמי' ומה טעם יש בדבר . אמנם האיש הנוטע מענה בפיו כי הכל עשה בחכמה ותבונה . וסופו מוכיח על תחילתו . כי מתח' עלה במחשבתו לנטוע חילן ג' אמנם ראה שאין כח בארץ הלזו ולא תוכל שאתו להלמיח ולעשות פרי נחמד . פי קרקע המדינה הזאת היא רזה מאד לכן הקדים להביא זרע חילן הא' לנטוע בארץ כדי שתקבל הקרקע זו כח שמנונית קלת ממדינה האחרת החשובה שהביא ממנה החילן . וגם זה לא הספיק עד שעקרו וחזר ונטע במקומו חילן הב' . כדי

שתקבל עוד הקרקע כח חדש שנית מחילן הב' . ואז כשקבלה קרקע זו יותר כח מזה נעשה בו קרן בן שמן מן משמני הארץ של המדינה הרחוקה השמנה מאד . ואז עקר גם את הב' ג"כ ונטע במקומו חילן הג' המשובח מאד אשר זה היה מטרת לבו מחז ומקורם . ועתה לא יכלה ממנו כל אשר יזם לעשות ואחרית הדבר נעשה טוב מכח ראשיתו כאמור :

והנה דבר זה הוא פעל ועשה קורא הדורות מראש יתש לבנות ב' מקדשים שנמשך עז' כל ה' מהם קדושה ממקדש של מעלה שיעור ידוע . כאשר כח ב'ו לעשות בבנין המקדשים . ולכן נחרבו כי לא נעשו לקיום רק שתקבל הארץ התחתונה קדושה בהדרגות ואז' כדי שתוכל לסבול קדושת בית ג' שהוא מעשה ירי שמים שאז אחר חורבן ב' מקדשים יבנה בית ג' כב"ה ויתקיים לעד . ולולא ב' מקדשים הא' שנבנו תח' בארץ הלזו לא היה כח לסבול קדושת המקדש הג' שעתיד הקב"ה לבנותו כדא' בסוכה דף ר' . ולכן לזה לבנות בית ה' למען תקבל הארץ הלזו שמנונית וכח רוחני עז' מעשה הקרבנות זבח ונסכים . ואח"ך סתרו וחזר לזה לבנות בית ב' למען תוסיף העבודה תת כח רוחני בארץ עד שתהיה מוכשרת לקבל כח קדושת בית ג' . וגדול יהיה כח בית הג' על הכל . וא"ש תביאמו ותטעמו כהר נחלתך . קראו הר ע"ש חרבו כדכ' והר ליון לבמות יער . ושאל תאמר מה תועלת היה כיון שהח"כ נחרב לז"א התועלת היא שהוא מכון לשבתך פעלת ה' ר"ל בו עשית הכנה לבית ג' שהוא לשבתך ולז"א שהמ"ענה בנה בניתי בית זכול כך מכון לשבתך עולמים עכ"ד ע"ש :

ובזה פירשתי בס"ד הטעם שזוהו השי"ת למר"ענה לעשות לישראל הזמנה וקידוש ב' ימים קודם מת"ת דב' וקדשתם היום ומחר שיהיה זה כעין ב"המק דכ' היכל ה' המה . ולז"א יחיינו מיומים ואז כיום השלישי יקימנו ונחיה לפניו כי ב"המק מכונה בשם יום . ובה ברוך ה' יום יום יעמם לנו האל ישועתנו סלה ר"ל שצ"י יום יום שהם ב' מקדשים יעמם לנו בזה זכינו לישועתנו סלה בבית ג' שישאר קיים לעולם . נמלא בחורבן ב"המק היה נראה ב' תמיהות פליאות . הא' איך מקום מקודש כזה יהיה

יהיה פועל ריק ח"ו. ועוד אם ישרא חטאו מקו' המקדש מה חטא-והארץ מה חטאה שיחרכו. אבל אחר האמת לא היה בהמ"ק פועל ריק ח"ו ומרכנו היה כראוי בעתו וזמנו כי קיום-המקדש ה' שהיה ת' שנה והב' ת"ך שנה הוא מאת ה' כפי שיעור הראוי וזריך לאותו מקום כדי שיהיה מוכשר לקבל קדושת בית ג' הבא אחריו להיות קיים לעולם. וה"כ בזמנו נחרכ כראשון וב' שיש לזה הזמן טעם כמוס. ונמלא שענין חורבן בהמ"ק רומה לסילוק הבחורים אשר גם כזה העולם תמיהם מה חטאו שמתו בקלרוח. שנים ולא השלימו זמן הקצוב לכל אדם ואחר האמת גם אלו בזמנם מתו ולא יש עול ח"ו במיתתם ולכן אמר קשה סילוקן ש"כח וכו' כי הם דומין בענינם לזו:

נמצא שאין אדם מתנחם על המת אלא כנפטר בזמנו. אבל אם נפטר קודם זמנו קשה עליו הנחמה. וכו' הגמ' במ"ק ד"כא תניא מעש' ומתו בניו של ר"ע ונכנסו כל ישראל והספידוהו הספד גדול. בשעת פטירתו עמד ר"ע על ספסל גדול וא"ל אחיו בית ישראל שמעו אפי' ב' בניו חתנים מנוחם הוא בשביל כבוד שעשיתם. אם בשביל עקיבא באתם הרי כמה עקיבא בשוק לא כך אמרתם תורת לאהיו בלבו וכ"ש ששכרם כפול לכו לבתיכם לשלוש ע"כ. וז"ל הומרו והספידוהו הספד גדול מאי קמ"ל גדול די שואמר והספידוהו ועו"ק איך נתנחם על מיתת בניו בשביל הכבוד שעשו וכי בזה החיו את בניו או הביאו לו תמורת' ועוד מאי תורת אלהיו בלבו ה"ל באתם בשביל תורת אלהיו אבל לפי' מוכן היטב. כי בניו מתו קטנים והיה מלטער לפי שהיו חסדים מן השלימות וכשבאו ישראל והספידוהו עשו להם הספד שעושי' לגדול בשנים שהשלים זמנו. ובה הורו שלא מתו קודם זמנם ובה נתנחם שנמלא שלא חסרו משלימותם כלום ולכן א"ל אפי' הם בניו מתו חתנים דהכאב גדול מאד עכ"ל מתנח' הוא בשביל כבוד שעשיתם והכבוד הוא מה שעשיתם להם הספד שנעשה לגדול בשנים שהשלים זמנו וכו' ואי שמן השמים נתנו בלבבכם לעשות כך להורות שלא מתו חסדים מהשלימות דווקא עיקר הנחמה שלו. וכמה ידעתם שקנו שלימותם כמלטרך ועשיתם מספד הנעשה לגדול בשנים אלא שכן

אמרתם תורת לאהיו בלבו פי' דהר"ל זכות התורה מיל ממיתה שלא בזמנה ורק ממיתה בזמנה אינו מיל. גם ידוע דהא דזכות התורה מיל ממיתה שלא בזמנה היינו תורה לשמה אבל תורה שלא לשמה אינו מיל. וידוע שתורה לשמה היא בלב שמכוין בה לש"ש משא"כ תורה שלא לשמה היא משפה ולחון ולבו כל עמו אלא לשם פנייה והנאה גשמית. לז"ל אמרתם תורת אלהיו בלבו שיש לו זכות תורה לשמה שהיה בלב ואיך לא הגין זכות זה על בניו דכנפדו דמו לבל ימותו שלא בזמנם אלא ודאי בזמנם מתו ולכך עשיתם להם הספד שעושי' לגדול שמת בזמנו. וכו' במ"ד מא' הגמ' במ"ק ד"כא ת"ר כשמתו בניו של ר' ישמעאל נכנסו ד' זקנים לנחמו ר' טרפון ור' יהנן ור' ע"ר ור' ע"ל ר"ע דעו שח' גדול הוא ובקי באגדות אל יכנס ח' מכס לתוך דברי חבירו אר"ע ואי אחרון. פתח ר"ש ואמר רבו עונותיו תכפוהו אכליו הטריח רבותיו. נענה ר"ע ואמר ואחיכם כל בית ישראל יבכו את השריפה וכו' והלא דברים ק"ו ומה נ"ל שלא עשו רק מלוא ח' דב' ויקריבו את הדם אליו כך בניו של ר"ש עאכ"ל. נענה ר' יהנן ואמר וספרו לו כל ישראל ומה אביה בן ירבעם שלא עשה לא דבר ח' טוב שנא' יען נמלא בו דבר טוב כך בניו של ר"ש עאכ"ל. וכו' מאי דבר טוב שביטל פרדוסאות שהוסיב אביו על הדרכים שלא יעלו לרגל. נענה ר' ע"ר ואמר בשלוש תמות ובמשפחות אבותיך המלכו' הרעשונים אשר היו לפניך ושרפו לך והיו ארון יספרו לך והלא דברים ק"ו ומה לרקו' מלך יאודה שלא עשה אלא מלוא ח' שהעלה את ירמיה מן הטיט כך בניו של ר"ש עאכ"ל. נענה ר"ע ואמר ביום ההוא יגדל המספד בירושלים כמספד הדדרימון בבקעת מגדו ותרנמו בעידתה הקיף יסגו מספדא בירושלים כמספדא דאחאב בן עמרי דקטל יתיה הדדרימון בר טבריימון וכמספד יאשיהו בר חמון דקטל יתיה פרעה חגירא בבקעת מגדו והלא דברים ק"ו ומה אחאב מלך ישראל שלא עשה לא דבר ח' טוב רכ' והמלך היה מעמר במרכבה נוכח ארס וימת בערב כך בניו של ר"ש עאכ"ל. ע"כ: וז"ל מ"ש ר"ט דעו שח' גדול הוא ובקי באגדות מה בא להודיע בזה לענין מה שבאו לנחמו

על

נב

על בניו גם ר"ע שאמר ואני אחרון פשיטא שהלא
 כסדר שהם שנויין בברייתא הוא אחרון מפני
 שר"ט ורי"ה היו מופלגים בזקנה טפי ור"א בע
 כתמנה לנשיא ולכך נקיט הברייתא לר"ע באחרונ'
 ובדאי שהיא ישיב באחרונה ונראה שהם באו
 לנחמו ולהוכיח לו שר"ע שכתב מתו קטנים
 מ"מ זהו זמן הקצוב להם מן השמים לצורך השגת
 שלימותם ולא מתו חסרי השלימות ח"ו ובדאי
 להוכחתם תהיה מדברי אגדה דרך רמז ולפי שהיא
 ח' גדול ובקי באגדות לריד להביא לו אגדה
 מחודשת כדי שיתפעל ממנה ותנוח דעתו אבל
 הם הוא יודעה לא יתפעל כ"כ וגם לריד שלא
 יכנס ח' לתוך דברי חבירו שנמלא הוכחות שלהם
 נחשבת לאחת חלף כ"א ויאמר דבר חדש מענין
 אחר כדי שיעשופעל בכחמה ולפי שהם נריכים
 להביא דברי אגדה לכך חר"ע ואני אחרון לפי
 שאינו בקי בדברי אגדה כדאי' בחגיגה ש"ל
 ח"א בע' לר"ע מה נך חלל אגדות וכו' ולכך ח"ל
 הני שאינו בקי בדברי אגדה מוכרח שאהיה
 אחרון כדי שיוכיח ליכני אמית' אגדה מחודשת
 ועז פתח ר"ט והוכיח שכתב לא מתו קודם זמנם
 ומה נ"ח שלא עזבו חלף מזה ח' הועילה לכל
 ישראל אשר בעבור תועלת זה נתייבחו כלם לבכות
 את השריפה בניו של ר"ש שכתורתם היו עושים
 תועלת והטבה לכל ישראל ימים ולילות וזמן
 הרבה עמל' וכ' שיהיה זכות זה מגין עליהם לכל
 ימותו שלא בזמנם ור"כ בודאי בזמנם מתו
 ואינם מחוסרי השלימות וכזה תלויה נחמת אביהם
 כענה ר"ה ועשה ק"ו להגדיל זכות תורתם של
 בניו דר"ש מזכות אביה בן ירבעם שדבר טוב
 ח' שעשה לזכות את ישראל מה שביטל פריסקאות
 זכה בעבורו שלא חלה עליו הגזירה שעל ביה
 ירבעם זכות תורה לבניו דר"י שילא ממנו טובות
 רבות לכל ישראל שהוא זכות גדול ועלום כ"ש שיהיה
 כדאי להגין על בניו להילס ממיתה שלא בזמנה
 ואחריו כענה ר"א בע' להגדיל זכות תורתם שילא
 ממנו תועלת לכל ישראל דודאי כדאי הוא להגין
 עליהם להילס ממיתה שלא בזמנה דהיינו ומה
 לדיקא שעשה טובה עם נבואים של ישראל הנין
 עליו לבטל ממנו הגזירה של זלוול כבודו במיתתו
 חלף בשלום ימות והוי ארון יספרו לו כ"ש זכות
 תורתם דבניו דר"י שילא ממנו טובה לכל ישראל

שכדאי להגין עליהם ממיתה שלא בזמנה וכן
 ר"ע עשה הוכחה להגדיל זכות תורתם מזכות
 אחאב בן עמרי דכ"ש הוא שיהא זכותם מגין
 עליהם שלא ימותו שלא בזמנם נמלא דהוכחות
 לו כ"א יולא מענין ח' שמוכיחים שמתו בזמנם
 וזהו נחמת אביהם דנמלא דרון למנו מחסור
 מהשלימות :

נמצא שבסוד הגלגול יוכנו כמה עניינים
 נפלאים ויתיישבו כמה דיעות נכוחים
 כאשר תראה באיוב ורעיו שהיו חכמים גדולים
 והיו נכוחים למאד במקרה היסורין שקרה לאיוב
 שהיה תם וישר יר"ה וסר מרע וסו"ד לא נתקדשה
 דעתם עד שבה אליהם בן ברכא וגילה להם סוד
 הגלגול שנפשו של איוב היה לה חטאים גדולים
 מפעם הא' אך עתה גופו של איוב הוא לריד
 וכמ"ס מהר"ם לשיך ז"ל בפסוק באיוב חרה אפו
 על לרקו נפשו מאלהים ובשלת רעיו חרה אפו
 על אשר לא מלאו מענה וירשיעו את איוב כל'
 איוב טעה שהלדיק את נפשו והיא היתה חייבת
 ורעיו טעו שהרשיעו את גופו של איוב והוא היה
 לדיק וגם דורות האחרונים שנשכח מהם סוד
 הגלגול היו נכוחים ג"כ במקרים הנמלאים בתבל
 שכראים לפי דעתם כמו עול ח"ו שז"ג ימות בלה
 עתו או ידוכה ביסורין קשים עד שנגלה ז"הק
 וגילה עוד הפעם סוד הגלגול ובה נחה שקטה
 דעת הבריות בכמה עניינים שהיו נכוחים בהם
 עד עתה וכו' בס"ד רמז הכתוב בתהלים עז'
 קול רעמך בגלגל האירו ברכים תבל ח"ת בגלגל
 חלף בגלגול ור"ל כיון שנשמע ונגלה קול רעמך
 בסוד הגלגול בזה האירו כמו ברכים ענייני
 התבל שהיו מופלאים ומכוסים בעיני רואיהם
 עד כה ועז' קוד הגלגול נודע טעמם ונמוקם
 ובאמת ענין הגלגול שעשה הקב"ה הוא חסד
 גדול לבריותיו ולכן תמלא גלגול עול' בני' חסד :
הערה נתנה ראש ונשוכה לפסו' שפתחנו בו
 ויעש כשרת זהב טהור אמתים וחלי
 ארכה ואמה וחלי רחבה דהכפרת שבמשכן היא
 מכפרת ועז' נק' כפרת וכן נפש הלדיק גם כן
 מכפרת וכמ"ס במד' הנלב פתח דרושינו חר"ס
 בשעה שא' הק"בה ליש' להקים את המשכן וכו'
 והוא משכן הנער ששמו מטט' שבו מקריב
 נפשותיהן של לדיקים לכפר על ישראל בימי גלותם
 וכו'

בשם אדכ"ות יראו עינינו וישמח לבנו בביאת
הנחל משיח לדקנו ככ"ה :

קול

תפלה יהי רעוא בלע המות לנלח ומחה
ה"א דמעה מעל כל פנים ונפש היפה
היה העולה קמי שמיא גלייה ותהיה מזבח כפיה
בעד כל קהל ישראל ויקרב אהר"ן אל המזבח
לכפר בעד כל קהל ישראל אנה"ה השיבנו בתשובה
שלימה לפניך וחרמנו ותחינו חיים ארוכים
טובים ומתוקנים וגמלנו חסדים טובים ומח
לכשרנו בנאולה וישועה ומלאה הארץ רעה וכה
לזיון גואל בכ"א כ"ר :

ליקב"הו

דרוש זה דרשתי אותו באסיפת זקני תורה
הע"י בתשלום הי"א חדשים לפטירת
בני בכורי מחמד עיני אהרן נ"ע לעירו
נשמתו הצרורה בצ"הח :

איתא במד' איכה בפ' סלה כל אבירי וזל קרא
עלי מועד לשכור בחורי : מנינו סלילוקן
של בחורים קשה כחרבן כ"המק דכ' גת דרך ה'
לכתולת בת יאודה קרא עלי מועד לשכור בחורי
ע"כ . ולכא' יפלא דמה דמות יערוך סילוקן
ש"כח לחרבן בית קדשנו ותפארתנו ובאיזה לר
הס דומין זלו . ועוד זל על בעל המדרש דלמה
מסרם המקרא ודרשו הא גם לפוס ריזטא דקרא
נמי הדרשה תיירש ולא עוד אלא דהכי הוה
עדיף טפי לפי דרשתו דסילוקן ש"כח קשה כחרבן
כ"המק אכל לפוס מאי דמסרם ליה לקרא ודריש
מש' דסילוקן ש"כח קשה יותר דכ"מ הקטן נתלה
בגדול וזה הפך דרשתו . ועוד מאי לשון מנינו
דקא' הול"ל מלמד סלילוקן ש"כח וכו' . אמנם
התוקרים כתבו והביא דבריהם הרב מה"רש יפה
זל בדרשותיו פ' ויגש דשלשה סיבות יתנחם האדם
על כל נזק וזרע שאירע לו . הא' כשהדבר הוא
טבעי כהויה והפסד . הב' כשהיה לרת רבים
כמ"ש העולם לרת רבים חזי נחמה . הג' כשהיה
תועלת לאחרים כמו שראוי להאבות שימותו לתת
מקום לבניהם וכדאמר' במגילה הבאים אחריו
בהמה ירעו ובמס' עז' נמי אמרינן יואו ונחויק
טובה

וכ' הרב מהר"ו דור זל בס' יקרא דשכבי דמ"ש
בגמ' מיכל מקריב היינו לדיקים שנפטרו בזמנם
אכל הבחורים שלא נפטרו בזמנם מטט' מקריב
אותם לכך המשכן שמקריב בו נק' משכן הנער
ע"ש . וכו' יושב בסתר עליון הוא בחור לדיק
בלל שדי הוא מטט' שמספרו שר' כמ"ש ע"פ כי
שמי בקרבו זה מטט' ששמו בשם רבו יתלונן
שנפשו של זה קריבה במשכן הנער . וכו' חנוך
לנער עפ' דרבו . כי מטט' הוא חנוך והוא מקרי'
לנער בחור הלדיק והוא עפ' דרבו ובחינתו כי
הוא עצמו נק' ג"כ בשם נער . ולכן נפש הלדיק
הבחור נק' כפורת ע"ש שהיא מכפרת על ישראל
כימי גלותם כמ"ש במד' הנו' והיא זהב טהור
ר"ל טהורה ונקיה . והנה כמו שהכפרות העיקרית
היא מונחת בתוך המשכן בבית ק"הק . כן הנפש
הנק' כפורת מונחת בתוך הגויה של האדם
ונרמזה הגויה במספר האמות האמורים בפסוק
זה דכ' אמתים וחזי ארכה ואמה וחזי רחבה וכל
אמה ו' טפחים נמלא שהרוחב הוא ט' טפחים
שהם שלשה וששה והם אמות ג'מל וא"ו של
גויה והאורך הוא ט' טפחים שהם אמות י"ה
של גויה . הרי נרמזו כאן אמות גויה שהוא
גוף האדם אשר הנשמה בקרבו :

ועוד

כ"ל בס"ד כפורת רמז לתורה דכשם
דכפורת שבמשכן מכפרת כך התורה
מכפרת . גם באמות כפרת נרמז פ' כת"ר והיינו
הות פ' רמז לחלק התלמוד שהוא כפה דכ' כי
היום הם למוציאם כפה וכתר רמז לחלק המעש'
שהם תרי"ג מצות דאורייתא וז' דרבנן . והרוחב
שלשה וששה שהוא אמה וחזי . והשלש' שהוא חזי
אמה רמז לתנ"ך תו"שכ . והששה רמז לתו"שכעפ
ששה סדרי משנה . והאורך ט' טפחים מספר י"ה
שהם חו"ב בסוד ש"ק חכמה ש"ק כינה . ועוד
זל מספר הרוחב ט' טפחים רמז ללר' שמספרו
ט' מלות וממנו תהיה הנאולה בזכות המחשבה
והכוונה הרמוזים באותיות י"ה שגרמזים במדת
האורך שהוא ט' טפחים . וכו' אור לדיקים
ישמח חלק התיבה לשמים וקרי ביה לר' ק"ס
כי זאת לר' הנו' פעולו קיים וביאורו ישמח
אותיות מש"ח . וז"ה ותשועת לדיקים מה' כל'
תשועת לר' ק"ס תהיה מ"ה שהנאולה ע"י ית'
ולא ע"י שליח גם רמז שתהיה בשם הו"ה כ"ה ולא

טובה. לאבותינו שלמלא הם כלו לא באנו לעולם ולכן הם אדם זקן מת יש לך נחמה לבניו וקרוביו במה שהמותה היא טבעית דאטו הכן אדם הלעולם יחיה הלא הכל יודעים סוף אדם למות וזהו דרך כל הארץ ולכן אפי' בשעת חימום עולה ומבבלת הנחמה מתוך לבכם להפג לערם משא"כ אם הנפטר הוא עורנו באבו חמד בחוריו ונקטק בדמי ימיו אין מקום לנחמה לבוא מה' מג' סיבות הנ"ל דהן אמת שהמיתה היא טבעית מ"מ אין זה אלא בזמן שנחלשו חושיו ורפו כוחותיו מרוב ימים אבל לא לנער מלא כח עלומים ובחור בארוזים . וגם אינה לרת רבים רק היא כונעת ביחוד להוריו האומללים . וגם אין בה תועלת לאחרים כי עורנו רק בשנים לא שבת המס'רה על שכמו ולא רסן ההנהגה בידו להתקבד במקומו אחרים . ואדרבא חובה היא לאביו ואמו שהיו מלפנים שיכלכל סיבתם בטובה ועתה אהה הן תיחלתם נכובה . ולכן קשה פרידתו למאד ומיאנה נפש הוריו להנחם כי נפשו מרה להם עליו וגדל הכאב מאד . וכן מצינו בחביריו של איוב בראות' הרע' הבאה עליו שלא בדרך הטבע לא מלאו מענה ומפיהם נעתקו מלים כמש"ה ואין דובר אליו דבר כי ראו כי גדל הכאב מאד ר"ל ואין במה לנחמו . וכן הוא אמר על עצמו לו שקול ישקל כעסי וכו' ר"ל אם תניח כעסי ולערי בכך א' של מאזנים והותי ושכרי הבא עלי בכך האחרת לא יהיו בד בכך לא הכך של הותי מחול ימים יכבד יותר ויותר ומאחר שכן שאין ביכולתי להליל ולקונן על שכרי כפי ערכו להפג לערי על כן דברי לעו ומפי העתיקו מלים וכמא' החכם הרא"ב. ע"ל אלו לפי אורי דמעיו וזלון לא דהכה רגל אנושי וכת' אף לא למי נח לבד כרת בריה כי גם לעיני נראתה הקשת :

ומטעם זה מאן יעלה להתנחם על יוסף כחשבו שטורף טורף לפי שיוסף כן יז היה ובמבחר שנותו היה טרף לשני החיות לפי דעתו ואין מקום לנחמה בא' מג' סיבות הנ"ל דהם ויקומו כל בניו וכל בנותיו לנחמו וימאן להתנחם וכו' ש"ז דמה הלשון אומרת ויקומו ק"ל ויבואו ועוד מדקא' לנחמו מש' שהיו א' לו דברים של טעם וא"כ מפני מה לא קיבל קנחומין וימאן להתנחם . ועוד מהו א' כי ארד

ש בני ולא אמר ש יוסף אדרבא הלא האוהב הוא מזכיה שמו ממנו ועוד מאי האי דמסיים קרא ויבך אותו אביו ורצ"ל שדרשוהו על יחזק יודעים הם . אבל ע"כ כ"ד כי בניו ובנותיו בראותם כי גדל הכאב מאד ואין לנחמו בא' מג' סיבות הנ"ל קמו כולם כ"א וקשרו מספר עמו על יוסף כדי שתהיה לרת רבים בהיות' גם הם מלטערים עמו כדי שיתנחם בזה ורוח לו מעט וזהו ויקומו כל בניו וכל בנותיו וכו' ור"ל כי בפסוק שלמעלה אמר ויקרע יעקב שמלותיו וישם שק במתניו וכו' דמש' שהוא לבדו נתאבל ולא א' מבניו עמו ועכשיו ויקומו כל בניו וכל בנותיו לעשות כמותו להספיד ולחגור שק כדי שתהיה לרת רבים ויתנחם אבל הוא וימאן להתנחם בזה בידעו שכולם שונאים היו את יוסף בחייו ולמה עכשיו כמותו נהפכו לאוהבים להספיד ולקונן עליו אלא ודאי שאין זה אלא לפניו מפני כבוד אביהם להפיג לערו וכיון שאין לרתו כונעת ש לבס כמו אביהם אין זה לרת רבים וזהו א' ויאמר כי ארד ש בני ר"ל שרק לי לבדי נחשב בני ולי לבדי כונע לער מיתתו באמת ולא לשום א' מכס וכיון שאין אני ואתם שויס כלערו אין תנחומי הכל ובה הכתוב והעיר שהאמת אתו שרק ויבך אותו אביו לבדו ולא זולתו כי בכייתם אינה אלא לפניו וכלב ולב ידברו . ק"ל ה"ל הגם שנאמר שנחטרטו על מה שעשו וחזרו לבקש חסוה כמשא"ל ע"פ וירדו אחי יוסף מ"מ הפרש גדול יש בין אהבת יעקב המכיר בחין ערכו ודקתו של יוסף לאהבתם הם ולפי גודל ההכרה וגדל היגון ולכן ק"ל להשוות לערם לער אביהם ורב המרחק ביניהם כי יעקב ה"ל ריבוק עצמי עמו וכמו שהעיר הכ' אלה תולדות יעקב יוסף כל' ששניהם כנוף א' חשיבו וכמו שזער שמרגיש הגוף מקלתו אל קלתו ק"ל לאחר הנפטר ממנו להלעטר כמותו כך ק"ל להם לחוש לער ויגון כמו אביהם ולכן אמר כי ארד אל בני ר"ל שזהו חשיב בני הדומה לי שאין בכל אחיו כמותו ולכן ק"ל להשוות לער שלכם לשלי להיות נחשבת לרת רבים וכן העיר הכ' ויבך אותו אביו לבד שלא נשתו הם עמו ביחד :

נמ"ל שגדל הכאב מאד בשנות הטבע את טעמו ללקוט פרח שושן נחמד להשכיל ולכן נפשות הוריו ענומה עליהם ונוחם יסתר מעיניהם

מעניניהם ואע"ג דק"ו דאין להתקשות על המת יותר מדאי לא על כל מת אמרו דלפוס גמלא שיחנה ומי לנו גדול מ"אענה שנתקשה על יוסף יותר מדאי ונתחבל עליו ימים רבים כ"ב שנה הגם שלפ"ד היה מת ובודאי שהוא מטעם האמור וכוה אפ"ל מ"ש דהמ"עה בקינתו על שאלו ויאמר ללמד את בני יאודה קשת הנה כתובה על ספר הישר דמה כו' בא' ללמד את בני יאודה קשת אם הוא כפשוטו קשת ממש כדל"ל ה"ל ללמד את בני יאודה לירות בקשת ועוד או' הנה כתובה ע"ס הישר ודל"ל בס' ברהשית שנא' וידך בעורף אויבך והביא דבריהם רש"י ז"ל יע"ש וק' דהכתוב או' וידך בעורף אויבך והמושך בקשת הוא עומד מרחוק ואין ידו נוגעת בעורף אויבו ממש ועוד קרא קא' הנה כתובה ע"ס הישר דמש' שהיא מפור' להדיא ואין זה לא רמו בעלמא' אכן לפ"ה ה"ש דהנה להיות שאלו ויהונתן לא מתו מיתה טבעית רק היו חללי חרב ואין מקום לנחמה בא' מנ' סיבות כדבעינן למיגר קמן בס"ד לכן יש להטעיר עליהם יותר מדאי ואין בזה משום דאין להתקשות על המת וכדחוינן ב"אענה שנתקשה על יוסף יותר מדאי מהאי טעמא' וז"ש ויאמר ללמד את בני יאודה הלכה מחדשת אשר לא ידעוה עדיין מלפנים ומה היא זו קש"ת כלו' דלפעמים מותר להתקשות על המת יותר מדאי והיינו כה"ג דשאלו ויהונתן שלא מתו מיתה עצמם וכן כל כיוצא בזה וכ"ת זו מנין לך לז"א הנה כתובה בהדיא ע"ס הישר שהוא ס' ברהשית ש"אענה נתקשה על יוסף יותר מדאי וימאן להתנחם ופוק חזי מאן גברא רבא כ"אענה דעבד עובדא בנפשיה ומעשה רב' וכ"ת אויבך למיפדך דאין הגדון דומה לראיה דשאני "אענה דאין לו להתנחם בא' מנ' סיבות כנ"ל משא"כ הכא נהי דאינה מיתה טבעית מ"מ תיסגי לך בתרתי אחרנייתא חדא שהיא נרת רבים שנוגעת לכל ישראל ועוד שיש בה תועלת לאחרים שהוא לך בעצמך שעכשיו מלך תמלך כאות כפסד' והנה על מה שהיתה מיתה שאלו תועלת לזולתו שהוא לדור עולמו לא חש להשיב שכבר הראה עצמו שמואס בו הכמה שהרג את הנער המגיד לו שהיה כמכשר בעיניו וכוה הראה לדע' כי טוב לו להיות נע ונד בחיץ משימות שאלו

וימלך הוא על ישראל ועל סיבה האחרת שהיא נרת רבים השיב מעין תשובת "אענה שמרוב אהבתו אותם דומה לו כאילו כל הנער והיגון נוגע לו לבדו ואין לזרים אתו וזהו או' נר לי עליך אחי יהונתן כלו' כאלו לי לבדי נר עליך אחי יהונתן ח"ו לי אתה ולא ח"ו לזולתי והטעם משום שנעמק לי מאד ומי יחוש כמיתתך כמוני שהרי כפלאתה אהבתך לי מאהבת נשים ואם לגבי אהב' איש ואשתו אמרו שאין האיש מת הלא לאשתו ואין האשה מתה הלא לבעלה כלו' שצער שמרגיש הא' בהעדר חבירו אין כל אדם אחד יכול להרגיש כמותו והשתא הדברים ק"ו ומה התם שאינו לא דיבוק גופני כך אנו שדיבוק עצמי ונפשיי היה לנו וכמש"ה ותדבק נפש יהונתן בדר' וכמים הפנים לפנים שגם אני דבקה נפשי אחריו עה"כ ש"ה לזולתי לחוש לער כמוני ואם לגבי איש ואשתו העיד הכ' והיו לבשר כ"כ ש' אנו שנחשבים כאיש א' חברים וכיון שאנו נחשבים בנזק א' הנה כשם שצער שמרגיש הנזק במכאוב קלתו לא קלתו א"ל להנפדר ממנו להרגיש כמותו כך א"ל לשום אדם חוץ ממני לחוש בלעז פרידתך כמוני ויחיד אני בלילה זו ואין שני דומה לי והיו דומה בדומה ממש לענין "אענה ושפיר ילפינן מהתם דמותר לי להתקשות וליבא למיפדך מידי :

ובז"י ג"כ מ"ש בקינתו על אבנר הלא תדעו כי שר וגדול כפל היום הזה בישראל והק' המפ"ל דמה חידש להם כזה ומי לא ידע בכל אלה' חמסם יובן עפ"י מ"ש הר"א פלאגי כ"רו בספרו אברהם את ידו ד"נו ע"א ודנ' שהכוונה במילת הלא תדעו אינה כפשוטה שהיא לשון חיוב הלא לשון שלילה ור"ל שלא תדעו כך אלא כך יע"ש והכוונה לפי דברינו היא לו' שלא תדעו כנפשכם כי שר וגדול כפל היום בישראל וא"כ הווי"ה לה נרת רבים וכוה תנחמו הלא כא' ו"ה יחשוב כאלו יחיד הוא בלילה זו ואין לזרים אתו ועפ"ה שאלהב דבק מאח ירגיש בלרת אהובו מה ש"ה לזולתי להרגיש בז' כו' המקוון בא' אני הגבר ראה עוני וכו' דק' דאטו הוא לבדו רח' העוני הלא כל ישראל ראו כמותו ומאי רבותיה ואדרבא הוא לא ראה עוני כ"כ כי עליו לזה נבוכדנצר קחני ועינך שים עליי ואל תעשה לו מאומה רע וא"כ מאי אני הגבר ראה עוני דקא' הלא לא על עוני

ויחירי הנוף קא' קלה על יגון הלב שלהיות שהיו
ישר זל וביה"נ. חכמים עניו ביותר לכך היה יגון
בלבבו יוצא עליהם כהפלגה גדולה מה שה"ה
לזולתו להיחיד עמו בלחודו עזר ממש ושפ"ק
זוני הגבר אני הוא ולא אחר :

ועפ"י הדרגות האמורים נכוח לכו' המה' שפתחנו
בו מלינו שסילוקן ש"כח קשה בחורבן
ב"המק והקשינו שאיך וכמה נשתו ביחד : אמנם
עפ"י זקושי סילוקן ש"כח לפי שהוא חוץ מהטב'
כיחא שגם חורבן ב"היג' ג"כ הוא היפך הטבע
שאיך מקום קרוש וגורא כזה שהוא בית אלהים
והיכל קדשו ויהיה שם וקרב ושועלים הלכו בו
זה חין ה' יצת ס' בלחוד : וזוה הענין נשתו יחדיו
כי הלא השוה שבשניהם שהם הפך הטבע ולכן
חין לרי למכתם : מיהו כד דייקת שפיר את מולא
סילוקי ש"כח הוא יותר קשה כי בחורבן ב"המק
איכה תרתי דנחמתא ה' משום שהיה לית רביס
משותפת לכל ישראל והב' היא דאית בה תועלת
להחרים שהם ישראל כי במה ששפך חמתו על
עמים ואבנים יזולו ישראל מכליון חרוץ כמשא"ל
ע"פ מומור לה' אלהים באו גוים וכו' קינה
לאסף מבע"ל וכו' משא"כ בסילוקן שב"ח כי
כולה מק"שה היא מכל הדרדים כחמור לעיל לכך
דקד' בעל המה' לו' מלינו שסילוקן וכו'. כל' אעפ"י
שהסברה נותנת שסילוקן ש"כח יותר קשה מחרבן
ב"היג' מ"מ זה לא מלינו לו סמך במקרא אבל
לבד זה מלחתי שהוא דומה לו : ולהורות עז' פיו
פירח בחכמה בסירות המקרא ומעקימת שפתיו
ניכר שר"ל דכך רחוי למינקט קרא גת דרך ה'
וכו' קרא עלי מועד לשבור בחורי כדי להיות
מש' שחרבן ב"המק נחלה במה שהוא קשה ממנו
שהוא סילוקן ש"כח :

א"נ חפ"ל עוד כו' המדרש הנ"ל באופ"ה והוא
כי הנה הנסיון יוכיח שאם לב האדם היה
ב"לך תקוה טובה ונעימה מאיזה דבר ולא די
שאבר שכרו ובעל סכיוו אלא שאותו דבר עצמו
נהפך לו לרועץ משמחה לאנחה ומששון לאסון
הנה יגדל לערו ותכשל אנחתו כמה' איוב כי טוב
קויתי ויבא רע ואיחלה לאור ויבא אופל'
וכדאמרי' בפ' אלו מגלחין ד"כ ע"כ רב חנין
חתבא דבי נשיאה הוה לא קהוו ליה בנין בעא'
רחמי והוה ליה ההוא יומא דהו"ל נח נפשי

(פי' דרכ חנין) פתח עליה ההוא ספרה' שמחה
לחונה נהפכה ששון ויגון נדבקו בעת שמחתו
נחנח (פי' על הכן קא') בעת חנינתו אבר
חנינו אסיקו ליה חנין על שמיה ע"כ : ופי' שם
מהר"ה ז"ל כח"ה ג' עניינים של הפכים דנקט
לפי שהיה זה הולד בן זכר שהיו בו ג' שמחות
הא' ביום הלידה ושכ' לח' במילתו ושכ' ביום ל'
לפריונו וכן היה כאן להיפך החבילות ביום המית'
בהוה יום מר ושכ' ז' ימי חבילות ושכ' ל' יום
עכ"ל : נמלא דכזה שמחה להנחה נהפכה הוא
נע"ג ביותר : ולכן בסילוקן ש"כח יגדל מספר
ההורים האמללים למאד ודלפה נפסם מתונה
להיות שהיו נקוים שיגדל ויהיה לחיש ותתענג
ברשן נפסם ביום חתונתו וביום שמחת לבו ועתה
לא די שתחלתם כזוכה לא חלק ז' ימי המשחה
יעשו לו אבל ז' ימים : וכמו שאירע לנו חנחנו
העלובים דשבע הנועד לחתונתו נהפך לו' ימי
הבילתו וכל היתם התקוות טובות שהיו מלאים
בתי נפשו חיש נגוון ויעבורו כחלום מהקיץ :
ושמחתו לתונה נהפכה לכן תרדנה עיניו דמעט
מחין הפוגות ועפעפינו יזלו מים אה' הכי גדול
כיס שברנו נחלה מכתיו כי לא עלתה זאת על
לב : וכמש"ה כת עמי חגרי שק וכו' כי פתחוס
בה' השורר עלינו כל' ומעולם לא עלתה זאת
על לבנו : וז"ש חני הגבר ראה עוני וכו' וכבר
דקדקנו לעיל דמאי רבותיה משא' ישראל חלק
יובן עפ"י מ"ש בילקוט ירמיה ע"פ חרור היום
וכו' אמר ירמיה אומר לכם למה חני דומה לכהן
שעלה גורלו להשקות מים המרים וכו' נטל הכוס
להשקותה נסתכל בה וראה אותה שהיה חמו
התחיל לזוז וכו' כך היה חו' ירמיה חוי לי עליך
אימא ליון שהייתי סבור להיות מתנבא עליך
דברים טובים וניחומים והריני מתנבא עליך
דברי פורענות ע"כ : נמלא שהיה ירמיה ע"ה שם
ושמח לקבל הנבואה לפי שהיה סבור להתנבאות
דברים טובים על ירושלים ולבסוף והנה בלחה
ולכך התחיל לקונן חני הגבר ראה עוני שאני
לברי מרגיש בלעז הגדול הזה משא"כ זולתי
והטעם שאותי נהג ויוולך בחזקה להתנבאות
חושך ולא חור כל' דברי פורענות ולא דברים
טובים ומה נשתנית אני מכל הנביאים שאף כי
ישוב והפוך ידו כל' נבואתו כמו היתה עלי יד

ה' מטובה לרעה ולכן לי יאות למכרי :
ועפ"ז ז"ל כו' הפ' קהלת ט' כי גם לא ידע
האדם את עתו כרגים שנאחזים במלודה
רעה ובלפריס האחוזות בפח כהם יוקשים בני
הדם לעת רעה כשתפול עליהם פתאום . וז"ל
דלחיה ענין מדרמה מיתת האדם פתאום בלי
עתו לרגים הנאחזים במלודה וכו' אלא הדמיון
הוא על כ' ענייני' שאמרנו בטעם גודל הצער
והיגון על מיתת הבחורים והם הא' לפי שהוא
בלתי טבעית אלא פתאומית בלא עתו והב' לפי
שנהפך הדבר משמחה לתוגה . והנה כ' עניינים
אלו הם ג"כ בלדת הרגים הא' שנימור פתאום
והוא הולך למות בלא עתו והב' שהיה היפך נה
שהיה מקוה כי כמחר לפור אל פח ישיש לקראת
מעט אוכל הנמלא שם להחיות את נפשו ולא
ידע כי בנפשו הוא כי שם טמון חבלו ושמחתו
נהפכה לו לרועץ כן הם בני אדם כשתפול עליהם
רעה פתאום ושפיר דמיון אהרדי :

והוא המכוון ג"כ בדברי עמוס הנביא שה'
והיה ביום ההוא וכו' והבאתי השמש
בזהרים וכו' והשכתי לארץ ביום אור . וז"ל רכפל
זה למה לי . ועוד דר"ז דרשו פ' זה על יאשיהו
המלך כדאי' במ"ק ד"כה ע"כ וז"ל כי נח נפשיה
דר' ויחנן פתח עליה ר' יצחק בן אעזר קשה היום
לישראל כיום בא השמש בזהרים דכ' והיה ביום
ההוא והבאתי וכו' ואר' זה יומו של יואשיהו
ע"כ . וז"ל דמנ"ל למירדש קרא על יאשיהו ולא
על חזקיהו שנס היה היה מלך דריק וחסיד ותו
מאי קמ"ל ר' בן אלעזר קשה היום לישראל וכו'
דפשיטא דקשה היום ועוד למה דימא יומו של
ר' ליומו של יאשיהו ולא למלך אחר כשר . אבל
הענין הוא שהנה יאשיהו לא מת מיתת עצמו אלא
נפל בחרב פרעה נכה כמפ' במקרא ובדמי ימיו
הלך שאלו בן ט"ל שנה והיה מלך כשר והגון כמו
שהעיד עליו הכ' ומכן ח' שנים הכיר את בוראו
ושלום ושקט היה בימיו ולכן היו לבות ישראל
מלאים תקוות טובות ונשנכות שיושעו ע' תשוע'
עולמים ומלכות ב"ד חסור להודה ובכורה הא'
אחר שנתדללה ע' מלכים שאינם מהוגנים וכן
כל כיולא בזה דברים טובים וניחומים היו מקוים
שישיגו ע' כמ"ש ירמיה הנביא עליו אשר אמרנו
בללו ניחיה בגוים ויש מרזל שא' שהעיר הוד

שכטים ומלך עליהם . ולפתע פתאום והנה ההם
כי קור נרס כבה ומאור שמסס הפלה ולא די
שאותם תקוות טובות חיש עפו ויגונו אלא גם
מה שבידם ניטל מהם ושמחתם לאחנה נהפכה
ולכן עליו נאה לדרוש מקרא זה כי מליצת והבאתי
השמש בזהרים תורה על מיתת פתאומית שלא
בזמנה בעוד כוחו במתניו ואונו בשריו בטנו
כביתת השמש ובלהרים שהיה בעלזמו של יוס'
ואמר עוד והשכתי לארץ ביום אור לפי שבימיו
היה אור זרוע לישרים ולישרי לב שמחה ועולתה
קפלה פיה וכל עושה רשעה בחושך ידמו . ואמר
עוד והפכתי חנוכס לחבל וכל שורכס לקונה הוא
על אותם תקוות טובות שהיו ישראל מקוים
להשיג ע' שכולם נהפכו לקונים והנה והי' ואמר
עוד ושמתיא כאבל יחיד ר"ל הגם שהיה לרת
רבים דאיכא בה לך נחמה כדלעיל הכני שם אותה
כאבל יחיד דאין לו כמה להתנחם . וכיון שהיה
קשה מכל הדרים הא' לפי שהיה בלתי טבעית
והב' שהיה הפוכה כמו רגע משמחה לאחנה .
והג' שהיה כזרת יחיד לכן ואחריתה כלו' אפי'
לאחרית ימים ושנים תהיה עדיין קשה כתחילה
כיום מר שהוא יום המיתה עצמו . ולכן המשיג
ר' בן אלעזר יומו של ר' ליומו של יאשיהו להעיר
את הלבד שאל יתברכו בלבבם לו' שר' נפטר
זקן מאד בדאמרי' בקמא ק"ו ר' גברא סבא
ומסרחי גביניה וכו' ותתעללו בהספרו אלא יהיה
בעינכם קשה כיומו של יאשיהו שמת בלא עתו
ותספידוהו כדאי :

א"נ יש לבין פסוק הנו' על שברנו הנורא
שאירע לנו כי מ"ש והבאתי השמש בזהרים
ירמוז על עלם מיתתו שמת בחור עודנו באבו
ועולם תוקפו . ומ"ש והשכתי לארץ ביום אור
ירמוז על זמן פטירתו שהיתה ליל פורים שהוא
יום אורה ושמחה וכל העיר להלה ושמחה ולנו
היה יום מהומה ומבוסה חשכה ואפילה וזה לע"ג
ביותר ע"ד כל העולם כולו כנחת וכו' . ואומר
והפכתי חנוכס לאבל ירמוז על כל מה שהכנינו
והזמננו ללרכי החופה היו לבו ב' ימי אבילות
ואו' ושורכס לקינה ירמוז על המחול שהלך לפני
מתו ומשורר שירי אכל וקינה . ומ"ש אבל יחיד
הוא כפשוטו . ומ"ש ואחריתה כיום מר לומר
שאנחתו לא תמוש מלבנו וזכרו לא יסוף מקרבנו

ער לאחרית הימים ואם השבך **א.ה.רן** בני מחמד עיני תשכח ימיני ^א שדי ^י ואמר רי ללדותינו ולא תוסיף לראבבה נפשו :

נמ"ר מכל האמור שהדבר שהיה האדם מלפני להשיג ממנו תקוה טובה ונעימה ולבכוף כהפוך הוא מלד אל דר יקשה לערו ביותר ונוח יסתר מעיניו והיינו טעמה לסילוקן ש"כח שקשה מאד בעיני האדם וא"כ הוא הטעם ג"כ לקושי חרבן ב"המק והענין הוא שהכל היו יורעים שאין בית זה אשר בנו בני האדם הוא אשר אזה למושב לו אלהיו עולס ה' ולא זהו מקום מנוחתו רק העיקר הוא בית ג' ש"כבא שהוא מעשה הקב"ה עלמנו כמס"ה מקדש ה' כוננו יריך וכן שהמ"ע עלמנו אשר ירו כוננו בית זה אמר חס ה' לא יכנה בית שהוא בית ג' מעשה שמים שזה עמלו כוננו בו לבית זה אך כנין ב"המק זה היה הכנה לבית ג' העיקרי כי ע"י שהמקדש קיים וישראל שרויים על ארמיתם באין מחירד וכל מלות התלויים בארץ יהיו נוהגים אז וגם ע"י מעשה הקרבתות ועבודת ב"המק יהיו ישראל משתלמים והולכים להיתקן עד שיהיו מוכשרים וראויים לזכות לב"המק העיקרי שהוא קיים לעולמים וכן אמר שהמ"ע כנה בניתי בית זכור לך וכו' ור"ל הן אמת שכנה בניתי בית זכור לך יודע אני שאין זה התכלית המקווה רק הוא מכון לאותו בית העיקרי שהוא לשבתך עולמים כמלא שהכל היו יורעים שאין בית זה הוא התכלית רק היו מקוים שעל ידו יזכו אל הבית העיקרי ובשנחרב עלו בתוהו ויאבדו כל אותם תקוות טובות שהיו מלפנים ולא עוד אלא שאפי' מה שבידו ניטל מהם ותקוותם מפח נפש וא"ש שבת משוש לבנו וכו' ור"ל שלך די שבת משוש לבנו אלא נספך לאכל מחולנו מאד זה לשכנגדו ובאר זה חרבן ב"המק וסילוקן ש"כח שוו אהרדי ורמיונס עולה יפה :

ובאו"א כ"ל בס"ד רמה שהשוק סילוקן ש"כח לחרבן ב"המק הוא להיות ששניהם יקרי המזלות כי ב"המק יסיד הוא ואין דומה לו וכן יקר למלא עלם נחמד נטע נעמן ירא את ה' מנעוריו לא פנה אל תעוועי הבחורים ולא שעה אל שעוועי ימי הנעורים רק בתורת ה' חפלו ובה שם כל מעיניו ומרגלית יקרה כוז

לא מיתרמי כל שעתא וכוראמי לא על בחורים הפשוטים נשא בעל המה' את דמיונו אלא על בחור כזה אשר מעל ולדותו הדוראים נתנו רוח מעשיו הטובים שכן המקרא שהביא קראם בחורי כלו' בחורי שלי הראוים לי כמו שרז"ל ע"פ ונגד זקניו כבוד זקנים שלו וכיון שכן דמיונו לחרבן ב"המק עולה יפה שניהם יקרי המזלות ואין לנו תמורתם ועל יוקר מזלות נפש יקרה כוז התאונן הנביא מיכה ע"ה באו' אללי לי כי היותי כאספי קיץ כעוללות בליר וכו' כלו' דימה זמנו לקוף הקיץ שכבר כלו התאנים הטובים ואשכולי ענבים החשובים ולא נשאר רק עוללות שנים ג' גרגרים בראש המיר כן ספו חמו חסידים ואנשי מעשה ולא נשאר רק א' מעיר ואמר עוד אין אשכול לאכול ר"ל איש שהכל בו אין עוד כבורה אותה נפשי כלו' נפשי אותה למלא מי שמראשית בכורי אביב זמנו הוא ירא את ה' ובמלותיו חפץ אך ליוקר מזלותו בקשתיתו ולא מלחיתו ואמר עוד אבד חסיד מן הארץ וישר באדם אין ולבאו' הם דברים כפולים אבל הענין הוא דהנה בזמן שהתור' חביבה על לומדיה והת"ח מתרבים בישרש ובכל יום כמה ספסלי מתוספי כי מדרשא אס געזר א' מהם ח"ו אין לער כ"כ שיש הרבה שימלאו מקומו אבל ברור יתום כזה שהתורה מונחת בקרן זוית אין דורש וא"מ וחרפת אדם לוקח כל הנק' בשם ת"ח כמו בזמננו זה בעו"הר אז אס יקרא אסון לא' מהם יגדל המספר בפלי כפליים שעל דור כזה באמת אמרו ח' שמת אין לנו תמורתו ועל דורנו זה מתאונן הנביא ואמר הלא תראה אבד חסיד מן הארץ אימתי בזמן וישר באדם אין וא"כ מהיכן יבא תמורתו דגריים אין והתיישי' מתמעטים והולכי' ומה תהא אחרינתו : עוד כ"ל בס"ד המד' הנ"ל באופ"א והוא בהעיר ממה ראוי נמי התם במד' איבה בפסוק ותדד פלאים וזל מלינו סילוקן של לדיקים קשה לפני הקב"ה יותר מל"ח קללות שבמשנה תורה ומחרבן ב"המק דאלו בתוכחות כ' והפלה ה' את מכותך ובחרבן ב"המק כ' ותדד פלאים אבד בסילוקן ש"כ' הנני יוסיף להפליא את העם הזה הפלא ופלא וכיכ למה ואברהם חכמת חכמיו וכינת כונויו תסתתר עכ"ל והשתא ק' דלמה התם קה' דסילוקן ש"כ קשה יותר מחרבן ב"המק והבא גבי

גבי סילוקן ש"כח ק"א דשוין נינהו והא כבר כתבנו לעיל דהני כחורים נמי לדיקי נינהו וא"כ אמאי נשתנו לגריעותא . קמנא אפ"ל ע"פ מה שהביא הר"א פלאני ז"ל בס' אברהם את יורו ד"ל ע"ד חקירת חכם הר"הנ מערכי לב ז"ל דאיד עשה ה' ככה דממרו' שלח אש ושרף ב"המק והחריבו ובראמר' חני הלתי אש כליון וכו' והא איבא לאו המפורש כחורה ונתלתא את מזבחוקת וכו' לא תעשון כן לה' אלהיכם וכ"פ הרמ"בס ז"ל בפ"ו מיסודי תורה ובפ"א מהל' בית הבחירה דהנותן חבן אחת מהמזבח או מן ההיכל דרך השחתה ה' לוקה וכו' יע"ש . וידוע מכ"מ שהק"ב כביכול שומר המלות . ומינה למד הר"אפ הכ"ל ז"ל לחקור בעין חקירה זו על מיתתן ש"ל דאיד הק"ב מפניג בעם מיתה והלא כללם אלהים עשה את האדם ועוד קספ איש טהור מזוהק והתי' ומכ"מ שבגופו של אדם רמוז שם הוי"ה ב"ה ואיד שרי להמיתו והלא נמחק שם הוי"ה ב"ה ואיבא חסורא רמוחק את השם מלא תעשון כן לה"א וכמו שפסק הרמ"בס ז"ל שם בריש פ"ו מיסודי תורה שכל המאכזר שם משמות הקדושים שנק' בהם הק"ב לוקה מ"הת וכו' יע"ש . והרואה יראה דחקירה זו של הר"אפ היא קלושה וחלושה ולא דמיא לחקירת המ"על משום דהבא בגופו ש"א ליבא שום היכרה לשמות הקדושים רק רמוז בעלמא ואין כאן חסור מחיקה כלל . ואפ' ליישב דבריו ז"ל עפ"י מ"ש הרב דובר מישרים ז"ל ד"ט פלוגתא דרבותא ז"ל בענין אם רגה לכתוב אלהים וכתב ה' ורפה עליה לרמוז שהיא במקום שם אלהים או כמו שנהגו לכתוב ב' יודין במקום שם הוי"ה כמ"ש הרש"ב ז"ל ח"א סי' ב' אם הוא חסור למוחקו או לאו וכ' דהרדב"ז ז"ל סי' ר"ו ב' בשם הראשונים ז"ל דחסור למחקו וכ"כ הרב אהרן אמת בהקדמתו יע"ש . ומדברי ספר חסידים סי' תק"ל הויבא שכ' ב' יודין להיות רומזים להק"ב כר' דס"ל דמותר וכ"כ בס' כסא רחמים להחידא ז"ל במ"ס פ"ה ה"ג דלס' חסידים מותר יע"ש . וכן נר' מהרש"ב ז"ל ועי' להר"מא בזור סי' ר"עו דלזורך גדול מותר יע"ש . כמלא דלדעת הרדב"ז ז"ל ודעמיה איבא חסורא למחקו כיון שהוא רומז לשם הוי"ה אע"ג שהוא רמוז בעלמא וה"כ נימא גבי לורת דיוקנו ש"א אע"ג

לית ביה רק רמוז בעלמא לשמות הקדושים מ"מ איבא חסורא במחיקתו לדעת הרדב"ז ודעמיה ז"ל :

ואגב ארחין נימא דתיוהא קחוינן בדברי הדו"במ הנ"ל כמ"ש דנר' לו דהק פלוגתא דרבותא ז"ל תלויא בפלוגתא דתנאי דפ' הכונה ד"קד דתנן כתב אות ה' נוטריקון ר"י בן בתירא מחייב וחכמים פוטרינן . ופירשי נוטריקון שעשה סי' נקודה עליה לו' שלהבין בה תיבה שלימה כתבה . הרי מב' דפלוגתא דתנאי היא אי חסובא בתיבה שלימה או לאו וקויל בחכמים דפטור וכמ"ש הרמ"בס ז"ל בפ"א מהל' שבת . ומזה תמה ע"ד החסידים ובפרט על הרדב"ז ז"ל שרגה לחלק להיה דאמר' כתב ח"ל מאלהים דאינו נמחק דטעמא הוי מפני שהוא שם כפ"ע הלל"ה מותר וכן ש"ד משדי דנמחק דש"ה שלא עשה לה כתר למעלה לסי' אבל אש עשה כתר למעלה נהי דאין לוקין חסורא מיהא איבא דהשתא מה יענו שפתי לדיקים להק מתני' דקויל בחכמים דאין חילוק מאות ה' נוטריקון . לאות דעלמא שהוא פטור וה"ה למחיקת השם דאפי' הניח נקודה עליה דחשיב כאלו לא הניח שהוא מותר לדעת הרדב"ז ז"ל . ועוד כ' דנר' לו דהבא כ"ע מודו דליבא חסורא דע"כ לא פליג ר"בב אלא גבי שבת דמלאכת מחשבת אטרה תורה ובתר מחשבתו אזלינן כאלו כתב תיבה שלימה משא"כ הבא דבמחיקה תלויא מילתא אפי' אם עשה סי' עליה מ"מ הרי ליבא שם שלם . וגם על ס' המתירין התמרמר דלמה לא הביאו ראיה לדבריהם מהך מתני' והניח בלריך תלמוד יע"ש :

ואח"המר מכ"ת חני בער ולא אדע איד התכל על הראשונים ז"ל בטעמא דכדי דמא ענין חסור שבת למחיקת השם דש"ה דבשיעורא תלויא מילתא וכל כמה דלא מלי ליה שיעורא שלא כתב ב' אותיות ממע פטי ליה רבנן משא"כ הבא גבי מחיקה דכולול השם תלויא מילתא ואפי' במוחק אות ה' מהשם נמי לוקה כמ"ש הרמ"בס ז"ל בפ"ו מיסודי תורה הל' ב' ואפי' בבזיר מהבי נמי כל שינה האות כגון שמחק רגל ה"ה ועשא דל"ת איבא נמי חסור מחיקה כמב' בפוסק' . וא"כ כל היבא דאיבא סי' ומוכחא מילתא שחית זה לשם הק"ב נכתב המוחק

המוחקר הרי הוא מזולז בשמו ית' ונהי ראינו
לוקה איסורא מיהא איכא אפי' לרבנן . ועוד
כ"ל דאפי' לא מחק האות עלמא רק הסי' שעליו
לבר ועשאו אות פשוט איכא איסורא נמי . ועוד
איכא למימר דאע"ג לרא מהני סי' שעל האות
לרבנן גבי שבת היינו דווקא לענין חיוב חטאת
אבל לגבי איסורא מהני שאם היה אות ה' כתוב
מאתמול מודו רבנן דאסור לעשות סי' עליו
בשבת כדי שיוכן ממנו תיבה שלימה ואי עבד
להאי סי' שלא ע"ג כתב לית ביה איסורא כלל
והא דנקט פלוגתייהו בכתב אות ה' נוטריקון
ולא בעושה סי' נוטריקון משום חיוב חטאת
דריבב נקט הכי :

תבנא לדיננא לחקירת הרא"פ ז"ל הכ"ל דנהי
שייטכנו אותה קלת עפי' ס' הרדב"ז ז"ל
ודעמיה כנ"ל אכתי לא דמי דהתם אות ה' מיהא
איכא ונס הסי' שעליו מוכיח דלשם השם נכתב
אבל הכא בגוף האדם ליכא שום כתב ולא רמו
דמוכח . לכן נל"ע דיש לחקור באופ"א והוא
דנו' מכמה מאד"ל שהלדיקים הם משכן הש"ת
שהשכי' שורה בקרבם כמש"ה ועשו לי מקדש
ושכנתי בתוכם כתובו לא נא' לא בתוכ' שעיקר
השראת השכי' היא בקרבם ע"ג כמש"ה בקרבך
קדוש וגא' היכל ה' המה . וכן כמה פסו' וכמה
מאד"ל המעידים על כך ובפרט בזוהר ותיקו'
בכמה דוכתי . והרב המורה ז"ל נתאמן להורות
שגוף האדם ככללו רומז לכלי המשכן י"עש .
ואחריו החזיקו כמה חכמים תורניים ואחרון
חביב הר"מא ז"ל בספרו תורת העולה ח"א י"עש .
ובפרט לדעת חכמי האמת ז"ל שבנין גוף האדם
הוא רומז ל"ס הקדושים . ואחר עלות כז' מלאה
החקירה מקום לחול דאידך הק"ב מהמית את
הלדיק וסותר היכלו של מלך והא איכא איסורא
דנותן אבן מהיכל שהוא לוקה ובמ"ש הרמ"ב
ז"ל בהל' יסודי תורה פ"ו הל' ו' וחקירה זו היא
ממש כחקירת הרב מע"ל הכ"ל :

והנה עיקרא דהאי דינא דסותר אבן ה' וכו'
שפסק הרמ"ב כ"ס ז"ל הוא מהספרי פ'
ראה במ"ש מר"ן הכ"מ ז"ל שם . וז"ל הספרי מנין
לנותן אבן ה' מן ההיכל ומן המזבח ומן העזרות
שהוא כל"ת ת"ל ונתתם את מזבחתם לא תעשון
כן לה"א . ר' ישמעאל א"ו מנין למוחק אות ה'

מן השם שהוא כל"ת שנא' ואברתם את שמם ל"ת
כן לה"ה . ר"ג ה' וכו' תעלה ע"ד שישראל
נותנים למזבחותיהם ח"ו אלה שלא תעשו
כמעשיהם ויגרמו עונותיכם ומעשיכם ההענים
למקדש אבותינו שיחרב ע"כ . ולפי הנר' בפיו
הסיפרי הוא דת"ק ור"ש מופלג פליגי דהכי מש'
לישנא דר"ש אומר ות"ק דריש ליה לקרא דלא
תעשון כן אונתתם לחור משום דלא מש' ליה
דהאי ואברתם את שמם היינו שם ממש לא כלו'
שלא תשאירו להם שם וזכר כלל כמו והבריתו
את שמנו מן הארץ וכו' אליעזר דלעיל מניה
דרר"ש ואברתם את שמם דלריך לשרש אחריה .
ולא הכי לית ליה ולפותא לת"ק למחיקת השם
דאסירא . ור"ש מש' ליה דהאי ואברתם את שמם
שם ממש וכו' ע' דלעיל מניה דרר"ש ליה דלריך
לשנות את שמם לנכאי דמש' דס"ל דהאי שמם
הוא שם גמל ועלמא קאי כמו לא תעשון כן לה"ה
ולא הכי נפקא ליה נמי איסורא למוחק את השם
מלבד איסורא דנותן דקא' ת"ק דמורה ביה ר"ש
אלא דהתא לאסווי נמי איסורא דמוחק . אבל
ליכא למימר איפכא דת"ק ס"ל דאיכא איסורא
בתרווייהו בין בנותן ובין במוחק ור"ש פליג עליה
בנותן ומורה ליה במוחק לחור דאדרבא איסורא
דנותן מפורש ע"י וכיון דסבר ר"ש דמוחק אסור
כ"ש נותן אלא ודאי ברכתיבנא . ור"ג דרך דרש
קא' אבל לענין דינא ס"ל אי כת"ק אי כר"ש .
ולפי פו' זה הו"ל ת"ק ור"ש פליגי בפלוגתא דר"א
ור"ע דלעיל מניה וכיון דת"ק אתי כר"ה ור"ש
כר"ע ודאי דהלכה כר"ש דקאי בשיטת ר"ע ולא
כת"ק דקאי בשיטת ר"ה . וכן מש' במס' עז' ד"מו
דהל' כר"ע כמה דלריך לשנות לה שם לנכא י"עש
וא"כ ס"ל לה"ש דהאי ואברתם את שמם הוא
שם ממש . ומש"ה הש"ס דירן בשילהי מכות ס"ל
כר"ש דאיכא איסורא בתרווייהו בין בנותן אבן
בין בשורף ע"י הקדש ובין במוחק את השם
ולא הכי פסק הרמ"ב ז"ל בכולהו דלוקה והיינו
כר"ש כנלע"ד פו' הסיפרי הכ"ל . וקלת ראייה יס'
לפירושינו מדברי רש"י ז"ל בחומש שכ' וז"ל ד"א
ונתתם את מזבחותם ואברתם את שמם לא
תעשון כן אזהרה למוחק את השם ולנותן אבן
מן המזבח או מן העזרה אר"ש וכו' תעלה ע"ד
וכו' ומדכיל להו לתרי דרשו' בהדרי ונקט איקור'
דמוחק

דשיליה מכות וכו' ע"כ וצ"ע . ואח"כ מר מב"ת
 ונ"ע לא ידעתי היחך יפרש דברי ר"ג שבסיפרי
 הנ"ל דלפי"ד ז"ל ר"ג היונו ר"ש שהרי כל עלמיו של
 ר"ג לא חלק עם ת"ק בנותן לא משום ה"י טעמא
 דוכי תעלה על דעתך וכו' וא"כ ר"ג טעמא דר"י
 אח"כ לאשמעינן אתמהא . ועוד דאין אפי' לפרש
 דר"י מורה במוחק ופליג בנותן דכלפי לייח דהל"ה
 אזהרה דנותן מפורש יותר בקרא אבל מוחק
 איכא למימר דה"י ואחדתם את שמם היונו לשרש
 אחריה ולא שם ממש וכמש"ל . ועוד לפי"ד ז"ל
 ה"ה דנקט רש"י ז"ל לתרווייהו היונו כת"ק וא"כ
 לא הו"ל למינקט מוחק ברישא מה דלא חיתפרש
 בדברי ת"ק ולמישבק נותן לבסוף . ועוד מה
 טענה היא זו דוכי תעלה ע"ד שישראל נותנים
 מנחותיהם דלא לאוקמי אזהרה אנותן דא"כ
 מנרף כמי לישתוק קרא מניה מה"י טעמא וכן
 לישתוק קרא מנכור ובהמה דלא נחשדו ישראל
 על כך וא"כ מלינו חוטא נשכר . ועוד לר"ש כיון
 דקרא דלא תעשון לאו לאזהרה אח"כ אלא שלא
 תגרמו בעונותיב קא"כ א"כ אזהרה למוחק מב"ל
 דממ"ל או נוקים קרא בהכי או בהכי :

והנה במה שנראה מדברי הר"אם ז"ל הנ"ל
 דנותן לא מייחבב אלא דרך השחתה לכד
 אבל מוחק אפי' שלא דרך השחתה כמה דיות
 נשתכרו ע"ז . דהרב מגלת ספר לאוין ג' דף כ'
 ע"ב בתחו' כ' דמ"ש הר"אם ז"ל דנותן לא מייחבב
 אלא כשהוא דרך השחתה כן מב' בהרמ"בם ז"ל
 פ"ו מיסודי תורה ובפ"א מהל' בית הבחירה הל'
 י' וכו' שם הכ"מ ז"ל כל' שאם נותן כרי לחקן
 ודאי שרי . וכ' עוד המ"גס ויש להבין דמ"ש
 נותן כרי לתקן שרי ומ"ש מוחק את השם שנכתב
 שלא במקומו או שלא בכבודו לכתבו במקומו
 או בכבודו דהוי לתקן אסור כמ"ש הר"אם ז"ל
 ולהוי כמו טו' דיו שנפלה על השם דאם הוא
 לתקן מותר למחוק כדאי' במ"ס פ"ה ועי' ב'
 יור' סי' ר"עו מ"ש בשם הר"י אסכנדר' : ונר' דלא
 דמי דכשנותן אבן כרי לתקן היונו ודאי שהמזבח
 רעוב או שנתרללה האבן ממקומה ודאי מותר
 לנתון כרי לתקנו משום דא"א בע"א דלבנות
 מזבח כמ"א א"א ולהניחו הרוס הוא גנאי לכן
 מותר לנתנו כרי לתקנו אבל כשנכתב השם שלא
 במקומו או שלא בכבודו דאפי' לכתבו במקומו

ובכבודו

דמוחק ברישא מש' דמאן דאית ליה מוחק כ"ש
 דאית ליה נותן והיונו כר"ש דאי הוה מש' ליה
 אישכא דת"ק ס"ל דאיכא איסורא בתרווייהו ור"ש
 פליג בנותן ומורה במוחק ור"ש דברי ת"ק נקיט
 ואתי לא הו"ל למינקט מוחק ברישא מה"י דלא
 חיתפרש בהדיא בדברי ת"ק אלא נותן הו"ל
 למינקט ברישא אלא ודאי מש' ליה כדכתיבנא
 דר"ש הוא דאית ליה איסורא בתרווייהו וקא'
 מוחק וה"ה נותן . ומ"ש אח"כ אר"ש וכי תעלה
 ע"ד וכו' ודאי דט"ס נפל בספרים וז"ל אה"ג
 וכמו שכן היא הגיר' בסיפרי ככ"ל וכו' בילקוט
 וצ"ע :

והרמ"ב ז"ל בפ"י עה"ת שם בפ' ראה כ' ע"ד
 רש"י ז"ל וז"ל ודברי ר"ש סמך של אגדה
 הם אבל הכתוב כדעת רבותינו אזהרה למוחק
 את השם ומפורש במס' מכות וכו' ולשון סיפרי
 מנין לנותן אבן אחת וכו' ר"ש או' מנין למוחק
 אחת אחת וכו' ר"ג או' וכי תעלה ע"ד וכו' ודברי
 ר"ש אינם במחלוקת אבל הם כו' כי מוחק את
 השם בנותן את המזבח עכ"ל . והגם שהוא ז"ל
 סובר דר"ש ות"ק לא פליגי מ"מ ר"ש מיהא תרתי
 קא' מוחק וה"ה נותן וכדכתיבנא . אבל הר"אם
 ז"ל כ' ע"ד הרמ"ב ז"ל לו וז"ל שאין מכל שו
 דהיה שדברי ר"ש הם סמך של אגדה ולא במחלוק'
 על ת"ק דא"ל שר' חולק על ת"ק בנותן וסובר
 שאזהרה זו היא על המוחק לבדו ולא על הנותן
 והו' ששינוי בסיפרי ר"ש או' מנין למוחק וכו'
 שהוא עלמיו מורה כו' אלא שבא לחלוק על ת"ק
 שאמר שהוא אזהרה למוחק ולנותן ואמר הוא
 שא"א שיהיה אזהרה לנותן דכשלמא לנותן מלינן
 למימר שלא כיון למחוק דרך השחתה אלא מפני
 שנכתב שלא במקומו או שלא בכבודו מחק אותו
 כרי לכתבו במקומו או לכבודו שהוא לש"ש ולא
 דרך השחתה אבל נותן שאינו מזהר כו' אה דרך
 השחתה כמ"ש הרמ"בם ז"ל והס"מ ז"ל איך אפשר
 שיעלה על הדעת שישראל נותנים מנחותיהם
 אה עכ"ל שלא בא הכתוב להזהיר אה שלא תעשו
 כמעשיהם ותגרמו למקד' שיחריב ודאיה ע"ז שהרי
 דברי ת"ק הם על הנותן והמוחק ור"י לא חלק
 עליו אלא על הנותן . וכן מה ששינוי בסיפרי
 מנין לנותן אבן וכו' ר"י או' מנין למוחק וכו'
 במחלוקת שניה וכו' אלא שהל' בת"ק מההיא

ובכבודו לש"ס בלא מחיקת אותו השם אסור דאז
 נר' במשחית כיון דאפי' סיכתבנו במקומו או
 בכבודו ואותו שם יגנונו . וכשנפל טי' דיו דלא
 מינכר' אותיות השם אינו נר' כמחוק אבל הכא
 דנוכרין אסור . א"כ כ"ל דלא דמי לנותן וכההיא
 שאמרו פ' כמה מדליקין ד"ל ע"כ דאותר ע"מ
 לבנו' במקומו הוי סותר ומחייב פי' משום סותר
 ע"מ לבנות וכפ"רשי שם . וסותר ע"מ שלא
 לבנות במקומו לא הוי סותר פי' אלא מקלקל
 ופטור יע"ש וכשמחוק השם שנכתב שלא במקומו
 לכתבו במקומו הוי כסותר ע"מ שלא לבנות
 במקומו שנק' דרך השחתה אפי' שאינו השחתה
 כהדיו . אלא שמשון הרמ"ב כס' אל כר"פ מוסורי
 תורה שכ' כל המאכר שם וכו' ולא כ' כל המחוק
 נר' שהוא סובר דדוקא דרך איבוד שהוא השחתה
 לוקה ול"ע עכ"ל . ועי' להדו"כ דף א' ע"ב
 מה שהרכה להק' על המ"גס אל דאישתמיט מניה
 דברי הר"י אסכנדר' שהביא מ"רן אל כב' יור' סי'
 ר"עו דשם מכו' הקו' והתי' ועוד הביא שם תשו'
 הרמ"ב אל דיריעה שנתקלקל בה השם שגונוין
 אותה דמכו' יולא להדיא מתשו' זו דס"ל להרמ"ב
 אל דבמחוק אפי' לתקן אסור כיון דאפי' לגנוזה
 ואיך קדייק איהו אל מדברי הרמ"ב אל מדנקט
 המאכר דלא אסור אלא דרך השחתה אבל לתקן
 שרי וא"כ שפ"ק הר"א אל דאפי' כו' לתקן איכא
 לאו דל"ת כן ודבריו עולים נכונים לדעת
 הרמ"ב אל יע"ש :

ור"י ההדיוט נר' דמה שהשיג עליו מההיא דתשו'
 הרמ"ב אל אין זה בדאי לדחות דקדוקו
 של המג"ס שהוא דקדו' אמת וכבר נו' דהרמ"ב
 אל דיוק בלישניה טובא והמקרה מסויעו דכ'
 ואבדתם את שמם ועלה קאי ל"ת כן דהיינו
 דרך איבוד והשחתה ועוד כיון דנתינה ומחיקה
 מחד קרא נפקי אל כי היכי דנתינה לא אסירא
 אלא דרך השחתה ה"כ מחיקה וכמ"ס הרשב"ץ אל
 ה"א שאלה ב' ד"ע ע"כ יע"ש . וההיא דתשו' הרמ"ב
 אל לק"מ ד"ל דע"כ לא קמחייב הרמ"ב אל לא
 דרך השחתה היינו מלקות אבל איסורא איכא
 אפי' שאינו דרך השחתה וגבי מוזכר שאני רכל
 שאינו דרך השחתה הוי תיקון דאית ביה מלוא
 ולכך שרי לכתחי' משא"כ גבי מחיקה אפי' ג'
 דליכא השחתה מלוא נמי ליכא כיון דאפי' כע"א

דהיינו לגנוז אותה יריעה ולכך לא שרי לכתחי'
 למחוק אבל אה"כ אי איכא מלוא במחיקתו כמו
 בדרון הר"א אל שהיה כתוב שלא בכבודו כגון
 במקום מטונף וא"כ כע"א כגון לקלפו אימא
 לך דמותך למחוקו לדע' הרמ"ב אל ודלא כהר"א
 אל שחילק בין נותן למחוק אלא ס"ל להרמ"ב
 אל דבכ"ג דמותך גבי נתינה דהיינו כמקום מלוא
 ה"כ מותר גבי מחיקה והיכא דאפי' כע"א כגון
 שיכול לבנות מה שהרוס בלי שירחיב ההריסה
 בדרך הבנאים גבי נתינה נמי אסור באופן דאין
 לחלק ביניהם כלל כיון דתרווייהו מחד קרא נפקי
 ודקדוק המג"ס אל הוא אמת ויזכ' והדרכ' אל
 נמי דקדק כן מדברי הרמ"ב אל כמו שהביא
 בשמו הדו"כ אל גופיה ריש דף ב' יע"ש . והשתא
 ליכא שום קו' מנותן למחוק ואין אהנו לריכוס
 עור לחילוק הר"י אסכנדר' דמעיקרא קו' ליתא .
 (ואפי' דיש ליישב בזה נמי כ' תשו' הדרכ' אל דנראה
 דסתרי אהדרי הסי' דא"כ סי' ע"ז וח"כ סי' תקל"ו וכמו
 שסעי' בזה סדו"כ אל גופיה הסי' אף לריך לעיין בחתי'
 כגוף תשו' וכעת אין ספקא מסכים)

ברם מה שחילק המג"ס אל לדעת הר"א אל
 בין נותן למחוק יש לחלק באופ"א דגדאי
 הא דלריך המזבח תיקון היינו כגון שנפסד כההיא
 דסוכה מ"ח או כמו אבני מזבח ששקלו מלכי
 יון והולכר' להביא אחריהם תחתיהם דהשתא
 כההיא שעתא הוא פסול ולית ביה קדושה כלל
 כמ"ס הרמ"ב אל בסוף פ"ב מהל' בית הבחירה
 ועי' שם בכ"מ דכפנמו האבני' פוסל בכ"ש ובכנין
 טפח יע"ש ומשו"ה מותר לנתון כדי להכשירו
 דלית ביה כההיא שעתא איסור נתינה כלל ואפי'
 אם נתרדלה אבן א' מאבניו לבר כמ"ס המג"ס
 אל ג"כ הוא פסול רכיון דנעקרה ממקומו כמתן
 דליהא דמי כמ"ס הרמ"ב אל כהל' בית הבחירה
 פ"א הל' יור' גבי רלפת העזרה וה"ה נמי למזבח
 ודמיא לנפל טי' דיו על השם דמותך למחוק
 ולחקן משום שבטלה לזרת האות ונפסל כמ"ס
 הר"י אסכנדר' אל הוכח בכ' יור' סי' ר"עו יע"ש .
 משא"כ למחוק שם שנכתב שלא במקומו ובכבודו .
 דקא' הר"א אל דאסור משום דהשתא מיהא שם
 גמור הוא ועומד בקדושתו וכו' הוא לדעת הר"א
 אל אבל לדעת הרמ"ב אל כבר כתבנו לעיל
 דמעיקרא קו' ליתא דכין נותן וכין מחוק שוים
 הם לענין דינא דאם הוא בדרך השחתה איכא
 מלקות

מלקו' בתריווייהו והיכא דאפ' בע"א איכא חסור' ויכא דאיכא מלוא בתיקון זה תריווייהו שרו לכתחי' . גם מ"ש המנ"ס ז"ל בתירון הא' דלהניח המזב' כך הרוס גנאי הוא וכו' ז"ל דעדיפה מינה הוליל דהוא פסול כמו שהוכחו לעיל מהרמ"בס ז"ל כהל' בית הבחי' . גם מ"ש בחילוק הב' דמוח' השם הנכתב שלא במקומו לכתבו במקומו הוי כסותר שלא ע"מ לבנות דמיקרי דרך השחתה יש לרחות דסותר ע"מ שלא לבנות הוי מקלקל גמור משא"כ מוחק דאית ביה תיקון קלת כמה שהוא חס על כבוד שמו ית' וגם הוא ז"ל הכיר בחולשת חילוק זה וכתב אעפ"י שאינו השחתה כהדירא וכו' יעש :

נותר חסור אלא אפי' לדעת הר"אס ז"ל דר' פליג אנותן מ"מ מורה הוא דהל' בת"ק וא"כ ליכא מקום פטור כלל . וכיח דילמא קמי שמייה גלייח דהל' כר' לדעת הר"אס ז"ל דליכא אזהרה בנותן דילמא הכי איפסיקא לה הילכתא במתיבתא דרקיעא מאיזה טעם נעלם מעינינו וכמו שש"ר שכ"כ הרמ"פ ז"ל שם ד"לא ע"ד שהק"ב סובר כר' לדעת הר"אס ז"ל יעש הא ליתא דהא לדעת הר"אס ז"ל כל עצמו של ר"י דסב' דלא קאי אזהרה אנותן הוא משום דלא תעלה ע"ד שישרש נותנים מובחתייהם . וכיון שכן ה"נ נימא דאיך יעלה ע"ד שהק"ב נותר היכלו שהוא גופן של דייקים והדק"ל . ובשלמא אם הלדיק הוא זקן שנחלש גופו ורפו יסודותיו הוי כמוכח שנתרועע וכותל היכל שנוטה ליפול דמותר לסתרו כדי להנחו יפה דאינו דרך השחתה ה"כ הותר להמיתו כדי שאחרי בלותו בעפר יהיה לו ערבה לקום בתח"ה ותתחדש כנשר נעוריו . (ובזה פי' הרמ"פ ז"ל כו' הפ' חני אמות ולא תיקשו היאך מותר שואחיה ביתר שאת וכו' יעש) אבל לדיק בחור כאריוס שעדין כוחו במתניו ובאכו יקניף מח"ל הא ודאי הוי דרך השחתה וחסור . והנה הרמ"פ ז"ל הביא שם כמה תירוטים על חקירת חרבן בהמ"ק בשם המע"ל והרב מור אביו ז"ל ע"ש . והגם שבתירוטים ההם יתורץ גם חקירתנו זו על מיתת הלדיקים מ"מ מלוא להביא מן ההדיוט ואענה גם אני חלקי :

ואע"פ

ואומר כי הנה נו' מ"ש האר"י ז"ל בלורד המיתה ויכבוט הקבר בש' הגלגולים הק' כג כי ע"י חטאו של אה"ה ע"ה נשרו הנשמות של כל באי עולם שהיו כלולים בו ונפלו לקלי' כל נשמה באבר המכוון כנגדה באדם הבליעל ואותה קלי' נמוגה ונלושה בה בעיסה בלוסה ויהו שאר"ל שהטיל הנחש זוהמא בחוה וגם באדם ועל זרעו ע"ס העולם ואפי' אותם שמתו בעטיו של נחש היה בהם זוהמא כי אין אדם ניטול הימנה חמס אין כולם שוים אלא כ"ה כפי קורבה אל החטא . והנה כשאדם חוטא הוא ג"כ ממשיך עליו קלי' זוהמת הנחש כפי חטאו מלבד אותה זוהמא שע"י חטא אה"ה אכל בשחזור בתשו' הנה ע"י התשו' יכול לרחות מעליו זוהמא ההיא שהמשי' עליו אכל אותה זוהמא שנדבקה בו ע"י חטא אה"ה

מלקו' בתריווייהו והיכא דאפ' בע"א איכא חסור' ויכא דאיכא מלוא בתיקון זה תריווייהו שרו לכתחי' . גם מ"ש המנ"ס ז"ל בתירון הא' דלהניח המזב' כך הרוס גנאי הוא וכו' ז"ל דעדיפה מינה הוליל דהוא פסול כמו שהוכחו לעיל מהרמ"בס ז"ל כהל' בית הבחי' . גם מ"ש בחילוק הב' דמוח' השם הנכתב שלא במקומו לכתבו במקומו הוי כסותר שלא ע"מ לבנות דמיקרי דרך השחתה יש לרחות דסותר ע"מ שלא לבנות הוי מקלקל גמור משא"כ מוחק דאית ביה תיקון קלת כמה שהוא חס על כבוד שמו ית' וגם הוא ז"ל הכיר בחולשת חילוק זה וכתב אעפ"י שאינו השחתה כהדירא וכו' יעש :

ותבט

עוני בשו"רי להרב זרע אמת תי"ור סי' ק"ך ד"קלח ע"ב שנתקשה ג"כ בדבריו הר"אס ז"ל הנ"ל והאריך בכו' דבריו יעש וע"ע להר"ב במדף וא"ו ואילך מה שהשיג ע"ד הר"אס וחספן הייתי להתבסס בדב"ק אך אנהא שברה לבי ונפשי מרה לי ואין דעתי פנויה כעת והמקו' ברחמי ירחם עלי ויתן לי ישוב הדעת לעבודתו ית' אכ"ר . אך חזות קשה אנכי רואה בדבריו הרמ"פ ז"ל בספרו הנ"ל ד"לא ע"ג שכ' ע"ד הרמ"ס ז"ל וז"ל ודבריו תמוהים מהרמ"בס ושח"פ פסקו לתריווייהו וכו' יעש . ואני ההדיוט חומר שאדרבא הוא ז"ל דבריו תמוהים דכפי הנר' הבין דמאי דקא' הר"אס ז"ל דר' ות"ק מיפלג פליגי היינו דלת"ק נותר מסייב ולא מוחק ור' ס"ל להיפך דמוחק סייב ולא נותר וע"י מקשה הרמ"פ דאיך פסק הרמ"בס ז"ל בתריווייהו והא' מיפלג פליגי אבל אהמחיר לא עיין יפה בדבריו הר"אס ז"ל כי שפתיו ברור מללו דלת"ק איכא מלקו' בתריווייהו ור' פליג עליה בנותן ומורה ליה במוחק ומסיק הר"אס ז"ל דהל' בת"ק מההיא דשילהי מכות וא"כ שפיר פסק הרמ"בס ושח"פ ז"ל בת"ק דאיכא מלקות בתריווייהו ולק"מ :

ומעתה

נתנה ראש ונשובה לחקירה שלנו דאיך הותר להק"ב כביכ"ו להמית את הלדיק ולהשחית גופו שהוא היכל המלך והא' קו"ל נותר דרך השחתה וחסור ולא מיבעיה לס' הרמ"בן ז"ל דסובר דת"ק ור' לא פליגי ותריווייהו ס"ל דאיכא מלקות בין בנותן בין במוחק . א"כ לדידן שכתבנו לעיל דשלינו מ"מ לכ"ע מיהת

הר"ה חנה תלוייה בת ר' וככל תשובות שבעולם
 חנה נפירת ממנו חנה ע"י המיתה וח"בוק ש"ו
 גופו נרקב בעפר וניתן ונסדרת ממנו ולכן הפי'
 אותם שמתו בעטיו של נחש שלא ה"ל חטא כלל
 מ"מ הולרכו למות משום כך והיו בעטיו של נחש
 ובשיקום הנוף בתח"ה יהיה זך ונקי נח ומלחמה
 ויכול להתקיים לעולם עכ"ל יע"ש . והיו טעם
 הקבורה בעפר לפי שכל דבר חיני נמתק הלא
 בשרו כי השורש קולט ומושך את חלק הקטן
 אליו וידוע כי נחש עפר לחמו ומלאה כי הקבורה
 בעפר היא כמו ההתה ככף סיגים בתוך כור
 שהכור שבו העופרת קולט ומושך אליו הסיגים
 ונשאר בסף לרוץ כן כשנקבר האדם ובשרו
 מתעכל בעפר שהו"ס הנחש הוא מושך חניו
 הזוהמא ונשאר הנוף ככף טהור . כמלאה כי המית'
 היא הכרח ותיקון גדול אל הנוף להפריד ממנו
 הזוהמא ואין לך תיקון יותר מזה וא"כ לא היו
 דרך השחתה ומותר . וזשה ה' ממית ומחיה וב"ת
 והיכי שרי והא' הוי ניתן דרך השחתה והסור ג"ל
 מוריד שאל ויצל לשין עליו כל' שמה שמוריד
 הנוף לשאל שהוא הקבר הוא משום עליו לזכרו
 וללחמחו והוי דרך ת"ין ושרי . והיינו משאר"ל
 שא"ל הקב"ה למשה הא' לא חמיתך בעוה"ז הלאך
 חני מחייד לעה"ל . וק' וכי לא סגי בלא"ה אבל
 לפי"ה ח"ש שהמיתה היא הכרחית לזחא הנוף
 ולזכרו וא"ה בלא"ה . ובזה ח"ש דאפי' אם הלדו'
 נפטר בחיר כהר"ס לא מקרי המיתה השחתה
 דמ"מ אית ביה זוהמא ואין לך מוס גדול מזה
 וכיון שע"י המיתה מורכך גופו ומתעלה מותר
 לנתלו דומיא דקורדוס שהשיאו עלה בבאבן כוטה
 לסתור ב"המק ח"ג"ג כל' היה רעוע והיכי שרי
 חלא כיון שהיה רוצה לבנותו בכין השוכ ומעולה
 ביותר לא הוי דרך השחתה ומיתר ה"כ כיון שע"י
 המיתה יהיה הנוף יותר חשוב ומעולה שפיר
 דמי . וה"ה והוא הטעם ג"כ לחיבן ב"המק דאין
 הותר להחריכו אלא מכיון שדעתו של הק"ב
 לבנותו בכין יותר שלם ומעולה שהוא בית ג'
 שיבא שיהיה קיים לעולמים לא הוי זה דרך
 השחתה ומותר . ור"ט שאר"ל שער שלא החריכו
 הק"ב לב"המק עיר וסירר לפניו במרו' תמונת
 בית ג' ארכו ורחבו תחיו אליו ואלמיו וק' דמה
 ענין זה בשעת חיבן אבל לפי"ה נחא כרי שלא

יהיה דרך השחתה ושרי וזשה חשב ה' להשחת
 חומת בת ליון וב"ת להשחתית אתמהא ה"ה הו"ל
 דרך השחתה ואסור לא נטה קו כל' שבהותה
 שעה נטה קו ומשקולת הכנין בדרך הכנאים
 להעריך ולסדר תמונת בית ג' וכיון שכן לא השיב
 ירו מבלע משום דהוי השחת דרך תיקון ושרי :

נציא

דחרכן ב"המק וסילוקן ש"כח שקולים
 הם מכל לר דבתריוהו חובה קושיא
 להלוינו ח"ו הלאך הותר להשחתת ובתרוויהו
 חובה שריותה חרה וטעם ח' לשניה' כהמור . וכ"ו
 כו' המדרש מלינו סילוקן בב"ח קשה בחרכן
 בה"מק כל' דחובה קושיא בסילוקן של בחורים
 כקושיא שיש בחרכן ב"המק ובמה שהתה מתרן
 קו' חרכן ב"המק יתורן גם קו' שיש בסילוקן
 ש"כח . והנה בעל מדרש זה ס"ל כחקירה דירן
 דסילוקן ש"ל חיסור נתינה אית ביה כמו חרכן
 ב"המק לכך השוה הותם ההדרי אבל חותו מדרש
 החרר דקא' קשה יותר מחרכן ב"המק גיורי
 נמי בליקיס המתים קודם זמנם מדיקט סילוקן
 ש"כ ולא קא' מיתתן ש"ל מש' שנסתלקו בהמלע
 חייהם ולא השלימו זמנם דהכי מש' ל' סילוק
 בהמלע הענין וס"ל כחקירת הרה"ש דמיתתן ש"ל
 דמייה למחיקת השם וס"ל נמי כדעת הר"ס זל
 דמחיקה חמורה מנתינה דאפי' לתקן חסירה
 וא"כ ליכא לתרועי חמיתתן ש"ל דמתרעין אחרבן
 בהמ"ק לכך קא' שקשה יותר מחרכן ב"המק
 דמה דמתרעין אחרבן ב"המק חינו מעלה
 הרוכה לקו' סילוקן ש"ל ואכחי ק' ולריך למלא
 תרולים אחרים :

והנה

לפמ"ש בישוב החקירה דהמיתה הוה
 דרך תי' ולא דרך השחתה בזה וכו' וכו'
 מה"ל בשעה שהלדיק מסתלק מן העולם ג' כמות
 של מל"הש יולאים לקראתו ח' ח"ל יבא שלום וא'
 ח"ל ינחו וכו' וא' ח"ל הולך כחומו הכוונה שג'
 כמות חלו באים להסיר ממנו עקשות לב לכל
 יתרעם כלכו על הית כלו העכיר עליו את הדיון
 כמה שהמיתו והו"ל דרך השחתה ואסור לכך
 מודיעים לו שאדרבה מיתתו זוהי תקנתו והיא
 תועלת לנפש והנוף . תועלת הנפש היא עפי'
 מ"ש האר"י זל בסוד גדולים לדיקים במיתתן כי
 ביום המיתה מכררים בירור גדול ועושים יחוד
 וזיווג למעלה יותר מכל מה שעשו בחייהם וזהו
 יבא

משלשה חלו ויפסד לך :

א"נ יל בחופ"ה הק' דנקטו ג' לשונות חלו כי הנה נודע דרך בני אדם כשכאים לנחם אדם ה' על כל דבר שלא תבוא בג' דרכים יכולו חלו בטענה התראית דמיונית השואית התראית ר"ל שאר' לו דע לך שאותו האיש בלאו"ה הוא איש מכהובות וידוע חולי ואם אינו מקיח דעתו מהראגה והיגון כנפשו הוא ומה יעשה באחריתו לכן חוס על עלמך הרגע ודוס והסר כעס מלבך וזה נק' התראית בעבור שאתרים בו על כך טענה דמיונית או' לו דוס לה' והתחולל לו כי הוא יכאיב ויחשב ימחץ וידיו תרפנה ובעור ימים מועטים יוסיף ה' לך למשנה אם בניס ואם נכסים והיא נק' דמיונית בעבור שבדמיון יסודה שמדמין לו כאלו כל מה שאבד לו כא' יבא בקרב הימים והאגד כליל יחלוק והיה בלא היס' טענה השואית ר"ל שאר' לו כי לא הוא הראשון בפגע זה לא שלמים וכן רבים שתו כוס התרעלה זה ועוד יותר מזה וכהיה דר' יוסן כשהיה מנחם אבליס היה ח"ל דין גרמא דעשיראה ביר' אבל אחר האמת כל הנ' טענות של נחמה הם תנחומין של הכל שהין בשלשם דו השב לו מה שהפסיד רק להפיג לערו קלת הכל מה שאבד אין להחזיר משא"כ נחמת הק"כ היה נחמה אמיתית שהוא כל יכול להחזיר הדבר הנפסד עצמו ולתקן המעוות ככתחי' ובוה פי' הרק"פ ז"ל שם ד"מב ע"כ בשם הר"מ פולוכייה ז"ל מ"ש הנביא נחמו נחמו עמי וכו' דק' הכפל וגם יאמר אלהיכם דפשיטת שהרי כל דברי הספר הוא מאת אלהינו אבל הכו' לו' כי הכל נחמת בני אדם כוב בני איש שהין בידם לתקן המעוות ואין זה נחמה גמורה אבל נחמה האמתית כהיות הנזק שאירע וחזור לתקנו כמ"ש הק"כ הני הנתי אש כליון ואני עתיר לבנותה באש שנק' ואני אהיה לה חומת אש וכו' ונחמה כזו אינה יולאה מפי ב"ר דק מפי הש"ת ואש נחמו נחמו עמי בלו' נחמה שאני או' אינה בדרך העולם אלא נחמה אמיתית ונחמה כזו אינה יכולה ללאת מפי אחר רק יאמר אלהיכם שהוא לכו יוכל להחזיר הדבר ככתחי' יעש ורפ"ח :

ובזה אפ"ל מ"ש במדרש ע"פ זה נחמו החיים נחמו המתים והוא מבואר וכו' ג"כ מש"ה כי

טוב

יבא שלום מל' ביאה ויוג' ושלום הוא היסוד ח"כ שלום בגי' ע"ו לרמזו שזוכים לגלית שע"ו הורות דהייך בכל העולמות מה שלא השיגו כך בחייהם וחועלת הנוף שע' המיתה וההכורה ניתבה הזוהמא ונפרדת נמנו ואין לך מנוחה יותר מזה וזהו יגוהו על משכבותם ר"ל מנוחה גדולה מולאת להם כמה שהם על משכבותם בקבר וכיון שכן שהמיתה היא תיקון ועלוי ח"כ הולך נכחו דרך ישר באין קי' כלל כי ישרים דרכי ה' וכולם נכוחים למבין ח"כ ז"ל מא' זה בחופ"ה והיה בהעיר תחי' רחיוה לורך באים ג' כתות מל"הש ולמה לא די בכת ה' שא"ל כל הפסוק ועור ז"ל בפסוק עצמו דרישה וסיפיה ל' יחיד ובהמנע ל' רבים אמנם יוכן עפי' מש"ל בכתחי' הדרוש כי בג' דברים ימלא האדם נוחם מעלבו ורגוזו ה' כהיות הענין לית רבים או שיולא ממנו תועלת לאחרים או שהוא דבר טבעי וכל"ס שהלדיק מלטער הרבה במותו על שנעשה חפשי מהח"מ והיה פסורה רלא הירא ולזה שולח לו הק"כ ג' כתות של מל"הש לנחמו ולדבר על לבו וכ"א באה לנחמו בא' מג' סיבות הנ"ל ה' ח"ל יבא שלום לרמזו לו שמיחתו כיצרה על הדיר ומה שהיה קנף וכעס עליהם עתה על ידו נעשה שלום בין ישראל לחייהם שנשמים וא"כ הרי ילא ממנה תועלת לאחרים ויש לו להתנחם בזה כת ב' באה לנחמו כמה שהיה לית רבים וחדע שהרי יגוהו ישראל על משכבותם באין פרץ ואין ניחה מכל גזירות ק"ו שהיו עליהם ואלו לא ננעה לראו אל לבם לא היו נכנעים וחוזרים למוטב אלא וראי שהיתה לית רבים ולכן נקט הכא ל' רבים י"שם דקאי על ישראל שנחו ע"י מהקנף שהיה עליהם וכת הג' מנחמתו כמה שהמיתה היא טבעית ולכן תכונה בשם אליהו כמס"ה כי הולך האדם אל בית עולמו חנוי הנוך בדרך כל הארץ בלו' שהוא דרך כבושה ואינה נגדיות ואש הולך נכחו בלו' שהמיתה שנק' הולך היא נכחו דרך ישר ואינה הפכיית ובוה יש לו להתנחם וכן מצינו בדברי הנביא ע"ה שנקט ג' לשונות של נחמה פגנר ג' סיבות הנ"ל באו מה אעידך מה אדמה לך מה אשוק לך ואנחמך שכאן גם שלשתם ביחד לא יועילו להנות מזור כי גדול כים שברך ומי

טוב זמרה אלהינו כי נעים נאום תהלה ר"ל כי לו נאם ולו יאם לכד התהלה לפי שיכול לתקן הנוק ולהחזירו כבתחי' כי הנה מה שעכשיו ירושלים חרבה ושוממה בונה ירושלים ה' ומה שעכשיו ישראל נפולים בגולה נדחי ישראל יכנס ומה שעכשיו המתים נאנחים ונאנקים על שברם הרופא לשבורי לב ומחבב לעצבותם זה תה"ה כמו שדר"ל ולכן גדול אדוננו ורב כח שרק הוא לבדו יכול להחזיר המעוות לכמות שהיה ואין זולתו. וזשה מה אעידך כל' ואנחמך כי מלת ואנחמך קאי אכולהו והכוונה על הטענה התראית כי לשון העדרה היא התראה כמו והועד בבעליו או מה אדמה לך היינו טענה דמיונית או מה אשור לך היינו טענה השואית שכל זה הנחומין של הכל שקילקול הנעשה ח"ו להשיב הכל אחת אני או' לך כי גדול כים שברך מי ירפא לך ודר"ל מי שעתיד לרפאת שברו של ים הוא ירפא לך. והכו' עפי' מ"ש המפ"ל ששברו של ים הוא כלפי משאר"ל שבשעה שנשא שלמה וכו' ירד גבריש ונעץ קנה כים והעלה שירטון ועליו נבנה כרך גדול של רומי. וזהו שברו של ים שמתרעם על שנחסר חלק ה' ממנו כי העולם שליש ישוב שליש מדבר שליש ים אבל לעת"ל הק"כ מה מחזיר לו לים את שלו כי רומי תשקע במלולות ויחזור הים לאיתנו כמו שניבא יחזקאל הנביא על צור בהעלות עליך את תהום וכסוד מים הרבים בלהות התנך וכו' וז"ש מי שעתיד לרפאת שברו של ים לקזור ולטול את שלו הוא ירפא לך ויחזירך לאיתנך הראשון וזהו נחמה אמיתית. וזשה כאיש אשר אמו תנחמנו ר"ל נחמה אמיתית כן אנכי אנחמכם נחמה גמורה ביצר ובירושלים שאחזור לבכותה כבתחי' בזה תנחמנו נחמה גמורה. וזשה אנכי אנכי הוא מנחמכם נחמה גמורה ואין עוד מלכדו. וזה ג"כ מש"ה ופרווי ה' ישובו וכו' ד"ל כיון דקא' ששון ושמחה ישינו פשיטא דנסו יגון ואנחה אבל הענין כמש"ל כי נחמה הדמיונית של בני אדם כהכל יסודה חרף שאפ' שיגרום החטא ולא ישיב ה' את שבותו ועוד אפ' אם ימלא שיוסיף ה' את כל אשר לו למשנה כמו איוב מ"מ אינה שמחה שלימה דקוף קוף תמורת מה שה"ל נתנו לו ולא אותם בעלמם כי לא חיו כניו שמתו ולא מקנהו

הראשון חזר לו רק תמורתם ולכן אפי' בעידן חדוה עזיבותא דמ"מ לבו נעלב על בניו הא' שמתו ועל ככסיו שאבדו ולא יכזר מהיות שמחתו מהולה בתונה ואנחה חרישית. וכאיתו משל שכ' הרב אהרן יעקב בפ' ראה למי שאבד לו כים של ק' דינרים ושוב מלא כים אחר תחתיו שמ"מ מיצר הוא על כים הא' שאבד אבל אם כיסו הא' עלמו שאבד מלאו אח"כ אינו מיצר כלום. כמז"ה שאין בעוה"ז שום נחמה גמורה ושמחה שלימה שאינה מהולה ביגון. ואנחה משא"כ לעת"ל שהק"כ מה מחזיר לנו אבירתנו עלמה שאותה ירושלים ואותו מקדש ואותם מתים הם עלמה מחזירים לנו ולא תמורתם אז היא שמחה שלימה וז"ש ושמח' עולם על ראש' ודר"ל שמחה שמעולם על ראשם כל' אותה עלמה ולא תמורתה ולכן רק ששון ושמחה ישינו ונסו יגון ואנחה שלא יתערב בשמחתו שום יגון ואנחה כמו בעוה"ז. וזה ג"כ מש"ה כי נחם ה' ציון וכו' ר"ל שרק הק"כ לבדו הוא יוכל לנחם את ציון מעלבה ומרגזה והוא ע"י שניחם כל חרבותיה והשיבם לקדמותן וישם מדברה בעדן וערכתה כגן ה'. כמו שהיו מתחי' ולכן ששון ושמחה ימלא בה בלי שום עלב כלל רק תודה וקול זמרה. ה"כ ובאו ציון ברנה וכו' הנה ז"ל ובאו ל' ביאה וזיוג ציון הוא יסוד ברנה היא המל' ה"כ ברנה איתו' בהנ"ל לרמוז אל ג' יסודים העולים בגו' כ"ד ושמחת עולם שהיא המל' תתעלה על ראשם בסוד עטרת בעלה ששון ושמחה הם תרי דריקי חד שמים שמחה וחד שמים ששון שהם ב' יסודות דצו"ן (עי' זוהק סוף פ' בלק) ישינו ויתחברו ביחד ונסו יגון ואנחה הם צו"ן דקלי' שיתבטלו לגמרי בכ"ה :

א"נ מ"ה אעידך לשון קישוט כמו ואעריך עדי ור"ל את הכת ירושלים שהוא בחי' הב' המכונה בשם כת בסוד כת בתחי' הנה לעת"ל אעריך ואקשטך בבחי' המ' שאחברנו עמך. מ' אדמה לך כל' שאדמה אותך לבחי' המ' והוא בהולאת כל חלקי הב' שהיו חסרים ביציאתם מעינים דא"ק כנו' כי לא ילאו רק בבחי' המלכיות שלהם ועי' ישראל ושלמול להתברר וללאת כל חלקיהם שהם הט"ס עליונות דב' ויהיו דומין לבחי' המ' שילא שלם ב"ס ועי' מה

גם מחלכ הקל' יעש וזהו וישם מדבר'ה כערן .
ה"כ מדערה היא המל' הנק' מדבר ים וערכה
הם נו'ה בסוד ב' כדי ערכה שגם הם כחי'
דינין לבר מגופא כולם יתוקנו ויתמתקו ויהיו
כערן ונן ה' ששון ושמחה הוא זיוג ב' יסודות
זון ימלא בה בכל עת ולא לפרקים כמו שהוא
עכשיו לא בתמידות רעים אהובי' דלא מתפרשן
לעלמין תורה וקול זמרה בעננא וכומן קריב
כמהרה ב"ח :

דרוש ירשי

דרשהי אותו באסיפת זקני ת"ח הע"י בתשלום הי"ב
יום ערב פורים התרנ"ט ליצי' :

גרסינן בסוף ק' דסוטה ויאמר ליהם פן ק"ך
שנה אנכי היום שאין ת"ל היום היום
מלאו ימי ושנתי ללמדך שה' קבה משלים שנותיה'
של דריקים מיום ליום ומחודש לחודש דכ' את
מספר ימיו אמלא ע"כ ולכחו' ק' דאמאי תיסק
אדעתין שיקר שנותיהם ש"ל עד דאלטריך
לאשמעינן דמשלים הלא אדרבא יראת ה' תוסיף
ימים ועוד אי על שנותיהם הטבעיים שהם ימי
שנותיו בהם ע' שנה ואם בגבורות פ' שנה קה'
דמשלים ה' קחזינן דלח'ה' שכימה דריקים גדולי'
לא השיגו לע' שנה אלא מתו בחלי ימיהם הו'
סמוך לו מלפניו הו' מאחריו והיאך יתקיימו
דברי חז"ל והמקרא . ועוד מהו הו' מיום ליום
ומחודש לחודש ומנהרש' ה' זל בח'א קידושין ד"לח
כ' בזה יעש . אמנם נו' הוא דלא יבא ול' כשיאריע
מקרה לא טהור שדריק ה' וכשר מת בחלי ימיו
כל העולם חרדים וקוראים תגר על מדותיו ית'
לו' זו תורה וזו שכרה היכן אריכות ימיו של זה
והיכן טובתו של זה כאשר חזי הגבר ראה עני
כמות עלי בני בכורי **אהרן** נ"ע שאני עוסק
בהספדו במבחר עלומיו כן ע"ז שנה והיה
עלם נחמד ובחור עליון פרח שושן כשר ולדיק
הם וישר ירא וקר מרע יושב בשכח בין ברכי
ת"ח ולא שסיק גירסא מפומיה הנה כמותו רגזה
כל העיר ותהי לחדרת אלהים על מה עשה ה'
כבה לנטע נחמן להיות נקטף בלא עקו מחוסר
זמן . אכן ראיתי למהר"י ארבי זל בדרושים שלו
הנק' דברי שלום שנתעורר בזה להשקות סער
לבות

מ'ה אשה לך כל' שיתחברו ה"ם דמ'ה ב"ם דב'ן
יחד שוה בשוה וזיה ואנחמד שזה תכלית הח'
כמבו' בהק' רח"ה להרש"ט ז"לה ד"קו ע"ב .
והנה כל החרבן והשמתון שיהיה בעולם הוא ע'
פעולת המל' בתחתונים כדאמר באדרז' ווי כד
איתער עלמא בדינוי דלדק וכו' וזהו כי גדול
כיס שברך ר"ל שכל גדול שברך הוא נמשך
מהמל' הנק' וס' שלא יוכל השקט ויגרשו מימיו
רפש וטיט שהם כוחות הדינים המתגרשים לכוף
בעולם ולעת"ל תהיה הנשגות העולם ע' הכי'
הנק' מ' וי' יספך למ' וזהו מ' ירפא לך
ממחן מכתך דבה תלייא חירו דכולא . וז"ה
כאיש אשר אמ' תנחמנו אמ' דיוקא כן אנכי
שהיא הכי' ה' ע' אנכי דיל"מ אנחמכם . וזהו
אנכי' אנכי' הוא מנחמכם . וז"הג"כ כי נחם ה'
זיוג וכו' הנה תיבת נחם כתי' חסד והיא כגי' ז"ח
והענין כי הנאולה העתירה להיות כב"ח היא
ע' הכינה הנק' שופר גדול כמש"ה והיה כיום
ההוא יתקע בשופר גדול וכו' והבי' היא כוללת
נש"כ וזהו אראנו כפלאות נו' פלאות והנה שער
הנו' הוא כולל ג"כ כל השערים שלמטה ממנו
הסר שער הנו' העליון דגניו באבא נשאר מ"ט
שערים התחתונים ומ"ט שערים שבשער הנו'
עלמנו רמז לדבר וישארו כמ"ט בשנים ולכן הכי'
היא כחי' היוכל שכולל מ"ט שנה ויוכל ג"כ עולה
מ"ט עם הכולל ויוכל הוא לשון זכר כי הכי'
היא עלמא דרכורא לפי שמתפשטת ב"א שהוא
דכורא ולכן לעת"ל נא' שיר חדש ל' זכר ולא
שירה ל' נקבה שהיא המל' הנק' שמיטה ל' נקבה
ולכן שמיטה כגי' שג"ד כמנין ימות הלכנה . והנה
מה שאנו זוכים לעת"ל לנאולה שע' הכי' הוא
ע' זכות החורה שגדרשת ג"כ בשני פעמים מ"ט
כמ"ט פנים טהור ומ"ט פנים טמא כמו הכי'
ולכן התורה שבירינו היא מהברי' שהיא כחי' ב'
כמ"ט האר' זל ככוונת שברא'נו לכבודו וכשנוכח
לבי' שהיא כ"פ מ"ט כגי' ז"ח אז ח'ן שחוט שהם
הדינים ויתמתקו בשרשם שכי' ויהיו ל'א ומנוחלח
ואז מח'ן מכתנו ירפא וז"ה כי נחם ה' זיוג ע'
הכי' שהיא כ"פ מ"ט כמנין נח"ס ואז נחם כל
חרבותיה הם כירורי הז' שנשברו הנק' עולם
החרבן שיכרור כל כירורי הז' ואפי' הקל' הנק'
ימדבר כמ"ט הח' ואז זל ד"כ ע"א שאנו מתקנים

לכות כני אדם וליושב דעתם לכל ילא עתק מפייהם נגר משפטי ה' הלדקים וזה יכתוב ידו כפ' כ"ח וזל הקדמה ידועה היה בין החכמים שמכל כ' הקדמות אמתיות ולדקות התולדה המתחייבת מהם היה ג"כ אמתיות ולדקת כהמדרך כל אדם חי וכל חי מרגיש נתחייב מזה שכל אדם מרגיש וכוון שכן נאמר שהקדמה אמתית היה מ"ש החכם בגדר התכלית שהוא היותו משלים הפעולות ומגבילן כי מיד שהפועל השיג התכלית המכוון בפעולתו מיד הוא נח מתנועתו ושוכת מפעולתו (ועפ"י הק' זו שגדר התכלית היה המנוחה כזו מאזל הביאור רש"י זל כפ' ויכל אלהים ביום הו' וזל ר"ה מה היה העולם חסר מנוחה בא שבת בא מנוחה וכו' ור"ל שכיון שהמנוחה היה עד על שלימות הפעולה ח"כ הרי שלימות הפעולה נראית ביום הו' ושפיר נא' ויכל אלהים ביום הו' ודו"ק שמעון) וזה כי האדם האוכל למלא נפשו כי ירעב כיון שמלא תאוותו והגיע לתכליתו תפסוק תאוותו וגם אם ישימו עוד לפניו לאכול לא יקחהו כי השג' התכלי' נותן גבול לפעול' וכמ"ס החכם כל תכלית סוף וכו' (ובזו מאזל דריקים איז להם מנוחה חפ"י בעו"הב שגא' ולכו מחיל ש חיל וכו' וזה לפי שבהשגת התכלית באה המנוח' ולפי שעבודת ה' איז לה גבול לכן איז להם מנוחה ובזו לכל תכלה ראיתי קץ רחבה מלוחך מאד והוא מכו' שמעון) וגם הקדמה ידועה ואמתית היה כי תכלית יצירת האדם בעול' אינו שא להשלים נפשו וכמו שגא' ויולר ה"ה את האדם עפר וכו' כלו' שהק"ה תיכן את האדם מחומר ולורה וכנגד החומר אמר עפר וכו' וכנגד הורה אמר ויפח באפיו נשמת חיים להיות לו בחירה לנטות אח' או זה אכל ויהי האדם כלו' שעיקר הוויית האדם לא היה אלא לעשות לנפש שתהיה חיה ולנחית שזהו תכלית הווייתו ויצירתו נתאמתו כ' הקדמו' לו נתחייבה מהם התולדה והוא שכיון שהאדם השלים את נפשו והשיג שלמותו בהכרח המות עומד כלדו וזה כיון שתכלית יצירתו וביאתו לעוה"ל לא היה לא להשלים נפשו עכשיו שהשיג בהכרח הוא גדר התכלית הוא הגבלת הפעולה ולנוח מהתנועה והוא סוף האדם ומיתתו ופטירתו מעוה"ל :

ורמז לדרוש זה מלינו בענין עבודת יוהד שהיתה בכגרי לכן ועם היות אותם הבגדים חדשים ממם וראויות להשתמש בהם פעמיו רבות מ"מ טעונים גניזה כמ"ס הרמ"בס זל פ"ח מהל' כלי המק' והכוונה בזה שכמו שכ"ג הוא משרת להק"ה בה בחותה עבודה עד שזכנס לפני ולפנים להקביל פני שבי' באמלעות אותם הבגדים הלכנים והטהורים ומיד שהגיע לתכליתו הוא פושטן ומלניען ככה כל איש מיס' הוא כהן להק"ה כמ"ס והתם תהיו לי ממלכת כהני' וחייב כל אדם לעבוד ולשרת בהיותו בעוה"ל בכגרי לכן כלו' שלא ילך אחר חומרו ויולר הרע שהם בגדים לואים עד"ה ככל עת יהיו בגדיך לבנים ויתנהג לעבוד עבוד' זו עד שיזכה להקביל פני שבי' וכיון שהגי' לכך איז מהלוצר עוד שישאר מלובש בחומר הזה כי לא נתלבש בו כ"ל לעבו' עבודה זו וכיון שכבר נעשית ראוי הוא שיגנו כמו שהיו גונוס בגדי לכן של כ"ג כי כבר הושג התכלית ומגדר התכלית הוא להיות סוף וגבול הפעולה ולנוח בו מהתנועה ולזאת הכוונה מלינו כמ"ס שגא' בו לא כהתה עינו וגו' לו' שאע"פ שראוי לחיות בדרך הטב' שהרי לא כהתה עינו מ"מ כיון שהגיע לתכלית השלימות שנכרה בשבילה והוא שזכה וזכה את הרכים מיד נח מתנועתו :

ועם זה יתיישב ויתקדר דעת האיש הנשדך ממקרי הזמן מכריתת איזה בחור חמד השלם כנפשו כי כתחי' המחשבה היה נראה לו שהוא מקרה ולא בהשגחה שאם היה השגחה מאתו ית' היתה המיתה מחמת איזה רשע או פשע והבחור הנכרה ההוא לא היה תוכו כבדו אכל בדרוש הזה אשר חקרנו והיה כל הנשדך ורא' אותו וחי שאדרכה שלימות הבחור ההוא והשגת תכלית שלימותו חייב כריתת זמנו וקולר חייו כי לא בא חומרו לעולם כ"ל להשגת התכלית ההו' ומאחר שהשיגו במיעוט זמנו נסע ממקומו וחלף והלך לו (ועפ"י דברי הרב ה"ל זל אפ' לפ' ויכוח שיהוא עם איוב באו' בסי' לר כי אמר איוב לרקתי וש הסיר משפטי על משפטי אכוב אנוש חלי בלי פשע ושאר פסוקים הנמשכים והדרדוקים בהם רבים אכל הכור עפ"י הר' הנו' זל כי לפי השקפ' א' בכרית' בחור השלם במבחר עלומיו

עלומיו יאמר ה' מב' פנים או שהיה במקרה ולא בהשגחה ח' או שיש לחשוד ח' את הבחור השלם ההוא שאין תוכו כבדו' וכן הענין בהתיסר לדיק' ה' באיוב וכיוצא ש"ל ג' כ' ה' מב' פנים הנו' המנס' הין זה כ"א לאנשים אחרים שיש לפניהם ב' דרכים אבל הבחור ההוא עלמו או הלדיק המתיוסר דקום ליה בנפשיה שזך וישה פעולו לה נשאר לו לומר רק פן ה' שלא בדרך ובמשפט נהיה זה . וא"כ כי אמר איוב לדיקתי ר"ל שידעתי אני בעצמי שלדיק וישר אני ולכן לא נשאר לי לו' בהתיסרי אלא שאל הסיר משפטי ולא בדרך מיסרני כי היתכן על משפטי אכזב בתמיהה ר"ל שבעבור משפטי ויטורים הבאים עלי אכזב על עצמי לו' שאני רשע לא כי לא אעשה שקר בנפשי אלא על דעתי אעמודה לו' אנוש חזי בלי פשע . וב"ת הין זה ראייה שאין אדם מראה חובה לעצמו זה אינו שהרי הכל מעידים עלי ואו' מי גבר באיוב ישמה לענ' כמים ואינו מקפיד שומע חרפתו מלעג השאננים ואינו משיב ועוד שיכול להתחבר ולהיות אדם לחברה עם פועלי און ויכול ללכת עם אנשי רשע ואינו ירא כי לא יוכלו להדיחו מדרכו הטוב והישר אשר בו הוא מחזיק ולא ירפנו וכיון שכן שהכל מעידים על ענותו ונדקו ועבד' רואה עצמו שהוא מתיסר לכן גזר אומר לו' לא יסכן גבר ברכותו עם ה'להים ר"ל שאין תועלת לאדם בעשותו רזון ה'להים מאחר שהכל הוא במקרה ולא בהשגחה בפיו מאזני הדרך והיה בלדיק כרשע . כו' הם דבריו ליהוה בשם איוב שאו' שכך היא דעתו . ובא הוא לבטל דעת זה באו' לכן אנשי לבב שמעו לי שאני לא כן אחשוב אלא חלילה לאל מרשע ושדי מעול אלא העיקר הוא בכריתת הבחור השלם הוא משום כי פועל אדם ישלם לו ר"ל לפי שכבר השלים פעולתו אשר בא עליה לעולם והשיג החכלית ולכן מלא חותו המות שהוא אורח כל איש שנא' אנכי הולך בדרך כל האדם וכאסף בחצי ימיו כי למה יניחנו בזה העולם לבטלה . אבל המנס' ש לא ירשיע את הבחור לו' בסברת העולם שאין תוכו כבדו' ושדי לא יעות משפט ליוסר הלדיק על חנם כדעת איוב אלא לכל יש טעם וסיפה . וחזר להכריח הענין מעצמו ואמר שהרי יש' לך לדע' תחי' שביאת האדם לעוה"ז

אכל יש ועבודתו עדי ערב שהיה עת זקנתו ()
ואעפ"י שלבאו"ן שהנפטר בקולר שנים הוא נעקר
מהעולם באכזריות חמה ושטף אף אין הענין
כן כי האדם השלם ועובד אלהים אין נפשו
מסתכנת בחומרו עד שגא' שקשה עליו לפרוש
ממנו לא הרי הוא באדם המפשיט לבושו ונוטה
לישן . כן הדיק כיון שהשלים נפשו פושט חומרו
בלי עמל ויגיעה כי אינם נאחזים זכו וכמשארזל
בפ"ק דברכות כי האסכרה שהיא מיתת הרשעו'
דמיוא כחיוורא אנבכא דעמרא וכו' ונשיקה
שהיא מיתת הדיקים כמישחל בניתא מחלכא .
וזש"ה מתוקה שנת העובד ר"ל כי העובד אהים
תמתק לו השנה שהיא המיתה אס מעט ואס
הרבה יחיה והטעם לפי שיאכל שבר עבודתו
בעו"ה ואינו מרגיש בלער הפרידה מהעולם
אכל השבע לעשיר בעבור שמתרירו ומונעו
משלימות נפשו לכך איננו מניח לו לישון שינה
מתוקה לפי שהוא נאחז בסך תענוגי החומר
וקשה לו הפרידה . א"כ איננו מניח לו לישון
בקולר שנים לפי שעדיין לא הגיע לתכלית
שלימות נפשו ולכן ממתינים לו עד עת זקנתו
אולי בהמשך הזמן ישיג שלימותו . וא"ת כיון
שפטירת האדם בקולר ימים הוא לפי שכבר השיג
שלימותו ולכן מסלקו הק"ה מן החיים הזמניים
לאור באור החיים הנלאים א"כ למה כל היגולם
כולו מידעזע על כך ובוכים ומספידים וגם כל
אדם מתפלל בשביל חיים הזמניים . תירץ זה
הכינאו הרב בן חסדאי ז"ל בספר אור ה' במא' ב'
כלל ו' על המשנה יפה שעה א' בתשו' ומע"ט
בעו"ה מכל חיי עו"ה שז' שהעובד האמת
תכלית חשקו היא העבודה עצמה (ר"ל ולא אל
השכר הנמשך מהעבודה) ואליה כל מגמתו
מבלי פנות לדבר אחר רק לנשות רצונו ית'
וזאת היתה כו' ארון הנביאים באו' לעברה נא
ואראה וכו' וכמשארזל שהרבה מלות אינם
מתקיימות אלא בארץ וע"כ היה נכסף לעבודה
וכו' באופן שעלה בידו כי הפטירה קודם הזמן
הטבעי אינה הוראת גרעון האדם אלא אדרבא
אפ' שהיא הוראת מעלה והשגת שלימותו .
עכ"ת הרב ז"ל הנ"ל השיך לעניינו :
ועפ"י דפ"ח האמורים נשכיל לדעת כו' מא"ל
הניתן למעלה בתחי' הדרוש שהק"ה ממלא

שנותיהם של דייקים וכו' שאין הכו' על מילוי
שנות חייהם הטבעיים שהם ע' או פ' שנה שהרי
עיננו רואות ההיפך אלא על מילוי שנותיהם
שכפי לורך שלימות נפשם שאין הק"ה מחסר
כלום לדיק מאותם ימים הקלוקים להשלמת
נפשו כדי שלא ילא מהעולם חסר השלימות לא
מניחו להשלים כל אותם השנים המעט הם אס
רב כפי מה ששיערה חכמתו ית' כא"ו כפי
הראוי לו כדי שיוכל להשלים נפשו באותם
הימים שהולך ומוסיף שלימות בנפשו מיום ליו'
ומחורש לחורש ואז ילא מהעולם בתכלית
השלימות והו' אומרם ז"ל שנותיהם ש"ל שנותיהם
דייקא כלו' הראויים להם כפי שלימות נפשם
והו' אור' ג"כ את מספר ימיו הראויים לך כדי
השגת שלימות נפשך אותם ימים אמלא כדי
שע"ב תהיה שלם בכל :

עוד

כתב הרב הנ"ל ז"ל ליישב וזל או אפשר
שיהיה פטירת הדיק קודם זמנו בעון
הדור וכמש"ה הדיק אכר שאין הכו' לו' שהדור'
במותו נאכר ח"ו שא"כ ה"ל נאכר אלא ר"ל
כמש"ל אכר מדורו כי להם היתה האכידה וכן
דרשו ז"ל בפ"ק דמגילה ח"ר אלעזר א"ר חנינא
דייק אכר לדורו אכר משל לאדם שאכרה לו
מרגלית כל מקום שהיא מרגלית שמה לא אכרה
אלא מבעלה הכו' שנפשו של דיק היא נלאית
וקיימת לפני הק"ה כמרגלית אכל אכר מדורו
שהיו נהנין ממנו עלה ותושיה וזכותו מגין
עליהם וכו' יעש . ועפ"י ז"ל אפ"ל כו' הכתוב
אכר חסיד מן הארץ ר"ל כי רק מהארץ אכר וכן
וישר רק באדם אין ר"ל שלא נעדר רק מבני
אדם אכל הוא בעלמו ככ"מ שהוא הוא עומד .
והנה טעם זה שכ' הרב הנ"ל ז"ל שהדיק נתפס
על עון הדור אמת שהוא מכויר בדרזל בש"ס
ומדרשים ולמפורסמות א"ל ראיה . מ"מ יש
לחקור בזה חקירה עלומה וחדשה היא אולי
שלא ראיתיה בשום ספר ולא שמעתייה בלתי היום
והיא דלפי הנר' מדה זו שנוטל הק"ה לדיק ה'
ומכפר על הדור היא היפך הדין ח"ו דהא ק"ל
דאין דוחין נפש מפני נפש ומשנה שלימה שנינו
בסוף פ' דאבלות האשה שהיא מקשה לילד
מחתיין את הולד במעיה ומולידין אותה איברים
איברים מפני שחיה קורמין לחיו ולא רוכו אין
נובעין

יגועין בו שאין דוחין נפש מפני נפש . וה"כ
אמרין בפסחים ד"כ ע"כ ומייתי לה כיומא
פ' בתרא וסנהדרין ע"ד ורולא גופיה מכלן פי'
דיהרג ואל יעבור סברא הוא דהוא דאתא לקמי'
דרבא וכו' מא' חזית דרמא דירך סומק טפי
דילמא דהוא גברא סומק טפי . הרי בהדיא
דגם הכברא נותנת כך דאין לדחות נפש מפני
נפש וא"כ היאך הק"כ דוחה נפשו של לדיק
מפני נפשות בני דורו לכפר עליהם . וכ"ת
דשאני התם דקעביד מעשה בידים להרגו אבל
היכא דלא עביד בידים שרי וכמ"ש התוס' זל
סס דהיכא שרוזים להפילו על התינוק וימות
וכה"ג לא מתייב למסור עלמו יעש . ועוד זל
דהלל רבים שאני ושרי וכ"ש הכא גבי לדיק
דתרוייקו איתנאן חדא דהלל רבים היא שכל
הדור כוללים עי' מיתתו ועוד דלאו בידים הוא
לא הק"כ מוסרו ביד מלאך המות והוא פוגע
בו ומש"ה שרי הא ליתא דמסירה גופה ואפי'
להלל רבים מי הותרה והתן בסו"פ דתירומו'
וכן נשים שא"ל נכרים תנו לנו אחת מכס
ונטמאנה ואס' לאו הרי הנו מוטמאין את כולכם
יטמאו כולן ואל ימסרו להם נפש א' מישראל .
ואמרין עלה בירושלמי תני סיעת בני ארס
שהיו מהלכין בדרך ופגעו בהם גוים וא"ל תנו
לנו א' מכס ונהרגנו ואס' לאו הרי אנו הורגים
את כולכם אפי' כולן נהרגים לא ימסרו נפש א'
מישראל . ודין זה בירושלמי פסקו הרמ"ב זל
כפ"ה מהל' יסודי תורה וזל נשים שה"ל גוים
וכו' וכן אס' א"ל גוים תנו לנו א' מכס ונהרגנו
וכו' יורגנו כולם ואל ימסרו להם נפש א' מישראל
יעש . הרי בהדיא דאסור אפי' למסור נפש ה'
מישראל ואפי' בשביל הלל רבים וא"כ קשה .
ואע"ג דמסויס שס הרמ"ב זל דאס יחדוהו
ואמרו תנו לנו פ' או נהרג את כולכם אס' היה
חייב מיתה כשבע בן בכרי יתנוהו להם יעש .
הרי ככאן לא יחדוהו המקטרגים ללדיק ואדרכא
הקטרג היה על הדור ולא עליו ועוד אפי'
אס יחדוהו הא בעינן שיהיה ח"מ כש"כ והכא
מאי חיוב מיתה איכא גבי לדיק הא חף הוא
כלי פשע ועוד אפי' אי איכא גביה לז ח"מ
ויחדוהו נמי הא מסיק הרמ"ב זל דאין מורין
להם בן לכתחי' והוא עפי' מה דגרסינן תו

בירושלמי עולא בר קושב תבעתיה מלכותא
ערק ואזל ליה ללוד גבי ר"ב איתן ואקפון
מדינתא אמרי להן אי לית איתן יהבון ליה און
מחריבין מדינתא סליך גביה ר"ב ופיוסיה
ויהביה לון והוא ליהו זל וליף מתגלי עליו ולא
איתגלי ולס כמה זומין ואתגלי עליו א"ל
ולמסורות אני נגלה א"ל והלא משנה עשיתי א"ל
ורא משנת חסידים היא עכ"ל . הרי דליהו זל
הקפיד על ר"ב דעכד בן לכתחי' וא"כ היאך
קב"ה עביד עובדא הכי לכתחי' :

איברא דמה שפסק הרמ"ב זל דבעינן
שיהיה ח"מ כש"כ כבר תמנהו עליו
הגה"מ זל דדבר זה הוא פלוגתא דר' יוחנן ור"ל
בירושלמי על ההיא מתניתא דסיעת בני ארס
וכו' דמסיק בה התם הכי יחדו להם א' כנון
שכ"ב ימסרו אותו ואל יהרגו . ואמרין עלה
התם ארס"ב וזהו שיהיה ח"מ כש"כ ור' אמר
אעפי' שאינו ח"מ כש"כ . והשתא כיון דלר'
אעפי' שאינו ח"מ כש"כ מוסרים היאך פסק
הרמ"ב זל כר"ל לגבי ר' והא ק"ל בכל דוכתא
דהלכה כר' לגבי ר"ל בר מחלת בדאמרו' בר"פ
החולץ וכן הק' מרן זל ככ"מ שס ובז"ר סי' זקן
וכ' שכן מש' מלשון הר"ש זל בפ' המשנה בפ"ח
דתרומות ומדברי הר"ן במס' יומא דהלכה כר'
וע"ש בב' מה שתי' ואין דבריו מקפיקים . גס
מ"ש ליישב ככ"מ שס משום דהוי ספק נפשות
להסמיר דלא ימסרוהו ביד הגוים אחרי לחיבת
עפ"ר קדשו אדרכא ה"ל לחוש לספק נפשות
דריבס ולפסוק הל' כר' דמותר למסור אותו
שיחדוהו אפי' שאינו ח"מ כדי להליל את הרבים
מליהרג ואע"ג דהכא עבדי מעשה בידים למסור
א' והתם שוא"ת הוא וממילא הס נהרגין מ"מ
אין זה כדאי לדחות הכלל המסור לנו כש"ס דהל'
כר' לגבי ר' ל ועוד דהלל רבים עדיפה . והשתא
כיון שדברי הרמ"ב זל תמוהים הם ופור' אין
להם הדרינן לכללין דר' ור"ל הל' כר' ובמו
שפסקו הר"ש והר"ן זל כמ"ש מרן זל בב' וכן
פסק ג"כ הרב המאירי זל הו"ד בככ"ה הגב'
בז"ר סי' זקן אות ל"ח יעש . ובזה עלתה קלח
ארוכה לחקירתנו הכל' דה"כ גבי לדיק כמי
שיחדוהו דמי כיון שהמקטרג מתפייס בכך ושפיר
מוסרים לר' אעפי' שאינו ח"מ :

אבל רחיתי להב"ח זל שס סי' זקן שכ' וזל
ובתשובתי הארכתני לבאר דמה טפסק
הרמ"בס זל כר"ל חית ליה מסמרות נטועים
ויסודות קבועים וכ"פ בהגדה פ"ח דתרומות
וכ"כ מדברי הר' בהגהו' ש"ע שהביא ב' הסכרות
וכ' ס' הרמ"בס זל באחרונה נר' דהכי נקטינן
לחומרא ונר' מבוחר דכל היכא שיחדהו לפלוני
וה"ל תנו לנו חותו וכו' בין שהוקה שאלה היא
שאלת הרינה בין שאלת יסורין ועונשין שהינם
של מיתה או שאלת ממון לחורה הנח אס אותו
פ' חייב בכך ע"י מעשיו שעשה כנגד הגוים
יכולין למסרו ביד גוים וכס' הרמ"בס זל אליבא
דר"ל דמאחר דהיה גרס לנפשיה ע"י מעשיו אין
אנו נתפסים עליו אלא דמו כראשו הוא דגרס
לנפשיה ואעפ"י שהרמ"בס כ' דאין מורין לכתחי'
כך אין זה אלא שזאלין בפ'י להרגו אבל בסתם
שאלה ראפ' שלא באו להרגו וכלין למסרו ואין
עובר בזה על משנת חסידים . וג' חילוקים
בדבר . א' אס ח"מ כדון תורה כס"ב מורין
לכתחי' . ב' אס אינו ח"מ כד"ת אלא כדיניהם
ושאו להרגו לא מש"ח היא ואין מורין כן לכתחי'
ג' אס שאליהו בסתם שימסרוהו להס ולא נודע
אס דעתס להרגו או לאו אס חייב כדיניהם
שימסרוהו להס וכלין למסרו להס ומורין כך
לכתחי' . וכ' ביררהי בס"ד בתשו' ברהי כרורה
ובאן יספיק הקלור עכ"ל . וכ' עליו ככ"ה הגב'
חות מ"ז וזל ואס שדכריו מנד עצמס אפ' לחומרס
מ"מ בדברי הרמ"בס שפסק הוא זל כמותו אין
להס קיום והעמדה שהוא זל חייב בחילוק הא'
דכל שיחדהו וחייב מיתה כד"ת כס"ב מורין כן
לכתחי' . ואלי הרמ"בס זל כ' שאין מורין כן וזל
אס יחדהו להס אס הוא ח"מ כס"ב יתנו חותו
להס ואין מורין להס כן לכתחי' . ומינה דאס
אינו ח"מ מה"ת כס"ב אף בדיעבד אין מורין
כן והוא זל כ' בחילוק הב' דאין מורין כן לכתחי'
דמש' דעדינא שרי ובביאור כ' הרמ"בס שס ואס
אינו ח"מ יחדהו כולס ואל ימסרו להס נפש
מישראל וביראי דאס אינו ח"מ כס"ב קא'
דאדלעיל קאי שכ' אס היא ח"מ כס"ב . ולזה
יש להלין בעד הב"ח שהוא זל מרקדק בדברי
הרמ"בס שכ' ואס אינו ח"מ ולמה לא כ' ואס
אינו ח"מ כס"ב אלא כתב סתם ולזה סובר

דהרמ"בס באו דבריו בדקדוק שהוא זל כלל ב'
הקלות כסח"מ מן הדין כס"ב וכשאינו ח"מ
אפי' כדיניהם אבל האמלעית שהיה ח"מ כדיניהם
ואינו ח"מ מד"ת לא הזכירה הרב זל ואינו נכון
עכ"ל . ואח"כ מר"מ כ' לי לעז"ן נר' דאדרבא
לפיד הב"ח זל לא הוזכר בדברי הרמ"בס זל שא
חלוקה האמלעית לבד שהיה ח"מ כדיניהם ולא
כד"ת ועל קוטב זה יסוב כל מ"ש הרמ"בס זל
בהלכה זו ולא איירי כלל בח"מ מד"ת והא דנקט
ח"מ כס"ב כד' לדוגמא בעלמא נקטיה וכס"ב
ולאו כס"ב כב קאמר דאלו התס היה ח"מ מד"ת
אבל הכא ח"מ כדיניהם הוא . ועיקר מילתא
דר"ל נמי דהרמ"בס זל פסק כוותיה דחיתמר
בה והוא שח"מ כס"ב מש' ליה להרמ"בס זל
דלאו כס"ב כב ממש קאמר ואיהו זל נמי בלשונא
דר"ל נקט . ואפ' דמהאי טעמא נמי נייד הרמ"בס
זל מסכרת ר' יוחנן משום דלהאי פירושא ז"ל לר'
יוחנן דאפי' אינו ח"מ כדיניהם נמי מוקרין
ביחדהו והא לא מיסתבר כלל ולהכי פסק כר"ל
דמיסתבר טעמיה . והשתא לפי' כל מ"ש הב"ח
זל בחלוקה הב' הס הס כל כללות דברי הרמ"בס
זל בעצמס לא פחות ולא יותר . והוא מה שדקד'
הרמ"בס זל לפיד הב"ח למינקט ח"מ כס"ב
ולא פירש בהדיא ח"מ מד"ת כס"ב כמו שנקט
הב"ח בחלוקה א' אלא משום דהרמ"בס זל לא
מייירי בח"מ מד"ת כלל אלא כדיניהם דהא
אדלעיל מיהדר אגוים שחמרו וקא' דאס הוא
ח"מ לפי דתס כמו ש"בב שהיה ח"מ כד"ת יתנוהו
להס ואין מורין להס כן לכתחי' והיינו ממש
בדברי הב"ח בחלוקה הב' . וחלוקה הא' שכתב
הב"ח זל לאו דבפירושא חיתמר הכי בדברי
הרמ"בס זל אלא מכללא חיתמר כמו חלוקה הב'
דוראי מכללא היה והדין עמו בחלוקה הא' דחיונן
גבי ש"בב שמסרו אותו להרינה לכתחי' וקרא
משתכח בה וקראה אשה חכמה דמש' דמורין כן
לכתחי' . ובהכי סלקי להו דברי הב"ח זל כהוגן
אליבא דהרמ"בס זל וסרו מעליו כל תלוות
הכ"ה זל :

שו"ד להמה"רס גלאנטי זל בספרו דברי מרדכי
דרוש כ' לפורים ד'מו ע"א שייב דברי
הב"ח זל כמ"ש אני ההדיוט והורות להי' שכוונתי
לרעתו דעת עליון והגס שמה שהכריח מעובדא
דעולא

דעולא בר קושב יש לרקות כאשר יראה הרוחה
מ"מ כיושב דברי הב"ח ז"ל אליבא דהרמ"בס ז"ל
יפה כתב י"עש . אלא שחזר והוקשה לו ז"ל על
חלוקה הנ' שכ' הב"ח ז"ל שחס תבעוהו סתם
ולא פירשו להריגה דמוסרים חתו לכתחי' כ' הוא
ז"ל שזה תיממה שהרי בעובדא דעולא בר קושב
קא' תבעתיה מלכותא סתם ואפי' א"ל אליהו
ז"ל דלאו מש"ח היא זו דמש' דאפי' בסתם אין
מורין בן לכתחי' י"עש . ואני בער ולא אדע מאי
ק"ל מאחר דאיהו גופיה ז"ל סילק תלונת הכנ'הנ
ז"ל מעל הב"ח והוכיח כמיסור דכרבריו בחלוקה
הב' מהך דעולא בר קושב דע"כ מיירי שהיה ח"מ
בדיניהם ממאי דא"ל ריב"ל לשיהו ז"ל ולאו משנה
עשיתי דהכונה כיון שהיה ח"מ בדיניהם ויחדוהו
כדון עשיתי אפי' לר"ל . א"כ ע"כ ז"ל לפי דרכו
דמה שחזר שיאו ז"ל והשיב לריב"ל דלאו מש"ח
היא זו היינו משום דתבעוהו כפי' להריגה דכך
הוא הדין ליבא דהב"ח דאס תבעוהו כפי' להריג'
לאו מש"ח היא ואין מורין בן לכתחי' וכיון שכן
הא מוכח מינה בהדיא דהתביעה היחה כפי'
להריגה דא"כ מה זו תשובה שהשיב אליהו ז"ל
דלאו מש"ח היא זו . ועוד מה ראה היה זו
מלישנא דתבעתיה מלכותא דהוא בסתמא הא
וראי הדעת נוטה כיון שהיה ח"מ בדיניהם ודאי
שתבעוהו כפי' להריג' א"ל דהאי תנא ירושלמא
הוא ונקט נפשיה בקצירי . א"כ דלשון תבעתיה
מלכותא הכי מש' שהיה תביעה להריגה וכמו
שכן פי' הרב פני משה ז"ל י"עש . ועוד מלאתי
בכ"ר פ' ויגש פ' ג' דמיייתי נמי התם הך עובדא
והכי איתא התם איטפל ליה ריב"ל ופיוסיה א"ל
מוטב דליקטול ההוא גברא ולא ליענשו לבורא
על ידיה וכו' י"עש הרי דשפיר ידע דלקטלא הוא
נפיק אע"ג דאיבא למידחי דאי נמי יתרוהו
קא' מ' פשטא דלישנא מש' דלהריגה תבעי
ליה ולק"מ על הב"ח ז"ל . ומלשון הב"ר הנ"ל
חזרה לה נמי ראיות הט"ז ז"ל שדקדק גם בן
מהירושלמי דקא' תבעתיה סתם ואפי' ליסורין
י"עש . דהשתא גיגר עליו ריעו לשון הב"ר הנ"ל
דמש' מיניה דהתביעה היחה כפי' להריגה
ואין כאן ראיה :

וחזי הוית למהר"ש יפה ז"ל שס בכ"ר הנ"ל שנס
הוא יושב דעת הרמ"בס ז"ל כמה שפסק

בר"ל ולא כרי' עפי' מה דאיתא התם בכ"ר על
ההיא בריתא דסייעה של בני אדם וכו' דלכתר
שהכיה דברי ת"ק דאס יחדוהו להס כש"בב נותני'
ואל יתרגו כולם כדאיתא בירושלמי מוסיף בה
סס בכ"ר ותני הכי א"ר יהודה כד"ל בזמן שהוא
מבפנים (ר"ל במקום שמור שיכול להימלט מיד
הגוים אס לא ימסרוהו הס) והס מבחוץ (ר"ל
במקום שכנה שיד הגוים שולטת שס) אבל הוא
מבפנים והס מבפנים הואיל הוא והס נהרגים
יתנו להס וא"ל יתרגו כולם כגון ותבוא האשה ש
כל העס הואיל והוא נהרג ואתס נהרגים תנאוהו
להס וש תתרגו כולכם . ר' שמעון א"ו כך אמרה
להס כל המורד במלכות ב"ד ח"מ ע"כ . ופי' שס
מהרש"י ז"ל דת"ק קא' דאס יחדוהו כש"בב נותני'
וכש"בב דקא' ת"ק לאו איחדוהו לחוד קאי א"ל
שיהיה ח"מ כש"בב ממש וכדמפרש לה רש"י
בירוש' הא לאו' אין נותנין לת"ק אע"ג דיחדוהו
ור' פליג ואמר כד"ל דבעינן שיהא ח"מ בזמן
שהוא מבפנים וכו' אבל כשכולס מבפנים כיון
דס"ס כולם נהרגין נותנין להס המיוחד כי למה
יסתכנו כעבורו בלא הועיל ומיייתי ראה מותבוא
האשה אל כל העס בתכמתה שפי' הוא שכאה
בטענה זו הואיל וכולכם נהרגין תנאוהו להס
דלא מש' שטענתה מפני שח"מ דא"כ מאי חכמה
היא זו ועוד דבדאי יהיו לו עוזרים רבים
ומלמדים עליו זכות שאינו ח"מ מאחר וכו' ולכן
ז"ל שכן היתה טענתה אפי' לדרכיכס שאינו ח"מ
ראוי למוסרו מאחר שכולכם נהרגין . ור"ש פליג
ואמר דח"מ בעינן ודאי ראיות ר"ז וקא' שלא
באה בטענה זו אלא מפני שהיה ח"מ שמרד
במלכות ב"ד . ור"ש לא תנא הוא א"ל הוא רש"י
ור' יוחנן לא שמיע ליה הך בריתא ושו שמעה
הוא דרר ביה וזהו מרגלית טובה ליישב דעת
הרמ"בס ז"ל שפסק וכו' והוא דבר תיממה דשביק
ר"ז ופסק כרש"י כל אכל לפמ"ס יחא שהוא ז"ל
סמך על בריתא זו דש"מ דוראי ח"מ בעינן וכו'
ויש מפרשים דר"ז פליג את"ק ותלי כולה מילתא
בזמן שהוא מבפנים ולא שאני ליה בין יחדוהו
ללא יחדוהו ולא נהירא דאס לא יחדוהו מאוזה
טעם ימסרו זה מוולתו עכ"ל לעניינו . והשתא
לפי' הב"ח ומהרש"י ז"ל שיישבו דעת הרמ"בס ז"ל
להלכה א"כ כמה וגם נלכה חקירתנו על עומדה
דכיון

למסור ח' מהם לא מני טעין המבורר מאי חזיתו
דאמרין ליה אי קיתא להאי טענה גס איתו
אחר שכרור טוען כמותך ואין לדבר סוף ושכר
אין אנו מוילין ידיו ורגליו למסור שום ח'
וסו"ס יהרגו את כולנו וגם אתה לא תמלט ומאי
איהני לך האי טענה כיון דסו"ס גס דמו הנה
נשפך ומוטב שיהרג הוא לבדו ולא יהרגו כולם
כך היא סברת ר' דסב' שיכולין למסור ח' וקפוי'
שלא יחדוהו משום דאין כאן טענת מאי חזית
כאמור: אבל ת"ק ס"ל דאפ"ה מני טעין מאי
חזית ואפ"ה סו"ס נהרגין כולם ומשום בעי
שיחדוהו והיינו פלוגתיהו:

ובזה נוכל להבין כו' הרמ"ז ז"ל הכינוי מרן
הכ"מ ז"ל שם שהק' ז"ל אפ"ה שנמלך
כתוספתא בדבריו לא ידענה טעמא מאי. דהא
מסיק בגמ' דמשום דאמרין בש"ד יהרגו ולא
יעבור דסב"א הוא דמאי חזית דרמא דירך סומק
טפי והבא ליבא האי סברא דהא יהרגו כולם
והוא עלמנו ומוטב שיהרג הוא עלמנו ולא יהרגו
כולם עכ"ל י"עש. שכוותו להק' ארשא דמילתא
דת"ק שפסק הרמ"ב ז"ל כוותיה דאס לא יחדוהו
יהרגו כולם ולא ימסרו נפש ח' מישראל ואמאי
אין מוקרין והא הכא ליבא האי סברא דמאי
חזית מאחר שכולם נהרגים והוא ג' עממם
ותוכן קושייתו היא כל' שפיר קא' ר' דימסרו
ח' ומ' דת"ק. ומכאן ראיה אלימתא לפי' ה"מ
שהרי הרמ"ז ז"ל כמי הבין כן פלוגתא דת"ק ור'
שכתוספתא ומשום ק' לתוס' ולא אירושלמי
משום דהאס לא הוזכר פלוגתא דר' דליפרוך
מינה את'ק. וממילא דבר תבין דיפה כיון מרן
הכ"מ ז"ל שם בהבנת קו' הרמ"ז ז"ל שהיא אחלוקה
דלא יחדוהו ודלא כהכ"ה ז"ל שם שהשיא כו'
הרמ"ז ז"ל לר'א וכחב על מרן ז"ל שתלה בוקי
סריקי בהרמ"ז וגם הוצרך לפי דרכו להגיה
בדברי הרמ"ז ז"ל כירושלמי תחת כתוספתא י"עש
דליתא אלא בדקדוק פריך הרמ"ז ז"ל מתוס' ולא
מהירושלמי כדכחביבא. ומה שהק' הכ"ה ז"ל
דא"כ תיקשי ליה להרמ"ז ז"ל מתני' דתרומות ז"ל
אס"כ דק'ל אתרווייהו אלא משום דהאי סברא
דמאי חזית וכו' אש"ר אתמר ולא אעריות משום
לא קבע קושיא אמתני'. אבל אי קשיא אמרן
ז"ל הכ"מ הא קשיא דתירונו אינו ממין הטענה
ש

דכיון דגש'ה אמת ותורתו אמת דאין יכולים
למסור לכתחי' ח"כ הוא ח"מ מר"ת כש"כ ח"כ
קיאך הותר לכתחלה למסור דמן של לדיקים
ביר המקטרג בעד שארית ישראל על לא
חמס בכפס:

אבן אחר כל אלה הדברים עדיין לא נתברר
היטב טעמו של הרמ"ב ז"ל שפסק כרשב"ל
נג' ר' דהנה הכ"ח ז"ל לא השמיענו כעת מה
הס אותם המסמרות נטועים אשר עליהם נטע
הרמ"ב ז"ל אהולי אפרנו וכבר כ' עליו הש"ך ז"ל
כס"קטו וז"ל והיה כ"ל שאין דבריו מוכרחים ולפי
שהרחיק עדותו וכ' שבתשו' בירר דבריו בראיה
ברורה לא השגתי עליו עכ"ל. ומאן לימא לן
דלו ראה הש"ך ז"ל דבריו שבקשו' שלא היה דוחה
אותם וא"כ אין כאן ראיה מבוררת. וגם מה
שוישב מהרש"י ז"ל ורחק עלמנו עפי' דרכו לומר
דר"ס היינו רש"י כל ולא ר"ס התנא אין הדעת
סובלת כך ועוד שהרי ברייתא זו דמיתתי כב"ר
עיקרה היא מתנייה בכתוספתא בסופ' דתרומות
כמ"ס ככ"ה הגב' אות מו וב"ה בתוס' שבידינו
ומיתני בה בהדיא פלוגתא דר' ור"ס והשתא
רש"י כל בתוס' מאי בעי לא ודאי ר"ס התנא הוא
וא"כ ר"ס היינו ת"ק לפ"ד ז"ל ומאי בינייהו.
והשתא דהרבא אותו פי' שהביא הוא ז"ל בשם י"מ
והרחיקו יס לקרבו ונימא דר' פליג את'ק ותלי
כולה מילתא בזמן שהוא בפנים וכו' ולא שאני
ליה בין יחדוהו ללא יחדוהו. ומה שהק' ז"ל על
פי' זה דאס לא יחדוהו מאיוו טעם ימסרו זה
יותר מזה ולכן הק' הכ"ה ז"ל שם וז"ל מאחר
שאין כאן יחוד אל מי מכלם יתנו ואי אהיעטו
סרכייה לתת אחד מהם הלא יועק חמס אותו
שכחרו ליתן מאי חזיתו וכו' י"עש זה אינה קו'
דיעשו עפי' הגורל וכל אשר יפול עליו הגורל
הוא יהיה השה לעולה ואפי' הוא עומד וזוח
ככרוכה לא משנחנין ביה כיון דעפי' הדיון יכולי'
לעשות כך הכלעקחו ישמע אל:

א"נ ז"ל דסבר ר' יהודה דהבא לא מני למיטען
המבורר מאי חזית וכו' משום דע"כ לא
מקני האי טענה אלא היבא שעי"כ הוא נמלט
לגמרי כההוא דאתא לקמי' דרבא וכו' אבל היבא
דגס ע"י טענה זו אינו כיוול לגמרי בטלה לה
הך טענה ולכך אי אהיעטו סרכייה וכיררו

של הרמ"ך ז"ל דאיהו ז"ל ק"ל דשפ"ק ר"י דאפי' בלא יחדוהו מוסרין משום דהבא ליבא סברה דמאי חזית ומ"ט רת"ק ומאי מיהדר ליה מרן ז"ל דסבר ת"ק דמאי טעין מאי חזית והלא היונו קשייתיה דהרמ"ך ז"ל ועליה הוא דן דאמאי מני טעין הכי מאחר דס"ס אף הוא עצמו נהרג ואינו נמלט בטענה זו :

שוב אח"ז ראיתי להרב פ"הא ח"א שיישב דברי מרן סב"מ ז"ל והסביר ס' הרמ"ך ז"ל ממש כמ"ס חני ההדיוט ושל"ת שבינוחיו לרעתו ז"ל וה"ל להתבסס בד"ק ובדברי שאר הרבנים ז"ל שדיברו בענין זה אך מתגרת יד הזמן אין לי פנאי והאל ברחמי יתן לי ישוב הדעת. לעבודתו ית' אכ"ר :

ואיך שיהיה נחזור עתה לפי' הברייטא דהכי הו' לפי' זה דכין ת"ק בין לר"י לא בעינן שיהיה ח"מ אלא לת"ק תלי ביחדוהו לחור דאס יחדוהו מוסרין ואס לא יחדוהו אין מוסרין וה"ט שמסרו לש"כ משום דיחדוהו ור"י פליג את"ק ולא שאני ליה כלל בין יחדוהו ללא יחדוהו אלא כולה מילתא תלויא בהם הוא מבפנים והס מבחוץ אין מוסרין ואס ב' מבפנים מוסרין וה"ט דש"כ משום דב' היו מבפנים וכדא"ל האשה חכמה הואיל הוא ואתם נהרגין תנוהו ור"ש פליג אתריוהו וס"ל דתרחי' בעינן יחדוהו וח"מ נמי כש"כ ממש . ולפי' הו"ל ר' יוחנן ורש"ב דירושלמי כתנאי דר"י כת"ק ורש"ב כר"ש . וע"כ ז"ל דלא שמיע להו לתריוהו . הק' פלוגתא דר' יהודה ור"ש דבסופא דברייטא רק דברי ת"ק לחור וכמ"ס מהרש"י ז"ל נמי לפי פירושו י"עש . דוראי לו הוה שמיע להו לא הו' פליגי בפלוגתא דתנאי וגם רש"ב לא הוה מש' ליה דבעינן לת"ק שיהא ח"מ נמי דא"כ ר"ש היונו ת"ק ובמאי פליגי . ולפי' לא מבעיא דהלכה לה המרגלית טובה שמלא מהרש"י ז"ל ליישב דעת הרמ"בס ז"ל לא אדרבא תיובתא הוי מינה דהשתא הו"ל ר' יוחנן כת"ק ורש"ב כר"ש ובדאי דהל' כת"ק ואיך הוא ז"ל פסק כר"ש . ועוד דהא ר' יהודה פליג אר"ש בהא וידוע דהל' כר"י לגבי ר"ש ועוד דהוי ר"ש יחיד לגבי ת"ק ור"י בהא מילתא דת"מ דתריוהו ס"ל דלא בעינן שיהא ח"מ ואיך שביק דברי הרבנים ופסק כר"ש . דיוחידה הוא וא"כ אדרבא יש לקיים סברת הר"י

נח

והר"ש והמאורי ז"ל שפסקו הל' כר' יוחנן דהתי כת"ק דשיטה זו הוי אליבא דהולכתא מכל החדרי' ועוד כר' ללדד דהל' כר' ולא כת"ק משום דמיסתבר טעמיה דר"י טפי וכמו שהק' הרמ"ך ז"ל את"ק ושפר קדמוהי טעמא דר"י . ומאי דקפיד אליהו ז"ל על רי"ב כל שמסרו לעולא בר קושב אע"ג דהתם הו' ב' מבפנים ולפי' מותר מן הדין מ"מ אין זה מדת חסידות להיטפל הוא עצמו בדבר זה למוסרו והיה אפי' להיות ע"י אחרים וכדמסיים עלה התם כב"ר מיבעי להאי מילתא מיתעבדא ע"י אחריו ולא על ידך דמש' דע"י אחריו שפיר דמי :

אמור מעתה דעפ"ה עלתה ארובה לחקירתנו הכ"ל דאיך הק"ב מוסרו ללדיק ביד המקטרג כדי להטיל בזה את בני דורו דלפמ"ס ניהא דאפי' דבמתיבתא דרקיעא ס"ל כר' דמסחבר טעמיה וכמו שכן נוטה דעת הרמ"ך ז"ל דאס ב' מבפנים מותר למוסרו אע"ג דלא יחדוהו . וה"כ גבי הלדיק ב' מבפנים הס דגם הוא היה שריו בסכנה שהרי על הכל היתה מד"הר מתוחה בשוה וכיון שניתן רשות למשחית לחבל אינו מבחין בין לדיק לרשע וכה"א ויש נספה בלא משפט וכיון דחשיב ב' מבפנים שפיר מוסרים לר"י אע"ג דלא יחדוהו ומשפטי ה' אמת אין בהם נפתל ועקש ח"ו . ובזה אפי' ליישב קו' המפ"ל דרמזו תרי מאמרי רז"ל אהדרי דבמ"א דרשינן כי מפני הרעה נאסף הלדיק היונו מפני הרעה שלא תבוא ובמ"א דרשו שמפני הרעה העתידה לבוא נאסף הלדיק כדי שלא יראה וינטער ולפי' ניהא ששני המא' הס לריכים זלו והב' הוא טעם אל הא' והוא דבתחי' אנו דורשים כי מפני הרעה שלא תבוא נאסף הלדיק לכפר ולרחות הגזירה וכדי שלא תיקשי והיאך מותר לסלק את הלדיק קודם זמנו בשביל הללת הדור והא' ליבא בזה משום מסירת נפש ואסור לזה בא מא' דב' ותיזן מפני הרעה העתידה לבוא ר"ל עליו שגם הוא היה רואה ברעה אשר תמלא את עמו וכיון שגם עליו היה עובר כוס הפורענות הו"ל ב' מבפנים ושפיר מוסרים לר' יהודה :

ובזה אפי' כל בס"ד כו' הפסוק מה גדלו מעשיך ה' ע"ס המזמור והרקדוקים בהם רבים ועפ"י מ"ס ח"ש הכל . והוא דבא להניד חסדיו ית' שהוא

שהוא מפליק לעשות כדו לרחס על כריותיו וז"ל
מה גדלו מעשיך ה' מאד עמקו מחשבותיך
שחושב מחשבות עמוקות דקות וכשנכות למלט
כריותיו משחיתותם אבל איש בער לא ידע וכו'
שאין הבן אדם דעתו משגת להבין עומק
מחשבותיו ית' ומפרט ואזיל מה הם המחשבות
ואמר כי הנה בפרוח רשעים כמו עשב ויזילו
כל פועלי און חדשים לבקרים והם מכעיסים
ובאים במע"הר הנה שורת הדין נותנת להשמדם
ערי עד אבל ואתה ה' מרום ומסולק מעשות
זאת שא לעולם ה' כלו' שתמיד מתנהג בשם הו"ה
כ"ה שהוא מד"הר ואפי' כי הנה אויבך ה' כלו'
שאפי' עם אויבך שהם הרשעים מתנהג עממם
בשם הו"ה שהוא מד"הר אעפ"י שמן הראוי היה
כי הנה אויבך יאכדו יתפרדו וכו' וע"כ ותרם
כראס קרני בחוזק וגובה כתועפות ראס לכל
תמוט עולם ועד ואחרי בלותי עי' מע"ר של
הרשעים שהיה ראוי להשחית העולם כעבורם
יהיה לי ערנה בשמן רענן ודבר זה אנו רואים
בעינינו וזהו וקבע עיני בשורי מעשים בכל יום
כשקמים עלי מרעי' ומשטיני' למעלה להכחיריני
מן הארץ מה עושה הק"ה כראותו שיש בדור
לדיק כתמר יפרח ועושה פרי למעלה וכארו
בלבנון ישגה בתורה ומע"ט ויש בו כח לו' די
למד"הר עוקרו ומסלקו מהעוה"ז ושותלו בבית
ה' בנ"ע ובחליות אלהינו יפריחו ומכפר על
הדור ומה שנכנס הכתוב בל' יחיד באו' לדיק
כתמר יפרח וילא כל' רבים שתולים וכו' ז"ל בס"ד
כי הנה הנר"ן שזוכה בהם הלדיק עי' מעשיו
אינם הם ממקום א' אלא הנפש מהעשה ורוח
מהי"ו והנש' מהברו' וכשנכנסים בלדיק נעשים
לאחדים וכשנפטר הם חוזרים ונפרדים כ"א
במקום הראוי לה והיינו מה דאמר רא"ב בסוף
אדר"י אבא אבא תלת הוו חד איתחזרו וכו' ר"ל
שהנר"ן בתמי' תלת הוו נפרדים זה מזה וחד
איתחזרו בגופך העהור והשתא שנפטר תנור
חיותא שכל"א נדרה הלכה למקום הראוי לה
ומ"ש לפרין טסאן היינו כמ"ש בע"ח ש"טל פ"ד
שאין לך נש' שאין יולאים עמה כמה עופין יעש
ועבשו גם הם פרחו למעלה ומ"ש ומשתקעאן
כנוק' דימא רבא היינו כמ"ש האר"י ז"ל כי הלדיק
בעת פטירתו גורס זיוג עליון כפי כחו שיש

גורס זיוג כזון ויש ל"ג עולה עד המחשבה
העליונה כסוד כך עלה במחשבה וגורס זיוג
בא"ו והו' או' ומשתקעאן כנוק' דימא רבא
כלו' שאתה ל"ג והנר"ן שלך עלו עד או'א
וכשתקעו ביסוד דאבא הנק' ימא רבא דחכמתא
עו' כנו' באדר' רקל' ע"כ יעש' ולכך נקט
המקרא ל' רבים להורות דשנפטר הלדיק אז
הנר"ן שלו נפרדים זמן וכו' הולכת למקום הראוי
לה כמ"ש בע"ח ש"כ פ"כ יעש' ונחזור לכובות
הכתוב שאמרנו שהק"ה עוקר הלדיק מעוה"ז
ושותלו בבית ה' כדי לכפר על הדור והעפ"י
שערין לא הניע זמנו ליפטר ועוד ינוכון בשיבה
אפי"ה מסלקו מעוה"ז וכו' דינא הכי לרחות נפש
מפני נפש לז"ה לפי שרולה הק"ה שהלדיקים
יהיו רשנים ורענני' ולא יראו ברעה אשר תמלא
את בני דורס דמש' מינה שאלולי שמסלקם גם
הם היו שותי' קובעת כוס התרעלה של פורענות
העתידה לבוא וא"כ הו"ל ב' מבפנים וביון שכן
שפיר מוסרים א' כר' וליכא איסורא וזהו להגיד
כי ישר ה' צורי ולא עולתה בו ח'ו :

ובמסרה

זו נעלה למימר מילתא מענינא
דיומא דפוריא לבאר הויכוח שעבר
בין מרדכי ואסתר בענין זה דלמסור ה' ואל
יהרגו כולם וכה חואר הכתובים ואת פתשגן
כתב הדת אשר נתן בשושן להשמידם נתן לו וכו'
עד וכאשר אברתי אברתי דיש להעיר בהם
הרבה ה' למה הוצרך להראות לאסתר פתשגן
כתב הדת ב' או' להראות את אסתר ולהגיד לה
וללוות עליה מאי כולי האי ג' תשו' אסתר באו'
כל עבדי המלך וכו' דהי עם מדינות המלך
דהיינו ההמוניים יודעי' זה כ"ש דידע זה מרדכי
שהיה יושב כשער המלך וכיון שאעפ"כ לזה עליה
במפניע לבוא אל המלך א"כ מה זו תשו' ד'
מא' מרדכי אל תדמי כנפשא וכו' מהיכן נתברר
לו כך מרבירה שחשד את הזרקת בזה ה' ואת
ובית אביך תאכדו למה לו להכניסה בכלל הגזו'
בלאו"ה נמי מי לא מיתחייבא היה להשתדל בהגלת
כל ישראל ו' או' אבוא אל המלך אשר לא כרת
פשיטא שלא כרת וכבר ידענו זה ו' מאי נ"מ באו'
וכאשר אברתי וכו' ח' ז"ל על כללות הענין דאיד
עלתה ע"ד של מרדכי להכניס את אסתר בסכנת
מיתה על הספק דשמא לא ישעה המלך לקול
תחנוניה

תחנוניה וכ"ש דיש לו' שתיכף טירחה המלך
שהשרה חוק המלכות וירמו לסריסיו שירמסוה
קודם שתולא הנה מפיה והרי היא נהרנת ללא
הועיל ובאמת ארזל שקלף המלך עליה מאד ורמו
לסריסים שיהרנוה לולא רחמיו ית' . אמנם לבוא
אל הביאור הנה כבר נתברר מכל מש"ל שיש ג'
דיעות בהיתר זה למסור נפש ה' מישראל בשביל
הללת השאר . הא' היא דעת הרמ"בס ז"ל שפסק
כר"ל דלריך ב' תנאים הא' לריך שיחדוהו ויחמרו
תנו לנו אח פ' ונהרנוהו ועוד שיהיה אותו פ'
ח"מ בר"ת או כדוניהם מיהא לס' הב"ח אליבא
דהרמ"בס אבל זה הל' ואין מורין בן . הב' היא
דעת הר"ש והר"ן והמאירי ז"ל שפסקו כר' יוחנן
שא"ל שיהא ח"מ אבל יחור בעי . הג' היא דעת
ר' יהודה שנתוס' דתרומות וכפי' ה"מ שהביא
מהרש"י ז"ל דאפי' יחור לא בעינן אלא מכיון
שכולם מבפנים והסכנה מרחפת ע"פ כולם
בשוה וסו"ס אם לא יתנו א' נהרגים כולם יכולים
לברור א' ע"פ הרוב דיעות ולא מני טעין
המבורר מאי חזית וכמש"ל . עוד נקדים משא"ל
בתענית כ"ט ע"ה גמירי דבי גורי גזירחא ומית
חר מינייהו מבטלי לגזרתיהו יע"ש . וכזה יתיישב
מה שהקשינו דאין לא חש מרדכי לסכן את אסת'
ללא הועיל אלא שחשב דממ"ל ילמח וישענה
לישרא מזה דאם יתנה ה' לרחמים בעיני המלך
הנה מה טוב דגם היא גם ישראל ניזולו ואם
תעלה חמתו באפו ויגזור עליה הריגה קודם
שתשלה פיה לדבר עכ"פ ישראל יהיו ניזולים דכי
מיות חר מינייהו מבטלי לגזירתא . אלא שכל
ישעו וחפלו היה שתהיה מקירת נפשה ע"פ הדיון
שאו יכול להבריחה על כך והיינו משום שהוא
ס"ל כר' יהודה דהכל תלוי במה שב' מבפנים
וכיון דהמנ"כ' להשמיר את כל היהודים מנער
ועד זקן טף ונשים ח"כ הול' אליה נמי בכלל
הגזירה ויכול להבריחה שתמסור עצמה עפ"י הדיון
בשכיל הלל' ישראל ולכך פתשגן כתב הדת שלא
ביר התך להראות לה לו' הא לוכי כתב הדת
ראי מה כתוב בו טף ונשים ולהגיד לה הדיון
בא"ה דהל' כר' דאם ב' מבפנים מוסרין ולא
מני טעין מאי חזית ולאות עליה ר"ל בקול נגיד
ומלוא שמוכרת את לבוא אל המלך להתחנן
לו . וכי תאמרו דלית הילכתא כר' אלא כת"ק

דבעיחדוהו ור' יוחנן נמי הכי ס"ל איכא למימר
דהכא חפי' ת"ק מודה דטעמא מאי בעי ת"ק
יחור משום דכלא יחור למי מוסרים דכא'וא
יכול לטעון מאי חזית אבל הכא מי יכול לבוא
אל המלך לבקש מלפניו כמותיק וכיון שא"ל
לדבר זה ע"י זולתיך ליכא הכא טענת דמאי
חזית . אבל אסתר תפשה השיטה כהרמ"בס ז"ל
דפסק כרש"ל כל דתיתי בעינן יחור וח"מ כש"ב
וכיון שאינו ח"מ כש"ב למה לך להכריחני
למסור עצמי וז"ל ואני לא נקראתי ר"ל שהיו אני
כש"ב שנה' בו ושם נקרא' איש בליעל וכיון שכן
אסור לך למוסרני . וכדי שלא יאמר לה דאפי'
לפי שיטתיך דס"ל כהרמ"בס ז"ל הא כ' הב"ח ז"ל
דכשאין התביעה היא בפי' להריגה דיכולין
למסור ומורין בן לבתחי' . וה"כ אין בהליכתך ש
המלך סכנה בודאי דאפ' שלא יהרגך לכך נסתור
טענה זו הקדימה לו' דדבר זה ידוע ומפורסם
אלל הכל דכל מי שיבוא ש המלך וכו' אחת דתו
להמית והו"ל בפי' להריגה ואין לך למוסרני .
ומרדכי דחה דבריה משום דסברת הרמ"בס ז"ל
מקשה היא מכמה אכפי ולא ידעין מאיזה
טעם פסק כרש"ל לנבי ר' הופך מכל דוכתא
ועוד שעיקר דברי רש"ל בל נידחים מתוספתא
דתרומות שנו' בה פלוגתא דר"י ור"ש וע"כ ז"ל
דר"י ורש"ל לא שמיע להו הק' פלוגתא ואלו
שמיע ליה לרש"ל כל הוה הדר ביה . ועוד דלא
ק"ל כת"ק נמי משום דקתם תוס' היא ר' נחמיה
ולית הילכתא כוותיה לגבי ר' יהודה וא"כ העיק'
הוא כר' יהודה דתלי הכל כשניהם מבפנים
וכיון שאת עמנו בכלל הגז' יכולים להכריחך
ע"כ . וכדי של"ת דאפי' לדיך נמי הא מודה ר'
יהודה דאם הוא מבפנים והם מבחוץ דאין
מוסרין ואני בטוחה בעצמי להיגלל לפי שאני
אשת חיקו של מלך ומי יוכל ליגע בי לרעה
לא אל תדמי בנפשך וכו' כי לא תדעי מה ילד
יוס שמא מכאן עד יוס הפקודה ימאס בך המלך
ויסירך מגבירה ותהיי כא' העב וזהו מי יודע
לעת כזאת הנעת למלכות ומי לירך יתקע שלא
יעבור גם עליך כוס התרעלה ולכך מוכרתת
את לסכן עצמך בשכיל הלל' ישראל ואין לך מקו'
פיטור כלל . והנה אסתר עכ"ל לא נחה דעתה
בזה דקשה בעיניה למשכך כל הני תנאי ואמוראי
ולפסוק

ולססוק ה' כרבי יהודה הך הוכרחה לעשות הדבר עפ"י ס' מרדכי ולפי שיטתו וזהו ותאמר אסתר להשיב את מרדכי כל' לפי סברתו ח"ל כן לך כנוס את כל היהודים וכו' אבל איני בדירה עורנה מחזקת בדעתה וז"ל ובכן אבוא ל המלך אבר לה כדת ר"ל שלא עפ"י דין תורה לפי שאני סוברת כהרמ"בס ז"ל וכדי שלא תהיה מאבדת עצמה לרעת לפי שיטתה ותהא חייבת בדמה ונס על ישראל יהיה קלף ח"ו לכך נתחכמה לחדש סברא אחת מרעתה והיא כמ"ס מהרש"י ז"ל שם דמי שאינו מחוייב למסור עצמו ורלה להתחסד להימסר שפיר דמי ורלא כמ"ד רהוי מתחייב כנפשו יע"ש וע"ע כנ"ה הגב' שם אות ו דמסכים כן במירי דש"ד יע"ש ויש רחיה גדולה לס' זו מהרונ' לור הנו' כהעניית ד"ח ע"כ וע"ש בפ"רשי וכו"כ אמרה אסתר הגם שלפי דעתי אינן אני חייבת למסור עצמי עליכם ת"מ הך ברעות כפשא לקטלא נפקית וכאשר אכדתי אכדתי מרנון כפשי וכוה אינן שום חשש איסור לא עלי ולא עליכם :

והנה אומרה ולומו עלי ג' הנה תיבת עלי מיוותרת היא ועוד ז"ל דלמה ג' לילה ויום לא פחות ולא יותר . אמנם נו' מ"ס הארי ז"ל בדרוש הפורים שבהותו זמן היה ז"ל בסוד השינה והדורמיטור וז"ל המן ישנו עם ח' ודרז"ל יסן הוא לוה שלהם ולא היה מאיר אז לישרש רק ניזון ח' שהוא הארת מל' דאבא היואלת מחוץ ליסוד דנוק' והיא בחי' נשמת מרדכי הדריק וכראות המן וורש אשתו ויועליו שמר נשמת מרדכי היתה הארה לישראל לכן נתיעצו לתלות את מרדכי על עץ גבוה כ' אמה זנבה דנחש לבטל אותה הארה ואח"כ יוכלו לאבד שונאיהם של ישראל והש"ת ברחמיו האיר הארת מל' דאבא שהיא בחי' מרדכי כנוק' העליונה והיא היתה גדולת מרדכי ואסתר וע"י נוסעו ישראל יע"ש וידוע כי אבא הוא בחי' הו"ה דע"כ והנה בני' לילה ויום יש ע"כ שעות ולכן כדי להאיר כנוק' העליונה שהיא בחי' אסתר הארת מל' דאבא שהוא בחי' ע"כ ליותה להתענות ג' לילה ויום שהם ע"כ שעות וזהו ולומו עלי כל' כשכילי כדי להאיר בי הארה זו דמל' דאבא . ובחירה כלום ולא בדבר אחר של מספר ע"כ להיות

שכיו' התעני' האדם ניזון מהמוח כנו' כשרו"הק ככוונת התעני' יע"ש והמוח הוא ג"כ בחי' אבא וז"ל ובכן אבוא ל המלך ר"ל ע"י הארת מל' דאבא שהיא גימט' בכ"ן אבוא ל המלך שאשיג הארת המל' דאבא . וז"ל ויעבור מרדכי ר"ל שעברה הארת מרדכי הנק' מור עובר שהיא הארת מל' דאבא והאירה כנוק' ואז ביום השלישי ותלכש אסתר מלכות שנתלכשה בלחות הארה דמל' דאבא וזהו שדרז"ל שלכשתה ר"הק כי קודש הוא בחי' אבא כנו' :

א"נ טעם ולומו עלי ג' לילה ויום שבהם ע"כ שעות שהנה ידוע הוא כי המל' נוק' דז"ח נק' ארץ כמש"ה לעולם ירשו ארץ שהיא ארץ החיים והיא נחלקת לב' לאה ורחל וכו"ה מב' נק' עולם כמש"ה מן העול' ועד העול' . ומספר ארץ ע"כ עולה ב"פ עולם . לאה רחל ג' רע"ד כמנין מרדכי שהוא כולל ב' וכנגד זה בקלי' הכנעני מלך ער"ד . ועולם בני' קו"ס וזהו קום התהלך בארץ כלומר שרק מספר קו"ס חשיג ממספר ארץ דהיינו עולם ח' מב' כי לך אלתנה וכן היה שארז"ל בת היתה לו לאה"ענה ובכל שמה בני' ב"ן שהיא רחל . וז"ל ג"כ יעקב ל"אענה קו"ס נח שכה כעבור תכרכני נפשך דייקא . וזהו קום בתולת ישראל וכיולא בזה פסוק רבים . וידוע שכל אחיות החילו' היא ברחל עול' התחתון לפי שרגליה יורדות מות משא"כ בלאה שאין בה אחיות כ"כ וכשהחלוניס נאחזים ברחל מלמעלה שהיא בני' קום אז יהיה קימה לאו"הע מלמטה ויקחו כל השפע להם אבל כשישראל ראויים הם יקחו כל השפע הנשפע מהמל' שהיא בחי' קום ויהיה קימה לישראל ושפלות לאו"ה וזשארז"ל בשזה קס זה נופל וזהו ג"כ נתנני ה' בידי לא אוכל קום . וישראל בזמן המן פגמו במל' כמה שנהנו מסעודתו של אותו רשע והמאכלות אסורות פוגמים כנפש שהיא מזד המל' כמש"ה ולא תשקלו את נפשותיכם וגרמו שיתאחזו החילו' במל' לינק ממנה השפע ולקחו להם אותו מספר קום וכוה נתגבר המן ולכן תראה כי ר"ת ד' ראשי לוריי ישראל שהם עשו עמלק אגג המן עולה קו"ס ולפי שהמספר נשלם בהמן לכן נתגבר יותר מכולם וחשב שלא יזכר שם ישראל עוד ח"ו . וזשה זרזיר מתנים אז

תוש וכו' באותיות היואלות במבטא בתיבת
זרזור הם זרזר שעולים גי' תי'ד והכו' כי המן
וסיסרף היו מבחי' א' במ"ש בפנים הק' ל"ו
וסיסרף נאחו בתי'ד אורות שהם ב"פ אור
שבמוחין וכנגד' נא' ביעל ותקח יעל את יתר
האחול להכניעו גם תוש ה"ס הנכו' שמהם
יניקת החילו' ומלך הוא המן ע"הכ ובמה היה
כוחו גדול כ"כ לא לאקום עמו ר"ל לפי שמספר
קו"ס נשלם עמו . וכדי לתקן פנס זה לכך ליוותה
אסת'ר וזומו עליו גי' לילה ויום שהם ע"ב שעות
ולא יכל'ר מלהפסיק מבעי' או שיבארו בתענית'
עד שיהיה וראי לילה ומקל'ת שעה ככולה היו
ע"ג שעות והיא ובערותיה יתענו ג"כ ע"ג
שעות הרי הכל קו"ס שעות וכזה יתקון מה
שפנמו בקו"ס שבמל' ולפי שהפנס היה באבי'
ושתי'ה לכן בחרה שיענו כלום נפסם מכ"מ .
והק"כ'ה קיבל תעניתם ותיקן הכל והפך הגוי'
על ראש המן ועמו והיינו כי ק'וס עולה כמנין
עמ' לו לקיים . ישוב עמלו בראשו . והנה ס"ת
של ד' רשעים הנז' שהם עשו עמלק אג' המן
עולה בגי' קטן והיינו שא"ה הנה קטון נתתיך
בגוים לו' שא' תתנאו בר"ת שמותיכם שפילו
לס"ת שלכם שהם גי' קטן . וזון לבך השיאך
שוכני בחגוי סלע וכו' הוא או' כלפי המן שהיה
יונק מהמל' הנק' סלע ומתכרך בלכבו מי
יורדני ארץ כל' מי יורדני מלינק מהמל' הנק'
ארץ א"ל הק"כ'ה הנה כאשר דמית כן אעשה לך
הנני תולה אותך על עץ ואז תאמר הלואי מי
יורדני ארץ מכ"מ :

וע"פ משאל' מפני מה נתחייבו שונאיהם
של ישראל כליות מפני שנהנו וכו' או
מפני שהשתחוו לללס ו"ל ה"פ וקון ודרדר תלמיח
לך וכו' כי הנה ארז'ל המן מן התורה מנין שנא'
המן העץ ופי' הר"ה ח"ר ששון ז'לה בספרו
דבר בעתו דמאי שיאטי'ה דהמן הכא לא הכו'
דשו לא היה אדה"ר חוטא לא היה תערוכת
ע"ור ולא תנבורת הקלי' אבל עכשיו שחטא
בהכרח שיאטי' פועלי און כהמן וכיולא זעש' ועפי'
הרכו ז'ל גם אנו נא' דכאן רמז הכ' ביאת המן
לעולם והוא כי המן במילואו כזה ה"ה מ"ס
נו"ן עולה בגי' קון ועמלק וקינו נק' דרדר ע"ס
שא' הכ' מלחמה-לק' בעמל' מדר דר חסר בתיב

נט

והענין שעמלק כפר במילה שהיה חותך המילה
וזורקה כלשי מע' וכו' והמילה נק' זאת שנא' זאת
בריתי וכו' המול לבס כל זכר וזאת גי' ת"ח כמנין
דר"דר והיינו שא"ל הק"כ'ה לאר"הר שעי' שחטאת
אז קון זה המן . ודרדר זה עמלק תלמיח לך ויהיו
מזיזים לישראל וכו' תמאזזה עון נתגבר הקון זה
המן לז'א ואכלת ר"ל לפי שאכלו מ"א מסעודתו
של אותו רשע וזהו עש"ב ר"ת על שנהנו
בסעודה ועל טעם הכ' שהשתחוו לללס רמז
ג"כ בר"ת עש"ב על שהשתחוו כללס ומכא' ה'
עונות אלו נתגבר המן על ישראל . ועי' עון
הללס לכך רצה המן לתלות את מורדכי על הע"ץ
שהוא בגי' הללס ולפי שהם לא עשו רק לפנים
לכך רק הזמין העץ לכך ולא נעשה מעשה
בפועל . והנה עון הללס פוגם בזכר ומ"א
בנוק' וכשחזרו בתשובה תיקנו שתי'הם שעי'
דהדור קיבלו התורה מחדש תיקנו עון הללס
שהתורה היא בא' גם עפי' הפשט דכלפי שכל
המורה בעי' כופר בכל התורה כולה עתה חזרו
וקיבלו התורה ועון מ"א תיקנו עי' שעינו כלום
נפסם כי כל עינוי כנפש כמא"ה ועניתם את
נפשותיכם .

ואפ' שגם ענין המן כרמזי אלל מרע"ה באו'
וילעק אל ה' ויורהו ה' עץ וכו' שידוע
מ"ש הרב מג"ע קופן מ"ד שמרדכי דרגא דמשה
זעש וזש כאן וילעק א' ה' ע"ש ויקרע מרדכי
את בגדיו וכו' ויועק זעקה גדולה ומרה . א"כ
כפשוטו עפי' משארז'ל במרדכי שא"ל מרע"ה
לאליהו ז'ל שילך ויאמר למרדכי שהוא יתפלל
ממקומו ואני ממקומי וכבטל הגזירה נמלא
שמר"עה עלמנו התפלל על גזירת המן וזהו וילעק
אל ה' ומ"ש ויורהו ה' עץ וישלך אל המים הנה
המ'ים הוא המן שכן עולה בגי' ור"ל שהשליך
את העץ על המן לתלותו עליו ואז וימתקו המי'
כי מעז ילא מתוק והיינו כי כשתחבר מספר
המן עם מספר עץ שנתלה עליו יעלו בגי' רנ"ה
ועי' מה נהפכה הלה לישועה לז'א שס שס לו
חק ומשפט כל' עי' התורה דקדור קיבלוה ושס
נקשו שהרים דגלס ונקס של ישראל על א"ה
שנא' וכל שרי המדינות וכו' מנשאים את היהודי'
וזשה ליהודים היתה אורה וכו' ודרז'ל אורה זו
תורה וקענין הוא כי הנה המן עשה עץ גבוה

נ' אמה שהוא נו'ן של נחש סוספיתא דנחשא וע' קבלת התורה שנדרשת במ"ט פנים וגם הוא מהב' שיש בה נש"ב הכניעו את נו'ן דנחש כי בב' חין שם אחיוה לחיו' ועי"ב נתלה המן על העץ ומספר המ'ן ע"ץ עולה רכ"ה וזהו ושמחה :

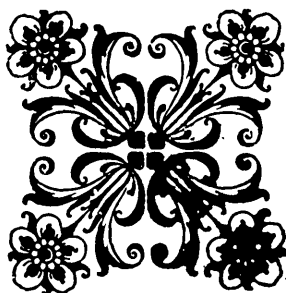
והנה כתבו המפ"ל שכל ימי גדולתו של המן היו ע' יום וכמ"ס תכלית ע' נתלה על חמשים וכן אמרו כי מתחי' אחר הדברים השל גדל המלך וכו' עד ויתלו את המן וכו' יש ע' ה'וקים להורות ע"ז והנה מספר המן עולה ל"ה ועס ע' יום ימי גדולתו יעלה הכל למספר הע"ץ ולכן בסוף הע' יום נתלה על העץ כי אז נשלם המספר . וז"ה ועינו רשעים תכליתו וכו' ר"ל כשכלו ונשלמו הע' יום אז מנוס אבד וכו' א"כ ומנוס אבד מנהס ו"ל דכבר כתבנו שכל כוחו של המן הוא מחמת וניקתו מהמל' עי' פנס חטאס של ישראל ויודע שעיקר אחיות החיו' במל' הוא בנה' שלה בסוד רגליה יורדות מוק והנה המל' היה בחי' שס ב'ן ובכל ספי' וספי' מ"ס שלה יש ב'ן ה' בסוד הפסוק הלא אבכי טוב לך מ"זר בנ"ס וא"כ בנה' שלה יש ג"פ ב'ן כמנין מנו"ס וז"ה אבד מנהס הלא נשאר להס אחיוה שס ואמר מנהס ולא מהס לרמוז ע"ז שאותיות מנהס הס מה"מן ותקיותם שהיו רו"ים להשמיר נהפכה למפח נפש . ועפי' כל האמור בהמשך דרוש זה נכוח להבין מ"ס דהמ"ע במז' לולי ה' שהיה לנו שדר"ל על המן באו' ארס ולא מלך והכוונה עפי' מש"ל שכל כוחו של המן לפי שנאחו בקו"ס שבמל' והיינו או' בקו"ס עלינו ארס . ואו' ארס ודר"ל ארס ולא מלך אפ"ל שהמן בגאון לבו הים מתנשא לאמר שהוא כמלך ששמו מעיר עליו שעולה בגי' המלך ואפי' שזה רמזה אסתר להלשינו באמרה כי חין הזר שזה כנוק המלך ר"ל הלא יש לך לרעת שהוא מתנשא לאמר אני אמלך ולכן חושה הורידהו ערס וליץ ופרח זרון לבו הרע ומזה נכנס מורד בלב אסחור' ולכן כשראו נופל על המטה א"ל ה"ס לכבוש וכו' ר"ל הן אמת שורע אפי' רוע לצב"ך למרוד כי אכל להעיו פניך כ"כ בפני עמי בבית לא עלתה על לב . וז"ל הכתוב לגנותו לו' שבאמת הוא ארס הדיוט

ולא מלך כאשר הוא מדמה ושקר בימינו . א"כ ארס ולא מלך אפי' שהמן נתנבס לתת אות נו'ן משמו כדי לתלות מרדכי על עץ גבוה נו'ן אמה וא"כ כשחסיר נו'ן מה'מן נשאר מ"ה בגי' ארס' והיינו או' ארס ולא מלך לו' שאחר שנתן נו'ן משמו הנה באמת נשאר מספר ארס ולא מספר המ'לך ככתחי' . ואמר עוד חזי המ"ס בגי' המ'ן שטפונו המ"ס הזדונים אבל ברוך ה' שלא נתכנו טרף לשניהם הכוו' כי הנה נחש ושטן שהם עיקר כוחות הטומאה הנה באו' ר"ת וס"ת שלו הוא ש"ן והס ב' שנים הגדולים של הכלב שנושך בהם ועליהם ח"ה שני רשעים שברת וכן אמר ה' מבסן מב' שן וכן עונ מלך הכ' שן וכשישרט חוזרים בתשו' או מפילים ב' שנים אלו ויולאים מביניהם מהגלות וזה רמז הכ' ואס שן עבדו או שן אמתו יפיל או לחפשי ישלחנו מהגלות . וז"ש כאן שלא נתכנו טרף לשניהם אלא נפשונו נמלטה וכו' . הפח שהוא המן וסיעתו נשבר ואנחנו נמלטנו . א"כ הפח נשבר וכו' עפי' מ"ס הראשונים ו"ל ע"פ וירא ה' כי סר לראות היינו שכשישראל בגלות באיוה אומה הס ניגודים ועומדים כלפור כפח שחותה קלי' מקיפתם לבלתי תת אותס ללאת ממנה . והנה פ"ח של גלות מלרים מה עשה הק"כ הביא אות סמ"ך והניח כתוכו ונעשה פסח ואז פסח ה' על הפתח והוליאס . ועכשיו אנחנו בתוך פח של גלות ארס מה עושה הק"כ לע"תל מביא ר"ש ומניח כתוכו ונעשה פרח ואז וליץ ופרח ישראל . ועפי' דרכס ו"ל גס אנו נא' שנס כפח של גלות מדי בזמן המן היה כן שבזכות שחזרו וקיבלו התורה הביא הק"כ אות תי' שהיה תורה והניח בתוך הפח ונעשה פתח תקוה וניגולו . או הביא אות קו"ף שהוא רומז להקול קול ועקב זהניח כפח ונעשה פקח ואז נא' ולאסורים פקח קוח . א"כ כלפי שא' המן ישן הוא האלוה שלהס עתה עי' התשובה נתעורר וז' מהדורמיטא ונא' בו פקח עינך וראה וכמ"ס נדרה שנת המלך ודר"ל נדרה שנה מלכ"שע . וזהנה ג"פ פ"ח של מלרים זהמן ושל לע"תל עזליס במנין דר"כס זהיינו שא"ה זה דרכס כסל' למז . והנה מרדכי יש בו אותיות דרכס זיזר ויתרה לרמוז שעי' זיזר זו שהוא דבר שבקדושה שאינו פחות

גדולים להכניעם והם יעקב כנגד עשו מר"ע:
כנגד עמלק שמוש כנגד אגג מרדכי כנגד
המן והנה ר"ת של ר' לדיקים אלו הם שמי"ם
שמוש משה יעקב מרדכי וז"ש עזרנו בשם ה'
שהוא עשה והתקין לעומתם ר' לדיקים שהם
ר"ת שמי"ם . וארץ הוא דוד שהוא בחי' מל'
הנק' ארץ שגם הוא הכה את עמלק אבל לפי
שלא היה עת נרה לישראל באותו זמן כמו ד'
הנ"ל לכך חשיב ליה באפי נפשיה ובכן אנו
ליה שעזרנו ה"ת לשעבר להכניע גאון עריוס
כן יעזרנו בגלות החל הזה כביאת משיח לדקנו
דרך עולמים ויגאלנו גאולה שלימה יראו עיננו
וישמח לבנו כב"א כ"רא :

מ"יור הכניע ג"פ פ"ח לו שהם כמנין דרכם .
ו"ש נפשו נמלט' מפח יוקשים של המן וסיעתו
הפח נשבר ונתפזר ע"י שנכנס בתוכו אוח ת"ו
או אות קו"ף ואחכנו נמלטנו . ואמר עוד
עזרנו בשם ה' וכו' היינו כמ"ל של שירש בתחי'
פגמו כזו"ן דקדושה ע"י הללס ומ"א וחזרו ותיקנו
שניהם ה"א ע"י קבלת התורה והנו"ק ע"י הללס
והשק ואפר יולע לרבים וידוע שה"א נק' שמים
והנוק' ארץ והוא עזרנו בשם ה' עושה ל' תי'
כמו ועשתה את לפריה שמים וארץ הם ז' ו'ן
שחזרנו ותיקנו אותם . א"כ ש"ק ואפ"ר עוליס
כג' שמים וארץ ככוון . א"כ עזרנו בשם ה'
וכו' הכו' שכנגד ר' רשעים הנ"ל שהם עשו
עמלק אגג המן הזמין הק"כ כנגדן ר' לדיקים

עד כה עזרני ה' לברך על המוג"מר ותהי השלמתו בש"א לחדש תמוז שנת ובחרת
בחיים ואותם דרושים אשר יעירתי עליהם בהק' ג' סוף אורח כ"א חשכתי
אותם . לעת מצוא וה"א יעזור לי להוציא אותם לאור עם שאר חי"ת שחנני
חי"ת ברחמי וה' יגמור בערי ויחנני חב"ד להבין ולהשכיר בתורתו תורת חיים :

תקונים והגהות

דף עמוד שיטה טעות	תיקון	דף עמוד שיטה טעות	תיקון
ה	א	י	משרש
ד	טו	זהו לא	זה ולא
-	-	כט	התם
ו	א	כא	ה'
-	כ	יח	דכתר וכו'
-	ג	י	מאכ"ע
ז	א	כט	ושה"ל
-	ד	כו	אות ו'
י	ג	לא	יו
יא	ג	טל	משרש
יד	א	טו	שעי
-	-	יט	לער
-	ד	כח	מסיני
טו	-	כג	כהכי מיורי
טז	כ	לה	טוב
-	ד	ה	נפגס עי
יז	א	כד	מהניולסו
יח	-	א	למיתו
-	-	יג	דה'
-	ב	לג	דר"ש
יט	א	ו	בגלגול
-	-	ט	לג
-	ד	מא	יאד"ר
כ	ג	כט	למשל
-	ד	כד	ט
כג	א	יב	סב
כד	כ	ל	כיע
-	ג	ד	יעב
-	ד	מב	כ"י
כה	א	כא	לנק'
כו	-	טו	יו
-	כ	טז	כתחלה
-	-	כח	יו
-	ג	כה	ע"כ
-	ד	ז	יוד
כז	כ	-	כד
-	ג	יד	ד"ר
-	ד	כה	יעש
כח	א	לז	אות ח
-	כ	יד	קלפותס
-	ג	ט	אל

דף עמוד שיטה טעות	תיקון	דף עמוד שיטה טעות	תיקון
ח	יו	לו	-
כפי'	כפי	יא	א
לו	לז	טו	ד
מ"ש	מט'	לו	לא א
המ"ן	המנ	ל	-
וכולו	וכו'	כב	לב -
מכין מ"ש	מכין	ל	-
גס הוא	גס	מא	-
ולכך וע"ל סוף הק' יח	לכך	ד	לג ב
באות כ"ה	באות לא'	כד	-
אות כ"א	אות כ"ז	טז	-
והוא שכבר	וכבר	כ	לד ב
יעש	יעש	כד	-
באות ט'	באות ח'	ט	לה ג
רוח ונשמה	רוח ונפש	כט	לו א
מיהי	מיהי	טל	לז ג
פק"ד שכת פ"ק רשבת	פק"ד שכת פ"ק רשבת	כא	לח ב
תחתונות	תחתונות	טז	מ ב
גד"ה באופן כ ד"ה ועד'	גד"ה באופן כ ד"ה ועד'	לג	-
גלגול גמור (ר"ל גס לחלקים	גלגול גמור (ר"ל גס לחלקים	לכ	מא ג
הא' שנתקנו)	הא' שנתקנו)		
לד	הדומה לעי' . א"כ בשתי החלוקות		
הא' היינו דחלוקה הג' גופה והס חלקים הא'	הא' היינו דחלוקה הג' גופה והס חלקים הא'		
שנתקנו ושלא נתקנו . ואשלא נתקנו גופיהו	שנתקנו ושלא נתקנו . ואשלא נתקנו גופיהו		
קא' דהא דבעו למיתי בגלגול גמור ה"ד	קא' דהא דבעו למיתי בגלגול גמור ה"ד		
כשהמלות החסרות מהם לא נתקיימו עי' ניזו'	כשהמלות החסרות מהם לא נתקיימו עי' ניזו'		
שקדמו אליו אכל אם נתקיימו די להם בגלגול	שקדמו אליו אכל אם נתקיימו די להם בגלגול		
הדומה לעי' :	הדומה לעי' :		
כב	אות יז	אות יח	ד
כג	דלא	לא	-
לד	רק א'	רק בחי' א'	מב ב
ז	כו"פב	סו"עב	ג
ג	וזי	וזל	-
כו	ליכא שא חד עיקר טעמא הוא		-
כ	בוסד	בסוד	מו א
כו	השרשים	השרשים	ד
מב	פרלופי	פרלופי	-
טל	לחור	לחור וענין הפני' לחור	-
יד	איכני	איכני	מח ב
כח	והר"פש זל	והר"פש זל שס	-
ל	שס תרומה	שס פ' תרומה	-

תקונים ורהורות

דף עמוד	שיטה טעות	תיקון	דף עמוד	שיטה טעות	תיקון
-	-	טל חות	-	-	חות סג
מט ד	ח	חתלים	-	-	חתלים
-	-	כד כש"כה	-	-	כש"הכ
כ	כ	כט מהקי	-	-	מהקלו
-	-	לב סיעה"ז	-	-	סו"עה
כח ג	כ	כהופן כ'	-	-	כהופן שהס פ'
כח ח	ח	וב' כש"הפ	-	-	וכ"כ כש"הפ
-	-	ט רס"ח	-	-	רס"ח
כג ב	ז	כנו'	-	-	כנו'
כה ג	לב	מכחר	-	-	מכחר
כו ח	לה	דהמלו	-	-	דהמ"מלג
-	-	טל על	-	-	עלס
-	-	יג לבר	-	-	לבר
-	-	מב כדרז"ל	-	-	כדרז"ל
כט ח	ד	שאף	-	-	שאפ'
-	-	יג לבוא	-	-	תזמ
-	-	מב כל	-	-	תזמ
-	-	יח עכ"ל	-	-	וק"ל
-	-	לח וה"כ	-	-	וה"כ דייק
-	-	טל טהר	-	-	להטהר
-	-	ל וק"ל	-	-	ורחיה לדבר מהק'
ל'ב גבי שיהו הנביא ז"ל שלא נשתנה שמו עד שהיתה הנש' דשורש נד בו כבחי' עיקר יע"ש					
ס ב	ו	ונפרטת	-	-	ונפרדת
-	יח	ונדבקיס	-	-	ונדבקיס
-	לו	במס"כ	-	-	במס"כ
-	טל	עי'	-	-	עי' הנק' מחשבה
סח ג	טל	ויססו"ת	-	-	ויססו"ת
סב ג	ד	לפרטיו	-	-	לפרטיו רגליו
-	לו	עי'	-	-	עי'
-	ז	עי'	-	-	עי'
סג ח	לה	הנו'	-	-	כנו'
-	כ	כדלמן	-	-	כדלקמן
קד ב	כט	כבר	-	-	כבר
-	ה	דאדר'	-	-	דאדר'
-	ד	מב כש"הכ	-	-	כש"הכ
סז ח	ט	דש"הפ	-	-	כש"הפ
סח ב	כח	היא זו	-	-	זו היא
-	ג	לב ולאברה	-	-	ולאכדו
ע ח	לו	יעש	-	-	יעש
עא ב	לו	כפירושו	-	-	כפירושו
דף עמוד	שיטה טעות	תיקון	דף עמוד	שיטה טעות	תיקון
טז ונחו	טז ונחו	ותקון	טז ונחו	טז ונחו	ותקון
יג להכי	יג להכי	והכו	יג להכי	יג להכי	והכו
טו שהס	טו שהס	שהס	טו שהס	טו שהס	שהס
ה הנקודות	ה הנקודות	דנקודות	ה הנקודות	ה הנקודות	דנקודות
יז חדר	יז חדר	חדס	יז חדר	יז חדר	חדס
יט המס	יט המס	המה	יט המס	יט המס	המה
לג ששויס	לג ששויס	ששויס הוא לענין	לג ששויס	לג ששויס	ששויס הוא לענין
לו שהיוסס	לו שהיוסס	שהיוסס	לו שהיוסס	לו שהיוסס	שהיוסס
לח כע'	לח כע'	כעו'	לח כע'	לח כע'	כעו'
יח עכ"ל	יח עכ"ל	תזמ וכל"ל וכ"כ	יח עכ"ל	יח עכ"ל	תזמ וכל"ל וכ"כ
טו שיעקב	טו שיעקב	שעיקב	טו שיעקב	טו שיעקב	שעיקב
כו בנילון	כו בנילון	לנילון	כו בנילון	כו בנילון	לנילון
טז דל' גיה"ס	טז דל' גיה"ס	דלפז גיר' הספרים	טז דל' גיה"ס	טז דל' גיה"ס	דלפז גיר' הספרים
לו הגדולה	לו הגדולה	הגדלה	לו הגדולה	לו הגדולה	הגדלה
יד כהה	יד כהה	כהס	יד כהה	יד כהה	כהס
כ המחו'	כ המחו'	המחו'	כ המחו'	כ המחו'	המחו'
כח ועכשיו	כח ועכשיו	ועכשיו	כח ועכשיו	כח ועכשיו	ועכשיו
יב מערובת	יב מערובת	מעורבת	יב מערובת	יב מערובת	מעורבת
כג הק' ז'	כג הק' ז'	הק' זו	כג הק' ז'	כג הק' ז'	הק' זו
כט בילקוטס	כט בילקוטס	בליקוטס	כט בילקוטס	כט בילקוטס	בליקוטס
יד כמ"ש	יד כמ"ש	וכמ"ש	יד כמ"ש	יד כמ"ש	וכמ"ש
טו רולעו	טו רולעו	כופתו	טו רולעו	טו רולעו	כופתו
ג לזה	ג לזה	לזה	ג לזה	ג לזה	לזה
כה שבכ"ע דו"ע	כה שבכ"ע דו"ע	דו"ע שבכ"ע	כה שבכ"ע דו"ע	כה שבכ"ע דו"ע	דו"ע שבכ"ע
ט להו	ט להו	תזמ	ט להו	ט להו	תזמ
מ גביה	מ גביה	וכיה	מ גביה	מ גביה	וכיה
יט וז"ל	יט וז"ל	וז"ל	יט וז"ל	יט וז"ל	וז"ל
ג דמ"ש	ג דמ"ש	דמס'	ג דמ"ש	ג דמ"ש	דמס'
כ וכמה	כ וכמה	וכמו	כ וכמה	כ וכמה	וכמו
לו דל"ח	לו דל"ח	עי' כשה"פ דל"ח	לו דל"ח	לו דל"ח	עי' כשה"פ דל"ח
לח היה כו	לח היה כו	תח"מ	לח היה כו	לח היה כו	תח"מ
מ דע"ה	מ דע"ה	רע"ה	מ דע"ה	מ דע"ה	רע"ה
י כרי	י כרי	מלרי	י כרי	י כרי	מלרי
כד ח	כד ח	חל	כד ח	כד ח	חל
מ כמבו	מ כמבו	כמבו'	מ כמבו	מ כמבו	כמבו'
מב ונכ	מב ונכ	ולכן	מב ונכ	מב ונכ	ולכן
יח יעש	יח יעש	יעש	יח יעש	יח יעש	יעש
כו מר	כו מר	מלר	כו מר	כו מר	מלר
כח הגר'	כח הגר'	שו"ר בהגהות יקרו'	כח הגר'	כח הגר'	שו"ר בהגהות יקרו'
לח"ה ז"ל	לח"ה ז"ל	שנרפסו בקוף ש"הכ הגר"מ כירוש"תו	לח"ה ז"ל	לח"ה ז"ל	שנרפסו בקוף ש"הכ הגר"מ כירוש"תו

תקונים והגהות

תיקון	דף עמוד שיטה טעות	דף עמוד שיטה טעות	תיקון
כל	כ כל	- -	ש' בס"ת שגם הוא ז"ל נתקשה בהך דפ"ה
מלות	מא מלות	ק א	דלית וכ' דמה יענה הרדב"ש ז"ל בזה והניח
רקאמרינן	לג רקאמרינן	ב ב	בל"ע ואני ההדיוט הנלפ"קד כתבתי וא"ש
בכוונת	ל בכונת	ר -	את"מ
רקו'	מ רקו	- -	לג ג כה יעש
שאלה	ג שאל	קב א	ד - יד כפר'
נו"ך	כט נו"ך	ב -	כר א ד שיהו
שהוכחתם	י להוכחתם	קג ג	כ"ב וכ"ט
בזה במה	מ בו הבמה	קה א	כמ"ש
שכרו	לו שכרו	ג -	את"ס
אזה כי	כא אזה הכי	ד -	ג לא ועיין בש"הכ וכו' ער שלהבת יה
דלף	ה דלף	קז ג	יעש כז' שייך למטה בשיטה ל"ח אחר תיבת רע"א
למוחק	ל לכותץ	קח א	לה ג ל דלעיל
שכוונתו	כ שכוונתו	קיד ד	לז ב לא הנמשכים
וכיון	כא וכיון	קטו ב	לח א ב ככ"ן
מהעשית	ל מהעשה	ג -	לט ב ב ישנה
			חרשה

